

na čelčre soisžéil

azus

žníomārčā na n-aspol.

as an

žtiomna nua

*an t-ačair peadār ua laožaire
canonac, s.p.*

From the re-typesetter. . .

The Archive.org image file for the Gospels:

<https://archive.org/details/NCSrough>

has been proof-read by me, in accordance with another copy on Archive.org:

<https://archive.org/details/nacheithresoisgoooolea>

and corrected to my best ability, as I retypeset it into a format, which matches the original, as closely as I can get it, using the slightly more modern font: gael bx unicode.

Rather than posting the Gospels and the Acts as separate books, the two books have been combined, as they were clearly intended to be, from the original numbering of the pages.

This has required slight modification to the front pages of the Gospels, and the Title page of the Acts has been reduced to a few lines on the Imprimatur page.

In the Gospels:

Page 84: LHS column: references 61 - 66 in wrong places. Corrected to context.

Page 135: RHS column: #11 printed 1 line too high. Corrected to context.

Page 185: RHS column: #20 printed 1 line too low. Corrected to context.

Page 212: See my added footnote.

Page 246: LHS column: #43 printed 2 lines too high. Corrected to context.

Page 259: RHS column: #41 printed 1 line too low. Corrected to context.

Page 260: LHS column: #57 missing. Added according to context.

Page 280: LHS cloumn: #17 printed 2 lines too high. Corrected to context.

In Acts:

The original image file, from Archive.org
<https://archive.org/details/gnomharthananaooolea>
is in very poor condition, but must be used as a reference by anyone proofreading this document, or using it as a reference.

I have cleaned up the file to the best of my abilities, and reformatted it to A4, and posted the result as:
<https://archive.org/details/GnomharthaNaNAspol>

The final operation has been to re-typeset the work, clinging to the original format as the cleaned up version above, but using seanchló nua typeface, which is more easily readable than seanchló arsa.

I dedicate my work here in re-typesetting to public domain, and beg all readers to notify me of any errors found in my work, (which will be many), so that I can correct them.

You can find me at:

1/ daveat168@btinternet.com

or,

2/ daveat168@gmail.com

na ceit̃re sois̃éil
agus
gníom̃ar̃ta na n-aspol.
as an
b̃tiom̃na nua

an t-ãair peab̃ar ua laog̃aire
canonac̃, s.p.

b̃' aistirĩg̃ iad̃ ó laoĩm na vulg̃ata;
agus b̃o b̃reic̃nĩg̃

an t-ãair gear̃óio ó nualláin, m.a.,
iad̃ i gcomparáio leis an ñg̃réis̃is agus
leis na h-aistirĩg̃t̃ib̃ ar a b̃fuil b̃eig̃meas
na h-eag̃ailse.

taiõ nótaí agus tag̃ar̃ta leó.

baile áta cliãt̃:
muintir na leab̃ar g̃aẽoil̃ge
THE IRISH BOOK COMPANY
6 sráio b̃'olier

brún agus nuallán
forb̃ãõ éilim̃
sráio nasá

1915 agus 1921

Nihil Obstat:

GIRALDUS O' NOLAN,
Censor Theol. Deput.

Imprimi potest:

✠ GULIELMUS,
*Archiep. Dublinen.,
Hiberniae primas.*

*Dublina, die 16 Julii, 1915,
Festo B.V.M. de Monte Carmelo.*

FOGARCAR SAC CEART AR COSNAM.

ÓRÐ NA SOISGEÁL

AGUS A N-AINNMNEAČA FÉ LEIČ AGUS UIMREAČA NA
SCAIBIBIOL ATÁ IONTA FÉ LEIČ

				CAIB
An Soisgeál DO RÉIR M̃AITIÚ	-	-	-	28
An Soisgeál DO RÉIR M̃ARCUIS	-	-	-	16
An Soisgeál DO RÉIR LÚCÁIS	-	-	-	24
An Soisgeál DO RÉIR EÓIN	-	-	-	21
AGUS				
ŽNÍOM̃ARČA NA N-Aspol	-	-	-	28

BRÚN AGUS NUALLÁN FORBAÖ ÉILIM.

LIST OF SUBSCRIBERS

TO

NA CEITRE SOISGEIL AS AN OZIOMNA NUA.

	£	s.	d.
His Eminence Cardinal Logue, Archbishop of Armagh and Primate of All Ireland	5	0	0
His Grace the Most Rev. Dr. Walsh, Archbishop of Dublin and Primate of Ireland	5	0	0
His Grace the Most Rev. Dr. Healy, Archbishop of Tuam	5	0	0
His Grace the Most Rev. Dr. Harty, Archbishop of Cashel	5	0	0
The Most Rev. Dr. O'Callaghan, Bishop of Cork	5	0	0
The Most Rev. Dr. Browne, Bishop of Ferns	5	0	0
The Most Rev. Dr. Brownrigg, Bishop of Ossory	5	0	0
The Most Rev. Dr. O'Dwyer, Bishop of Limerick	5	0	0
The Most Rev. Dr. O'Donnell, Bishop of Raphoe	5	0	0
The Most Rev. Dr. Sheehan, Bishop of Waterford and Lismore	5	0	0
The Most Rev. Dr. Browne, Bishop of Cloyne	5	0	0
The Most Rev. Dr. Hoare, Bishop of Ardagh and Clonmacnoise	5	0	0
The Most Rev. Dr. Foley, Bishop of Kildare and Leighlin	5	0	0
The Most Rev. Dr. Kelly, Bishop of Ross	5	0	0
The Most Rev. Dr. O'Neill, Bishop of Dromore	5	0	0
The Most Rev. Dr. O'Dea, Bishop of Galway and Kilmacduagh	5	0	0
The Most Rev. Dr. Mangan, Bishop of Kerry	5	0	0
The Most Rev. Dr. Fogarty, Bishop of Killaloe	5	0	0
The Most Rev. Dr. Gaughran, Bishop of Meath	5	0	0
The Most Rev. Dr. MacHugh, Bishop of Derry	5	0	0
The Most Rev. Dr. MacKenna, Bishop of Clogher	5	0	0
The Most Rev. Dr. Gilmartin, Bishop of Clonfert	5	0	0
The Most Rev. Dr. Finegan, Bishop of Kilmore	5	0	0
The Most Rev. Dr. Morrisroe, Bishop of Achonry	5	0	0
The Most Rev. Dr. Naughton, Bishop of Killala	5	0	0
The Most Rev. Dr. Coyne, Bishop of Elphin	5	0	0
The Most Rev. Dr. Donnelly, Bishop of Canea	5	0	0
The Most Rev. Dr. Higgins, Bishop of Temno	5	0	0
The Most Rev. Dr. Cohalan, Bishop of Vaga	5	0	0
The Right Rev. Monsignor Hallinan, St. Ita's, New- castle-West, Co. Limerick	5	0	0
The Right Rev. Monsignor O'Riordan, Rector of the Irish College, Rome	5	0	0
The Rev. W. F. Browne, C.C., Queenstown	0	10	0
R. I. Best, Esq.	0	5	0
P. Donnellan, Esq., M.D	1	0	0
H. A. O'Neill, Esq.	0	5	0
Thomas Barry, Esq.	0	5	0
E. R. M'C. Dix, Esq.	1	0	0

SOISGEÁL NAOMHA ÍOSA CRÍOST

DO RÉIR

MAITIÚ

MAITIÚ NAOMHA, AON DEN DÁRÉAS ASBOL AB EAÖ É. PUBLIO-
CÁNAÇ AB EAÖ É .I. FEAR CÁNAÇ DO BAILIÚ, SAR AR GLAOIÖ ÁR
SLÁNUIGTEÓIR É CUN NA H-ASBOLAÇTA.* LEUÍ AB ANIM DÓ NUAIR A
BÍ SÉ N-A PUBLIOCÁNAÇ. B'É CÉAD DUINE É, DES NA SOISGEALAIÖCIB,
A SGRÍB AN SOISGEÁL, AGUS SA N-EABRAIS, NÚ SA T-SURO-ÇAILDIAIÇ,
A SGRÍB SÉ É, AN TEANGA A BÍ D' Á LABAIRT AG NA LÚDAÍŽ AN UAIR
SIN, I SGRÍC PÁILEISTÍN. NÍ' L AN SGRÍBINN SIN AR BIÇ ANOIS, AC
DO H-AISTIRÍGEAD I NGRÉIS É I N-AIMSIR NA N-ASBOL, AGUS,
D'Á BÍŽ SIN, TÁ AN T-AISTIRIÚ SAN Cóm MAIÇ ÚŽDARÁS LEIS AN
SCÉAD SGRÍBINN FEIN. TÍMPAL SÉ BLIANA TAR ÉIS DEASĞABÁLA
ÁR DŽIGEARNA ISEAÖ DO SGRÍB SÉ.

CAIBIÖIOL I.

ŽEINEALAÇ CRÍOST: DO ŽABAD AGUS DO RUŽAD É Ó MAIŽDIN.

LEADBAR ŽEINEALAIŽ ÍOSA CRÍOST MÍC DÁIBIÖ¹ MÍC 1
ÁBRAHAIM.

DO ŽEIN ÁBRAHAM ISAAC. AGUS DO ŽEIN ISAAC IÁCÓB, 2
AGUS DO ŽEIN IÁCÓB LÚDÁS AGUS A DŽICÁRAÇA. AGUS 3
DO ŽEIN LÚDÁS PÁRES AGUS SÁRA Ó ČÁMAR. AGUS DO
ŽEIN PÁRES ESRON. AGUS DO ŽEIN ESRON ARAM.
⁴AGUS DO ŽEIN ARAM AMINADAB. AGUS DO ŽEIN 4
AMINADAB NAASSON. AGUS DO ŽEIN NAASSON
SALMON. AGUS DO ŽEIN SALMON BOOS Ó RAČAB. 5
AGUS DO ŽEIN BOOS OBER Ó RÚT. AGUS DO ŽEIN
OBER LESSE. AGUS DO ŽEIN LESSE DÁIBIÖ AN RÍ. 6
AGUS DO ŽEIN DÁIBIÖ, AN RÍ, SALOMÓN Ó'N MNAOI A
BÍ AG URIAS. ⁷AGUS DO ŽEIN SALOMÓN ROBÓAM. AGUS 7
DO ŽEIN ROBÓAM ABIA. AGUS DO ŽEIN ABIA ASA.

¹ .I. DE ŠLIOČT ÁBRAHAIM.

* LÚC. V. 27, AGUS MARC. II. 14.

8 ⁸Αγus ðo ðein Asa lósap̃at. Αγus ðo ðein lósap̃at
 9 lóram. Αγus ðo ðein lóram Ósias. ⁹Αγus ðo ðein
 Ósias lóat̃am. Αγus ðo ðein lóat̃am Δ̃cas. Αγus
 10 ðo ðein Δ̃cas Esencias. Αγus ðo ðein Esencias Man-
 asses. Αγus ðo ðein Manasses Amon. Αγus ðo
 11 ðein Amon losias. Αγus ðo ðein losias leconias
 12 αγus Δ ð̃ric̃áraça i ð̃ð̃aor-ð̃ruio na ð̃abilóine. Αγus
 τ̃ar éis ð̃aor-ð̃ruioe na ð̃abilóine ðo ðein leconias
 13 Salat̃iel. Αγus ðo ðein Salat̃iel Sorobabel. ¹³Αγus
 ðo ðein Sorobabel Abiud. Αγus ðo ðein Abiud
 14 Eliacim. Αγus ðo ðein Eliacim Asor. ¹⁴Αγus ðo
 ðein Asor S̃aðoc. Αγus ðo ðein S̃aðoc Δ̃cim.
 15 Αγus ðo ðein Δ̃cim Eliud. ¹⁵Αγus ðo ðein Eliud
 Eleásar. Αγus ðo ðein Eleásar Mat̃an. Αγus ðo
 16 ðein Mat̃an lácób. ¹⁶Αγus ðo ðein lácób lósep̃, céile
 M̃uire, ó n-ar ruḡað̃ lósa ð'á nḡoirtear Críost.*

17 ð'á ð̃ríḡ sin na ḡeinealaça ḡo léir ó Ábraham ḡo
 ðtí ð̃áib̃io is çeitre ḡlúine ðéaḡ iað. Αγus ó ð̃áib̃io
 ḡo ðtí ð̃aor-ð̃ruio na ð̃abilóine çeitre ḡlúine ðéaḡ.
 Αγus ó ð̃aorð̃ruio na ð̃abilóine ḡo ðtí Críost çeitre
 ḡlúine ðéaḡ.

18 Αγus seo mar Δ τ̃arla ḡeineam̃aint Críost. ¹ Nuair
 Δ tuḡað̃ Δ m̃áçair M̃uire, i ḡcuinḡ pósta, ðo lósep̃,
 αγus roim τεaçt ð'á céile ð̃óib̃, ðo fuarað̃ ḡo raib̃
 19 ḡein 'n-Δ broinn aici ó'n Spioraio ð̃aom̃. Δç ó ð̃a
 ð̃uine f̃ioraonta lósep̃, Δ fear, αγus nár m̃ait̃ leis
 maslað̃ puib̃il̃ioe τ̃að̃airt ði, ða m̃ian leis í çur uaið̃
 20 Δ ḡan f̃ios. Δç Δḡ maçtnam̃ ðó ar an méio sin, f̃eáč̃,
 ðo τ̃aisbeáin aingeal an Tiḡearna é f̃éin ðó i n-aislinḡ,
 αγus ð̃uð̃airt sé leis. Δ lósep̃, Δ m̃ic ð̃áib̃io, ná bíoð̃
 ðon eaḡla ort ðo ð̃an-céile, M̃uire, ðo ḡlacað̃ çúḡat̃,
 mar is ó'n Spioraio ð̃aom̃ an ḡein at̃á ar iompar aici.
 21 Αγus béarfaio sí mac, ² αγus tað̃arfaio-se lósa mar

¹ lúç. i. 27.

² lúç. i. 31

* Ver. 16. "Céile M̃uire." - Çus an Soisḡeal̃aioe ð̃úinn
 ḡeinealaç ð̃. lósep̃ am̃áin, ḡan τ̃ráč̃t ar ḡeinealaç na
 M̃aiḡuine, ðo réir nóis na n-eað̃raç. Δç ó bí ḡaol ḡairio
 eaçarç̃a τ̃aisbeáñann ḡeinealaç ð̃uine acu ḡeinealaç an ð̃uine
 eile.

AINIM AIR, ÓIR SLÁNÓCAIÖ SÉ A ÆAOINE Ó N-A BPEACAÍÖ. AGUS DO ÆUIT AN MÉIÖ SIN ZO LÉIR AMAÇ I ÆTREÓ ZO 22
 ZCÓMLÍONFAÍ AN RUÖ A ÆUÖDAIRT AN TIGEARNNA TRÉ BÉAL
 AN FÁIÖ NUAIR AÆUÖDAIRT SÉ: ¹ FÉAC, BEIÖ ZEIN 'N-A 23
 BROINN AÆ MAIÆÖIN, AÆUS BÉARFAIÖ SÍ MAC, AÆUS TABAR-
 FAIÖ SIAÖ EMMANUEL MAR AINIM AIR; AÆUS CIALLUIÆEANN
 AN AINIM SIN, ÆIA LINN. AÆUS NUAIR A Æ'EIRIÆ IÓSEP 24
 AS A CÖLA DO ÆEIN SÉ MAR A Æ'ÓRÖUIÆ AINGEAL AN
 TIGEARNNA ÆÓ, AÆUS DO ÆLAC SÉ CUIÆ A ÆAN-CÉILE;
 AÆUS NÍOR CUIR SÉ AICNE UIRÆI ZO ÆCÍ ZUR RUÆ SÍ A MAC, 25
 A CÉAÖ-ZEIN, AÆUS CUIÆ SÉ ÍOSA MAR AINIM AIR.*

CAIBIÖIÖL II.

OFRÁLACA NA SUAÖ. AN TEICE CUN NA H-ÉIGPTE. MARÖAÖ NA
 LEANÖ.

ANSAN, NUAIR A ² RUÆAÖ ÍOSA I MBETLEHEM LÚÖA, 1
 I LAECIÖ AN RÍ HÉROIÖ, CÁNIG ÆRAOIÆE Ó'N NÖÖMAN
 TOIR ZO IERÚSALAM, AÆUS ÆUÖRAÖAR: CÁ ÆFUIL AN 2
 RÍ SEO NA N-LÚÖAC ACÁ BEIRÆE? MAR DO CÖNACAM-
 AIRNE A RÉALT SA ÆÖMAN TOIR AÆUS CÁNAMAIR CUN É
 Æ' AÖRAÖ. NUAIR AIRIÆ HÉROIÖ, AN RÍ, AN MÉIÖ SIN 3
 CÁNIG BUAIREAM AIR, AÆUS AR IERÚSALEM ZO LÉIR CÖM
 MAIÆ. AÆUS CÖUINIÆ SÉ UAÇTARÁIN NA SAÆART AÆUS 4
 SCRÍÖNEÓIRÍ AN PÖBUIL, AÆUS Æ'FIAPRAIÆ SÉ ÖIOÖ CÁ
 MBÉARFAÍ CRÍOST. AÆUS ÆUÖRAÖAR-SAN LEIS: I 5
 MBETLEHEM LÚÖA, ÓIR SIN MAR ACÁ SÆRÍÖCÆ AÆ AN

¹ ISÁIAS VII. 14.

² LUC. II. 7.

* VER. 25. "ZO ÆCÍZUR RUÆ SÍ A MAC, A CÉAÖ-ZEIN."—Ó SNA FOCALAIÖ
 SIN, ÆEIR HELUIDIUS AÆUS EIRICEAÖAIÖCE EILE ZO ÆIAMASLUIÆÆEAC,
 ZO RAIÖ AÆ AN MAIÆÖIN MUIRE TUILLE CLAINNE I N-ÉAÆMAIS
 CRÍOST: AC TAISBEÁNANN IEROM NAOMÆA, LE MÓRÁN SAMPLAÍ NÁ RAIÖ
 INS NA FOCALAIÖ SIN AN TSOISÆÉALAIÖE AC NÓS CAINTE AMEASÆ NA
 N-EAÖRAC, AÆUS NÁ RAIÖ ÆE ÖRÍÆ LEIS AN RÁÖ "ZO ÆCÍ" AC 'ÆÁ
 CUIR I ZCÉILL CAÖ É AN NÍÖ NÁR ÆEINEAÖ, AÆUS NÁ RAIÖ AON BAINC
 AÆ AN RÁÖ LEIS AN AIMSIR A ÖÍ LE TEACÆ. ÆEIRTEAR, ZEIN.,
 CAIB. VIII., V. 6 AÆUS A 7, ZUR "CUIR NÓE AMAÇ FIAÇ, AÆUS ZUR
 IMÆIÆ AN FIAÇ AMAÇ AÆUS NÁR FILL SÉ ZO ÆCÍ ZUR CÖIOMUIÆ NA
 H-UISÆEACÆ AR AN ÆTALAM." B'É SIN LE RÁÖ, NÁR FILL SÉ I N-AON
 CÖR. AÆUS ÆEIR ISÁIAS, CAIB. XLVI. VER. 4. "ÆEIR ÆIA: 'CÁIMSE

- 6 ὁφάιῃ: ¹ Agus tusa, a ðetlehem, a ðalam lúða, ní tu is lúða i n-aon ðor ar ðaoiseaðaið lúða, óir is asat-sa a ðiocfaið an ðaoiseac a ðéanfaið mo pobul
7 Israel do riarad. Ansan do ðlaoið h́eróð na ðraoiðe cùige, a ðan fíós, agus fuair sé amac uacá go cruinn an t-am i n-ar taisbeánað an
8 réalta doíð. Agus do stiúruið sé go ðetlehem iad, agus ðubairt sé: Cuarðuið go maið an mac so; agus nuair a ðeoðaið sib tuairis air tagaið agus innsið dom-sa é, go ðtéigeað agus go n-aðrad é, leis.
9 Tar éis na cainte sin ó'n rí ð'imçigeaðar. Agus féac, an réalta a ðonacaðar sa domhan toir do ðluais sé rómpa go ðtáinid sé agus gur stad sé os cionn na
10 h-áite i n-a raið an leanb. Nuair a ðonacaðar an
11 réalta do táinid árð-ácas orða. Agus cuaðar isteað sa cið, agus fuaraðar an leanb agus a máçair, muire, agus sléacðaðar dó agus ð'aðradar é; agus ð'osgalaðar a ðcuid stóir, ² agus cùgaðar bronn-
12 tanas dó, ór agus túis agus mirr. Agus do cùgað foláram doíð i ðcailbream ðan dul tar n-ais go ðtí h́eróð, agus cuaðar bóçar eile tar n-ais cun a ðtíre féin.
- 13 Nuair a bíoðar-san imçigðe do ðaisbeáin aingeal an Cigearna é féin do lósep, 'n-a çòla, agus ðubairt sé. Eirid, agus tós leat an leanb agus a

¹ Mích. v. 2; Eóin vii. 42. ² Salm lxxi. 10.

ann go ðtí go mbeir aosta." Cia a leómpíð a ráð ná raið ðia le ðeic ann 'n-a ðiaið san!

Mar an ðcéaðna, i leabbar a h-aon ðe sna Macabéið. v. 54, tá so: Agus cuaðar suas go cnuc Sióin, fé ácas agus fé aiteas, agus ðeineaðar íðbirða, toisid nár marðuiðeað aoinne acu go ðtí go rabðar tagaiðe aðail e ríçcáin. B'é sin le rað nár marðuiðeað aoinne acu sar a ðtánaðar aðail e. Deir ðia le h-aon mac ðé: "Suið ar mo ðeis go ðcuireað do namaið mar stól fé ð'çosaib." An amlaið ná ðeic se 'n-a suiðe ann 'n-a ðiaið san? ðeic, agus ar feað na síoruíðeaçta. Taisbeánann lerom namohça, leis, go ðcugçtí "céað-ðein" ar aon-ðein mic, ðan aon mac eile çeaçt 'n-a ðiaið, óir, do réir na ðlige do coisricçtí cun ðé çac céað-ðein mic, "Coisric cùçamsa," aðeir an Cigearna, "çac céað-ðein a ð'osgalann an ðruinne ameasç clainne Israel," 7rl., Exoð. xiii. 2.

máttair agus imčíg go h-Éigipt, agus fan ann go n-innseadh duit, mar beidh h-Éiríocht as lorg an leinb cun a máirbte. D'eiríocht seisean, agus tóg sé leis 14 an leinb agus a máttair, agus cuaidh sé sa n-Éigipt; agus bí sé sa n-áit sin cun go bhfuair h-Éiríocht bás; ionus go gcomhlíonfaí an focal adubhairt an Tighearna 15 tré béal an fáidh, nuair adubhairt sé: ¹ As an Éigipt do glaothas mo mac.

Ansan, nuair a conaic h-Éiríocht gur meall na dtráoi- 16 te é, táinig fearg ana-mór air agus cuir sé amach a luict airm agus máirb sé a raib de macaibh dá blian, nó fé n-a bun, i mbeetlehem agus ins na triúcaibh go léir a bain léi, do réir an méid aimsire a fuair sé amach ó caint na ndraoi. Ansan iseadh do comhlíonadh 17 an caint adubhairt Ieremias fáidh nuair adubhairt sé: ² Do h-airígeadh guth i Ráma, árd-ghol agus ioma 18 ologón, Rácel as caoine a clainne, agus ná glacthadh sí solás toisg gan iad a beith ann.

Tar éis báis h-Éiríocht, ámtach, féach, do taisbeáin aing- 19 eal an Tighearna é féin do Iósep i dtailbreath, sa n-Éigipt. Agus adubhairt: Eiríocht, agus tóg leat an leinb 20 agus a máttair, agus imčíg go tír Israél, óir an muinntir a bí ar tí an leinb do cur cun báis táidh siad tar éis báis. Agus d'eiríocht seisean agus tóg sé leis an leinb 21 7 a máttair, agus táinig sé go tír Israél. Ach d'airíocht 22 sé Arcelaus a beith 'n-a rí ar Iúdéa i n-ineadh a d'áir, h-Éiríocht, agus níor leis eagla dó dul ansan; agus do tugadh foláramh dó i n-a coidla, agus cuaidh sé i gscríocháibh Shaililí. Agus táinig sé cun comnuighe sa 23 baile ar a dtugtar Nasaret, ionus go gcomhlíonfaí an ní adubhairt na fáidhe: Óir tabarfar Nasaréanach air.

CAIBIDIL III.

Seanmóineacht Eóin.

Críost d'á bainte.

Ins na laethanta san, ámtach, do táinig Eóin bainte 1 as seanmóin i bhfásach Iúdéa, agus deireadh sé: 2

¹ Ósee xi. 1.

² Ierem. xxxi. 15.

¹Deiniò aicrìge, óir tά rígeačt na bflačas buailte lib*
 3 Óir sin é an t-é ar ar laðair Isáias fáio nuair aDub-
 airt sé: ²Žuč duine aš žlaovāc sa bfasac, Ollam-
 uigio an tslig do'n tigearna; deiniò a bóitre do
 4 óiriú oó. Agus isé éadac a bí ar eóin ná éadac
 véanta de ruainneac camal, agus crios leačair ar a
 com; agus isé bia a bí aige 'ná lócuistí agus mil fiaín.
 5 ³ Agus bí Ierúsalem aš dul amac aš triall air an
 uair sin, agus lúdaéa go léir, agus an dútaig go léir
 6 tímpal ar an lórvan. Agus bí sé 'žá mbaiste sa
 n-lórvan agus iad aš véanam faóisvine i n-a bpea-
 cáib.
 7 Agus conaic sé mórán des na fairisínig agus des
 na saduucíneacáib aš teačt cun an baiste cuige,
 agus duðairt sé leo: A šliočt na n-aicreac nime,
 cé cuir ar búr súilib daoib-se an fearš atá cúžaiž do
 8 šeačnao?† Má's eao tužaiž torao uaiž a beio do réir
 9 na h-aicrìge. Ná h-abraiž i n-búr n-aighe: Tá
 ábraham i n-a ačair ašainn; óir deirimse lib žur
 féioir do oia clann a véanam o'ábraham des na
 10 clocaib sin. Tá an tuaž ceana féin ar préim na
 žcrann. Agus žac crann ná taðarfaio torao fós-
 11 anta uaiž leažfar é agus curfar sa teine é. Táim-se
 aš búr mbaiste le h-uisge cun aicrìge, ac an t-é atá
 aš teačt am' oiaio is cómačtaighe é 'ná mise, agus ní
 fiú me go nvéanfainn a broma o'iompair; baistfio
 12 sé sin sib leis an spioraio naom agus le teine. Tá
 a žléas cáicte i n-a láim aige, agus žlanfaio sé a
 úrlár buailte, agus cruinneočaio sé a cuio cruic-
 neačtan isteač sa šgioból, agus loisgfio sé an
 lócán le teine nac féioir a múcaio.

¹ Marc. i. 4; Lúc. iii. 3. ² Isáias xl. 3. ³ Marc. i. 5.

* Ver. 2. "Deiniò aicrìge," poenitentiam ašite, μετανοείτε, do réir na h-úsáide a deintear de'n focal san sa šgríobinn oiaio agus i šgríobinnib na n-ačarač naomča, cialluigheann sé, ní h-amáin aicr.že agus leas. beača, ac fós pionós, agus oibreača trošaiž, agus fulaš trioblóioí, mar šásam ins na peacaib a veineao.

† Ver. 7. "Fairisínig agus saduucínig." – Oá aicme iad san a bí ameasž na n-l.aoč, agus lučt fíll ab eao an céao aicme acu; agus daoíne nár creio ac an ruo a čaict leo féin ab eao an tarna h-aicme.

¹ Ansan do táinig Íosa ó Šaililí go dtí an Iórdan, 13
 as triall ar Eóin, cun go mbaistfeadh Eóin é. Ac 14
 bí Eóin 'gá cos, agus deireadh sé: Is dom-sa is gá
 baiste o'fáil uait-se; agus tusa as teacht as triall 15
 orm-sa? Agus o'freaighair Íosa é agus duhairt sé
 leis: leis liom anois, óir is mar seo is cóir dúinn gac 16
² fíoraontaacht do cómlíona. Ansan do géill sé do.
 Agus nuair a bí Íosa baistithe táinig sé aníos as an 16
 uisge láitreac; agus féac, do h-oshala na flatais
 do, agus conaic sé Spioraid Dé as teacht anuas i riocht 17
 colúir agus as túrlíocan air. ³ Agus féac, suir as
 na flatais duhairt: Isé seo mo mac dílis ar a
 bfuil mo greann.

CAIBIDIL IV.

TROSGAÓ CRÍOST AR FEAÓ DACHA LÁ. — Fromaó á déanamh air
 —é as tosnú ar seanmóiní; ar a deisgiobuil do glaotha
 cuise; agus ar mírbúiltí a déanamh.

Ansan do seól an Spioraid Íosa isteach sa b'fásac 1
 cun go gcurfaí caic air ó'n ndia. Agus nuair a 2
 bí trosgaó déanta aise ar feadh dacha lá agus dacha
 oíche, ansan do táinig ocras air.

Agus táinig an t-Áirseoir agus duhairt sé leis: 3
 Má's tu mac Dé órdú arán a déanamh des na
 clocaib sin. Agus duhairt seisean 'gá f'freaighair: 4
 Tá sgríobtha: 4 ní h-ar arán amáin a maireann an duine,
 ac ar an uile focal o'á dtagann ó béal Dé. Ansan 5
 do tóg an t-Áirseoir leis é isteach sa caicair naomha,
 agus cuir sé 'n-a seasamh ar spuaic an teampuill é.
 Agus duhairt sé leis: Má's tu mac Dé caic tu féin 6
 le fána. Óir tá sgríobtha: 5 mar go dtuig sé órdú
 o'á aingealaib do' taob, agus glacfaid siad 'n-a
 lámhaib tu sar a mbuailfá do cos i gcoinne cloice.

¹ MARC. i. 9.

² i. gac dílis a báineann le fíoraontaacht.

³ MARC. i. 11; LÚC. ix. 35; 2 PEAB. i. 17.

⁴ Deut. viii. 3.

⁵ Salm xc. 11.

7 ΘΟΥΔΑΙΡΤ ÍOSA LEIS: ΤΑ RUΘ EILE ΣΓΡΙΟΒΤΑ, LEIS: ¹ ΝΑ
 8 ΘΕΙΝ ΦΡΟΜΑΘ ΑΡ ΘΟ ΤΙΓΕΑΡΝΑ ΘΙΑ. ΑΝΣΑΝ ΘΟ ΡΥΣ ΑΝ
 Τ-ΑΙΡΣΕÓΙΡ LEIS Ε ΣΟ ΜΥΛΛΑÇ ÇΝΥΙC Α ΒÍ ΑΝΑ-ΑΡΘ, ΑΣΥΣ
 ΤΑΙΣΒΕΑΪΝ ΣΕ ΘÓ ΡÍΓΕΑÇΤΑ ΑΝ ΘΟΜΑΙΝ ΣΟ ΛΕΪΡ, ΑΣΥΣ Α
 9 ΝΣΡΑΘΑΜ;* ΑΣΥΣ ΘΟΥΔΑΙΡΤ ΣΕ LEIS: ΤΑΘΑΡΦΑΘ ΙΑΘ ΣΑΝ
 ΣΟ ΛΕΪΡ ΘΥΙΤ ΑÇ ΣΛΕΑÇΤΑΘ ΘΟΜ ΑΣΥΣ ΜΕ Θ'ΑΘΡΑΘ.
 10 ΑΝΣΑΝ ΘΟΥΔΑΙΡΤ ÍOSA LEIS: ΙΜÇΙΣ, Α ΣΑΤΑΙΝ; ÓΙΡ ΤΑ
 ΣΓΡΙΟΒΤΑ: ² ΑΘΑΡΦΑΙΘ ΤÚ ΘΟ ΤΙΓΕΑΡΝΑ ΘΙΑ, ΑΣΥΣ ΒΕΙΘ
 11 ΤÚ ΥΜΑΛ ΘÓ ΣΑΝ ΑΜΑΪΝ. ΑΝΣΑΝ Θ'ΙΜÇΙΣ ΑΝ Τ-ΑΙΡ-
 ΣΕÓΙΡ ΥΑΙΘ, ΑΣΥΣ ΦΕΑÇ, ΤΑΙΝΙΣ ΝΑ Η-ΑΙΝΣΙΛ ΑΣΥΣ ΘΕΙΝ-
 ΕΑΘΑΡ ΦΡΙÇÁΛΑΜ ΑΙΡ.

12 ΑΣΥΣ ΝΥΑΙΡ ΑΙΡΙΣ ÍOSA ΕÓΙΝ Α ΒΕΙÇ 'Ν-Α ΠΡΙΟΣÚΝΑÇ
 13 Θ'ΙΜÇΙΣ ΣΕ ΣΟ ΣΑΙΛΙΛÍ; ΑΣΥΣ Θ'ΦΑΣ ΣΕ ΝΑΣΑΡΕΤ, ΑΣΥΣ
 ÇΥΑΙΘ ΣΕ ÇΥΝ ÇÓΜΝΥΙΣΤΕ Ι ΣÇΑΡΝΑΥΜ Ι Ν-ΑΙÇΕ ΝΑ
 14 ΦΑΡΑΙΣΕ, Ι ΣÇΡΙΟÇ ΣΑΒΥΛΟΝ ΑΣΥΣ ΝΕΠΤΑΛΙΜ. ΙΟΝΥΣ ΣΟ
 15 ΣÇÓΜΛΙΟΝΦΑΪ ΑΝ ΝÍΘ ΑΘΟΥΔΑΙΡΤ ΙΣΑΪΑΣ ΦΑΪΘ: ³ ΤΑΛΑΜ
 ΣΑΒΥΛΟΝ ΑΣΥΣ ΤΑΛΑΜ ΝΕΠΤΑΛΙΜ, ΦΑΝ ΝΑ ΦΑΡΑΙΣΕ ΙΑΣΤΑΛΛ
 16 ΘΕ ΙÓΡΘΑΝ, ΣΑΙΛΙΛÍ ΝΑ ΝΣΕΙΝΤΕ: ΡΟΒΥΛ Α ΒÍ ΣΥΙΘΤΕ Ι
 ΝΘΟΡÇΑΘΑΣ, ÇΟΝΑÇΑΘΑΡ ΣΟΛΥΣ ΜÓΡ, ΑΣΥΣ Θ'ΕΙΡΙΣ ΣΟΛΥΣ
 ΘΟ'Ν ΜΥΝΤΙΡ Α ΒÍ ΣΥΙΘΤΕ ΣΑ Ν-ΑΙΤ ΑΡ Α ΡΑΙΘ ΣΣΑΜΑΛΛ ΑΝ
 17 ΘΑΪΣ. ΑΣ ΣΑΝ ΑΜΑÇ ΘΟ ÇΥΣΝΥΙΣ ÍOSA ΑΡ ΣΕΑΝΜÓΙΝ, ΑΣΥΣ
 ΑΡ Α ΡΑΘ: ΘΕΙΝΙΘ ΑΙÇΡΙΣΕ, ÓΙΡ ΤΑ ΡÍΓΕΑÇΤ ΝΑ ΘΦΛΑÇΑΣ
 ΒΥΑΙΛΤΕ ΛΙΘ.

18 ΑΣΥΣ ΒÍ ÍOSA ΑΣ ΣΥΘΒΑΛ Ι Ν-ΑΙÇΕ ΜΑΡΑ ΣΑΙΛΙΛÍ, ΑΣΥΣ
 4 ÇΟΝΑΙÇ ΣΕ ΒΕΙΡΤ ΘΡΙÇÁΡ, ΣÍΜÓΝ, ΑΡ Α ΘΥΣΥΤΑΡ ΡΕΑΘΑΡ,
 ΑΣΥΣ ΑΙΝΘΡΙΑΣ, Α ΘΡΙÇÁΙΡ, ΑΣΥΣ ΙΑΘ ΑΣ ÇΥΡ ΛÍΝ ΑΜΑÇ ΣΑ
 19 ΘΦΑΡΑΙΣΕ (ΜΑΡ ΙΑΣΣΑΙΡΙ ΑΘ ΕΑΘ ΙΑΘ), ΑΣΥΣ ΘΟΥΔΑΙΡΤ ΣΕ
 ΛΕÓ: ΤΑΣΑΙΘ ΑΜ' ΘΙΑΙΘ-ΣΕ, ΑΣΥΣ ΘΕΑΝΦΑΘ ΙΑΣΣΑΙΡΙ ΑΡ
 20 ΘΑΟΙΜΙΘ ΘÍΘ. ΑΣΥΣ ΣΑΝ ΜΟΙΛΛ Θ'ΦΑΣΑΘΑΡ ΑΝΣΑΝ ΝΑ ΛÍΟΝ-
 21 ΤΑ, ΑΣΥΣ ΘΟ ΛΕΑΝΑΘΑΡ Ε. ΑΣΥΣ ΑΣ ΙΜÇΕΑÇΤ Ó'Ν ΑΙΤ ΣΙΝ
 ΘÓ, ΘΟ ÇΟΝΑΙÇ ΣΕ ΒΕΙΡΤ ΕΙΛΕ ΘΡΙÇÁΡ, ΣΕΑΜΥΣ ΜΑÇ ΣΕΒΕΘΕ
 ΑΣΥΣ Α ΘΡΙÇÁΙΡ ΕÓΙΝ, ΑΣΥΣ ΙΑΘ ΣΑ ΒΑΘ Ι ΘΥΕΑΝΝΤΑ Α
 Ν-ΑÇΑΡ ΣΕΒΕΘΕ, ΑΣ ΘΕΙΣΙÚ Α ΛÍΟΝΤΑ; ΑΣΥΣ ΘΟ ΣΛΑΟΙΘ ΣΕ

¹ Deut. vi. 16. ² Deut. vi. 13. ³ Isaias ix. 1.

⁴ Marc. i. 16; Luc. v. 2.

* Ver. 8. "ΤΑΙΣΒΕΑΪΝ ΣΕ ΘÓ," 7RL. - ΘΟ ΤΑΙΣΒΕΑΪΝ ΣΕ ΘÓ ΑΝ
 ΤΡΕÓ ΒΑΙΛΛ Ι Ν-Α ΡΑΙΘ ΣΑÇ ΡÍΓΕΑÇΤ, ΑΣΥΣ Θ'ΙΝΝΙΣ ΣΕ ΘÓ ΝΑ
 ΜΑΙΤΕΑΣΑΪ ΑΣΥΣ ΑΝ Τ-ΕΙΡΘΕΑΡÇΑΣ Α ΒÍ ΙΝΣ ΣΑÇ ΡÍΓΕΑÇΤ ΘÍΘ. ΝÚ,
 'Ν-Α ÇΕΑΝΝΤΑ ΣΑΝ, ΘΟ ÇΥΙΡ ΣΕ ΟΣ Α ÇÓΜΑΙΡ ΜΑÇΣΑΜΑΙΛ ΣΑÇ
 ΡÍΓΕΑÇΤΑ ΘÍΘ, ΦΕ ΜΑΡ Α ΒΕΙΘÍΣ ΑΡ ΜΑΡΑ ΜÓΡ ΛΕΑÇΑΝ.

cuige iad. Agus gan moill d'fásadair ansan na líonta 22
agus a n-aíair, agus do leanadair é.

Agus do ghlais Íosa mór-éimpeal Shaililí go léir, as 23
teaghas ins na sinagógaib, agus as craobsgaoileadh
soisgéil na ¹ rígeadta, agus as leigheas gac galarair
agus gac breóiteadta d'á raib ar daoine. Agus do 24
leat a clú ar fuir Siria go léir, agus do tugadh as
triall air na daoine go léir a bí as a sláinte, gabtha
le galaraib agus le piancaib, agus daoine go raib
deamain ionta, agus daoine a bí as a meabhair, agus
daoine a bí gan lúch, agus do leigis sé iad. Agus do 25
lean sluaigh móra é a Shaililí agus a Decapolis
agus a Ierúsalem, agus ó'n dtuairis eall de Iordan.

CAIBIDIL V.

SEANMÓIN CRÍOST AR AN GCNOC. NA H-OCT MBIATÍ.

Agus nuair a chonaic sé na sluaigh cuairt sé suas ar 1
an gcnoc, agus nuair a shuí sé ann táinig a d'eisgion-
buil as triall air. Agus d'osgail sé a béal agus do 2
teagaisís sé iad, agus d'ubairt sé:

Is doibinn dós na boctuib sa spioraib, mar is leo 3
san rígeadta na bflačas.*

Is doibinn do lucht ceannsaadta, mar is iad a gheó- 4
bair seilb na talman.

Is doibinn do lucht dubróin, mar is iad a gheó- 5
bair sólas.

Is doibinn do'n muintir go bfuil ocras agus tarc 6
cun fíoraontaadta ortá, mar 's iad a gheó- 7
bair a saic.

Is doibinn do lucht na trócaire déanam, mar is iad 7
a gheó- 8
bair trócaire.

Is doibinn do lucht an croíde glain, mar is iad a 8
gheó-
bair raibair ar dia.

¹.i. rígeadta na bflačas, .i. Soisgéal an creidim a bí le cur
ar bun aige.

* Ver. 3. "Na boctuib sa spioraib," .i. na daoine a bíonn úmál
agus na daoine ná bíonn duil a gcroíde, nó a spioraib, i
saióbreas acu.

- 9 Is doibinn do luçt na síoçcána ðéanam, mar is
orça tabarfar clann ðé.
- 10 Is doibinn do'n muintir a ð'fuingeann cráð ar
son fíoraontaçta, mar is leó san rígeaçt na ðflaças.
- 11 Is doibinn ðaoib-se nuair a ðéanfar spíoiú oraið
agus ciapað, agus an uile šažas tromaiðeaçta éiçš,
- 12 mar žeall orm-sa; bíoð mórail agus žáirðeaças
oraið, mar is mór é búr luaçt-saoçair ins na flaçais;
óir sin mar a ciapað na fáioe rómaið.
- 13 Is sib-se salann na talman. ¹ Ac má čéigeann an
salann i leammas conus a ðéanfar salann airís ðe?
Níl ðe maiç ann feasta ac žo žcaičí amac é agus žo
14 ngeóðfaí do çosaib ðaoine ann. Is sib-se solus an
15 ðomain. Caçair ar çnoc ní féioir í ð'folaçað. Ní
lastar coinneal çun í çur fé bëal ártaiš, ac çun í çur
ar çoinnleóir, çun žo ðtabarfað sí solus ð'á ðpuil sa
16 tiš. Lasað búr solus-sa ar an žcuma san os
cómaið ðaoine, ² i ðtreó žo ðfeicfið siað búr nšiom-
arça fóžanta agus žo molfaio siað búr n-açair açá
ins na flaçais.
- 17 Ná measaið žur çun na ðlíže ná na ðfaið do çur
ar neamnið a čánaš-sa. Ní çun iað do çur ar neam-
18 níð a čánaš ac çun iað do cómlíonað.* Óir ðeirim lið
žo fírinneac, žo ðtí žo ðtéio an spéir agus an talam
ar neamnið ná ražaið don ióta amáin ná don púnc
amáin ðe'n ðlíž ar neamnið, žo ðtažaið a h-iomláine
19 çun cinn.† ³ An ç-é ð'á břiž sin, a millfið aiçne ðes
na h-aiçeançaið sin is lúža, agus do múinfið na
ðaoine mar sin, tabarfar air an ç-é is luža i rígeaçt
na ðflaças; ac an ç-é coimeáðfið iað, agus do
múinfið [a žcoimeáð] tabarfar ðuine mór air i ríž-
20 eaçt na ðflaças. Óir ðeirim lið mura mbeið búr

¹ Marc. ix. 49; lúç. xiv. 43. ² 1 peað. ii. 12. ³ Séam. ii. 10.

* Ver. 17. "Do cómlíonað," .i. aš cómlíonað na ðfiziúirí
agus na ðtaržaireaçtaí, agus aš beaçtú žac a raið neambeaçt.

† Ver. 18. "Žo fírinneac." - 'Amen,' açá sa laiðin, .i. "žo
ðeimín," "žo fíor." Focal eabðraise iseað "Amen" agus
cimeáðtar é le h-úžðarás an čeaçrair soisžalaiðçte. Do
laðair ár ðtižearna an focal çun na fírinne do ðeimniú žo
laiðoir.

b'fíoraontaacht-sa níos lionmaire 'nÁ fíoraontaacht na Sgríbhneoirí agus na bFairisíneac ní raḡaið sib isteač i ríḡeačt na b'flačtas.*

Cualabair conus mar adubrað leis na daoine a b'í 21
ann faðó: ¹ NÁ dein marbāð: Agus an t-é d'éanfaíð
marbāð beir sé ciontač do'n breiteamantas.† Ac 22
deirim-se lib, ḡač duine atá i b'feirḡ le n-a bráčair
beir sé ciontač do'n breiteamantas. An t-é ámtač
² A d'éarfaíð le n-a bráčair, Raca, beir sé ciontač do'n
cómairle. Agus an t-é a d'éarfaíð, A amaḡáin, beir
sé ciontač cun teine ifrinn.‡ D'á bríḡ sin, má bíonn 23
taḡarčtas aḡat d'á čabairt uait os cómair na h-altó-
rač, agus ḡo ḡcuimneóčair ḡo b'fuil ruð éigin ad'
coinnið aḡat' bráčair; Fás ansan do čabarčtas os 24
cómair na h-altórač, agus imčig agus dein síoččáin
leu'bráčair, agus ansan tar agus bronn do čab-
arčtas.

³ Réirčig le t'eascaraíð ḡo luač, an faíð ataoí i 25
n-aonfeacht leis sa tslíḡ, le h-eaḡla ḡo d'taḡarfað an

¹ Exod. XX. 13.

² .i. an t-é d'éanfaíð táiriúḡað, nó tarcaisniú, ar a cómarsain.

³ LúC xii. 58.

* Ver. 20. "Na Sgríbhneoirí agus na bFairisíneac." – Dočtúirí
olige máoise na Sgríbhneoirí. Aicme daoine a b'í ana čruinn
ab eað na Fairisínig. Do ḡlacaidís orča an olig do cómlíonað
ḡo beačt, agus mar ḡeall air sin bíoð meas ana mór aḡ an
b'pobul orča.

† Ver. 21. "Beir sé ciontač do'n breiteamantas," .i. beir
pionós tuillte aige o'n ḡcačaoír beaḡ, ar a d'tuḡcí "an
breiteamantas," agus ḡo d'triailcí cúiseana do'n tsóro san os
a cómair.

‡ Ver. 22. "Raca," focal ana-čarcuisneac, ana-fearḡač, ab
eað an focal san. "Beir sé ciontač do'n cómairle": .i. beir
pionós tuillte aige ó'n ḡcúirt ab aoírde, an cúirt ar a d'tuḡcí
"an cómairle" nú an "Sanhedrím." I ḡcačair Ierúsalem a
bí an cúirt sin agus bí seacht-n-deic-a-dó de breiteamnaið inti
agus is os a cómair a triailcí na cúiseana ba čruime agus a
tuḡcí na breiteana ba čruime.

Ver. 22. "A amaḡáin." – Bí bríḡ ana čarcuisneac leis an
b'focal san nuair a labarčí é le droč-aighe agus le mailís.
Mar ḡeall air sin iseað do labarčtar cóm dian anso air.
"Beir sé ciontač cun teine ifrinn." "Beir tuillte aige é
čaiteam i nḡehenna cun teine," do réir na ḡréigise. Dein ar
slanuigčeoir úsáio des na focalaib sin cun pionóisí ifrinn do
čur i ḡcéill.

τ-εασcαrα suas tu do'n breiceam, agus go n-
arfaò an breiceam suas d'á ñiolla tu, agus go
26 gcurfaí sa carcair tu. Go deimhin a'beirim leat, ní
éiofai amac as san go n'íolair an feórling deir-
ineac.

27 Do cualabair conus mar a'dubraò leis an muintir
28 faobó: ¹ Ná dein a'daltranas. Ac' beirim-se lib, an
t-é féacfaíò ar mnaoí le dúil sa droc-ñníom, go bfuil
peacaò an a'daltranaís deanta ceana aise léi i n-a
croíde féin.

29 D'á bríñ sin, má's trúis peacta òuit do súil deas,
strac amac í agus caic uait í; óir is fearra òuit ball
de d'ballaib do cáilleamaint 'ná do colann go léir
30 a cur go h-ifreann.* Agus ma's trúis peacta òuit do
láim deas, gearr anuas díot í agus caic uait í; óir is
fearra òuit ball deo' ballaib do cáilleamaint 'ná
do corp go léir a òul go h-ifreann.

31 Agus dubraò, ² An t-é a cuirfíò uaiò a bean pósta,
32 tugao sé sgríbin a díbearca òi. Ac' beirim-se lib,
aoinne a cuirfíò uaiò a bean pósta, ac' mar geall ar
a'daltranas amáin, go gcuireann se i n-treó í cun
a'daltranaís a deanam, agus an t-é a ñlacfaíò mar
céile an bean díbearca deineann sé a'daltranas.

33 Airís, do cualabair conus mar a dubraò leis an
muintir faobó. ³ Ná tabair leabhar éicis, agus an níò
34 a dearbuisis cómlíon do'n tigearna é. Ac' beirim-se
lib ⁴ gan dearbú i n-aon cor; gan dearbú dar neam,
35 mar isé sin caçaoir ríoga de;† Ná dar talam, mar
isé stól a cos é; ná dar Ierúsalem, mar isí caçair

¹ Exod. XX. 14.

² Deut. XXIV. 1.

³ Exod. XX. 7.

⁴ Séam. V. 12.

* Ver. 29. "Trúis peacta òuit," .i. ma bíonn sí 'n-a trúis
baraçuisle òuit, nú n-a h-ócáio peacta òuit. Curtar i n-úil
dúinn anso náç foláir dúinn ñac ócáio acamaí peacta do
seacaint bíoò go gcurfaò san féacaint orainn sgaramaint le
ruò go mbeaò sé cóm deacair sgaramaint leis agus beaò sé
sgaramaint le láim nú le súil.

† Ver. 34. "Gan dearbú i n-aon cor." —Ní'l sé coisçite
dearbú sa b'írinne, i gceart, agus i mbreiceamantas; ar
son onóra de; nú cun sinn féin nú ar gcomarsa do cosaint.
Dearbú obann, diamaslaç, cun cómráio, gan ñáò gan riactanas,
iseaò atá coisçite.

AN RÍ MÓIR Í. NÁ DEARBUIĜ DAR DO ĆEANN FÉIN MAR 36
NÍ'L AR DO ĆUMAS RUIBE ANN A ðÉANAM ĜEAL NÁ DUĖ.

¹ AC ABRAIÐ, SEAÐ, 'SEAÐ; NÍ H-EAÐ, NÍ H-EAÐ. AN 37
RUÐ A ĆÉIĜEANN ĆAIRIS SIN IS Ó'N OLC É.

DO ĆUALABAIR CONUS MAR ADUÐRAÐ, ² SÚIL AR SÚIL, 38
AĜUS FIACAL AR FIACAIL. AC DEIRIM-SE LIÐ-SE ĜAN CUR I 39
N-AĜAIÐ UILC; AC MÁ BUAILTEANN DUINE ĆÚ AR AN LEACAIN
NÐEIS, IOMPUIĜ AN LEACA EILE ĆUIĜE, LEIS.* AĜUS MÁ'S 40
MIAN LE DUINE AN DLÍĜ ĆUR ORT AĜUS DO ĆASÓĜ DO B'REIĆ
LEIS ĜĜAOIL LEIS DO B'RAT 'N-A TEANNTA. AĜUS AN T-É 41
ĆUIRFIÐ FIACAIÐ ORT DUL LEIS MÍLE 'SLÍĜ DO T'AIM-
ÐEOÍN, EIRIĜ ÐÁ MÍLE EILE LEIS DOÐ' ÐEOÍN. AN T-É A 42
Ð'IARRFAIÐ RUÐ ORT, TABAIR DÓ É; AĜUS MÁ'S MIAN LE
DUINE IASACĆ DO LORĜ ORT NÁ H-IOMPUIĜ UAIÐ.

DO ĆUALABAIR CONUS MAR A DUÐRAÐ: ³ BÍOÐ ĜRÁÐ 43
AĜAT DO D'ĆARAIÐ AĜUS FUAĆ DOÐ'NAMAIÐ. AC 44
DEIRIM-SE LIÐ-SE: BÍOÐ ĜRÁÐ AĜAIÐ D'BÚR NAMÐAIÐ;
4 DEINIÐ MAIĆ DO'N MUINTIR A ĆUĜANN FUAĆ ÐAOIÐ; AĜUS
5 DEINIÐ ĜUIÐE AR SON NA MUINTIRE A ÐEINEANN CRÁÐ
AĜUS TROMAIÐEACĆ ORAIÐ. IONUS ĜO MBEAÐ SIÐ I NÐÚR 45
MACAIÐ AĜ BÚR N-AĆAIR AĆÁ INS NA FLAĆAIS, AN T-É
ĆUIREANN A ĜRIAN AĜ EIRIĜE AR ÐAOINE, IÐIR OLC AĜUS
MAIĆ, AĜUS ĆUIREANN AN FEARĆAINN AĜ TUITIM ORĆA, IÐIR
ĆEART AĜUS AINĆEART. ÓIR MÁ ĆUĜANN SIÐ ĜRÁÐ DO'N 46
MUINTIR A ĆUĜANN ĜRÁÐ ÐAOIÐ CAÐ É AN TUARASÐAL A
BEIÐ AĜAIÐ? NÁ DEINIÐ NA PUIBLOCÁNAIĜ FÉIN AN MÉIÐ
SIN?† AĜUS MURA NÐEINIÐ SIÐ-SE AC BEANNÚ D'BÚR 47

¹ Séam. v. 12.

² Exoð. xxi. 24; lebit. xxiv. 20; Deut. xix. 21.

³ lebit. xix. 18.

⁴ Róm. xii. 20.

⁵ Ĝníom. vii. 59; lúć. xxiii. 34.

* Ver. 39. "ĜAN CUR I N-AĜAIÐ UILC." —AN RUÐ A Ð' ÓRDUÍĜĆEAR
ANSO ISEAÐ OLC DO ĜLACAÐ LE FOIÐNE; CUR SUAS LE DROC-ĆAINC,
AĜUS BEIĆ TOILĆEANAĆ ĆUN TUILLE UILC D'FULAĜ NÍBA ĆÚISĜE 'NÁ
MAR A LOIRIGEÓFÍ DÍOĜALTAS. NÍ ĆEANĜLANN AN ĆUIÐ EILE DE'N
ĆAINC DE RÉIR NA LEITIRE. NÍOR IOMPUIĜ CRÍOST FÉIN, NÁ
PÓL NAOMĆA, AN LEACA EILE. FOIÐNE ĆRÍOSTAMAIL BRÍĜ NA CAINTE,
FEIC EOÍN xviii., AĜUS ĜNÍOMARĆA xxiii.

† Ver. 46. "PUIBLOCÁNAIĜ." —ÐAOINE IAD SAN A BÍOÐ AĜ BAILIÚ
NA SRAĆANA, AICME A BÍ FÉ FUAĆ AĜUS FE MÍ-ĆLÚ AMEASĜ NA
NLÚÐAC, MAR ĜEALL AR A NÐEINIÐS DE ŚÁRÚĜAÐ AĜUS D'ÉAĜCÓIR.

48 ΝΟΡΙČÁΡΑČΑΙŮ CΑŮ Í ΔΝ ŮREIS Δ ŮEINEANN SIŮ? ΝÁ ŮEINIŮ
 NA ΠÁΖÁΝΑΙŽ FÉIN ΔΝ ΜΕΙŮ SIN? ΒÍŮIŮ-se, Ů'Á ŮRÍŽ
 SIN, FÍOR-ΜΑΙČ, FÉ ΜΑΡ ΔČÁ ŮŮR N-ΔČΑΙR INS NA FLAČAIS
 FÍOR-ΜΑΙČ.

CAIBŮIOL VI.

ΔΝ ΤΣΕΑΝΜÓΙΝ ΔΡ ΔΝ ŽCNUC ΔΡ LEANΜΑΙΝČ.

- 1 SEΔČNAIŮ ΔŽUS ΝÁ ŮEINIŮ ŮŮR ŮFÍORAONČAČČ-SA OS
 CÓΜΑΙR ŮΔOINE, Í ŮČREÓ ŽO ŮFEICFÍ SIŮ, ΝÓ NÍ ŮEIŮ
 ČUARASŮAL LE FÁŽAIL ΔŽAIŮ Í ΛÁČΑΙR ŮŮR N-ΔČΑR ΔČÁ
 2 INS NA FLAČAIS.* Ů'Á ŮRÍŽ SIN, NUΔIR Δ ŮEIŮ ŮÉIRC ΔŽΑČ
 'Á ŮÉANAM ΝÁ ΒÍOŮ ΔŮΔARC Ů'Á SÉIŮEΔŮ RÓΜΑČ ΔΜΑČ
 ΔŽΑČ, ΜΑΡ Δ ΒÍONN ΔŽ NA FEALLAIRÍŮ INS NA SINΔŽÓ-
 ŽAIŮ ΔŽUS ΔΡ NA SRÁIŮIŮ, Í ŮČREÓ ŽO ŮČΔŮΔRFΔŮ NA
 ŮΔOINE ONÓIR ŮÓIŮ. ŽO ŮEIMIN ΔŮEIRIM LIŮ, ČÁ
 3 Δ ŮČUARASŮAL FÁŽALČA ΔCU. NUΔIR Δ ŮÉANFAIR-SE
 ŮÉIRC, ÁMČΔČ, ΝÁ ΒÍOŮ Δ FÍOS ΔŽΑČ' LÁIM ČLÉ CΑŮ Δ
 4 ŮEINEANN ŮO LÁM ŮEΔS. IONUS ŽO MBEΔŮ ŮO ŮÉIRC
 FÉ ČEILT, ΔŽUS ŽO ŮČΔŮΔRFΔŮ Č'ΔČΑΙR, Δ ČÍONN FÉ ČEILT,
 ŮO ČUARASŮAL ŮUIT.
 5 ΔŽUS NUΔIR Δ ŮÉANFAIŮ SIŮ ŮRNUIŽČE, ΝÁ ΒÍŮIŮ ΜΑΡ NA
 FEALLAIRÍ ŽUR ΜΑΙČ LEÓ ŮRNUIŽČE ŮÉANAM 'N-Δ SEASAM
 INS NA SINΔŽÓŽAIŮ ΔŽUS ΔŽ CÚINNÍŮ NA SRÁIŮEANA, Í
 ŮČREÓ ŽO ŮFEICEΔŮ ŮΔOINE IΔŮ. ŽO ŮEIMIN ΔŮEIRIM
 6 LIŮ, ČÁ Δ ŮČUARASŮAL FÁŽALČA ΔCU. ΔČ NUΔIR Δ
 ŮÉANFAIR-SE ŮRNUIŽČE, EIRÍŽ ISTEΔČ ΔŮ' SHEÓMRA ΔŽUS
 ŮÚN ΔN ŮORUS, ΔŽUS CUIR ŮO ŽUIŮE ČUN Č'ΔČΑR FÉ
 ČEILT, ΔŽUS ČΔŮΔRFΔIŮ Č'ΔČΑΙR, Δ ČÍONN FÉ ČEILT, ŮO
 7 ČUARASŮAL ŮUIT. Í NŮŮR NGUIŮE, ÁMČΔČ, ΝÁ ŮEINIŮ
 MÓRÁN ČΑΙΝTE, ΜΑΡ Δ ŮEINIŮ NA ΠÁΖÁΝΑΙŽ; ÓIR IS
 8 ŮÓÍŽ LEÓ ŽUR ΔS ΜΕΙŮ Δ ŽČΑΙΝTE ŮO H-ÉISTFAR LEÓ. Ů'Á
 ŮRÍŽ SIN ΝÁ ΒÍŮIŮ-se ΜΑΡ IΔŮ; ÓIR IS EÓL Ů'ŮUR
 N-ΔČΑΙR ΔN NÍŮ IS ŽÁŮ ŮΔOIŮ SAR Δ NŮEINEANN SIŮ ŽUIŮE
 9 ČUIŽE. Seo, Ů'Á ŮRÍŽ SIN, ΜΑΡ Δ ŮÉANFAIŮ SIŮ ŽUIŮE:

* VER. 1. "ŮŮR ŮFÍORAONČAČČ-SA," .I. NA H-OIBREAČA FÍORAON-
 ČAČČA Δ ŮEINEANN SIŮ, .I. ΤΡΟΣŽΔŮ, ŮRNUIŽČE, ŮÉIRC; ΔŽUS ŽΔN
 IΔŮ Δ ŮÉANAM LE BAOÍS, ΝÁ ČUN ŮΔOÍNE SHÁSAM, ΔČ IΔŮ Δ ŮÉANAM
 ČUN ČOILE ŮÉ ŮO SHÁSAM.

¹ ÁR n-**Á**TAIR **ATÁ** AR neamh, **SO** naomhtar t'ainim. **SO** 10
 btaasaið do rígeaict. **SO** ndeintear do coil ar an
 bcalamh mar a deintear ar neamh. ÁR n-**ARÁN** RÓ- 11
 substainteamail tabair dúinn iníu.* Agus mairt dúinn 12
 ÁR scionta, mar mairimíð-ne do cáic a ciontuigeann
 i n-**ÁR** n-**AG**AIÐ. Agus ná leis sinn i scaitib; ac saor 13
 sinn ó oic.† Amen.

² ÓIR MÁ mairteann sib do daoine a scionta, mairtíð 14
 búr n-**Á**TAIR neamha daoid-se búr bpeacáí. Ac mura 15
 mairtíð sib-se a bpeacáí do daoine, ní mairtíð búr
 n-**Á**TAIR daoid-se búr bpeacáí.

AGUS NUAIR a beir sib as déanamh trosgaíð ná bíðíð 16
 gruamha ar nós na bfeallairí; óir doirctíð siad a
 sceannaic, i dtreo go samlócað na daoine iad a beir
 as déanamh trosgaíð. **SO** deimín adeirim lib, tá a 17
 dtuarasdal fáilte acu. Ac tusa, nuair a déanfaí 17
 trosgaíð, cuir oile ar do ceann agus nís t'agaid,
 i dtreo ná feicfíð daoine tú beir as déanamh tros- 18
 gaíð, ac go bfeicfíð t'átaí tú, atá fé ceilt; agus
 tabarfaí t'átaí, a cionn fé ceilt, do tuarasdal
 duit.

NÁ cúmnaíð stór daoid fein ar an bcalamh so, 19
 mar a ndéiní na leómain agus an meirg é b'íu,
 agus mar a ndéiní na bteamnaí é tóic agus é gúic.
 Ac deini stór do cúmdac daoid fein ar neamh, an 20
 áit ná deini na leómain é b'íu agus ná deini
 bteamnaí é tóic ná é b'fudac. ÓIR, an áit 'n-a 21
 bfuil do stór is ann atá do croidhe leis.

Isí do súil solus do cuirp. MÁ bíonn do súil glan 22
 beir do corp go léir go solusmar. Ac má bíonn do 23
 súil 3 go h-oic beir do corp go léir gan solus. Agus
 má's ionan agus doirctíct an solus atá ionat, cad
 é méir na doirctícta fein?

¹ Lúc. xi. 2.

² Eccl. xxviii. 3, 4, 5; Marc. xi. 25.

³ .i. gan raðarc.

* Ver. 11. "Rósubstainteamail." — Sé focal atá as Lúcas
 naomha i n-ionaid an focail seo ná, "ÁR n-**ARÁN** laeamail."
 Tuigtear go scialluigeann sé arán na beata, an t-arán a
 glacaimí i Sacramint Corp Críost.

† Ver. 13. "Ná leis sinn i scaitib", .i. ná leis do sna caitib
 buactaint orainn.

- 24 Νί φέοιρ τ'αοιννε ρυτ' α τ'έανάμ αρ τ'ά μάιγιστιρ:
 όιρ βειτ' φυατ' αιγε τ'ο μάιγιστιρ αcu αγus γράτ' τ'ο'ν
 μάιγιστιρ εile; νό cuιρφίτ' sé suas le τ'uine αcu αγus
 βειτ' τ'ροτ'-μέας αiγε αρ αν ητ'uine eile. Νί φέοιρ
 τ'αοιτ' τ'ια αγus Mammon τ'φριτ'άλαμ.*
- 25 Τ'ά βρίγ sin τ'ειrim λιτ', ná βίτ'τ' buairt orait' i
 τ'ταοτ' βύρ mbeaτa, φέατaint caτ' τ'ίοςφαιτ' sib; ná
 i τ'ταοτ' βύρ γcuirp; φέατaint caτ' α cuιρφίτ' sib umait'.
 Νάc μό le ráτ' αν τ-ανам 'νά αν biaτ', αγus αν corp
- 26 'νά αν τ-έατ'ατ'? φέατ'ait' éanlait'e αν αειr; ní
 cuirit' siaτ' síol ná ní bainit' siaτ' fógmar, ná ní τ'einít'
 siaτ' cnuasac i sgioból; αγus τ'eineann βύρ η-ατ'air
 neamτ'a iaτ' τ'ο cōtú. Νάc μό γο mór le ráτ'
- 27 sib-se 'νά iaτ' san? Cé'cu αγait-se, αγ macτnam τ'ό
 air, τ'φέατ'φατ' don bantáma amáin τ'ο cur le η-α
- 28 aoirτe? αγus caτ' cuige γο mbíonn buaiream
 i τ'ταοτ' éaτ'ait' orait'? Breit'niγit' bláτ'ana αν báin,
 conus mar fásaít' siaτ'; ní τ'einít' siaτ' saot'ar ná
- 29 sníom. Τ'ειrim λιτ', ámt'ac, ná rait' Salomón féin i η-α
- 30 γρατ'am γο léir clúτ'ait'e mar ceann αcu san. Má
 cuireann τ'ia maise τ'é'η tsórt' san αρ φéar αν tailim,
 atá ann inτ'iu, αγus α cait'far sa teine amáireac, nác
 μό γο mór α τ'έanfaiτ' sé τ'αοιτ'-se, α lucτ' αν crei-
- 31 τ'im suarait'? Ná βίτ'τ' αγ τ'έανάμ buaτ'a, τ'ά
 βρίγ sin, 'γá ráτ', caτ' τ'ίοςφaimít'? ná, caτ' τ'όλ-
- 32 φaimít'? ná, caτ' α clúτ'ócaít' sinn? Óir, siniaτ'
 na neit'e γο mbít' na γeint'e 'γá lors. Óir τά 'fios
 αγ βύρ η-ατ'air γο bfuil γáτ' αγait' leis na neit'ib sin
- 33 γο léir. loirγit' αρ τ'cúis, τ'ά βρίγ sin, ríγeaτ't τ'é
 αγus α fíoraont'acτ', αγus tabar'far τ'αοιτ', leis, na
- 34 neit'e sin γο léir. Ná βίτ'τ' buaiream orait', τ'ά βρίγ
 sin, i τ'ταοτ' αν lae amáirit'; τά α buaiream féin
 i γcóir αν lae amáirit'. Νί beaγ τ'ο γac lá α cuit'
 uilc féin.

* Ver. 24. Mammon, .i. saít'breas saot'alt'a.

CAIBIÐIOL VII.

AN TRÍMADH CUIÐ DE'N TSEANMÓIN AR AN GCNOC.

NÁ BEIRIÐ BREIT, ¹ IONUS NA BÉARFAÍ BREIT ORAIÐ. 1
MAR IS DO RÉIR NA BREITE A ĆABĀRFAIÐ SIÐ A ĆABĀRFAR 2
BREIT ORAIÐ; AĜUS AN TÓMAS LE N-A DÓMÁISFIÐ SÍÐ, IS
LEIS A TÓMASFAR CÚĜAIÐ. CAÐ ĆUIĜE ÐUIT AN DÚRA- 3
DÁN D'FEISĜINT I SÚIL DO BĀĀĀAR, AĜUS NÁ FEICEANN
TU AN TSAIL ATÁ AD' SÚIL FÉIN? NÓ CAÐ ĆUIĜE ÐUIT 4
A RÁÐ LEÐ' BĀĀĀAIR: LEIĜ DOM AN DÚRADÁN A ÐAINC AS
DO SÚIL; AĜUS SIN SAIL AD' SÚIL FÉIN? A ĆLUANAIRE, 5
BAIN AN TSAIL AS DO SÚIL FÉIN AR DÚÍS, AĜUS ANSAN
ĆÍFIR CONUS AN DÚRADÁN A ÐAINC A' SÚIL DO BĀĀĀAR.

NÁ TUGAIÐ AN NÍÐ NAOMĀA DOS NA MAÐRAÍÐ²; AĜUS 6
NA CAIĀIÐ BŪR BPĀARLÁI ĆUN NA MUC, LE H-EAĜLA ĜO
NGEÓÐAIÐÍS DO ĆOSAIÐ IONCA, AĜUS ANSAN ĜO N-IOM-
PÓĀAIÐÍS ORAIÐ AĜUS ĜO STRACFAIÐÍS SIÐ.

IARRAIÐ, AĜUS ĆABĀRFAR ÐAOIÐ; LOIRĜIÐ, AĜUS 7
ĜEÓÐAIÐ SIÐ; BUAILIÐ, AĜUS OSĜALÓFAR ÐAOIÐ. ÓIR ĜAC 8
AOINNE A IARRANN TUGTAR DÓ; AĜUS ĜAC AOAINE A LOIR-
ĜEANN ĜEIBĀANN SÉ, AĜUS ĜAC AOAINE A BUAILĀANN OSĜAL-
TAR DÓ. NÓ ³ CÉ H-É AN ÐUINE AĜAIÐ-SE ĜO N-IARRFAIÐ 9
A MĀC ARÁN AIR AĜUS ĜUR CLOĀ A ĆABĀRFAIÐ SÉ ÐÓ?
NÓ MÁ IARRANN SÉ IASĜ AIR A' DĀBĀRFAIÐ SÉ AĀAIR NIME 10
ÐÓ? IIMÁ'S EÓL, D'Á BĀRĜ SIN, ÐAOIÐ-SE ATÁ ĜO H-OLC, 11
CONUS NEITE FÓĜANTA ĆABĀIRT D'BŪR ĜCLAINN, NÁĀ
DÓICĜE ĜO MÓR ĜO DĀBĀRFAIÐ BŪR N-AĀAIR ATÁ INS NA
FLAĀAIS NEITE FÓĜANTA ÐAOIÐ-SE AĀ IAD D'IARRAIÐ AIR?

⁴ ĜAC NÍÐ, D'Á BĀRĜ SIN, BA MĀIC LIÐ A ÐĀANFAÐ 12
ÐAOINE ÐAOIÐ-SE ÐEINIÐ-SE ÐÓIÐ-SIN. SINÉ AĜAIÐ AN
DĀLĜ AĜUS NA FÁIÐE.

TĀIĜIÐ ISTEAC AN DORUS CUMANG, ÓIR IS FAIRSING 13
AN DORUS AĜUS IS LEĀĀAN AN BÓĀAR A ŠEÓLANN ĆUN DĀĀE,

¹ LúC. VI. 37; Róm. II. 1.

² .I. DO SNA DROC-ÐAOINIÐ A ĆABĀRFAÐ MASLA DO'N NÍÐ
NAOMĀA.

³ LúC. XI. 11.

⁴ Tobias IV. 16; LúC. VI. 31.

14 ΑΓΥΣ ΤΑ Α ΛΑΝ Α ΛΕΑΝΑΝ Ε. ΙΣ ΑΝΑ-ΨΥΜΑΝΣ ΑΝ ΨΟΥΣ
 ΑΓΥΣ ΙΣ ΑΝΑ-ΨΑΟΛ ΑΝ ΒΟΨΑΡ Α ΨΕΟΛΑΝ ΨΥΝ ΝΑ ΒΕΑΨΑ,
 ΑΓΥΣ ΝΙ ΜΟΡ Α ΨΕΙΒΕΑΝΝ ΕΟΛΥΣ ΑΙΡ.
 15 ΣΕΑΨΑΝΑΙΨ ΝΑ ΨΑΙΨΕ ΨΑΛΛΑ, Α ΨΑΨΑΝΝ ΨΨΨΑΙΨ Ι ΨΨΛΨΨ
 ΝΑ ΨΨΑΟΡΑΨ ΑΓΥΣ ΨΥΡ ΨΑΟΛΨΟΙΝ ΨΨΑΟΨΑΨΑ ΛΑΙΨΨΙΨ ΙΑΨ.
 16 Ο Ν-Α ΨΨΟΡΨΑΙΨ ΙΨΕΑΨ ΨΨΑΙΨΝΕΟΨΑΙΨ ΣΙΨ ΙΑΨ. ΑΝ
 ΜΒΑΙΝΤΕΑΡ ΨΑΟΡΑ ΨΨΕΑΜΝΑ ΨΕ ΨΡΙΨΕΑΨ ΝΟ ΨΨΨΙ ΨΨ
 17 ΨΕΟΨΑΨΑΝΑΙΨ? ΜΑΡ ΣΙΝ ΨΥΨΑΝΝ ΨΑΨ ΨΡΑΝΝ ΨΟΨΑΝΤΑ
 ΤΟΡΑΨ ΨΟΨΑΝΤΑ ΥΑΙΨ, ΑΓΥΣ ΨΥΨΑΝΝ ΑΝ ΨΡΟΨ-ΨΡΑΝΝ ΨΡΟΨ-
 18 ΨΟΡΑΨ ΥΑΙΨ. ΝΙ ΨΕΙΨΙΡ ΨΟΨΝ ΨΡΑΝΝ ΨΟΨΑΝΤΑ ΨΡΟΨ-
 ΨΟΡΑΨ ΨΑΨΑΙΡΤ ΝΑ ΨΟΨΝ ΨΡΟΨ-ΨΡΑΝΝ ΤΟΡΑΨ ΨΟΨΑΝΤΑ
 19 ΨΑΨΑΙΡΤ. ΨΑΨ ΨΡΑΝΝ ΝΑ ΨΥΨΑΝΝ ΤΟΡΑΨ ΨΟΨΑΝΤΑ, ΨΕΑΡΡ-
 20 ΨΑΡ Ε ΑΓΥΣ ΨΥΡΨΑΡ ΣΑ ΤΕΙΝΕ Ε. ΨΨΑ ΨΡΙΨ ΣΙΝ, ΑΣ Α
 ΨΨΟΡΨΑΙΨ ΙΨΕΑΨ ΨΨΑΙΨΝΕΟΨΑΙΨ ΣΙΨ ΙΑΨ.

21 ΝΙ Η-Ε ΨΑΨ ΑΟΙΝΝΕ ΑΨΕΙΡ ΛΙΟΜ-ΣΑ, Α ΨΨΕΑΡΝΑ, Α
 ΨΨΕΑΡΝΑ, ΨΟ ΡΑΨΑΙΨ ΙΨΤΕΑΨ Ι ΡΨΨΕΑΨΤ ΝΑ ΨΨΛΑΨΑΣ; ΑΨ
 ΑΝ Τ-Ε Α ΨΕΑΝΨΑΙΨ ΤΟΙΛ ΜΨΑΨΑΡ ΑΨΑ ΙΝΣ ΝΑ ΨΛΑΨΑΙΣ,
 22 ΣΙΝΕ Α ΡΑΨΑΙΨ ΙΨΤΕΑΨ Ι ΡΨΨΕΑΨΤ ΝΑ ΨΨΛΑΨΑΣ. ΨΕΑΡ-
 ΨΑΙΨ Α ΛΑΝ ΨΑΟΙΝΕ ΛΙΟΜ-ΣΑ ΑΝ ΛΑ ΣΑΝ; Α ΨΨΕΑΡΝΑ, Α
 ΨΨΕΑΡΝΑ, ΝΑΨ ΑΨΨ ΑΙΝΙΜ-ΣΕ Α ΨΕΙΝΕΑΜΑΙΡ ΤΑΡΨΑΙΡ-
 ΕΑΨΤ, ΑΓΥΣ ΝΑΨ ΑΨΨ ΑΙΝΙΜ-ΣΕ Α ΨΕΙΝΕΑΜΑΙΡ ΝΑ ΨΕΑΜ-
 ΑΙΝ ΨΟ ΨΥΡ ΑΜΑΨ, ΑΓΥΣ ΝΑΨ ΑΨΨ ΑΙΝΙΜ-ΣΕ ΨΕΙΝΕΑΜΑΙΡ
 23 ΜΟΡΑΝ ΜΨΡΨΥΙΛΤΨ? ΑΓΥΣ ΑΝΣΑΝ ΑΨΜΟΨΑΙΨ ΜΕ ΨΟΙΨ:
 ΝΙΟΡ ΨΥΙΡΕΑΣ-ΣΑ ΑΙΨΝΕ ΡΙΑΜ ΟΡΑΙΨ; ¹ ΙΜΨΨΙΨ ΥΑΙΜ, Α
 ΛΥΨΤ ΑΝ ΥΙΛΨ Α ΨΕΑΝΑΜ.

24 ² ΨΑΨ ΨΥΙΝΕ, ΨΨΑ ΨΡΙΨ ΣΙΝ, Α ΨΟΙΨΕΑΝΝ ΑΝ ΨΑΙΝΤ
 ΣΕΟ ΑΨΕΙΡΙΜ-ΣΕ ΑΓΥΣ ΨΟ ΨΕΙΝΕΑΝΝ ΒΕΑΡΤ ΨΨΑ ΡΕΙΡ, ΣΑΜ-
 ΛΟΨΑΡ Ε ΛΕ ΨΥΙΝΕ ΨΙΑΛΛΜΑΡ Α ΨΕΙΝ Α ΨΨ ΑΡ ΑΝ ΨΨΑΡΑΙΨ.
 25 ΑΓΥΣ ΨΟ ΨΥΙΤ ΑΝ ΨΕΑΡΨΑΙΝΝ, ΑΓΥΣ ΨΟ ΨΑΙΝΙΨ ΝΑ Η-ΑΙΨΝΨ,
 ΑΓΥΣ ΨΨΕΙΡΙΨ ΑΝ ΨΑΟΨ, ΑΓΥΣ ΨΟ ΨΛΥΑΙΨΕΑΨΑΡ Ι ΨΨΟΙΝΝΙΨ
 ΑΝ ΤΨΨΕ ΣΙΝ; ΑΓΥΣ ΝΙΟΡ ΨΥΙΤ ΣΕ; ΜΑΡ ΒΨ ΣΕ ΨΝ-Α ΨΕΑΣΑΜ
 26 ΑΡ ΑΝ ΨΨΑΡΑΙΨ. ΑΓΥΣ ΨΑΨ ΨΥΙΝΕ Α ΨΟΙΨΕΑΝΝ ΝΑ ΨΟΨΑΙΛ
 ΣΕΟ ΥΑΙΜ-ΣΕ ΑΓΥΣ ΝΑ ΨΕΙΝΕΑΝΝ ΒΕΑΡΤ ΨΨΑ ΡΕΙΡ, ΒΕΙΨ ΣΕ
 27 ΑΡ ΝΟΨ ΑΝ ΑΜΑΨΑΙΝ Α ΨΕΙΝ Α ΨΨ ΑΡ ΑΝ ΝΨΑΙΝΙΜ; ΑΓΥΣ
 ΨΟ ΨΥΙΤ ΑΝ ΨΕΑΡΨΑΙΝΝ, ΑΓΥΣ ΨΟ ΨΑΙΝΙΨ ΝΑ Η-ΑΙΨΝΨ, ΑΓΥΣ
 ΨΨΕΙΡΙΨ ΑΝ ΨΑΟΨ, ΑΓΥΣ ΨΛΥΑΙΨΕΑΨΑΡ Ι ΨΨΟΙΝΝΙΨ ΑΝ ΤΨΨΕ
 ΣΙΝ, ΑΓΥΣ ΨΟ ΨΥΙΤ ΣΕ; ΑΓΥΣ ΒΑ ΨΥΒΑΙΨΤΕΑΨ Ε Α ΨΥΙΤΙΜ.

¹ Salm vi. 9; lú. xiii. 27.

² lú. vi. 48.

AGUS DO ÉARLA NUAIR A BÍ AN ÉAINT SIN CRÍOCHUIGHE AG 28
 ÍOSA SO RAIB NA DAOINE AG DÉANAM IONGNA D'Á ÉA-
 GAS. ÓIR DO DEIN SÉ AN TEAGAS MAR A DÉANFAID 29
 DUINE SO RAIB CÓMÁC AIGE, MURAR B'IONAN AGUS NA
 SGRIÓNEÓIRÍ AGUS NA FAIRISÍNÍ.

CAIBIDÍOL VIII.

AN LOBAR D'Á GLANAID AG CRÍOST; SEIRBÍSEAC AN TAOISIÚ CÉAD, 7
 MÁCAIR CÉILE PÉADAIR, 7 A LÁN EILE AIGE 'Á LEIGHEAS. AN STOIRM
 AR AN BFAIRISE Á CIÚNÚ AIGE. NA DEAMAIN DÁ SCUR AMAIC AS AN
 MBEIRT A BÍ SEALBUIGHE ACU, 7 CEAD UADH DOS NA DEAMNAID
 DUL ISTEAIC INS NA MUCAID.

ANSAN NUAIR A ÉAINIS SÉ ANUAS Ó'N SCOC DO LEAN 1
 SLUAIGHE MÓRA É. AGUS FÉAC, ÉAINIS LOBAR, AGUS DO 2
 SLÉACÉ SÉ DÓ AGUS DUBAIRT SÉ: A ÉIGEARNA, TÁ AR DO
 CUMAS MÉ GLANAID MÁ'S ÁIL LEAT. AGUS DO SÍN ÍOSA 3
 A LÁM AGUS CUIR SÉ AIR Í, AGUS DUBAIRT SÉ: IS ÁIL LIOM
 É: GLANTAR TÚ. AGUS DO GLANAID LAITREAC É Ó N-A
 LOBRA. AGUS DUBAIRT ÍOSA LEIS: FÉAC, NÁ H-INNIS 4
 D'AOINNE É; AC IMCIG AGUS ¹ TAISBEÁIN TU FÉIN DO'N
 TSAGART, AGUS TABAIR AN OFRÁIL A D'ÓRUIG MAOIS,
 MAR FIAIDNAISE DÓID-SIN.

ANSAN NUAIR A BÍ SÉ TAR ÉIS DUL ISTEAIC I SCAPAR- 5
 NAUM ÉAINIS CUIGE TAOISEAC CÉAD, 'GÁ SUIDE, AGUS 6
 DUBAIRT SÉ: A ÉIGEARNA, TÁ MO BUACAILL SA BAILE 'N-A
 LUIGE SAN LÚC A ÉAG, AGUS TÁ PIANCA MÓRA AIR. AGUS 7
 DUBAIRT ÍOSA LEIS: TIOCFAID-SA AGUS LEIGISFEAD É. AGUS 8
 DUBAIRT AN TAOISEAC CÉAD: A ÉIGEARNA, NÍ FIÚ MISE
 SO DTIOCFÁ FÉ M' DÍON; AC ABÁIR AN FOCAL AMÁIN AGUS
 BEID MO BUACAILL SLÁN. MAR IS DUINE MISE ATÁ 9
 FÉ SMAICÉ, AGUS TÁ SAIGDIÚIRÍ FÚM; AGUS DEIRIM LEIS AN
 BFEAR SO, IMCIG, AGUS IMCIGEANN SÉ; AGUS LE FEAR EILE,
 TAR, AGUS TAGANN SÉ, AGUS LE M' SEIRBÍSEAC, DEIN SO;
 AGUS DEINEANN SÉ É. AGUS NUAIR AIRIG ÍOSA SAN DO DEIN 10
 SÉ IONGNA DÉ; AGUS DUBAIRT SE LEIS AN MUINCIR A BÍ
 'GÁ LEANMAINT: SO DEIMIN ADEIRIM LID, NÍ BFEARAS A
 LEICÉID SIN DE CREIDEAM I N-ISRAEL. AGUS DEIRIM 11

¹.i. cun na teistimeireacta d'fágail. lebit. xiv. 2.

- lib̄ go ὀτιοcφαῖο̄ a lán ὁδοine ó'n nḡoḡan toir agus
 ó'n nḡoḡan tiar, agus go luiḡfiō siaḡ i ḡfoḡair
 12 ábrahaim agus isaac agus iácóib, agus caṡḡar clann
 na ríḡeaḡḡa amaḡ sa ḡorḡaḡas aḡá amuiḡ, mar a
 13 mbeṡō goḡ agus ḡíosḡán fiacal. agus ḡuḡairḡ íosa
 leis an ḡḡaoiseaḡ céaḡ: Imḡiḡ ort, agus fé mar a
 ḡreṡois ḡeintear ḡuit. agus ḡáiniḡ a sláinte ḡo'n
 ḡuaḡaill an uair sin.
- 14 agus nuair a ḡáiniḡ íosa isteaḡ i ḡḡiḡ ḡeaaḡair
 ḡonaic sé máḡair a céile 'n-a luiḡe agus éaḡcruas
 15 uirḡi; agus ḡo ruḡ sé ar láim̄ uirḡi, agus ḡ'imḡiḡ an
 ḡ-éaḡcruas ḡi, agus ḡ'eiriḡ sí, agus ḡein sí ḡrioḡálam̄
 ortá.
- 16 Ansan, nuair a ḡáiniḡ an ḡráḡnóna, ḡuḡaaḡar aḡ
 ḡriall air a lán ὁδοine go raib̄ ḡeaḡain ionḡa; agus
 bí sé aḡ ḡíbirt na nḡeaḡain le n-a ḡocal, agus aḡ
 17 leiḡeas na ḡḡoine a bí as a sláinte; lonus go ḡḡíor-
 faí an ḡaint a ḡuḡairḡ isaías ḡáiō, mar a ḡuḡairḡ
 sé: ¹ ḡo ḡlac sé ḡuiḡe féin ár n-easláintí agus
 ḡḡuiling sé ár nḡalara.
- 18 agus nuair a ḡonaic íosa na sluaiḡḡe móra 'n-a
 19 ḡímpal, ḡ'órḡuiḡ sé ḡul ḡar uisḡe. agus ḡáiniḡ ḡear
 sḡríḡinne ḡuiḡe agus ḡuḡairḡ sé leis: a máḡiḡḡir,
 20 leanḡaḡ ḡú pé áit 'n-a nḡeóḡair. agus ḡeir íosa
 leis: ḡáiō pluaiseana aḡ na sionaḡaib̄ agus neaḡaḡa
 aḡ éanlaicṡō an aéir, agus ní'l aḡ mac an ḡuine áit
 21 ar a leiḡḡeaḡō sé a céann. ḡuḡairḡ ḡeisḡiobul eile
 leis, a ḡiḡearna, leiḡ ḡom ḡul ar ḡḡúis agus m'aḡair
 22 ḡ'aḡlacaaḡō. ḡuḡairḡ íosa leis, ámḡaḡ: lean mise,
 agus leiḡ ḡos na mairḡō a mairḡō ḡ'aḡlacaaḡō.
- 23 agus nuair a ḡuaiō sé ar bórō na luinge biḡe, ḡo
 24 lean a ḡeisḡiobuil é. agus féaḡ, ḡ'eiriḡ suaḡaḡō
 mór sa ḡḡaraḡe, i ḡḡreó go raib̄ an long ḡ'á múḡaḡō
 25 leis na ḡonnaib̄. aḡ bí seisean 'n-a ḡoḡla. agus
 ḡáiniḡ a ḡeisḡiobuil ḡuiḡe agus ḡúisiḡeaḡar é. a
 ḡiḡearna, ar siaḡ, saor sinn; ḡá an bás aḡainn.
- 26 agus ḡuḡairḡ íosa leō: Caḡ is eaḡal ḡaoib̄, a ḡoine
 ḡan puinn creṡim̄? Ansan ḡ'eiriḡ sé agus ḡuḡ-
 airḡ sé leis an nḡaoiḡ agus leis an ḡḡaraḡe ḡan-

¹ isaías liii. 4; 1 ḡeaaḡ. ii. 24.

MAINT SOCAIR, AGUS ÉÁINIS CIÚNAS MÓR. De sin do 27
 ḡlac iongnadh na daoine agus duibradar: Cad é mar
 duine é seo go bfuil saoth agus faraise úmal dó?

AGUS NUAIR A CUADAR TREASNA AN UISGE, ISTEAC 1 28
 dtír na ¹ nḡerasénac, do buail uime beirt go raib
 deamain ionta, agus iad as teacht amac as na h-uag-
 naið agus iad ana-millteac, i dtreo nár b'féidir
 daoine gabáil an tslí sin acu. Agus féac, do 29
 liúḡadar agus duibradar: Cad é sin dúinne tusa, a
 Íosa, a mic Dé? Ar éáinis anso roim an aimsir cun
 pionóis a cur orainn? Bí tréad mór muc ar fosaid- 30
 eact i nḡar dóib. Agus d'iarr na deamain acainge 31
 air: Má cuireann tú as so sinn, ar siad, cuir ins na
 mucaib sinn. Agus duibairt sé leo: Imtighib. Agus 32
 d'imtighedar istec ins na mucaib, agus féac, do rit
 an tréad muc ar buile le fánaid istec sa bfaraise,
 agus do bádaib iad. Agus do rit na h-aodairí; agus 33
 éanadar istec sa cáthair, agus d'innseadar sac níð,
 agus i dtaob na beirte go raib na deamain ionta.
 Agus féac, do ḡluais muintir na catharac go léir 34
 amac i scoinnib Íosa; agus nuair a conacadar é
 d'iarradar air imteact as a dtír.

CAIBIDIL IX.

Duine gan lút a ḡeas dá leigeas as Críost. MAITIÚ d'á
 ḡlaodac cuige. An galar folá dá leigeas. Ingean laíruis á
 tógaint ón mbás aige. Raodarc á daibairt aige do beirt dail.
 Agus duine balb, go raib deamain ann, d'á leigeas aige.

AGUS CUADAR SÉ AR BÓRD NA LUINGE BIGE, AGUS ÉÁINIS 1
 sé car uisge istec 'n-a cáthair féin. Agus féac, do 2
 tusaodar as triall air, sínte ar doct, fear a bí gan
 lút. Agus nuair a conaic Íosa an creideam a bí acu 3
 duibairt sé leis an bfeair gan lút: ḡlac misneac, a
 mic, táib do peacaí maiḡte duit. Agus féac, duib-
 airt cuib des na sgríbhneóirib, 'n-a n-aighe féin:
 Tá diamaslaib as an bfeair so d'á déanam. Agus ó 4
 conaic Íosa na smuinte a bí acu, duibairt sé: Cad

AR sheana-bálcais éadaiḡ; óir baineann sé a lán féin
as an mbálcais éadaiḡ, agus bíonn an stracaò níosa
measa. Ná ní curtar fíon nua i sean'-árcaib leatair; nó 17
má deintear bristeat na h-árcaí agus doirtear an
fíon, agus imtighio na h-árcaí san tairbe. Ac curtar
an fíon nua i n-árcaib nua agus coimeádtar iad
araon.

An fáid a bí sé as ráð na cainte sin leó, féac táinig 18
priúnsa áirigthe cuise, agus do sléact sé doó, agus
dubairt sé: A tigearna, do fuair m'ingean bás
anois; ac tar agus cuir do lám uircti, agus beir sí beó.
Agus d'eirig íosa agus do lean sé é, mar don le n-a 19
deisgiobulaib.

Agus féac, táinig lastiar dé bean a bí as tabairt a 20
cod' fola ar fead doá bliain déas, agus cuir sí a lám
ar fábra a brait. Mar, dubairt sí 'n-a h-aighe féin, 21
mura ndeinead ac baint le n-a brat beir mé slán.
D'iompuiḡ íosa, ámtac, agus conaic sé í, agus dub- 22
airt sé: Glac misneac, a 'ghín ó; do slánuiḡ do
creideam tu. Agus bí an bean leigiste ó'n uair
sin amac.

Agus nuair a táinig íosa cun tige an priúnsa, agus 23
nuair a conaic sé na ceoltóirí agus ¹ an tsluaḡ as
déanam foctaim, dubairt sé leó: Druioib siar; 24
ní marb atá an cailín, ac 'n-a codlaò. Agus bíodar
as fonaíad uime. Agus nuair a cuiread na daoine 25
amac, do cuaid sé istea, agus do rug sé ar lám
uircti. Agus d'eirig an cailín. Agus do leat an 26
sgéal san ar fuio na tíre sin go léir.

Agus nuair a bí íosa as imtea, ac an áit sin do 27
lean beirt dail é agus iad as liúirig, agus deiridís,
Dein trócaire orainne a ² mic daibio. Agus nuair a 28
táinig sé cun an tige táinig na dail cuise. Agus
dubairt íosa leó: An sgreideann sib gur féidir dom an
níò seo a déanam daoib? Dubradar leis:
Creidimid, a tigearna. Ansan do cuir sé a lám ar 29
a súilb, agus dubairt sé: Deintear lib do réir

¹ b'é sin nós na tíre sin.

² .i. ainim na n-lúdac ar an slánuiḡteóir a bí le teac.

30 βῦρ ἡσκειοῖμ. Ἀγὺς τοῦ ἡ-οσγалаὸ Ἀ σῦλε, Ἀγὺς
 31 τὺς ἰόσα πολάραμ ὁοίῃ: Τὺγαῖο αἰρε, ἀρ σεῖσαν, νά
 32 βεῖο Ἀ φίος σὰν ἀς ἀοιννε. Ἀὐ νὺαῖρ Ἀ ἑὺαῖο-σὰν
 33 ἀμαὐ, τοῦ λεαῖαῖο Ἀ ἐλὺ ἀρ φὺο ἡ τῖρε σῖν ἡο λέῖρ.
 34 Ἀγὺς τὰρ εἰς τοὺ ἀμαὐ ὁοίῃ, τοῦ τὺγαὸ ἑῖγε τοῖνε
 35 Ἀ βῖ βαλῖ, Ἀγὺς βῖ ὅεαμὰν ἀνν. Ἀγὺς νὺαῖρ Ἀ κυρεαὸ
 36 ἀμαὐ ἀν ὅεαμὰν τοῦ λαῖαῖρ ἀν τοῖνε βαλῖ; Ἀγὺς βῖ
 37 ἰονῖα ἀρ ἡ ὅαοῖνε, Ἀγὺς ὅεῖρῖοῖς: ἡί φεαῖαῖς Ἀ
 38 λεῖτῖο σῖν ρῖαμ ἡ ἡ-ἰσραῖλ. Ἀὐ ὅεῖρεαὸ ἡ φῖρῖ-
 39 σῖνῖς: ἰς λε κομάατ ρῖ ἡ ἡὅεαμὰν Ἀ κυρεαῖν σῖ ἀμαὐ
 40 ἡ ὅεαμὰν.

35 Ἀγὺς τοῦ ἡλὺαῖς ἰόσα μὸρ-ῑμπαῖ, ἡς ἡ καῖραῖο
 36 Ἀγὺς ἡς ἡ βαῖλῖο, ἀς τεαῖαῖς ἡς ἡ σῖναῖοῖο, Ἀγὺς
 37 ἀς ἡ ραῖοῖςῖαῖο σῖςῖελ ἡ ρῖῖεαῖα, Ἀγὺς
 38 ἀς λεῖῖεας ἡαὐ ἡαῖρ Ἀγὺς ἡαὐ βρεῖτεαῖα. Ἀγὺς
 39 ἑῖοαῖς σῖ ἡ σῖαῖςῖε ὅαοῖνε Ἀγὺς ῑῖῖῖς τῖρῖαῖς αῖῖε
 40 ὁοίῃ, μαρ ἡο ραῖαῖο ἡο μῖ-ῑῖαῖα, καῖτε μαρ
 41 ὅεαὸ καοῖρε ἡῖν ἀοῖαῖρε. Ἀσὰν τοῖαῖρτ σῖ λε ἡ-Ἀ
 42 ὅεῖςῖοβὺλαῖο: τῖ ἀν φὸῖμαρ μὸρ Ἀὐ τῖ ἀν λὺατ οῖβε
 43 σὺαῖα. ἡαῖρῖο, ὁῖ ὅῖῖῖ σῖν, ἀρ ἀν ὅῖῖῖεαῖρῖα ἡῖρ
 44 λεῖς ἀν φὸῖμαρ, λὺατ οῖβε τοῦ ἑῖρ ἀς βαῖντ ἀν φὸῖ-
 45 μαῖρ ὁ.

CAIBIBIOL X.

Ἀν ὁῖ Ἀσβὸλ ὅεαῖς ὁῖ ἡῖρ ἀμαὐ ἀς ἑῖοστ Ἀγὺς κομάατ
 Ἀῖο ἑῖν μῖρῖῖῖῖ ὅεαῖα. Τεαῖαῖς αῖῖε Ἀ ἑῖαῖρτ ὁοίῃ.

1 Ἀγὺς τοῦ ἡλαοῖο σῖ ἑῖγε Ἀ ὁῖῖεαῖς ὅεῖςῖοβὺλ, Ἀγὺς
 2 τὺς σῖ ὁοίῃ κομάατ ἀρ ἡ ἡ-ἡῖςῖοῖοῖ, ἑῖν ἡο τοῦ ἑῖρ
 3 ἀμαὐ, Ἀγὺς ἑῖν ἡαὐ ἡαῖρ Ἀγὺς βρεῖτεαῖα τοῦ λεῖῖ-
 4 eas. Ἀγὺς σῖοῖαὸ ἀῖνῖμνεαῖα ἀν ὁῖῖεαῖς ἀσποῖ:
 5 Σῖμὸν ἀν ἑῖαὸ τοῖνε, Ἀγὺς πεαῖο Ἀ τὺστὰρ αῖρ;
 6 Ἀγὺς ἀῖνῖοῖας Ἀ ὅῖῖῖῖ. Σῖαμὺς μαῖ Σεβεῖ, Ἀγὺς
 7 εῖοῖν Ἀ ὅῖῖῖῖ, πῖῖῖ Ἀγὺς πῖρῖοῖῖῖ, τομάς, Ἀγὺς
 8 μαῖῖῖῖ ἀν πῖῖῖῖῖῖῖ, Σῖαμὺς μαῖ Ἀῖῖῖῖ, Ἀγὺς
 9 τῖαῖοῖς, Σῖμὸν ὁ ἑῖναῖν, Ἀγὺς ἡῖῖῖ¹ ἰσκαῖῖῖῖ,
 10 ἀν φεαῖ Ἀ ὁῖῖῖ ἑ.

¹.i. ὁ ἡ-Ἀ ὁῖῖῖ ὁῖῖῖῖ.

CUIR ÍOSA UAIÒ AN DÁRÉAS SAN, AGUS CUS SÉ ÓRÚ DÓIB 5
MAR SEO: NÁ H-IMTÍGIB I SLÍG NA NGÉINTE AGUS NA TÉIGIB
ISTEAC I SCATARAÇAIB NA SAMARITÁNAÇ; AC TÉIGIB 6
¹ PÉ DÉIN NA SCORAÇ DE TEIGLEAC ISRAÉIL ATÁ IMTÍGTE
AMÚ'. IMTÍGIB, AGUS DEINIÒ CRAOBSTAOILEAD, AGUS 7
ABRAIB, TÁ RÍGEACHT NA BFLAÇAS TAGAITE I N-ACMAIREACHT.
LEIGSIB DAOINE BREÓITE; TÓGAIÒ NA MAIRB Ó'N MBÁS; 8
GLANAIÒ NA LOBAIR; CUIRIB AMAÇ NA DEAMAIN. IS I
N-AISGE DO FUARADAIR; CUGAIÒ UAIÒ I N-AISGE.

NÁ BÍOÒ ÓR NÁ AIRGEAD NÁ SAIBBREAS I DTAISGE AGAIB 9
I NBÚR SCRIOS. NÁ BÍOÒ MÁLA CUN LÓIN BÓTAIR AGAIB, 10
NÁ DÁ CASÓIG, NÁ BRÓGA, NÁ CLEIT; ÓIR IS FIÚ AN FEAR
OIBRE É COTÚ. AGUS PÉ CAÇAIR NÓ DÚN N-A RAÇAIB SIB 11
ISTEAC ANN, FIAFRAÍGIB CÉ IS CREIDEMNAC ANN, AGUS
FANAIB ANSAN SO DÍ SO MBEIÒ SIB AG IMTEACHT. AGUS 12
NUAIR A BEIÒ SIB AG DUL ISTEAC I DTIG, BEANNUIGIB DO'N
TIG SIN AGUS ABRAIB; SÍOCCÁIN DO'N TIG SEO. AGUS 13
MÁ'S FIÚ AN TIG SIN É, TIOCFIB BÚR SÍOCCÁIN AIR; MURA
FIÚ, ÁM, FILLFIB BÚR SÍOCCÁIN ORAIB FÉIN. AGUS PÉ 14
DUINE NÁ GLACFAIB SIB AGUS NÁ H-ÉISTFIB LE NBÚR
MBREICTIB, TÉIGIB AMAÇ AS AN DTIG SIN, NÓ AS AN SCAT-
AIR SIN, AGUS CAITIB AN CEÓ D'BÚR SCOSAIB ANN. SO 15
DEIMIN DVEIRIM LIB, IS SAOIRE A BEIÒ AN SGÉAL AG TÍR
SODOM NÓ AG TÍR SOMORRA LÁ AN BREITEAMANTAIS 'NÁ
AG AN SCATAIR SIN.

FÉAC, TÁIM AG BÚR SCUR AMAÇ AR NÓS CAORAÇ AMEAS 16
FAOLCON. BÍOIB, DÁ BRÍG SIN, CÓM GLIC LEIS NA
H-AITREAÇAIB NÍME AGUS CÓM SÍMPLÍDE LEIS NA COLÚ-
RAIB.* AC SEACNAIB SIB FÉIN AR NA DAOINE. ÓIR, 17
TABARFIB SIAO AR LÁIM SIB, INS NA CÓMAIRLÍB AGUS
SGIÚRSÁLFAIB SIAO SIB I N-A SINAGÓGAIB; AGUS BÉAR- 18
FAIB SIAO I LÁTAIR RÍGTE AGUS UACHTARÁN SIB MAR GEALL
ORM-SA ² MAR FIAÐNAISE DÓIB-SIN AGUS DOS NA GEINTIB.
NUAIR A TABARFIB SIAO AR LÁIM SIB, ÁMÇAC, NÁ 19
BÍOIB AG MACHTNAM FÉACAINC CAO' DEARFAIB SIB, NÁ
CONUS; ÓIR TABARFAR DAOIB AN UAIR SIN AN NÍB A LAB-

¹ Gníom. xiii. 46.

² .i. cun na fírinne taisbeáint dóib.

* Ver. 16. "Simplíde," .i. macánta, soiléir, fírinneac, san feall.

20 ARFAIÒ SIÒ. ÓIR NÍ SIÒ-SE DO LABRANN AC SPIORAIO
 21 BÚR N-ACAR A LABRANN IONAIÒ. AGUS TABARFAIÒ AN
 DRICÁIR A DRICÁIR LE CUR CUN BÁIS, AGUS AN T-ACAIR A
 MÁC; AGUS EIREÓCAIO AN CLANN I ZCOINNIÒ A N-ACAR AGUS
 22 A MÁCAR AGUS BÁSÓCAIO SIAO IAD. AGUS BEIÒ FUAČ
 AZ ZAC DUINE DAIÒ-SE MAR ZEALL AR M'AINIM-SE; AC
 23 AN T-É SEASÓCAIO AMAC ZO DEIRE ISÉ A SLÁNÓFAR. AC
 NUAIR A DÉANFAR ZÉAR-LEANMÁINT ORAIÒ SA ČAČAIR SIN,
 IMČIĞIÒ ZO CAČAIR EILE: ZO DEIMIN ADÉIRIM LIÒ, NÍ
 BEIÒ CAČARAČA ISRAÉIL SIÚBALTA AZAIÒ SAR A DTIOCFIÒ
 MAC AN DUINE.

24 NÍ'L AN DEISGIÓBUL NÍOS FEARR 'NÁ A MÁIĞISTIR, AGUS
 25 NÍ'L AN SEIRBÍSEAC NÍOS FEARR NÁ A ČIĞEARNÁ. IS LEÓR
 DO'N DEISGIÓBUIL BEIČ MAR A MÁIĞISTIR, AGUS DO'N TSEIRB-
 ÍSEAC BEIČ MAR A ČIĞEARNÁ. MÁ ČUGADAR BEELSEBUB
 AR FEAR AN TIĞE, NÁC MÓ 'NÁ SAN A ČABARFAIO SIAO AR
 26 MUINTIR A ČIĞE É? NÁ BÍOÒ EAGLA AZAIÒ RÓMPA D'Á
 BRÍĞ SIN. ÓIR NÍ'L AON RUO FÉ CLÚIO NÁ NOČTFAR, AGUS
 27 NÍ'L RUO I BFOŁAC NA H-AIČNEÓFAR. AN RUO ADÉIRIM
 LIÒ SA DOIRČEACČT ABRAIO SA TSOLUS É; AGUS AN RUO A
 D'AIRIĞEANN SIÒ [MAR ČOĞAR] SA ČLUAIS DEINIÒ É
 28 ČRAOBSZAOILEAO AR BARRAÍB NA DTIĞČE. AGUS NÁ
 BÍOÒ EAGLA AZAIÒ ROIMIS AN MUINTIR A MÁRBUIĞEANN AN
 CORP, AGUS NÁC FÉIDIR DÓIÒ AN T-ANAM A MÁRBÚ; AC
 BÍOÒ EAGLA AZAIÒ ROIMIS AN T-É ZUR FÉIDIR DÓ IDIR
 29 ANAM AGUS CORP DO ČUR ZO H-IFREANN. NÁ DÍOLČAR DÁ
 ZEALBÚN AR FEÓIRLIŃ? AGUS NÍ FÉIDIR DO ZEALBÚN ACU
 30 TUITIM CUN ČAILIM ŽAN BÚR N-ACAIR. NÍ'L RUIBE D'BÚR
 31 NGRUAIS NÁ FUIL CÓMRIĞČE. NÁ BÍOÒ EAGLA ORAIÒ, D'Á
 BRÍĞ SIN. IS MÓ LE RÁO SIÒ-SE 'NÁ MÓRÁN DES NA ZEAL-
 32 BÚNAIÒ. ZAC DUINE, D'Á BRÍĞ SIN, A D'ADMÓCAIO
 MISE OS CÓMAIR DAOINE, ADMÓČAD-SA EISEAN OS CÓMAIR
 33 M'ACAR ATÁ INS NA FLAČAIS. AC AN T-É A SÉANFAIO
 MISE OS CÓMAIR DAOINE, SÉANFAD-SA EISEAN OS CÓMAIR
 M'ACAR ATÁ INS NA FLAČAIS.

34 NÁ MEASAIÒ ZUR CUN NA SÍOČČÁNA ČUR AR AN DTALAM
 A ČÁNAĞ; NÍ CUN NA SÍOČČÁNA ČUR ANN A ČÁNAĞ, AC CUN
 35 AN ČLAIOIM A ČUR ANN. ÓIR DO ČÁNAĞ CUN AN DUINE
 ČUR I N-EARAIO LE N-A ACÁIR, AGUS CUN NA H-INĞINE ČUR
 I N-AĞAIÒ A MÁCAR, AGUS CUN MNÁ AN MIC DO ČUR I

n-aḡḡaiḡ māčar a céile.* ¹ Agus namḡaiḡ duine a lučt 36
 aontíḡis féin. An t-é gur measa leis a ačair nó a 37
 māčair 'ná mise, ní'l sé maič a ḡóičin dom; agus an
 t-é gur measa leis a mac nó a inḡean 'ná mé, ní'l sé
 maič a ḡóičin dom. Agus an t-é ná ḡlacḡaiḡ a čros 38
 agus mise do leanmāint, ní'l sé maič a ḡóičin dom.
 An t-é a ḡeoḡaiḡ a anam féin caillḡiḡ sé é; agus an 39
 t-é a čaillḡiḡ a anam féin ar mo šon-sa, ḡeoḡaiḡ sé é.
 An t-é a ḡlacann sib-se, ḡlacann sé mise; agus an 40
 t-é a ḡlacann mise, ḡlacann sé an t-é a čuir uaiḡ me.

An t-é a ḡlacann fáíḡ i n-ainim fáíḡe, ḡeoḡaiḡ sé 41
 tuarasḡal fáíḡe; agus an t-é a ḡlacann fíoraon i
 n-ainim fíoraoin, ḡeoḡaiḡ sé tuarasḡal fíoraoin.
² Agus an t-é a čabḡarḡaiḡ le n-ól do ḡuine ḡe'n 42
 čuiḡ is suaraíḡe ḡíoḡ san fiú cupán uisḡe fḡair, i
 n-ainim ḡeisḡiobuil, ḡo ḡeimīn aḡeirim liḡ, ní čaillḡiḡ
 sé a luāčt saočair.

CAIBIḡIOL XI.

A ḡeisḡiobuil aḡ eóin ḡá ḡcur aḡ triall ar čríost. Na
 lúḡaiḡ ḡá ḡcáineāḡ aḡ Críost mar ḡeall ar na creiḡfiḡis,
 aḡus na ḡaoine ḡá nḡlaoḡāč čuiḡe a mōčuiḡiḡ ualaí troma
 beič orčā.

Agus do čárla, nuair a ḡí na h-órḡuiḡčte čabḡarčā 1
 aḡ íosa ḡá ḡáréaḡ ḡeisḡiobul, ḡur imčíḡ sé as an
 áit sin čun čeaḡasḡ aḡus craoḡḡḡaoileāḡ ḡéanam i n-a
 mbailčib-sin.

³ Agus nuair a ḡ'airiḡ eóin, aḡus é ḡāḡčā, oibreačā 2
 čríost, čuir sé beirt ḡá ḡeisḡiobulāiḡ féin aḡ triall
 air, aḡus ḡuḡairt sé leis: An tusa an t-é ačā le 3
 čeačt, nó an ḡḡuil orainn feičeam le duine eile? Agus 4
 ḡuḡairt íosa leo 'ḡá ḡḡreaḡraḡ: Imčíḡiḡ aḡus ínnsiḡ
 ḡ'eóin na neičte ḡ'aireāḡair aḡus do čonacaḡair;

¹ Mich. vii. 6.

² Marc. ix. 40.

³ Lú. vii. 18.

* Ver. 35. "Čánas čun an duine čur i n-earraḡ." 7rl. —ní 'ḡá
 ráḡ é gur ḡ' šiné cúis bunaiḡ a ḡí aḡ ár slanuiḡčeoír le čeačt,
 āč ḡo ḡtiocḡāḡ na neičte sin as a čeačt aḡus as a čeaḡasḡ, mar
 ḡeall ar an ḡcuma 'n-a mbeāḡ a lán aḡ cur 'n-a čoinniḡ ḡo
 stuacač, aḡus aḡ crāḡ na ḡḡaoine do leanḡāḡ é.

- 5 ¹ Τά ραῦαρC ας ὁαill; τὰ σιῦβαl ας βαCαις; γλανCαr
na loḃair; τὰ εἰCτεαCτ ας ὁαoine α βί βοῦαr; Eiriςiḃ
na maiṛḃ; τὰ an soisγéal ὁ'ά ² CεαγCαC ὁos na
6 βοCταib. Αςus is αoiḃinn ὁo'n τ-έ nά γlacφaiḃ
sganall umam-sa.*
- 7 Αςus nuair α βί an ḃeirt imCιςCte ὁo Crom íosa ar
laḃairC leis na ὁαoine i ὁταoḃ Eóin: Cαḃ α βί uaiḃ le
feisγint nuair α Cánaḃair amaC sa ḃφάCαC? SlaC ὁ'ά
8 suaCαḃ le γαoiC? ΔC Cαḃ α βί uaiḃ le feisγint nuair
α Cánaḃair amaC? Fear i n-έαḃaiςiḃ míne? FéαC, i
9 ὁCιςCtiḃ na rí αCά luCt an έαḃaiς mín. ΔC Cαḃ α βί
uaiḃ le feisγint nuair α Cánaḃair amaC? Fáiḃ, an
eaḃ? ΔC ḃeirim-sé liḃ γur ḃuine έ is mó 'nά fáiḃ.
10 Óir is air seo αCά sγriḃCta: ³ FéαC, τáim-se ας cur
m'ainγil róμαC amaC Cún na slίγε ὁ'ollaḃnú róμαC.
11 γo ḃeimin αḃeirim liḃ, níor eiriς, ar an ruγaḃ ó
ḃnáiḃ, ḃuine ba mó 'nά Eóin ḃaiste; ΔC an τ-έ is
12 lúγa i rίγεαCt na ḃφlaCas is mó έ 'nά eisean. ΔC ó
aimsir Eóin ḃaiste γo ὁCí anois τὰ έigean 'ά ḃéanaḃ
ar rίγεαCt na ḃφlaCas, αςus isiaḃ luCt an έigin α ḃeir-
13 eann leó έ.† Óir tarγaireαCt iseaḃ ḃein na fáiḃe γo
14 léir αςus an ḃlίς, γo ὁCí Eóin. Αςus má's áil liḃ
15 α γlacαḃ, isέ ⁴ Elias έ αCά le teaCt.‡ An τ-έ ar α
ḃφuil cluasa Cún εἰCteaCta, εἰCteaḃ sé.
- 16 ΔC cé leis γo samlóCαḃ an tslioCt so? Is cosḃail
iaḃ le h-aos óς 'n-a suiḃe ar an maCα ας γlaḃḃαC
17 ar α γcomráḃaiCtiḃ: Αςus 'γά ráḃ: ḃeineamair ceól
ḃaoiḃ ar píbiḃ, αςus níor ḃeineaḃair rinnce; ὁo
18 Cáoineamair, αςus níor ḃeineaḃair γol. Óir ὁo
Cáiniς Eóin γan iCe γan ól, αςus ḃeiriḃ siaḃ: τὰ
19 ḃeamaḃ ann. Cáiniς mac an ḃuine ας iCe αςus ας
ól, αςus ḃeiriḃ siaḃ: FéαC, an ḃuine craosaC αςus an

¹ Isáias XXXV. 5. ² Isáias lxi. 1. ³ Mal. iii 1.

⁴ .i. Elias i γCómαCt; Mal. iv. 5.

* Ver. 6. "nά γlacφaiḃ sganall umam-sa," .i. nά γlacφaiḃ sganall, nú ḃiombáḃ, mar γεall ar mé ḃeic úḃal, αςus mar γεall ar an mbás fé Cαrcuisne αCά αγam lé fulaς.

† Ver. 12. "τὰ έigean," 7rl., .i. ní faςtar rίγεαCt na ḃφlaCas ΔC le fóirneart, le h-έigin α ḃéanaḃ orainn féin Cρέ ḃéine aiCriςe αςus Cρέ CúR i γCoinniḃ an nḃroC-mian.

‡ Ver. 14. "Isέ Elias έ," ní h-i ḃpearsain, áḃ, ΔC i spioraiḃ, cf. lúC. i. 17.

FEAR FÍONA D'ÓL, CARA NA BPUIBLIOCÁNAĆ AGUS NA BPEACAC. AGUS ġEIBÉANN AN EAGNA A CEART Ó N-A CLAINN FÉIN.

ANSAN DO ĆROM SÉ AR MÍLLÉÁN DO ĆUR AR NA CAĆRAĆ 20
 AIB IONAR H-OIBRIġEADĀ AN ĆUIĀ BA MÓ D'Á ĆÓMAĆTAIB,
 TOISġ NÁR DĒINEADAR AICĠIġE: MAIRġ DUIT, A ĆORO- 21
 SAIN MAIRġ DUIT, A DĒTSÁIDA! ÓIR DÁ NDEINTÍ I DĆUIRE
 AGUS I SÍDÓN NA FEARTA AĆÁ DĒANTA IONAIĀ-SE, IS FADÓ
 A DĒANFAIDÍS AICĠIġE FÉ ÉADAC ġARB AGUS FÉ LUAIĆRIġ.
 AC DĒIRIM LIB, ÁMĆAC, DĒID AN SġEAL NÍOS SAOIRE LÁ AN 22
 DĒEĠEAMANTAIS Aġ DĆUIRE AGUS Aġ SÍDÓN 'NA AġAIĀ-SE.
 AGUS TUSA, A ĆAPARNAUM, AN SUAS ġO FLAĆAS DĒ A 23
 TÓġFAR TÚ? SÍOS ġO H-IFREANN ISEAĀ A CURFAR TÚ; ÓIR
 DÁ MDA I SODOMAIĀ A DĒANFAÍ NA FEARTA A DĒINEADĀ
 IONAT-SA, B'FĒIDIR ġO MBEADĀ AN ĆAĆAIR SIN ANN DO DĆÍ
 AN LÁ SO. AC DĒIRIM LIB, ÁMĆAC, ġO MBEIDĀ AN SġEAL 24
 NÍOS SAOIRE LÁ AN DĒEĠEAMANTAIS Aġ MUINCIR SODOM
 'NÁ AġAT-SA. SA N-AM SAN D'FREAGAIR ÍOSA AGUS 25
 DUBAIRT: ADMUIġIM AD' LÁĆAIR-SE, A AĆAIR, A
 ĆĠġEARNÁ NEIME AGUS TALMAN, MAR ġUR ĆELIS NA NEICE
 SEO AR LUĆT EAGNA AGUS TUISĠIONA, AGUS ġUR NOĆTAIS
 IAD DO NAOIDĒANAIĀ. ISEAĀ, A AĆAIR; ÓIR SIN MAR A 26
 BÍ TAIĆNEAMAC AD' LÁĆAIR-SE. TÁ ġAC UILE NÍD 27
 TABARĆA DÓM-SA Aġ M'AĆAIR. AGUS NÍ'L AICNE Aġ
 AOINNE AR AN MAC AC Aġ AN AĆAIR; NÁ AR AN AĆAIR AC
 Aġ AN MAC, AGUS Aġ AN T-É ġUR TOIL LEIS AN MAC A
 D'FOILLSIÚ DÓ. TAGAIĀ ġO LÉIR Aġ TRIALL ORM-SA, ġAC 28
 DUINE ġO DĠUIL CRUAĀTAN AGUS TROMUALAC AIR, AGUS
 TABARFAD-SA FAOIREAM ORAIĀ. TÓġAIĀ MO ĆUING-SE 29
 ORAIĀ, AGUS FOġLUMAIĀ UAIM, ÓIR TÁIM CEANNSA AGUS
 ÚMAL Ó ĆROIĀ; ¹ AGUS ġEOBDAĀ SIĀ SUAIMNEAS D'BÚR
 ġCROIĀĆIĀ. ² ÓIR IS SUAIRC MO ĆUING-SE AGUS IS 30
 ÉADOTROM M'UALAC.

¹ Jerem. vi. 16.² 1 Eóin v. 3.

CΑΙΒΙΘΙΟΙ XII.

Θάλλε na β΄fairisíneac θά cáíneac̃ aς Críost 7 íac̃ á mbréagnú

áíge nuair a θeiríθ síac̃ sur le cómac̃c šátain a θeineann sé na mírbuiltí.

- 1 SA n-am san θo žluais íosa tré žortaiθ arθair, lá
na sabbóíθe; agus bí ocras ar a θeiszíobuil, agus
2 čromad̃ar ar na θiasaiθ θo stač̃ac̃ agus θ'íte. agus
čonaic na fairisíníς íac̃, agus θuθrad̃ar: Féac̃, táíθ
θo θeiszíobuil aς θéanam̃ ruθa nac̃ θleaz̃čac̃ a
3 θéanam̃ lá na sabbóíθe. Ac̃ θuθairt seisean leo:
An am̃laiθ nár léígeaθair ¹ caθ a θein θáíθíθ nuair a
bí ocras air féin agus ar an muintir a bí i n-aonfeac̃c
4 leis? Conus mar a čuaiθ sé isteac̃ i θciς̃ θé agus
θ'it̃ sé na bulóga a bí curč̃a i láč̃air θé, níθ nár, čeac̃-
uiz̃če θó a θ'íte, ná θo'n muintir a bí le n-a čois, ná
5 θ'aoíne ² ac̃ θos na sažairt am̃áin?* Nó an am̃laiθ
nár léígeaθair sa θlíς̃ conus mar, a θeiníθ na sažairt
sa teampall an tsabbóíθ θo θriseac̃c̃ agus ná θeiníθ
6 síac̃ peac̃ac̃θ? Ac̃ θeiríθ-se lib̃ žo θful anso aon
7 is mó 'ná an teampall. Ac̃ θá θcuígeac̃c̃ síθ caθ é
an níθ, ³ trócaire is áil liom, agus ní h-íθbirt, ní
8 θaorfaθ síθ čoíθče na neam̃čiontač̃a. Óir isé
tígearna na sabbóíθe féin Mac an θuine.
- 9 Ansan θ'fáz̃ sé an áit sin, agus čáiníς̃ sé isteac̃ i
10 n-a sinazóíς̃ čúč̃a. agus féac̃, bí θuine ann agus a
lám̃ žan tapac̃θ. agus θ'fiapraígeaθar θe, An
θleaz̃čac̃ leígeas a θéanam̃ sa tsabbóíθ? ionus žo
11 θféaθfaíθís ruθ a čur 'n-a leíč. agus θuθairt
seisean leo: Cé h-é an θuine ažaiθ-se, θá mbeac̃
aon čaora am̃áin áíge, agus žo θcuífeac̃c̃ sí i bpoll
lá sabbóíθe, na béarfaθ uirtí agus í čaranz̃ amac̃?
12 nac̃ mó le ráθ žo mór θuine 'ná caora? θ'á θríz̃
13 sin is θleaz̃čac̃ čairθe θéanam̃ sa tsabbóíθ. Ansan
θuθairt sé leis an nθuine: Sin amac̃ θo lám̃. agus
θo sín; agus bí sí cóm slán leis an lám̃ eile.

¹ Ríς̃. xxi. 6.

² leθit. xxiv. 9.

³ Ósee vi. 6.

* Ver. 4. i. an θá bulóíς̃ θéaz̃ a curč̃i ar ažaiθ an tsanctuaríuim i θteampul θé.

D'imtíḡ na Fairisíníḡ amac, ámtac, agus cuadar 14
 i gcómairle 'n-a coinnib cun a mairbte. Ac bí a fíos 15
 san as íosa, agus d'imtíḡ sé as an áit sin; agus
 do lean mórán daoine é, agus do leigis sé iad
 go léir. Agus d'órdúig sé doib zán é cur i n-íuil. 16
 Ionus go gcómlíonfaí an níò adubrad tré Isáias 17
 fáio mar a ndéir sé: ¹ Féac, mo sheirbiseac, an 18
 t-é a tógas, an t-é is ionmhuin liom, an t-é ar a
 bfuil greann ó m'anam. Cuirfead mo spioraid
 air, agus fógrócaio sé breiteamantas dos na zeintib.
 Ní déanfaio sé aigneas, agus ní déanfaio sé collóio; 19
 agus ní cloisfar a zuc ins na sráioib. Ní brisfio 20
 sé an cuile leóinte, agus ní múcfaio sé an líon
 go bfuil an deatac as, go dtí go zcuirfio sé amac
 breiteamantas cun buaioite. Agus is as a ainim a 21
 beio a mainiḡin as na zeintib.

Ansan do tugad cuige duine go raio deaman 22
 ann, agus bí sé dall agus balb; agus do leigis sé
 é, i dtreo go raio radarc agus urlabra aige. Agus 23
 táinig uacbas ar na sluaitib go léir, agus deiriois:
 An féidir gur b'é seo mac Daibio? D'airíḡ na 24
 Fairisíníḡ an caint sin, agus dubradar: Ní cuireann
 sé seo na deamain amac ac le cómacc Beelsebub,
 rí na ndéaman. Ac do conaic íosa a smúinte, 25
 agus duairt sé leo: Zac rígeacac a beio deigilte
 'n-a coinnib féin déanfaio fásac dé; agus zac
 cachair, nó zac teigleac, a beio deigilte i zcoinnib a
 céile, ní seasócaio sé; agus má 'sé Sacán a cuireann 26
 amac Sacán, siné deigilte 'n-a coinnib féin é; agus
 d'á b'ríḡ sin conus a seasócaio a rígeacac? Agus 27
 má's le cómacc Beelsebub a cuirim-se amac na
 deamain, cad leis go zcuirio ² búir zclann féin amac
 iad? Fázaim, d'á b'ríḡ sin, fé breic búir zclainne
 féin sib. Ac má's le spioraid Dé a cuirim-se na 28
 deamain amac, siné rígeacac Dé tagaite i nbúir measḡ.
 Nó conus is féidir do duine dul isteaic i dtíḡ an 29
 fírláidir agus a seóide d'fuaadac, mura ndéiníó sé
 an fear láidir do ceangal ar dtúis? Ansan sgart-
 álfaió sé a tíḡ. An t-é ná fuil liom, tá sé am' 30

¹ Isáias xlii. 1.² .i. na deisgiobuil.

αἰὼν; ἀγὺς ἀν τ-έ νά κυασαίγεανν ἀ' τεανντα, σῶαιπεανν σέ.

- 31 Deirim lib, ὅ'ά ὀρίξ sin: Μαίτῦαρ ὅο ὀδοινη ζαὺ
 32 Spioraiṑ ní maíτῦαρ ὅο ὀδοινη ἐ.* Ἀγὺς ἀν τ-έ ἀ
 ὀέαρῦαιṑ ῑocal ἰ n-αἰαἰṑ ῑic ἀν ὀuine, maíτῦαρ ὀό
 ἐ; ἀὺ ἀν τ-έ ἀ ὀέαρῦαιṑ ἰ n-αἰαἰṑ ἀν Spioraiṑ ῑaoim ἐ,
 ní maíτῦαρ ὀό ἐ, ἀρ ἀν saoḡal so ná ἀρ ἀν saoḡal
 ἀτά le τεαὺτ.†
- 33 ὀeiniṑ ἀν crann ἀ βεἰτ ζο maíτ ἀγὺς ἀ ἵoraṑ ῑόζαντα
 air; nó ὀeiniṑ ἀν crann ζο h-olc ἀγὺς ἀν ἵoraṑ ζο
 h-olc air; ὀir is as ἀ ἵoraṑ ὅο h-aiṑniḡtear ἀν crann.
- 34 Ἀ ḡliocṑ na naiṑreaṑ ῑime, conus is ῑéiṑir ὀaoíṑ-se
 neíte ῑόζαντα ὅο laḡairc ἀγὺς siḡ ζο h-olc? ὀir is á
- 35 líonῑaireaṑt ἀν ḡroiḡe ὅο laḡrann ἀν βéal. Tuḡann
 ἀν ῑear ῑόζαντα neíte ῑόζαντα uaiṑ, amac ἀ' stór
 ῑόζαντα; ἀγὺς tuḡann ἀν ὀroc-ὀuine ὀroc-neíte uaiṑ
- 36 amac ἀ' ὀroc-stór. Ἀγὺς ὀeirim lib, ἀν uile ῑocal
 ὀíomaoín ὀ'ά laḡraiṑ ὀaoiνη, ζο ὀtaḡarῦaiṑ siaṑ
- 37 cúntas ann lá ἀν ὀreíteaῑantaís.‡ ὀir is ὀe ὀárr
 ὅο ὀéiṑre ῑéin ἀ saorῑar ἑu, ἀγὺς is ὀe ὀárr ὅο
 ὀreíṑre ῑéin ἀ ὀaorῑar ἑu.

- 38 Ansan ὀ'ῑreaḡair cuiṑ ὀes na Sḡríṑneóiríṑ ἀγὺς
 ὀes na ῑairisíniḡ ἀγὺς ὀuḡraḡar: Ἀ ῑáḡistir, is

* Ver. 31. “ὀiamasla ἰ n-αἰαἰṑ ἀν Spioraiṑ.” .i. ἀν ὀiamasla
 ἀ ὀí αḡ na ῑairisíniḡ 'ά ὀéanam ῑuair ἀ ὀuḡraḡar ḡur
 le cómaṑt ὀeelsebub ἀ ὀeintí na mírbuiltí ἀ ὀí αḡ Críost
 á ὀéanam le cómaṑt ἀν Spioraiṑ ῑaoim. ὀí ἀν ῑeaca san
 cóm ceannṑána san ἀγὺς cóm toiltéanaṑ san ἰ ḡcoinniṑ ῑírinne
 soiléire Spioraiṑe ὀé, ζο mba ró-ὀeacair ὀo'n τ-έ ἀ ὀéanfayṑ ἐ
 iompáil ἑar n-ais ἀρ ὀia ἀγὺς aiṑríḡe ὀéanam. Ἀγὺς ní ῑéiṑir
 ῑeaca maíteaῑ mura ῑveintear aiṑríḡe ann. Is ῑíor, áῑṑac,
 ḡur ῑéiṑir ὅο ὀia ἀν uile ḡaḡas ῑeacṑa ὅο maíteaῑ ἀὺ ζο
 ῑóéanfayar aiṑríḡe ζο ῑírinneaṑ ann ἀγὺς ζο ḡcurῑar ῑé eoṑraṑa
 na h-eaḡailse ἐ.

† Ver. 32. “νά ἀρ ἀν saoḡal ἀτά le τεαὺτ.” —ὀeir Auguistín
 ῑaoῑṑa ἀγὺς ḡregóir ῑaoῑṑa ḡur léir ὀ'n ὀῑocal san ζο ὀῑuil
 maíteaῑnaṑas ῑeacái ἀρ ἀν saoḡal eile, ἀγὺς ὀ'ά ὀríξ sin ζο
 ὀῑuil ῑorḡaḡóireacṑ ann.

‡ Ver. 36. “ζαὺ ῑocal ὀíomaoín.” —ṑaisbeánann san ζο ὀῑuil
 ineayṑ cún ῑionóis aimsire ἀρ ἀν saoḡal eile mar ἀ ῑveintear
 corṑa suaraṑa ὅο ὀíoḡailc.

MIAN LINN CÓMARÇA ò'fEISGINT UAIT.* AGUS ò'FREAG- 39
 AIR SÉ IAD: ¹ TÁ DROC-SLIOCT AÐALTRANAC AS LORZ Cóm-
 ARÇA; AGUS NÍ ÉABARFAR DE CÓMARÇA òÓIB AC ² Cóm-
 ARÇA LónAIS AN FÁIÒ. ÓIR, Fé MAR A BÍ LónAS TRÍ LÁ 40
 AGUS TRÍ OIÒCE I MBOLZ AN míOLMÓIR, beirò MAC AN Duine
 TRÍ LÁ AGUS TRÍ OIÒCE I SCROIÒE NA TALMAN.†
³ EIREÓCAIÒ MUINTIR NinebE I mbREITEAMANTAS I n-AGAIÒ 41
 AN tsleaCCTA SO, AGUS DÁORFAIÒ SIAÒ IAD; ÓIR DO òEIN-
 EADAR-SAN AITRIGE NUAIR A ÉAGAISZ LónAS IAD. AGUS
 FéAC Duine IS mó 'nÁ LónAS ANSO. EIREÓCAIÒ BAN- 42
 RÍGIN NA tíRE ÉAS I mbREITEAMANTAS I n-AGAIÒ AN
 tsleaCCTA SO, AGUS DÁORFAIÒ SÍ IAD; 4 ÓIR DO ÉÁINIS
 SÍ Ó imeall AN tsaoZAIL cUN éISTEAC le h-eAGNA
 SÁlomóin. AGUS FéAC Duine IS mó 'nÁ Salomón ANSO.

AGUS NUAIR A ÉÍGEANN AN SPIORAIÒ neamZLAN AMAc 43
 AS AN nDUINE, SIÚBLANN SÉ TRÉ ÁITEANA FEÓCTA AS LORZ
 SUAIMNIS, AGUS NÍ FÁZANN SÉ É. AGUS DEIR SÉ, RAZAD 44
 TAR n-AIS cUN mo ÉIGE FéIN AS A DÁNAG AMAc. AGUS
 TAGANN SÉ AGUS ZEIBEANN SÉ AN TIZ FOLAM AGUS É
 SZUABCTA, ZLAN, ÓRNÁIÒEAC. ANSAN IMÉIGEANN SÉ, 45
 AGUS TUGANN SÉ LEIS SEACCT SPIORAIÓI EILE IS MEASA 'nÁ
 É FéIN, AGUS TÉIGIÒ SIAÒ ISTEAC, AGUS CómnuigIò SIAÒ
 SA TIZ SIN. AGUS IS MEASA AN COR ATÁ AR AN nDUINE
 SIN SA DEIRE 'nÁ MAR A BÍ AR DÚIS AIR. SIN MAR A
 beirò AN SZÉAL AG AN sLIOCT SO ATÁ Cóm FÍOR-OLC.

AN FÁIÒ A BÍ SÉ AS CAINT LEIS AN bpobul, ÉÁINIS A 46
 MÁCAIR AGUS A ⁵ BRÁITRE AMUIZ AGUS IAD A D'IARRAIÒ
 LABAIRT LEIS. AGUS DUÐAIRT DUINE LEIS, FéAC, TÁ DO 47
 MÁCAIR AGUS DO BRÁITRE AMUIZ, AGUS IAD A D'IARRAIÒ
 LABARÇA LEAT. AC D'FREAGAIR SEISEAN AGUS DUÐAIRT: 48
 CIA h-Í MO MÁCAIR, AGUS Cé h-IAÒ MO BRÁITRE?‡ AGUS 49

¹ LúC. XI. 29; 1 COR. I 22

² Lón. II. 1. ³ Lón. III. 5.

43 RÍZ. X. 1; 2 PAR. IX 1.

⁵ .I. SZAOCTA LEIS

* VER. 38. "CÓMARÇA," .I., míRBUILT Ó neam, N. LÚCÁS XI. 16.

† VER. 40. "TRÍ LÁ," 7RL., .I., NÍ TRÍ LAÉTANTA IOMLÁNA A
 beIRTEAR, AC CUIÒ DE TRÍ LÁ, DO RÉIR CómAIRIM NA nLÚDac, .I., Ó
 ÉRÁcTnÓNA ZO TRÁcTnÓNA.

‡ VER. 48. "CIA h-Í MO MÁCAIR?" NÍ le h-aon neamSZUÍM SA
 MÁCAIR A DUÐRAÒ AN cAINT SIN AC cUN A ÉAISBEÁINT NÁc CEART
 DUINN COÍÒCE leOZaint DO SZRÁÒ ACHAR 'nÁ MÁCAR SINN A ÉARRAc Ó
 ZNÓ DÉ: AGUS ISÉ NÍÒ IS mó A ÉAIcN LEIS AN DcÍGEARNA 'n-A

50 το σίν σέ α λάμ cun α òeisgiobul agus dubairt sé:
 50 fÉac, siniað mo máčair-se agus mo bráitre. Óir pé
 duine α òéanfaio toil m'ácar-sa atá ins na flačais,
 siné is bráčair agus siúr agus máčair ašam-sa.

CAIBIDIOI XIII.

PARABAL CÚRADÓRA AN CÓGAIL, agus parabal an tsíl-mus-
 cáiro, 7rl.

1 SA LÁ SAN CÚAIO ÍOSA AMAČ AS AN UCIŠ, agus bí sé
 2 n-a šuiðe ar bruač na faraige. agus do cnuinniš
 sluaighe móra, i utreó go nòeašaiò sé ar bóro na
 luinge bige agus gur šuiò sé ínci, agus gur seasaím
 3 an tsluaš go léir ar an utráiš. agus do òein sé α
 lán cainte leó i bfuirm soluíóí, agus dubairt sé:
 4 fÉac, do cūaio síoladóir amač aš cur síl. agus
 nuair α bí sé aš cur an tsíl do cuit ¹cuio acu i n-aice
 an bóčair; agus čáinig éanlaite an aeir agus o'iceað-
 5 ar iad. agus do cuit cuio eile acu i n-áit i n-a raiò
 cloča agus icir šuarač; agus o'fásadur go luač,
 6 toisš žan doimneas icreač α beic acu. agus o'eiriš
 an žrian agus do žoill an teas orča; agus toisš žan
 7 an přeam α beic acu o'féočadur. agus do cuit cuio
 eile acu ameasš na šeač; agus o'fás na šeača agus
 8 múčadur iad. cuit cuio eile acu, ámčac, ar čalam
 fóžanta; agus čužadur torað, cuio acu fó čéað,
 9 cuio acu fó črí fičio, cuio acu fó čríočað. an t-é go
 bfuil cluasa air cun éisteacča, éisteað sé.
 10 agus čáinig na òeisgiobuil cuige agus dubradur:
 11 Cað fá gur i soluíóib α labrann tú leó? ¹¹agus
 o'freašair sé agus dubairt: Mar do tugað òaoib-se
 eólus do cur ar rú n'ðiamraib rížeacča na bflačas; do'n
 12 cuio eile, ámčac, níor tugað san. Óir an t-é go bfuil
 aige tabarfar òó, agus beio flúirse aige; agus an
 13 t-é ná fuil aige tóžfar uaiò α bfuil aige. labraim

¹.i. cuio òe sna žráinnib.

máčair féin, ná go nòeineað sí toil α ácar šíoruiðe ins na
 flačais. Is féidir, leis, gur cuir an caint i n-iúil séanað α
 žaolta féin, .i. na n-lúðac, agus žlacað na ngeinte.

leó i soluíóib̃ mar tá raðarc acu agus ní feicib̃ siab̃,
 agus tá éisteaçt acu agus ní cloisib̃ siab̃, ná ní
 tuisib̃ siab̃. Agus cómlíontar ionta tarsgaireaçt 14
 Isáias, mar a ndéir sé: ¹ le cloisint cloisib̃ sib̃ agus
 ní tuisib̃ sib̃, agus as féaçaínt cífb̃ sib̃ agus ní feic-
 fib̃ sib̃. Óir tá croíðe an pobuil seo tromaíðe, agus 15
 le n-a gcluasaib̃ cloisib̃ siab̃ go boðar, agus tá a
 súile dúnta acu; le h-eagla, luath ná mall, go bfeic-
 fib̃ís le n-a súlib̃, agus go gcloisfib̃ís le n-a gcluas-
 aib̃, agus go dtuisfib̃ís i n-a gcroíðe, agus go n-iompó-
 cháib̃ís agus go slánócaínn iab̃. Ac is doibinn d'úr 16
 súlib̃-se, óir cíð; agus d'úr gcluasaib̃, óir cloisib̃.
 Óir go ndéimín adeirim lib̃ gur 'mó fáib̃ agus fíoraon 17
 gur mian leó na neite a d'féisgint a cíonn sib̃-se,
 agus ní feacaðar iab̃; agus na neite do clos a
 cloiseann sib̃-se agus níor cloiseaðar iab̃. Éistib̃- 18
 se anois le solúib̃ an tsíolaðóra.

Ḡac duine a cloiseann briathar na rígeaçta agus ná 19
 tuisgeann é, tagann an droc-spioraib̃ agus tógann sé
 an síol a cuireadh 'n-a croíðe sin. Siné an síol a
 cuireadh i n-aice an bóthair. An t-é a ḡlac an síol mar 20
 a raib̃ na cloca, siné an t-é a cloiseann an briathar
 agus do ḡlacann láitreaç é le h-áças; Ac ní'l an 21
 préam aige; ní leanann sé ac tamall; agus nuair a
 tagann an trioblóib̃ agus an ḡearleanmáint mar
 ḡeall ar an mbriathar, glacann sé sgannal. Agus an 22
 t-é a ḡlac an síol ins na sgeaçaib̃, siné an t-é a
 cloiseann an briathar, agus go ndéineann cúram an
 tsaoghail seo agus meallað saib̃bris an briathar do
 múcað, agus bíonn sé gan torað. Ac an t-é a ḡlac an 23
 síol isteaç sa talam̃ fóçanta, siné an t-é a cloiseann
 an briathar agus do tuisgeann é, agus a tuisgeann torað
 uair̃, agus tuisgeann sé cuir d'e'n torað fó céad, agus
 cuir eile ðe fó trí ficib̃, agus cuir eile ðe fó
 tríocad.

Ḣus sé solúib̃ eile d'óib̃, agus duðairt sé: Is cos- 24
 mail rígeaçt na blathas le duine a cuir síol fóçanta
 'n-a cúir talim̃; Ac nuair a bí na daoine 'n-a gco- 25

¹ Isáias vi. 9.

26 λαὸ ἑταίρις ἀνὰ πάντα καὶ οὐκ ἔστιν ὁμοίᾳ τῇ λαῷ
 27 τῶν ἑθνῶν, καὶ οὐκ ἔστιν ὁμοίᾳ τῇ λαῷ
 28 ἀνὰ πάντα καὶ οὐκ ἔστιν ὁμοίᾳ τῇ λαῷ
 29 καὶ οὐκ ἔστιν ὁμοίᾳ τῇ λαῷ. Ἀνὰ πάντα καὶ οὐκ ἔστιν
 30 ὁμοίᾳ τῇ λαῷ. Ἀνὰ πάντα καὶ οὐκ ἔστιν ὁμοίᾳ τῇ
 31 λαῷ. Ἀνὰ πάντα καὶ οὐκ ἔστιν ὁμοίᾳ τῇ λαῷ. Ἀνὰ
 32 πάντα καὶ οὐκ ἔστιν ὁμοίᾳ τῇ λαῷ. Ἀνὰ πάντα καὶ οὐκ
 33 ἔστιν ὁμοίᾳ τῇ λαῷ. Ἀνὰ πάντα καὶ οὐκ ἔστιν ὁμοίᾳ
 34 τῇ λαῷ. Ἀνὰ πάντα καὶ οὐκ ἔστιν ὁμοίᾳ τῇ λαῷ. Ἀνὰ
 35 πάντα καὶ οὐκ ἔστιν ὁμοίᾳ τῇ λαῷ. Ἀνὰ πάντα καὶ οὐκ
 36 ἔστιν ὁμοίᾳ τῇ λαῷ. Ἀνὰ πάντα καὶ οὐκ ἔστιν ὁμοίᾳ
 37 τῇ λαῷ. Ἀνὰ πάντα καὶ οὐκ ἔστιν ὁμοίᾳ τῇ λαῷ. Ἀνὰ
 38 πάντα καὶ οὐκ ἔστιν ὁμοίᾳ τῇ λαῷ.

31 καὶ οὐκ ἔστιν ὁμοίᾳ τῇ λαῷ. Ἀνὰ πάντα καὶ οὐκ ἔστιν
 32 ὁμοίᾳ τῇ λαῷ. Ἀνὰ πάντα καὶ οὐκ ἔστιν ὁμοίᾳ τῇ
 33 λαῷ. Ἀνὰ πάντα καὶ οὐκ ἔστιν ὁμοίᾳ τῇ λαῷ. Ἀνὰ
 34 πάντα καὶ οὐκ ἔστιν ὁμοίᾳ τῇ λαῷ. Ἀνὰ πάντα καὶ οὐκ
 35 ἔστιν ὁμοίᾳ τῇ λαῷ. Ἀνὰ πάντα καὶ οὐκ ἔστιν ὁμοίᾳ
 36 τῇ λαῷ. Ἀνὰ πάντα καὶ οὐκ ἔστιν ὁμοίᾳ τῇ λαῷ. Ἀνὰ
 37 πάντα καὶ οὐκ ἔστιν ὁμοίᾳ τῇ λαῷ. Ἀνὰ πάντα καὶ οὐκ
 38 ἔστιν ὁμοίᾳ τῇ λαῷ.

33 καὶ οὐκ ἔστιν ὁμοίᾳ τῇ λαῷ. Ἀνὰ πάντα καὶ οὐκ ἔστιν
 34 ὁμοίᾳ τῇ λαῷ. Ἀνὰ πάντα καὶ οὐκ ἔστιν ὁμοίᾳ τῇ
 35 λαῷ. Ἀνὰ πάντα καὶ οὐκ ἔστιν ὁμοίᾳ τῇ λαῷ. Ἀνὰ
 36 πάντα καὶ οὐκ ἔστιν ὁμοίᾳ τῇ λαῷ. Ἀνὰ πάντα καὶ οὐκ
 37 ἔστιν ὁμοίᾳ τῇ λαῷ. Ἀνὰ πάντα καὶ οὐκ ἔστιν ὁμοίᾳ
 38 τῇ λαῷ.

34 καὶ οὐκ ἔστιν ὁμοίᾳ τῇ λαῷ. Ἀνὰ πάντα καὶ οὐκ ἔστιν
 35 ὁμοίᾳ τῇ λαῷ. Ἀνὰ πάντα καὶ οὐκ ἔστιν ὁμοίᾳ τῇ
 36 λαῷ. Ἀνὰ πάντα καὶ οὐκ ἔστιν ὁμοίᾳ τῇ λαῷ. Ἀνὰ
 37 πάντα καὶ οὐκ ἔστιν ὁμοίᾳ τῇ λαῷ. Ἀνὰ πάντα καὶ οὐκ
 38 ἔστιν ὁμοίᾳ τῇ λαῷ.

36 καὶ οὐκ ἔστιν ὁμοίᾳ τῇ λαῷ. Ἀνὰ πάντα καὶ οὐκ ἔστιν
 37 ὁμοίᾳ τῇ λαῷ. Ἀνὰ πάντα καὶ οὐκ ἔστιν ὁμοίᾳ τῇ
 38 λαῷ. Ἀνὰ πάντα καὶ οὐκ ἔστιν ὁμοίᾳ τῇ λαῷ. Ἀνὰ
 39 πάντα καὶ οὐκ ἔστιν ὁμοίᾳ τῇ λαῷ. Ἀνὰ πάντα καὶ οὐκ
 40 ἔστιν ὁμοίᾳ τῇ λαῷ.

fógan̄ta. Agus clann an uilc, siniāb an coḡal. Agus 39
 an nam̄aib̄ a cuir an coḡal, siné an diābal. ¹ Agus
 isé beire an tsaogail an fógmar; agus isiāb na
 h-aingil na buanaib̄che. D'á b́ríg sin, mar a bailiḡ- 40
 tear an coḡal agus a dóiḡtear é sa teine, sin mar a beir̄
 i nbeire an tsaogail. Cuirfīb̄ Mac an Duine a aingil 41
 amac̄ agus baileócaib̄ siāb̄ as a rígeāct̄ ḡac̄ sḡannal
 agus lūct̄ beanta an uilc. Agus cuirfīb̄ siāb̄ sa lasair 42
 teine iāb̄. Beir̄ sa n-áit sin ḡol agus díosḡán fiacal.
² Ansan beir̄ na fíoraoin aḡ tait̄neam̄ ar nós na 43
 ḡréine i rígeāct̄ a n-átar. An t-é ḡo b́fuil cluasa
 air cun éisteac̄ta, éisteab̄ sé.

Is cosmāil rígeāct̄ na b́flātas le stór a beab̄ 44
 i b́folac̄ i b́páirc; agus an t-é a ḡeib̄eann é
 coimeá̄d̄ann sé rún air, agus tré méib̄ a átais
 im̄t̄iḡeann sé agus díolann sé amac̄ a cuib̄ ḡo léir,
 agus ceannuḡeann sé an páirc sin.

Agus airís, is cosmāil rígeāct̄ na b́flātas le ceann- 45
 aib̄e a beab̄ aḡ lorḡ péarlaí fógan̄ta. Agus nuair a 46
 fuair sé don̄ péarla am̄áin ana-luācm̄ar, do díol sé a
 raib̄ aige, agus do ceannaib̄ sé an péarla san. Airís, 47
 is cosmāil rígeāct̄ na b́flātas le líon a curfaí amac̄ sa
 b́faraige, agus do baileóc' an uile ḡaḡas éisḡ; agus 48
 nuair a bí sé lán, ḡur tarainḡeab̄ amac̄ é, agus ḡur
 súib̄ na daoine ar an b́tráib̄, agus ḡur tóḡad̄ar na
 h-iasḡa maite i n-ár̄caib̄ agus ḡur caitead̄ar amac̄
 na b́roc̄-iasḡa. Sin mar a beir̄ i nbeire an tsaogail. 49
 Im̄téocaib̄ na h-aingil amac̄, agus beiḡilfīb̄ siāb̄ na
 b́roc̄-daoine a' lár na b́fíoraon. Agus cuirfīb̄ siāb̄ 50
 sa lasair teine iāb̄. Beir̄ ḡol agus díosḡán fiacal
 sa n-áit sin.

Ar tuiḡeab̄air na neite sin ḡo léir? Do tuiḡeam- 51
 air, ar siāb̄. Dub̄airt sé leo: D'á b́ríg sin, ḡac̄ 52
 sḡríb̄neóir aḡá muinte i b́taob̄ rígeac̄ta na b́flātas,
 is cosmāil é le fear tige a tuiḡann amac̄ as a stór
 neite nua agus sean-neite.

Agus do t̄arla, nuair a bí na solúib̄í sin críoc̄- 53
 nuiḡte aḡ íosa, ḡur fás sé an áit sin. Agus t̄áinib̄ sé 54

¹ Apoc. xiv. 15.² eagna iii. 7; Dan. xii. 3.

isteac 'n-a dútaiḡ féin, agus bí sé as múinead̃ na
 ndaoine ins na sinagógaiḃ, i dtreó go mbíod̃ iongnad̃
 orda, agus go ndeiridís: Cá bfuair sé seo an eagna
 55 so, agus na cómaḡta? Náć é seo mac an cearḡdaíḃe?
 Náć ar a máḡair a tustar Muire, agus ar a bráit̃-
 56 riḃ Séamus agus Íosep̃ agus Símon agus Iúdas?* Agus
 ná fuil a síuraḡa go léir i n-ár measḡ? Agus cá
 57 bfuair sé sin na neit̃e seo go léir? Agus do ḡlac-
 ar sgannal d'á d̃ruim. Dubairt Íosa leo, ámt̃ac:
 ní'ḡ fáid̃ san onóir ac 'n-a dútaiḡ féin agus 'n-a
 58 teaglac̃ féin. Agus níor d̃ein sé puinn mírbuilt̃í
 sa n-áit sin, mar ḡeall ar d̃íḡcreideam̃ na ndaoine
 sin.

CAIBḲIOL XIV.

eóin baiste d'á cūr cun báis as h́eród̃. bia d'á d̃ubairt as
 Críost do cúḡ míle duine sa b́fásac̃. é as siubal ar an
 b́faraḡe, agus an uile saḡas luḡt ḡalair d'á leḡeas aḡe, san
 ac iad̃ do baint le n-a cuḡ éad̃aiḡ.

- 1 Sa n-am san do cualaid̃ h́eród̃, an tetrarc, cáil
- 2 Íosa.† Agus dubairt sé le n-a muintir t̃iḡe: Sióé
- eóin baiste; d'eíriḡ sé ósna mairḃ, agus is uime
- sin atáid̃ na mírbuilt̃í d'á ndéanam̃ tríḃ.
- 3 ¹ Óir bí h́eród̃ tar éis eóin do ḡabáil agus do
- ceangal agus do cūr i mbraḡḡineas mar ḡeall ar
- 4 h́eródias, bean a d̃riḡár. Mar dubairt eóin leis:
- 5 ní d̃leag̃t̃ac̃ duit í sin a b̃eit̃ aḡat. Agus ba mian
- leis é cūr cun báis, ac bí eagla na ndaoine air, óir
- 6 do t̃uḡeadar ḡur b'fáid̃ eóin baiste. Ac lá beir̃te
- h́eród̃ d̃ein inḡean h́eródias rinnc̃e 'n-a láḡair,
- 7 rinnc̃e a d̃ait̃n le h́eród̃. Mar ḡeall air sin do d̃ear-

¹ Marc vi. 17; lú. iii. 19.

* Ver. 55. "Ar a bráit̃riḃ," .i. clann an Máire a bí pósta as
 Cleopas. Deirḃsíur do'n máḡoin Muire ab ead̃ an Máire sin
 (Mat. xxvii 36, eóin, xix 25) agus d'á briḡ sin, do réir nóis
 cainte na sḡríbinne diaḡa, do tust̃í bráit̃re, .i., ḡaolḡa, d'ár
 slánuiḡteóir orda.

† Ver. 1. "Tetrarc." – Cialluḡeann an focal san, is focal
 ó'n nḡréiḡis é duinea a b̃eas 'n-a si ar ceatram̃ad̃ cuḡ ríḡeac̃ta,
 fé mar a bí h́eród̃ an uair sin 'n-a rí ar ḡaililí, .i., ar an
 s̃ceatram̃ad̃ cuḡ d̃e'n ríḡeac̃t a bí aḡá aḡair.

buiḡ sé ḡo ḡṭab̃arfaḡ sé ḡi pé ruḡ ḡ'iarfaḡ sí air. Duḡairt sise, óir ḡo c̃uir a máṭair suas c̃uige í: 8
ṭab̃air ḡom ar méis ceann eóin baiste. ṭáinig 9
buairt ar an rí; ac̃ mar ḡeall ar an nḡearbú, agus
mar ḡeall ar an ḡcuḡeac̃tain a b̃í láic̃reac̃, ḡ'órḡuiḡ
sé é ṭab̃airt ḡi. Agus c̃ur sé ḡaoine uaiḡ agus 10
b̃ain sé an ceann ḡ'eóin sa príosún. Agus ḡo 11
ṭuḡaḡ a c̃eann i láṭair, ar méis; agus ḡo ṭuḡaḡ ḡo'n
c̃ailín é, agus ḡo ruḡ sise aḡ ṭriall ar amáṭair é.
Agus ṭáinig a ḡeisḡobuil agus ḡo ruḡaḡar leó a 12
c̃orp, agus ḡ'aḡlac̃aḡar é; agus ṭánaḡar agus
ḡ'innseḡar é ḡ'íos̃a.

Agus nuair airḡ íosa é, ḡ'imṭiḡ sé ó'n áit sin, 13
i luinḡ b̃iḡ, isteac̃ i b̃fásac̃ uaiḡneac̃; agus nuair
a ḡ'airiḡ na ḡaoine san, ḡo leanḡar é 'n-a ḡcuḡ
as na caṭaraṭaib̃.

Agus ṭáinig sé amac̃ agus c̃onaic̃ sé an ṭsluaḡ mór, 14
agus ṭáinig ṭruaḡ aige ḡóib̃, agus ḡo leis̃is sé na
ḡaoine ḡan sláinte a b̃í orṭa. Agus nuair a ṭáinig 15
an ṭráṭnóna ṭáinig a ḡeisḡobuil c̃uige, agus duḡ-
raḡar: fásac̃ iseḡo an áit seo, agus ṭá an aimsir
imṭiḡṭe. leis̃is uaiṭ na ḡaoine, ḡo ḡṭéiḡiḡ siaḡ isteac̃
ins na sráib̃iḡ agus ḡo ḡceannaḡiḡiḡ siaḡ bia ḡóib̃
féin. Agus duḡairt íosa leo: ní ḡáḡ ḡóib̃ imṭeac̃ṭ; 16
ṭuḡaiḡ-se ruḡ le n-ic̃e ḡóib̃. Agus ḡ'freaḡraḡar é: 17
¹ ní'l anso aḡainn ac̃ cúḡis b̃ulóḡa agus ḡá iasḡ. Agus 18
duḡairt sé: ṭuḡaiḡ cúḡam anso iaḡ san. Agus duḡ- 19
airt sé leis̃ na ḡaoine suiḡe ar an b̃féar; agus ṭóḡ sé
na cúḡis b̃ulóḡa agus an ḡá iasḡ, agus ḡ'féac̃ sé suas
c̃un neime agus b̃eannuiḡ sé iaḡ, agus b̃ris sé iaḡ,
agus c̃us sé ḡos na ḡeisḡobuil iaḡ, agus c̃uḡaḡar-
san ḡos na sluaḡṭiḡiḡ iaḡ; agus ḡ'ic̃eḡar ḡo léir, 20
agus b̃í a nḡóic̃in acu. Agus ḡo ṭóḡaḡ an fuiḡleac̃,
ḡá c̃iseán ḡéaḡ lán ḡ'arán b̃riste. Agus isé méiḡ 21
ḡaoine a ḡ'ic̃ bia ann, cúḡis míle fear, ḡan bac ḡo
m̃háib̃ agus ḡo m̃ion-ḡaoine.

Agus láic̃reac̃ 'n-a ḡiaib̃ san ḡo c̃uir íosa ḡ'fíac̃aib̃ 22
ar a ḡeisḡobulaib̃ buḡ ar bóro na luinḡe b̃iḡe agus

òul roimis féin go òtí an taob̃ òall òe'n uisge, cùn
 23 go sguirfeadh sé na daoine cùn siúbail. Agus cuir
 sé uaid̃ na daoine, agus ¹ ò'imctig sé an cnoc suas i
 n-a donar cùn úrnuiḡte òéanaim̃. Agus éainig an
 24 tráchnóna, agus bí sé ann i n-a donar. Ac bí an
 long beag i lár na faraise ò'á cáible ag na tonnaid̃,
 25 mar bí an ḡaoč 'n-a coinnib̃. Agus sa ceatramadh
 faire òe'n oíðce éainig sé ag triall ort̃a agus é
 26 ag siúbail ar an òfaraise. Agus nuair a cona-
 cad̃ar é ag siúbail ar an òfaraise, éainig sgannra
 ort̃a. Samail isead̃ é, ar siad; agus bíod̃ar ag sgread̃-
 27 aig le sgannra. Agus òo lab̃air íosa leó láicread̃:
 ḡlacaid̃ misneac̃, ar seisean: Is mise at̃a ann. Ná
 28 bíod̃ eagla oraid̃. Agus ò'freagair pead̃ar: A
 éigearna, ar seisean: má's tusa at̃a ann, órduig
 29 òóm-sa teac̃t ag triall ort̃ ar bárr an uisge. Agus
 òubairt seisean: Tar cúḡam. Agus éainig pead̃ar
 anuas as an luing, agus bí sé ag siúbail ar bárr uisge,
 30 ag teac̃t cùn íosa. Ac conaic sé an ḡaoč láid̃ir agus
 éainig eagal air; agus nuair a cúsnuig sé ar òul fé
 uisge òo liúig sé: A éigearna, ar seisean: saor mé.
 31 Agus òo sín íosa a lám̃, agus òo ruḡ sé láicread̃ air,
 agus òubairt sé: Ó a f̃ir ḡan puínn creidim̃, cad̃
 32 cuig̃e òuit mearb̃all a teac̃t ort̃? Agus nuair a
 33 éanaid̃ar ar an luing òo stad̃ an ḡaoč. Agus éainig
 na daoine a bí ar an luing agus ò'ad̃rad̃ar é, agus
 òubrad̃ar, Is tú mac òé go fíor.
 34 Agus cuaid̃ar treasna na faraise, agus éanaid̃ar
 35 istead̃ i òtír ḡenésaret. Agus nuair a ò'aid̃in muin-
 t̃ir na h-áite sin é, cuiread̃ar teac̃tairí tríd̃ an
 nòút̃aig, agus cugad̃ar ag triall air na daoine go léir
 36 a bí as a sláinte; agus ò'iad̃rad̃ar air leigint òóid̃
 baint amáin le fab̃ra a brait; agus an méid̃ a b̃ain,
 òo slánuiḡead̃ iad̃.

¹ eóin vi. 15.

CAIBIÓIOL XV.

NA SGRÍBNEÓIRÍ D'Á N-IMĎEARSAĎ AȢ CRÍOST. Inġean na mná ó ĊANAAN, AȢUS A LÁN EILE D'Á LEIĠEAS AIGE AȢUS BIA AIGE 'Á ĊABĎAIRT DO ĊEĠRE MÍLE ĎUINE LE SEACĠ MBOLÓȢAIB.

ANSAN DO ĊÁINIȢ SGRÍBNEÓIRÍ AȢUS FAIRISÍNIȢ AȢ 1
TRIALĠ AIR Ó IERÚSALEM, AȢUS ĎUBRAĎAR: ĊAD ĊUIȢE ȢO 2
MBRISIĎ DO ĎEISȢIOBUIL-SE NÓSA NA SEAN? ÓIR NÍ
NÍȢIĎ SIAĎ A LÁMA NUAIR A ĊAIĠIĎ SIAĎ BIA. AȢUS 3
D'ĠREASAIR SÉ IAĎ, AȢUS ĎUBĎAIRT: ĊAD ĊUIȢE ȢO
MBRISEANN SIĎ-SE ĎLÍȢ ĎÉ AR SON BÚR SEAN-NÓȢ? ÓIR
ĎEIR ĎIA: ¹ ĊABĎAIR DO T' AĊAIR AȢUS DO D' MÁĊAIR 4
ONÓIR; AȢUS, ² AN T-É ĎÉANĠAIĎ EASȢAINE AR A AĊAIR
NÓ AR A MÁĊAIR CURĠAR ĊUN BÁIS É. ĎEIR SIĎ-SE, 5
ÁMĊAC, PÉ ĎUINE AĎEIR LE N-A AĊAIR NÓ LE N-A MÁĊAIR,
ȢAC ĊABĎARĊAS D'Á ĎĠUȢAIM-SE UAIM, ³ BEIĎ A ĊAIRĎE
AȢAT-SA;* AȢUS NÍ ONÓRĠAIĎ SÉ A AĊAIR NÁ A MÁĊAIR; 6
AȢUS ĊÁ AIĠNE ĎÉ CURĊA AȢAIB AR NEAMNÍĎ AR SON BÚR
SEAN-NÓȢ. A ĊLUANAIĎĊE, IS MAIĊ A ĊARȢAIR ISÁIAS 7
I NĎÚR ĎĠAOĎ NUAIR AĎUBĎAIRT SÉ: ⁴ ONÓRAIB NA ĎAOINE 8
SEO MÉ LE N-A MBÉAL, AC IS ĠAĎA UAIM AĊÁ A ȢCROIĎE.
AȢUS IS ONÓIR ȢAN BUNÚS A ĊUȢAIB SIAĎ ĎOM, AȢ MÚIN- 9
EAĎ TEASAISȢ AȢUS AIĊEANTA ĎAOINE.†

¹ Exod. XX. 12; Deut. V. 16.

² Exod. XXI. 17; Leuit. XX. 9.

³ .i. NUAIR A ĎRONNAIM AR ĎIA É BRONNAIM ORĠ-SA É.

⁴ IsÁIAS XXIX. 13.

* VER. 5. "ȢAC ĊABĎARĊAS," ȢRL., .i., AN OĠRÁIL A ĎÉANĠAĎSA ĊUN ĎÉ BEIĎ SÍ I N-INEAD AN ĊOSTAIS A ĊAIĠĠINN A ĎÉANAM ĊUN DO ĊAIRĎĊE-SE. NÓȢ É SIN A BÍ AȢ NA FAIRISÍNIȢ, .i., DÁ ĎĠUȢAĎ AN ĊLANN DO'N TEAMPALL AȢUS ĎOS NA SAȢAIRT AN ĊUIĎ A BÍ ORĊA A ĊABĎAIRT D'Á N-AĊAIR AȢUS D'Á MÁĊAIR DO ŠAORĠAĎ SAN IAĎ Ó N-A ĊUILLE ĎE ĎUAĎ AĊAR 'NÁ MÁĊAR ĠÁȢAIL; D'ĠÁȢ SAN AȢ NA FAIRISÍNIȢ AN ŠAIĎĎREAS BA ĊEART A ĊABĎAIRT DO N AĊAIR AȢUS DO'N MÁĊAIR. BÍ SAN I ȢCOINNIĎ ĎLÍȢE ĎÉ AȢUS I ȢCOINNIĎ ĎLÍȢE NÁĎÚRA, AȢUS ĎUBĎAIRT ÁR ŠLÁNUIȢĊEÓIR ȢO RAIĎ.

† VER. 9. "AIĊEANTA ĎAOINE." – NA TEASAISȢ AȢUS NA H-AIĊEANTA DO LOĊTUIȢĊEAR ANSO, IS NEIĊE I ȢCOINNIĎ ĎLÍȢE ĎÉ IAĎ (MAR AĊÁ ĠAILLIȢE I N-AĊAIR AȢUS I MÁĊAIR AȢUS AN ĊUIĎ 'Á ĊABĎAIRT DO ĎIA MAR Ď'EADĎ), NÚ IS NEIĊE ȢAN BŘÍȢ ȢAN ĊAIRĎĊE IAĎ, ȢAN AON ĊONȢNAM ĊUN ĎEAȢ-MÓIĎEAĊĊA, MAR AĊÁ, NÍȢE LÁM, ȢRL., ȢAN ŠUIM I NȢLAINE AN ĊROIĎE. AC I ĎĠAOĎ RIAȢALĊA AȢUS

10 Agus do ghlaoir sé cuige an pobul, agus dubairt
 11 sé leó: Cloisir agus tuisir: ní h-é an ruo a téigeann
 isteach sa béal a sáilgeann an duine, ac an ruo a tásann
 12 amac as an mbéal, siné a sáilgeann an duine.* Ansan
 do táinig a deisgiobuil cuige, agus dubhadar leis.
 An eol duit go bfuil sgannal glacaithe ag na fairisínig
 13 ó airgeadair an focal san? Ac d'freaigair seisean:
 Sác curadóireacht nár cuir m'adair neamha-sa,
 14 stracfar as a préacaió é. Sgaoilir leó san;
 giollaí dala ag dalaibh iseaó iad; agus má beineann
 dala giollaí ar dala, tuitfir saibh aron sa rí.
 15 Agus d'freaigair peadar agus dubairt: Mínig dúinn
 16 an tsoluio ú. Agus dubairt seisean: Agus an bfuil
 17 sib-se féin gan tuisint fós? Ná tuigeann sib, sác
 níó a téigeann isteach sa béal, go dtéigeann sé síos
 18 sa bholg, agus go n-imtígeann sé sa bfiailteach? Ac
 na neite a tásann as an mbéal, is ó'n gcroíthe a
 19 tásair siad; agus isiad a sáilgeann an duine. Óir
 is amac as an gcroíthe a tásair droc-smúinte, dún-
 marbha, adaltranas, strapaças, gadairéacht, leabair
 20 éitig, diamasla; siniad a sáilgeann an duine;
 agus ní bia a d'ite gan láma do níge a sáil-
 geann an duine.

Aiceanta na h-eagailse naomha, mar geall ar crosadh agus ar
 laeantair saoire, 7rl., ní'l aon ruo i gcoinnibh dlíge Dé ionta
 san, ac a malairt. Neite iseaó iad atá tairneamach le toil
 naomha Dé agus ana-tairbheach do cráibheacht na gcríostaithe.
 Agus ní féidir "aiceanta daoine" tabairt orda, óir ní h-ó
 úgharás daoine a tanaid ar ac ó'n úgharás a tug críost féin dá
 eaglais nuair a cuir sé ar bun í, agus nuair ordúig sé dúinn
 beic umal dá cléir díreach mar a beimis umal do féin.

* Ver. 11. "Ní h-é an ruo a téigeann isteach sa béal," 7rl. Ní
 féidir d'aon tsalacair bíó, 'ná d' aon tsalacair lám le linn an
 bíó a d'ite, salacair, nó truailliu, do cur ar an anam. Ní'l cun
 é sin do déanamh ac an peaca amáin, .i., easúmluigeacht i n-aghaid
 dlíge Dé. Nuair a d' ite ádamh ual na h-aicne ní h-é an t-ual
 a truaillig é ac an easúmluigeacht a bein sé i n-aghaid dlíge Dé.
 B'é an sgéal céadna é do'n lúthac dá n-iteadh sé muic-féoil féin
 seandlíg, nó ag an gcríostaithe i n-aimsir na n-asbol, dá
 n-iteadh sé fuil, nó ag aon críostaithe anois dá mbriseadh sé
 aicne na h-eagailse le gan crosadh déanamh lá crosadh. Ins
 na cásanibh sin go léir ní leis an mbia do truaillíofa an
 t-anam ac leis an bpeaca a déanfa nuair a brisfa go toil-
 cheanaí dlíg Dé, nó an dlíg a beinenn an eaglais agus
 úgharás ó dia aici cuige.

Agus d'imctiú Íosa as an áit sin, agus cuairt sé go 21
 críochaiú Tuíre agus Sídoín. Agus féac, táinig bean 22
 ó Canaan amach as na críochaiú sin, agus do glaoir sí:
 A tigearna, a mic Dáibí, fóir orm! ar sisi; Tá
 m'ingean d'á ciapach go cruairt as deamán. Agus 23
 níor eus sé aon freagra uirthi. Agus táinig a deis-
 giobuil cuige, agus d'iarradar air í leigint cun siúbail.
 Leis cun siúbail í, ar siad; Tá sí as glaoch i n-ár
 ndiaid. Ansan duairt sé léi: Níor cuireadh mé ach 24
 cun na scaora a cailleadh ó teaghlach Israél. Ach do 25
 táinig sisi agus do sléacht sí do, agus, fóir orm, a
 tigearna, ar sisi. Agus d'fhreagair sé: Ní maic an 26
 rud bia na leanbh a tairt dos na coileánaib. Ach, a 27
 tigearna, ar sisi, itir na coileáin an brúscar a tuit-
 eann ó bór a dtigearnaí. Ansan d'fhreagair Íosa 28
 agus duairt sé léi: A bean, is mór é do creideam.
 Deintear duit mar is mian leat. Agus do slánúigh a
 h-ingean ón uair sin.

Agus d'imctiú Íosa ón áit, agus táinig sé go bpuach 29
 mara Shaililí; agus cuairt sé suas ar cnoc, agus suir
 sé ann. Agus táinig sluaigte móra cuige, agus 30
 daoine balbha acu, agus daill, agus bacais, agus
 daoine leicthe, agus mórán eile; agus caiteadar agha
 cosuib iad, ¹ agus do leigis sé iad; i dtreo go 31
 raib iongnadh ar na sluaigte nuair a conacadar na
 daoine a bí balbha as caint, agus na daoine a bí bacach
 as siúbail, agus radarc as na daillib; agus do
 molar da Dia Israél.

Ansan do glaoir Íosa cuige a deisgiobuil agus 32
 duairt sé: Tá truaigh agam do'n tsluaigh, óir táir siad
 tar éis fanmáint trí lá am' fochair agus níl aon ní
 le n-ite acu; agus ní maic liom iad do cur uaim 'n-a
 dtrosadh, le h-eagla go dtuitfidís ar an slí. Agus 33
 duairt a deisgiobuil leis: Ach cá bfaighmí-ne, i
 bfasach, oiread aráin agus sásóich a leicéir de
 sluaigh? Agus duairt Íosa leo: An 'mó bulóg 34
 aghaib? Agus duadar-san, seacht mbuloga, agus
 raint d'iasgaib beaga. Agus d'órdúigh sé do'n 35
 tsluaigh suir ar an dtalam. Agus tóg sé na seacht 36

¹ Isáias XXXV. 5.

mbulóga agus na h-iasga, agus gairb sé buideacas,
 agus do b'ris sé iad, agus tug sé do na deisgiobuil
 37 iad, agus tugadair-san do'n tsluaigh iad. Agus
 d'iteadair go léir, agus bí a ndóicín acu; Agus an bia
 briste do fásad, do tógadair é i seacht gciseánaið
 38 lán. Agus isé méid daoine a chaic bia ann ná ceitre
 míle duine, lasmuis de miondaoinib agus de mnáib.
 39 Ansan do cuir sé uair an tsluaigh, agus cuair sé ar
 bórb na luinge bige, agus táinig sé i gcríocaið
¹Magadan.

CAIBIDÍOL XVI.

CRÍOST gá dílctú cómarca ó neam a taisbeáint do na
 fairisínigh. Admáil peadair agus a coraib dó; a imdeargad
 mar gheall ar cur i n-aghaid páise CRÍOST. Ní foláir do
 cualaic CRÍOST uile iad féin do séanaib.

1 Ansan do táinig cuige na fairisínigh agus na sadou-
 cínic cun triail a baint as; agus d'iarradair air cóm-
 2 arca ó neam do taisbeáint dóib. Ac d'freadair
 seisean agus duibairt sé leo: Deiricí-se um tráchnóna,
 3 beid soinean ann, mar tá an spéir dearg; agus ar
 maidin, beid stoirm ann, mar tá an spéir ag deargad
 go dorca. Tá fios agairb conus gnúis na spéire do
 breicniú; agus nác féidir lib cómarcaí na h-aimsire
 4 d'airicint? Tá slíoc an uilc agus an adaltranaic ag
 lorg cómarca; ac ní tabarfar de cómarca dóib ac
² cómarca lónais fáib. Agus d'fás sé ansan iad
 agus d'imic sé.

5 Agus nuair a táinig a deisgiobuil treasna na far-
 6 aige, dearmadadair arán a tabairt leo. Agus duibairt
 sé leo: Féadair agus seachair gíost na bfairisíneac
 7 agus na sadoucíneac. Agus deineadair-san maic-
 nam 'n-a n-aighe, 'ga ráib, níor tugamar arán linn.
 8 Agus bí a fios san ag íosa, agus duibairt sé: A
 daoine gan puinn creidim, caib é an maicnam so orairb
 9 toisg gan arán a beic agairb? Ná fuil tuisgint agairb

¹ Nó, Magdala.

² .i. bás agus aiseirige CRÍOST. lón. ii. 1; *et supra* xii. 39.

fós, nó nác cuimín lib na seacht mbulóga do'n cúis míle duine, agus an 'mó ciseán a tógabair? Ná na 10 seacht mbulóga do'n ceitre míle duine, agus an 'mó ciseán a tógabair? Cad 'n-a tábó ná tuigeann sib 11 nác i dtábó aráin adubart, seachnaió gíost na bfairisíneac agus na sadhucíneac? Ansan do 12 tuigeadar ná duibairt sé gur b'é gíost an aráin a bí le seacaint; ac teagasc na bfairisíneac agus na sadhucíneac.

A agus táinig íosa isteach i gcríochaib Caesaréa 13 Pilippí; agus do ceistís sé a deisgiobuil, agus duibairt: Cé h-é, dar le daoine, mac an duine? Agus duibradar: Deir cuib acu gur b'é eóin baiste 14 é; agus deir cuib acu gur b'é elias é; agus deir cuib acu gur b'é ieremias é, nó duine des na fáirib. Agus 15 duibairt íosa leo: Ac dar lib-se cé h-é mé? Agus 16 d'fhreagair símón peadar agus duibairt: Is tú críost ¹ mac dé bí. Agus d'fhreagair íosa agus 17 duibairt sé leis: Is doibinn duit, a símóin mic lóna, óir ní feóil agus fuil a d'fóillsís duit-se sin, ac m'adair-se atá ins na flatais. Agus deirim-se leat- 18 sa gur peadar tú, agus is ar an gcarais seo a cuirfead-sa suas m'eaglais, agus ní buaófaid geataí ifrinn uirthi.* ² Agus tabarfaid duit eocráca rígeacra na 19

¹.i. mac dé atá beó.

² Isáias xxii. 22.

* Ver. 18. "pedar tú," 7rl. — D'admuis peadar anso, go solmanta, a creideam i ndiaðact críost agus mar dóiluißeact dó as an admáil sin d'innis ár dtígearna dó an oifig uasal a bí ceapaithe aige a tadbairt dó, .i., gur ciallaís an ainm "pedar" carais (eóin, i xlii.) agus gur carais peadar, carais a beaó laoir daingean cun na h-eagailse d'iompair nuair a curfí suas í agus nuair a beaó peadar mar cloicbuinn fúirt agus mar ceann uirthi agus iomláine na cómacta aige a cialluisiú eocráca rígeacra na bflatas. — Ibi. "Ar an gcarais seo, 7rl." Dob ionan caint críost an uair sin agus dá n-abraó sé, as gaeluinn an ruo adubairt sé a h-eabrais na nlúdac, .i. "Is carais tusa agus ar an gcarais seo a cuirfead-sa suas m'eaglais." I dtreó, do réir gluaiseacra na dúrta na cainte, go ndeirtear gur b'é peadar an carais ar a raib an eaglais le cur suas, agus gur b'ar críost féin a bí ioir cloic buinn agus eile le cur agus le seasam. Tabair fé ndearna, leis, nuair a cuir críost an eaglais ar an gcarais, go raib sí curta aige ó baozal gac stoirme gaoithe agus uisge, ar nós an fíir

ἔπλατας; agus pé ruo a ceangalócair ar talam, beirò
sé ceangailte ins na flatais; agus pé ruo a sgaoilfir
20 ar talam, beirò sé sgaoilte ins na flatais.* Ansan
u'órduig sé u'á òeisiobulaidh san a u'innsint
u'aoinne gur u'é féin íosa Críost.

21 Ansan do éosnuig íosa ar a taisbeáint u'á òeis-
giobuil nár ḃfoláir é féin a uul go Ierúsalem agus
mórán u'fulangh ós na sínsearaibh agus ós na Sgríb-
neóiribh agus ó uachtaránaibh na sahart, agus a cur cun
22 báis, agus a aiseirige an trímhó lá. Agus do éos
peadar é, agus crom sé ar aigneas leis, agus duibairt
sé: Abfadh uait-se sin, a tigearna. Ní tìocfaidh san
23 ort-sa.† Agus u'iompuidh seisean agus duibairt sé
le peadar: Imeig lastiar díom a sátain; cuireann tu
seirbhean orm; mar ní h-iaid na neithe a baineann le Dia
a taitheann leat-sa ac na neithe a baineann le daoine.

24 Ansan duibairt íosa le n-a òeisiobuil: Ma's áil
le h-aoinne teacht am' diaidh-se, séanaidh sé é féin, agus
25 tógaidh sé a cros, agus leanaidh sé mé. Mar, an t-é gur
mian leis a anam do sábháil, caillfidh sé é; ac an
t-é a caillfidh a anam ar mo shon-sa, gheóidh sé é.

ciallmáir úr (n. Mat. vii. 24, 25). —Ibid. “Geataí ifrinn, 7rl.”
.i., cómacta an dorcadais agus gac ar féidir do sátan agus
u'á cuallaict a uéanam. Óir, ó samaltar anso an eaglais le
tis nú le dúin a beadh uéanta ar caraig, samaltar cómacta
a namhad le tis eile a beadh n-a coinnibh, agus deirtear na
buaidh na cómacta eile sin, .i., geataí an tige eile sin, go deó
i gcoinnibh cahtarac nú i gcoinnibh eaglaise Críost. Tugann san
veimne dúinn nác baidh go bfeadhaidh aoidh uéite fallsa 'ná
eirictheacht, 'ná aon tsagas eile éirig, buachtaint coirthe ar
eaglais Críost.

* Ver. 19. “Sgaoilfir ar talam.” —Loza a tugtar ar sgaoile
o'n bpionós aimsire, do leanann an peaca. Agus isí an cómact
a uéineann an sgaoile sin do tugtar anso.

† Ver. 22. “Agus do éos peadar é,” .i. Do éos peadar i leith
taoidh leis é, agus tré méid a ghráid uó, agus na h-urama a bí
aige uó, agus a uíograise uó, do crom sé ar tachtant air agus ar
cur n-a coinnibh, agus ar a ráid: “A tigearna, abfadh uaitse
bar u'fulaig.” Ac duibairt an tigearna le peadar, “Imeig,”
7rl. —U'féadhaidh na focail sin a ciallú, “Imeig uaim.” Ac deir
na h-aicareaca naomha gur cialluighdar a malairt sin, .i., gur
cialluighdar “tar am diaidh,” agus gur b'amlaidh aduibairt an
tigearna le peadar gabáil leis i bfulaig i n-inead uéit aq cur
i gcoinnibh toile ué; agus go gcialluigheann an focal san,
“sátan,” sa n-eabrais, “adversarius,” .i. “toirmisóir.”

MAR, CAD É AN TAIRBHE DO DUINE AN DOMAN GO LÉIR A 26
 BUACHTAINT, MÁ D'EINEANN SÉ A ANAM FÉIN A CAILLEAMÁINT?
 NÓ CAD Í AN MÁLAIRT A D'EANFAID DUINE AR A ANAM FÉIN?
 ÓIR TÁ MAC AN DUINE CUN TEACHT I NGLÓIRE A ACHAR MAR 27
 AON LE N-A AINGEALAIÐ; ¹ AGUS ANSAN TABARFAID SÉ DO
 ZAC DUINE DO RÉIR A GNÍOMARCA. GO DEIMIN A'DEIRIM 28
 LIÐ, TÁ CUIÐ D'Á B'FUIL 'N-A SEASAM ANSO AGUS NÍ BLAIS-
 FID SIAD BÁS GO B'FEICFID SIAD MAC AN DUINE AG TEACHT
 'N-A RÍGEACHT.

CAIBIDÍOL XVII.

AN T-ACHARÚ GNÉ AR CRÍOST. AN LEANÓ A BÍ N-A ZEILT D'Á
 LEIGEAS AIGE. D'INNIS SÉ A PÁIS A BEIC AG TEACHT, AGUS DÍOL
 SÉ AN D'ORACMA.

AGUS SÉ LÁ 'N-A DÍAD SAN DO TÓS ÍOSA LEIS PEADAR 1
 AGUS SÉAMUS AGUS EÓIN, A D'RÍCHÁIR-SIN, AGUS DO RUZ
 SÉ SUAS IAD GO BÁRR CNUIC AOIRID, FÉ LEIC, AGUS TÁINIS 2
 ATRÚGAD CLÓ AIR ÓS A ZCÓMAIR. AGUS TÁINIS TAICNEAM
 'N-A GNÚIS AR NÓS NA ZREINE, AGUS D'IOMPUIG A CUIÐ ÉAD-
 AIS Cóm ZEAL LE SNEACTA. AGUS FÉAC, DO CONACADAR 3
 MAOIS AGUS ELIAS AGUS IAD AG CAINC LEIS. AGUS 4
 D'FREAGAIR PEADAR AGUS DUBAIRC SÉ LE H-ÍOSA: A
 TIGEARN, IS MAIC AN BAIL ORAINNE BEIC ANSO; MÁ'S
 ÁIL LEAT DEINIMÍS ANSO TRÍ PUIBLE, PUBAL DUIT-SE,
 AGUS PUBAL DO MAOIS, AGUS PUBAL D'ELIAS. LE LINN 5
 NA CAINTE SIN DO RÁD DÓ, FÉAC, DO CLÚDAIS ZAMALL
 SOILLSEAC IAD; ² AGUS FÉAC, ZUT AS AN ZAMALL, AGUS
 DUBAIRC: SIDÉ MO MAC DÍLIS AR A B'FUIL MO ZREANN:
 ÉISTID LEIS. AGUS NUAIR AIRIS NA DEISZIOBUIL AN ZUT, 6
 DO CUITCADAR AR A N-AZAD, AGUS EAZLA MÓR ORCA.
 AGUS TÁINIS ÍOSA AGUS CUIR SÉ A LÁM ORCA, AGUS DUB- 7
 AIRC SÉ LEÓ: EIRÍZID, AGUS NÁ BÍOD EAZAL ORAID. AGUS 8
 D'FÉACADAR SUAS, AGUS NÍ FEACADAR AOINNE AC ÍOSA
 FÉIN. AGUS AG TEACHT ANUAS Ó'N ZCNOC DÓID DUBAIRC 9
 ÍOSA LEÓ: NÁ H-INNSID D'AOINNE AN RAÐARC GO N-EIRÍZID
 MAC AN DUINE ÓS NA MAIRID.

AGUS D'FIAPRAIS NA DEISZIOBUIL DE: AGUS CAD 10
 CUIGE GO D'EIR NA SZRÍBNEÓIRÍ NÁC FOLÁIR ELIAS DO

¹ Gnóm. xvii. 31; Róm. ii. 6. ² Supra iii. 17; 2 pead. i. 17.

- 11 ἔραττ ἀρ ὀτίς? Ἀγὺς οὐβᾱιρτ σέ λεό 'ζά ὀφρεαζα:
 12 ¹ Τιοτφαῖο ἑλιας, ἀγὺς σεαρτότᾱιὸ σέ ζατ νίῶ. Ἀτ
 οειρὶμ-σε λιῶ ζο ὀτάινιζ ἑλιας ἑαῖνα, ἀγὺς νίὼρ ἀιτῆιζ-
 εαῶαρ ἐ, ἀτ ὀ'ιμῖρεαῶαρ Ἀ ὀτοῖλ ἀιρ. Ἀγὺς σὶν μαρ
 13 ἀτά λε φῦλανζ ἀζ μαρ ἀν οὐνε υατᾱ. Ἀνσαν ὀο τῆιζ
 να οεισγιὸβυλ ζυρ ἀρ ἑόιν ὀαῖστε Ἀ ὀί σέ ἀζ τράττ
 λεό.
 14 Ἀγὺς νυαῖρ Ἀ ἑάναῶαρ ζο ὀτί ἀν σλυαζ, ὀο ἑάινιζ
 ἑυῖζε οὐνε ἀγὺς ἑαῖτ σέ ἐ φέιν ἀρ Ἀ ζῦλῖνιῶ 'ν-Ἀ λάτᾱιρ:
 Ἀ ἑῖγεαρνα, ἀρ σεῖσεαν, οειν τρώτᾱιρε ἀρ μο ῖμαρ;
 μαρ τᾱ σέ 'ν-Ἀ ζεῖλτ, ἀγὺς τᾱ μόρᾱν πῖονόις ἀιρ; ἀγὺς
 τῶιτεανν σέ σα τεῖνε ζο μῖνιτ, ἀγὺς σα ἡ-υῖσζε ζο
 15 μῖνιτ. Ἀγὺς ἑυζας ἑὺν ὀο οεισγιὸβυλ ἐ, ἀγὺς νίὼρ
 16 φέαῶαῶαρ ἐ λεῖγεας. Ἀγὺς ὀ'φρεαζαῖρ ἰὸσα ἀγὺς
 οὐβᾱιρτ: Ὁ, Ἀ σῖοττ ὀίτ-ἑρεῖοῖμ ὀο-τεαζασζᾱ, ἀν
 φαῶα Ἀ οειῶ μέ ἰ ἡ-ὀύρ μεασζ? ἀν φαῶα Ἀ ἑυῖρφεαῶ
 17 συας λιῶ? Τυζαῖο ἑύζᾱμ ἀνσο ἐ. Ἀγὺς ὀο σματ-
 τῆιζ ἰὸσα ἀν οειᾱῖμᾱν, ἀγὺς ὀ'ιμτῆιζ σέ ἀς, ἀγὺς ὀί ἀν
 18 μαρ λεῖγιστε ἀς σᾱν ἀματ. Ἀνσαν ἑάινιζ να οεισγιὸ-
 βυλ ἀζ τῖᾱλλ ἀρ ἰὸσα, Ἀ ζᾱν φῖος, ἀγὺς οὐβῶαῶαρ,
 19 Cαῶ 'ν-Ἀ ἑαῶῶ νᾱρ φέαῶαμαῖρνε ἐ ἑὺρ ἀματ? Ἀγὺς
 οὐβᾱιρτ ἰὸσα λεό: Μᾱρ ζεᾱλλ ἀρ ὀύρ ἡ-εαςῶα ἑρεῖοῖμ.
 ζο οειῖμῖν ἀοειρὶμ λιῶ, ² μά ὀῖονν φῖύ οῖρεαῶ ζῖᾱῖννε
 οει σῖὸλ μῖστᾱῖρῶ οει ἑρεῖοεᾱῖμ ἀζαῖῶ, οειᾱρφαῖο σῖῶ λεῖς
 ἀν ζοῖνὸτ σο, ἀῖστῖρῖζ ἀς σο ἀνσῦῶ ἀνὸνν, ἀγὺς ἀῖστῖρ-
 εὸτᾱῖο σέ; ἀγὺς νί ὀειῶ ἀὸν ρυῶ νᾱ ὀειῶ ἀρ ὀύρ ζοῖμας
 20 Ἀ ὀέᾱῖμᾱ.* Ἀτ νί ἑὺρτᾱρ ἀματ ἀν σὸρῶ σο ἀτ λε
 ἡ-ὀρῖνυῖζτε ἀγὺς λε τῖῖσζαῶ.

- 21 Ἀγὺς νυαῖρ Ἀ ὀῖὸαῶαρ 'ν-Ἀ ζοῖῖμῖνυῖο ἰ ἡζαῖῖῖῖ,
 οὐβᾱιρτ ἰὸσα λεό: τᾱ μαρ ἀν οὐνε λε ταῶαῖρτ ἰ λάῖμ-
 22 αῖῶ ὀαοῖνε; Ἀγὺς ἑυῖρφῖῶ σῖαῶ ἑὺν ὀᾱῖς ἐ, ἀγὺς ἀῖς-
 εῖρεὸτᾱῖο σέ ἀν τῖῖῖᾱῶ ῖᾱ. Ἀγὺς ἑάινιζ οὐαῖρτ ἀῖα
 ῖῖῖῖ ὀρτᾱ.

- 23 Ἀγὺς νυαῖρ Ἀ ἑάναῶαρ ζο Cαῖῖᾱῖᾱῖᾱῖᾱ ἑάινιζ λῦττ

¹ ματ. ἰν. 5.

² λῦτ. xvii. 6.

* Ver. 19. "φῖύ οῖρεαῶ ζῖᾱῖννε οει σῖὸλ μῖστᾱῖρῶ", .ἰ. ἑρεῖοεᾱῖμ οειᾱτ, .ἰ., ἑρεῖοεᾱῖμ Ἀ σᾱῖᾱῖᾱῖᾱῖᾱ 'ν-Ἀ ῖῖᾱῖᾱῖᾱ ἀγὺς 'ν-Ἀ ἑῖῖᾱῖᾱ, λεῖς ἀν ἡζῖᾱῖννε οει σῖὸλ μῖστᾱῖρῶ σα ῖᾱῖᾱῖᾱῖᾱ. Cαῖῖ. xiii. 31.

NA NDIORACMA DO GLACAO AG TRIALL AR PEADAR, AGUS
 DUORADAR LEIS: NÁ DÍOLANN BÚR MÁISTIR-SE AN DI-
 ORACMA? DUBAIRT SEISEAN: DÍOLANN.* AGUS NUAIR A 24
 CUADAR ISTEAĆ SA TIG DO LABAIR ÍOSA LEIS AR DTÚIS AGUS
 DUBAIRT: CAO A CÍTEAR DUIT-SE, A SÍMÓIN? RÍGTE NA
 TALMAN, CÉ UADA SO NGLACAIÓ SIAO CÍOS NÓ CÁIN? AN
 Ó N-A GLAINN FÉIN, NÓ Ó DÁOINIÓ IASACTA? AGUS 25
 DUBAIRT SEISEAN: Ó DÁOINIÓ IASACTA. DUBAIRT ÍOSA
 LEIS: D'Á BRÍG SIN TÁ AN CLANN SAOR. AC I DTREÓ NÁ 26
 TABARFAIMÍS SGANNAL DÓIB, IMTIG CÚN NA FARAISE AGUS
 CAIT DUBÁN; AGUS AN CÉAD IASG A TIOCFAIÓ ANÍOS, TÓG
 É; AGUS OSGAIL A BÉAL, AGUS GEODAIR STATÉR¹ ANN; TÓG
 É SIN AGUS TABAIR DÓIB SIN É ASAM-SA AGUS ASAT FÉIN.

CAIBIDHOL XVIII.

CRÍOST GÁ TEAGASG DÓIB AN UMLUIGEAĆ DO CLEACTAÓ; SGANNAL
 DO SEACAINĆ; TEITE Ó OCÁIDÍÓ PEACTA; PEACAĆA LEANAMNACA DO
 GEARÁN LEIS AN EAGLAIS, AGUS A CUISGINT SUR CUMA NÚ PÁGÁNAIG
 AN MUINTIR NÁ H-ÉISTEANN LEIS AN EAGLAIS. E 'Á GEALLAMAINĆ
 D'Á DEISGIODULAIÓ CUMAS AR CEANGAL AGUS AR SGAOILE DO TABAIRĆ
 DÓIB, AGUS SO MBERÓ SÉ FÉIN 'NA SCOMCIÓNÓLAIÓ. NÁ MAITFAR
 DO'N T-E NÁ MAITFÍÓ.

AN UAIR SIN TÁINIG NA DEISGIODUL CÚN ÍOSA AGUS 1
 DUORADAR: DÉ H-É, DAR LEAT, AN DUINE IS MÓ I RÍGEAĆ NA
 BFLAĆAS? AGUS DO GLAOIÓ ÍOSA CUIGE LEANÓ BEAG, AGUS 2
 CUIR SÉ 'N-A SEASAM 'N-A LÁR É. AGUS DUBAIRT SÉ: SO 3
 DEIMIN ADIEIRIM LÍÓ, MURA N-IOMPUIGIÓ SÍÓ AGUS BEIT AR
 NÓS NA LEANÓ, NÍ RAĞAIÓ SÍÓ ISTEAĆ I RÍGEAĆ NA BFLAĆAS.
 AN T-É D'Á BRÍG SIN, D'ÍSLEÓDAIÓ É FÉIN AR NÓS AN 4
 LEINÓ BÍG SIN, SINÉ IS MÓ I RÍGEAĆ NA BFLAĆAS. AGUS 5
 AN T-É A GLACANN AON LEANÓ BEAG AMÁIN DE'N TSÓRÓ SAN
 AM' DINIM-SE, GLACANN SÉ MISE. AC AN T-É TABARFAIÓ 6
 SGANNAL DO DUINE DE'N MUINTIR BEAG SO A CREIDEANN
 IONAM-SA, B'FEARRA DÓ SO SCURFAÍ BRÓ MUILINN AR A

¹ Dob' fiú leat-choróinn an statér.

* Ver. 23. "An DIORACMA," .i., leat sícle, nú leat
 statéir, .i. tímpal cúig pingine déag d'airgead SASANA.
 CÁIN AB EAO É A BAINĆÍ DE ĞAC DUINE CÚN SEIRBÍSE AN TEAMPUL.

muineál agus é cáiteam isteač i nboimneačt na faraise.*

- 7 Is mairg do'n domhan mar gheall ar na sgannalaidib.
 Ní foláir na sgannail do t'eac̃t: ac̃ sa n-am gcéadna
 8 is mairg an t-é go dtagann an ¹sgannal d'á d'ruím.† Má
 beineann do lámh nó do chos sgannal duit, gearr anuas
 díot í, agus cait uait í; is fearra duit dul isteač sa
 beačta ar leač-láimh nó ar leač-cois 'ná d'á láimh nó
 d'á cois a beit ašat agus tu cur i dtéine síoruide.‡
 9 Agus má beineann do súil sgannal duit, strac amac̃ í
 agus cait uait í; is fearra duit dul isteač 'sa beačta
 ar leač-súil 'ná dul i n-ifreann na téine agus do d'á
 súil ašat.
- 10 Tugaid̃ aire gan neamhsuim a d'éanam̃ d'aoinne de'n
 muintir beaš san, mar deirim lib̃ ² go bfuil raðarc
 do síor ašá n-aingealaid̃ sin ins na plačais, ar ghnús
 m'áchar-sa, atá ins na plačais.
- 11 Óir do táinig Mac an Duine cun go sábhálfad̃ sé
 12 an ní d' a b'í caillete. Cad is dóig lib̃? Má bíonn
 céad caora aš duine, agus go rašaid̃ caora acu amú,
 ná fášfaid̃ sé na naoi gcinn d'éaš agus ceitre ficid̃
 ar na cnocaid̃, agus ná h-imteócaid̃ sé aš lorg an
 13 cinn a cuaid̃ amú? Agus má ráinigeañ d'ó í d'fášail,
 deirim lib̃, go deimin, gur mó an t-ácas atá air mar
 gheall uircti sin 'ná mar gheall ar na naoi gcinn d'éaš
 14 agus ceitre ficid̃ nár cuaid̃ amú. Mar an gcéadna,
 ní toil le nbúr n-áchar atá ins na plačais go gcaillfí
 15 duine de'n muintir beaš san. Ac̃ má beineann do
 bráchair beart ad̃ coinnib̃, imctiš agus cómairliš é
 idir tu féin agus é féin amáin. Má éisteañ sé leat,
 16 tá do bráchair buaid̃te ašat. Mura n-éistid̃ sé leat,
 tabair leat duine nó beirt eile, ³ i dtreó go seasócaid̃
 17 šac̃ focal i mbéal beirte nó trír fínnite. ⁴ Agus mura

¹.i. droč-sampla.

² Salm xxxiii. 8.

³ Deut. xix 15.

⁴ 1 Cor. v. 9.

* Ver. 6. "Tabarfaid̃ sgannal," .i., do cuirfid̃ trúis
 baratuisle rómpa agus cuirfid̃ féacaint orča peaca d'éanam̃.

† Ver. 7. "Ní foláir," .i. tá an saogal cóm h-olc san,
 cóm cuirp̃te sin.

‡ Ver. 8. .i., má's trúis peac̃ta duit iad̃, .i., má cuirid̃
 siad̃ féacaint ort peaca d'éanam̃.

n-éistib sé leó san, innis do'n eaglais é; agus mura n-éistib sé leis an eaglais, bíob sé 'n-a págánac nó 'n-a puiblicánac astat. **50** Deirim lib, pé neite **18** a ceangalócaib sib ar talam, beib sib ceangailte ar neam; agus pé neite a sgaoilfí sib ar talam, beib sib sgaoilte ar neam.

A agus deirim lib 'n-a ceannta san, má bíonn beirt **19** azaib ar don aigne ar talam i dtaoib don ruada ar biú a beib acu d'á iarraib, **50** bfažaib sib an ruo san a déanam doib ó m' ačair-se ačá ins na flatais. **Óir, an 20** áit 'n-a bfuil beirt nó triúr cruinnighe am' ainm-se, cáim-se ansan 'n-a measg.*

Ansan do cáinig peadar cuige agus dubairt, **21** a tigearna, an 'mó uair a déanfaib mo bráčair beart am' coinnib agus **50** maifear do? **Cóm fada le** seacht n-uair, an eab? **Dubairt íosa leis: Ní 22** deirim leat cóm fada le seacht n-uair, ac cóm fada le seacht n-uair fó seacht ndeic.

D'á bríg sin, is cosmail rígeacht na bflatas le fear **23** a bí 'n-a rí, agus gur mian leis cúntas a sócarú le n-a seirbíseacaib. **A agus nuair a tósnuig sé ar an 24** gcúntas do sócarú do tugaib cuige duine **50** raib deic míle talant ¹ aige air.† **A agus nuair ná raib don 25** ruo aige cun na bfiac a díol, d'órdnuig an tigearna é féin agus a bean, agus a clann, agus a raib aige, do díol amac agus díolfiac a déanam. **Ansan do 26** cáit an seirbíseac san é féin ar an dtalam, a gziúe an tigearna, agus dubairt sé: **Dein foirne liom, agus** díolfad an iomláine leat. **A agus do glac truaš an 27** máigistir do'n tseirbíseac san, agus do sgaoil sé cun siubail é, agus do maic sé na fiaca do. **D'imig 28** an seirbíseac san amac, ámtac, agus do casaib air

¹.i. aš an rí ar an nduine.

* Ver. 20. "Cáimse ansan 'n-a measg." —Cuirtear an cáint sin i dtaoib cruinnighe a bíonn i n-ainim críost agus i n-aonadct eagailse críost. Cypran naomta, De Unitate Ecclesiae.

† Ver. 24. "Talam." —Dob ionan talant agus 750 d'únsaib airib, .i., do réir coróinn an t-únsa céad oēt ndeic a seacht de púntaib airgib agus deic sgillinge (£187 10s. 0d.).

cóm-šeirbiseac ðó féin go raib céad pingin aise
 air; agus do rug sé air, agus bí sé 'gá tachtad, agus
 29 'gá ráð leis: 'Díol liom na fiacla atá agam ort.* Agus
 do cáit an cóm-šeirbiseac é féin ar an bcalam, agus
 duðairt sé: 'Dein foirne liom, agus díolfað leat an
 30 iomláine. Ní d'éanfað, ámtac; ac d'imctis sé agus
 31 cuir sé sa príosún é, go ndíolfað sé na fiacla. Ac
 nuair a conaic a cóm-šeirbísigh-sin cad a bí d'éanta,
 táinig buairt ana-mór ortha, agus tánadair agus
 d'innseadar do'n tigharna gac níð fé mar a
 32 tuit amac. Ansan do glaoib a tigharna ar an bfean
 san, agus duðairt sé leis: A sheirbísigh malluighe,
 do maíteas-sa na fiacla go léir duit-se, toisg tu 'gá
 33 iarraib orm; nár cóir, d'á b'ris sin, duit-se truağ
 beic agat doð' cóm-šeirbiseac, fé mar a bí truağ
 34 agam-sa duit-se? Agus bí fearg ar an dtigharna,
 agus tug sé suas do na céasúoirib é, go ndíolfað sé
 35 na fiacla go léir. Agus sin mar a d'éanfaib m'atdair-
 se atá ins na flaclais lib-se é mura maicib goac duine
 aguib d'á b'rádair, ó croidhe.

CAIBIDÍOL XIX.

CRÍOST gá d'eimniú go bfuil an pósað do-sgaoilte: agus gá
 cómaírlíú d'úinn sgaramaint le gac níð ar a shon féin. An
 contadairt a leanann saibbreas á taisbeaint aise, agus an
 tuarastal atá as gac níð do tréigean ar a shon féin.

1 Agus do tária, nuair a bí na cómráitche sin críoch-
 nuighe ag íosa, gur fás sé gaililí agus go dtáinig sé
 2 i gcríochaib lúdaea lastall de'n lórdan. Agus do
 lean sluağ mór é; agus do leisís sé iad sa n-áit sin.
 3 Agus táinig na fairisínigh cuise 'gá triail, agus
 duðradair: An dleaghtac do duine a bean do cur
 4 uaið ar gac don tsağas cúise? Agus do freagair
 sé iad, agus duðairt: Nár léigeadair, ¹ an t-é
 cruicis an duine ar dtúis, gur cruicis sé iad firean

¹ Gen. i. 27.

* Ver. 28. "Céad pingin." An t-octmáð cuir d'únsa a bí sa
 pingin Rómanac, .i., tímpal seacht bpingine goileic d'airgead na
 h-aimsire seo.

agus baineann, agus dubairt sé: ¹ Mar gheall air sin, 5
 fásfaidh duine a áthair agus a máthair, agus claoibíodh
 sé le n-a mháthair, agus beidh siad 'n-a mbeirt i n-aon
 feoil. ² Dá bhrí sin, ní dá feoil iad feasta, ac aon 6
 feoil amháin. Uime sin, an ní dhá ceangail dhá ná
 sgaileadh duine é. Dubradar san leis: Cad cuise, 7
 má 'seadh, gur ² órdúigh Maois leictir a díbearta áb-
 airte di agus í cur chun siubail? Dubairt sé leo: Do 8
 ceardúigh Maois daoib-se, toisg an croíde cruaidh a
 beirte aghaidh, búr mná do cur uaidh; ní raibh an sgeál
 mar sin, ámhac, ó tusa. ³ Ac deirim-se libh, aoinne 9
 cuirfidh uaidh a bean, ac amháin mar gheall ar úrúis, agus
 do pósfaidh bean eile, go ndéanann sé adaltranas;
 agus an t-é a pósfaidh an bean a díbreadh, go ndéanann
 sé adaltranas.*

Dubairt a deisgiobuil leis: Má's mar sin atá an 10
 sgeál ag duine i dtaoibh a mháthair, ní maith an rud pósadh.
 Agus dubairt sé leo: Ní h-é gac aoinne a glacann an 11
 cáinte sin, ac an múintir gur tugadh san dóibh.† Óir 12
 táid coillteáin do rugadh mar sin ó bhroinn a máthair;
 agus tá coillteáin gur tugadh daoine an cor san orda;
 agus tá coillteáin a dein iad féin do coillt ar son
 rígeadta na bflačas. 4 An t-é go dtug leis a gabáil, 13
 gabadh.‡

Ansan do tugadh cuise aos óg, go ndéanfaidh sé a
 lámh do cur orda agus guíde; agus bí na deisgiobuil

¹ Gen. ii. 24.

² Deut. xxiv. 1.

³ 1 Cor. vii. 10.

4. i. an t-é a cuiseann, cuiseadh.

* Ver. 9. "Ac amháin," 7rl., .i., is bleaghtac bean do díbirt
 mar gheall ar adaltranas, ac ní féidir do'n fear bean eile do
 pósadh an faid a beidh an bean a díbreadh beo.

† Ver. 11. "Ní hé gac aoinne a glacann an cáinte sin," .i., ní
 geibeanh hac aoinne maireadtaint singil agus geannmnaíge mura
 n-iarraidh siad ar dhia a ghrásta ábairte dóibh chun san do
 déanamh, agus tá cuid acu san féin agus níor mór dóibh trosgadh
 déanamh cóm maith le guíde chun Dé, agus tugtar dóibh sin é
 anuas.

‡ Ver. 12. "Táid coillteáin," 7rl. — Ná glactar an cáinte
 seo do réir na leictire. Cialluigeann an cáinte go bfuil
 daoine ann agus go bfuil ceapaithe 'n-a n-aigne acu fanmairt
 singil, geannmnaíge i scaiteamh a saothail i dtreo go bfeadhobís
 réir Dé déanamh níbh' fearr ná dá mbeoís pósta. Feic pól. n.
 1 Cor. vii. 37, 38.

- 14 Ἰά ἡσος. Ἀὐ τοῦτο αἰτῶ ἰοσα λέο: λεῖγὸ κύγαμ ἀν
 μῦντιρ βεα, αἰς νά κοῖσιρ ἰα; οἷρ ἰς λε ν-α λεῖ-
 15 εἰοί σῖν ρίγεαὐτ νὰ βῆλατᾶς. Αἰς νῦαιρ ἂ κυρ σέ ἂ
 λάμᾶ οῖτᾶ, οἴφᾶς σέ ἀν αἷτ σῖν.
- 16 Αἰς φέαὐ, ἐάινῖ; οῦνε κύγε αἰς τοῦτο αἰτῶ σέ:
 ἂ μαῖστῖρ μαῖτ, καὶ ἰ ἀν μαῖτ ἂ οἰάναρ ἰονῦς ἡ
 17 μβεαὸ αἰγαμ βεατᾶ σῖορῦο; Αἰς τοῦτο αἰτῶ σέ λεῖ:
 Καὶ ἐ ἀν τῶαὐτ σο αἰατ ἀρ μαῖτ? ἢ'λ ἀὐ ἀοῖ ἰς μαῖτ,
 'σέ σῖν οἰα. Ἀὐ μά'ς μαῖτ λεατ οἰ ἰστεαὐ σα βεατᾶ,
 18 κοῖμεαὸ νὰ ν-αῖτεαντα. Οἰρ σεῖσεαν λεῖ: Καὶ ἰα
 νὰ ν-αῖτεαντα? Αἰς τοῦτο αἰτῶ ἰοσα: ¹ ἢ ὀειν
 μαῖοα; ἢ ὀειν οἰῦῖ; ἢ ὀειν ἡῖο; ἢ ὀειν φῖο-
 19 νῖσε βῆγε; Ταῖαι οἰοῖρ οἰ τ'αῖαι αἰς οἰο'
 μάτᾶι; αἰς, ἡῖοῖς οἰ κόμαρσα μαρ ἡ φέιν.
- 20 Τοῦτο αἰτῶ τ-οῖσῖαιρ λεῖ: Κοῖμεαὸν ἰα σῖν ἡ
 21 λείρ ὀ μ'οῖς; καὶ εἰς ἰς ρῖαὐτᾶν ἀὐ οἰ? Τοῦτο
 ἰοσα λεῖ: Μά'ς μαῖτ λεατ βεῖτ βεαὐτ, ἰμῖς αἰς οἰο
 ἀμαὐ ἂ βῖοἰ αἰατ, αἰς ταῖαιρ οἰς νὰ βοῖταῖο, αἰς
 βεῖο σῶρ ἀρ νεαμ αἰατ; αἰς τᾶρ αἰς λεαν μῖσε.
- 22 Νῦαιρ αἰρῖς ἀν τ-οῖσῖαν ἀν ἀῖντ σῖν, ἀμῖτᾶ, οἴμῖς
 σέ αἰς ἐ ἡ βῦατᾶ; μαρ φῖαιρ ἀβ εαὸ ἐ ἡ ρῖο
 μῶραν σαῖοβῖρ αἰς.
- 23 Αἰς τοῦτο αἰτῶ ἰοσα λε ν-α οἰσῖοβῖο: ἡ οἰμῖν
 ἀοῖρῖμ λῖο, ἰς οἰαῖαιρ οἰν οἰνε σαῖοβῖρ οἰ ἰστεαὐ
 24 ἰ ρίγεαὐτ νὰ βῆλατᾶς. Αἰς οἰρῖμ αἰρῖς λῖο ἐ: ἰς ὑσα
 οἰ ἀμαλ ἡῖοἰλ τῶε ἡρὸ σῖατᾶοε 'νά οἰν οἰνε
 25 σαῖοβῖρ οἰ ἰστεαὐ ἰ ρίγεαὐτ νὰ βῆλατᾶς. Νῦαιρ αἰρῖς
 νὰ οἰσῖοβῖο ἀν μέο σῖν ἐάινῖς ἡρὸ-ἰονῖναὸ οῖτᾶ,
 αἰς οἰοβᾶο: Μά 'σεαὸ, ἐ φέαοφῖο οἰ σαορ?
- 26 Οἴφᾶὐ ἰοσα οῖτᾶ αἰς τοῦτο αἰτῶ σέ: ἢ φέοἰρ σο οἰ
 οἰοῖν; ἀὐ ἰς φέοἰρ λε οἰ ἡῖο.
- 27 Ἀσαν οἴφῖαιρ φῖαιρ αἰς τοῦτο αἰτῶ σέ: φέαὐ,
 οἴφᾶμαῖρ-νε ἡῖο ἢ'ο, αἰς οἰ λεανμαῖρ τῦσα: Αἰς
 28 καὶ ἂ βεῖο οἴ ἂ βᾶρρ αἰαῖν? Αἰς τοῦτο αἰτῶ ἰοσα λέο:
 ἡ οἰμῖν ἀοῖρῖμ λῖο, σῖο-φῖ οἰ λεαν μέ, σα ν-αῖτῖν-
 εαμῖντ, νῦαιρ ἂ σῖοφῖο μαρ ἀν οἰνε ἰ ἡῖοαοῖρ ἂ
 ἡῖοαῖμ, σῖοφῖο σῖο ἀρ ἂ ἡῖοαοῖρ οἰαῖς αἰ ταῖαιρ
 29 βῖεῖ ἀρ ἂ ἡῖο οἰαῖς ἰσραῖλ. Αἰς ἡῖο οἰνε ἂ
 οἴφᾶφῖο ἂ ἡῖς, ἢ ἂ οἰῖαῖα, ἢ ἂ οἰφῖαῖα, ἢ

¹ Exod. XX. 13.

A AṬAIR, NÓ A MÁṬAIR, NÓ A BÉAN, NÓ Á CLANN, NÓ A CUIR
TALIM, AR SON M'AINIME-SE, GEODAIÒ SÉ FÓ CÉAD, AGUS
BEIÒ AN BÉACÁ SÍORUIÒE AIGE.

AC BEIÒ A LÁN D'Á BFUL AR TUSAC AR DEIRE, AGUS D'Á 30
BFUL AR DEIRE AR TUSAC.

CAIBIÒIOL XX.

PARABAL AN LUCT OIBRE SA BFIÒNGORT. ÁRD-AIÒM CLAINNE
SEBÉ. A RAṬARC Á CADAIRT AG CRÍOST DO BEIRT DALL.

Is COSMÁIL RÍGEACHT NA BFLACAS LE FEAR TIGE A CUIR 1
AMAC ZO MOÇ AR MAIDIN AG RÉIÒTEAC LE LUCT OIBRE D'Á
FÍONGORT. AGUS DO RÉIÒTIG SÉ LEIS AN LUCT OIBRE AR 2
¹ PINGIN SA LÓ, AGUS CUIR SÉ AG OBAIR IAD SA BFIÒNGORT.
AGUS CUIR SÉ AMAC AIRÍS TÍMPAL AN TRÍMAÒ H-UIR, 3
AGUS FUAIR SÉ TUILLÉ 'N-A SEASAM DÍOMAOIN AG ÁIT AN
MARGAIÒ; AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: TÉIGIÒ-SE, LEIS, 4
ISTEAC AM' FÍONGORT-SA, AGUS TABARFAD DAOIB FÉ MAR
A BEIÒ CEART. AGUS D'IMTIGEADAR SAN. AGUS CUIR 5
SÉ AMAC AIRÍS AR AN SÉMAÒ H-UIR, AGUS AR AN NAOMAÒ
H-UIR, AGUS D'EIN SÉ MAR AN GCÉADNA. AC DO CUIR 6
SÉ AMAC TÍMPAL AN T-AON UIR D'ÉAG, AGUS FUAIR SÉ
TUILLÉ 'N-A SEASAM, AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: CAD CUIGE
DAOIB BEIÇ ANSO I NBÚR SEASAM DÍOMAOIN AN LÁ ZO LÉIR? 7
DUBRADAR LEIS: MAR NÍOR RÉIÒTIG AOINNE LINN. DUB-
AIRT SÉ LEÓ: TÉIGIÒ-SE, LEIS, ISTEAC AM' FÍONGORT-SA. 8
NUAIR A BÍ AN TRÁCHNÓNA ANN, DUBAIRT TIGEARNNA AN FÍON-
GUIRT LE N-A STÍBARD: GLAOIÒ AR AN LUCT OIBRE, AGUS
TABAIR A DTUARASDAL DÓIB, AGUS TURNUIG LEIS AN MUIN-
TIR IS DÉANAIGE A CÁINIS, ZO DTÍ AN MUINTIR IS LUACÁ A 9
CÁINIS. CÁINIS AN MUINTIR A CUSNUIG AN OBAIR AR UIR
A H-AONDÉAG, AGUS DO TUGAÒ PINGIN AN DUINE DÓIB. 10
ANSAN DO CÁINIS AN CÉAD MUINTIR AGUS MEASADAR ZO
BFAZDÓIS BREIS; AC DO FUARADAR SAN, LEIS, PINGIN AN 11
DUINE. NUAIR A FUARADAR É CROMADAR AR CÉISNEAM I N-
AGAIÒ AN FÍR TIGE, AGUS DUBRADAR: NÍOS D'EINEADAR SO 12
A CÁINIS ZO DÉANAC AC UIR OIBRE, AGUS CUIRIS AR AON

¹Supra xviii. 28, an nóta.

13 ουλ λεό san sinne a v'fuing cruavotan agus brocall
 an lae. Do labhair seisean le duine acu, agus duib-
 airt; a duine muintearca, níl don éascóir aham 'á
 14 déanamh ort. Nác ar pingin a réitigis liom? Seo,
 tós leat do cuib agus imtíg; ac is toil liom oiread
 a tabairt do'n fear so is déanaíge a táinig agus atá
 15 aham 'á tabairt uirt-sé. An amlaib nác bleaghdac
 dom an níò is toil liom a déanamh? An droc-súil
 16 atá agat, óir is duine fóganta mise?* Sin mar a
 beir an muintir déanac ar tosaic, agus an muintir
 tosaig ar deire. Óir tá glaoibte ar mórán agus
 níl toigta ac beagán.
 17 Bí íosa ag dul suas go Ierúsalem, agus ar an slíg
 vó tós sé i leic taoib an dáréas deisgiobul, agus
 18 duibairt sé leo: Féac, táimib ag dul suas go Ierú-
 salem, agus tabarfar mac an Duine suas v'uaictarán-
 aib na sagart agus dos na Sgríbhneóirib, agus daor-
 19 faib siad cun báis é. Agus tabarfaib siad dos na
 geintib é le tarcaisniú, agus le sgiúrsáil, agus le
 céasaib ar crois; agus eireócaib sé airís an trímab
 lá.
 20 Ansan táinig cuige máttair clainne Sebevé i n-don-
 feact le n-a macaib, agus do sléact sí vó, ag lorg
 21 ruda éigin air. Agus duibairt sé léi: Cad 'tá uait?
 Duibairt sí leis: Abair go suibib an beirt mac so
 liom-sa, duine acu ar do véis, agus duine acu ar do
 22 clí av' rígeact. Ac v'freaḡair íosa, agus duibairt:
 Ní h-eól daoib cad 'tá aguib 'á iarraid. An bfuil sib
 ábalta ar an gcailís a v'ólfaib-sa v'ól? Deirib siad
 23 leis, Táimib. Duibairt sé leo: Is fíor go n-ólfaib
 sib mo cailís; ac suib ar mo véis nó ar mo clí, ní
 h-aham-sa atá san a tabairt daoib-se ac do'n muintir
 24 go bfuil sé ceapaithe ag m'atáir doib. Agus nuair
 airig an deichniubar é, bí fearg acu cun na beirte
 25 vritár. Agus do glaoib íosa cuige iad agus duib-
 airt: Is eól daoib conus mar a veinib tigearnaí na
 ngeinte iad do smaictú, agus go nveinib a n-daoiné
 26 móra a scómaict do cur i bfeibm ortca. Ní mar sin a

* Ver. 15. "An níò is toil liom," .i. lem' cuib féin, agus i neib atá ag braic ar m'fóganact féin.

béir eadraið-se; ac an t-é gur maiç leis beir mór eadraið, bíod sé 'n-a fear friotáilte aghaið; Agus an 27 t-é gur maiç leis beir i n'fear cōsaigh eadraið, bíod sé 'n-a seirbiseac aghaið. ¹ Fé mar nár éainis mac 28 an Duine cun seirbise d'fághail, ac cun seirbise éadairt uaið, agus cun a anama éadairt uaið mar ceannac ar a lán.

Agus nuair a bíodar as dul amac a' lericó do lean 29 sluaigh mór éisean. Agus féac, bí beirt dall 'n-a 30 suir i n-aice an bócair, agus d'airigeadar gur b'é íosa a bí as gabáil ann, agus do liúghadar: A tigh-earna, ar siad; déin trócaire orainn, a mic dáið. Agus bí an tsluaigh 'ghá scos, go n-éistfóis. Ac sin 31 mar a b'aoirde do liúghadar-san: A tigh-earna, ar siad; déin trócaire orainn, a mic dáið. Agus do stad 32 íosa, agus glaoib sé orca, agus duairt sé: Cad is maiç lib a déanfainn daoib? Go n-oscálofaí ár 33 súile, a tigh-earna, ar siad. Agus éainis truaigh as 34 íosa dóib, agus cuir sé a lám ar a súil: agus éainis a radarc dóib láicreac, agus do leanadar é.

CAIBIDOL XXI.

CRÍOST AS DUL ISTEC I SCACHAIR IERÚSALEM AR MUIN AN ASAIL. An luç ceannaíðeaçta agus díoluighaçta dá ndóirt amac as an dteampal aige. An mallaçta aige dá cur ar an scran fíge. Cuireann sé féacaint ar na sagairt agus ar na sgríbhneoirib éisteaçta.

Agus nuair a bíodar as teaçta i ngar d'Ierúsalem, 1 agus bíodar tagaite go betpazé i n-aice cnuic Olibet, ansan do cuir íosa uaið beirt deisgiobul, agus duairt sé leo: Téigh isteaç sa baile sin os 2 búir scómair, agus geobaid sib ann gan moill láir asail agus í ceangailte, agus searraç 'n-a teannta; sgaoilid í agus tugaid cuçam iad. Agus má deir 3 doinne don rud lib abraið: Tá gnó as an d'tigh-earna

¹ philip. ii. 7.

- 4 θίοῦ σο; ἄγυς σγαοιλφιῶ sé λιῶ ιαῶ láιτρεαῶ. ἄγυς ὅο
 ὀεineaῶ an méiῶ sin γο léir, ionas γο γκομίλιονφαί
 5 caint an fáιῶ mar a ὀdeir sé: ¹ Ἀbraiῶ le h-inḡín
 śíón: Féacῶ ὅο Rí ἄγ τεαῶτ γο ceannsa cúḡat 'n-a
 śuiḡe ar láir asail, ἄγυς ar searraῶ, mac an asail
 6 cneasḡa. ἄγυς ὀ'imḡiḡ na ὀeisḡiobuil, ἄγυς ὀein-
 7 eadḡar mar a ὀ'órḡuiḡ íosa ὀóíῶ. ἄγυς cúḡadḡar leó
 an láir asail ἄγυς an searraῶ; ἄγυς cúireadḡar a
 mbrait féin anuas orḡa, ἄγυς cúireadḡar eisean 'n-a
 8 śuiḡe orḡa. ἄγυς ὅο leaḡ mórán ὀe'n tsluaḡ a
 mbrait ar an slíḡ; ἄγυς ὀain tuille acu ḡéaḡa ὀes na
 9 crainn ἄγυς ὅο leaḡadḡar iaḡ ar an slíḡ; ἄγυς an
 tsluaḡ a ὀí lasmuiḡ ἄγυς lastiar ὀíḡḡar ἄγ liúiriḡ,
 ἄγυς ὀeirḡóis: hósanna ὀο ḡac ὀáíḡḡ; ² molaḡ ὀo'n
 t-é atá ἄγ τεαῶτ i n-anim an tḡearna; hósanna γο
 10 lán árḡ. ἄγυς nuair a cúaiḡ sé isteac i n-Ierúsalem
 ὀí an cáḡair γο léir ar suaḡaḡ, 'ḡá ráḡ: Cé h-é seo?
 11 ἄγυς ὀeireadḡ na ὀaoine: Siḡé íosa an fáíῶ ó nasa-
 ret ḡaililí.
 12 ἄγυς cúaiḡ íosa isteac i ὀteampul ὀé ἄγυς cómaín
 sé amac as ḡac a raíḡ ὀe ὀaoine ann ἄγ ὀíol ἄγυς ἄγ
 ceannaῶ, ἄγυς ὅο leaḡ sé búirḡ luḡt airḡiḡ ὀο śóin-
 13 seáil ἄγυς cáḡaoireacḡa luḡt colúr a ὀíol. ἄγυς ὀuḡ-
 airt sé leó: Tá sḡríḡḡa, ³ tḡ cun úrnuiḡḡe a taḡar-
 far ar mo tḡ; ac tá pluais biḡeamḡnac ὀéanta ἄḡaiḡ-
 se ὀe.
 14 ἄγυς táníḡ na ὀaill ἄγυς na bacaiḡ cúḡe sa team-
 15 pul, ἄγυς ὅο leiḡis sé iaḡ. ἄγυς nuair a cónaic
 uaḡtaráin na saḡart, ἄγυς na sḡríḡneóirí, na h-ionḡnaí
 a ὀein sé, ἄγυς an t-aos óḡ sa teampul ἄγ liúiriḡ,
 16 hósanna ὀο ḡac ὀáíḡḡ; táníḡ fearḡ orḡa. ἄγυς
 ὀuḡradḡar leis: An airḡeann tú caḡ 'ὀeir siaḡ san?
 ἄγυς ὀuḡairt íosa leó: Airḡim; an amlaíḡ nár leiḡ-
 eadḡair riamḡ: ⁴ a' béal leanḡ ἄγυς naoiḡean ar cíócaíḡ
 17 ὀο ὀeaḡtuiḡis molaḡ? ἄγυς ὀ'fáḡ sé iaḡ, ἄγυς
 ὀ'imḡiḡ sé amac lasmuiḡ ὀe'n cáḡair γο betánia; ἄγυς
 ὀ'fan sé ansan.
 18 ἄγυς ar maiḡin, ἄγυς é ἄγ τεαῶτ cun na cáḡaraῶ, bí

¹ Isáias lxii. 11; Zach. ix. 9.² Salm cxvii. 26.³ Isáias lvi. 7; Iepem. vii. 11.⁴ Salm viii. 3.

OCRAS AIR; AGUS CONAIC SÉ CRANN FÍGE I N-AICE AN 19
 BÓCHAIR, AGUS ÉÁINIS SÉ CUIGE, AGUS NÍ BPUAIR SÉ AON
 NÍO AIR AC DUILLÉADAR, AGUS DUBAIRT SÉ LEIS: NÁR
 FÁSAIO TORAO AR SO AMAC ZO BRÁC ORT-SA. AGUS
 O'FEOC AN CRANN FÍGE LAITREAC. AGUS CONAIC NA DEIS- 20
 ZIOBUIL SAN, AGUS BÍ IONGNAO ORCA, AGUS DEIRIOIS:
 CONUS A O'FEOC SÉ Cóm TAPAIÓ? AGUS O'FREAGAIR 21
 ÍOSA AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: ZO DEIMIN ADEIRIM LIB,
 MÁ BÍONN CREIDEAM AGAIB, AGUS NÁ STAONFAIO SIB,
 DEANFAIO SIB, NÍ H-AMÁIN AN NÍO SEO AN CRANN FÍGE,
 AC MÁ DEIREANN SIB LEIS AN ZCROC SO, TÓZ AGUS CAIC
 TU FÉIN ISTEAC SA BPARAIGE, DEANFAR É. AGUS ZAC 22
 NÍO AR BIC A O'IARRFAIO SIB I N-ÚRNUIGTE, MÁ BÍONN
 CREIDEAM AGAIB, ZEOBÁIO SIB É.

AGUS NUAIR A ÉÁINIS SÉ ISTEAC SA TEAMPUL, AGUS 23
 BÍ SÉ AZ TEAGASZ, ÉÁINIS CUIGE UACHTARÁIN NA SAZART
 AGUS SEANÓIRÍ NA NDAOINE, AGUS DUBRADAR: CAO É AN
 T-ÚZDARÁS ATÁ AZAT-SA CUN NA NEITE SEO A DEANAM?
 AGUS CÉ CUS DUIT AN T-ÚZDARÁS? O'FREAGAIR ÍOSA 24
 AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: CUIRFAO-SA, LEIS, AON CEIST
 AMÁIN CUGAIB-SE, AGUS MÁ RÉIOTIGEANN SIB DOM Í, NEÓS-
 FAO-SA DAOIB-SE, LEIS, CAO É AN T-ÚZDARÁS ATÁ AZAM
 CUN NA NEITE SEO DEANAM. CÁ DÁINIS AN BAISTE A 25
 DEIN EÓIN? AN Ó NEAM A ÉÁINIS SÉ, NÓ AN Ó DAOINIÓ?
 AGUS DEINEADAR-SAN MACHTAM EATARCA FÉIN, AGUS
 DUBRADAR: MÁ ABRAIMÍO ZUR Ó NEAM É, DEARFAIO 26
 SÉ, MÁ 'SEAO, CAO 'N-A CAO NÁR CREIDEADAIR É? AC
 MÁ ABRAIMÍO ZUR Ó DAOINIÓ, IS BAOZAL DÚINN NA DAOINE;
 MAR ¹ FÁIO AB EAO EÓIN ACU. AGUS O'FREAGRADAR 27
 ÍOSA AGUS DUBRADAR, NÍ FEADRAMAIR. AGUS DUBAIRT
 SEISEAN LEÓ: NÍ LÚZA 'NÁ MAR A NEÓFAO-SA DAOIB-SE
 CAO É AN T-ÚZDARÁS ATÁ AZAM CUN NA NEITE SEO DEANAM.

AC CAO É BÚR DUAIRIM? BÍ BEIRT MAC AZ FEAR 28
 ÁIRITE, AGUS ÉÁINIS SÉ CUN AN CÉAO MIC, AGUS DUBAIRT
 SÉ LEIS: A MIC, IMCIG INDIU AGUS DEIN OBAIR AM'
 FÍONGORT. AGUS O'FREAGAIR SEISEAN AGUS DUBAIRT: 29
 NÍ H-ÁIL LIOM. I N-A DIAIO SAN ÁIN, ÉÁINIS AITREACAS
 AIR, AGUS DO CUAIO SÉ. ANSAN ÉÁINIS ² SÉ CUN AN MIC 30

¹Supra xiv. 5.².i. AN T-ACHAIR.

- eile, agus duðairt sé an ruò céadna. Agus d'freadh-
 air seisean agus duðairt: Raḡað; agus níor cuaiò.
 31 Cía 'cu de'n beirt a òein toil a aḡar? Duðradar-san:
 An céad fear. Duðairt Íosa leó: ḡo deimín aḡeirim-
 se lib-se, raḡaid na puibhocánaig agus na stria-
 32 paḡa isteaḡ i òflaḡas òé rómaiò-se. Óir ḡáinig eóin
 cuḡaiò i slíg na fíoraontaḡḡa, agus níor creideadhair
 é; aḡ òo creid na puibhocánaig agus na stria-paḡa é;
 aḡ òo conacadhair-fe, agus níor òeineadhair aicríghe
 'n-a òiaiò san ionus ḡo ḡcreidfeadh sib é.
 33 Éistio le solúio eile. ¹ B'í fear tighe ann agus cuir
 sé fíonḡort, agus cuir fé fál tímpal air, agus òéin
 sé fásḡadhóir ann, agus cuir sé suas túr ann, agus
 cuir sé cun luḡt saothruighe é, agus d'imḡig sé ḡo
 34 dúḡaiḡ iasacḡa. Agus nuair a b'í aimsir na ḡtorḡaí
 aḡ teaḡt, cuir sé a seirbísig aḡ triall ar an luḡt saoth-
 35 ruighe ḡo nḡlacfaiois an toraò òó. Ac òo ruḡ an
 luḡt saothruighe ar na seirbísig, agus ḡadhadh ar
 òuine acu, agus marbuiḡeadar òuine acu, agus ḡadh-
 36 dh ar òo clocaio i nòuine acu. Ansan òo cuir sé seir-
 bísig eile aḡ triall orḡa airís, níba mó 'ná an céad cuio
 37 agus ḡuḡadh ar an cor céadna orḡa. Fé òeire, ámḡaḡ,
 òo cuir sé a mac féin aḡ triall orḡa, agus duðairt sé:
 38 Beio uraim acu òo m' mac. Nuair a conaic an luḡt
 saothruighe an mac, duðradar eatarḡa féin: Sibé an
 t-oighe; téanam agus marbuiḡmís é, agus beio an
 39 oigheadḡ aḡainn. Agus òo ruḡadh air, agus cuir-
 eadh ar amac as an òfíonḡort é, agus marbuiḡeadar é.
 40 D'á b'rig sin, nuair a ḡiocfaio tigearna an fíonḡuirt,
 cao a òéanfaiò sé leis an luḡt saothruighe sin?
 41 Deio siaò leis: Taðarfaiò sé droḡ-íde ar na cuirp-
 ḡeaḡaiò sin, agus cuirfiò sé a fíonḡort cun luḡt saoth-
 ruighe eile, a ḡadharfaiò toraò òó i n-aimsir na
 ḡtorḡaí.
 42 Duðairt Íosa leó: Nár léigeadhair riam sa ḡrúbinn:
² An cloḡ d'ár diúltuig na saoir, isí aḡá 'n-a cloic cinn
 cúinne: Isé an tigearna òo òein é sin, agus is ionḡan-
 43 taḡ é i n-ár súlib-ne. D'á b'rig sin aḡeirim lib ḡo
 ḡtóḡfar uaiò-se ríḡeaḡt òé, agus ḡo ḡtaðarfaiò í òo

¹ Isáias v. i; Ierem. ii. 21.² Salm cxvii 22.

chine a tábairfaiò toraò uača uirči. Agus an t-é a 44
 tuitfio ar an gcloic sin, brisfar é; ac an t-é go
 dtuitfio sí air, meifio sí é.

Agus nuair ariš uachtaráin na sažart agus na fair- 45
 isiniš na soluíoi uaiò, tuižeadar gur b' orča féin a bí
 sé aš caint. Agus ba mian leó é žabáil, ac bí eagla 46
 acu roimis na daoine, mar fáio ab eaò é acu.

CAIBIÖIOL XXII.

Parabal na bainise. D'óruiž Críost cáin do öiol le
 Caesar. Do claoio sé na Sadduciniš. Do taisbeáin se cao í
 an céao aicne sa öliž. Do cuir sé measžán mearaíoe ar na
 fairisíneacaiö.

Agus d'freazair íosa agus do labair sé airís i 1
 soluíoiö, agus duöairt sé: ¹ Is cosmáil rížeačt 2
 neime le fear a bí 'n-a rí, agus do öein bainis d'á
 mac. Agus cuir sé a seirböisiž aš žlaoač ar na 3
 daoine a fuair cuireao cun na bainise; agus níor
 b'áil leó teačt. Agus cuir sé seirböisiž eile uaiö 4
 airís. Abraiö, ar seisean, leis an muintir a fuair
 cuireao, féac, tá an féasoa ollam ašam; táio mo
 mairt marö agus m'ealta ramara, agus žac níö
 ollam: Tazaio cun na bainise. Ac öeinead-ar-san 5
 neamsuim oe, agus d'imčížeadar, duine acu cun a
 feirime, agus duine acu cun a ceannaoeacča. Agus 6
 do ruž an cuio eile acu ar a seirböisiž, agus tužadar
 tarcuisne öoiö, agus marbuižeadar iao. Nuair ariš 7
 an rí an níö sin táiniž fearž air, agus cuir sé a
 šluažte armča uaiö, agus d'ioiž sé na marböoirí sin,
 agus do loisž sé a žcačair. Ansan duöairt sé le n-a 8
 seirböiseacaiö: Tá an bainfeis ollam; ac an muintir
 a fuair cuireao, níor öfiú iao é. Imčio amac, d'á 9
 öriž sin, ar na böicriö agus pé daoine a žeoöaiö siö,
 žlaoiöio isteač orča cun na bainise. Agus d'imčio 10
 na seirböisiž amac ar na böicriö, agus öailižeadar
 isteač žac a öfuarad-ar oe daoine, ioir olc agus

¹ lúc. xiv. 16; Apoc. xix. 9.

ματ, agus bí an bainis lán de daoine 'n-a suíòe
 11 cun bíò. Ansan do táinig an rí isteaç go òfeicfeað
 sé an cuireadça, agus conaic sé ann duine ná raiò
 12 culait na bainise uime. Agus duðairt sé leis:
 A cara, conus a tánaís-se anso isteaç gan culait na
 bainise umat? Ac níor labair seisean focal.
 13 Ansan duðairt an rí leis an luçt friotálma, òeiniò
 a lámha agus a cosa do ceangal, agus caitiò amac é sa
 doirceaçt atá amuiç, áit 'n-a mbeir zol agus díoscán
 14 fiacal. Óir tá glaoiròte ar mórán, agus níl toçta
 ac beagán.

15 Ansan d'imçis na fairisínis, agus cuadhar i zcóm-
 airle go **nòéanfaioís** búntáiste breit air 'n-a çaint.
 16 Agus cuireadhar çuise deisziobuil leó féin i n-aon-
 feaçt le muintir hériò, cun a ráò leis: A máizistir,
 is eól dúinn zur duine fírinneac tu, agus go múineann
 tú slíç òé sa òfírinne, agus ná fuil beann azaç ar
 aoinne; óir ní féaçann tú cun pearsan aon duine.
 17 Innis dúinn, d'á bñíç sin, caò is díóiz leat? An
 18 ceart cáin do díol le Caesar nó gan a díol? Ac bí
 fios a n'òc-aighe az íosa agus duðairt sé: A çluan-
 19 uiròte, caò çuise òaioð beit a'm braç? Taisbeán-
 aioð dom píosa d'airzeað na cána. Agus tuzaðhar
 20 bó pingin. Agus duðairt íosa leó: Cé leis an
 21 íomáiz seo agus an sgríbinn seo? Le Caesar, ar
 siaò. Ansan duðairt seisean leo: D'á bñíç sin
 1 tuzaioð do Caesar na neite is le Caesar; agus tuzaioð
 22 do òia na neite is le òia. Nuair airizeaðhar an
 méio sin táinig ionznaò orça, agus d'fázaðhar ansan
 é, agus d'imçizeaðhar.

23 An lá san táinig na Saduucínis çuise,² daoine adair
 ná fuil aiseirize ann, agus çeistiçeadhar é, agus

¹ Róm. xiii. 7.

² Zníom. xxiii. 6.

* Ver. 16. "Muintir hériò," .i., daoine ó hériò a bí ar aon
 aighe leis i n'aoð na cánaç a díol le Caesar, .i., le h-ímpire
 na Róma. Measaio òrong go raiò ameaç na nlúðac aicme ar
 a tuçtí "hériodiánaiz," coisç go n'beiriois zur b'é hériò
 an messias.

DUÖRABAR. A MÁIGISTIR, DUÖAIRT MAOIS,¹ MÁ ġeibean 24
 DUINE BÁS ġAN SLIOČT, PÓSAÖ A ÖRICÁIR A ÆAN, IONUS
 ġO ÖTÓġFAÖ SÉ SLIOČT Ö'Á ÖRICÁIR. ÖÍ I N-ÁR MEASġ-NE 25
 MÓRSEISEAR ÖRICÁR, AġUS ÖO PÓS AN CÉAÖ DUINE ACU
 BEAN, AġUS FUAIR SÉ BÁS, AġUS TOISġ ġAN SLIOČT A ÆEİČ
 AIR, Ö'FÁġ SÉ A ÆEAN AġÁ ÖRICÁIR; MAR AN ġCÉAÖNA AN 26
 TARNÁ DUINE ACU, AġUS AN TRÍMAÖ DUINE, ġUR RÁINIġ AN
 SEAČTMAÖ DUINE. I N-A NÖIAÖ ġO LÉIR FUAIR AN ÆEAN 27
 BÁS. SA N-AIREIRİġE, ÁMČAC, CÉ'CU ÖE'N MÓRSEISEAR 28
 ġUR LEIS Í? MAR, ÖÍ SÍ ACU ġO LÉIR. Ö'FREAGAIR ÍOSA, 29
 AġUS DUÖAIRT SÉ LEÓ: TÁČAOI Aġ ÖUL AMÚ' TOISġ ġAN
 EÓLUS A ÆEİČ AġAİÖ AR AN SCRIPTIÚIR NÁ AR CÓMAČTAİÖ
 ÖÉ. ÓIR SA N-AIREIRİġE NÍ PÓSFAR NÁ NÍ TABARFAR LE 30
 PÓSAÖ, AC ÆEİÖ SIAÖ COSMAİL LE H-AINGEALAİÖ ÖÉ AR
 NEAM. AC, I ÖTAÖÖ AISEIRİġE NA MARÖ, NÁR LÉİġ- 31
 EAÖAIR AN RUÖ A'DUÖAIRT ÖIA, MAR A NÖEIR SÉ LIÖ: ² IS 32
 MISE ÖIA ABRAHAM, AġUS ÖIA ÍSAAIC AġUS ÖIA IÁCÓİÖ?
 NÍ ÖIA ÖO ÖAOINIÖ MARÖA ÖIA, AC ÖO ÖAOINIÖ BEÓ.
 AġUS NUAIR A Ö'AIRİġ NA ÖAOINE É ÖÍÖÖAR Aġ ÖÉANAM 33
 IONGNA Ö'Á ČEAGASġ.

NUAIR AIRİġ NA FAIRISINIġ NÁR FÁġ SÉ FOCAL LE RÁÖ 34
 Aġ NA SAÖÖUCINIġ, ČÁNAÖAR I ÖFOČAIR A CÉILE; AġUS 35
 ČEISTIġ DUINE ACU É, OLLAM SA ÖLİġ, Aġ BAINČ TRIALAČ
 AS, AġUS DUÖAIRT: A MÁIGISTIR, CAO Í AN AİČNE MÓR 36
 SA ÖLİġ? DUÖAIRT ÍOSA LEIS:³ ġRÁÖFAİÖ ČÚ ÖO 37
 ČİġEARNÁ ÖIA Ó Ö'ČROIÖE ġO H-IOMLÁN, AġUS Ó Ö'ANAM
 ġO H-IOMLÁN, AġUS Ó Ö'AİġNE ġO H-IOMLÁN. SINÍ AN 38
 AİČNE IS MÓ, AġUS ISÍ AN CÉAÖ AİČNE Í. AġUS TÁ AN 39
 TARNÁ H-AİČNE COSMAİL LÉI:⁴ ġRÁÖFAİÖ ČÚ ÖO Cóm-
 ARSA MAR ČU FÉIN. TÁ AN ÖLİġ ġO LÉIR AġUS NA FÁİÖE 40
 Aġ SEASAM AR AN ÖÁ AİČNE SIN.

ÖÍ NA FAIRISINIġ CRUINIġČE I ÖFOČAIR A CÉILE, AġUS 41
 ÖO ČEISÖİġ ÍOSA İAÖ, AġUS DUÖAIRT SÉ: CAO A ČUIġ- 42
 EANN SIÖ-SE I ÖTAÖÖ ČRÍOST? CÉ 'RO MAC É? AġUS
 DUÖRABAR LEIS: MAC ÖÁİÖİÖ. DUÖAIRT SÉ LEÓ: 43
 MA 'SEAÖ, CAO UIME ġO ÖTUGANN ÖÁİÖİÖ, SA SPIORAİÖ,
 A ČİġEARNÁ AIR, MAR A NÖEIR SÉ: ⁵ DUÖAIRT AN 44

¹ Deut. XXV. 5.³ Deut. VI. 5.² Exod. III. 6.⁴ Leuit. XIX. 18.⁵ Salm CIX. 1.

ΤΙΓΕΑΡΝΑ le m' ΤΙΓΕΑΡΝΑ, ΣΥΙΘ̅ ΑΡ MO Θ̅ΕΙΣ, ΣΟ ΣCΥΙΡΕΑΘ̅
 45 ΘΟ ΝΑΜΑΙΘ̅ ΜΑΡ ΦΥΑΙΡΜΙΝ ΦΕ Θ'CΟCΑΙΘ̅Ν? Θ'Α Θ̅ΡΙΓ̅ ΣΙΝ,
 ΜΑ ΤΥCΑΝΝ Θ'ΑΙΘ̅ΙΘ̅ Α ΤΙΓΕΑΡΝΑ ΑΙΡ, CΟΝΥC ΑΤΑ ΣΕ 'N-Α
 46 ΜΑC ΑΙΓΕ? ΑΥCΥC ΝΙ ΡΑΙΘ̅ ΟΙΡΕΑΘ̅ ΑΥCΥC ΦΟCΑΛ ΑΣ ΔΟΙΝΝΕ
 le ΡΑΘ̅ 'ΣΑ Φ̅ΡΕΑΥΡΑ; ΑΥCΥC Ο'N ΛΑ ΣΑΝ ΑΜΑC ΝΙΟΡ ΛΕΟ-
 ΜΑΙΘ̅ ΔΟΙΝΝΕ Ε CΕΙCΘ̅ΙΥ Α CΥΙΛΛΕ.

CΑΙΒ̅Θ̅ΙΟΙC XXIII.

ΘΟ CΟΜΑΙΡΛΙΓ̅ CΡΙΟCΘ̅ ΘΕΑΥ-CΕΑΥCΑΥC ΝΑ ΣΥΡΙΘ̅ΝΕΟΙΡΙ ΑΥCΥC
 ΝΑ Θ̅ΦΑΡΙCΙΝΕΑC ΘΟ Γ̅ΛΑCΑΘ̅ ΑΥCΥC Α ΝΘ̅ΡΟC-ΣΑΜΠΛΑ ΘΟ ΣΕΑCΝΑΘ̅,
 ΦΟΓΡΑΝΝ ΣΕ ΑΡ Α Θ̅ΕΙCΓΙΟΒΥΛΑΙΘ̅ ΣΑΝ ΑΙCΡΙC ΘΟ Θ̅ΕΑΝΑΜ̅ ΑΡ Α
 N-ΥΑΙΛΛΜΙΑΝ. Α ΛΑΝ ΜΑΙΡΓΙ ΑΙΓΕ Θ'Α Θ̅ΑΥΑΙΡC ΟΡCΑ ΜΑΡ Γ̅ΕΑΛΛ
 ΑΡ ΑΝ Γ̅CΕΙΛΓ̅ Α ΒΙ ΙΟΝCΑ ΑΥCΥC ΜΑΡ Γ̅ΕΑΛΛ ΑΡ Α ΝΘ̅ΑΙΛΛΕ.

- 1 ΑΝCΑΝ ΘΟ ΛΑΘ̅ΑΙΡ ΙΟCΑ ΛΕΙC ΑΝ Θ̅ΠΟΒΥΛ ΑΥCΥC le N-Α
 Θ̅ΕΙCΓΙΟΒΥΛ,
- 2 ΑΥCΥC ΘΥΘ̅ΑΙΡC ΣΕ: ΤΑΙΘ̅ ΝΑ ΣΥΡΙΘ̅ΝΕΟΙΡΙ ΑΥCΥC ΝΑ
- 3 ΦΑΙΡΙCΙΝΙΓ̅ ΣΥΙΘ̅CΕ Ι Γ̅CΑCΘ̅ΑΟΙΡ Μ̅ΑΟΙCΕ. Θ'Α Θ̅ΡΙΓ̅ ΣΙΝ
 ΠΕ ΡΥΘ̅ Α Θ̅ΕΑΡΦΑΙΘ̅ ΣΙΑΘ̅ ΛΙΘ̅ Α CΟΙΜΕΑΘ̅, CΟΙΜΕΑΘ̅ΑΙΘ̅ Ε
 ΑΥCΥC Θ̅ΕΙΝΙΘ̅ Ε; ΑC ΝΑ Θ̅ΕΙΝΙΘ̅ ΘΟ ΡΕΙΡ Α N-ΟΙΒΡΕΑCΑ;
- 4 ΟΙΡ Θ̅ΕΙΡΙΘ̅ ΣΙΑΘ̅, ΑΥCΥC ΝΙ Θ̅ΕΙΝΙΘ̅ ΣΙΑΘ̅. ΟΙΡ CΕΑΝ-
 Γ̅ΑΛΑΙΘ̅ ΣΙΑΘ̅ ΥΑΛΑΙ ΤΡΟΜΑ ΘΟ-ΙΟΜΠΥΙΡ, ΑΥCΥC CΥΙΡΙΘ̅ ΣΙΑΘ̅
 ΑΡ Γ̅ΥΑΙΛΝΙΘ̅ ΝΑ ΝΘ̅ΑΟΙΝΕ ΙΑΘ̅; ΑC ΝΙ Η-ΑΙΛ ΛΕΟ ΦΕΙΝ ΟΙΡΕΑΘ̅
- 5 ΑΥCΥC ΜΕΑΡ Α CΥΡ 'ΣΑ Γ̅CΟΡΥΙΓ̅Ε. Θ̅ΕΙΝΙΘ̅ ΣΙΑΘ̅ Γ̅ΑC ΟΒΑΙΡ
 ΛΕΟ, ΑΜ̅CΑC, ΙΟΝΥC ΓΟ Θ̅ΦΕΙCΦΕΑΘ̅ ΝΑ Θ̅ΑΟΙΝΕ ΙΑΘ̅; ΛΕΑC-
 ΝΥΙΓ̅ΙΘ̅ ΣΙΑΘ̅ Α Θ̅ΦΥΛΑCΤΕΙΡΙ ΑΥCΥC ΜΕΑΘ̅ΥΙΓ̅ΙΘ̅ ΣΙΑΘ̅
- 6 ΦΑΘ̅ΡΑΙ Α ΜΒΡΑC.* ΙC ΜΑΙC ΛΕΟ CΕΑΝΝ CΛΑΙΡ ΑΣ ΣΥΙΘ̅Ε
 CΥΝ ΒΙΘ̅ Θ̅ΟΙΘ̅, ΑΥCΥC ΝΑ ΣΥΙΘ̅CΑΙΝ ΥΑCΤΑΡΑCΑ ΙΝC ΝΑ
 CΙΝΑΥCΟΓ̅ΑΙΘ̅. ΑΥCΥC ΦΑΙΛCΙΥ Θ̅ΟΙΘ̅ Ι N-ΑΙC ΑΝ ΜΑΡΓ̅ΑΙΘ̅,
- 7 ΑΥCΥC ΓΟ Θ̅ΤΑΘ̅ΑΡΦΑΘ̅ ΝΑ Θ̅ΑΟΙΝΕ ΡΑΒΒΙ ΟΡCΑ. ΑC ΝΑ
 CΥCΤΑΡ ¹ ΡΑΒΒΙ ΟΡΑΙΘ̅-CΕ: ΟΙΡ ΙC ΔΟΙΝΝΕ ΑΜ̅ΑΙΝ ΑΤΑ 'N-Α
- 9 Μ̅ΑΙΓ̅ΙCΙCΤΙΡ ΟΡΑΙΘ̅, ΑΥCΥC ΙC ΒΡΑΙCΤΕ ΣΙΘ̅ ΓΟ ΛΕΙΡ. ΑΥCΥC

¹.i. ΝΑ ΛΟΙΡΓ̅ΙΘ̅ Ε, le Η-ΥΑΘ̅ΑΡ.

* Ver. 5. Θ̅ΦΥΛΑCΤΕΙΡΙ, .i., Γ̅ΙΟCΑΙ ΘΕΑΥCΑ ΜΕΑΜΡΥΙΜ ΑΥCΥC ΝΑ Θ̅ΕΙC
 N-ΑΙCΤΕΑΝCΑ ΣΥΡΙΘ̅CΘ̅Α ΟΡCΑ, ΑΥCΥC ΙΑΘ̅ Θ'Α Γ̅CΑΙCΤΕΑΜ̅ ΑΥCΥC ΝΑ ΦΑΙΡΙCΙ-
 ΝΕΑCΑΙΘ̅ ΑΡ Α N-ΕΑΘ̅ΑΝ, ΑΣ CΑΙCΒΕΑΙΝC Α Θ̅ΦΙΟΡΑΟΝCΑCΤΑ, ΜΑΡ ΓΟ
 ΡΑΙΘ̅ “ΑΝ Θ̅ΛΙΓ̅ ΟC CΟΜΑΙΡ Α CΥΛ Ι Γ̅CΟΜΝΥΙΘ̅Ε.” Θ̅ΙΟΘ̅ ΝΑ ΜΕΑΜ-
 ΡΥΙΜ ΝΙΒΑ ΛΕΙCΝΕ ΑΣ ΝΑ ΦΑΙΡΙCΙΝΙΓ̅ 'NΑ ΑΣ Θ̅ΑΟΙΝΙΘ̅ ΕΙΛΕ, 'ΣΑ CΥΡ Ι
 N-ΥΙΛ ΓΥΡ ΜΟ ΑΝ ΜΕΑC Α ΒΙ ΑCΥ ΑΡ ΑΝ ΝΘ̅ΛΙΓ̅.

¹ NÁ TUGAIDH BÚR N-AÉAIR AR AOINNE AR AN D TALAMH SO:
ÓIR IS AOINNE AMÁIN IS AÉAIR AGAIDH, AN T-É ATÁ INS NA
FLAÉAIS. AGUS NÁ TUGTAR MÁIGISTIRÍ ORAIDH: ÓIR IS 10
AOINNE AMÁIN IS MÁIGISTIR AGAIDH, .I. CRÍOST.* AN T-É 11
IS FEARR ORAIDH, BEIDH SÉ 'N-A SEIRBÍSEAC AGAIDH. ÓIR 12
AN T-É A D'ÁRDOCHAIDH É FÉIN, ÍSLEÓFAR É; AGUS AN T-É
A D'ÍSLEÓCHAIDH É FÉIN, ARDOFAR É.

AC IS MAIRG DAOIDH-SE, A SGRIÓNEÓIRÍ AGUS A FAIRISÍ- 13
NEACÁ, A CLUANAIÖTE: ÓIR DO DÚNABAIR RÍGEACHT NA
BFLAÉAS I N-AGAIDH NA ND AOINE; MAR, NÍ TÉIGEANN SIB
ISTEAC, NÁ NÍ LEIGEANN SIB ISTEAC NA DAOINE ATÁ AG DUL
ISTEAC.

IS MAIRG DAOIDH A SGRIÓNEÓIRÍ AGUS A FAIRISÍNEACÁ, A 14
CLUANAIÖTE: ÓIR IÉANN SIB TIGTE NA MBAINTEAC, AG
DÉANAMH ÚRNUIÖTE FADA; MAR GEALL AIR SIN IS TRUIME-DE
AN BREIT A TABARFAR ORAIDH.

IS MAIRG DAOIDH-SE, A SGRIÓNEÓIRÍ AGUS A FAIRISÍ- 15
NEACÁ, A CLUANAIÖTE: ÓIR SIUBLANN SIB MUIR AGUS TIR
CUN AOINNE AMÁIN A ÉABHAIRT CUN BÚR SCREIDIMH; AGUS
NUAIR A ÉUGANN SIB LIB É DÉINEANN SIB MAC-FRINN DE
NÍOSA DÁ MEASA 'NÁ SIB FÉIN.

IS MAIRG DAOIDH-SE, A GIOLLAÍ DALLA ADHEIR: PÉ DUINE 16
A D'EARBÓCHAIÖ D'AR AN TEAMPAL, IS NEAMHÍÖ É; AC
AN T-É D'EARBÓCHAIÖ D'AR ÓR AN TEAMPAIL TÁ AN CEANGAL
AIR. A DAOINE DALLA SAN CIALL: CÉ'CU IS MÓ LE RÁÖ, 17
AN T-ÓR, NÓ AN TEAMPAL A BEANNUIÖEANN AN T-ÓR?
AGUS: PÉ DUINE D'EARBÓCHAIÖ D'AR AN ALTÓIR, IS NEAMH- 18
NÍÖ É; AC PÉ DUINE A D'EARBÓCHAIÖ D'AR AN D'TABARÉAS
ATÁ AR AN ALTÓIR, TÁ AN CEANGAL AIR. A DAOINE DALLA: 19
CÉ'CU IS MÓ, AN TABARÉAR NÓ AN ALTÓIR A CUIREANN AN
BEANNUIÖTEAC AR AN D'TABARÉAS? D'Á BRÍÖ SIN, AN 20
T-É D'EARBUIÖEANN D'AR AN ALTÓIR, D'EARBUIÖEANN SÉ
D'AR AN ALTÓIR AGUS GAC A B'FUIL UIRÉI. AGUS AN T-É A 21

¹ MAL. i. 6.

* VER. 9. 10. "NÁ TUGAIDH BÚR N-AÉAIR AR AOINNE," 7RL., .I. NÍ
FÉIDIR AON AÉAIR DO CUR I ZCOMPARAIDH LE N-ÁR N-AÉAIR ATÁ AR
NEAMH, AGUS NÍ CEART RUÖ A DÉANAMH AR AON MÁIGISTIR A SEOLFADH
AMÚ SINN Ó CRÍOST. NÍ COISGEANN SAN SINN, ÁMÉAC, AR ONÓIR A
ÉABHAIRT, DO RÉIR DLÍÖE DÉ, D'ÁR N-AÉAIR AGUS D'ÁR MÁÉAIR
SAOÖALTA, AGUS D'ÁR N-AICÉACAIÖ SPIRIDÉALTA, AGUS D'ÁR MÁIG-
STIRÍÖ AGUS D'ÁR DTEAGASÖIRÍÖ. (FEIC 1 COR. IV. 15.)

- dearbúigeann dar an teampal, dearbúigeann sé dar an teampal agus dar an t-é atá 'n-a cómnuiðe ann.
- 22 Agus an t-é dearbúigeann dar neam, dearbúigeann sé dar cađaoir ríoga Dé, agus dar an t-é atá 'n-a súiðe inti.
- 23 Is mairg daoib-se, a Sgríðneóirí agus a Fairisíneada, a cluanaiðte: óir tugann sib deađmado as an miontais agus as an ainise agus as an scuimin, agus d'fáđabair đan cómlionað na neite is truime sa bliđ, ¹ breiteamantas, agus trócaire, agus creideam; bí sé ceart ađuib iad-san do déanam agus đan iad-sú do
- 24 leigint ar lár. A điollaí daila, sđasann sib amađ an cuil agus sloigeann sib an camal.
- 25 Is mairg daoib-se, a Sgríðneóirí agus a Fairisíneada, a cluanaiðte: óir đlanann sib an taoð amuiđ de'n cúpán agus de'n méis; ađ tađaoí lán, laistiđ, de
- 26 braidúiol agus de sáiliđteadct. A Fairisiniđ dail, đlan ar dtúis an taoð istič de'n cúpán agus de'n méis, ionus đo mbeado an taoð amuiđ đlan.
- 27 Is mairg daoib, a Sgríðneóirí agus a Fairisíneada, a cluanaiðte: óir is cuma sib nó uađna dolta, a féadann đo h-áluinn lasmuiđ, sé súilið daoine, ađ laistiđ táio siáo lán de čnámuib daoine marbda, agus
- 28 de'n uile sđas breantaais. Ar an đcuma đcédona féadann sib-se fíoraonta ar an dtaoð amuiđ, fé súilið daoine; ađ laistiđ tađaoí lán de'n feall agus de'n malluiđteadct.
- 29 Is mairg daoib, a Sgríðneóirí agus a Fairisíneada an fill: a deineann tuamaí do čur suas do sna fáioib agus a cuireann na h-órnaí ar uađnaib na
- 30 bfióraon, agus deireann sib:* Dá mbeimis-ne beó le linn ár sinsear ní beimis páirtead leó i bfuil na
- 31 bfaio. Dá břiđ sin is fínnite sib oruib féin đur sib
- 32 slíoct na ndaoine a maib na fáioe. líonaib-se
- 33 suas, mar sin, tómas búr sínsear. A aitreada nime,

¹ Mich. vi 8.

* Ver. 29. "A deineann tuamaí." Ní deir an čaint sin đur droč-níð uađna na bfaio do déanam agus órnaio do čur orča. Cáineann sí an feall a bí ins na Fairisiniđ a bioð ađ onóru uađna na bfaio mar d'eað, agus easonóir acu 'a čabairt do čigearna na bfaio.

A shliocht na n-aiçreac nime, cao é an toul atá aḡaiō-se
ó breic ifrinn? D'á bríḡ sin, féac, cuirim-fe 34
cúḡaiō fárdhe, agus luçt eadha, agus luçt sḡríbhinne;
agus marbócaio sib cuio acu, agus céasfaiō sib ar
crosaiō cuio acu agus sḡuirsálfaiō sib cuio acu i
nóúr sinagóḡaiō, agus ruaigfiō sib iad ó caçair go
caçair. Ionus go tciocfaō oraiō ḡac fuil fíoraonta 35
d'ár doirtead ar an tcalam, ó fuil an fíoraoin ¹Abel
go fuil ²šacariais mic b̄araçiais a m̄arb̄ab̄air ioir
an teampal agus an altóir.* Go deim̄in aḡeirim 36
lib, tciocfaiō na neiche sin go léir ar an shliocht
so.

A Ierúsalem, a Ierúsalem, a m̄arb̄uiḡeann na 37
fáiōe, agus a ḡab̄ann do clocaio ins na daoine a
curtar cúḡat, cao é a miniceaçt doob' áil liom do
clann a b̄ailiú cuḡam mar a b̄ailiḡeann an cearc a
h-ál fé n-a sḡiaçánaio, agus níor b'áil leat! Féac, 38
fásfan búir tciḡ i n'uaigheas aḡaiō. Óir aḡeirim lib, 39
ní feicfiō sib mise feasda go n-aḡraiō sib: molaō
leis an t-é atá aḡ teacç i n-ainim an tḡearna.

CAIBIÖIOI XXIV.

An íoe a bí le teacç ar an tteampul; agus na cómarçái a
bí le teacç roimis; agus roime lá an breiceam̄anta. ní
foláir dúinn beic aḡ faire i ḡcómnuiḡe.

A agus do cuaiō íosa amaç as an tteampul, agus 1
bí sé aḡ im̄teaçt; agus táinig a b̄eisḡiobuil cuḡe aḡ
taisbeáint oibreaça an teampail do. Agus duḡairt 2
seisean leo 'ḡá b̄freaḡra: An b̄feiceann sib na neiche
sin go léir? Go deim̄in aḡeirim lib, ní fásfar anso
cloç ar muin cloice ḡan raobaō.

¹ Gen. iv. 8.

² 2 par. xxiv. 22.

* Ver. 35. "Ionus go tciocfaō oraiō." —ní 'ḡá ráō é ḡur
mó an pionós a tciocfaō orça ná mar a bí tuillte aca, aç
'ḡá ráō go tciocfaō an uair sin orça aon b̄ib̄feirḡ am̄áin 'n-a
mbeaō ann coçrom ar cuiread riam̄ de b̄ib̄feirḡib̄ agus de
pionóisib̄ ar luçt fola a beaō neam̄ciontaç do b̄ortaō.

3 Agus do shìob sé ar ònoc Olibet, agus tàinig a
 òeisgiobuil cuige a shàn fìos, agus duòradar: Innis
 dúinn cadain a cuirfìo na neithe seo amac, agus cad
 a beir mar cómarca ar do òeact-sa, agus ar òeire
 4 an tsaoghail. Agus duòairt Íosa leó 'gá òfreagra:
 1 Seachnair agus ná cuireadh doinne amú' sib.
 5 Óir tiocfair a lán ain' ainim-se agus déarfair siad,
 6 Is mise Críost; agus meallfair siad a lán. Agus
 aireóchair sib cozaí agus ráflaí ar cozaib. Seach-
 nair agus ná bíod buaiream oraid; mar ní folair na
 7 neithe sin do òeact, ac ní h-é an òeire fós é. Óir
 eireóchair cine i n-ağair cine, agus rígeact i n-ağair
 rígeacta; agus beir galair, agus gorta, agus luasga
 8 talman, ar fuir áiteana. Tosac na òtrioblóidí,
 9 ámtac, iad san go léir. Ansan cuirfì siad sib-se
 i sgruadhcan, agus cuirfì siad cun báis sib; agus
 beir fuac ag na geintib go léir daoid mar geall ar
 10 m'ainim-se. Ansan glacfair a lán daoine sgannal,
 agus déanfair siad feall ar a céile, agus beir fuac
 11 acu d'á céile. Agus eireóchair a lán fáidí fallsa,
 12 agus meallfair siad a lán. Agus toisg an malluig-
 òeact a beir iomarca fuarfair an carcanaact i n-a
 13 lán. Ac an t-é a beir seasamac amac go òeire,
 14 rağair sé saor. Agus craobsgaoilfar an sois-
 géal so na rígeacta trío an nòman go léir mar
 fìadhaise do sna geintib go léir; agus ansan tioc-
 fair an críochnú.
 15 D'á brí sin, nuair a cífir sib 2 gráin an léirsgriosa,
 ar ar labair Daniel fáid, 'n-a seasam sa n-áit
 16 naomta: an t-é a léifir, tuigear: Ansan an muintir
 17 atá i n-lúdea teitibís cun na sgnoc; agus an duine
 ar buaic an tige, ná téigear sé síos cun don ruo a
 18 breic as a tige leis; agus an duine sa páirc ná filleadh
 19 sé a d'iarrair a brait. Is mairg do lucht clainne
 d'iompair, ámtac, agus do lucht oileamna, ins na
 20 laetib sin. Ac guibí shàn búir òeithe beir sa geim-
 21 readh ná ar an sabbóid. Óir beir buaiream mór an
 uair sin, ná raib a leitheo ó tosaic an domain go òtí
 22 so, agus ná beir. Agus mura sgiurrigí na lae-

¹ ep. v. 6; Col. ii. 18.

² Dan. ix. 27.

ÉANTA SAN NÍ BÉAD DUL AS AG FEÓIL AR BÍ; AC CIORRÓFAR
 NA LAETANTA SAN AR SON NA BÍORAON. AN UAIR SIN MÁ 23
 DEIR DOINNE LI: FÉAC, TÁ CRÍOST ANSO, NÓ ANSÚ; NÁ
 CREIDÍ. MAR, EIREÓCAIO CRÍOSTANA FALLSA AGUS 24
 FÁIÓÍ FALLSA, AGUS TABARFAIO SIAO CÓMARCAÍ MÓRA
 UATA AGUS IONGNAÍ, I DTEO GO SEÓLFAÍ AMÚ' NA FÍOR-
 DOIN FÉIN (DÁ MB' FÉIDIR É). FÉAC, TA INNSTE AGAM 25
 DAOIB ROIM SÉ. D'Á BRÍG SIN MÁ DEIRIO SIAO LI: 26
 FÉAC, TÁ SÉ SA BÍASAC: NÁ TÉIGIO AMAC; FÉAC, TÁ
 SÉ INS NÁ SEÓMRAÍ: NI CREIDÍ. ÓIR, MAR AN SPLANC 27
 A ÉAGANN AS AN DTAOB TOIR AGUS A CÍTEAR GO DÍ AN
 TAOB ÉIAR, SIN MAR A BEIO TEACT MIC AN DUINE. PÉ 28
 ÁIT 'N-A MBÉIO AN CORP, IS ANN A CRUINNEÓCAIO NA
 FIOLAIS.*

1 AGUS LAÍTREAC TAR ÉIS TRIOBLÓIDE NA LAETANTA SAN 29
 DOIRCEÓFAR AN ĠRIAN, AGUS NÍ TABARFAIO AN ĠEALAC A
 SOLUS, AGUS TUITFIO NA RÉALTA AS AN SPÉIR, AGUS BEIO
 CÓMACTA NA BÍLACAS D'Á SUACAD;† AGUS ANSAN CÍFAR 30
 CÓMARCA MIC AN DUINE SA SPÉIR; AGUS ANSAN CAOIFIO
 TREAÐA AN DOMAIN GO LÉIR, 2 AGUS CÍFIO SIAO MAC AN
 DUINE AG TEACT I SZAMALLAIB NEIME LE MÓR-CÓMACT
 AGUS LE SZADAM.‡ 3 AGUS CUIRFIO SÉ A AINGIL AMAC, 31
 LE TRÚMPA AGUS LE SZÚC ÁRD: AGUS CRUINNEÓCAIO SIAO
 A FÍORAON ÓS NA CEITRE SZAOITIB, Ó NACTAR NA BÍLACAS
 GO DÍ A N-ÍOCTAR. FOGNUMIŞIO SOLUÍO Ó'N SZCRANN 32
 FÍGE. NUAIR A BÍONN A ĠEAS BOŞ, AGUS A DUILLEADAR
 TAGAITE AMAC, TÁ FIOS AGAIB AN SAMRAO BEIT I N-ACMAIR-
 EACT. MAR SIN DAOIB-SE, NUAIR A CÍFIO SIB NA NEITE 33
 SEO UILE, BÍOIO A FIOS AGAIB GO BÍUIL SÉ I N-AICE LI, INS
 NA DOIRSI. GO DEIMIN ADEIRIM LI, NÍ IMTEÓCAIO AN 34

¹ Isáias xiii. 10; Ezech. xxxii. 7.

² Apoc. i. 7.

³ 1 Cor. xv. 52; 1 Tess. iv. 11.

* Ven, 28. "PÉ ÁIT," 7RL.—BEIO TEACT CRÍOST OBANN AGUS
 SOILÉIR OS CÓMAIR AN DOMAIN, AR NÓS NA SPLAINNCE TOIRÉNIŞE,
 AGUS PÉ ÁIT 'N-A DTIOCFIO SÉ CRUINNEÓFAR AN ÉINE DÁONA GO
 LÉIR ÉIŞE ANN, FÉ MAR A CRUINIŞTEAR NA FIOLAIR ÉUN NA H-ÁITE
 'N-A MBÍONN AN CORSÁN.

† Ver. 29. "NA RÉALTA," .I., NA LASRACA SOLAIS I BÍUIRM
 RÉALTAN.

‡ Ver. 30. "CÓMARCA," .I., CRUIS ÉASTA CRÍOST.

tslioçt so zo ðtiocfaið na neite seo zo léir cun cinn.
 35 Raðaið an spéir agus an talam̃ ar neamníð, ac ní
 raðaið mo ðréicre-se ar neamníð.*

36 I tsaobð an lae sin, ámtac, agus na h-uaire sin, ní'l
 fios as doinne, dá mb'iad aingil na b'lačas féin iad,
 37 ac as an t-air amáin. Óir mar a bí i laeicib nóe iseað
 38 beir teac̃t mic an Duine. Mar a bíodar ins na lae-
 tanta roimis an nóilinn as ite agus as ól, as pósað
 agus as tabairt le pósað, bíreac̃ zo ðtí an lá 'na
 39 n'eaðaið nóe isteaç sa n-arc, agus ní raib
 fios acu zo ðtí zo ðtáinis an díle, agus sur rug sí
 cun siúbail iad zo léir; sin mar a beir teac̃t mic an
 40 Duine. Ansan beir beirt i bpáirc: tógfar duine
 41 agus fásfar duine. Beir beirt ban as meilt le
 42 muileann: tógfar bean agus fásfar bean. Deinið
 faire, dá b'ríç sin; mar ní fios daib cad é an uair a
 43 tiocfaið úr ðtígearna. Ac bíob fios an méib seo
 asaið, dá mbeað fios as fear an tige cad é an uair a
 beað an biceamnac̃ le teac̃t, zo deim̃in do ðéanfað
 sé faire, agus ní leisfeað sé a tíg do b'riseað isteaç.
 44 Dá b'ríç sin, bíðib-se, leis, ollam̃, mar an uair nac̃
 eól daib iseað atá mac an Duine le teac̃t.
 45 Cé h-é, is dóig leat, an seinbíseac̃ dílis, ciallm̃ar,
 a cuir a tígearna os cionn a muintire, cun bíð a táb-
 46 airt dóib do réir aimsire? ¹ Is doibinn do'n tseir-
 bíseac̃ san, nuair a tiocfaið a tígearna, má ðeibeann sé
 47 é as déanam̃ na h-oibre sin. Zo deim̃in adeirim
 48 lib, cuirfí sé os cionn a cōda zo léir é. Ac má
 deir an droc-seirbíseac̃ san 'n-a cōide féin: tá mo
 49 tígearna as déanam̃ ríçnis de teac̃t; agus má b'irí-
 çeann sé ar a cōm-seirbíseac̃a do bualað, agus ar
 50 beic̃ as ite agus as ól i b'foçair luçt meisge; tiocfaið
 tígearna an tseirbísiç sin an lá nac̃ dóig leis, agus
 51 an uair nac̃ eól dó; agus deigilfí sé é, agus ceap-
 faið sé a cuib amasç luçt fill: beir sa n-áit sin sol
 agus díoscan fiacal.

* Ver. 35. "Raðaið. . . ar neamníð." .i., atarófaið iad i ðeire
 an tsaogail agus déanfað neam̃ nua agus talam̃ nua díob̃.

¹ Apoc. xvi. 15.

CAIBIÓIOL XXV.

PARABAL AN DEICNIÚBAR MAIḠDEAN, AḠUS NA DOTALANT, AḠUS
CUAIRISḠ, AR AN MBREICĒAMANTAS DĒANAC.

ANSAN BEIḠ RÍGEACḠ NA BFLAḠAS COSMAIL LE DEIC- 1
NIÚBAR MAIḠDEAN A ḠÓḠ A LÓCRANNA AḠUS A CUIAḠ AMAḠ
I ḠCOINNIḠ AN CÉILE AḠUS NA CÉILE. AḠUS BÍ CÚIGEAR ACU 2
CIALLMAR, AḠUS AN CÚIGEAR EILE ḠAN CIALL. AḠUS AN 3
CÚIGEAR A BÍ ḠAN CIALL NUAIR A ḠÓḠADAR NA LÓCRANNA,
NÍOR ḠUGADAR OÍLE LEÓ. AC DO ḠUG AN CÚIGEAR A BÍ 4
CIALLMAR OÍLE LEÓ I N-A N-ÁRḠÁIḠ I DTEANNḠA NA LÓCRANN.
AḠUS DO DĒIN AN CÉILE MOILL, AḠUS ḠÁINIḠ MÚISIÚN ORḠA 5
ḠO LÉIR, AḠUS DO CUIḠEADAR 'N-A ḠCOḠLAḠ. I LÁR NA 6
H-OIḠCE, ÁMḠAC, DO DĒINEAḠ ḠUḠ ÁRḠ: FÉAC, TÁ AN
CÉILE AḠ TEACḠ; TĒIḠIḠ AMAḠ 'N-A CŌINNIḠ. ANSAN 7
D'EIRIḠEADAR NA MAIḠDEANA SAN ḠO LÉIR AḠUS CUIR-
EADAR A LÓCRANNA I DḠREÓ. AḠUS DUḠDAIRT AN CUIḠ 8
A BÍ ḠAN CIALL LEIS AN ḠCUIḠ A BÍ CIALLMAR: CUGAIḠ
DÚINNE CUIḠ DĒ'N OÍLE AḠÁ AḠAIḠ-SE, MAR TÁ ÁR LŌC-
RANNA AḠ DUL I N-ÉAḠ. D'FREAGAIR AN MÚINTIR CIALL- 9
MAR AḠUS DUḠRADAR: AR EAGLA NÁ BEAḠ ÁR NḠÓIḠIN
ANN DÚINNE AḠUS DAIḠIḠ-SE, IS FEARR SIḠ A D'IMḠEACḠ
CUN NA ḠCEANNAIḠḠE AḠUS OÍLE CĒANNAḠ DAIḠIḠ FĒIN.
AḠUS AN FAIḠ A BÍODAR AḠ DUL 'ḠÁ CĒANNAḠ, ḠAINIḠ AN 10
CÉILE; AḠUS AN MÚINTIR A BÍ OLLAM CUAḠADAR ISTAC I
N-AONFEACḠ LEIS CUN NA BAINISE, AḠUS DO DÚNAḠ AN
DORUS. AR BALL ḠÁINIḠ NA MAIḠDEANA EILE AḠUS 11
DUḠRADAR: A ḠIḠEARNNA, A ḠIḠEARNNA, OSḠAIL DÚINNE.
AC D'FREAGAIR SEISEAN AḠUS DUḠDAIRT: ḠO DĒIMIN 12
ADĒIRIM LIḠ, NÍ'L AON AIḠNE AḠAM ORAIḠ.

DĒINIḠ FAIRE, D'Á BŠRÍḠ SIN, MAR NÍ H-EÓL DAIḠIḠ AN 13
LÁ NÁ AN UAIR.

MAR, AR NÓS AN FĠR A BÍ AḠ DUL ABFAḠ Ó BAILE, AḠUS 14
DO ḠLAOIḠ CUIḠE A ŠEIRBÍSIḠ, AḠUS ḠUG A CUIḠ DŌIḠ,
AḠUS ḠUG CÚIḠ TALANTA DO DŪINE ACU AḠUS DÁ ḠALANT 15
DO DŪINE EILE, AḠUS TALANT DO DŪINE EILE; DO ḠAC
DŪINE DO RÉIR A CUMAIS OIBRE; AḠUS D'IMḠIḠ LÁIḠ-
REAC. AḠUS D'IMḠIḠ AN Ḡ-É A FUAIR NA CÚIḠ TALANTA, 16
AḠUS D'OIBRIḠ SÉ IAḠ, AḠUS DĒIN SÉ CÚIḠ TALANTA EILE.
MAR AN ḠCĒADUNA AN Ḡ-É A FUAIR AN DÁ ḠALANT DĒIN 17

18 sé ὁ ἄ ἑανν εἰλε. Ἀὐτὸν τ-έ αὖ φῦαιρ ἀν τ-ἄον τάλαντ
 ἀμῶν ὁ ἰμῆς; sé ἄγῡς ὁ εἰν sé πῶλ σα τάλαντ, ἄγῡς
 19 ἑῡρ sé ἀἰρῆαθ αὖ ἑῡῆαρνα ἰ ὁ πολὰ. Τὰρ εἰς μὸράν
 ἀἰμσίρε, ἀμῆτὰ, ἑῡνῆς τῆῆαρνα νὰ σεῖρβῆσεὰ ἡν,
 20 ἄγῡς ὁ σῶκαρῡς; sé ἑύντας λέο. Ἀγῡς ἑῡνῆς ἀν τ-έ αὖ
 φῦαιρ νὰ ἑύντ τάλαντα ἄγῡς ἑῡς sé λῆς νὰ ἑύντ
 τάλαντα εἰλε, ἄγῡς ὁ ὁῡῡαῖρτ: Ἀ ἑῡῆαρνα, ἑῡῡαῖς
 ἑύντ τάλαντα ὁμ. φῆὰ, ἡν ἑύντ ἑἰνν εἰλε ἑῡῡτὰ
 21 λέο ἄγῡμ. ὁῡῡαῖρτ αὖ ἑῡῆαρνα λῆς: ἰς μαῖτ ἑ ἡν, αὖ
 ἑῡῖρβῆς; φῶῡαντα, ὁῖλῡς; ὁ βῆς ὁῖλῡς ὡς ἑἰνν ἀν
 ὁῆῡῡῡῡν ἑῡῡῆαθ ἑῡ ὡς ἑἰνν ἀν μὸράν; εἰρῆς ἰστῆὰ
 22 ἰ ἡ-ἄοῖὁῡῡῡῡῡ ὁ ἑῡῆαρνα. Ἀγῡς ἑῡνῆς ἀν φῆρ αὖ
 φῦαιρ ἀν ὁ ἑῡαντ ἄγῡς ὁῡῡαῖρτ: Ἀ ἑῡῆαρνα, ἑῡῡαῖς
 ὁμ ὁ ἑῡαντ; φῆὰ, ἡν ὁ ἑῡανν εἰλε ἑῡῡτὰ λέο
 23 ἄγῡμ. ὁῡῡαῖρτ αὖ ἑῡῆαρνα λῆς: ἰς μαῖτ ἑ ἡν, αὖ
 ἑῡῖρβῆς; φῶῡαντα, ὁῖλῡς; ὁ βῆς ὁῖλῡς ὡς ἑἰνν ἀν
 ὁῆῡῡῡῡν ἑῡῡῆαθ ἑῡ ὡς ἑἰνν ἀν μὸράν; εἰρῆς
 24 ἰστῆὰ ἰ ἡ-ἄοῖὁῡῡῡῡ ὁ ἑῡῆαρνα. Ἀῡῡῡῡ ὁ ἑῡνῆς ἀν
 φῆρ αὖ φῦαιρ ἀν τ-ἄον τάλαντ ἀμῶν, ἄγῡς ὁῡῡαῖρτ: Ἀ
 ἑῡῆαρνα, ἰς εὐλ ὁμ ῡῡῡ ὁῡἡνν ἑῡαῖρ τῡ; ὁῡἡνν
 τῡ σα ἡ-ἄῡτ ἡῡῡ ἑῡῡῡῡῡ, ἄγῡς ἑῡἡἡἡῡῡῡῡ ἑῡ σα ἡ-ἄῡτ
 25 ἡῡῡ ῡῡἡῡῡῡ. Ἀγῡς ἡ ἡ-ῆῡῡῡῡ ῡῡῡῡτ ἑῡῡῡῡῡ ὁ
 ἑῡαντ ἰ ὁ πολὰ σα τάλαντ; ἑῡ, ἡἡῡ ὁ ἑῡῡ φῆἡ
 26 ἄγῡτ. Ἀγῡς ὁ φῡῡῡῡῡῡ αὖ ἑῡῆαρνα ἑ, ἄγῡς ὁῡῡαῖρτ
 λῆς: Ἀ ὁ ῡῡῡ-ἑῡῖρβῆς; ὁῖὡῡῡῡῡῡ, ὁ ὁῡ' εὐλ ὁῡῡ ῡῡ
 ἡῡἡἡἡἡ σα ἡ-ἄῡτ ἡῡ ἑῡῡῡῡ, ἄγῡς ῡῡ ῡῡῡῡῡῡῡῡῡ σα
 27 ἡ-ἄῡτ ἡῡῡ ὁῡἡῡῡῡ ῡῡἡῡῡῡ ἡἡ. ὁῡ ἑῡ ἑῡῡτ ἄγῡτ,
 ὁ ἑῡ ὁῡῡῡ ἡἡ, ἡῡ ἑῡῡ ἄἡῡῡ αὖ ἑῡῡῡῡ ὁῡῡ ἡῡ ὁἡἡ-
 ἑἡῡῡ, ἰ ὁτῡῡῡ, ἡῡἡ αὖ ἑῡῡῡἡἡἡ, ῡῡ ὁῡἡῡῡἡἡ ἡῡ
 28 ἑῡῡ φῆἡ ἄγῡς ἀν τ-ῡἡῡῡῡῡῡ. Τῡῡῡῡ ὁῡῡ ἡῡῡ ἡἡ, ἀν
 τάλαντ ἄγῡς ἑῡῡῡῡ ἑ ὁῡ'ἡ τ-έ ῡῡ ὁῡῡἡ ἡῡ ὁῡῡ
 29 ὁτάλαντα ἄἡῡ. Ὀῡῡ ἀν τ-έ ῡῡ ὁῡῡἡ ἄἡῡ, τῡῡῡῡῡῡ
 ὁῡ, ἄγῡς ὁῡῡ ῡῡῡῡῡ ἄἡῡ; ἄγῡς ἀν τ-έ ἡῡ ῡῡἡ ἄἡῡ,
 30 τῡῡῡῡῡ ὁῡῡ ἀν ῡῡῡ αὖ ἡἡῡῡῡῡῡῡ αὖ ὁῡῡ ἄἡῡ. Ἀγῡς
 ἀν σεῖρβῆσεὰ ἡῡἡῡῡῡῡῡῡ, ἑἡῡῡῡ ἡἡῡ ἑ ἡ ὁῡῡῡ-
 ἑῡῡτ ἄτῡ ἡἡῡῡ; ἡἡἡἡ ἡῡῡ ὁῡῡ ῡῡῡ ἄγῡς ὁῖὡῡῡῡῡ
 ῡἡῡῡῡ.

31 Ἀὐτὸν ἡῡἡ αὖ ἑῡῡῡῡῡ ἡῡῡ ἀν ὁῡἡ ἡ-ἡ ῡῡῡῡῡῡ,
 ἄγῡς αὖ ἡἡῡἡ ῡῡ ἡῡῡ ἰ ἡ-ἡὡῡῡῡῡ λῆς, ἡῡῡῡῡ ἑ

¹.ἰ. ἡῡῡ ἑῡῡῡῡ ἡῡῡῡ.

32 GNCAṬAOIS A ḠRAḐAIM; AGUS CRUINNEÓFAR 'N-A LÁṬAIR
 I A ḠEINTE ḠO LÉIR; AGUS DEḠILFIḐ SÉ Ó N-A CÉILE IAD,
 MAR DEḠILEANN AN T-AOḐAIRE NA CAOIRE ÓS NA ḠABḐAIR;
 AGUS CUIRFIḐ SÉ NA CAOIRE AR A LÁIMḐ DEIS, AGUS NA 33
 ḠABḐAIR AN A LÁIMḐ CLÉ. ANSAN DEÁRFAIḐ AN RÍ LEIS AN 34
 MUINTIR A BEIḐ AR A LAIMḐ DEIS: TÉANAIḐ, A ḐAOINE
 BEANNUIGṬE LE M'ÁṬAIR, AGUS SEALḐUIGIḐ AN RÍGEAṬ
 ATÁ OLLAMḐ ḐAOIBḐ Ó CRUIṬNIÚ AN ḐOMAIN: MAR, ¹ BÍ 35
 OCRAS ORM, AGUS ṬUGABḐAIR RUḐ LE N-IṬE ḐOM; BÍ TART
 ORM, AGUS ṬUGABḐAIR LE N-ÓL ḐOM; BÍOS AR FÁN, AGUS
 ṬUGABḐAIR BEIṬ ISTIGḐ ḐOM; BÍOS NOṬT, AGUS CLÚḐA- 36
 BAIḐ MÉ; BÍOS BREÓITE AGUS ṬÁNAḐAIR AM' FÉAṬAINT;
 BÍOS SA PRÍOSÚN AGUS ṬÁNAḐAIR CÚḠAM. ANSAN FREA- 37
 ḠARÓCAIḐ NA FÍORAION É, AGUS DEÁRFAIḐ SIAḐ: A
 ṬIGEARNNA, CAṬAIN A CÓNACAMAIR-NE OCRAS ORT, AGUS
 ḠUR ṬUGAMAIR BIA ḐUIT? NÓ TART ORT, AGUS ḠUR ṬUG-
 AMAIR DEOṬ ḐUIT? NÓ CAṬAIN A CÓNACAMAIR AR FÁN 38
 TU, AGUS ḠUR ṬUGAMAIR BEIṬ ISTIGḐ ḐUIT? NÓ NOṬT,
 AGUS ḠUR CLÚḐUIGEAMAIR ṬU? NÓ CAṬAIN A CÓNACA- 39
 MAIR ṬU BREÓITE, NÓ I BPRÍOSÚN, AGUS ḠUR ṬÁNAMAIR
 CÚḠAT? AGUS DEÁRFAIḐ AN RÍ 'ḠÁ ḐFREAGRA: 40
 ḠO DEIMIN ADEIRIM LIḐ, AN FAIḐ A ḐEINEAḐAIR É ḐO
 ḐUINE DE'N CUIḐ IS SUARAÍGE DE M'BRÁIṬRIḐ ANSO, ḐO
 ḐEINEAḐAIR ḐÓM-SA É. ANSAN DEÁRFAIḐ SÉ LEIS AN 41
 MUINTIR A BEIḐ AR A LÁIMḐ CLÉ: ² IMṬIGIḐ UAIM, A ḐREAM
 MALLAIGṬE, ISTEAC SA TEINE SIÓRUIḐE ḐO H-OLLA-
 MUIGEAḐ ḐO'N DIAḐAL AGUS Ḑ'Á AINGEALAIḐ; MAR, BÍ 42
 OCRAS ORM, AGUS NÍOR ṬUGABḐAIR RUḐ LE N-IṬE ḐOM; BÍ
 TART ORM, AGUS NÍOR ṬUGABḐAIR DEOṬ ḐOM. BÍOS AR FÁN, 43
 AGUS NÍOR ṬUGABḐAIR BEIṬ ISTIGḐ ḐOM; BÍOS NOṬT,
 AGUS NÍOR CLÚḐAḐAIR MÉ; BÍOS BREÓITE, AGUS SA
 PRÍOSÚN, AGUS NÍOR ṬÁNAḐAIR AM' FÉAṬAINT. ANSAN 44
 DEÁRFAIḐ SIAḐ-SAN LEIS, 'ḠÁ FREAḠRA: A ṬIGEARNNA
 CAṬAIN A CÓNACAMAIR-NE ṬU FÉ OCRAS 'NÁ FÉ TART, NÁ
 AR FÁN, NÁ NOṬT, 'NÁ BREÓITE, NÁ I BPRÍOSÚN, AGUS
 NÁR ḐEINEAMAIR FURTAṬ ORT? ANSAN DEÁRFAIḐ SÉ 45
 'ḠÁ ḐFREAGRA: ḠO DEIMIN ADEIRIM LIḐ, AN FAIḐ NÁR
 ḐEINEAḐAIR Ḑ'AOINNE DE'N MUINTIR SUARAC SO É 'NÍOR

¹ Isáias lviii. 7; Ezech. xviii. 7.

² Salm vi. 9.

46 ðeineaðair ðóm-sa é. ¹ Agus imteóçair siar san isteaç i bpiantair síoruíðe; agus na fíonaoin isteaç i mbeaça síoruíðe.

CΑΙΒΗΘΙΟΙ XXVI.

Na h-lúðais as déanam ceilge i n-aðair Æríost. Máire 'gá ungarð. Feall lúðais. An suipéar ðeirineaç. An ðuire sa ðáirðín. Ðabáil ár ðeigearnia. An cor ðo tuarð air i ðeig Cáphas.

- 1 Agus ðo çarla, nuair a çríoçnuig íosa na briaçra
- 2 san go léir, go nðubairt sé le n-a ðeistioibulair: Is eól ðaoib go mbeir an çáist ann tar éis ðá lá, agus tabarfar mac an ðuine suas çun a çéasra.
- 3 Ansan ðo çáinig i ðfoçair a çéile uaçtaráin na saçart agus seanóirí an pobuil i halla an áro-
- 4 saçairt, ðár, ð'ainim Cairpas; agus ðeineaðar cóm-
- 5 agus é çur çun ðáis. Ðuðradar, ámçac, ná ðein-
- teas é lá na féile, le h-eagla go mbeað toirmeas sa pobul.
- 6 Ac nuair a bí íosa i mðetánia, i ðeig Símoín, an
- 7 loðar, çáinig ² ðean çuige agus árçac alabastair aici
- a bí lán ð'ungarð ana-ðaoir, agus ðo ðoirç sí ar a
- 8 çeann é, agus é 'n-a lúige. Agus nuair a çonaic na ðeistioibul san, bí ðíombáð orça, agus duðradar:
- 9 Cað çuige an básta so? Ð'féaðfaí é sin ðo ðiol ar
- 10 móran, agus é çabairt ðos na boçtaib. Ðo çuig íosa,
- ámçac, agus duðairt leó: Cað çuige ðaoib ðeic as
- iomaig leis an mnaoi seo? Is gníom maic atá ðeanta
- 11 aici orm-sa. Óir táir na boicç i çcómnuiçe aðair
- 12 i nðúr ðfoçair, ac nílim se i çcómnuiçe aðair.* Mar,

¹ Ðan. xii. 2.

² Máire ab ainim ði, agus ðrifiúr ab eir í ðo lasarus a toçarð ó'n mbás.

* Ver. 11. "Nílimse i çcómnuiçe aðair," .i., go sofeicse, mar a bí sé anso ar an saogal 'n-a meas, agus mar atáir na boicç aðainn, çun cabruiçte leó i n-aðair an lae.

NUAIR A CUIR SÍ SEO AN UNGAÐ SO AR MO CÖRP-SA, IS CÜN
m'ADLACTA A ðEIN SÍ É. ZO ðEIMIN AÐEIRIM LIÐ, PÉ 13
ÁIT AR FUIÐ AN DOMIAN ZO LÉIR ZO SCRAOBSGAÓILFAR AN
SOISGÉAL SO ANN, 'NEÓSFAR, LEIS, MAR CÜMNE UIRCI
SEO, AN GNÍOM SO ATÁ ðÉANTA AICI.

ANSAN D'IMCIÐ ÐUINE ÐE'N ÐARÉAS, ÐÁR B'AINIM 14
IÚDÁS ISCARIOT, AS TRIALL AR UACTARÁNAIÐ NA SAÐART,
AGUS ÐUBAIRT SÉ LEÓ: CAÐ IS TOIL LIÐ A CÐBAIRT DÓM- 15
SA AGUS TABARFAD SUAS ÐAOIÐ É? AGUS SOCARUIGEA-
ÐAS-SAN LEIS AR CTRÍOCAD PÍOSA AIRGIÐ. AGUS AS SAN 16
AMAC BÍ SÉ AS FAIRE AR CAOI CÜN É CÐBAIRT SUAS.

AN CÉAD LÁ, ÁMŢAC, ÐE LAETANTAIÐ FÉILE AN 17
ARÁIN ZAN GIOST CÁINIS A ÐEISGIOBUIL CÜN ÍOSA, AGUS
ÐUBRADAR: CÁR MAIT LEAT ZO NÐÉANFAIMÍS AN CÁISZ
D'OLLAMÚ ÐUIT LE CAITEAM? AGUS ÐUBAIRT ÍOSA: 18
CÉIGIÐ AS CÐTAIR CÜN ÐUINE ÁIRICE, AGUS ABRAIÐ LEIS:
ÐEIR AN MÁIGISTIR: TÁ M'AIMSIR I NGOIREACT DOM;
ÐÉANFAD FÉIN AGUS MO **ÐEISGIOBUIL AN** CÁISZ ASAT-SA.
AGUS ðEIN NA ÐEISGIOBUIL MAR A D'ÓROIÐ ÍOSA ÐÓIÐ, 19
AGUS D'OLLAMUIGEADAR AN CÁISZ.

AGUS NUAIR A BÍ AN TRÁCTHÓNA ANN, ÐO SUIÐ SÉ 20
I BFOCAIR A ÐARÉAS ÐEISGIOBUL. AGUS NUAIR A BÍODAR 21
AS IÐE, ÐUBAIRT SÉ: ZO ðEIMIN AÐEIRIM LIÐ ZO BFUL
ÐUINE ASAIÐ ATÁ CÜN MÉ ÐÍOL. AGUS CÁINIS ANA- 22
BUBAIRT ORCA, AGUS CROMADAR, ZAC ÐUINE, AR A RÁÐ, AN
MISE É, A CIGEARNA? AGUS ÐUBAIRT SEISEAN 'GÁ 23
BFREAGSA: AN T-É A CUIR A LÁM SA MÉIS AM' CUIBREANN,
DÍOLFAIÐ SÉ MÉ. TÁ MAC AN ÐUINE AS IMŢEACT, ¹FÉ 24
MAR ATÁ SGRIÖCTA 'N-A CÐOB; AC IS MAIRZ ÐO'N FEAR
SAN TRÉ A NÐÉANFAR MAC AN ÐUINE ÐO ÐÍOL. BA
MAIT AN RUÐ ÐO'N FEAR SAN ZAN É TEACT RIAM AR AN
SAOZAL. ANSAN, ÐO FREAGAIR IÚDAS, AN FEAR A ÐÍOL 25
É, AGUS ÐUBAIRT: AN MISE É, A MÁIGISTIR? ÐUBAIRT
SÉ LEIS: ÐUBRAÍS É.

AN FAIÐ A BÍODAR AS IÐE, ÐO CÖZ ÍOSA ARÁN, AGUS 26
BEANNUIÐ É, AGUS BRIS É, AGUS CUS D'A ÐEISGIOBULAIÐ É;

¹ Salm xl. 10.

- agus duðairt: glacaiò agus iù: Is é mo corp é seo.*
 27 Ansan do òg sé an cailís agus ðaib sé buidéalas:
 agus òg sé òóib, agus duðairt: Ólaib go léir as so.†
 28 Óir is í mo cuib fola, fuil an tiomna nua, í seo a doirt-
 29 far ar son a lán cun peacaí do maiteam.‡ Deirim
 lib, ámtac: ní ólfad airís de'n toraò so na fíneamna
 go dtí an lá san 'n-a n-ólfad é go nua mar don lib-se
 i rígeact m'actar.§
 30 agus tar éis himna do ráib òóib, cuadar amac
 go cnoc Olibet.
 31 Ansan duðairt íosa leó: glacfaib sib go léir sgan-
 nal umam-sa anocht. Óir tá sgríobta: 1 buailfad
 32 an t-aodaire agus saipfar caoire an tréada.|| Ac
 33 taréis aiseirigte dom raðad rómaib sa nðaililí. agus
 duðairt peadar 'ða freagra: bíob go nglacfaib an
 uile òuine sganal umac, ní glacfad-sa sganal

1 Zach. xiii. 7.

* Ver. 26. "Is é mo corp é seo."—ní deis sé, "figiúir mo cuirp é seo," ac "Is é mo corp é seo." (An tarna Cómairle as Níce, act a 6.) ná ní deir sé "sa níò seo atá mo corp," ná "as an níò seo atá mo corp." ac lom díreac, "Is é mo corp é seo," caint a ògann transubstanciatio le tuisgin go soiléir.

† Ver. 27. "Ólaib go léir as so," do labrad an caint sin leis an daréas asbol, mar bíodar go léir láitreaic, agus d'óladar go léir as, mar a deir, Marc. xiv. 23. Ac ní taisbeánann san go bfuil ar na críostaiòtib go léir ól as an gcailís; ac cóm beas agus a taisbeánann sé go bfuil ceangailte orda go léir an consecratio do déanam. Ní an corp naomta do raint ar an bpobul, de bríð gur órdúis críost dos na h-asboil an uair céadna an níò sin do déanam, nuair aduðairt sé (lúc. xxii. 19) "béinib an níò seo mar cuimneam ormsa."

‡ Ver. 28. "Fuil an tiomna nua."—fé mar a òioðnaic maóis an seana-tiomna le fuil na neice a h-íòbiread, nuair aduðairt se: "fuil an tiomna an fuil seo," 7rl. (Eabraið. ix. 20.), ar an gcuma gcéadna, tíònaactar agus curtar ar bun, an tiomna nua anso, i bfuil críost, dá dortaib go rúndiamaraic, leis na foclaib seo "Is í mo cuib fola í seo, fuil an tiomna nua," 7rl.

§ Ver. 29. "Toraò na fíneamna."—do réir cúntais lúcais, xxii. 18, ní h-ar cailís an tsacramínt do labrad na focail sin ac ar an bñion a hólaid leis an uan cásga. Ac d'féadfaí "toraò na fíneamna" do òadairt ar cailís an tsacramínt leis, **ÓIR** is ó ñion do coisreacaib é agus do lean air gñé an ñiona agus cáilídeactaí eile an ñiona.

|| Ver. 31. "Sganal. umam-sa." .i., de bríð go scuirfí mo ðabáil féacaint oraib go léir teice agus me tréigean.

umat cóirðce. Duðairt Íosa leir: So veimin 34
 aðeirim leat, anocht féin, sar a nglaoiðfið an coil-
 eac, séanfair-se mise trí h-uaire. Duðairt peadar 35
 leis: Bíoð so mbeað orm bas o' fáðail i n-aon-
 feacht leat ní séanfao tu. Duðairt na veisgiobuil
 so léir an caint céadna.

Ansán do táinig Íosa agus iad fein cun an baile ar a 36
 tugtar Setsemaní; agus duðairt sé le n-a veis-
 giobuil: Suiðo-se anso so tceigeað-sa ansúo
 anonn cun úrnuiðte déanam. Agus tós sé leis 37
 peadar agus beirt mac Sebeðé agus tushuig sé ar
 beic so buarða agus so brónac. Ansán duðairt 38
 sé leó: Tá brón an báis ar m'anam: Fanaio anso agus
 veinið faire am' ceannta. Ansán do òruio sé 39
 tamall uacá, agus do tuit sé ar a aðaið, aš guðe,
 agus duðairt sé: A aðair, má's féidir é, gadað ¹ an
 cailís seo caram; ac sa n-am gcéadna, ná veintear
 mar is toil liom-sa, ac mar is toil leat-sa. Agus a 40
 táinig sé cun a veisgiobul, agus fuair sé 'n-a gcoðlað
 iad, agus duðairt sé le peadar: An amlaio nár
 féadaðair faire déanam aon uair a' cluig amáin
 liom? Veinið faire agus úrnuiðte, ionus ná raðað 41
 sib i scaðaið. Tá an spioraio tugá, ac tá an feoil
 laš. Cuaið sé i leic taoið airís aš guðe, agus duð- 42
 airt: A aðair, mura féidir an cailís seo do òul carm
 gan me 'gá h-ól, do toil-se so nveintear. Agus 43
 táinig sé airís agus fuair sé 'n-a gcoðlað iad; óir do
 bí mairbiciðe ar a súlið. Agus o'fáð sé iad, agus 44
 o'imcið sé airís, agus vein sé guðe an trímado h-uair,
 aš ráð na cainte céadna. Ansán táinig sé cun na 45
 nveisgiobul, agus duðairt leó: Veinið coðlað
 anois, agus glacaið suaimneas: féac, tá an uair
 buailte linn agus tabarfar mac an Duine i lámaið
 na bpeacac. Eiriðo, gluaisimís: féac, tá an fear 46
 a bractfaið mé aš teact.

Agus é aš ráð na òfocal san, féac, táinig lúdas, 47
 duine de'n dáréaš, agus sluaš le n-a cois a cuis

¹ .i. An páis.

UACTARÁIN NA SAGART AGUS SEANÓIRÍ AN POBUIL LEIS,
 48 AGUS CLAIOMTE ACU AGUS BATÁÍ. AN FEAR A BRACT É,
 ÁMŢAC, ĆUG SÉ CŌMARŢA BŌIB; DUBAIRŢ SÉ LEÓ: AN
 T-É SO BŢABARFAD-SA PŌS BŌ, SINÉ É; ŠABAIŠ GREIM
 49 AIR. AGUS LÁITREAC ĆÁINIŠ SÉ ĆUN ÍOSA, AGUS DUB-
 AIRŢ: ŠO MBEANNUIŠŢEAR DUIT A MÁIŠISTIR. AGUS
 50 ĆUG SÉ PŌS BŌ. AGUS DUBAIRŢ ÍOSA LEIS: A ĆARA,
 CAD ĆUIGE SO BŢÁNAÍS? ANSAN ĆÁNADAR AGUS ĆUIR-
 EADAR A LÁMA AR ÍOSA AGUS ĆOIMEÁDADAR GREIM AIR.
 51 AGUS FÉAC, DUINE DE'N MUINTIN A BÍ I BFOĆAIR ÍOSA DO
 ŠÍN SÉ A LÁM, AGUS ĆARAING SÉ A CLAIŢEAM; AGUS BUAIL
 SÉ SEIRBÍSEAC AN ÁRŢ-ŠAGAIRŢ, AGUS BAIN SÉ AN CLUAS DE.
 52 ANSAN DUBAIRŢ ÍOSA LEIS: CUIR DO CLAIŢEAM
 ĆAR N-AIS I N-A INEAD FÉIN. ÓIR, ¹ŠAC DUINE A ĆŌŠ
 53 FAIB CLAIŢEAM, IS LE CLAIŢEAM A ĆUITFIB SÉ. AN
 AMĻAIB IS BŌIŠ LEAT NÁC FÉIDIR BŌM-SA A IARRAIB AR
 M'ĆĆAIR, AGUS CUIRFIB SÉ ĆÚŠAM LÁITREAC NÍOS MŌ
 54 'NÁ BÁ ²LEGIÓN BÉAG AINGEAL? CONUS, B'Á BRÍŠ
 SIN, A CŌMLÍONFAR AN ³SCRIPTIÚIR, ÓIR NÍ FOLÁIR A
 55 ĆUITIM AMAĆ MAR SEO. AN UAIR SIN DUBAIRŢ ÍOSA LEIS
 AN SLUAŠ: ĆÁNADAIR AMAĆ ĆUN BEIRŢE ORM, AGUS
 CLAIOMTE AGUS BATÁÍ AGAIB, MAR A ĆIOCFAĶ SIB ĆUN
 BEIRŢE AR BŢEAMNAC. BÍOS AM' ŠUIŢE SA TEAMPALL
 ŠAC LÁ AG TEAGASŠ I NBŪR MEASŠ, AGUS NÍOR RUGADAIR
 56 ORM. AC TÁ SO SO LÉIR BÉANTA ĆUN SO ŠCŌMLIONFAÍ
 SCRIPTIÚIRÍ NA BFAIB.⁴ ANSAN B'FÁŠ A BŢEISIOBUIL
 SO LÉIR É, AGUS DO ĆEITĆADAR.

57 AC DO ĆOIMEÁĶ AN MUINTIR EILE GREIM AR ÍOSA, AGUS
 DO RUGADAR LEÓ É I LĆAIR AN ÁRŢ-ŠAGAIRŢ, CAIPAS, MAR
 A RAIŢ NA ŠGRÍBNEÓIRÍ AGUS NA FAIRISINIŠ CRUINIŠŢE.
 58 DO LEAN PEADAR É, ÁMŢAC, ABFAĶ SIAR, SO BŢÍ TEAGĻAC
 AN ÁRŢ-ŠAGAIRŢ; AGUS ĆUAIŢ SÉ ISTEAC AGUS ŠUIŢ SÉ
 AMEASŠ NA SEIRBÍSEAC, SO BFEICFEAD SÉ DEIRE NA
 H-OIBRE.

59 AGUS BÍ UACTARÁIN NA SAGART AGUS AN CŌMAIRLE SO

¹Šen. ix. 6; Apoc. xiii. 10.

²IOIR ĆEITRE MÍLE FEAR AGUS SÉ MÍLE FEAR A BÍŢ SA LEGIÓN RŌMÁNAC.

³Isáias liii. 10.

⁴ÉAGCAŌINE iv. 20.

léir a5 lorg fia'onaíse bréige i n-a5aiò íosa, cun 50
 n'aoirfaíois cun báis é; Agus do ceip orda, bíob 60
 50 d'áinig a lán fínníche bréige suas. Fé deire
 táinig beirt fínníche bréige, agus du'bradar: Deir 61
 sé seo: Tá ar mo cúmas-sa teampal Dé do leasadh,
 agus é cur suas airís i gceann trí lá. Ansan d'eirig 62
 an t-áró-ságar t'n-a sheasam, agus du'airt sé leis:
 Ná h-abrann tú focal leis na neitib atá acu so d'a
 dearbúgadh ort? Ac níor labhair íosa. Agus du'- 63
 airt an t-áró-ságar leis: Iarraim ort i n-ainim Dé
 atá beo 50 neósfá dúinn an tu an Críost, Mac Dé.
 Du'airt íosa leis: Du'braís é. Ac ní lúga d'beirim- 64
 se lib-se, ¹Cífiò sib 'n-a diaib so Mac an Duine 'n-a
 shuíde ar deasláim nirt Dé, agus a5 teacht i néalluib
 neime. Ansan do strac an t-áró-ságar a cuir 65
 éadai5, agus du'airt: Tá diamasla déanta aige;
 cad is 5ábó dúinn a tuille fínníche? Féac, anois do
 cloiseadhair an diamasla: Cad a cítear daoib? Agus 66
 du'bradar san '5á freagra: Tá bás tuillte aige.
²Ansan do cáiteadar seilí sa n-a5aiò air, agus 67
 buaileadar le dóiruib é; agus buail cuir eile acu le
 n-a mbasaib sa n-a5aiò é, agus **deiribís**: Targair 68
 dúinn, a Críost, cé h-é a buail tu?

Ac bí peadar 'n-a shuíde amuig sa rígteaglaic; 69
 agus táinig duine de sna cailínib cuige, agus du'-
 airt sí: Bís-se, leis, i bfochais íosa, an 5aililíac.
 Agus do séan seisean os a 5cómar 50 léir, agus 70
 du'airt sé: Ní feadar cad 'tá a5at d'a ráib. Agus bí 71
 sé a5 5abáil an dorus amac, agus conaic cailín eile
 é, agus du'airt sí leis na daoine a bí láitreach: Bí sé
 seo, leis, i bfochais íosa, an Nasaréanac. Agus do 72
 séan seisean airís agus do dearbui5 sé: Níl don
 aicne a5am ar an nduine. Agus tar éis tamail bí5 73
 táinig na daoine a bí láitreach agus du'bradar le
 peadar: 50 deimin is bíob rúib tusa, mar noctann
 do caint tú. Ansan do crom sé ar a deimniú agus ar 74
 a dearbú ná raib don aicne aige ar an nduine. Agus
 le n-a linn sin do 5laib an coileac. Agus do cuimni5 75

¹Supra xvi. 27; Róm. xiv. 10; 1 Tess. iv. 16.

²Isaías l. 6.

PEADAR AR AN ÆFOCAL ÚO AÐUÐAIRT ÍOSA; SAR A NGLAOLDS-
FIÐ AN COILEAC SÉANFAIR-SE MISE TRÍ H-UAIRE. AÐUS
O'MCÍÐ SÉ AMAC, AÐUS DO ÐOIL SÉ ÐO ÐÚÐAC.

CAIBIÐIOL XXVII.

TUAIRISÐ PÁISE CRÍOST AR LEANMAINT. A BÁS AÐUS A AÐLACAÐ.

- 1 AÐUS NUAIR A ÉÁINIÐ AN MAIÐION, CUAÐO UAÇTARÁIN
NA SAÐASC ÐO LÉIR AÐUS SEANOÍRÍ AN ÐOBUIL I ÐCOM-
AIRLE I N-AÐÐAIÐ ÍOSA, CUN ÐO ÐCURFIÐÍS CUN BÁIS É.
- 2 AÐUS CUGADAR LEÓ É ÐABÐA, AÐUS CUGADAR SUAS É DO
ÐONTIUS ÐÍLAC, AN RIAÐALTÓIR.
- 3 ANSAN NUAIR A CÒNAIC LÚÐÁS, A ÐÍOL É, ÐO RAIÐ SÉ
ÐAOR CUN BAIÐ, ÉÁINIÐ AIÇREAÇAS AIR, AÐUS CUG SÉ AN
TRÍOCAÐ ÐÍOSA AIRÐO ÇAR N-AIS AÐ TRIALL AR UAÇTA-
- 4 RÁNAIÐ NA SAÐART AÐUS AR NA SEANOÍRIÐ. AÐUS ÐUÐ-
AIRT SÉ: ÐENIEAS PEACAÐ, MAR DO ÐÍOLAS FUIL NEAM-
ÇIONTAÇ. AC ÐUÐRADAR SAN: CAÐ É SIN ÐÚINNE SIN?
- 5 ÐÍOÐ ORT FÉIN. ANSAN DO ÇAIÇ SÉ NA ÐÍOSAÍ AIRÐO
ISCEAC SA TEAMPUL, AÐUS O'FÁÐ SÉ AN ÁIT, AÐUS
- 6 O'MCÍÐ SÉ ¹AÐUS DO ÇROC SÉ É FÉIN LE TÉIO. AÐUS DO
ÇÓÐ UAÇTARÁIN NA SAÐART NA ÐÍOSAÍ AIRÐO AÐUS ÐUÐ-
RADAR: NÍ CEART IAO DO ÇUR SA ÇORBÓNA, MAR IS
- 7 AIRÐEAO FOA IAO.* AC ÐEINEADAR CÒMAIRLE, AÐUS
ÇEANNUIÐEADAR LEÓ PÁIRC AN ÐOTAÐÓRA, CUN ÐAOINE
- 8 IASACÇA O'ADLACAÐ ANN. ²MAR ÐEALL AIR SIN DO
CUGAO AR AN BPÁIRC SIN HACELÐAMA, 'SÉ SIN, PÁIRC
- 9 NA FOA, ÐO ÐCÍ AN LÁ SO. ANSAN ISEAÐ DO CÒMLÍONAÐ
AN ÇAINT AÐUÐAIRT IEREMIAS FÁRÐ, MAR A ÐUÐAIRT SÉ:
- ³AÐUS DO ÐLACAÐAR TRÍOCAÐ ÐÍOSA AIRÐO, LUAC AN
T-É A LUADAO, AN T-É A LUADAR A' CLANNAIÐ ISRAÉIL,
- 10 AÐUS CUGADAR IAO AR PÁIRC AN ÐOTAÐÓRA, FÉ MAR A
ÇEAP AN CIGEARNA ÐOM.

¹ Ðníom. i. 18.

² Ðníom. i. 19.

³ Zach. xi. 12.

* Ver. 6. "CORBÓNA."—ÁIT SA TEAMPUL I N-A ÐCUIREAÐ NA
ÐAOÍNE NA TAÐARTAICTÍ, NÚ AN OFRÁIL A CUGAIÐÍS UAÇA.

AGUS BÍ ÍOSA 'N-A SEASAMH OS CÓMAIR AN RIAŠALTÓRA 11
 AGUS DO CHEISTIĞ AN RIAŠALTÓIR É, AGUS DUBAIRT SÉ:
 AN TUSA RÍ NA NLÚDACH? DUBAIRT ÍOSA LEIS: DEIR
 TÚ É. AGUS NUAIR A CUIR UAČTARÁIN NA SAĞART AGUS NA 12
 SEANÓIRÍ NEIČE 'N-A LEIČ, NÍOS ČUĞ SÉ AON FREAĞRA ORČA.
 ANSAN DUBAIRT PÍLÁT LEIS: NÁ H-AIRIĞEANN TÚ NA 13
 NEIČE MÓRA A CUIRİD NA FÍNNIČE AD' LEIČ? AGUS NÍOR 14
 ČUĞ SÉ FREAĞRA AIR DO FOCAL AR BIČ; I DTEOĞ GO RAIĐ
 ÁRD-IONĞNAĐ AR AN RIAŠALTÓIR.

AN LÁ SOLMANTA SAN, ÁMČADČ, BA ĞNÁČ LEIS AN RIAŠ- 15
 ALTÓIR AON ČIME AMÁIN DO LEIĞINT SAOR ČUN NA DDAOINE,
 PÉ ČIME BA MAIČ LEÓ. BÍ AIĞE AN UAIR SIN ÁRD-ČIME, 16
 AGUS ĐARABBAS AB ANIM DÓ. DO ČRUINIĞ PÍLÁT IAD, 17
 AGUS DUBAIRT SÉ: CÉ IS TOIL LIĐ A LEIĞFINN SAOR
 ČUĞAIĐ, ĐARABBAS NÓ ÍOSA AR A DČUĞTAR CRÍOST?
 MAR BÍ FÍOS AIĞE ĞUR LE FORMAD A ĐEINEADAR É ČAD- 18
 AIR ČUN LÁMA. AGUS BÍ SÉ 'N-A ŠUIĐE 'N-A ČAČAOIR 19
 ĐREIČEAMANTAIS, AGUS CUIR A ĐEAN TEAČTAIREAČT
 ČUIĞE, AGUS DUBAIRT SÍ: NÁ BÍOĐ AON ĐAINT AĞAT LEIS
 AN DDOINE FÍORAONTA SAN; ÓIR TÁ A LÁN FUILIĞČE AĞAM
 INDIU MAR ĞEALL AIR, ČRÉ AISLIĞ. AČ DO CUIR UAČTA- 20
 RÁIN NA SAĞART AGUS NA SEANÓIRÍ NA DDAOINE SUAS ČUN
 ĐARABBAS DO ČOĞAD, AGUS ÍOSA DO ĐÍČIÚ. AGUS 21
 D'FREAGAIR AN RIAŠALTÓIR AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: CÉ'CU
 DE'N ĐEIRT IS MAIČ LIĐ A LEIĞFINN SAOR? AGUS DUB-
 RADAR SAN: ĐARABBAS. DUBAIRT PÍLÁT LEÓ: AGUS CAD 22
 A ĐEANFAD I DČADOB ÍOSA, AR A DČUĞTAR CRÍOST?
 DUBRADAR ĞO LÉIR: CÉASDAR É. DUBAIRT AN RIAŠ- 23
 ALTÓIR LEÓ: AČ CAD É AN T-OLC ADÁ ĐEANTA AIĞE? AČ
 DO LIÚĞADAR NÍB' AOIRĐE: CÉASDAR É. NUAIR A ČONAIČ 24
 PÍLÁT NÁ RAIĐ AĞ EIRIĞE LEIS, AČ ĞUR TOIRMEASĞ A BÍ
 AĞ TEAČT, FUAIR SÉ UISĞE, AGUS DO NIĞ SÉ A LÁMA OS
 CÓMAIR NA DDAOINE, AGUS DUBAIRT SÉ: ČÁIM-SE SAOR
 AR FUIL AN FÍORAON SEO; ORAIĐ-SE BÍOĐ. AGUS 25
 D'FREAGAIR NA DDAOINE ĞO LÉIR: A CUIR FOLA ORAINNE
 AĞ AR ÁR SLIOČT. ANSAN DO LEIĞ SÉ SAOR ČÚČA 26
 ĐARABBAS, AGUS ČUĞ SÉ ÍOSA SUAS DOÍĐ LE CÉASAD, TAR
 EIS A ŠGIÚRSÁLA.

ANSAN DO ČÓĞ SAIĞDIÚIRÍ AN RIAŠALTÓRA ÍOSA LEÓ ¹ 27

¹ Salm XXI. 17.

28 AMAC SA HALLA, AGUS CRUINNIGEADAR CUIGE AN BUIBEAN
 29 CUIREADAR CLÓCA DEARG UIME. AGUS D'FÍGEADAR
 CORÓINN DEILGNEAC, AGUS CUIREADAR AR A CEANN Í, AGUS
 CUIREADAR CLEIT 'N-A LÁIM. AGUS DO LEIGIÓIS IAD FÉIN
 30 AR A LEAT-GLÚIN AR A AĞAIÐ AMAC AĞ MAĞAÐ FAOI, AGUS
 31 DEIRIÓIS, SLÁN DUIT, A RÍ NA N-IÚDAC! AGUS CAITIÓIS
 seile AIR, AGUS TÓĞAIÓIS AN CLEIT AGUS BUAILIÓIS buille
 32 ÒI SA CEANN AIR. AGUS NUAIR A BÍ A SCUIÐ MAĞAIÐ
 DEANTA ACU Baineadar de an clóca, AGUS CUIREADAR
 A CUIÐ ÉADAIĞ FÉIN UIME, AGUS DO RUĞADAR leó é cun
 é céasað.

32 AGUS NUAIR A CUADAR AMAC FUARADAR DUINE Ó
 CÍRÉNÉ, DÁR B'AINIM SÍMÓN; AGUS CUIREADAR FÉAC-
 AINT AR AN NDUINE SIN DUL leó AGUS A CROS D'IOMPUR.
 33 AGUS TÁNADAR CUN ÁICE AR A DTUĞTAR ƳOLƳOTA, 'sé
 34 SIN, ÁIT CALBÁRÍ.¹ AGUS TUGADAR le n-ól dÓ fÍON
 ƳUR CUIREAÐ DOMBLAS TRÍÐ; AGUS NUAIR A BLAIS sé
 35 é ní ÓLFAD sé é. AGUS NUAIR A DEINEADAR é céasað,
 DO RAINNEADAR A BAILL ÉADAIĞ EATARÇA, 'ĞÁ ƳCUR
 AR CRANNAIÐ; IONUS ƳO ƳCÓMLÍONFAÍ AN NÍÐ ATÁ
 RÁIÐTE AĞ AN B'FÁIÐ: ²DO RAINNEADAR EATASÇA MO
 BAILL ÉADAIĞ, AGUS CUIREADAR AS CRANNAIÐ MO
 36 CUIÐ ÉADAIĞ. ANSAN DO SUIÐEADAR AĞ FAIRE AIR.
 37 AGUS CUIREADAR OS CIONN A CINN A CÚIS ƳGRÍOBÇA: ÍOSA,
 38 RÍ NA N-IÚDAC, é seo. ANSAN DO céasað, MAR DON
 leis, beirt bičeamnac, DUINE ACU AR A LÁIM DEIS, AGUS
 39 DUINE ACU AR A LÁIM CLÉ. AGUS AN MUINTIR A ƳABAD
 40 TAIROS TUGAIÓIS masla dÓ, AĞ CROÇAÐ A ƳCINN, AGUS
 DEIRIÓIS, BAH, DO LEAĞFÁ TEAMPAL DE AGUS CURFÁ
 SUAS AIRÍS é I ƳCEANN TRÍ LÁ; DEIN TU FÉIN DO ŠAORAÐ.
 41 MA'S TU MAC DE TAR ANUAS Ó'N ƳCROIS. AGUS AR AN
 ƳCUMA ƳCÉADNA UACHTARÁIN NA SAĞART, AĞ DEANAM
 MAĞAIÐ, MAR DON leis NA ƳGRÍBNEÓIRIÐ AGUS leis NA
 42 SEANÓIRIÐ, DEIRIÓIS: DO ŠÁBÁIL se DAOINE eile; NÍ'L
 AR A CUMAS é FÉIN DO ŠÁBÁIL. MÁ'SÉ RÍ ISRAÉIL e,
 TAGAD sé ANUAS ANOIS Ó'N ƳCROIS AGUS CREIDFIMIÐ ANN.
 43 BÍ A MAINĞÍN AS DIA, ŠAORAÐ DIA ANOIS é, MÁ'S ÁIL

¹ .i. ÁIT AN CLOIGINN.² Salm XXI. 19

leis é: ÓIR DUBAIRT sé, Is mé Mac Dé. Agus na bit- 44
eamnaiḡ a bí céasda i n-aice leis, tusaḡad an masla
céadna dó.

Agus ó'n sémaḡ h-uair táinig doirceaḡt ar an 45
nuḡman go léir go dtí an naomhaḡ h-uair. Agus 46
tímpal an naomhaḡ h-uair do labhair Íosa do ḡuḡt ana
áro, agus dubairt sé: ¹ÉlÍ, ÉlÍ, lamá sabactání? 'sé
sin, a ḡia, a ḡia, caḡ uime ḡur tréigis mé? Agus 47
bí daoine 'n-a seasam ann agus d'airigeadar é, agus
dubradar: Tá sé sin aḡ ḡlaodac ar Élias. ² Agus 48
do riḡt duine acu láitreaḡ, agus d'aimrig sé spúinge,
agus cúm sé i ḡfínéigir é, agus cuir sé ar cleit é,
agus tusaḡ sé le n-ól dó. Agus dubairt an cuḡ eile: 49
leis dó; feiceam an dtiocfaib Élias 'ḡá saoraḡ.

Agus d'éigim Íosa airís do ḡuḡt áro, agus tusaḡ sé a 50
anam uairḡ.

Agus féac, do stracaḡ 'n-a ḡá cuḡ ó bárr go bun 51
brat an teampail; agus do luaisḡ an talam, agus do
sgoilḡ na caraigreaḡa; agus do h-osgalaḡ na 52
h-uagha agus d'eirig a lán de corpaib na naom a
codaḡl, agus tar éis aiséirigḡe dó tanaḡdar amac as na 53
h-uaghnaib, agus tanaḡdar isteaḡ sa caḡair naomḡa,
agus conaic a lán iad.

An taoiseac céad, ámtac, agus an buiḡean a bí 'n-a 54
teannta aḡ faire Íosa, nuair a conacadar an luasḡaḡ
talmán agus na neitḡe do cuḡt amac, táinig eagla ana-
mór, orḡa agus dubradar: ḡo fíor doḡ' é Mac Dé é sin.

Agus bí a lán ban ann aḡfaḡ amac, do lean 55
Íosa ó ḡaililí aḡ friotálam air: ar a raib máire 56
maḡdalén, agus máire, máḡair Séamus agus Iósep,
agus máḡair clainne Sebeḡé.

Agus nuair a bí an trácḡnóna ann táinig duine 57
saiḡbair, ó Arimaḡtea, dár ḡ' ainim Iósep, agus duine
de ḡeisḡiobulaib Íosa doḡ' ead é: Cuairḡ an duine sin 58
aḡ triall ar pílát, agus d'iarr sé corp Íosa air.
Ansan d'ósduis pílát an corp a tadbairt dó. Do 59
fuair Iósep an corp, agus d'fill sé i línéadac ḡlan é,
agus cuir sé 'n-a cuama nua féin é, a bí ḡearrḡa aise 60

¹ Salm xxi. 2.² Salm lxviii. 22.

1 I ζCΑΡΑΙΣ; ΑΣUS CUIR sé cloC mór cun béil na h-uAǵA,
 61 ΑΣUS v'imCíǵ sé. BÍ Ann, áMĆAĆ, MÁIRE MǼǵOALÉN
 ΑΣUS An MÁIRE eile ΑΣUS IAO 'n-A suiðe AR AǵAIð NA
 h-uAǵA AMAĆ.
 62 ΑΣUS An LÁ 'n-A ðIAIð SAN, An LÁ I nðIAIð LAE An
 ollAMuiǵĆe, CÁINIǵ UAĆĆARÁIN NA SAǵART ΑΣUS NA
 63 FAIRISÍNIǵ I n-AONfEAĆĆ AZ TRIALL AR pÍLÁĆ,* ΑΣUS
 OUBRAðAR: A UASAIL, IS CuiMIN linn zo nOUBAIRĆ An
 fEALLAIRE. úð NUAIR A BÍ sé beó: I ζceAnn TRÍ LÁ EIREÓ-
 64 CAd AIRÍS. ÓRðUIǵ-se, v'Á BÍǵ sin, ζÁRðA CÚR AR An
 uAIǵ zo vĆÍ An TRÍMAð LÁ: le h-eAǵLA zo vĆIOCFAd A
 ðeisǵIOBuIL ΑΣUS zo nǵOIðFIðÍS é, ΑΣUS zo nðÉAR-
 FAIðÍS leis na ðAOINE: v'EIRÍǵ sé óS na MAIRð: ΑΣUS
 beIð An fEALL ðEIRINEAC nÍOS MEASA 'nÁ An CÉAd
 65 fEALL. OUBAIRĆ pÍLÁĆ leó: CÁ ζÁRðA AǵAIð. Im-
 CÍǵIð, ΑΣUS ðEINIð An ζÁRðÁIL MAR IS eÓL ðAOIð.
 66 v'imCíǵEAdAR, ΑΣUS ðAINǵNIǵEAdAR An CUAMA, AZ CÚR
 séALA AR An ζCLOIC, ΑΣUS AZ ceAPAd LUĆĆ FAIRE.

CAIBIðIOI XXVIII.

AISEIRÍǵE CRIÓST. An ζnó A CUS sé le ðEANAñ v'Á ðeisǵIO-
 buLAIð.

1 ΑΣUS I nðEIRE NA sabbóIðE, NUAIR A BÍ An CÉAd LÁ
 ðe'n tseACĆMAIN AZ soILSIÚ CÁINIǵ MÁIRE MǼǵOALÉN
 2 ΑΣUS An MÁIRE eile AZ fÉACAINĆ NA h-uAǵA. ΑΣUS
 fÉAC, CÁINIǵ LUASǵAd mór TALLMAN. MAR CÁINIǵ
 AINǵEAL An TIǵEARNa ANUAS ó neAñ, ΑΣUS CÚAIð sé
 ΑΣUS v'IOmpUIǵ sé SIAR An CLOC ΑΣUS suið sé UIRĆI;
 3 ΑΣUS BÍ A ζnÚIS MAR LASAIR CEinĆRIǵE, ΑΣUS A CUIð ÉAd-
 4 AIǵ MAR An sneACĆA. ΑΣUS le h-eAǵLA ROIMIS CÁINIǵ
 sǵANNRA ÁR An LUĆĆ COIMEÁðĆA, ΑΣUS BA CÚMA IAO nó
 5 ðAOINE A BÉAd MARð. ΑΣUS v'fREAZAIR An T-AINǵEAL
 ΑΣUS OUBAIRĆ sé leis na mnÁIð: nÁ bioð AON eAǵLA
 ORAIð-se; MAR CÁ fIOS AǵAM ζUR B'É ÍOSA, vO CÉASAð,
 6 ATÁ uAIð. nÍL sé ANSO: MAR v'AISeIRÍǵ sé, fÉ MAR

* Ver. 62. "Lae an ollamuiǵĆe." .i., an LÁ ðEINĆÍ An olmÚCÁn
 zo leIR óIR nÍ ceADUIǵĆÍ FIÚ olmÚ BÍð LÁ NA sabbóIĆE.

A gceall sé: tagaibh agus féadaiibh ar an áit 'n-ar cuir-
 eadh an tigearna. Imčíghibh anois go luač, agus 7
 innsibh d'á deisgiobulaiibh gur aiseirigh sé; agus féac,
 tá sé ag dul rómaiibh go Shaililí: cífiob sibh sa n-áit sin é;
 féac tá innste agam daoibh roim ré. Agus d'imčígh- 8
 eadh ar amach go tapaibh ó'n uair, agus bhí eagla mór
 ortha agus áchtas mór, agus iad ag ruič cun an sgeil
 a bh' innsint dos na deisgiobuil. Agus féac, do 9
 buail Íosa úmpa, agus duibairt sé: Slán daoibh. Agus
 do éannaigh agus do rugadh ar cosaibh air, agus
 d'adhradh é. Ansan duibairt Íosa leo: Ná bíobh 10
 eagla oraiibh; imčíghibh, agus innsibh dom' bhráithribh,
 ionus go ražaibh go Shaililí; Cífiob sibh sa n-áit
 sin mé.

Agus nuair a bíodh imčíghce, táinig cuibh de'n 11
 luč coimeáda isteach sa cachtair, agus d'innseadh
 d'uačtaránaibh na sažart cad a bhí tuitiche amach.
 Agus éannaigh-san i bhfočair a céile, mar don leis na 12
 seanóiribh, agus cuadh i gcómairle, agus tugaadh
 cuibh mór airghibh dos na saighdiúiribh, agus duibairt 13
 leo: Abraiibh, táinig a deisgiobuil sa n-oirche, agus
 goirdeadh é agus sinne i n-ár scoolaibh, agus má 14
 airigeann an ríagaltóir an sgeal labarfaimibh ne
 leis, agus cuirfimid sibh-se ó bdoğal. Agus do 15
 glacadh-san an t-airgead, agus beineadh mar a
 duibairt leo. Agus tá an sgeal san leachta a meas na
 n-lúach go dtí an lá iníu.

Agus d'imčígh an t-aoinneéas deisgiobul go 16
 Shaililí, go dtí an cnoc mar a raibh ceapaithe ag Íosa
 dóibh. Agus nuair a conacadh é d'adhradh é; ac bhí 17
 cuibh acu lağ-creideamh. Agus táinig Íosa agus 18
 do labhair sé leo, agus duibairt: Do tugaibh dom-sa žac
 cómačt ar neamh agus ar talamh.* ¹ Imčíghibh, d'á bhrígh 19

¹ MARC. XVI 15.

* VER. 18. "žac cómačt."—Féac ansan an t-úğdarás a tugaibh
 dos na h-Asbolaiibh, agus an cúram a cuireadh ortha féin agus ar
 na h-easboğaiibh agus an an žcléir a táinig 'n-a ndiaibh. Do
 fuair Críost ó n-Ačair Síoruíde žac cómačt ar neamh agus ar
 talamh, agus as neart na žcómačt san cuireann sé uair iad ar
 fé mar a cuir an t-Ačair uair é féin, (Eóin XX. 21.) cun múine
 agus teagasğ a čabairt, ní do buine 'ná do beirt, ac do'n čine

sin, agus múinið na geinte go léir, agus baistið iad i n-ainim an Achar, agus an Míc, agus an spioraid 20 naomh. Agus teagaisið iad cun gac ar órduigeas-sa daoib do coimeádo: agus féad, táim-se i nábúr bfochair tríð na laeanta go léir, go dtí críochnú an tsaothail.

Daona go léir; cun na bfirmíní go léir a múine doib; agus i dtreo go mbea sé féin as cabrú leó go h-éifeac tamail sa cúram san, geall se doib go mbea sé 'n-a dtéanna, ní h-ar fea céad blian ná ar fea míle blian, ac gac aon lá, go dtí veire an domáin, conus is féidir, dá bbrí sin, do'n Eaglais Cailiciðe dul amú, agus go bfuil, i bfochair a cléire aici i gcómnúige, mar atá geallta anso, Críost féin, "an tslí, an fírinne, agus an beata"? (Eóin XIV.)

SOISGÉAL NAOMĤA ÍOSA CRÍOST

DO RÉIR

MARCUIS

Deisgiobul do n. peadar ab eað Marcus naomĥa agus míniĥteóir do (a)deir n. Ierom). Do réir mar airiĥ sé ó peadar féin do sgríb sé, sa Róm, fé mar iarr na bráire air, Soisgéal gearr, timpal deic mbliana tar éis deasgabála ár slánuiĥteóra. Do mol n. peadar an sgríbinn sinn, nuair airiĥ sé é, agus d'órduiĥ sé go léiĥfí é ĥ puiblíðe san Eaglais. Deir baronius, agus cuille ĥur sa laoidin a deineað an sgríbinn, ac tá níos mó a)deir ĥur sa ĥréiĥis a deineað é.

CAIBĤIOL I.

Seanmóiniú eóin baiste. Críost d'á baiste aige. É aĥ ĥlaodac a deisgiobul agus aĥ deanaĥ mírbúiltí.

Tusaĥ Soisgéil Íosa Críost, mic d'é.

MAR aĥa sgríobta i n-Isáias fáib: ¹ Féac, táim aĥ cur mo deactaire rómat cun na slíĥe d'ollamú rómat. ² ĥuĥ duine aĥ ĥlaodac sa bfasac: Ollam-uigib an tslíĥ do'n tigearna; deinið a casáin do b'iriú do. Bí eóin sa bfasac aĥ baisteað agus aĥ fógairt baiste cun aicriĥe agus cun maiteamnacais peacaí. Agus bí muintir Iúdaea agus muintir Ierúsaleim go léir aĥ dul amac aĥ triall air, agus bí sé 'ĥá mbaisteað i n-aðainn Iórðain, agus iað aĥ aomáil a bpeacaí. Agus ruainneac camail iseað bí mar éaðac ar eóin, agus crios leactair an a com, ³ aĥ isé bia a bí aige 'ná lócuistí aĥ mil fíain. Agus seo mar a deineað sé fógairt: Tá duine is mó cómacĥ 'ná mise aĥ deact am biað, agus ní fiú mé go ĥcromfainn agus go sĥaoilfinn iall a b'róiĥe.

¹ Mat. iii. 1.

² Isáias xl. 3.

³ Lebit. xi. 22.

- 8 ¹ Do b'aisteas-sa sib le h-uisge; baistfíò sé siúò sib, ámhac, leis an Spioraio Naomh.
- 9 Agus do éarla, ins na laeibh sin, go dtáinig Íosa ó Nasaret Shaililí agus gur baist eóin é sa n-lórdan.
- 10 Agus láitreac nuair a táinig sé aníos as an uisge, do éonaic sé na flaéais ar osgailt agus an Spioraio Naomh as teacht anuas i bhfuirm colúir agus as túir-ling air. Agus táinig an guth as na flaéais: Is túsa mo mac dílis; is ort atá mo gheann.
- 12 Agus láitreac do sheól an Spioraio amac sa bhfásac
- 13 é; agus bí sé sa bhfásac daéad lá agus daéad oibre, agus bí Sáatan as cur caéa air, agus bí sé ameach na mbeirigeac allta, agus bí na h-aingil as friotálam air.
- 14 Agus nuair a bí eóin cuéa sa príosún, táinig Íosa isteach i nShaililí as craobhsaoileadh soisgeil
- 15 rígeachta Dé. Agus duibairt sé: Tá an aimsir caithe, agus tá rígeacht Dé buailte libh. Deiniò aithrise agus creidiò an soisgeal.
- 16 Agus bí sé as siubal ar bruac mara Shaililí agus éonaic sé Símon agus Ainrías a b'icáir as cur líonta sa bhfaraise (mar iasgairí ab ead iad). Agus duibairt Íosa leo: leanaiò mise agus déanfaid iasgairí ar daoine díb. Agus b'fágadair ansan na líonta agus do leanadair é láitreac. Agus nuair a bí sé imithe tamall beas ó'n áit sin éonaic sé Séamus mac Sebedé agus eóin a b'icáir agus iad as socarú a líonta sa luig; agus do glaoibh sé ortha láitreac agus b'fágadair ansan sa luig Sebedé a n-atair agus a lué oibre, agus do leanadair eisean.
- 21 Agus cuadair isteach i gCaparnaum, agus san móill, sa tsabbóid, téigeadh sé isteach sa tsinagóg agus
- 22 beineadh sé téagas. ² Agus do cuir a téagas ionnua ortha, mar do téagais sé mar duine go raib comacht aige, murar b'ionan a's na sgríob-neoirí.

¹ Shíomh i. 5; ii. 4; xi. 16; xix. 4.

² Maic. vii. 28; lúc. iv. 32.

Azus bí sa tsinagóig acu nuine go raib spioraid 23
neamhlán istig ann, agus do líuig sé amac: Cad 24
í an baint atá agatsa agus againne le n-a céile, a Íosa
nasareit? ar seisean. An cun sinn a milleadh a
táinig annso? Tá fios agam cé h-é tu, don naomha de.
Azus do smaictuig Íosa é agus duhairt sé: bí ciúin 25
agus imtigh amac as an nuine. Ansan do cuir an ann- 26
spriú truaillithe sgread as, agus bain sé stracad
as an nuine, agus d'imtigh sé amac as. Agus 27
táinig iongha ar na daoine go léir, agus bíodar ag
fiafraige dá céile; agus deiridís: Cad é seo? cad
é an teagas nua é seo? go gcuireann sé smaict ar
na h-annspriob truaillithe féin, agus go ngéillio
sian dó? Agus do gluais a cuairis láitreac tré 28
críó gaililí go léir.

Azus canadar láitreac amac as an sinagóig agus 29
canadar go tig Símoín agus Ainríais, i n-aonfeacht
le Séamus agus le h-eóin. Agus bí máthair céile 30
Símoín 'n-a luige le fiabras, agus do labradar leis
láitreac 'n-a taob. Agus táinig sé agus do rug sé 31
ar láim uirthi agus tóg sé suas í, agus d'imtigh an
fiabras di láitreac, agus deir sí friotálam ortá.

Azus nuair a táinig an tráchnóna agus cuaidh grian 32
fé, tugadar ag triall air gac aoinne a bí as a sláinte
agus gac aoinne go raib deamán ann. Agus bí 33
muintir an baile go léir cruinnithe ag an ndorus;
agus do leis sé na sluaigte daoine ó gac sahas 34
galair d'á raib ortá, ¹agus cuir sé amac na sluaigte
deamán, agus níor leis sé dóib labhairt, mar d'ait-
nígeadar é.

Azus d'eirigh sé ana-moç ar maidin, agus d'imtigh 35
sé amac agus cuaidh sé go h-ait uaigneac, agus bí sé
ag suíde ann. Agus do lean Símon é, agus an 36
muintir a bí 'n-a ceannra. Agus nuair a fuaradar 37
é duhradar leis: Táid na daoine go léir at' lorg.
Azus duhairt sé leo: Téigmís isteaç ins na sráidib 38
agus ins na bailtib beasa atá i n-áf gcómgarf go
ndeineadh craobsgaoileadh ionta, óir is cuige sin a
tánaas.

- 39 Agus bí sé aς seanmóin ins na sinagógaib acu ar fuir ζaililí go léir, agus aς cur deamhan amac.
- 40 Agus táinig cuige lobar, 'ζá ζuibe, agus o'úm-luig sé oó agus duðairt sé: Má's toil leat é is
- 41 féidir duit mé ζlanadh. Agus táinig truaς aς íosa oó, agus do sín sé a lám agus cuir sé ain í, agus
- 42 duðairt sé: Is toil liom é; ζlantar tu. Agus nuair a duðairt sé an focal o'imctiς an lobra de'n duine
- 43 láitread, agus bí sé ζlan. Agus tuς sé foláram oó
- 44 agus cuir sé uair amac é láitread, agus duðairt sé leis: Seačain agus ná h-innis o'aoinne é, ac imctiς
- agus taisbeáin tu féin o'uachtarán na saςart, agus tabair, ar do ζlanadh, ¹ na neite a o'órduiς Maois,
- 45 mar fiaónaise oóib-sin. Ac cóm lúac agus cuairt seisean amac o'iriς sé ar an sζéal a o'innsint agus do craoibςζaoileadh, i o'treó nar féadh íosa dul isteach go puibilib de sa cáthair, agus ζur fan sé lasmuid ins na h-áiceanaib uaigneacha, agus ζur cruinniς na daoine cuige as ζac áir.

CAIBIDIL II.

An duine a bí ζan lút a ζéas oá leigeas aς Críost. Maiciú oá ζlaodac aige. A deisgiobuil aige 'á cosaint.

- 1 Agus i ζcionn rainnt laečanta táinig sé airis isteach
- 2 i ζCaparnaum. Agus do h-airiζeadh go raib sé i o'tiς ann, agus do cruinniς a lán daoine ann, i o'treó
- 3 ná raib slíς oóib sa tiς ná aς an nδorus féin, agus
- 4 bí an bričtar aige o'á labairt leó. Agus táinig daoine cuige agus duine a bí ζan lút a ζéas acu, o'á
- 4 iompar idir čečtar. Agus nuair ná féadfaidís é čabairt 'n-a láthair, mar ζeall ar an mbrút, do nočtarad bará an tiςe sa n-áit 'n-a raib sé, agus o'eineadad osζailt agus do leigeadad síos trío an osζailt, 'n-a luige ar leabair, an duine a bí ζan lút.
- 5 Agus nuair a čonaic íosa an creideam a bí acu,

¹ Lebit. xiv. 2.

DUBAIRT sé leis an nDuine: A mhic, táir do péacaí
 mairte duit. Agus bí cuib do sna sgríbhneoirib ann 6
 'n-a suibhe agus iad as maicneam 'n-a scroibe: Cad 7
 é seo a d'eir sé seo? Tá diamasla aise d'á
 déanam. ¹ Cé féadfaid péacaí mairteam ac dia 8
 amáin? Agus bí a fíos as Íosa láitreac, i n-a
 spioraid féin, an maicneam a beic 'n-a n-aighe acu-
 san, agus dubairt sé leo: Cad cuise daoib an maic-
 neam san a beic i n'úr scroibe asaid? Cé 'cu is usa 9
 a rá: Táir do péacaí mairte duit; nó a rá: Eirí,
 agus tóg suas do leabaid agus siublaigh? Ac, 10
 ionus go mbead a fíos asaid go bfuil as Mac an
 Duine ar an talam so cómaic cun péacaí mairteam
 (dubairt sé leis an nDuine gan lú:) Deirim-se 11
 leat-sa, Eirí, agus tóg suas do leabaid, agus
 imcigh cun do tige féin. Agus d'eirí an Duine 12
 láitreac agus tóg sé suas an leabaid agus d'imcigh sé,
 os cómair a súl go léir, i treó go raib iongha ortá
 go léir agus gur tusaad onóir do Dia, agus, ní
 féacamair riam a leicéib, a deiridís.

Agus d'imcigh sé amac airís cun na faraise, agus 13
 do lean na daoine go léir é, agus bí sé 'gá teagasg.
 Agus as gabáil tairis do do conaic sé léibí, mac 14
 Alpeí, 'n-a suibhe as bórb an cusuim agus dubairt
 sé leis: lean-sa mise. Agus d'eirí seisean agus
 do lean sé é.

Agus do tálá, nuair a suib sé cun bíb 'n-a tigh 15
 sin, gur suib mórán puiblicánac agus mórán
 peacac i scuibreann Íosa asup a deisgiobul; mar
 bí a lán acu ann, agus iad-san 'gá leanmairt, leis.
 Agus nuair a cíob na sgríbhneoirí agus na fairisíní 16
 é as caicteam bíb i scuibreann puiblicánac agus
 peacac, deiridís le n-a deisgiobul: Cad cuise
 d'úr máigistir-se beic as ite agus as ól i scuib-
 reann puiblicánac agus peacac? D'airí Íosa san, 17
 agus dubairt sé leo: Ní h-as daoine slána atá gá
 le doctúir ac as daoine gan sláinte. Ní cun na
 bfíoraon do glaoðac a tanaas-sa ² ac cun na bpeacac
 do glaoðac.

¹ Ióh xiv. 4; Isáias xliii. 25.

² 1 Tim. i. 15.

18 Agus b'í deisgiobuil eóin agus na fairisínig as
 véanam trossaib, agus éanádar cuige agus dub-
 radar: Cad n-a éadob go ndéinib deisgiobuil eóin
 agus na bfairisíneac trossaib, agus ná déinib do
 19 deisgiobuil-se trossaib? agus dubairt íosa leo:
 An amlaib is féidir do clainn na bainise beic as
 véanam trossaib an fáib atá an céile acu? An
 fáib atá an céile acu 'n-a bfochair ní féidir dóib
 20 trossaib véanam; Ac tiocfaib an lá i n-a dtósfar
 uata an céile, agus ausan déanfaib siab trossaib
 21 ins na laetantaib sin. Ní cuireann doinne píosa
 d'éadac nua as deisiú seana-éadaig; nó má cuir-
 eann, béarfaib an píosa nua leis tuille de'n treana-
 22 éadac, agus méadófar an stracaib. Agus ní cuir-
 eann doinne fíon nua i sean-ártaib leatair; nó má
 cuireann, brisib an fíon nua na sean-ártaí agus
 doirtfar an fíon agus caillfar na h-ártaí; ac is
 i n-ártaib nua is ceart an fíon nua do cur.

23 Agus do éarla, uair eile, an tigearna agus a deis-
 giobuil a beic as gabáil tré gortaib arbaib sa trab-
 bóib, agus óirig na deisgiobuil, agus iad as siubal,
 24 ar na diasaib do staicab. Agus dubairt na fairis-
 ínig leis: Féac; Cad cuige dóib sin beic as véanam
 25 ruda nác bleagtaic a véanam sa tsabbóib? Agus
 dubairt sé leo: An amlaib nár léigeadair riam
 1 cad a dein dáibib nuair ab éigean dó é véanam,
 nuair a b'í an t-ocras air féin agus ar an muintir
 26 a b'í i n-aonfeact leis? Conus mar a cuib sé
 isteaic i dtig Dé i n-aimsir an árd-sagairt Abiatar,
 agus conus mar a d'ic sé na bulóga fiaónaise
 2 nár bleagtaic d'aoinne a d'ic ac do sna sagairt,
 agus cuig sé le n-ic iad do'n muintir a b'í i n-aon-
 27 feact leis? Agus dubairt sé leo: Níor deineaib
 an duine ar son na sabbóibe, ac do ceapab an
 28 tsabbóib ar son an duine. I gcás go bfuil mac
 an Duine 'n-a máigistir ar an sabbóib féin.

¹ 1 Rí. xxi. 6.

² leib. xxiv 9.

CAIBIOL III.

An lám a bí feócta dá leigheas as Críost. An d'aréas dá
 doṡaḃ aise. Na fairisínig dá gcur i bpúnc aise, agus an
 diamasla acu á déanamh.

Agus cuaiḃ sé isteaḃ airís sa tsinagóig, agus bí 1
 duine ann agus bí lám leis feócta. Agus bíodar as 2
 faire air, féacaint a' ndéanfaḃ sé an leigheas sa trab-
 bóio, i dtreoḃ go gcuirfidís 'n-a leit é. Agus duḃairt 3
 sé leis an bfeair: Seasaim amac anfo i lár baille.
 Agus duḃairt sé leo-san: Cé 'cu is dleasḡtaḃ, maic 4
 a déanamh nó oic a déanamh sa tsabbóio? Anam duine
 do saoraḃ nó do milleaḃ? Níor labradar-san
 focal. Agus d'féac sé 'n-a tímpal orḃa go fearḡ- 5
 aḃ, agus bí brón air mar gheall ar an gcroíḃe beic
 cóim dail acu, agus duḃairt sé leis an bfeair: Sin 6
 do lám. Do sín; agus bí an lám leigiste. Agus
 d'inctig na fairisínig amac láitreac agus cuadair
 féin agus muintir héroio i gcómairle 'n-a coinnib
 féacaint conus a tiocfaḃ leo é milleaḃ.

Ac d'inctig íosa agus a deisgiobuil cun na faraise; 7
 agus do lean pobul mór é a' gaililí agus a' lúdaéa,
 agus a' ierusalem, agus a h-íúmea, agus ó'n 8
 doṡaḃ eall de'n lórdan, agus muintis na mball
 tímpal tuíre agus sídóin, suacantaís daoine a
 táinig as triall air nuair airigeadar a gníomarta.
 Agus duḃairt sé le n-a deisgiobuil long beas a 9
 coimeáḃ do, mar gheall ar an sluas, le h-easla go
 mbrúḃfaiois é. Óir bí mórán daoine aise 'á leig- 10
 eas, agus bí na daoine go raib don gearán orḃa as
 brúic isteaḃ air a d'iarraib teangabáil leis; agus 11
 na h-annspridí truaillicte, nuair a cíois é, do
 sléacḃaiois do, agus deiriois go h-árḃ: Is tusa 12
 mac Dé. Agus tuḡaḃ sé órdú dian-doib gan é
 d'foillsiú. Agus cuaiḃ sé suas ar an gcnoc agus 13
 do ḡlaioḃ sé cuige na daoine ba toil leis féin, agus
 éanaḃar cuige.

Agus sócaruig sé ar d'aréas a beic i n-a focair, 14
 agus go gcuirfead sé as craobsgaoilead iad. Agus 15
 tuḡ sé cumas doib ar ḡalaraib do leigheas agus ar

16 òeamnaib̃ òo cùr amac̃. Agus eus sé peadar mar
 17 ainim ar Símon. Agus Séamus mac Sebeoé agus
 eóin a òricáir, agus eus sé bóanenges ort̃a, sé sin
 18 maca cóirēnigē. Agus Ainōrias, agus Pilib, agus
 p̃árēalán, agus Maiciú, agus Tomás, agus Séamus
 mac Alpeí, agus Tadóeus, agus Símon an Can-
 19 áníteac̃, agus Iúdas Iscariót, an fear a óiol é.
 20 Agus éanadar cun an tige, agus éamig an tsluaḡ
 airís i ntreó nár b'féidir dóib̃ fiú bia òo cáiteam̃.
 21 Agus nuair airig̃ a múintir féin é òo cuadar amac̃
 cun beirte air. mar duḡradar: Is as a meabair
 22 atá sé. Agus na sgríbhneóirí a éamig anuas ó Ierú-
 salem, ¹ duḡradar gur b'é Beelsebub a bí istig̃ ann,
 agus gur le cómac̃t rí na nreaman a bí sé as cur
 23 na nreaman amac̃. Agus òo ḡlaoiò sé cuigē iad,
 agus òo labair sé leo i solúidib̃: Conus féadfaò
 24 Sátan Sátan òo cùr amac̃? Agus má bíonn ríḡ-
 eac̃t deig̃lte 'n-a coinnib̃ féin ní féidir òo'n ríḡ-
 25 eac̃t san seasam̃: Agus má bíonn teag̃lac̃ as ḡabáil
 i ḡcoinnib̃ a céile 'n-a códaib̃ ní féidir òo'n teag̃lac̃
 26 san seasam̃; Agus má eirigēann Sátan 'n-a coinnib̃
 féin, tá se 'n-a códaib̃ rannēa, agus ní féidir òo
 27 seasam̃, agus tá deire leis. Ní féidir òo òuine
 òul isteaç̃ i n-tig̃ fir láidir agus a cuio b'fuaḡac̃,
 mura ndéinib̃ sé an fear láidir òo ceangal an n-túis,
 28 agus ansan féadfaib̃ sé a t̃ig̃ òo robáil. ² ḡo deim̃in
 aḡeir̃im lib̃, maif̃ar òo'n cine ḡaona ḡac̃ peacaò
 29 agus ḡac̃ diaḡasla b'á nḡeānfaiò siad; Ac̃ an
 t-é a ḡeānfaiò diaḡasla i n-aḡaiò an spioraiò
 naoim̃, ní beir̃ maiteam̃nac̃as ḡo deó aigē le
 30 fágail, ac̃ beir̃ sé ciontaç̃ i bpeacaò síoruib̃. Mar
 ḡo nḡuḡradar: Is annspriò truaillig̃te atá aigē.
 31 Agus éamig̃ a mátair agus a b̃ráit̃re agus bíod̃ar
 'n-a seasam̃ amuig̃, agus cuiread̃ar teac̃taireac̃t
 32 isteaç̃ as ḡlaoiòac̃ air. Agus bí na ḡaone 'n-a suib̃e
 'n-a t̃impal, agus duḡradar leis: Féac̃, tá òo má-
 33 t̃air agus òo b̃ráit̃re amuig̃ agus, iad at' lorg̃. Agus
 duḡairt̃ sé leo 'ḡá b̃freag̃ra: Cé h-iaò mo mátair-se
 34 agus mo b̃ráit̃re? Agus b'féac̃ sé 'n-a t̃impal ar

¹ Mat. ix. 34.² Mat. xii. 31; Luc. xii. 10; 1 eóin v. 16.

AN MUINTIR A BÍ TÍMPAL AIR AGUS DUBAIRT: SINIAD MO MÁTÁIR-SE AGUS MO BRÁIÐRE. ÓIR, AN T-É A DÉAN- 35
FAIÐ TOIT DÉ, SINÉ IS BRÁTÁIR AGUS SIÚR AGUS MÁTÁIR
AGAM-SA.

CAIBIDIL IV.

PARABAL AN CURADÓRA. AN STOIRM D'Á CIÚNAÐ AG CRÍOST.

AGUS DO CHOSNUIÐ SÉ AIRÍS AN TEAGASZ I N-AICE NA 1
FARAIGE, AGUS DO CRUINNIS SLUAÐ MÓN CUIGE, I DTRÉO
GO NDEAGDAIÐ SÉ AR BÓRÐ LUINGE AR AN UISGE AGUS SUR
SUIÐ SÉ ANN, AGUS BÍ AN TSLUAÐ I N-AICE AN UISGE,
AR AN DCALAM TIRIM. AGUS CHUS SÉ MÓRÁN TEAGASZ 2
DÓIB I SOLUIÐIB, AGUS DUBAIRT LEÓ SA TEAGASZ:

EISTID LIOM: FÉAC, CHUAID CURADÓIR AMAÐ AG CUR 3
SÍL. AGUS AG CUR AN TRÍL DÓ, DO CHUIT CUIÐ DE'N TRÍOL 4
I N-AICE AN DÓTÁIR, AGUS TÁINIS ÉANLAITE AN DÉIR AGUS
D'ITEADAR É. AGUS DO CHUIT TUILLE DE AR ÁIT I N-A 5
RAIB IOMAÐ CLOC, AGUS NÍ RAIB PUINN IÐNEAC AIGE ANN,
AGUS D'FÁS SÉ SUAS GO TAPAIÐ MAR NÍ RAIB AN IÐIR
DOIMINN. AGUS NUAIR A D'EIRIÐ AN GRIAN TÁINIS AN 6
BROTALL AIR, AGUS TOISZ ZAN AN PRÉAM A BEIT AIGE
D'FEÓC SÉ. AGUS CHUIT TUILLE DE INS NA SGEACAIÐ, 7
AGUS D'FÁS NA SGEACA AGUS MÚCADAR AN CUIÐ SIN, AGUS
NÍOR CHUS SÉ TORAÐ UAIÐ. AGUS DO CHUIT CUIÐ EILE DE 8
AR CALAM FÓZANTA, AGUS D'FÁS SÉ AGUS D'EIRIÐ SÉ,
AGUS CHUS SÉ TORAÐ UAIÐ, CUIÐ DE FÓ TRÍOCAD, CUIÐ
DE FÓ CFÍ FICID, AGUS CUIÐ DE FÓ CÉAD. AGUS DUB- 9
AIRT SÉ: AN T-É GO D'FUIL CLUASA AIR CUN CLOISINT
CLOISEAD SÉ.

AGUS NUAIR A BÍ SÉ I N'AONAR D'FIAFRUIÐ AN DÁRÉAZ 10
A BÍ I N'FÓCAIR FIOS NA SOLUIÐE DE. AGUS DUBAIRT SÉ 11
LEÓ: DO TUGAÐ DAOIB-SE EÓLUS D'FÁGAIL AR RÚN-
DIAM RAIB RÍGEACTA DÉ, AC DO'N MUINTIR SIN ATÁ LAS-
MUIÐ, DEINTEAR ZAC NÍD I SOLUIÐIB; ¹I DTRÉO AG FÉAC- 12
AINC DÓIB GO D'FEICFIODS AGUS NÁ FEICFIODS, AGUS
AG ÉISTEACHT GO N-AIREÓCAIODS AGUS NÁ TUISFIODS,

¹Isaías vi. 9.

- FAR A NDEANFIOIS COIBCE IOMPAIL AGUS GO MAICFÍ A
 13 bpeacaí DOIB.* AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: AN AMLAIB
 ná cuigeann sib AN TSOLUIB sin? MÁ SEAD, CONUS
 14 A CUIGFIB sib NA SOLUIBÍ GO LÉIR? AN T-É A CUIREANN
 15 AN SÍOL ISÉ AN BRIACTAR A CUIREANN SÉ. AN MUINTIR
 I N-AICE AN BÓTAIR, SIN IAD AN MUINTIR, NUAIR A CUR-
 TAR AN BRIACTAR AGUS GO GTOISIB SIB É, GO DTAZANN
 AN NAMBAID LÁITREAC AGUS GO DTOZANN SÉ CUN SUIBAIL AN
 16 BRIACTAR A CUIREAD MAR SÍOL 'N-A GCROIBTIB. AGUS
 MAR AN GCÉADNA AN MUINTIR A GLACANN AN SÍOL INS NA
 CLOCAIB, SINIAD AN MUINTIR, NUAIR A D'AIRIB SIB AN
 17 BRIACTAR, A GLACANN LÁITREAC É LE H-ÁCAS, AGUS NÍ'L
 AN PRÉAM ACU IONTA FÉIN, AC SEASUIB SIB AR FEAD
 TAMAIL; ANSAN, NUAIR A TAZANN AN TRIOBLÓIB, AGUS AN
 CAT D'Á CUR ORCA MAR GEALL AR AN MBRIACTAR, GLACAI
 18 SIB SZANNAL LÁITREAC. AGUS TÁ DAOINE AGUS GLA-
 CAIB SIB AN SÍOL AMEAS; NA SGEAC; SINIAD NA DAOINE
 19 A D'ÉISTEANN LEIS AN MBRIACTAR, AGUS TAZANN
 CÚRAM AN TSAOGAIL ISTEAC, AGUS ¹ MEALLAD SAIBOIBS,
 AGUS AINMIANTA I DTAOB NEICE EILE, AGUS MÚCAIB SIB
 20 AN BRIACTAR, AGUS CURTAR Ó TORAD TABAIRT É. AGUS
 AN MUINTIR A GLAC AN SÍOL ISTEAC SA TALAM FÓZANTA,
 SINIAD AN MUINTIR A D'ÉISTEANN LEIS AN MBRIACTAR,
 AGUS DO GLACANN É AGUS DO CUGANN TORAD UADA, DUINE
 FÓ TRIOCAD, DUINE FÓ TRÍ FICIB, AGUS DUINE FÓ
 céad.
 21 AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: AN CUIGE TAZANN AN LÓCRANN
 SOLUIS CUN GO SCURFÍ FÉ BÉAL ÁRTAIS É, NÚ FÉ LEA-
 22 BAI? NÁC ANÁIRDE AR COINNLEOIR A CURTAR É? ÓIR
 NÍ'L RUO I BFOIAC NÁ TABARFAR CUN SOLUIS, AGUS NÍOR
 23 DEINEAD RÚN DE AC I DTREÓ GO NOCTFAÍ E. MÁ TÁ
 CLUASA CUN AIREACTAINT AS DOINNE AIRIGEAD SÉ.
 24 AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: FÉAC CAD A D'AIRIGEANN SIB.
 AN TÓMAS 'N-A D'TÓMAISFIB SIB, SINÉ AN TÓMAS 'N-A

¹ 1 Tim. vi 17.

* Ver. 12. "AS FÉACAINC DOIB GO BFEICFIOIS." — MAR
 DIBFEIRZ ORCA TOISZ A SÚILE A BEIC DÚNTA GO TOILTEANAC
 ACU, CIMEAD DIA UADA, FÉ MAR A BÍ TUILLTE ACU AN SOLUS
 AGUS NA GRÁSTA A BÍ LE FÁZAIL ACU DÁ N-ÚMLUÍGHOIS IAD FÉIN,
 AGUS TABARFAD NA GRÁSTA SAN AGUS AN SOLUS SAN CUN A LEASA
 IAD.

CREIDEAM AGAIÖ FÓS? AGUS BÍ EAGLA ANA-MÓR ORÇA,
AGUS DEIRIBÍS LE N-A CÉILE: CÉ H-É SEO DAR LEAT, ZO
B'FUIL SAOČ AGUS FARAIQE ÚMAL DÓ?

CAIBIDÍOL V.

LEGIÓN DEAMIAN AZ CRÍOST DÁ CUR AMAČ A DUINE. AN CAILLEAM-
AINT FOLA AIGE DÁ LEIGEAS. INGEAN LAÍRUIS AIGE Á TÓGAINC ÓN
MBÁS.

1 ¹ AGUS ÉANAÐAR TREASNA NA FARAIQE ZO TÍR NA
2 nĠERASÉNAČ. AGUS NUAIR A ÉÁINIS SÉ AMAČ AS AN
luing do buail uime duine agus é az teačt as na
3 h-uagħnaiö, agus bí deamian ann, agus ins na h-uagħ-
naiö a cómnuiġeaö sé, agus níor b'féidir feasda é
4 ceangal le slaöbraíö féin, óir do ceangalaö é zo
minic le ġeimliö agus le slaöbraíö, agus do b'ris sé
na slaöbraí agus do strac sé na ġeimle as a céile,
5 agus ní raiö ar cumas doinne smačt a cur air. agus
bíö sé i ġcómnuiöe, do ló agus d'oiöče, ins na
h-uagħnaiö agus ins na cnocaiö, az liúiriġ agus 'ġá
6 ġearraö féin le cločaiö. agus nuair a cónaic sé
íosá aöfado uaiö do rič sé cuige agus do sléač sé
7 dö. agus do liúis sé do ġuč áro agus duöairt:
Cao é an cuio atá azat díom-sa, a íosa, a míc dé
is doirde? Iarraim ort i n-anim dé ġan mé pianaö.
8 Óir duöairt sé leis: Imčis amač as an nduine, a
9 spioraio šailis. Ansan do čeisöis sé é: Cao is
anim duit? agus duöairt seisean: ² legión is
10 anim dom, óir is líonmar sinn. agus bí sé 'ġá
11 iarraio zo cruaiö air ġan é cur as an áit amač. bí
tréado mór muc ann agus iao az inníor tímpal an
12 čnuic. agus d'iarr na deamian ačainiġe air, agus
duöbraðar: Cuir ins na mucaiö sinn zo raiġmíö isteač
13 ionta. agus čuġ íosa an ačainiġe döib láitreač.
agus d'imčis na deamian šalača amač agus čuad-
ar isteač ins na mucaiö, agus do ġluais na muca, suas

¹ Mat. viii. 28; Lúc. viii. 26.

² .i. sluag mór. Feic Mat. xxvi. 53, an nóta.

le b'á míle acu, i ndiaib' mullaic a gcinn, isteaic sa
 b'faraige agus do b'áic' iad sa b'faraige. Agus na 14
 daoine a b'í 'ga n-aonáireacht do ritead'ar agus
 d'innsead'ar sa baile agus ar fuir nia tíre é. Agus
 táinig na daoine amac féadaint cao a earla. Agus 15
 t'ad'ad'ar as triall ar íosa agus conac'ad'ar an fear
 go mbíod' an deamán 'ga míleab', 'n-a suib'e agus a
 cuib' éad'ais' uime agus é 'n-a lán-meab'air, agus
 táinig easal ort'a. Agus d'innis an muintir a 16
 conaic é dóib' cao a earla do 'n fear go raib' an
 deamán ann, agus i dtaob' na muc. Agus croma- 17
 d'ar ar t'ad'ant air go n-imteóic'ad' sé as a d'tír.

Agus nuair a b'í sé as dul ar bórb' na luinge do 18
 crom an fear, go raib' an deamán 'ga cráb', ar a iarr-
 aib' go leisf'í leis é. Ac níor leis sé leis é, ac 19
 duib'airt leis: Imc'is' cun do t'ise agus cun do
 daoine, agus innis dóib' ar d'ein an t'igearna d'uit
 agus an trócaire a d'ein sé ort. Agus d'imc'is' sé 20
 agus crom sé ar a innsint i n'Decapolis cao iad na
 neice móra a d'ein íosa dó, agus b'í iongna ort'a go
 léir.

Agus nuair a táinig íosa ear uisge airís, sa luing, 21
 do bailis' pobul mór cuige, agus é ar bruaic' na far-
 aige. ¹ agus táinig duine d'uaictaránaib' na sina- 22
 goige, d'ár b' ainim lairus, agus nuair a conaic sé
 é do caic' sé é féin as á cosaib', agus d'iarr sé 23
 ac'ainíge air, agus duib'airt: Tá m'ingean as dul cun
 báis; tar agus cuir do lám' uirt'í ionas go leisf'í í
 agus go mairfead' sí. Agus d'imc'is' sé 'n-a t'eann'ta, 24
 agus cuib' mórána daoine i n-aonfeacht leis, agus
 bíod'ar as brúic' air.

Agus b'í bean ann go raib' a cuib' fol'a as imteacht 25
 uait'í ar fead' d'á bliain d'éas, agus b'í mórána fuil- 26
 ing'te aici ó ioma' doctúirí, agus b'í a raib' an t'saojal
 aici caic'te aici leó, agus ní raib' aon fead'ur uirt'í, ac
 í as dul i n-olcas; Nuair airis' sí i dtaob' íosa táinig 27
 sí amas' na ndaoine lastiar d'é, agus cuir sí a lám'
 ar a éad'ac; Óir duib'airt sí: Mura ndeinead' ac fiú 28
 baint le n-a brat beib' mé slán. Agus do t'riomuis' 29

¹ Mat. ix. 18; Lúc. viii. 41.

FRUÍ A COB' FOLA AN NEÓMAT SAN, AGUS D'AICIN SÍ AR
 30 A COLAINN GO RAIÖ SÍ LEIGISTE Ó'N NGEARÁN. AGUS
 LAÍCREAC DO CUIG ÍOSA, ANN FÉIN, AN CÓMÁC SAN DO
 DUL AMAC UAIÖ, AGUS D'IOMPUIG SÉ CUN NA NDAOINE,
 AGUS DUBAIRT SÉ: Cé tEANGBUIL le m'CUIO ÉADAIĞ?
 31 AGUS DUBAIRT A D'EISGIOMBUIL LEIS: Cíonn tú na DAOINE
 AS BRÚC ORC, AGUS D'EIRIR: Cé tEANGBUIĞ liom?
 32 AGUS D'FÉAC SÉ 'N-A CÍMPAL GO D'FEICFEADÖ SÉ AN D'EAN
 33 A D'EIN É. AGUS CÁINIS CRIC-EAGLA AR AN MNAOI, MAR
 BÍ 'FÍOS AICI CAB A CÁRLA, AGUS CÁINIS SÍ AGUS DO
 SLÉAC SÍ DÓ, AGUS D'INNIS SÍ DÓ IOMLÁINE NA FÍRINE.
 34 AGUS DUBAIRT SEISEAN LÉI: A 'NGEAN Ó, DO SLÁNUIG
 DO CREIDEM TÚ. Imcig i síoccáin, AGUS BÍ SLÁN Ó'N
 NGEARÁN.
 35 le linn na D'FOCAL SAN A RÁÖ DÓ, CÁINIS CUIO DE
 MUINTIR UAĆTARÁIN NA SINAGÓIGE, AGUS DUBRADAR:
 TÁ T'NGEAN TAR ÉIS DÁIS. CAB AB ÁIL LEAT AS CUR A
 36 CUILE TRIOBLÓIDE AR AN MÁIGISTIR? AGUS D'AIRIG
 ÍOSA AN FOCAL SAN AGUS DUBAIRT SÉ le h-UAĆTARÁN NA
 37 SINAGÓIGE: NÁ BÍÖÖ EAGAL ORC, AC AMÁIN CREIO. AGUS
 NÍOR LEIS SÉ D'AOINNE DUL LEIS AC PEADAR AGUS
 38 SÉAMUS AGUS EÓIN DRICÁIR SÉAMUIS. AGUS CÁNADAR
 ISTEAC I D'CIG UAĆTARÁIN NA SINAGÓIGE, AGUS CONAIC SÉ
 AN DUBAIRT AGUS AN T-ÁRD-ĞOL AGUS AN LÓGÓIREAC GO
 39 LÉIR. AGUS NUAIR A CUAIÖ SÉ ISTEAC DUBAIRT SÉ
 leÓ: CAB CUIGE AN DUBAIRT AGUS AN ĞOL? NÍ MARÖ ACÁ
 40 AN CAILÍN, AC 'N-A COÖLAÖ. AGUS DO ĞÁIREADAR UIME.
 AC DO CUIR SÉ IAD GO LÉIR AMAC, AGUS CÖĞ SÉ LEIS
 ACÁIR AGUS MÁCÁIR AN CAILÍN, AGUS AN MUINTIR A BÍ
 le N-A CÖIR FÉIN, AGUS CUAIÖ SÉ ISTEAC MAR A RAIÖ AN
 41 CAILÍN 'N-A LUIĞE. AGUS DO RUĞ SÉ AR LÁIM AR AN
 ĞCAILÍN AGUS DUBAIRT SÉ LÉI: TALITA CÚMÍ, 'SÉ SIN, AR
 42 MÍNÍÚ, EIRIG, (AD'EIRIM LEAT) A CAILÍN. AGUS D'EIRIG
 AN CAILÍN 'N-A SUIOE LAÍCREAC AGUS SIÚBLUIĞ SÍ, (BÍ SÍ
 DÁ DLIAM DÉAS) AGUS CÁINIS UAĆDÁS ANA-MÓR ORCÁ.
 43 AGUS D'ÓRDUIĞ SÉ DÓIB GO DIAN ĞAN A FÍOS A D'EIC AS
 AOINNE, AGUS DUBAIRT SÉ RUÖ le N-ICE CĀDĀIRT DI.

CAIBIOL VI.

CRÍOST AG NASARET AGUS É AG TABAIRT TEAGAISZ UAIÖ. AN
DÁRÉAZ ASBOL DÁ ZCUR AMAC AIGE. DIA Á TABAIRT AIGE DO
CÚIS MÍLE DUINE A' CÚIS BOLÓZAIÖ, AGUS É AG SIUBAL AR AN
BPARAIGE.

AGUS D'IMCÍZ SÉ Ó'N ÁIT SIN AGUS CÁINIÖ SÉ CUN A 1
TÍRE FÉIN, AGUS DO LEANAÖAR A ÒEISGIOBUIL É. AGUS 2
CÁINIÖ AN TSABBÓIO, AGUS CUAIO SÉ AG TEAGASZ SA
TSINAZÓIS, AGUS ÒEIN A LÁN, NUAIR AIRÍGEAÖAR É, IONG-
NA D'Á TEAGASZ, AGUS DEIRIÖÍS: CA B'FUAIR SÉ SEO
NA NEITE SEO ZO LÉIR? AGUS CAÖ Í AN EAZNA A TUGAÖ
DÓ, AGUS A LEICÉIO D'OIBREACAIÖ MÓRA AGUS A DÉIN-
TEAR TRÉ N-A LÁMNAIÖ? NÁC É SEO AN SIÚNÉIR, MAC 3
MUIRE, BRÁTAIR SÉAMUIS, AGUS IÓSEIP, AGUS LÚDÁIS,
AGUS SÍMÓIN? AN AMLAIO NÁ FUIL A ÒRIFÉARAÇA ANSO
I N-ÁR MEASZ? AGUS DO GLACAÖAR SZANNAL UIME.
AGUS DEIREAÖ ÍOSA LEÓ: NÍ BÍONN FÁIO ZAN ONÓIR AC 4
'N-A DÚCÁIS FÉIN, AGUS 'N-A TEAGLAC FÉIN, AGUS
AMEASZ A ZAOITCA FÉIN. AGUS NÍOR FÉAÖ SÉ AON 5
CÓMACT D'OIBRIÚ SA N-ÁIT SIN, AC ZUR CUIR SÉ A LÁM
AR RAINC BÉAZ DAOINE BREÓITE AGUS ZUR LEIGIS SÉ
IAÖ.* AGUS ÒEIN SÉ IONGNA DE'N EASBA CREIDIM 6
A BÍ IONTA, AGUS DO SIÚBLUIÖ SÉ NA BAILTE MÓR-CÍMPAL,
AG TEAGASZ.

AGUS GLAIOÖ SÉ CUIÖ AN DÁRÉAZ, AGUS CÖSNUIÖ SÉ AR 7
IAÖ DO CUIR UAIÖ 'N-A MBEIRT A'R 'N-A MBEIRT, AGUS CUS
SÉ DÓIO CUMAS AR NA SPIORAIOIÖ TRUAILLIGTE. AGUS 8
D'ORDUIÖ SÉ DÓIO ZAN AON NÍÖ CÓZAINC I ZCÓIR AN
BÓTAIR AC AMÁIN CLEIC: BEIC ZAN MÁLA, ZAN ARÁN,
ZAN AIRGEAÖ I ZCRÍOS. ¹ ZAN A BEIC AR A ZCOSAIO AC 9
SANDALA, AGUS ZAN AN TARNÁ CASÓZ A BEIC ÚMPA.
AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: PÉ ÁIT 'N-A RAZAIÖ SIÖ ISTEAÖ 10
I DICIÖ, FANAIO ANN ZO B'FÁZAIÖ SIÖ AN ÁIT SIN. AGUS 11
PÉ DUINE NÁ GLACFAIO SIÖ NÓ NA H-ÉISTFIO LIÖ, IMCÍZ-

¹ Zníom. xii. 81.

* Ver. 5. "Níor féaö sé." —Ní le h-easba cómaçta é, ac
níor b'áil leis mírbúiltí déanam do daoíníö stuacaça ná
creidfeáö. Níor b'fiú iaö é.

10 ÌÒ AS AN ÁIT SIN AGUS DEINIÒ AN CEÓ CROČAÒ
 12 D'ÚR SCOSAIB MAR FIAÒNAISE 'N-A SCOINNIÒ.¹ AGUS
 CUAÐAR AMAĆ AGUS D'FÓGRAÐAR AICRIGE DÉANAM.
 13 AGUS CUIREADAR MÓRÁN DEAMHAN AMAĆ A' DAOINE, AGUS
 CUIREADAR OLA AR A LÁN DAOINE BREOITE AGUS DO LEIG-
 SEADAR IAD.

14 AGUS D'AIRIḠ HÉRÓO, AN RÍ, (ÓIR BÍ ² A DINIM-SIN
 puibiliòe), AGUS DEIREAÒ SÉ: TÁ EÓIN BAISTE EIR-
 IḠTE ÓS NA MAIRB, AGUS D'Á BRÍḠ SIN TÁIO CÓMACTA D'Á
 15 N-OIBRIÚ TRÍO. AGUS DEIREAÒ DAOINE EILE: ISÉ
 ELIAS ATÁ ANN. AGUS DEIREAÒ DAOINE EILE: FÁIÒ
 16 ISEAÒ É, MAR BEAÒ DUINE DES NA FÁIÒIB. AGUS NUAIR
 A D'AIRIḠ HÉNÓO É DUÐAIRT SÉ: EÓIN, SUR BAINÉAS-SA
 AN CEANN DE, SINÉ ATÁ EIRIḠTE ÓS NA MAIRB.

17 ÓIR DO CUIR HÉRÓO FIR UAIÒ AGUS DO ḠAIḠ SÉ EÓIN,
 AGUS CEANGAIL SÉ É AGUS CUIR SÉ I BPRÍOSÚN É, MAR
 ḠEALL AR HÉRÓDIAS, BEAN PÍLIB, A D'RÍCÁIR, MAR BÍ SÍ
 18 'N-A MNAOI AIGE. AGUS DEIREAÒ EÓIN LE HÉRÓO:
 3 NÍ BLEAḠTAC DUIT BEAN DO D'RÍCAR A BEIT 'N-A MNAOI
 19 AḠAT. AGUS BÍ HERÓDIAS AḠ DÉANAM CEILGE 'N-A
 COINNIÒ, A D'IARRAI É CÚR CÚN BÁIS, AGUS NÍ RAIÒ AḠ
 20 EIRIGE LÉI. ÓIR BÍ EAGAL AR HÉRÓO ROIM EÓIN, MAR
 BÍ FIOS AIGE SUR DUINE NAOMCTA, FÍORAONTA É, AGUS BÍ
 SÉ ḠÁ COIMEÁO, AGUS DEINEAÒ SÉ A LÁN NEITE AR A
 CÓMAIRLE, AGUS CUGAÒ SÉ CLUAS DO GO TOILTEANAC.*

21 AGUS NUAIR A TÁINIS LÁ OIREAMNAC CUIGE D'EIN
 HÉRÓO FÉASTA LAE A BEIRTE DO PRÍUNSAIB AGUS DO
 22 TAOISEACAIÒ AGUS D'UAISLIÒ ḠAILILÍ, AGUS TÁINIS
 INḠEAN HÉRÓDIAS ISTEAC AGUS D'EIN SÍ RINNCE AGUS
 DO TAIḠN SÍ LE HÉRÓO AGUS LEIR AN SCUIDEACTAIN,
 AGUS DUÐAIRT AN RÍ LEIS AN ḠCAILÍN: IARR ORM DON NÍO
 23 IS MAIT LEAT, AGUS TABARFAO DUIT É. AGUS DO D'EAR-

¹ Ḡeibmíó annso sa nḡnéisis na focail seo:—"go deimin
 a deirim lib, beir sé níos saoire do sódom agus do ḡomorra lá
 an breiteamantais 'ná do'n cáthair sin."

² .i. anim íosa.

³ lebit. xviii 16.

* Ver. 20. "Agus bí sé ḡá cóimeáo," .i., ar héródias;
 agus le h-eagla roimis na daoíne ní cuirfaó sé cún báis é,
 bíó go raió sí ḡá iarraio air. Do dein sí a toil 'n-a diaio
 san le conḡnam a h-inḡíne.

buiḡ sé òi: pé ruò a iarrfair orm tabbarfaò duit é,
 dá mba leat mo rígeacta é. Agus cuairò sise amac, 24
 agus dubairt sí le n-a máchair: Cao a ò'iarrfaò?
 agus dubairt an máchair: Ceann eóin báiste. Agus 25
 do rit sí isteaç i láchair an rí cùn iarraiocte, agus
 dubairc sí: If maiç liom go dtabarfa òom láit-
 reaç, ar méis, ceann eóin báiste. Agus táinig 26
 buairt ar an rí; mar ḡeall ar an ndearbú agus ar na
 daoine a bí láitreaç níor maiç leis dólás a cur uirtí;
 agus do cuir sé an básaire uairò, agus d'órduiḡ sé 27
 an ceann a tabairt leis ar méis. Agus do bain sé 28
 an ceann de sa príosún, agus cug sé an ceann leis
 ar méis; agus cug sé do'n cailín é, agus cug an cailín
 dá máchair é. Agus d'airiḡ a òeisgiobuil an sgéal, 29
 agus ánaðar agus do ruḡar leó an corp, agus
 cuireadar sa n-uaiḡ é.

¹ Agus táinig na n-Aspoil cùn íosa, agus d'inn- 30
 seadar dó ḡac níò, a raiò déanta acu agus a raiò
 múinte acu. Agus dubairt sé leó: Tagairò i leit- 31
 taoib go h-áit uaigneaç agus ḡlacairò suaimneas
 ar feaò tamail. Óir bí a raiò aḡ teaçt agus aḡ im-
 teaçt líonmar, agus ní raiò uain acu cùn bíò a cait-
 eam. Agus cuadar ar bórb luinge agus d'imciḡ- 32
 eadar go h-áit uaigneaç, fé leit

Agus conaic na daoine iad aḡ imteaçt, agus d'airn- 33
 iḡeadar iad, agus do riçeadar 'n-a ḡcuais, amac as
 na bailtib go léir, cùn na h-áite, agus bíodar ann
 rómpa. Agus táinig íosa amac agus conaic sé an 34
 tsluaḡ mór, agus táinig truaḡ aise d'óib, óir bíodar
 mar beaò caoire ḡan aoðaire, agus crom sé ar a lán
 neitè teaḡasḡ d'óib.

Agus nuair a bí mórán de'n lá caite táinig a òeis- 35
 giobuil agus dubradar: Fasaç iseaò an áit seo agus
 tá an lá imciḡte; leis cùn siubail iad, i dtreo go 36
 raḡairò siaò isteaç ins na bailtib agus ins na sráibib is
 ḡiorra d'óib, agus go ḡceannócaib siaò bia d'óib féin
 le n-ite. Agus dubairt fé leó 'ḡá òfreaḡarò: Cugairò- 37
 se ruò le n-ite d'óib. Agus dubradar leis: An

amlaibh a bhíomácaimíbh agus ceannócaimíbh ar bhá
 38 céad pingin arán le tabairt dóibh le n-íde? Agus
 duibairt sé leo: An 'mó bulóg aráin aghaibh? Imchúir
 agus féadcaibh. Agus nuair a bhí 'fios acu duibh
 39 cúis bulóga, agus bhá iasg. Agus bhóruigh sé dóibh
 na daoine go léir do cur 'n-a suíbe 'n-a scuibeacht-
 40 naibh ar an bhféar glas. Agus do shuíeadar 'n-a
 41 mbuinnibh, 'n-a scéaduibh agus 'n-a scaogaduibh. Agus
 tóg sé na cúis bulóga agus an bhá iasg, agus bhféad
 sé suas cun na bhflačas, agus beannuigh sé iad agus
 bhris, agus tús bhá beisgiobuluibh le cur os cómair na
 ndaoine; agus do rann sé an bhá iasg orda go léir.
 42 Agus bhíeadar go léir, agus bhí a n-óicín acu.
 43 Agus tógadur an fuigleac, bhá ciseán beag de bhia
 44 bhrise, agus des na h-iarthaibh. Agus bhí cúis míle
 fear sa méid daoine do chaith an bia.
 45 Agus láitreac cuir sé fiaclaibh ar a beisgiobuluibh
 dul ar bórb na luinge cun go raigbís treasna go
 beatsaibh, agus go scuifeadh sé féin na daoine cun
 46 siubail. Agus nuair a cuir sé cun siubail iad,
 bhíomáigh sé an cnoc suas cun úrnuihte déanamh.
 47 Agus nuair a bhí an déanaíge ann bhí an long i lár
 na faraise, agus bhí sé féin i n'adonar ar an bcalamh
 48 tirim. ¹ Agus conaic sé iad ar a n-óicéall ag
 rámaíbeacht, mar bhí an gaoth 'n-a scoinnibh; agus
 tímpal na ceatramh bhá faire de'n oíche táinig sé
 cúca agus é ag siubail ar an bhfaraise, agus meas sé
 49 gabáil tórsa. Agus nuair a conacadur-san é ag
 siubail ar an bhfaraise ceapadur gun samail a bhí ann
 50 agus do liúgadur. Óir do conacadur go léir é, agus
 bhí sgannra orda. Agus do labhair sé leo láitreac
 agus duibairt: Glacaihb misneac; mise atá ann; ná
 51 bíobh eagal oruibh. Agus táinig sé cúca ar bórb na
 luinge agus do stad an gaoth. Agus do meaduihb ar
 52 a n-uachtbás i n-a n-aigne. Óir níor tuiheadur i btaobh
 na mbulóg, mar bhí a scroibe dúr.

53 Agus nuair a bhí tagaithe treasna acu bíodur i dtír
 54 Genesaret, agus tánadur cun puirt. Agus nuair

¹ Mat. xiv. 24, 25.

A tÁNAÐAR AS AN LUING D'AIÐNIÐEADAR LÁITREAC É, AGUS 55
 CROM DAOINE AR RUIÐ TRÍO AN DÚIR SIN GO LÉIR AGUS
 AR DAOINE BREÓITE BFEIC LEÓ MÓR-ĆÍMPAL, AN COTCAIB,
 CUN NA H-ÁITE I N-A N-AIRIÐÍS É BEIC; AGUS PÉ BALL 56
 'N-A DTEIÐEAD SÉ ISTEAC, I SRÁIB NÓ I MBAILCIB NÓ
 I SCATRAČAIB, CUIRIB NA DAOINE BREÓITE AR NA
 SRÁIB, AGUS BÍBÍS 'GÁ IARRAIB AIR LEIGINT DÓIB FIÚ
 BAINC LE FAÐRA A BAIT; AGUS AN MÉIO A BAINEAD LEIS
 DO LEIGISTÍ IAD.

CAIBIBIOL VII.

NA FAIRISÍNIS DÁ N-IMÐEARGAD AS CRÍOST. INGEAN NA MNÁ
 Ó CANAAN DÁ LEIÐEAS AIGE, AGUS AN FEAR A BÍ BOÐAR BALB.

AGUS tÁINIS FAIRISÍNIS AGUS RAINC DES NA SGRÍB- 1
 NEÓIRÍB Ó IERÚSALEM, AGUS BAILIÐEADAR CUIGE. AGUS 2
 NUAIR A CÓNACADAR CUIO D'Á DTEISIOBUIL AS IÐE ARÁIN
 AGUS A LÁMA COITČIAN, 'SÉ SIN GAN NIÐE, ČASAÐAR
 LEÓ É. ÓIR NÍ IČIO NA FAIRISÍNIS NÁ NA LÚDAIS BIA GAN 3
 A LÁMA DO NIÐE GO MINIC, AS COIMEAD NÓIS NA SIN-
 SEAR. AGUS AR ČEAC Ó'N MARGAD DÓIB NÍ IČIO BIA 4
 GAN IAD FEIN DO NIÐE, AGUS TÁ A LÁN EILE SEAN-NÓS
 ATÁ ORČA A ČOIMEAD, AR A BFUL NA CUPÁIN DO NIÐE,
 AGUS NA CRÚSCAÍ, AGUS NA H-ÁRČAÍ PRÁIS, AGUS NA LEA-
 PAČA. AGUS D'FIADFRAIS NA FAIRISÍNIS AGUS NA SGRÍB- 5
 NEÓIRÍ DÉ: CAD 'N-A ČAOB NÁ SIUBLAIO DO DTEISIOBUIL-
 SE DO RÉIR NÓIS NA SINSEAR, AGUS GO N-ČIO SIAO BIA
 GAN A LÁMA DO NIÐE? AC D'FREAGAIR SEISEAN IAD 6
 AGUSF DUBAIRC: IS MAIC AN ČASČAIREACČ A DĖIN ISÁIAS
 ORAIB-SE, A LUČC AN FILL, MAR A BFUL SGRÍOBČA:
 ' MOLAIO NA DAOINE SEO MÉ LE N-A MBÉAL, AC IS FAÐA
 UAIM ATÁ A SCROIÐE; D'ORAÐ FOLAM A ČUGAIO SIAO DOM, 7
 AS MÚINEAD ČEASAS AGUS AIČEANTA DAOINE.* ÓIR 8
 ČRÉIÐEANN SIÐ ÓRDU DĖ, AGUS COIMEADANN SIÐ NÓS
 DAOINE; DĖINEANN SIÐ NA CRÚSCAÍ AGUS NA CUPÁIN DO

¹ ISÁIAS XXIX. 13.

* VER. 7. "ČEASAS AGUS AIČEANTA DAOINE." FEIC AN NÓČÚ
 AR MAIC. XV. 9, 11.

9 nìge, agus mòrán neithe eile de'n tsóro san. Agus
 duðairt sé leó: Is maic a cuireann sib óróú Dé ar
 10 neamhníò cun nós búir sinsear do coimeádo. Óir duð-
 airt Maois: ¹ Tabair doct' achair agus doo'máchair
 onóir; agus: ² An t-é tabarfarò droc-caint u'á
 11 achair nó u'á máchair curtar cun báis é. Ac dar
 lib-se: Má deir duine le n-a achair nó le n-a máchair:
³ Zac corban, (sé sin, zac tabarctas) u'á dtugaim-se
 12 uaim, bíod a chairbe agat-sa; agus ní leigeann sib
 uó don níò eile a déanam u'á achair ná u'á máchair.
 13 Ag cun breictir Dé ar neamhníò leis na sean-nósaib
 a cleactabair féin. Agus tá a lán neithe de'n tsóro
 san aguib 'á déanam.
 14 Agus do glaoib sé na daoine cuige airís, agus
 15 duðairt sé leó. Níl don ruo atá lasmuig de'n
 duine, agus a téigeann isteaic ann, u'féadfaib é
 sailiú, ac na neithe a tagann amac as an nduine siniaib
 16 a sailiigeann an duine. Má tá cluasa cun éisteaicta
 ag duine, éisteaib sé.
 17 Agus nuair a cuaid sé isteaic i dtiis ó'n sluag
 18 u'fíafraib a deisgiobuil de brí na solúide. Agus
 duðairt sé leó: Agus an bfuil sib-se leis gan breic-
 eamantas mar sin? Ná cuigeann sib, pé ruo a téig-
 eann isteaic sa duine ó'n dtaoib amuig nác féidir do
 19 an duine sailiú, mar ní téigeann sé isteaic 'n-a
 croib, ac i n-a boib a téigeann sé agus téigeann
 20 sé amac sa bfiailteaic, ag glanad zac bíob amac. Agus
 duðairt sé gur biaib na neithe a tagann amac as an
 21 nduine a sailiigeann an duine, ⁴ Óir is ó'n dtaoib istiis,
 amac a' croib an duine, a tagann droc-smuinte, agus
 aòaltranas, agus zhiomarta drúise, agus dúnmair-
 22 baid, Zuib, saint, éascóir, feall, mí-geanmnaigeaict,
 23 droc-súil, diamasla, uabair, mí-ciall. Ó'n dtaoib
 istiis iseaib tagaib na h-olca san go léis, agus isiaib
 a sailiigeann an duine.

24 Agus u'eirig sé as san, agus cuaid sé go críochaib

¹ Exod. XX. 12; Deut. V. 16.

² Exod. XXI. 17; Leuit. XX. 9.

³ .i. do tugá do sna fairisínis an ruo ba ceaict a tabairt
 do'n achair agus do'n máchair.

⁴ Gen. VI. 5.

Tuíre agus Síbóin, agus cuairt sé isteach i dtígh, agus ba mian leis gan a fíor a bheith a5 aoinne, agus níor féad sé é féin do cheilt. Óir do táinig cuise agus 25 do chait í fein a5á cosait, cóm luac agus d'airigh si trácht air, bean go raib spioraid truaillithe 'n-a h-ingin. Agus bean 32 réadaic ab ead í, Síropoenac do reir cinéil, agus bí sí a5 guirde cuise go ndéanfaid sé an deamán do díbirt as a h-ingin. Agus duib- 27 airt sé léi: Fan go mbeid a sáit a5 an gclainn; óir ní maic an rud bia na clainne tógaint agus é tábairt do sna 32 aaraid. Ac d'freaigair sise agus duibairt: 28 Isead, a tigearna, óir itid na coileáin fé'n mbóro an bia briste a cuiteann ó'n gclainn. Agus duibairt 29 seisean: Mar gheall ar an bfoal san imigh leat, tá an deamán imigh as t'ingin. Agus nuair a cuairt 30 sí abailé cun a tige fuair sí a h-ingean 'n-a luise ar a leabaid, agus an deamán imigh asist.

Agus cuairt sé amac airís a' crícti Tuíre, agus 31 táinig sé tré Síbón go muir 32 aililí, tré lár críche Decapolis. Agus tugadair cuise duine a bí boðar balb, 32 agus bíodair a5 taicant air a lám a cur air. Agus 33 tóg sé leis i leic-taoid é ó'n sluag, agus cuir sé a méireana isteach 'n-a cluasaib, agus cuir sé seile amac agus cuir sé an seile ar ceangal an duine, agus d'féac sé suas cun na bflacas agus dein sé 34 osna, agus duibairt Eppeta, 'sé sin, Osgail. Agus, 35 láitreach, do h-osgalad a cluasa dó, agus do bogad an ceangal d'á ceangal, agus do labhair sé cruinn, agus d'órdug sé dóib gan é d'innsint 36 d'aoinne. Ac d'á méid a d'órdug sé dóib é isead is mó a d'innseadair é, agus isead is mó a deineadair 37 iongna dó, agus a deiribís: Deineann sé 32 ac ní do go maic: tugann sé éisteach do'n boðar agus caint do'n balb.

CAIBIDÍOL VIII.

Bia a5 Críost dá tábairt do cheithre míle duine. Raðarc a tábairt do dail. An páis a bí a5 Críost le fulang.

Ins na laetib sin airís, nuair a bí sluag mór ann 1 agus gan don ní do acu le n-ice, do glaid sé cuise a

- 2 òeisgiobuil agus òubairt sé leó: Tá tnuag̃ agus
 3 do'n tsluaḡ, mar, féac̃, táio siaḡ am' fòcair le trí
 4 lá, agus ní'l aon ruḡ le n-íce acu; agus má cuirim
 5 abaille iad 'n-a òtrosḡaḡ tuitfio siaḡ ar an slíḡ, óir
 6 do éáinḡ cuir acu abfao. agus o'freaḡair a òeis-
 7 giobuil é: Conus is féoir o'aoinne a n'óic̃in aráin
 8 a éabairt oóib̃ anso sa n-uaigneas? agus o'fiap-
 9 raiḡ sé oíob̃: An 'mó bulóḡ aráin aḡaiḡ? agus oub-
 10 raḡdar-san: Seac̃t mbulóḡa. agus o'óruiḡ sé do'n
 11 tsluaḡ suiḡe síos ar an oḡalam̃; agus éḡ sé na
 12 seac̃t mbulóḡa, agus ḡaiḡ sé buiḡeaḡas, agus b̃ris
 13 sé an t-arán, agus éḡ sé o'á òeisgiobulaiḡ é le cur
 14 os cómair na n'aoine, agus cuiread̃ar. agus b̃í
 15 iasḡa beaḡa acu, agus beannuiḡ sé iad, agus o'óruiḡ
 16 sé iad do cur os cómair na n'aoine. agus o'ic̃-
 17 ead̃ar, agus b̃í a n'óic̃in mór acu. agus éḡad̃ar an
 18 bia b̃riste do fáḡaḡ, seac̃t ḡciseáin de. agus
 19 tímpal ceit̃re míle buine iseaḡ b̃í tar éis an b̃íḡ a
 20 caiteam̃; agus cuir sé cun siubail iad.
- 21 agus cuaiḡ sé láic̃reaḡ ar bóro na luinge i n-aon-
 22 feac̃t le n-a òeisgiobuil agus éáinḡ sé i oḡriúcaib̃ oal-
 23 manúta. agus o'imc̃iḡ na fairisíniḡ amaḡ agus
 24 cromaḡar ar aḡneas leis, 'ḡá iarraiḡ air cómarḡa ó
 25 neam̃ a éabairt oóib̃, aḡ baint trialaḡ as. agus oein
 26 sé osna 'n-a spioraiḡ, agus òubairt sé: Cao ab áil
 27 leis an sliaḡt san aḡ lorg cómarḡa? ḡo oeiñin a
 28 oirim lib̃, ní tabarfar cómarḡa do'n tslioc̃t san.
- 29 agus cuir sé uaiḡ iad, agus cuaiḡ sé ar bóro na
 30 luinge airís agus o'imc̃iḡ sé tar uisḡe.
- 31 agus oearmaḡad̃ar arán a éabairt leó, agus ní
 32 raiḡ sa luinḡ acu ac̃ aon bulóḡ am̃ain. agus éḡ sé
 33 foláram̃ oóib̃ agus òubairt: Féac̃aiḡ, agus seac̃-
 34 naiḡ ¹ ḡiost na o'fairisíneaḡ agus ḡiost h̃eróio. agus
 35 b̃íod̃ar aḡ pléio eatarḡa féin, 'ḡá ráḡ: ní'l arán
 36 aḡainn. agus b̃í a f̃ios san aḡ íosa agus òubairt
 37 sé leó: Cao é an pléio seo aḡaiḡ toisḡ ḡan arán a
 38 beic̃ aḡaiḡ? ná h-aic̃niḡeann sib̃ agus ná tuiḡeann
 39 sib̃ fós? An o'fuil búr ḡcroiḡe oall fós? An o'fuil

¹ .i. feall na o'fairisíneaḡ

súile aḡaib̃ aḡus ná feiceann sib̃? An b̃fuil cluasa
 oraĩb̃ aḡus ná h-airiḡeann sib̃? ¹ Nó an amlaĩb̃ nác̃
 cuim̃in lib̃? Nuair a b̃riseas na cúig̃ b̃ulóḡa do'n 19
 cúig̃ míle duine, an 'mó cisean a tóḡab̃air de'n bia
 briste? Dũbraḡas-san: 'Dá ciseán déaḡ. Agus 20
 na seaḡt m̃bulóḡa do'n ceitre míle, an 'mó ciseán a
 tóḡab̃air? Agus dũbraḡar: Seaḡt ḡciseáin. Agus 21
 dũbairt sé leo: Conus ná tuiḡeann sib̃ fós?

Agus t̃ánaḡar ḡo b̃etsaĩba; agus t̃uḡaḡar cúige 22
 d̃all, agus d̃iarraḡar air lám̃ a c̃ur air. Agus do 23
 ruḡ sé ar lám̃ ar an n̄dall, agus do ruḡ sé as an
 mbaile beaḡ é, agus cuir sé seile ar a súilib̃, agus
 cuir sé a d̄á lám̃ air, agus d̄fiafraiḡ sé de an
 b̄feacaĩb̃ sé aon ní̃b̃. Agus d̄féac̃ an duine suas 24
 agus dũbairt sé: Cím d̄aoine mar b̄eaḡ crainn agus
 iad aḡ siub̃al. Ansan do cuir sé a lám̃ airís ar a 25
 súilib̃, agus c̄rom an duine ar féac̃aint suas, agus
 mar sin t̃áinig raḡarc d̄ó i d̄treó ḡo b̄feacaĩb̃ sé
 ḡac̃ ní̃b̃ ḡo soiléir. Agus cuir sé an duine c̄un a 26
 t̄iḡe féin agus dũbairt sé leis: Im̄tiḡ c̄un do t̄iḡe,
 agus má t̄éiḡeann tú isteaḡ sa t̄sráib̃ ná h-innis
 d̄aoinne.

Agus c̄uaĩb̃ íosa agus a d̄eisḡiobuil sa b̄aile sin 27
 Caesaraéa p̄ilippí, agus ar an slíḡ d̄ó do c̄eistiḡ sé
 a d̄eisḡiobuil agus dũbairt sé: ² Dar leis na d̄aoine
 cé h-é mise? Agus d̄f̄reaḡraḡar é agus dũbraḡar: 28
 Eóin b̄aiste; agus dar le tuille, Elias; agus dar le
 tuille, aon de sna fáir̃ib̃. Ansan dũbairt sé leo: 29
 Ac̃ dar lib̃-se cé h-e me? Agus d̄f̄reaḡair p̄eaḡar
 agus dũbairt: Is tusa Críost. Agus t̄uḡ sé folá- 30
 ram̃ d̄óib̃ ḡan a d̄'innsint d̄aoinne 'n-a t̄aob̃.

Agus c̄rom sé ar a t̄eaḡasḡ d̄óib̃ nár̃ b̄folair do 31
 mac̃ an duine mórán d̄fulanḡ, agus na seanóirí, 'ḡá
 séanaḡ, agus uaḡtaráin na saḡart, agus na ḡrīb̄ne-
 óirí; agus ḡo ḡcurfaí c̄un báis é, agus tar̄ éis trí lá
 ḡo n-eíreóḡaḡ sé ó'n mbás. Agus do lab̄air sé an 32
 c̄aint ḡo soiléir. Agus do ruḡ p̄eaḡar air agus do
 c̄rom sé ar c̄ur 'n-a c̄oinnib̃. Ac̃ d̄iompuiḡ seisean 33
 agus d̄féac̃ sé ar a d̄eisḡiobulaib̃, agus do lab̄air sé

¹ Supra vi 41.² LúC. ix. 18.

GO BAGARTAC LE PEADAR, AGUS DUBAIRT SÉ: IMTIG LAS-
TIAR DÍOM, A SÁTAIN, ÓIR NÍ H-IAO NA NEITE A BAINNEANN
LE DIA IS MIAN LEAT, AC NA NEITE A BAINNEANN LE DAOINE.

- 34 AGUS GLAOIÖ SÉ CUIGE NA DAOINE AGUS A ÆEISGIBUIL
I N-AONFEACT, AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: ¹ MÁ'S MIAN LE
H-AOINNE MISE DO LEANMAINT, SÉANAÖ SÉ É FÉIN, AGUS
35 GLACAÖ SÉ CUIGE A CROS, AGUS LEANAÖ SÉ MÉ. ÓIR, AN
T-É SUR MIAN LEIS A ANAM DO SAORAÖ, CAILLFIÖ SÉ A
ANAM; AGUS AN T-É A CAILLFIÖ A ANAM AR MO SON-SA AGUS
36 AR SON AN TSOISGÉIL, SAORFAIÖ SÉ A ANAM. MAR, CAO
É AN TAIRBE DO DUINE AN SAOGAL GO LÉIR A BUACTAINT
37 MÁ CAILLEANN SÉ A ANAM FÉIN? NÓ CAO Í AN MALAIRT
38 A ÆÉANFAIÖ DUINE AR A ANAM? ÓIR AN T-É GO MBEIÖ
NÁIRE AIR MAR GEALL ORM-SA AGUS AR MO BRÉICRE
I LÁTAIR AN TSLEACTA SO ACTÁ ADALTRANAC PEACAMAIL,
BEIÖ NÁIRE AR MAC AN DUINE UIME SIN NUAIR A TIOC-
FAIÖ SÉ I NGLÓIRE A ACTAR I BFOCAIR NA N-AINGEAL
39 NAOMCTA. AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: GO DEIMIN A DEIRIM
LIÖ, TÁ CUIÖ D'Á BFUL 'N-A SEASAM ANSO AGUS NÍ BLAIS-
FIÖ SIAÖ AN BÁS GO BFEICFIÖ SIAÖ RÍGEACT DÉ AS
TEACT I GCÓMACT.

CAIBIÖIOL IX.

AN T-ACTARÚ GNÉ AR CRÍOST. DEAMAIN BALÖA AIGE DÁ SCUR
AMAC AS DAOINE. ÚMALUIGEACT AIGE DÁ CEASAS. 7 SGANNAI DO
SEACHAÖ.

- 1 AGUS I GCEANN SÉ LÁ DO TÖG ÍOSA LEIS PEADAR AGUS
SÉAMUS AGUS EÓIN AGUS DO SEÓL SÉ IAO, 'N-A N-AONAR,
SUAS AR CNOC ÁRÖ, FÉ LEIT, AGUS D'ACTRUIG A ÆEALÖ OS
2 A GCÓMAIR. AGUS BÍ A CUIÖ ÉADAIÖ AS TAICNEAM CÖM
GEAL LE SNEACTA, AR CUMA NÁ FÉADFAÖ DON ÚCAIRE AR
3 TALAM IAO DO GEALAÖ. AGUS DO TAISBEANAÖ DÖIÖ
4 ELIAS AGUS MAOIS AGUS IAO AS CAINT LE H-ÍOSA. AGUS
D'FREAGAIR PEADAR AGUS DUBAIRT SÉ LE H-ÍOSA: A
MÁIGISTIR IS MAIT AN BAIL ORAINNE BEIT ANSO; AGUS
LEIS DÚINN TRÍ PUIBLE ÆÉANAM ANSO, PUBAL DUIT-SE,

¹ MAT. X. 38; XVI. 24.

AGUS PUBAL DO MAOIS, AGUS PUBAT D'ELIAS. ÓIR NÍ 5
 FEIDIR SÉ CAO A BÍ AIGE D'Á RÁD, MAR BÍODAR SGANN-
 RUIGTE LE H-EAGLA. AGUS ÉÁINIS SGAMAL AGUS CLÚ- 6
 DUIS SÉ IAD AGUS ÉÁINIS SUIT AS AN SGAMAL A DUBAIRT:
 ISÉ SEO MO MÁC RÓ-IONMUIN: ÉISTIB LEIS. AGUS, LÁIT- 7
 FEAC, D'FÉACADAR 'N-A DTÍMPAL AGUS NÍ FEACADAR AOINNE
 A TUILLÉ AC ÍOSA AMÁIN 'N-A BFOCAIR. AGUS AG TEACHT 8
 ANUAS DÓIB Ó'N SCNOC, TUG ÍOSA FOLÁRAM DÓIB SAN AN
 RADARC A CONACADAR A D'INNSINT D'AOINNE GO DTÍ GO
 MBEAD MAC AN DUINE EIRIGTE ÓS NA MAIRB. AGUS 9
 COIMEÁDADAR AN FOCAL SAN EATARCA 'GÁ FIAFRAIGE
 D'Á CÉILE CAO É A BRÍG SIN, GO MBEAD SÉ EIRIGTE ÓS
 NA MAIRB.

AGUS CUIREADAR CEIST CUIGE, AGUS DUBRADAR: 10
 1 CAO CUIGE, MÁ 'SEAD, GO NDEIR NA FAIRISÍNIS AGUS NA
 SGRIÓNEÓIRÍ NÁC FOLAIR ELIAS DO TEACHT AR DTUIS? AGUS 11
 DUBAIRT SÉ LEÓ 'GÁ BFREAGRAD: NUAIR A TIOCFAIB
 ELIAS AR DTUIS CUIRFIB SÉ GAC NÍB 'N-A CEART AIRÍS;
 AGUS CONUS MAR ATÁ 2 SGRIÓBCHA I DTAOB MIC AN DUINE,
 GO BFULINGEÓCAD SÉ MÓRÁN AGUS GO DTABARFAÍ
 TARCUISNE DÓ. AC DEIRIM-SE LIB-SE GO DTÁINIS 12
 ELIAS CEANA FÉIN, AGUS SUR IMREADAR A DTOIL AIR, MAR
 ATÁ SGRIÓBCHA 'N-A TAOB.

AGUS ÉÁINIS SÉ CUN A D'EISGIOBUT, AGUS CONAIC SÉ 13
 SLUAĞ MÓR 'N-A DTÍMPAL AGUS NA SGRIÓNEÓIRÍ AG AIG-
 NEAS LEÓ. AGUS, LÁITFEAC, NUAIR A CONAIC NA DAOINE 14
 GO LÉIR ÍOSA ÉÁINIS SGANNRA ORCA AGUS UACBÁS, AGUS DO
 RITEADAR CUIGE AGUS D'FÁILTIGEADAR ROIMIS, AGUS
 D'FIAFRAIG SÉ DÓIB: CAO É AN CEISDIÚCÁN É SEO ATÁ 15
 EADRAIB? AGUS D'FREAGAIR DUINE DE'N TSLUAĞ AGUS 16
 DUBAIRT SÉ: A MÁIGISTIR, TUGAS LIOM ANSO AG TRIALL
 OFT MO MÁC, MAR TÁ DEAMÁN BALB ANN. AGUS PÉ BALL 17
 'N-A MBEIREANN SÉ É BÍONN SÉ 'GÁ CAITEAM, AGUS CUDAR
 LEIS, AGUS A FIACALA AG DÍOSCÁN, AGUS É D'Á SNAOÍ AMAC.
 AGUS D'IARRAS AR DO D'EISGIOBULAIB É CUF AMAC, AGUS
 NÍOR FÉADADAR É. AGUS D'FREAGAIR SEISEAN AGUS DUB- 18
 AIRT: Ó, A SLIOCT SAN CREIDAM, CAO É AN FAIB A BEIB
 MÉ EADRAIB? CAO É AN FAIB A D'FULINGEÓCAD LIB?
 TUGAIB CÚSAM-SA É. AGUS TUGADAR CUIGE É. AGUS 19

¹ MAL. IV. 5.² ISÁIAS LIII. 3, 4.

cóm luaç agus cónaic sé é d'oibriç an deamán ann,
 agus tuit sé ar an béalam 'gá iomlosç féin agus
 20 cúbar leis. Agus d'fíafraíç sé de'n ačair: Cad é
 an fáid aimsire atá ó tárla so bó? Agus duðairt
 21 seisean: Ó bí sé 'n-a leanb; Agus is minic a chaic sé
 sa teine é, agus sa n-uisge, cun é marbú; ac má tá
 sé ar do cumas i n-aon cor, dein trócaire orainn
 22 agus fóir orainn. Agus duðairt íosa leis: Má's
 féidir leat creideamaint, tá gaç níò ar cumas an t-é a
 23 creideann. Agus, láitread, do sgread ačair an
 buacalla, agus na deóra leis: Creidim, a tígearna:
 24 fóir m'easba creidim. Agus nuair a cónaic íosa an
 tsluaç as cruinniú do smaçtuiç sé an annspríò
 truailliçte, agus duðairt: A annspríò bóðar, balb,
 órduiçim duit imčeaçt amac as san, agus gan teaçt
 25 isteaç ann airís. Agus do sgread sé, agus d'oibriç
 sé é go h-ana-bían, agus d'imçíç sé amac as; agus
 bí sé mar a beab sé marb, i btreó go nduðairt a lán:
 26 Tá sé marb. Ac do rug íosa ar lámh air, agus do
 27 tós sé suas é; agus d'eiriç sé. Agus nuair a cuaid
 sé isteaç sa tiç d'fíafraíç a beisgiobuil dé, a gan
 fios: Cad 'n-a taob nár féadamaí-ne é cur amac?
 28 Agus duðairt sé leo: Ní féidir do'n sórb san dul amac
 le h-aon níò ac le h-úrnuigçte agus le trosçab.

29 Agus d'imçigeabdar ó'n áit sin, agus cuabdar tríò
 an nšaililí; agus níor b'áil leis a fios a beic as
 30 aoine. Agus bí sé as teagasç a beisgiobul, agus
 'gá ráb leo: Tabarfar mac an Duine i lámab
 daoine, agus cuirfid sib cun báis é, agus tar éis
 31 a marbuiçte eireóçaid sé an treas lá. Ac níor
 32 cuigeabdar an caint, agus bí sgát orça é ceistiú. Agus
 tanabdar go Caparnaum. Agus nuair a bíodar sa
 tiç d'fíafraíç sé bóib: Cad a bí ar siubal asab
 33 fan bóçair? Agus níor labrabdar; óir bíodar as
 bíospoíreaçt, fan bóçair, féacaint cé 'cu bóib ba
 mó.

34 Agus do suib sé, agus glaoib sé cuige an dáréas,
 agus duðairt sé leo: Má's mian le h-aoine beic
 i n'fear tosaíç, isé ar deire ar fab, agus 'n-a
 35 seirbíseaç as cáç. Agus do rug sé ar leanb, agus

CUIR SÉ 'N-A SEASAM É I LÁR BAILL EATARÇA; ANSAN DO
 TÓS SÉ AN LEANB I N-A UCT AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: AN 36
 T-É A GLACFAIÖ AM' DINIM-SE LEANB MAR AN LEANB SO,
 IS MISE A GLACANN SÉ; AGUS AN T-É A GLACFAIÖ MISE,
 NÍ MISE A GLACANN SÉ, AC AN T-É A CUIR UAIÖ MÉ.

AGUS D'FREAGAIR EÓIN É, AGUS DUBAIRT: A MÁIGISTIR, 37
 CONACAMAIR DUINE Aḡ CUR DEAMHAN AMAĆ AD' DINIM-SE,
 AC NÍ ḡABANN AN DUINE SIN LINNE, AGUS DO COISGEAMAIR
 É. AGUS DUBAIRT ÍOSA [leis]: NÁ COISGIÖ É; ¹ MAR 38
 NÍ'L AON DUINE A DÉANFAÖ MÍRDBUILT AM' DINIM-SE AGUS A
 D'FÉADUFAÖ DROC-FOCAL A RÁÖ ORM GO LUAC. ÓIR, AN 39
 T-É NÁ FUIL I NBÚR ḡCONNIÖ TÁ SÉ LIÖ.

ÓIR, AOINNE ḡABARFAIÖ LE N-ÓL DAOIÖ, AM' DINIM-SE, 40
 Ó'S LE CRÍOST SIÖ, FIÚ CUPÁN UISGE, GO DEIMIN A
 DEIRIM LIÖ, NÍ BEIÖ SÉ ḡAN A ḡUASDAIL. AGUS 41
 AOINNE ḡABARFAIÖ DROC-SAMPLA DO DUINE DE'N
 MUINTIR BEAḡ SO A CREIDEANN IONAM-SA, B'FEARRA DÓ
 DÁ ḡCURTÍ BRÓ MUILINN AR A MUINEÁL AGUS É CAITEAM SA
 D'FARAIGE.

AGUS MÁ ḡUGANN DO LÁM ḡANNAL DUIT, ḡEARR 42
 ANUAS DÍOT Í; ÓIR IS FEARRA DUIT DUL ISTEAC SA BEACḂA
 AR LEAC-LÁIM 'NÁ DUL, AGUS DÁ LÁIM ORT, ISTEAC
 I N-IFREANN, SA TEINE NÁC FÉIDIR A MÚCΔÖ, AN ÁIT NÁ 43
 H-ÉAḡANN AN PIAST ACU, AGUS NÁ MÚCTAR AN TEINE.
 AGUS MÁ ḡUGANN DO COS ḡANNAL DUIT, DEIN Í ḡEARRAÖ 44
 DÍOT; IS MAIḂ AN RUÖ DUL GO BEACḂA SÍORUIÖE AGUS TU
 BACAC, SEACAS TU CÚR GO H-IFREANN NA TEINE ḡAN
 MÚCΔÖ, AGUS DO DÁ COIS AḡAT, ²AN ÁIT NÁ H-ÉAḡANN 45
 AN PIAST ACU, AGUS NÁ MÚCTAR AN TEINE. AGUS MÁ 46
 ḡUGANN DO SÚIL ḡANNAL DUIT, STRAC AMAĆ Í; IS MAIḂ
 AN MAISE DUIT DUL GO FLACAS DÉ AR LEAC-SÚIL SEACAS
 TU CÚR GO H-IFREANN NA TEINE, AGUS DÁ SÚIL IONAC,
 AN ÁIT NÁ H-ÉAḡANN AN PIAST ACU, AGUS NÁ MÚCTAR AN 47
 TEINE. ³ÓIR SÁILFAR ḡAC N-AON LE TEINE, AGUS SÁIL- 48
 FAR ḡAC ÍDBIRT LE SALANN. IS MAIḂ AN RUÖ SALANN; 49
 AC MÁ BÍONN AN SALANN LEAM CAO LEIS GO NDÉANFAIÖ
 SIÖ DEIḡBLASTA É? BÍÖÖ AN SALANN IONAIÖ, AGUS
 BÍÖÖ AN TSÍOḂCÁIN EADRAIÖ.

¹ 1 COR. xii. 3.² ISÁIAS lxvi. 24.³ leöic. ii. 13.

CAIBIBIOL X.

NÍÒ DOSGAOILTE AN PÓSAÒ. NÍÒ CONTAÐARTAC AN SAIBÓBREAS.
ÁRDOMIAN ÉLAINNE SEBEVÉ. RAÐARC Á ÉABAIRT DO ÐALL.

- 1 AGUS D'FÁS SÉ AN ÁIT SIN, AGUS ÉAINIS SÉ SO CRÍO-
CAIB LÚDAÉA, LASTALL DE'N LÓRDAN, AGUS ÐAILIS NA
ÐAOINE CUIGE AIRÍS. AGUS MAR BA ÐNÁC LEIS, DO ÉA-
2 ÐAIS SÉ AIRÍS IAD. AGUS ÉAINIS NA FAIRISINIS AGUS
CUIREAÐAR AN ÉIST CUIGE, 'ÐÁ ÉRIAL: AN ÐLEAÐTAC DO
3 ÐUINE A ÐEAN PÓSTA DO CUR UAIÐ? AGUS 'ÐÁ ÐFREA-
ÐRAÐ ÐUBAIRT SÉ: CAO A ÐÓRÐUIS MAOIS ÐAOIB?
4 AGUS ÐUBRAÐAR: ¹ DO ÉEAÐUIS MAOIS LITIR IMÉ-
5 EAÉTA DO SGRÍ ÐI AGUS I CUR CUN SIUBAIL. AGUS D'FREA-
ÐAIR ÍOSA AGUS ÐUBAIRT LEÓ: MAR ÐEALL AR ÐÚIRE
ÐÚR ÐCROIÐE ISEAÐ DO SGRÍÐ SÉ AN AITNE SIN ÐAOIB-SE.
6 I ÐTUSAÉ, ÁMÉAC, ² DO CRUÉUIS ÐIA IAD FIREAN AGUS
7 ÐAINEAN: MAR ÐEALL AIR SIN ³ FÁÐFAIÐ ÐUINE A ÉAIR
AGUS A MÁCÁIR, AGUS CLAIBÓFIÐ SÉ LE N-A MNAOI,
8 ⁴ AGUS BEIÐ SIAÐ 'N-A MBEIRT I N-AON FEÓIL: I ÐCÁS
9 NÁC ÐÁ FEÓIL IAD FEASÐA AC AON FEÓIL AMÁIN. ÐÁ
ÐRÍS SIN, AN NÍÐ A ÉEANGAIL ÐIA NÁ ÐGAOILEAÐ ÐUINE É.
- 10 AGUS 'N-A ÐIAIÐ SAN, SA TIS, DO ÉEISTIS A ÐEISÐIO-
11 BUIL É AR AN NÍÐ ÐCÉAÐNA; AGUS ÐUBAIRT SÉ LEÓ: AON
ÐUINE CUIRFIÐ UAIÐ A ÐEAN AGUS DO PÓÐFAIÐ BEAN EILE,
12 ÐEINEANN SÉ AÐALTRANAS 'N-A COINNIÐ. AGUS MÁ
CUIREANN BEAN A FEAR UAIÉI AGUS FEAR EILE DO PÓSAÐ,
ÐEINEANN SÍ AÐALTRANAS.
- 13 AGUS BÍOÐAR AÐ TAÐAIRT NA LEANÐ CUIGE CUN SO
ÐCUIRFEAÐ SÉ A LÁM ORÉA. AGUS BÍ NA ÐEISÐIOBUIL
14 AÐ COSÐ NA ÐÐAOINE A BÍ 'ÐÁ ÐTAÐAIRT CUIGE. AGUS
CONAIC ÍOSA IAD, AGUS ÐLAC SÉ ÐÍOMBÁÐ, AGUS ÐUBAIRT
SÉ LEÓ: LEISÐ CÚÐAM NA LEANÐAÍ, AGUS NÁ BÍÐIÐ ÐÁ
15 ÐCOSÐ, ÓIR IS ÐÁ LEITÉIÐI SIN FLAÉAS ÐÉ. SO ÐEIRIM
A ÐEIRIM LIÐ, AN É-NÁ ÐLACFAIÐ RÍÐEACÉ ÐÉ AR NÓS
16 LEINÐ, NÍ RAÐAIÐ SÉ ISTEAC ANN. AGUS DO ÐLAC SÉ
CUIGE IN' UÉÉ IAD, AGUS CUIR SÉ A LÁMA ORÉA, AGUS
ÐEANNUIS SE IAD.

¹ Deut. xxiv. 1.² Gen. 1. 27.³ Gen. ii. 24; 1 Cor. vii. 10.⁴ 1 Cor. vi. 16.

AGUS CUAIB SÉ AMAÇ AR AN MBÓCAR, AGUS DO RIÇ 17
DUINE CUIGE AGUS CAIC SÉ É FÉIN AR A GLÚINIÖ 'N-A
LÁTAIR, AGUS D'FIAFRAIS SÉ ÒE: A MÁIGISTIR MAIC, CAD
A ÒÉANFAD IONUS GO MBEAÖ AN ÒEAÇA SÍORUIÖE AZAM?
AGUS DUBAIRT ÍOSA LEIS: CAD CUIGE ÒUIT MAIC DO 18
CABAIRT ORM? NÍ MAIC AOINNE AC ÒIA AMÁIN.* IS EÓL 19
DUIC NA H-AICÉANTA: ¹ NÁ ÒEIN DRÚIS, NÁ ÒEIN MARBÚ,
NÁ ÒEIN GUIÖ, NÁ ÒEIN FIAÖNAISE ÒRÉIGE, NÁ ÒEIN FEALL,
CABAIR ONÓIR DO T'ACAIR AGUS DO D'MÁCAIR. AGUS 20
D'FREAGAIR AN DUINE AGUS DUBAIRT SÉ: A MÁIGISTIR,
CÁIO NA NEICÉ SIN GO LÉIR COIMEÁÖTA AZAM Ó M'ÓIGE.
ANSAN D'FÉAC ÍOSA AIR, AGUS CUG SÉ ZRÁÖ ÒÓ, AGUS 21
DUBAIRT SÉ LEIS: TÁ AON NÍÖ AMÁIN I N-EASNAM ORC:
IMCIG AGUS DÍOL A ÒFUIL AZAT AGUS CABAIR DOS NA
BOCÖAIÖ É, AGUS BEIÖ SAIÖÖREAS AR NEAM AZAT; AGUS
CAR AGUS LEAN MISE. AGUS DO CUIR AN CAINC SIN 22
DUBAIRT AR AN NDUINE, AGUS D'IMCIG SÉ FÉ ÒRÓN; MAR
DUINE AB EAÖ É GO RAIÖ A LÁN SAIÖÖRIS AIGE.

AGUS D'FÉAC ÍOSA 'N-A CÍMPAL AGUS DUBAIRT SÉ LE 23
N-A ÒEISGIÖBUIL: NÁC ÒEACAIR DO LUÇT SAIÖÖRIS DUL
ISTEAC I RÍGEACÖT ÒÉ! AGUS DO CUIR A CAINC UACÖBÁS 24
AR NA ÒEISGIÖBUIL. AC D'FREAGAIR ÍOSA AIRÍS, AGUS
DUBAIRT SÉ LEÓ: A CLANN Ó, NÁC ÒEACAIR DO ÒAOINE
GO ÒFUIL A MAINIGÍN A' SAIÖÖREAS DUL ISTEAC I RÍGEACÖT
ÒÉ! IS USA DO CAMAL DUL TRÉ CRÓ SNÁÖAIÖE 'NÁ DO 25
DUINE SAIÖÖR DUL IFTEAC I RÍGEACÖT ÒÉ. AGUS IS 26
AMLAIB A MÉADUIG AN IONGNA ORÖA, AGUS DUBRADAR
EATARÖA FÉIN: MÁ SEAÖ CÉ FÉADÖFAIÖ DUL SAOR? ASUF 27
D'FÉAC ÍOSA ORÖA, AGUS DUBAIRT: NÍ'L SAN AR CUMAS
ÖAOINE, AC TÁ SÉ AR CUMAS ÒÉ; ÓIR IS FÉÖIR LE ÒIA
ZAC NÍÖ A ÒEANAM.

AGUS DO CROM PEADAR AR A RÁÖ: FÉAC, D'FÁZAMAIR- 28
NE ZAC AON RUÖ AGUS DO LEANAMAIR TUSA. AGUS 29
D'FREAGAIR ÍOSA AGUS DUBAIRT. ZO ÒEIMIN AÖEIRIM-
SE LIÖ-SE, NÍL AON DUINE A D'FÁZFAIÖ A CIG, NÁ A ÒRIC-
ÁRACA, NÁ A ÒRIFÉARACA, NÁ A ACÁIR NÁ A MÁCAIR, NÁ A

¹ EXOD. XX. 13.

* VER. 18. "NÍ MAIC AOINNE AC ÒIA AMÁIN," .I. NÍ MAIC AOINNE
ANN FÉIN, ZO H-IOMLÁN, AGUS 'N-A ÒICINN FÉIN, AC ÒIA AMÁIN.
MÁ'S MAIC AON DUINE IS TRÉ MAICEAS ÒÉ IS MAIC É.

clann, ná a cúir talim, ar mo shon-sa agus ar son
 30 an tsoisgéil, ná faigib a céad oiread sa n-aimsir
 seo anois, tighe, agus bricáraca agus briféaraça,
 agus máitreaca, agus clann, agus talam, mar don
 le crao; agus an beaça síoruib sa tsaozal atá le
 31 teaçt. Óir ¹ beir mórán d'á bfuil ar tusaç ar
 deire, agus d'á bfuil ar deire ar tusaç.

32 Agus bíodar ar an slíç as dul suas go Ierúsalem;
 agus bí Íosa rómpa amac, agus bí iongha orça, agus
 bíodar as teaçt 'n-a diaib agus eagal orça. Agus
 do toç sé an dáréas airís, agus crom sé ar a d'inn-
 33 sínt doib cao a bí le tuicim amac do: Féac, támib
 as dul suas go Ierúsalem, agus tabarfar Mac an
 Duine suas d'uachtaránaib na sazarç, agus do sna
 Sgríbhneóirib, agus dos na seanóirib, agus daorfaib
 siao cun báis é, agus tabarfaib siao suas do sna
 34 geintib é; agus déanfaib siao maçað faoi, agus
 caicfio siao seilí air, agus sgiúrsálfuib siao é,
 agus marbócaib siao é; agus eireócaib sé airís an
 trímado lá.

35 Agus táinig cuige Séamus agus Eóin, clann Sebevé,
 agus duòradar: A Máigistir, is mian linn go ndéan-
 36 fá dúinn pé níò a d'iarrfimid ort. Agus duðairc
 seisean leo: Cao ba maic lib a déanfainn daoib?
 37 Agus duòradar-san: Tabair dúinn go suirfeað
 duine againn ar do láim deis, agus an duine eile ar
 38 do láim clé, do' glóire. Duðairc Íosa leo, ámtac: Ní
 h-eól daoib cao tá açaib 'á iarraig. An féidir lib
 an cailís a d'ól atá açam-sa 'á d'ól, nó sib a baist-
 teað sa baisteað seo i n-a bfuilim-se am' baisteað?
 39 Agus duòradar: Is féidir. Agus duðairc Íosa leo:
 Is fíor go n-ólfuib sib an cailís atá açam-sa d'á ól,
 agus go mbaistfar sib sa baisteað 'n-a mbaistear
 40 mise: Ac suib ar mo deis nó ar mo clé, ní h-açam
 atá san a tabairc daoib, ac do'n muintir go bfuil
 pé ceapaithe doib.

41 Agus nuair ariç an deicniúbar é çosnuig fearç ar
 42 teaçt orça cun Séamus agus cun Eóin. Ac do

¹ Marc. xix. 30.

glaoiò Íosa cuige iad agus duðairt sé leó: ¹ Cíonn sib, an muintir a samhlaítear a beir os cionn na ngeinte, go mbíonn smaect acu orda, agus tá cómaect aza bpríunsaib os a gcionn. Ní mar sin, ámtac, 43 duoið-se, ac an t-é gur mian leis beir os bur gcionn. beir sé 'n-a seirbiseac azaib; agus an t-é gur mian 44 leis beir ar tusaç eadraið, beir sé aq friotálam ar zac áoinne. Óir níor táinig mac an Duine ionus 45 go ndéanfaí friotálam air, ac ionus go ndéanfað sé friotálam, agus cun go dtabairfað sé a anam féin mar ceannac ar a lán daoine.

Agus tánaðar go Iericó. Agus nuair a bí sé féin 46 agus a deisgiobuil aq out amac a' Iericó agus mórán daoine i n-donfeact leó, bí an dall, bar-timéus, mac timéi, 'n-a suide i n-aice an bótair agus é a d'iarraio déarca. Agus nuair ariq sé gur b'é Íosa 47 nasareit a bí ann, crom sé ar ghaodac agus ar a ráð: A Íosa, a mic dáibio, dein trócaire orm. Agus bí 48 a lán daoine aq baðairt air éisteacht. Ac b'sin mar ba mó a ghaioð seisean: A mic dáibio, dein trócaire orm. Agus do stad Íosa, agus duðairt sé ghaodac 49 ar an nduine. Agus ghaodadur ar an ndall agus duðradur leis: Glac misneac; eirig; tá sé aq ghaodac ort. Agus caic sé de a brat agus do preab 50 sé 'n-a suide, agus táinig sé aq triall ar Íosa; agus 51 d'freadair Íosa, agus duðairt sé: Cad ba maic leat a déanfaínn duit? agus duðairt an dall: Raðarc a tabairt dom, a tigearna. Agus duðairt Íosa leis: 52 Imcig leat, do slánuiq do creideam tu. Agus bí raðarc aige láitreach, agus do lean sé é sa tslig.

CAIBIDÍOL XI.

CRÍOST DO ùl isteach i scachair Ierúsalem ar muin asail. An easaine aige á cur ar an sgrann fíge a bí seasq, agus na daoine a bí aq díol agus aq ceannac dá dtiomáint amac as an dteampul aige.

Agus nuair a tánaðar i n-aice Ierúsalem agus 1 betánia aq cnoc na n-Ola-crann, cuir sé cun siubail

beirt d'á òeisgiobulaib, agus dubairt sé leó:
 2 Céigiò do'n baile úr eall os búr gcómair, agus nuair
 a raigaiò sib isteaic ann geobaiò sib ann ceangailte,
 searraic nár suir d'ou duine riam fós air; sgaoilíò é,
 3 agus tugaiò cúgam é. Agus má deir doinne lib, Cad
 é sin aigaiò 'á déanam? abraiò: Teastuigeann sé ó'n
 uigiarna; agus leigfíò sé lib é, gan stad, anso.
 4 Agus d'imcigear, agus fuaradar an searraic
 ceangailte as dorus, ar an tdaob amuig, i gcómrac
 5 dá slíge; agus do sgaileadar é. Agus dubairt
 cuib d'a raib 'n-a seasam ann: Cad ab áil lib as
 6 sgailead an tsiorraig? Agus dubradar-san leó
 mar a d'órduig Íosa dóib; agus do leigeadar leó é.
 7 Agus tugadar an searraic as triall ar Íosa, agus
 cuireadar a mbraic anuas air, agus do suir sé air.
 8 Agus do leat a lán de sna daoine a mbraic ar an
 slig; agus bain tuille acu géaga de sna crannaib
 9 agus do leatadar ar an slig iad. Agus an muintir
 a bí ar tusaic agus ar deire bíodar as liúirig, agus
 deirib: ¹ Nósanna. Is beannuigte an t-é atá as
 10 teact i n-ainim an uigiarna. Is beannuigte as
 teact an rígeact so ár u-atar daibí. Nósanna ins
 11 na flaicais is doirde. Agus do cuaiò Íosa isteaic
 i n-Ierúsalem agus isteaic sa teampul; agus d'féac
 sé n-a tímpal ar gac níò, agus nuair a bí an tráic-
 nóna ann cuaiò sé féin agus an dáréas amac go
 betánia.
 12 Agus an lá n-a daibí san, agus iad as teact ó
 13 betánia, bí ocras air. Agus conaic sé, abfao uaiò,
 crann fíge agus duilleabar air, agus táinig sé as
 féacaint an bfaigaiò sé don níò air. Agus nuair a
 táinig sé ní bfuair sé don níò air ac na bileóga, mar
 14 ní raib aimsir na bfigi tagaithe. Agus d'freaigair sé
 agus dubairt sé leis an gcrann: As so amac go bráic
 airis nár icíò duine toraò uait-se. Agus d'airig
 a òeisgloib é.

Agus canadar go Ierúsalem. Agus nuair a cuaiò
 sé isteaic sa teampul do crom sé ar an muintir a
 15 bí as díol agus as ceannaic ann do comaint amac

¹Salm cxvii. 26.

AS, agus ar na bóirdaibh a leasas ar luí an airgid do sóinseáil, agus ar na caithoíreacha do leasas ar luí na scolúir a díol. Agus ní lámálfas sé dooinne 16 ártach a breic leis trí an t-ampul. Agus bí sé 17 as teasas, agus duibairt sé leo: Ná fuil sgríobtha: ¹ Tabairfar tuis cun úrnúighe do sna geintibh go léir ar mo tuis-se? Ach tá cuinigeár bíteamhach déanta asuibh-se é. Agus bí uachtaráin na sagart agus na 18 sgríobheoirí as éisteacht leis, agus bíodas as maicthnamh féachaint conas a tiocfaíois ar é marbú; óir bí easla acu roimis, mar bí na daoine go léir as déanamh iongha d'á theasas.

Agus nuair a táinig an tráchnóna d'imtigh sé amach 19 as an scaitir.

Agus nuair a bíodas as gabáil éar an áit ar maidin 20 conacadar an crann físe agus é feócta go préamhaibh. Agus cuimínigh peadar, agus duibairt sé leis: 21 A máigistir, an crann físe gur cuiris an mallacht air, féach, tá sé feócta. Agus d'freaasair Íosa agus 22 duibairt sé leo: Bíodh creideamh dé asuibh. Go 23 deimin a deirim libh, an t-é a déarfai leis an gcnoc so: Tógtar é agus caithear sa bhfarais é, agus ná staonfai sé 'n-a croíde, ach go screifidh sé go ndéanfar an rud a deir sé, déanfar é dó. Deirim libh d'á 24 bhrí sin: An uile rud ar domhan a beidh asuibh 'á iarraidh i n-búr n-urnúighe, creididh go bfaighidh sib é agus geobaidh sib é. Agus nuair a staofaidh sib cun 25 urnúighe déanamh, má bíonn don ní asuibh i scoinnibh doinne, maithidh dó é; ionas go maithfeadh búr n-achtair atá ins na flathais búr bpeacaí daoibh-se. Agus 26 mura maithfidh sib-se, ní lúga 'ná mar a maithfidh búr n-achtair atá ins na flathais búr bpeacaí daoibh-se.

Agus éanadar airís go Ierúsalem. Agus nuair a 27 bí sé as siubhal istigh sa t-ampul táinig cuise uachtaráin na sagart agus na sgríobheoirí agus na seanóirí, agus duibradas leis: Cad é an t-úghdarás atá 28 asat cun na neithe seo do déanamh? agus cé tuis duit an t-úghdarás cun iad a déanamh? Agus d'freaasair 29

¹ Isáias lvi. 7; Ierem. vii. 11.

Íosa iad agus duibairt: Cuirfeadh-sa, leis, don ceist
amáin cuḡaib-se, agus tuḡaib freagra orm, agus
ansan neósfaid-sa doib-se cad é an t-úghdaráis atá
30 aḡam cun na neithe seo déanamh. An baistead a dein
eóin ar b' ó neamh é nó ó daoine? Tuḡaib freagra
31 orm. Ac do cromadh ar maḡtnamh 'n-a n-aigne,
agus duibradar: Má deirimíod gur b' ó neamh é, déar-
faid sé, Cad 'n-a t-aob, má 'sead, nár creideadhair
32 é? Agus má deirimíod gur b' ó daoine é, is baḡal
duinn an pobul; óir, dar leis na daoine, faid d'airí-
33 rib ab ead eóin. Agus d'fhreagradar agus duib-
radar le h-Íosa: Ní fheadramair. Agus d'fhreagair
Íosa agus duibairt leó: Ní lúḡa 'ná mar a neósfaid-sa
doib-se cad é an t-úghdaráis atá aḡam cun na neithe
seo déanamh.

CAIBIDÍOL XII.

Parabal an fíonḡairt agus an luḡt saothruighe. Ceart
céasair cun na cánaḡ. Na saothucínḡ; i bpúnc. An céad aigne;
cianús na baintríḡe.

1 Agus do crom sé ar labairt leó i soluíóib: ¹ Do
cuir duine fíonḡort, agus dein sé fáil 'n-a tímpal,
agus dein sé clais ann cun an fíona do bhrúḡ, agus
cuir sé suas túr ann, agus do cuir sé é cun luḡt
2 saothruighe, agus d'imḡis sé i ḡcén. Agus nuair a
táinig an t-am cuir sé seirbisead aḡ triall ar an luḡt
saothruighe cun torad an fíonḡairt d'fháḡail ó'n luḡt
3 saothruighe. Agus do ruḡadh ar an seirbisead,
agus ḡadhair air, agus cuireadh cun siubail folamh
4 é. Agus airís cuir sé cúca seirbisead eile; agus do
ḡoineadh é sin. sa ceann, agus tuḡadh tarcuisne
5 dó. Agus airís cuir sé seirbisead eile aḡ triall
orḡa: agus do marbuiḡeadh é féin; agus mórán
6 eile; do ḡadhair ar cuib acu, agus do marbuiḡeadh
cuib acu. Ac do bí aḡe don mac amáin, ró-bílis;
agus cuir sé é sin cúca sa deire, agus duibairt sé

¹ Isáias V. 1.

TAËARFAID SIAË URAIM DOM' MAC. AC DUBAIRT AN 7
 LUCT SAOTRUIGTE LE N-A CEILE: SIÖE AN T-OIGRE; TEÄ-
 NAM, CUIRIMIS CUN BÄIS É, AGUS BEIÖ AN OIGREAÇT
 AGAINN. AGUS DO RUĞADAR AIR, AGUS DO CUIREAÐAR 8
 CUN BÄIS É, AGUS ÇAIÇEADAR LASMUIĞ DE'N FÍONĞORT É.
 CAË A ÆEANFAIÖ TIĞEARNNA AN FÍONĞUIRT SIN? TIÖC- 9
 FAIÖ SÉ AGUS DEANFAIÖ SÉ DÍBEIRĞ AR AN LUCT SAÖT-
 RUIGTE SIN AGUS TAËARFAIÖ SÉ AN FÍONĞUIRT D'Á MALAIRT.

AGUS AN AMLAIÖ NÄR LÉIĞEADAIR AN SCRIPTIÚIR SEO, 10
¹AN CLOÇ NÄ GLACFAÖ NA SAÖIR, ISÍ ATÄ 'N-A CLOIÇ CINN
 CÚINNE; ISÉ AH TIĞEARNNA DO DEIN AN NÍÖ SIN, AGUS IS 11
 IONĞANTAC É I N-ÄR SÚLIÖ-NE? AGUS BÍODAR A D'IAR- 12
 RAIÖ BEIRTE AIR, AC BÍ EAGLA ACU ROIMIS AN BPÖBUL;
 ÓIR BÍ FÍOS ACU ĞUR CÚCA FÉIN A BÍ SÉ SA TSOLUIÖ SIN.
 AGUS D'FÄĞADAR É AGUS D'IMÇIĞEADAR.

AGUS CUIREAÐAR CUIĞE CUIÖ DE SNA FAIRISINIĞ AGUS 13
 DE MUINTIR HÉROIÖ CUN BUNTÄISTE BÖEIT AIR 'N-A ÇAINT.
 AGUS ÇÄNADAR CUIĞE AGUS DUBRADAR LEIS: A MÄIĞ- 14
 ISTIR, IS EÖL DÚINN ĞUR DÚINE FÍRINNEAC TU, AGUS NÄ
 FUIL BEANN AGAT AR AOINNE; MAR NÍ FÉACANN TÚ CUN
 ĞNÚISE AON DÚINE, AC SLÍĞ DÉ DO MÚINEAD DO REIR
 FÍSINNE. AN DLEAĞTAC CÍOS A DÍOL LE CAESAR NÓ ĞAN
 A DÍOL? AN DTAËARFAM É NÓ AN ĞCOIMEÄDFAM É?
 AC DO CONAIC SÉ AN FEALL A BÍ IONTA, AGUS DUBAIRT SÉ 15
 LEÓ: CAË CUIĞE DÄOIÖ BEIT AM' BRAÇ? TUGAIÖ
 CUĞAM PÍOSA AIRĞIÖ ĞO BFEICEAD É. AGUS TUGADAR 16
 CUIĞE É. AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: CÉ LEIS AN ÍOMÄIĞ SEO
 AGUS AN SĞRÍBINN SEO? DUBRADAR LEIS: LE CAESAR.
 AGUS D'FREAGAIR ÍOSA AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: ²TUGAIÖ, 17
 D'Á BÖRÍĞ SIN, DO ÇAESAR NA NEIÇE IS LE CAESAR, AGUS DO
 DÍÄ NA NEIÇE IS LE DÍÄ.

ANSAN ÇÄINIĞ CUIĞE NA SAÐDUCINIĞ, DÄOINE A SÉAN- 18
 ANN AISEIRIĞE NA MARÖ, AGUS CUIREAÐAR CEIST CUIĞE
 AGUS DUBRADAR; A MÄIĞISTIR, DO SĞRÍB MAÖIS 19
 DÚINN: ³MÄ ĞEIBEANN DÖIÇÁIR DÚINE BÄS AGUS ĞO
 BFAĞANN SÉ A BEAN, AGUS NÄ FÄĞANN SÉ CLANN 'N-A
 DÍÄIÖ, ĞO NGLACFAIÖ A DÖIÇÁIR AN BEAN, AGUS ĞO DÖÖĞ-
 FAIÖ SÉ CLANN D'Á DÖIÇÁIR. AC BÍ MÖRSEISEAR DÖIÇÁR 20
 ANN, AGUS DO PÓS AN CÉAD DÚINE ACU BEAN, AGUS FUAIR

¹Salm cxvii. 22; Isáias xxviii. 16. ²Róm. xiii. 7. ³Deut. xxv. 5.

- 21 sé bas gan clann fágáilt. Agus do glac an tarna
duine acu í, agus fuair sé bás, agus níor fág sé sin
clann ac cóm beas. agus an trímaò fear ar an
22 scuma scéadna. agus do glac an mórseisear í ar
an scuma san, agus níor fagadur clann. I n-a
23 n-iaidò go léir do fuair an bean bás. D'á bríge sin,
nuair tìocfaid an aiseirige, agus nuair a d'eireó-
caid siad go léir, cé 'cu bíod gur leis an bean? Óir
24 bí sí 'n-a mnaoi as an mórseisear. agus d'freadair
íosa agus duibairt sé leó: Nác é atá 'búr gcur amú
gan eólas a beic asaid ar an scriptiúir, ná ar cóm-
25 actalb Dé? Óir, nuair a d'eireócaid siad ó sna
maibí ní beid pósad ná tabairt le pósad feasta, ac
26 beid siad ar nós na n-aingeal ins na flatais. I
dtaob na marb, ámtac, go n-eireócaid siad, nár
léigeadais i leabhar Maoise, conus mar aduibairt
Dia leis as an dtor: ¹ Is mise Dia Ábrahaim agus
27 Dia Isaac agus Dia Iacóib. Ní do daoine marba is
Dia é ac do daoine atá beó. D'á bríge sin is mór
atáctadai-se amú.
- 28 Agus táinig cuise duine de sna sgríobneóirib a bí
as éisteadt leó-san as déanam an aignis, agus nuair
a conaic a feabhas do freadair sé iad, d'fíafraige sé
de cad í an céad aicne de sna h-aicneantaid go léir.
29 agus d'freadair íosa é: Isí an céad aicne bíod go
léir: ² Clois, a Israel, is don Dia amáin do tige-
30 earna Dia-se; agus gráðfaid tú do tigeearna Dia
ó' croíde go h-iomlán, agus ót' anam go h-iomlán,
agus ót' aigne go h-iomlán, agus ó' neart go
31 h-iomlán. Siní an céad aicne. agus is cosmail léi an
tarna h-aicne; ³ gráðfair do cómiarsa mar tu féin.
32 ní'l aicne eile is mó ná iad san. agus duibairt an
sgríobneóir leis: Maid, a máigistir. Do labrais
fírinne, don gur b'eaid Dia, agus ná fuil ann ac é.
33 agus é grádu ó croíde go h-iomlán, agus ó cuisint
go h-iomlán, agus ó anam go h-iomlán, agus ó neart
go h-iomlan, agus an cómarsa do grádu mar duine
féin. Is mó san 'ná gac ídbirt agus 'ná gac ofráil.
34 agus nuair a conaic íosa gur freadair sé go ciallmair,

¹ Exod. iii. 6.² Deut. vi. 4.³ Levit. xix. 18.

DUBAIRT SÉ LEIS: NÍ'LISS-SE ABFAO Ó RÍGEACHT DÉ. AGUS MÓR LEÓMAIĞ AOINNE É CEISDIÚ AS SAN AMAĆ.

AGUS BÍ ÍOSA AĞ TEAGASĞ SA TEAMPUL AGUS DUB- 35
AIRT SÉ: CONUS ADÉIR NA SGRÍBNEÓIRÍ ĞUR MAC DO DÁIBIO
CRÍOST? ÓIR DEIR DÁIBIO FÉIN, SA SPIORAIÓ NAOM, 36
1 DUBAIRT AN ĞIGEARNNA LEM' ĞIGEARNNA, SUIÓ AR MO
DÉIS ĞO ĞCUIREAO DO NAMAIÓ MAR ĞACA FÉO' CÖSAIB.
MAR SIN, ĞUGANN DÁIBIO FÉIN A ĞIGEARNNA AIR, AGUS 37
CONUS ATÁ SÉ 'N-A MAC AIGE? AGUS D'ÉIST AN POBUL
MÓR LEIS AGUS ÁĞAS ORĞA.

AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ AGUS É 'ĞA DTEAGASĞ: SEAC- 38
NAIO NA SGRÍBNEÓIRÍ. IS MAIĞ LEÓ SIUBAL I N ÉADAIĞIB
FAOA, AGUS ĞO NDÉANFAÍ ÚMLÚ DÓIB I N-ÁIT AN MÁRĞAIÓ;
AGUS SUIÓE INS NA CAĞAOIREACAIÓ UACĞAIR INS NA SIN- 39
ĞÓĞAIB, AGUS INS NA H-INEADAIÓ ĞUSAIĞ ĞUN BÚIRO;
IĞIO SIAO 2 TEAGĞACĞA NA MBAINĞREAC AR SĞÁC ÚRNUIĞĞE 40
FAOA: ĞEOBAIÓ SIAO SAN AN BREIĞ IS TRUIME.

AGUS DO SUIÓ ÍOSA I N-AICE ÁITE AN ĞISTE, AGUS ĞUG 41
SÉ FÉ NDEARA CONUS A ĞUIREAO NA DAOINE AISGEAO
ISTEAC ANN, AGUS DO ĞUIR A LÁN DAOINE SAIÓBIRE MÓRÁN
ISTEAC ANN. AGUS DO ĞÁINIĞ BAINĞREAC DĞEALB AGUS 42
ĞAIĞ SÍ ISTEAC DÁ ĞIANÓIĞ, 'SÉ SIN FEÓIRLIĞ. AGUS 43
ĞĞAOIO SÉ ĞUIĞE A DĞEISĞIOBUIL AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ:
ĞO DEIMIN A DEIRIM LIÓ ĞUR MÓ A ĞUIR AN BAINĞREAC
BOĞĞ DĞEALB SO ISTEAC SA ĞISTE 'NA MAR A ĞUIR AOINNE
EILE D'ÁR ĞUIR RUO ANN; ÓIR DO ĞUIR AN ĞUIO EILE ANN 44
AS A BFLÚIRSE, AC DO ĞUIR SÍ SEO ANN, D'Á DĞEALBAS, A
SAIB AICI, A ĞUIO AN ĞSAOĞAL.

CAIBIDIOI XIII.

AN ÍOE A BÍ LE TEACĞ AN AN DTEAMPUL, AGUS NA CÓMARĞAÍ ATÁ
LE TEACĞ ROIM LÁ AN BREIĞEAMANTAIS.

AGUS NUAIR A BÍ SÉ AĞ DUL AMAĆ AS A DTEAMPUL 1
DUBAIRT DUINE D'Á DĞEISĞIOBUIL LEIS: FÉAC, A MÁIĞ-
ISTIR, CAO IAO MAR ĞLOĞA AGUS CAO É MAR DĞEANAM!
AGUS D'FREAGAIR ÍOSA AGUS DUBAIRT LEIS: ĞÍONN ĞÚ NA 2

¹ Salm. ĞIX. 1.

² .I. A SAOĞALTAS.

n-oibreacha móra san go léir? ní fásfar cloic ar muin cloice dóibh san leasadh.

- 3 Agus bí sé 'n-a suite ar cnoc na n-Olachrann ar aghaidh an teampail, agus bí peadar agus séamus agus eóin agus ainrías 'gá siarfaisge de, ar leithis:
- 4 Innis dúinn, caitín a tiocfaidh na neithe seo? agus cad é an cómartha a beidh air, nuair a tósnóidh na
- 5 neithe seo go léir ar teacht cún cinn. agus do crom íosa, 'gá b'freadgar, ar a ráib leó: ¹Seachtain agus ná mealladh doinne sib.
- 6 Óir tiocfaidh a lán daoine am' ainim-se, agus déarfai sib, is mise é; agus meallfai sib a lán. Ac nuair a d'aireóidh sib cozái agus ráflaí ar cozáibh, ná bíodh easal oraidh, óir ní foláir iad san a beidh ann;
- 8 ac ní hé du deire fós é. Óir eireóidh cine i n-aghaidh cine agus rígeacht i n-aghaidh rígeachta, agus beidh luasgachta talman go tuis ann, agus gorta. Tusaic na
- 9 buacha iad san. Ac féachaidh cúigibh féin. Óir tabarfaidh sib i láthair na gcómairlí sib, agus sgiúrsálfar sib ins na sinagógaibh, agus seasóidh sib i láthair ríchte agus uachtarán mar gheall orm-sa, mar fíadhnaise
- 10 dóibh-sin. Agus ní foláir ar dtuais an soisgeal do
- 11 craoibhsgaoileadh cún na ngeinte go léir. Agus nuair a tabarfaidh sib leó sib cún sib a tabairt ar lámh, ná bacadh a breithniú roim ré cad déarfai sib; ac an rud a tabarfar daoibh an uair sin, abraidh é; óir ní
- 12 sib-se a labhrann, ac an spioraidh naomh. Óir déanfai an dritáir feall báis ar a dritáir, agus an t-adáir ar a máit; agus eireóidh an clann i n-aghaidh a n-adar agus a máitar, agus imireóidh sib bás orda.
- 13 Agus beidh fuacht as gach doinné daoibh mar gheall ar m' ainim-se. Ac an t-é a beidh seasamh go deire isé a raigaidh slán.
- 14 Ac nuair a cífidh sib ²gráin an léirsgriosa 'n-a seasamh sa n-áit na d'uall (an t-é a léigeann tuisgeadh sé), ansan an muintir atá i n-luadéa teitibh cún na
- 15 gcnoc. Agus an t-é beidh ar ³buaic a tíge ná tagadh sé anuas sa tíg agus na téigeadh sé isteach cún rudá

¹ ephes. v. 6; ² tess. ii 3. ³ dan. ix 27.

³ .i. buaic mar úrlár a bíodh ar tígeibh ann.

breic as an dtig; agus an t-é a bheir sa páirc ná 16
 filleadh sé a d'iarradh a brait. agus is mairg do 17
 lucht clainne d'iompair agus do lucht clainne d'oil-
 eamaint ins na laethibh sin; agus bíodh as guíde gan 18
 iad a bheir sa gheimre. Óir beir ins na laethibh sin 19
 cruadhán ná raib a leiceir ann ó túsach an cruicniú
 a cruicniú Dia go dtí anois, agus ná beir. agus 20
 mura gcioruigeadh an tigearna na laethanta ní beadh
 dul as as feoil ar bith; ach ar son na bfióraon atá togtach
 aige do chioruig sé na laethanta. agus anois má d'eir 21
 doinne lib, féach, tá Críost anso; féach, tá sé ansú:
 ná creid. Óir eireócair críostana fallsa agus 22
 fáilí fallsa, agus tabarfaid siad cómarcháí uatha agus
 ionghaí, cun na bfióraon féin do mealladh, dá
 mb'féidir é. tugadh-se aire, dá b'fíor sin; féach, tá 23
 gach ní innste agam daoibh roim ré.

¹ Ach ins na laethibh sin, tar éis na buacha san, d'or- 24
 chócair an grian agus ní tabarfaid an gealach a solus,
 agus beir na réilte as tuitim as an spéir, agus beir 25
 na cómaicta atá ins na flathais dá suadadh. agus 26
 ansan cífir siad mac an Duine as teacht ins na
 shamaladh, le mórán cómaict' agus glóire. agus 27
 ansan cuirfid sé a aingit amach agus cruinneócair
 sé a fíoraoin ó sna ceitire gaoitibh, ó fíor-meall an
 talim go fíor-meall neime. fógalmuir ó'n scrann 28
 fíge solúio. nuair a bíonn a géas bog agus an
 duilleabhar tagaite is eól daoibh an samradh beir
 i n-acmaireacht. mar sin daoibh-se nuair a cífir sib 29
 na neit seo as teacht cun cinn, bíodh fios aguibh é
 beir ins na dóirsib buailte lib. go deimhin a deirim 30
 lib, ní h-imteócair an tsliocht so go dtagaid na neit
 seo go léir cun cinn. Raigaid spéir agus talamh ar 31
 neamhní, ach ní raigaid mo breicre-se ar neamhní.

Ní fios d'aoinne, ámhach, an lá san ná an uair, dá 32
 mb'iad na h-aingil ins na flathais iad, nó an mac,*

¹ Isaias xiii. 10; Ezech. xxxii. 7; Ióel ii. 10.

*Ver. 32. "nó an mac."—ní 'gá rádh é go bfuil mac d'é gan
 don eolus ar lá an breiteamantais, ach 'gá rádh ná raib an
 t-eolus aige le teagas d'úinne i n' oide agaim; nídh nár mair
 d'úinn.

33 AC DO'N ACHAIR. TUGAIDH AIRE, DEINIÖ FAIRE AGUS
 URNUIGTE; OIR NÍ FIOS DAOIBH CAČAIN A BEIÖ AN T-AM
 34 ANN. AR NÓS DUINE A D'FÁS A ČIŠ AGUS D'IMČIŠ
 I ŽCÉIN, AGUS A ČUŠ D'Á SEIRBÍSEACHAIBH DÉANAMH ŽAC
 OIBRE, AGUS A DUĐAIRT LEIS AN NDOIRSEÓIR FAIRE
 35 DÉANAMH; DEINIÖ-SE FAIRE, D'Á BRÍŠ SIN, (OIR NÍ FIOS
 DAOIBH CAČAIN A ČIOCFAIDH AN TIĞEARN, UM ČRÁČNÓNA,
 I LÁR NA H-OIÖČE, AR ĞLAODACH AN ČOILIŠ, NÓ AR MAIDIN)
 36 LE H-EAGLA, NUAIR A ČIOCFADH SÉ, ŽUR I NBÚR ŽCOOLADH A
 37 ŽEOĐADH SÉ SIÖ. AGUS AN RUÖ A DEIRIM LIÖ-SE DEIRIM
 LE ŽAC AOINNE É: DEINIÖ FAIRE.

CAIBIDHOL XIV.

An céad cuib de čUAIRISŽ páise ČRÍOST.

1 AGUS I ŽCIONN DÁ LÁ BÍ FÉILE NA CÁSŽA AGUS AN
 ARÁIN ŽAN ŽIÖST LE BEIÖ ANN, AGUS BÍ UACHTARÁIN NA
 SAŠART AGUS NA ŠŽRÍÖNEÓIRÍ 'ŽÁ ČUIMNEAMH CONUS A
 2 DÉANFAIDHIS BREIÖ AIR AGUS É ČUR ČUN BÁIS. AC DUB-
 RADAR: NÁ DEINTEAR É LÁ NA FÉILE, LE H-EAGLA ŽO
 N-EIREÓCHADH AČRANN AMEASŽ AN POĐUIL.
 3 AGUS BÍ SÉ I MBECÁNIA, I DČIŠ ŠÍMÓIN LOĐAIR, 'N-A
 ŠUIÖE ČUN BÍÖ AGUS ČÁINIŠ BEAN AGUS BOSCA ALABAS-
 TAIR AICI D'OLA SPÍCHÁIDH A BÍ ANA-ĐAOR, AGUS DO BRIS
 SÍ AN BOSCA ALABASTAIR AGUS DOIRT SÍ AN OLA AR A
 4 ČEANN. AGUS BÍ DAOINE LÁITREACH AGUS ČAINIŠ FEARS
 ORČA, AGUS DUBRADAR 'N-A N-AIGNE FÉIN: ČADH ČUIŠE
 5 AN BÁŠTA SAN A DÉANAMH AR AN OLA? D'FÉADFAÍ AN
 OLA SAN DO DÍOL AR NÍÖS MÓ 'NÁ TRÍ ČEADH ¹PÍÖSA AIRŠIÖ
 AGUS É ČADDAIRT DO SNA BOČTAIBH. AGUS BÍÖĐAR AŽ
 6 CASAÖIO LÉI. AGUS DUBDAIRT ÍÖSA: LEIŠIÖ DI. ČADH
 ČUIŠE DAOIBH BEIÖ AŽ CASAÖIO LÉI? IS ŽNÍÖM MAIÖ AČÁ
 7 DÉANTA AICI ORM-SA. OIR ČÁIDH NA BOIÖT I NBÚR BPO-
 ČAIR AŽAIBH I ŽCÓMNUIŠE, AGUS FÉADFAIDH SIÖ MAIÖ A

¹ DENARIUS (NÓ DRACHMA) A TUGTAR AR AN BPÍÖSA AIRŠIÖ SIN.
 B'É AN PINGIN RÓMÁNACH É. FEIC MATE. XVII. 23; LUC. XV. 18, NA
 NÓTAÍ.

dÉanam dóib nuaire is áil lib; ac ní'limse i gcóm-
 nuige aghaid. An ní'ò a bí aici seo le dÉanam tá sé 8
 dÉanta aici; tá ola curta roim ré aici ar mo corp-sa
 i gcóir a'laicta. So deimín adeirim lib: sé áit 'n-a 9
 scraobhscaoilfar an soisgéal so ar fuir an domáin
 so léir, neósfar ann, mar cuomneam uirtí seo, an ní'ò
 atá dÉanta aici.

Agus d'imctis Iúdas Iscariót, duine de'n dÁréas, 10
 as triall ar uaictaránaib na sagart, cun é díol leó.
 Agus nuair airigeadar é bí áctas orcta, agus gealla- 11
 dar dó go dtabairfaí airgead dó. Agus bí sé as
 faire cun caoi fáigil ar é tabairt suas.

Agus an céad lá de laetib an arám san giosc nuair 12
 a deintí íobirt na Cásca, duibairt a deisgiobuil leis:
 Cár maic leat go raigmis agus go ndéanfaimis an
 cáisg d'ollamú duit le n-íte? Agus cuir sé uaid 13
 beirt d'á deisgiobuil agus duibairt sé leó: Téigib
 isteaic sa cáctair, agus casfar oraib fear agus ártac
 uisge ar a muin aige; leanaid é. agus pé áic 'n-a 14
 raigaid sé isteaic abraid le fear an tige, Deir an
 máigistir, Cá bfuil an seómra 'n-a n-íosfar an cáisg
 i dteannca mo deisgiobul? Agus taisbeánfaid sé 15
 daoib seómra mór, agus é cusrta i dtreó, agus déinib
 ollamú dúinn ann.

Agus d'imctis na deisgiobuil agus tánadar sa 16
 cáctair, agus fuaradar mar a duibairt sé, agus
 d'ollamuiigeadar an cáisg.

Agus nuair a bí an traicnóna ann táinig sé i n-aon- 17
 feacht leis an dÁréas. Agus nuair a biodar 'n-a 18
 suibhe agus as ite, duibairt losa: So deimín a deirim
 lib, tá duine aghaid-se, atá as ite am teannta,
 agus díolfaid sé mé. agus táinig buairt orcta, 19
 agus cromadar ar a ráib leis, 'n-a nduine a's 'n-a
 nduine: An mise é? agus duibairt sé leó: Duine 20
 de'n dÁréas, duine a cuireaim a lám sa n-aon méis
 liom. Is fíor go bfuil Mac an Duine as imteacht, 21
 i fé mar atá sgríobta 'n-a taob; ac is ró-mairg do'n
 fear san tré a ndéanfar Mac an Duine do tabairt

SUAS. B'fearra do'n fear san ná tiocfaò sé riann ar an saoghal.

22 ¹ Agus an faih a b'iodar as ite do òg Íosa arán agus beannuig sé é, agus bris sé é, agus ùg sé doib é, agus dubairt sé: Glacaid, itid is é mo corp
23 é seo. Agus òg sé cailis, agus gaid sé buideacas,
24 agus ùg sé doib í, agus d'óladas go léir aisti. Agus dubairt sé leo: Isí mo cuib fola, fuil an tiomna nua, í
25 sin, a doirtfar ar son a lán. Go deimhin a deirim lib, ná h-olfad feada de'n toraò so na fíneamha go dtí an lá san 'n-a n-olfad nua é i rígeacht Dé.

26 Agus tar éis an iomuin do gabáil doib cuadar go cnoc na n-Ola-crann.

27 Agus dubairt Íosa leo: Glacfaid sib go léir sgannal umam-sa anocht; óir tá sgríobta, ² buail-
28 fead an t-aodaire agus sgairfar na caoire. Ac
29 tar éis m'aiseirige ražad rómaib go gaililí. Agus dubairt peadar leis: Bíod go nglacfaoidis go
30 léir sgannal umat, ní glacfaò-sa. Agus dubairt Íosa leis: Go deimhin a deirim leat, sa lá so againn, anocht féin, séanfaid mé fó trí sar a nglaoiòirid an
31 coileac an tarna h-uair.* Ac sin mar da déine do labhair seisean: Dá gcaitinn dul cun báis i n-aon-
feacht leat ní séanfaid tú. Agus do labradar go léir ar an gcuma gcéadna.

32 Agus tánadur cun na h-áite ar a dtugtar Get-sémané, agus dubairt sé le n-a deisgiobuil: Suirid anso go ndeinead úrnuighe.

33 Agus do rug sé leis peadar agus Séamus agus Eóin, agus túsnuig sé ar beic go crič-eaglaç agus go
34 dúbac; agus dubairt sé leo: Tá brón an báis ar m'anam; fanaid anso agus deimid faire.

¹ 1 Cor, xi. 24.

² Zach. xiii. 7.

*Ver 30. "SAR A nGLAOIÒIRID AN COILEAC AN TARNA H-UIAIR."—GLAOIÒIR NA COILIG DA UIAIR FÉ LEIT SAN OIÒCE, .i. timpal uair an meadhan oíche ardtúis agus ansan airís timpal na h-UIAIRE AR A DTUGTAR "GLAOÒ AN COILIG." B'SINÍ AN GLAOÒ AR AR LABHAIR ÁR SLÁNUIGHEÓIR: AGUS D'Á BRIG SIN NÍ TRÁCTAID NA SOISGEALAIÒCHE EILE I N-AON CÒR AR AN GCÉAD GLAOÒ.

Agus d'imctig sé tamall uachta, agus thuit sé anuas 35
 ar an bcalamh, agus ghuir sé go ngeobhadh an uair
 thairis dá mb'féirís é. Agus duibairt sé: Abba, a 36
 Athair, tá gac níò ar do cumas; cuin an cáilís seo
 i leith daoibh uaim; ná deintear ámhac, an níò is toil
 liom-sa, ac an níò is toil leat-sa. Agus táinig sé 37
 agus fuair sé 'n-a g-codladh iad. Agus duibairt sé
 le peadar: A Síomón, an ad' codladh ataoí? Nár
 féadais faire déanamh ar feadh don uaire amáin?
 Déiniò faire agus guir, ionus ná raigad sib i gcaitibh. 38
 Tá an spioraid tugtha, is fíor, ac tá an feoil laig.
 Agus d'imctig sé airís, agus dein sé an guir 39
 céadna ins na focailibh céadna. Agus táinig sé 40
 an tarna h-uair agus fuair sé 'n-a gcodladh iad, (óir
 do bí mairbitíge ar a súilibh), agus ní féadadair
 cad é an freagra tabarfaois air. Agus táinig sé an 41
 trímaid h-uair agus duibairt sé leo: Deiniò codladh
 anois agus suaimneas. Ní beag é: tá an uair tag-
 aite; féac, tabarfar mac an Duine ar lámhaibh na
 bpeacadh. Eirigiò, téanaid; féac, tá i bhfogus 42
 dúinn an fear a brafar mé.

Le linn na bhfocal a rádh dó, táinig Iúdas Iscariót, 43
 duine de'n dáréag, agus sluag mór i n-aonfeacht
 leis, ó uachtaránaibh na sagart agus ó sna sgrí-
 neoirí agus ó sna seanóirí, agus bí claiómte agus
 bataí acu. Agus bí cómartha tabartha aige-sean 44
 dól, mar duibairt sé: An t-é go dtabarfad-sa pós
 dó, siné é; beiriò air agus tugaidh libh é go h-airead.
 Agus nuair a táinig sé do dein sé air isteadh agus 45
 duibairt sé: Go mbeannuigítear duit, a Máigistir,
 agus tug sé pós dó. Agus greamuigeadar-san a 46
 lámha air, agus coimeádadar é. Agus tarainn duine 47
 dá raibh láitreac claióeamh, agus buail sé seirbís-
 seac an **árd-sagairt** agus bain sé an cluas de. Agus 48
 d'fhreagair Íosa agus duibairt sé: An dtánaidair
 amac, agus claiómte agus bataí agaidh, cun beirte
 orm mar a tiocfad sib cun beirte ar bíteamhac?
 Bíos gac lá i nbúr measg sa teampul, ag teaghas 49
 agus níor rugadair orm. Ac is cun an sriptiúra

50 do cómlíonað é. Ansan d'fás a òeisiobuil é
 51 agus do òeiceadur go léir. Agus bí buacail 'gá
 leanmáint n-a raið ball línéadaið fan nocta a
 52 cóim air, agus do ruðadur air. Agus do sgaol
 seisean an ball línéadaið leó, agus d'imctið sé uata
 tárnoct.

53 Agus òuðadur íosa leó i láðair an **árd-ðagairt**;
 agus do cruinnið ann na ðagairt go léir agus na
 54 sgríðneoirí agus na seanóirí. Agus do lean peadur
 é, d'bfad siar, go d'ctí go raið sé istici i halla an árd-
 ðagairt, agus bí sé 'n-a ðuire i dteannta na seirð-
 íseac, cun na teine, 'gá òéð féin.

55 Agus bí na h-**árd-ðagairt** agus an cómaile go
 léir að lora sínné i gcoinnið íosa, cun é d'adard
 56 cun báis; agus bí að teip orða. Agus bí a lán að
 tabairt fiaðnaise bréige 'n-a coinnið, ac níor
 57 péirctið a òfiaðnaise le n-a céile. Agus d'eirið
 daoine éigin agus òuðadur fiaðnaise bréige 'n-a
 58 coinnið agus duðradur: D'airigeamair-ne é agus
 duðairt sé: ¹ An teampal so a òeineað le lámáið
 daoine, leaðfad-sa é agus i gcionn trí lá cuirfead
 59 suas ceann eile, agus ní le lámáið daoine é. Agus
 60 níor réirctið a òfiaðnaise le n-a céile. Agus d'eirið
 an t-**árd-ðagart**, i lár na h-áite, agus cuir sé ceist
 cun íosa, agus duðairt: Ná fuil don f'raðra aðat le
 61 tabairt ar a òfuil acu san 'á cur ad' leic? Ac níor
 labair seisean agus níor òuð sé don f'raðra. Agus
 do ceistið an t-**árd-ðagart** é, agus duðairt sé: An
 62 tusa Críost Mac D'ó beannuicte? Agus ansan
 duðairt íosa leis: I mé; agus cífið sib Mac an
 duine 'n-a ðuire ar deasláim cómacta D'ó agus að
 63 teact i sgamallaið neime. Ansan ² do strac an
 t-**árd-ðagart** a brat, agus duðairt sé: Cad ab aíl linn
 64 d'a òuille fiinniðe? D'airigeaðair an diamsla: Cad
 a cítear daoib? Agus duðradur go léir go raið bás
 65 tuillte aige. Agus do crom cuir acu ar seilí òait-
 eam air, agus ar a aðaið do clúðac agus ar é bua-

¹ Ac is ar teampal a cuir do labair sé. Feic eóin ii 9-21.

² Cómarða buarða acu é sin.

LAÒ LE DOIRNIB, AGUS DEIRIBÍ: TARGAIR: AGUS BÍ NA SEIRBÍSÍ 'GÁ BUALAÒ LE N-A MBASAIB.

AGUS BÍ PEADAR SA HALLA ÉIOS, AGUS ÉAINIS DUINE 66
DE CAILÍNIB AIMSIRE AN **ÁRÒ-SAGAIRT**, AGUS NUAIR A 67
CONAIC SÍ PEADAR 'GÁ ÉIÒ FÉIN, D'FÉAC SÍ AIR AGUS
DUBAIRT SÍ: AGUS DO BÍS-SE LEIS I BFOCAIR ÍOSA NASA-
REIT. AGUS DO SÉAN SEISEAN AGUS DUBAIRT: NÍ'L 68
FÍOS NÁ EÓLUS AGAM AR CAO DEIRIR. AGUS D'IMCÍG
SÉ AMAÇ LASMUIS DE'N HALLA; AGUS DO GLAOIÒ AN
COILEAC. AGUS DO CONAIC AN CAILÍN AIRÍS É, AGUS 69
DUBAIRT SÍ LEIS AN MUINTIR A BÍ 'N-A SEASAM ANN: IS
DUINE ACU RÚB É SEO. AGUS DO SÉAN SEISEAN AIRÍS. 70
AGUS TAR ÉIS TAMAILL BÍG DUBAIRT AN MUINTIR A BÍ
'N-A SEASAM ANN AIRÍS, LE PEADAR: SO DEIMIN IS DUINE
ACU SÚB TU, MAR IS SAILILÍAC TU. AGUS DO CROM 71
SEISEAN AR EASGAINIÒE AGUS AR A DEARBÚ: NÍ'L AON
AICNE AGAM AR AN NUINE SIN A'DEIREANN SIB. AGUS 72
ANSAN DO GLAOIÒ AN COLLEAC AN TARNÁ H-UIR. AGUS
DO CUIMNIG PEADAR AR AN BFOCAL ADUBAIRT ÍOSA:
SAR A NGLAOIÒFIÒ AN COILEAC DÁ UIR SÉANFAIR MÉ TRÍ
H-UIRE. AGUS CROM SÉ AR GÓL.

CAIBIDÍOL XV.

TUAIRIS NA PÁISE AR LEANMAINT.

AGUS AR MAIDIN LÁR N-A MÁIREAC SO LUAC CUAIO UAC- 1
TARÁIN NA SAGART I SCÓMAIRLE LEIS NA SEANÓIRIB AGUS
LEIS NA SGRIÓNEÓIRIB, AGUS LEIS AN SCÓMAIRLE COITCIAN,
AGUS EUGADAR SUAS ÍOSA, SABTA, DO PÍLÁT. AGUS 2
D'FIAPRAIG PÍLÁT DE: AN TUSA RÍ NA N-LÚDÁC? AGUS
D'FREAGAIR SEISEAN AGUS DUBAIRT: ¹ DEIRIR-SE É.
AGUS DO CUIR UACHTARÁIN NA SAGART A LÁN NEITE 'N-A 3
LEIT. AGUS CEISTIÓ PÍLÁT AIRÍS É, AGUS DUBAIRT: 4
NÁC BFUL AON FREAGRA AGAT LE TABAIRT? FÉAC A
BFUL ACU 'A CUR AD' LEIT. AGUS NÍOR FREAGAIR ÍOSA 5
FOCAL EILE, I DCREÓ SO RAIÓ IONGNA AR PÍLÁT.

¹.i. Is fíos an níò a deirir.

- 6 I gcaiteam lae na féile, ámtac, ba gnát leis don
 príosúnac amáin do leigint saor cúca, don príos-
 7 únac a iarrfóis. Agus bí don príosúnac amáin
 ann gur b'ainim dó Barabbas, agus bí sé gabta
 am eas an luict ceannairce, agus mairb sé duine
 8 i gceannairc. Agus táinig an pobul agus crom-
 adar ar iarraib, mar ba gnát leis a déanam dóib.
 9 Agus b'freaigair pílát iad agus duibairt sé: An toil
 10 lib go leigfinn saor cúgaib rí na n-lúdac? Mar
 bí fios aige gur le mioscais a dein uachtaráin na
 11 sagart é tabairt cun láma. Agus cuir na sagairt
 suas an pobul cun a ráib gur b'é Barabbas a leigfead
 12 sé saos cúca. Agus b'freaigair pílát airís iad agus
 duibairt: Agus cad is toil lib a déanfaid le rí na
 13 n-lúdac? Agus do liúgarad airís: Céas é.
 14 Agus duibairt pílát leo: Sód, cad é an t-olc atá
 déanta aige? Ac sin mar ab' doirde do liúgarad:
 15 Céas é. Agus cun an pobuil do sásam do leis pílát
 Barabbas saos cúca, agus tug sé íosa le céasad,
 tas éis a sgiúrsála.
- 16 Agus do rug na saighdiúirí leo é isteach i halla na
 17 cúirte, agus cruinniúadar an buidean go léir, agus
 cuireadar brat corcra uime agus b'fíúadar coróinn
 18 deilgneac, agus cuireadar ar a ceann í; agus
 cromadar ar beannú dó: Go mbeannuigtear duit,
 19 a rí na n-lúdac. Agus ansan do buailibís sa ceann
 é le cleit, agus caibibís seile air, agus do crom-
 20 aibís a nglúine 'gá onórú. Agus nuair a bí an
 magad déanta acu faoi do báineadar de an brat
 corcra, agus cuireadar a cuib éadaiú féin airís
 uime, agus do rugadar leo é cun é céasad.
- 21 Agus bí duine as gabáil an bótair, n-ar b' ainim
 dó Símon Círenéac, as teact ó'n dtuath, atair
 Alecsandar agus Rúfis, agus do stadadar é, agus
 22 cuireadar féacaint air an cros a b'iompair é. Agus
 do rugadar leo é go dtí an áit Solgota, le n-a gciall-
 23 uigtear áit an cloiginn. Agus tugadar deoc dó,
 24 fíon agus mirr tríb, agus níor glac sé é. Agus do
 céasadar é, agus do roinneadar a cuib éadaiú, 'gá
 gcur ar crannaiú féacaint cé b'earfad gac ball dóib.

25* Agus bí an trímh trácht ann, agus céasadh é. Agus 26
 bí teiridh a cúise sgríobtha: Rí na n-Iúdaic.
 Agus do céasadh i n-aonfeacht leis beirt bithéamh- 27
 na, duine acu ar a dhéas agus an duine eile ar a clí.
 Agus do cómlíonaigh an sriptiúir dóis: ¹ Agus do 28
 luaidh é le cuirptheadh. Agus na daoine gabhadh 29
 tairis tuisiúis masla dó, agus crochais a gceann
 agus deiridh: Bacht! do leasfá teampal Dé agus
 curfá suas airís é i gceann trí lá: Saor tu féin 30
 anois, agus tar anuas de'n crois. Mar an gcéanna 31
 uachtaráin na sagart agus na sgríbhneoirí, as caint
 le céile as déanamh maigh: Sábail sé daoine eile,
 a deiridh; níl ar a cúmas é féin do sábhail. Tadh 32
 Críost, Rí Israél, anuas de'n crois anois go bfeic-
 eam agus go gcreideam. Agus an beirt a bí céasadh
 i n-a aice tuisiúar masla dó.

Agus nuair a táinig an sémh trácht do luis doir- 33
 chaict ar an n-óman go léir go dtí an naomh trácht.
 Agus sa naomh trácht do glaoigh Íosa do guth árd: 34
² Elóí, elóí, lamá sabactání? níò a mínígtear mar
 seo: A dhia, a dhia, cad uime gur éiríis mé? Agus 35
 duibairt cuir do'á raib láithead: Féad, tá sé as
 glaothad ar Elias. Agus do rit duine acu agus do 36
 líon sé spúinse do' fíneisir agus cuir sé ar batar é,
 agus tug sé dó é le n-ól, agus duibairt sé: Fanaigh
 go bfeiceam an dtiocfaid Elias cun é tógaint anuas.

Agus do glaoigh Íosa do guth árd, agus d'éas sé. 37

Agus do stracadh brat an teampail 'n-a dhá cuir 38
 ó bharr go bun. Agus nuair a conaic an taoisead 39
 céad a bí 'n-a seasamh ar a dháid amac go bfuair sé
 bás agus an guth árd san aise do'á cur as duibairt sé:
 Gan amhras do' é Mac Dé an duine sin. Agus bí 40
 mná ann abfadh uaidh agus iad as féadaint air, ar a raib
 Máire Magdalén, agus Máire máthair Séamus bíg

¹ Isáias liii. 12.

² Salm xxi. 2.

* Ver. 25. "An trímh trácht."—Do rann an seana-cúntas
 an lá 'n-a ceithre tráchtanaidh agus do h-ainimniúadh gach trácht o'n
 uair ar ar tuisiúis sé, .i. an céad trácht, an trímh trácht, an
 sémh trácht, agus an naomh trácht. Do ceasadh ár dtuigearna
 beagán roim meadhan lae san ar críochnúis an trímh trácht,
 agus nuair a bí an sémh trácht díreach as teacht.

41 agus Ióseip, agus Salómé; agus siniað a bíodh 'gá leanmáint agus as friotálam air nuair a bíodh sé i nGaililí; agus a lán ban eile a táinig i n-donfeacht leis ainíos go Ierúsalem.

42 agus nuair a bí an déanaíge ann, (óir b' é lá an
43 ollamuiḡte é, a tagann roimis an sabbóio), táinig
Ióseip ó Arimataéa, duine uasal, decúrio, fear a bí
as súil le rígeacht Dé cóm maic le cáic, agus cuair
sé isteach go dána i láchair pílaite, agus d'iarr se
44 corp Íosa air. agus bí iongna ar pílát a rádh go
mbeadh sé tar éis báis ceana féin. agus cuir sé
fios ar an dtaoiseach céad agus d'fíafraigh sé de an
45 raið sé tar éis báis. agus nuair a fuair sé amach
ó'n dtaoiseach céad go raið, d'órduiḡ sé an corp
46 do tadbairt do Ióseip. agus do ceannuiḡ Ióseip
línéadach agus tóg sé anuas ó'n gcrois é, agus d'fíll
sé sa línéadach é, agus cuir sé isteach é i dtuama a
bí gearrta a' caraigh, agus d'iompuigh sé leac cun
47 doruis an tuama. agus bi máire māgḡdalén agus
máire [máchair] Ióseip as féachaint ar an áit 'n-ar
cuireadh é.

CAIB. XVI.

Aiseiríge Críost agus a d'easabáil.

1 agus nuair a bí an tsabbóio imḡiḡte ceannuiḡ
máire māgḡdalén agus máire, máchair Séamus, agus
Salómé, spíosra cúmrta cun go dtiocfaidís agus
2 go n-ungfaidís Íosa. agus tanaḡar go h-ana-móc,
ar maidin an céad lae de'n tseachtmain, go dtí an
3 tuama, agus bí an ḡrian 'n-a suiðe;* agus bíodar
'gá rádh le n-a céile: Cé d'iompócaidh siar an cloic

* Ver. 2. "agus bí an ḡrian n-a suiðe."—Do ḡluaiseádh an sar a dtáinig an solus as dul cun na h-uaḡa, ac bí an ḡrian 'n-a suiðe um an dtaca 'nar sroisead an áit. nú, i bfiḡiúir, trácttar anso ar ḡreim an cirt, .i., ar Íosa Críost, ar dtiḡearna, a bí eirighthe sar a dtánaḡar.

dúinn ó béal an tuama? Agus nuair féadadh an- 4
 acahadar an cloch iompuiḡte siar. Agus cloch ana-
 mór ab eaò í. Agus cuadh ar isteach sa tuama agus 5
 conacadh an fear ós 'n-a suíde ar taobh na láma
 deire agus éirí ḡeal uime, agus táinig easal orda.
 Agus duḡairt sé leó: Ná glacaidh don sḡannra. 6
 Íosa nasareit a céasaò isé atá uaidh. D'eiríḡ sé;
 ní'l sé anso; féad an áit 'n-ar cuireadh é. Ac 7
 imḡiḡiò, agus innsiò d'a òeisḡiobulaidh agus do
 pheadar, go bhfuil sé ag dul rómaiò go ḡaililí; cífiò
 sib sa n-áit sin é, mar aduḡairt sé lib.

Ac do riḡeadar amac as an uaidh, mar do táinig 8
 sḡannra agus criḡeasla orda, agus ní duḡradar
 focal le h-aoinne, mar bí an t-easal orda.

Ac nuair aiseiríḡ sé ar maidin an céad lae de'n 9
 treacḡmain, taisbeáin sé é féin ar dtús do máire
 māḡdalén, an bean as ar oíbir sé na seacḡ nḡeamain.
 Agus d'imḡiḡ sí sin agus d'innis sí é do'n muintir 10
 a bíoò i n-a fócáir, agus do bí ag sol agus ag caoi.
 Agus nuair airdíḡeadar é beic beó, agus go bfeacaidh 11
 sí é, níor creideadh an sḡeal. ¹ Agus 'n-a òiaidh 12
 san do taisbeáin sé é féin i ḡcruḡ eile do beirt acu
 agus iad ag siubail, ag dul fá'n dtuacḡ. Agus tána- 13
 dar san agus d'innseadh do'n cuib eile é; agus
 níor creideadh iad ac cómh beas.

Fé deire, bí an t-aoinne deas acu 'n-a suíde 14
 i bhfócáir a céile, agus taisbeáin sé é féin doibh;
 agus do cas sé leó a n'óicreideamh agus a n'úr-
 croide, toisḡ nár creideadh an muintir a conaic
 go raib sé tar éis aiseiríḡe.

Agus duḡairt sé leó: ḡluaisth tríò an nḡoman 15
 go léir agus deiniò an soisḡeal do craobhsḡaoileadh
 do'n uile créatúir. An t-é a creidfiò agus a baist- 16
 far saorfar é: an t-é, ámh, ná creidfiò, daorfar é.
 Agus leanfaid na cómarḡaí seo an muintir a creid- 17
 fiò: ² Cuirfiò sib deamain a' seilb am' ainim se:
³ Labarfaid sib i dteangḡaḡaidh nua. ⁴ Tóḡfaid 18
 sib aicḡeacḡa nime, agus má ólaid sib deoc marb-

¹ lúc. xxiv. 13.³ ḡníom. ii. 4; x. 46.² ḡníom. xvi. 18.⁴ ḡníom. xxviii. 5.

uig̃teac̃ ní g̃ortócaib̃ sé iad̃: ¹ Cuirf̃ib̃ siad̃ a lám̃a
 19 ar daoine breóite agus beib̃ siad̃ go maic̃. Agus
 an tigearna íosa, tar éis lab̃ar̃ta leó uó, ² do
 tóg̃ad̃ suas ar neam̃ é, agus tá sé 'n-a suib̃e ar deas-
 20 lám̃ ué. Agus do g̃luaisead̃ar-san agus do
 craob̃sgaoilead̃ar ins gac̃ áit; agus do cab̃ruĩg̃ an
 tigearna leó ag neartú a gcainte le mírb̃úiltib̃
 'g̃á leanm̃aint.

¹ Gníom̃. xxviii. 8.

² Lúc. xxiv. 51.

SOISGEÁL NAOMHA ÍOSA CRÍOST

DO RÉIR LÚCÁIS

I n-ATICIOCH PRÍOMH-CAITAIR NA SÍRIA ISEAÐ DO RUGAÐ LÚCÁS NAOMHA. LIAÐ AB EAÐ É, AGUS DEIR CUIÐ DE SNA SEANA-SGRÍBNEÓIRÍ ZO RAIÐ SÉ N-A PÉINTÉIR OILTE. D'IOMPUIG PÓL NAOMHA 'N-A CRÍOSTAIDHE É AGUS BÍ SÉ AIGE 'N-A DEISIOBUL AGUS 'N-A COM-RÁDAIDHE AR A CUARDAIB, AGUS AS OBAIR N-A CEANNTA I NGHÓ AN TSOISGEIL. DO SGRÍB SÉ I NGRÉIGIS, CÍMPAL CEITRE BLIANA FICID CAR ÉIS DEASGABÁLA ÁR D'IGEARNA.

CAIBIDHOL I.

COIMBEART EÓIN BAISTE, AGUS COIMBEART CRÍOST. CUAIRT NA MAIGHINE MUIRE, AGUS A CANTIC. TEACHT EÓIN BAISTE AR AN SAOŞAL, AGUS CANTIC SACARIAIS.

Ó ÉARLA ZO B'FUIL IARRAÇT DÉANTA AGA LÁN DAOINE 1
AR CÚNTAS A ÉADAIRT, I NDIAID CÉILE, AR NA NEIDIB SEO ATÁ 2
TAGAIDHE CUN CINN I N-ÁR MEAS, FÉ MAR A TUGAÐ DÚINN 3
IAÐ, Ó SNA DAOINE A CONAIC IAÐ LE N-A SÚILIB AGUS DO 4
DEIN FRIOTLAMH AR AN SCANT, CEAPAS FÉIN ZO B'FÉAC- 5
FAINN ISTEAC ZOCRUINN IONTA ZO LÉIR Ó ÉUSAC AGUS ZO 6
NDÉANFAINN IAÐ DO SGRÍ SÍOS I NDIAID CÉILE DUIT-SE 7
1A ÉEOPILUIS UASAIL, I DTEOÓ ZO MBEAÐ AGAT FIOS 8
FÍRINNE NA B'FOCAL A MÚINEAÐ DUIT. 9

DO BÍ, I N-AIMSIR HÉROID RÍ IÚDAEA, SAŞART ÁIRICHE 5
DAR B'AINIM SACARIAS, 2 D'UANUŞEAÇT ABIA, AGUS DE
ŞLIOÇT AARON AB EAÐ A DEAN, AGUS ELISABET AB AINIM DI.*

¹ Gnóm. i. 1.

² 1 par. XXIV. 10.

* Ver. 5. "D'UANUŞEAÇT ABIA," .i., DE RANŞ ABIA, AGUS ŞLACTAR AN FOCAL SA ŞGRÉIGIS, DO ŞNÁÇT, I ŞCÉILL OIBRE DON LAE AMÁIN, AC SA N-ÁIT SEO CIALLUŞEANN SÉ OBAIR SEACTMÁINE. ÓIR, TRÉ CEAPAÐ DÁIBID (1. PARAL, 24) DO RAINNEAÐ ŞLIOÇT AARÓIN 'N-A CEITRE TREABHCASAIÐ FICID, AGUS IS Ó ABIA ÉÁINIS, AN T-OÇTMÁD CREABHCAS DÍOB. AGUS IS AR AN DTEABHCAS SAN A BÍ SACARIAS, AGUS BÍ SÉ SIN AN UAIR SIN 'N-A SEACTMÁIN OIBRE SAŞAIRT.

6 Agus bí an bheirt fíoraonta i láthair Dé ag siubal i
 n-aiteantaibh agus i nolistineasaibh an tÍgearna, go
 7 h-iomlán, san cáim. Agus ní raib clann acu, mar bí
 Elisabeth aimriú agus bíodhar araon ana-aosta.
 8 Do éarla, ámtac, agus a bualgas saḡairt aige 'á
 9 déanamh, do réir a uanuieacta, os cómain Dé, sur
 b'air a tuit an crann, do réir nóis na saḡart, agus
 go nbeaḡaibh sé isteach i bteampul an tÍgearna cun
 10 na túise do b'óḡaibh. ¹ Agus bí an pobul mór go léir
 11 amuig ag gairde le linn uaire na tuisce. Agus do
 taisbeánaibh do aingeal an tÍgearna 'n-a seasamh ar
 12 b'eis altóraic na tuisce. Agus táinig buaireamh agus
 13 eagla ar Sacarias nuais a cónaic sé é. Agus dub-
 airt an t-aingeal leis: Ná bíobh eagla ort, a Sac-
 ariais, óir tá éistithe le t' gairde, agus beaḡfaibh do
 bean, Elisabeth, mac duit, agus tabaḡfair eóin mar
 14 ainm air; agus beibh áchtas agus ḡairbeachtas ort,
 agus beibh áchtas ar a lán de b'arr é t'eact ar an
 15 saḡal. Óir beibh sé mór i láthair Dé, agus ní ólfaibh
 sé fíon ná beoc meisgeamail, agus beibh sé lán de'n
 16 spioraibh naomh ó b'roinn a mátar féin. Agus iom-
 pócaibh sé a lán de clainn Israél ar a b'Ígearna Dia:
 17 agus ḡluaiseócaibh sé roimis amac i spioraibh agus
 i ḡcómaict Eliaib, ² cun croibhte na n-aḡar b'iompáil
 ar an ḡclainn, agus cun luict b'íctcreibim b'iompáil
 cun eagha na b'fíoraon, agus pobul fíoraon b'ollamh
 18 do'n tÍgearna. Agus dubairt Sacarias leis an
 aingeal: Conus a beibh a fíos san aḡam? Óir táim-
 19 se am' seanbhuine agus tá mo bean ró-aosta. Agus
 b'freaḡair an t-aingeal é, agus dubairt: Is mise
 ḡabriel atá ain' seasamh i láthair Dé, agus do cuireadh
 mé cun labartha leat-sa agus na neithe seo do c'raobh-
 20 ḡaoileadh duit. Agus féac, beibh tú san caint, agus
 ní féaḡfair labairt go b'í an lá 'n-a ḡcómlíonfar
 na neithe seo, toisḡ nár creibis mo caint-se do t'ioc-
 21 faibh cun cinn 'n-a h-aimsir féin. Agus bí na daoine
 ag feiceamh le Sacarias, agus bí ionḡna ortha é beic
 22 ag déanamh riḡnis sa teampul. Agus nuair a
 táinig sé amac ní féaḡfaibh sé labairt leó, agus bí

¹ Exod. xxx. 7; leibic. xvi. 17.² Mal. iv. 6.

'fios acu go bfeacaib sé raðarc sa teampul. Agus bí se aς deanam cómarcáí dóib, agus do lean an bailbe air.

Agus do éarla, tar éir aimsire a dualgaís saǵairt 23 do cur dé, sur imčíς sé cun a tíςe féin. Agus tar 24 éis na laeanta san do ǵaib a bean, Elisabeth, zein, agus b'folais sí í féin ar feaò cúis mí, agus dubairt sí: Seo mar a dein an tǵearna liom é ins na laeib 25 'n-ar féac sé orm agus 'n-ar tós sé dóim an aicis a bí orm amas na ndaoine. Agus sa sémaò mí do 26 cuireaò an t-aingeal ǵabriel ó dia go caṡair i nǵaililí dar b'ainim nasaret, aς triall ar maǵoin a bí luaithe le fear dar b'ainim íosep, agus muire ab ainim do'n maǵoin. Agus cáinis an t-aingeal 27 isteać aς triall uirći, agus dubairt sé: Go mbean- 28 nuǵtear uirć aćá lán de ǵrástaiò; cá an tǵearna aò' fócáir; is beannuǵte tu idir mnáib. Agus nuair 29 airis sí é do cuir an caint buaiream uirći, agus maćt-nuǵ sí caò é an saǵas an beannú san. Agus dubairt 30 an t-aingeal léi: Ná ǵlac eagla, a muire, óir cá ǵrásta fáǵalta aςat i láćair dé. ¹Féac, ǵeoðair zein 31 aò' broinn, agus bearfair mac, agus tabarfair ²íosa 32 mar ainim air. Beio an mac san mór, agus tabarfair mac dé doir air, agus tabarfaiò an tǵearna dia dó an caćaoir rí a bí aςá aćair, aς dáibio; ³agus beio sé 'n-a rí i deaǵlac lácóib go deó. Agus 33 ní beio deire le n-a fíςeać. Agus dubairt 34 muire leis an aingeal: Conus a beio san amlaio agus ǵan aicne fir aςam-sa? Agus b'freaǵair 35 an t-aingeal agus dubairt sé léi; Túirliceóćaiò an spioraio naom ort, agus clúdoćaiò cómać dé doir tú, agus dá b'ris sin tabarfair ar an ngein naomća a tíocfaiò uait mac dé. Agus féac, siní 36 Elisabeth, do síúr, cá leanò mic ar iompar aici agus í aosda, agus sióé an sémaò mí aici sin go deuǵtar aimrio uirći. Óir ní beio ráò ar bić nác féioir do 37 dia. Ansan dubairt muire; Féac, mise cailín an 38 tǵearna, deintear liom do réir t'focail. Agus b'imčíς an t-aingeal uaiti.

¹Isáias vii. 14. ²Infra ii. 21. ³Dan. vii. 14, 27; Mich. iv. 7.

39 Agus d'eirigh Muire ins na laethibh sin, agus d'imcigh
 san rígneas fé dhéin na gcnoc, go caithir Iúda.
 40 Agus táinig sí isteach i dtigh Śacarias, agus bean-
 41 nuigh sí d'Elisabet. Agus do tharla, nuair a d'airigh
 Elisabet beannaíocht Muire gur léim an leanb a bhí
 'n-a broinn. Agus do líonaíodh Elisabet de'n spioraio
 42 naomh. Agus do labhair sí do ghuí ár, agus d'ub-
 airt: Is beannuighthe tú idir mnáibh, agus is bean-
 43 nuighthe toraí do bhoinne. Agus cad a thuas so
 dhóm-sa, máthair mo tighearna do t'eac a g triall orm?
 44 Mar, féad, cóim luath agus cuairt guí do beannaíochta
 am' cluasaibh do léim an leanb le h-áchtas am' broinn.
 45 Agus is doibinn duit-se gur creidís, óir cómlíon-
 46 far duit na neithe a gcallaíodh duit ó'n dtighearna.
 Agus d'ubairt Muire: Mór-molaíodh ó m'anam-sa do'n
 47 tighearna, agus do ghlac mo spioraio gáirdeas
 48 i ndia mo slánúightheóir; Óir d'féad sé ar ísleacht a
 cáilín; Mar féad, as ro amach, déarfaiodh na sleachta
 49 go léir gurab doibinn dom.* Óir do dhéin an t-é adá
 cómaíocht neithe móra dom, agus is naomha a ainim.
 50 Agus tá a thrócaire ó shiocht go shiocht ar an muintir
 ar a bhfuil a eagla.

51 ¹ D'oibrigh sé cómaíocht le n-a láim; do ghaip sé
 52 luíocht an uabair 'n-a gcroíodh agus 'n-a n-aigne. Do
 leas sé luíocht cómaíocht ó n-a gcaithíochtaí ríoga,
 53 agus d'arduigh sé luíocht na h-úmluighíochta. ² Do
 líon sé le neithibh fóganta luíocht an ocrais, agus cuir
 sé cun siubail folam luíocht an traidibh.

54 Do ghlac sé Israél, a seirbhíseach, a gcuimneamh do
 55 ar a thrócaire; Fé mar a labhair sé le n-ár n-aicteach-
 aib ² le h-Ábraham agus le n-a shiocht go deó.
 56 Agus d'fhan Muire'n-a fochair-sin tímpal trí mí,
 agus ansan táinig sí cun a tigh féin.

¹ Isáias li. 9; Salm xxxii. 10. ² 1 Rí. ii. 5; Salm xxxiii. 11.

² Gen. xvii. 9; xxii. 16; Salm cxxx. 11; Isáias xli. 8.

* Ver. 48. "Déarfaiodh . . . gurab doibinn dom." Innteas anso
 an onóir a bhí le tabairt a g an eagla do'n maighdin Muire i
 scaiteamh na gcéadta bliain go léir. Féadadh protestúntaigh an
 mbaineann an targaireacht so leó i don cor,

AGUS ÉÁINIṢ AIMSIR ELISABET CUN A CLAINNE CUR ʔI, 57
 AGUS ʔO RUṢ SÍ MAC. AGUS ʔ'AIRIṢ A CÓMARSAIN AGUS 58
 A ṢAOLTA ṢO RAIḪ AN TIGEARNA TAR ÉIS A MÓR-ÉRÓCAIRE
 ʔÉANAM UIRCI, AGUS ʔEINEADAR ṢÁIRDEACAS LÉI. AGUS 59
 NUAIR A ÉÁINIṢ AN T-OCTMAḪ LÁ, ʔO TÁNACTAS CUN TÍM-
 PAL-ṢEARRAḪ ʔO ʔÉANAM AR AN LEANḪ, AGUS BÍTEAS
 CUN SACARIAS A ÉABAIRT MAR AINIM AIR, AINIM A ACHAR.
 AGUS ʔ'FREAGAIR A MÁTAIR AGUS ʔUBAIRT SÍ: NÍ H-EAḪ, 60
 AC EÓIN A TABARFAR AIR. AGUS ʔUBRADAR LÉI; AR 61
 NḪÓ, NÍL AOINNE AR ʔO ṢAOLTAIḪ-SE ṢO ʔFUIL AN AINIM
 SIN AIR. AGUS ʔO BAGRADAR AR A ACHAR CAḪ É AN 62
 AINIM BA MÁIT LEIS A TABARFAÍ AR AN LEANḪ. AGUS 63
 ʔ'IARR SÉ ṢLÉAS CUN ṢGRÍOBTA AGUS ʔO ṢGRÍB SÉ:
¹ EÓIN IS AINIM ʔÓ. AGUS BÍ IONGNA ORCTA ṢO LÉIR.
 AGUS ʔO H-OSGLAḪ LÁITREAC A BÉAL AGUS A ÉANGA 64
 ʔÓ-SAN, AGUS ʔO LABAIR SÉ AGUS ʔO MÓL SÉ ʔIA.
 AGUS ÉÁINIṢ EAGLA AIR NA CÓMARSAIN ṢO LÉIR, AGUS 65
 ʔO H-INNSEAḪ NA NEITE SIN UILE AR FUIḪ SLÉIBTE
 LÚDAÉA AR FAḪ. AGUS ṢAC AOINNE A ʔ'AIRIṢ IAḪ CŌIM- 66
 EAḪ SÉ CUIMNE ORCTA, AGUS DEIRIBÍS LE N-A CÉILE:
 CAḪ A BEIḪ AGAINN AR BALL 'N-A LEITÉIḪ SEO ʔE LEANḪ,
 ʔAR LEAT? ÓIR BÍ LÁM AN TIGEARNA LEIS.

AGUS ʔO LÍONAḪ SACARIAS, A ACHAR, LEIS AN SPIORAḪ 67
 NAOM, AGUS ʔO TARGAIR SÉ MAR SEO:

² MOLAḪ LEIS AN ʔTIGEARNA, ʔIA ISRAÉIL, ÓIR ʔ'FÉAC 68
 SÉ CUN A ʔAOINE AGUS ʔEIN SÉ A SLÁNÚ; ³ AGUS ʔO CUIR 69
 SÉ SUAS AḪARC CUN SLÁNUIṢTE ʔÚINN I ʔTEAGLAḪ
 ʔÁIBIḪ A SEIRBÍSEAC.* FÉ MAR A LABAIR SÉ TRÉ BÉAL 70
 NA ʔFÁIḪ NAOMCTA ATÁ ANN AISE Ó ÉUSAC. SAORAḪ 71
 ʔÚINN Ó N-ÁR NAMAIḪ, AGUS Ó LÁM ṢAC N-AON A ÉUS
 FUAḪ ʔÚINN, AG ʔÉANAM TRÓCAIRE AN AR N-AITREAC- 72
 AIB, AGUS AG COIMEÁḪ CUIMNE AS A ÉIOMNA BEAN-
 NUIṢTE FÉIN. ⁴ AN DEARBÚ A DEARBUIṢ SÉ ʔ'ÁR N-ACHAR 73
 ÁBRAHAM A ÉABARFAḪ SÉ ʔÚINN, ṢO NḪÉANFAIMÍS, 74
 ṢAN EAGLA, SEIRBÍS ʔÓ, AGUS SINN SAOR Ó LAMAIḪ ÁR

¹ *Supra* 13.

² *Salm* lxxiii. 12.

³ *Salm* cxxxi. 17.

⁴ *Ṣen.* xxii. 16.

* *Ver.* 69. AḪARC CUN SLÁNUIṢTE, .I. SLÁNÚ CŌMACTAC, MAR A
 CUIREANN ʔR. UETEM SÍOS É. . . SA SCRIPTIÚIR CIALLUIGEANN
 "AḪARC" NEART, NÚ CŌMACT.

75 naṁaḃ, i naom̃taçt aʒus i b̃fíoraontaçt 'n-a láçair,
 ʒaç lá ò'ár saogal.

76 Aʒus tusa, a leinb̃, taḃarfar ont fáib̃ an árb̃-
 òia, óir ʒluaiseóçair roimis an òt̃iʒearna amac̃ aʒ
 77 ollam̃ú na sliʒe òó, ¹ aʒ taḃairt eóluis slánuiʒte
 78 ò'á pobul, ionus ʒo maiçfí a bpeacaí òóib̃; ² tré
 innib̃ tróçaire ár nòia, n-ar çáiniʒ 'ʒár b̃féaçaينت
 79 an lóçaint a' òoim̃neas na b̃flaças. C̃un soluis a
 çabairt òo'n m̃uintir aça 'n-a suiðe i ñorçad̃as aʒus
 fé ʒáil an b̃áis; c̃un ár ʒcosa òo šeólaḃ i slíʒ na
 síoççána.

80 Aʒus ò'fás an leañb̃ aʒus òo neartuiʒ sé i spiorarb̃
 aʒus bí sé ins na h-áiteanaib̃ uaiʒneaça ʒo òt̃áiniʒ
 an lá 'n-a raib̃ air é féin a çaisbeáint i láçair Israél.

CAIB̃IOI II.

Beircean Críost. Tugtar òo'n t̃iʒearna é. Targaireaçt
 Simeón. Faʒtar Críost, i n-aoír a ò'á blian òéaʒ, ameaʒ na
 ñooçtúirí.

1 Òo çárla, ám̃taç, ins na laeçib̃ sin ʒo ñoeaʒaib̃
 reaçt amac̃ ó çaesar august ʒo ñóeanfáí áiream̃ ar
 2 an ñoom̃an ʒo léir. Òo òeineaḃ an céaḃ áiream̃ ʒo
 3 nuair a bí curínus i n' uaçtarán ar críc síria. Aʒus
 òo ʒluis na òaoine ʒo léir c̃un ʒo ñóeanfáí iaḃ
 4 ò'áiream̃, ʒaç aoinne 'n-a çaçair féin. Aʒus çuaib̃
 íosep ó ʒaililí, ó çaçair nasareit, suas ʒo lúdaéa,
 ʒo ³ çaçair òáib̃io ar a òtugtar ⁴ bectlehem, toisʒ
 5 ʒo m̃ba òe çéaʒlaç aʒus òe slíoçt òáib̃io é. C̃un ʒo
 ñóeanfáí é ò'áiream̃ i n-aonfeaçt le muire, a òan-
 céile a bí aʒ iompar clainne.

6 Aʒus òo çárla, aʒus iaḃ ann, ʒo òt̃áiniʒ a
 7 h-aimsir c̃un na clainne òo b̃reit; aʒus òo ruʒ sí a

¹ Mal. iv. g.

² Mal. iv. 2.

³ 1 Ríʒ. xx. 6.

⁴ Mich. v. 2.

MAC, A CÉADÓGEIN, AGUS D'FILL SÍ I N-ÉADÓIGIB É, AGUS
CUIR SÍ 'N-A LUIGE I MAINSÉAR É, MAR NÍ RAIÖ DONTSLÍŽ
ÖÖIB SA TIG ÖSDA.*

AGUS DO BÍ AOÖAIRÍ SA CÉANNṬAR CÉADONA AGUS IAD 8
AŽ FAIRE NA DṬRÁṬ SA N-OIÖCE AR A DṬRÉAD. AGUS 9
FÉAC, ÉÁINIS AINGEAL Ó'N DṬIGEARNA AGUS ŠEASAIM SÉ
'N-A N-AICE, AGUS DO LAS SOLUS DÉ 'N-A DṬÍMPAL, AGUS
ÉÁINIS EAGLA MÓR ORṬA. AGUS DUBAIRṬ AN Ṭ-AINGEAL 10
LEÓ: NÁ BÍÖD EAGLA ORAIÖ, MAR FÉAC, TUĞAIM SŽÉALA
DÖOIÖ AR LÚŽÁIR MÓR AṬÁ LE ṬEACṬ CUN NA NÖDOINE
ŽO LÉIR; MAR ŽO BṬUIL SLÁNUIGṬEÓIR BEIRṬE DÖOIÖ 11
INÖIU, 'SÉ SIN CRÍOST AN ṬIGEARNA, I ŽCAṬAIR DÁIBIO.
AGUS SEO CÓMARṬA DÖOIÖ: ŽEOBÁIÖ SIÖ AN LEANÖ 12
FILLṬE I N-ÉADÓIGIB 'N-A LUIGE I MAINSÉAR. AGUS 13
LÁṬREAC DO BÍ I BṬOCÁIR AN AINGIL MÓR-ŠLUAŽ NA
BṬLAṬAS AGUS IAD AŽ MOLAÖ DÉ, AGUS DEIRIÖIS:
ŽLÓIRE DO DÖIA INS NA FLAṬAIS ŽO H-ÁRÖ, AGUS AR ṬALAM 14
SÍÖṬCÁIN DO LUṬṬ DEAŽ-MÉINNE.

AGUS DO ÉÁRLA, NUAIR A D'IMṬIŽ NA H-AINGIL UAṬA 15
SUAS INS NA FLAṬAIS, ŽUR LABÁIR NA H-AOÖAIRÍ LE N-A
CÉILE: ṬÉIŽMÍS ŽO BECTLEHEM AGUS FEICIMÍS AN BRIA-
ṬAR SO DO ÉÁRLA ANN, AGUS A ÉAISBEÁIN DÖIA DÜINN.
AGUS ÉÁNADAR AR LUAS, AGUS DO FUARADAR MUIRE AGUS 16
IÓSEP, AGUS AN LEANÖ 'N-A LUIGE SA MAINSÉAR. AGUS 17
NUAIR A CÖNACADAR DO ṬUIGEADAR 'N-A N-AIGNE I DṬAOB
AN BṬÉIṬIR A LABRAÖ LEÓ AR AN LEANÖ SAN. AGUS ŽAC 18
AR AIRIŽ IAD, DÖINEADAR IONGNA DE SNA NEIṬE A
D'INNIS NA H-AOÖAIRÍ DÖIÖ. AGUS DO CÖIMEÁD MUIRE 19
NA LABARṬA SAN ŽO LÉIR, ŽÁ MBREIṬNIÚ 'N-A CROIÖE.
AGUS D'FILL NA H-AOÖAIRÍ AGUS ṬUĞADAR MOLAÖ AGUS 20
ŽLÓIRE DO DÖIA MAR ŽEALL AR A BṬEACADAR AGUS AR
AR CÖISEADAR, FÉ MAR A DUBRAÖ LEÓ.

¹ AGUS NUAIR A CRÍOCNUIGEAD AN Ṭ-OṬṬ LÁ AGUS A 21
DÖINEAD AN ṬÍMPALŽEARRAD AR AN LEANÖ, DO TUĞAD

¹Žen. xvii. 12; leṭit. xii. 3.

* VER. 7. "A CÉADÓGEIN." NÍ H-AMLAÖ A CIALLUIGEANN AN
CÁINT ŽO RAIÖ TUILLE CLAINNE AICI N-A DÖIAÖ SAN. NÓS CÁINTE
AŽ NA H-EADÓIG AB EAD "CÉADÓGEIN" DO ÉADAIRṬ AR LEANÖ BÍÖD
NÁ BEAD AŽ AN LÁINMAIN SIN AC AN Ṭ-AON LEANÖ AMÁIN SIN.

MAR AINIM AIR ÍOSA, AN AINIM A ËUS AN T-AINGEAL AIR SAN AR SÀBÀD È SA BROINN.

- 22 AGUS NUAIR A BÍ LAETANTA A H-IOBHUIGTE CAITTE
 1 DO RÉIR DLÍGE MAOISE, DO RUGADAR LEÓ AN LEANB
 30 IERÚSALEM CUN GO SCUIRFIDÍS I LÁTAIR AN TIGEARNA É,
 23 DO RÉIR MAR ATÁ SGRIOBTA I NDLÍG AN TIGEARNA: 2 SÁC
 FIREAN AS OSGAILT BROINNE IS NAOMTA CUN AN TIG-
 24 EARNA É. AGUS CUN GO DTAÐARFAIDÍS AN OFRÁIL 3 MAR A
 H-ÓRBHUIGTEAR I NDLÍG AN TIGEARNA, CÚPLA COLÚR NÓ
 DÁ GEARRCAC COLÚIR.
 25 AGUS FÉAC, BÍ I N-IERÚSALEM DUINE DÁR B'AINIM
 SIMEÓN, AGUS BÍ AN DUINE SIN FÍORAONTA, DIAÐA, AS
 SÚIL LE SÓLÁS ISRAÉIL, AGUS BÍ AN SPIORAID NAOMH ANN.
 26 AGUS DO TUGADH FOILLSIÚ DÓ Ó'N SPIORAID NAOMH NÁ
 FEICFEADH SÉ BÁS CUN GO BFEICFEADH SÉ CRÍOST AN TIG-
 27 EARNA. AGUS ÉAINIS SÉ, SA SPIORAID, ISTEAÐ SA TEAM-
 PUL. AGUS NUAIR A ËUS A MUINTIR AN LEANB ÍOSA
 28 ISTEAÐ ANN, AS CÓMLÍONADH NÓIS NA DLÍGE DÓ; DO TÓS
 SEISEAN CUIGE I N'UCT É, AGUS ËUS SÉ MOLADH DO DIA
 AGUS DUBAIRT SÉ:

- 29 ANOIS A LEIGEANN TÚ CUN SIUDAIL, A TIGEARNA, DO
 30 SEIRBÍSEAC, DO RÉIR T'FOCAIL I SÍOCHÁIN, ÓIR CONAIC MO
 31 SÚILE DO SLÁNÚ, A D'OLLAMHUIS OS CÓMAIR NA BPOBAL
 32 GO LÉIR; SOLUS CUN NA NGENTE DO SOILLSIÚ, AGUS
 GLÓIRE DO D'POBUL FÉIN ISRAÉIL.

- 33 AGUS BÍ ÍOSEP AGUS AN MÁTAIR AS DÉANAMH IONGNA
 34 DE SNA NEITE A BÍ D'Á RÁD 'N-A ÉADH; AGUS DO CUIR
 SIMEÓN A BEANNACT ORDA, AGUS DUBAIRT SÉ LE MUIRE
 A MÁTAIR: FÉAC, 4 TÁ SO CEAPAITHE CUN DÍTE AGUS CUN
 AISEIRIGTE D'Á LÁN I N-ISRAÉIL, AGUS CUN BEIT 'N-A Cómh-
 35 ARDA A GEODADH DIÚLTADH;* AGUS RAÐADH CLAIÐEAMH

¹ Leob. xii. 6.

² Exod. xiii, 2; Um. viii. 16.

³ Leob. xii, 8.

⁴ Isaias viii. 14.

* VER. 34. "cun díte." ÉAINIS CRÍOST CUN NA CINE DADHA GO LÉIR DO SÁORADH, AC D'INNIS SIMEÓN ANSO AN NÍD A BÍ LE TEACT .I. GO MBEADH A LÁN A DIÚLTÓCHADH, TRÉ N-A SCÉANNTRÉINE FÉIN AGUS TRÉ N-A NDAILLE TOILTÉANAC FÉIN, DO TEAGASG CRÍOST, AGUS NÁ GLACFAIDH AN CREIDEAMH AGUS GO MBEADH SAN 'N-A ÉRUIS DÍTE DÓIB; ACUS GO MBEADH A LÁN EILE A BEADH UMAL DO CRÍOST AGUS DO GLACFAIDH AN CREIDEAMH AGUS A CIMEADHFAIDH A DLÍG, AGUS GO MBEADH SAN, I N' ADHAR AISEIRIGTE DÓIB SIN.

TRÉ T'ANAM-SA FÉIN, IONUS GO NOCTFAÍ SMÚINTE AS MÓRÁN CROIÒCE.

AGUS BAN-FÁIÒ DOB' EADÒ ANNA INGEAN PÁNUÉIL, DE 36
 TREIÒ ASER, AGUS BÍ SÍ TAR ÉIS MÓRÁN LAECHANNA CUR
 DI, AGUS BÍ SÍ TAR ÉIS SEACHT MBLIANA Ó N-A H-ÓIGE DO
 CHAITEAMH AGÁ FEAR. AGUS BÍ SÍ SIN 'N-A BAINTRIG GO 37
 DTÍ GO RAIÒ SÍ CEITRE BLIANA AGUS CEITRE FICÍO, AGUS
 NÍ FÁGAÒ SÍ AN TEAMPAL, AC AG DÉANAMH TROSFAIÒ AGUS
 ÚRNUIGTE I N-ONÓIR DO DÍA DO LÓ AGUS D'OIRÈCE. AGUS 38
 CÁINIĞ SÍ SIN DO LÁTAIR AN UAIR CÉADNA, AGUS D'AD-
 MUIĞ SÍ AN TIGEARNNA AGUS DO LABAIR SÍ 'N-A ÉADÓ LE
 GAC DUINE A BÍ AG SÚIL LE FUASGAILT ISRAÉIL.

AGUS NUAIR A BÍ GAC NÍÒ CÓMLIÓNNA ACU DO RÉIR 39
 DLÍGE AN TIGEARNNA, D'FILLEADÓAR GO GALILÍ AGUS GO
 DTÍ A MBAILE FÉIN NASARET.

AGUS D'FÁS AN MAC AGUS DO NEARTUIĞ SÉ, LÁN 40
 D'EAGNA, AGUS BÍ GRÁSTA DÉ ANN.

AGUS DO ÉIĞEADÓ A MUINTIR GO IERÚSALEM GAC 41
 BLIAIN UIM FÉILE NA CÁSGA. AGUS NUAIR A BÍ SÉ DÁ 42
 BLIAIN DÉAG DO CUADAR SUAS GO IERÚSALEM DO RÉIR
 GNÁIS NA FÉILE, AGUS NUAIR A BÍ NA LAECHANNA CAITTE 43
 AGUS IAD AG FILLEADÓ D'FAN AN MAC, ÍOSA, I N-IERÚ-
 SALEM, AGUS NÍ RAIÒ A FIOS SAN AGÁ MUINTIR. CEAPA- 44
 DÓAR GO RAIÒ SÉ AMEASG NA NDÓINE, AGUS CÁNADÓAR
 SIUBAL DON LAE AR AGAIÒ, AGUS BÍODÓAR 'GÁ LORG
 AMEASG A NGAOLTA AGUS A LUCT AITNE, AC NÍ BFUARA- 45
 DÓAR É, AGUS D'FILLEADÓAR GO IERÚSALEM, 'GÁ LORG.
 AGUS DO CÁLRA, TAR ÉIS TRÍ LÁ GO BFUARADÓAR É SA 46
 TEAMPUL'N-A SUÍDE AMEASG NA N-OLLAMH, AG ÉISTEACHT
 LEÓ AGUS'GÁ GCEISDIÚ. AGUS BÍ IONGNA AR A RAIÒ 47
 AG ÉISTEACHT LEIS, MAR GEALL AR A GUNTAHT AGUS AR NA
 FREAGRAÍ A ÉUGADÓ SÉ. AGUS BÍ IONGNA ORDA-SAN 48
 NUAIR A CONACADÓAR É. AGUS DUBAIRT A MÁTAIR LEIS:
 A MIC, CAD É SEO ATÁ DÉANTA AGAT ORAINN? FÉAC,
 BÍ T'ATAIR AGUS MISE GO BUANTA AR DO LORG. AGUS 49
 DUBAIRT SÉ LEÓ: CAD CUIGE GO RABADÓAIR AR MO LORG?
 NÁ RAIÒ 'FIOS AGAIÒ NÁC FOLÁIR MÉ BEIT INS NA NEITÍO
 A DÁINEANN LE M'ATAIR? AGUS NÍOR CUIGEADÓAR-SAN 50
 AN FOCAL A LABAIR SÉ LEÓ. AGUS D'FILL SÉ ANUAS 51
 LEÓ AGUS CÁINIĞ SÉ GO NASARET, AGUS BÍ SÉ ÚMAL DÓIB.

AGUS DO COIMEÁD A MÁCAIF NA FOCAIL SIN GO LÉIR 'N-A CROÍDE FÉIN.

52 AGUS DO CUAID ÍOSA AR AĞAID I N-EAGNA AGUS I N-AOIS, AGUS I NGRÁSTA I LÁTAIR DÉ AGUS DAOINE.

CAIBIDÍOL III.

MISSIÚN EÓIN AGUS A SEANMÓINIÚ. CRÍOST DÁ BAISTEAD AIGE.

1 SA CÚIGMAO BLIAIN DÉAG D'ÍMPIREACT TIBERIAS CAESAIR, NUAIR A BÍ PONTIUS PÍLÁT I N'UACTARÁN AR LÚDAÉA, AGUS HÉROD 'N-A TETRARC AR ŠAILILÍ, AGUS A DRIČÁIR PILIB 'N-A TETRARC AR ITURIA AGUS AR CRÍC TRACONÍTIS, AGUS LISANIAS 'N-A TETRARC AR ABILÍNA,
 2 ¹ I N AIMSIR AN DÁ **ÁRD-ŠAĞART** ANNAS AGUS CAIPÁS, DO TÁRLA BRIACTAR DÉ AR EÓIN MAC SACARIAIS SA BĖFÁSAC.
 3 AGUS TÁNIS SÉ AR FUIO NA ŠCRÍOC GO LÉIR AR BRUAC LÓRDAIN AĞ FÓĞAIRT BAISTE CUN AITRIĞE AGUS CUN
 4 MAITĖARNNAČAIS PEACAÍ, MAR ATÁ ŠGRÍOBČA I LEABAR NA BĖFOCAL ADUBAIRT ISÁIAS FÁIO: ² ŠUT DUINE AĞ ĞLAODAC SA BĖFÁSAC: DEINIO SLÍĞ AN TIĞEARNNA D'OLLAMÚ:
 5 DEINIO NA BÓICTRE DO DÍRIÚ DÓ; LÍONFAR ĞAC ĞLEANN, AGUS ÍSLEÓFAR ĞAC SLIAB AGUS ĞAC CNOC, AGUS BEIO ĞAC CAM 'N-A DÍREAC AGUS ĞAC ĞARB 'N-A SLÍĞ RÉIO,
 6 AGUS CÍFIO ĞAC FEÓIL AN SLÁNÚ A DĖANFAIO DIA.
 7 AGUS DEIREAO SÉ LEIS AN MUINTIR A ČAĞAO AMAČ CUN GO MBAISTFÍ IAO: A ŠÍOL NA N-AITREAC NIME, CÉ MÚIN
 8 DAOIB-SE CONUS DUL Ó'N NOIBĖEIRĞ ATÁ AĞ TEACT? TUĞAIO UAIIO, D'Á BŘÍĞ SIN, TORAO A BEIO CÓIM MAIT LEIS AN AITRIĞE, AGUS NÁ CROMAIO AR A RÁO: TÁ ÁBRAHAM I N'ATČAIR AĞAINN. DEIRIM LIIO GO BĖFĖADFAO DIA SLIOČT DO ČÓĞAINT CUN ÁBRAHAM Ó-S NA CLOČ-
 9 AIO SIN. TÁ AN TUAĞ CURČA AR PŘEIM NA ŠCRANN ČEANA FÉIN. AGUS ĞAC CRANN NÁ TABARFAIO TORAO FÓĞANTA UAIID ĞEARRFAR É, AGUS CURFAR SA TEINE É.
 10 AGUS DO ČEISTIĞ NA DAOINE É, AGUS DUĖRADAR: CAO

¹ Šníom. iv. 6.

² ISÁIAS xl. 3.

'tá le déanamh againn má 'seadh? Agus d'fhreagair 11
 sé agus duibairt leó: ¹ An t-é go bhfuil dhá chasóis
 aige tuasach sé do'n t-é ná fuil aige; agus an t-é go
 bhfuil bia aige beineadh sé mar an gcéanna. Agus 12
 éinigh puiblicánais a trial air go mbaistfí iad,
 agus duibradar leis: A máigistir, cad tá le déanamh
 againn? Agus duibairt seisean leó: Ná beiniú níor 13
 mó 'ná mar atá ceapaithe daoibh le déanamh. Agus 14
 do éistigh faighníúirí é, agus duibradar: Cad tá le
 déanamh againne? Agus duibairt sé leó: Ná beiniú
 lámhláir ar doinne, agus ná beiniú cúlcaint ar
 doinne, agus bídiú sásta le níos dtuairasach.

Agus bí na daoine a breithniú agus a maicthnamh 15
 'n-a gcroíde féin i ndaoibh Eóin, go mb'féidir gur
 b'é Críost é. Agus d'fhreagair Eóin agus duibairt leó 16
 go léir: Táim-se a búr mbaisteadh le h-uisge; ach
 tiocfaidh duine is treire 'ná mé, duine nác fiú mé
 go ndéanfaimh iall a b'óige do sgaoileadh. ² Baist-
 fiú sé sin sibh leis an Spioraid Naomh agus le teine.
 Tá a gaothran 'n-a láim aige agus glanfaidh sé a úrlár 17
 buailte, agus cruinneóidh sé a cuibh cruinneachtan
 isteach 'n-a sgioból, agus dósfaidh sé an cáit le teine
 nác féidir a múcaidh.

Agus do chraobhscaoil sé a lán neithe eile do sna 18
 daoine 'gá gcómairliú. Ach h'éróid, an tetrarc, 19
 nuair a labhair sé leis i ndaoibh h'éróidias, bean a
 óritár, agus i ndaoibh na ndroic-beart eile a d'ein
 h'éróid, cuir sé an méid seo leó go léir, agus cuir 20
 sé Eóin i bpríosún.

Do éarla, ámtach, nuair a bí na daoine go léir dhá 21
 mbaisteadh, agus nuair a baisteadh Íosa agus bí sé a
 guíde, gur h-oshalach an spéir, agus gur éiríng 22
 an Spioraid Naomh air i riocht corpartha, mar beadh
 colúr, agus éinigh guíde as an spéir: ³ Is tusa mo
 mac dílis; is ort atá mo gheann.

Agus bí Íosa féin a b'ol 'n-a deicthaidh bliain 23
 fíidh nó mar sin, 'n-a mac, dar le daoine, a Íosép,

¹ Séam. ii. 15; 1 Eóin iii. 17. ² Ghníom. i. 5; xi. 16; xix. 4.

³ Maic. iii. 17; xvii. 5. *Infra* ix. 35. ² Peadh. i. 17.

24 mac héli, mic maṭṭac,* ²⁴mic lebí, mic melcí, mic ianna,
 25 mic íósep, ²⁵mic maṭṭasias, mic amos, mic mahúm,
 26 mic heislí, mic naṣṣe, ²⁶mic mahat, mic maṭṭasias, mic
 27 semeí, mic íósep, mic lúḁa. mic ioanna, mic résa,
 28 mic sorobabel, mic salatziel, mic nérí, ²⁸mic melcí,
 mic adḁí, mic cósam, mic elmaḁain, mic héir,
 29 mic íosé, mic elieseir, mic lórím, mic maṭṭat, mic
 30 lebí, ³⁰mic simeóin, mic lúḁa, mic íósep, mic lónain,
 31 mic eliacim, ³¹mic melea, mic menna, mic maṭṭata,
 32 mic náṭán, mic ḁáibḁ, ³²mic lessé, mic óbéo, mic
 33 boos, mic salmóin, mic naassóm, ³³mic aminadaiḁ,
 34 mic áram, mic esróin, mic páres, mic lúḁa. mic
 iacób, mic isaac, mic abrahaim, mic tárá, mic
 35 naṭór, ³⁵mic saruṣ, mic raṣau, mic pález, mic ebeir,
 36 mic sale, ³⁶mic cainan, mic arpacsad, mic séim, mic
 37 nóe, mic lamec, ³⁷mic maṭúsala, mic enóc, mic
 38 láreḁ, mic malaleél, mic cainán, ³⁸mic enós, mic
 sét, mic adam, mic ḁé.

CAIBIḁIOL IV.

TROSḂAḁ CRÍOST, AṢUS CAṬ ḁÁ CÚR AIR. ṢÉARLEANMAINE AIR
 I NASAREṬ: A MÍRBÚILCÍ I ṢCAPBARNAUM.

1 AṢUS BÍ ÍOSA LÁN ḁE'N SPIORAḁO NAOM, AṢUS ṬÁINIṢ
 sé ṬAR n-AIS Ó'N LÓRḁAN, AṢUS ḁO SEÓL AN SPIORAḁO
 2 ISTEAC SA ḁFÁSAC É, AR FEAD ḁACAD LÁ, AṢUS ḁO
 CUIREAḁ CAṬ AIR Ó'N ANNSPRIḁ; AṢUS NÍOR IṬ Sé BIA
 I ṢCAITEAMḁ NA h-AIMSIRE SIN; AṢUS NUAIR A BÍ AN AIMSIR
 3 CAIṬTE ṬÁINIṢ OCRAS AIR. AṢUS ḁUBAIRṬ AN ḁIABAL
 leis: MÁ'S TU MAC ḁÉ ABAIR leis an ṢCLOIC seo ṢO
 4 nḁÉANFAḁ ARÁN DI. AṢUS ḁ'FREAGAIR ÍOSA É: ṬÁ

* VER. 23. "MAC héli," Ó IACÓB A SIOLRUIṢ N. IÓSEPH ḁO
 RÉIR NAḁÚRA, AC I ṢCÚNTAS NA ḁLÍṢ MAC ḁO hÉLÍ AB EAD É, ÓIR
 CLANN AON MÁṬAR AB EAD IACÓB AṢUS hÉLÍ, AṢUS hÉLÍ AN FEAR
 BA SINE ACU. FUAIR hÉLÍ BÁS ṢAN AON CLANN. ANSAN B'ÉIGION
 ḁO IÓSEPH, ḁO RÉIR NA ḁLÍṢEBAINTREAC hÉLÍ ḁO PÓSAḁ, AṢUS AN
 MAC A ṬÁINIṢ Ó'N B'PÓSAḁ SAN, IS ḁO hÉLÍ A h-AINMNÍṢEAḁ É.
 B'SIN É AN ḁLÍṢ.

SGRÍOBTA: ¹ NÍ H-AR ARÁN AMÁIN A MAIREANN AN DUINE
 AC AR ZAC BRIACTAR A EAGANN Ó DIA. AGUS DO SEOL 5
 AN DIABAL É ZO MULLAC CHUIC AOIR, AGUS EASBEÁIN
 SÉ DO, I N-AON PÚNC AMÁIN AIMSIRE, RÍGEACTA AN
 DOMAIN ZO LÉIR, AGUS DUBAIRT SÉ LEIS: TABARFAD- 6
 SÉ DUIT-SE NA CORMACTA SAN UILE ZO LÉIR, AGUS A NGRADAM,
 ÓIR DO TUGAÐ DOM IAD, AGUS TUGAIM IAD DO 7
 M'ROGA DUINE. D'Á BRÍG SIN, MÁ D'EINEANN TÚ MISE
 D'ADRAÐ, ANSAN OS MO CORMAIR, IS LEAT IAD ZO LÉIR.
 AGUS D'FREAGAIR ÍOSA AGUS DUBAIRT LEIS: TÁ SGRÍOB- 8
 TA: ² ADARFAID TÚ DO EIGEARNA DIA AGUS D'EAN-
 FAIR SEIRBÍS DO SAN AMÁIN. AGUS DO RUG SÉ LEIS É 9
 ISTEAC I N-IERUSALEM, AGUS CUIR SÉ 'N-A SEASAM É AR
 SPUIAC AN TEAMPAIL, AGUS DUBAIRT SÉ LEIS: MÁ'S TU
 MAC DE CAIT TU FÉIN LE FÁNAID; ÓIR TÁ SGRÍOBTA: 10
³ SUR EUG SÉ ORDÚ AD' EADÓ D'Á AINGEALAIÐ ZO N'EAN-
 FAIDÍS TU EADAIRT SAOR, AGUS ZO N'EANFAIDÍS TU 11
 ZABÁIL 'N-A NGLACAIÐ SAR A' MBUAILFÁ DO COS I ZCOINN-
 IÐ CLOICE. AGUS DUBAIRT ÍOSA 'ZÁ FREAGRAÐ: TÁ 12
 RÁIÐTE, LEIS: ⁴ NÁ D'EIN FROMAÐ AR DO EIGEARNA DIA.
 AGUS NUAIR A BÍ AN CAIT ZO LÉIR CRÍOCHNUIGTE, D'IMTIG AN 13
 DIABAL UAIÐ AR FEAD AIMSIRE.

AGUS EÁINIS ÍOSA, I ZCORMACT AN SPIORAID, EAD 14
 N-AIR ZO ZAILILÍ AGUS EAD A CAIL AMAC AR FUIÐ NA
 TÍRE SIN ZO LÉIR. AGUS BÍOÐ SÉ AZ TEAGASZ INS NA 15
 SINAGÓGAID AGUS IAD ZO LÉIR 'ZÁ MOLAÐ.

AGUS EÁINIS SÉ ZO NASARET MAR AR H-OILEAD É, 16
 AGUS EAD SÉ, MAR BA ZNÁCT LEIS, LÁ NA SABBÓIDE,
 ISTEAC SA TSINAGÓIG, AGUS D'EIRIG SÉ 'N-A SEAFAM CUN
 LÉIGTEÓIREACTA D'EANAM. AGUS DO TUGAÐ DO 17
 LEADAR ISÁIAS FÁID. AGUS D'OSGAIL SÉ AN LEADAR
 ZO D'EÁINIS SÉ CUN NA H-AITE 'N-A RAIÐ SGRÍOBTA: ⁵ TÁ 18
 SPIORAID AN EIGEARNA ORM, AGUS D'Á BRÍG SIN D'ONG
 SÉ ME, CUN SOISGÉIL DO CRAOBSGAOILEAD DO SNA BOCT-
 TAIÐ, DO CUIR SÉ UAIÐ MÉ CUN LUCT AN CROIDE BRÚIGTE
 DO LEIGEAS, CUN SUASGAILTE D'FÓGAIRT DO'N MUINTIR 19
 ATÁ I MBRAIGDINEAS, AGUS RADARC DO SNA DALLAIÐ, AGUS

¹ Deut. viii. 3.² Deut. vi. 13; x. 20.³ Salm xc. 11.⁴ Deut. vi. xvi.⁵ Isáias lxi. 1.

20 DUL AS DO'N MUINTIR ATÁ I SCRUAÛTAN, CÚN BLIANA
 FADAIR AN TIGEARNA A D'FÓGAIRT, AGUS LAE AN TUARAS-
 20 DAIL. AGUS NUAIR A DÚN SÉ AN LEABAR AGUS CÚS SÉ
 ÉAR N-AIS É DO'N TIMTIRE, DO SUÍO SÉ; AGUS BÍ SÚILE A
 RAIÖ DE DAOINE SA TRINAGÓIS DLÚITTE AIR.

21 AGUS CÚSNUIĞ SÉ AR A RÁO LEÓ: TÁ AN SCRIPTIÚIR
 22 SIN TAGAITHE CÚN CINN INDIU I NBÚR GCLUASAIÖ-SE. AGUS
 CÚGADAR ZO LÉIR FIAÖNUISE DÓ; AGUS DOB' IONGNA
 LEÓ AN GRÁSTA A BÍ SA CAINC A BÍ AS TEACT AS A BÉAL,
 23 AGUS DEIRDÍS: NÁC É MAC ÍÓSEIP É SEO? AGUS
 DUBAIRC SÉ LEÓ: SAN AMRAS DÉARFIÖ SIB LIOM, MAR
 ADEIR AN SEANFOCAL, A LIAIĞ, LEIĞIS CÚ FÉIN. NA
 NEITHE MÓRA A D'AIRIGEAMAIR A D'EINIS I GCAPARNAUM,
 24 DEIN ANSO AD' DÚCAGS FÉIN IAD. AGUS DUBAIRC SÉ
 LEÓ: ZO DEIMIN ADEIRIM LIÖ, NÍ GLACTAR AOINNE
 25 I N'FÁIÖ 'N-A DÚCAGS FÉIN. DEIRIM LIÖ LE FÍRINNE
 ZO RAIÖ MÓRÁN BAINCREAC I N-ISRAÉL I LAETIÖ ELIAS,
 NUAIR A BÍ AN SPÉIR DÚNTA AR FEAD TRÍ BLIANA AGUS SÉ
 26 MÍ, AGUS AN GORTA MÓR SA TÍR ZO LÉIR: AGUS NÍ H-AS
 TRIALL AR AOINNE ACU DO CUIREAD ELIAS ¹ AC AS TRIALL
 AR AN MNAOI A BÍ 'N-A BAINTRIĞ I SAREPTA ŠIROÓIA.
 27 AGUS BÍ A LÁN LOBAR I N-ISRAÉL LE LINN AN FÁIÖ ELI-
 SAÉUS AGUS NÍOR GLANAÖ AOINNE ACU ² AC NAAMAN
 28 AN SÍRIÁNAC. AGUS BÍ A RAIÖ SA TSINAGÓIS LÁN
 29 D'FEIRĞ NUAIR AIRIGEADAR AN CAINC SIN. AGUS D'EIR-
 IGEADAR AGUS COMÁINEADAR AMAC AS AN GCACTAIR É;
 AGUS DO RUĞADAR LEÓ É ZO H-IMEALL AN CNUIC AR A
 30 RAIÖ AN CACTAIR DÉANTA, CÚN É CAITEAM LE FÁNAIÖ. AC
 DO GLUAIS SÉ TRÉ N-A LÁR AGUS D'IMCIĞ SÉ UACTA.

31 AGUS CÚAIÖ SÉ SÍOS ZO CAPARNAUM, CACTAIR ATÁ
 I NĞAILILÍ, AGUS BÍ SÉ AS TEAGASĞ NA ND AOINE ANSAN
 32 GAC SABBÓIO. AGUS CUIREAD A CTEAGASĞ EAGLA ORCA,
 MAR DO LABAIR SÉ FÉ MAR A BEAD COMACT AIGE.

33 AGUS BÍ SA TSINAGÓIS DUINE N-A RAIÖ DEAMAN NEAM-
 34 GLAN ANN, AGUS DO GLAIÖ SÉ DO ĞUC ÁRO, AGUS
 DUBAIRC: LEIĞ DÚINN; CAD Í AN BAINC ATÁ AĞAINNE
 LEAT-SA, A ÍOSA NASAREIT? AN CÚN SINN A MÍLEAD
 DO CÁINÍS? TÁ 'FÍOS AĞAM CE H-É CÚ, AON NAOMCA DÉ.

¹ 3 RÍĞ. xvii. 9.

² 4 RÍĞ. v. 14.

AGUS DO SMACTUIĜ ÍOSA É AGUS DUBAIRT: NÁ LABAIR, 35
 AGUS IMĊIĜ AMAĊ AS. AGUS DO ĊAIĊ AN DEAMĀN AN
 DUINE AR LÁR AN ÚNLÁIR, AGUS D'IMĊIĜ SÉ AMAĊ AS ĜAN
 AON DÍOBÁIL A DÉANAM DÓ. AGUS ĊÁINIĜ CRİĊ-EAGLA 36
 AR NA DAOINE ĜO LÉIR, AGUS BÍODAR AĜ CAINĊ EATARĊA
 FÉIN, AGUS DEIRIDIS: CAĎ É SEO MAR BRIAR, ĜO
 SMACTUIĜEANN SÉ LE CORMAĊT AGUS LE NEART NA H-ANN-
 SPRIDÍ NEAMĜLANA, AGUS ĜO N-IMĊIĜIO SIAĎ AMAĊ?
 AGUS DO LEAĊ A ĊLÚ INS ĜAĊ AON PÁIRT DE'N TÍR. 37

AGUS NUAIR EIRIĜ ÍOSA Ó'N TSINAGÓIS ĊUAIĎ SÉ ISTEAĊ 38
 I DĊIĜ SÍMÓIN, ¹ AGUS BÍ ÉAĜCRUAS ANA-ĊROM AR
 MÁĊAIR CÉILE SÍMÓIN, AGUS BÍODAR AĜ CUR AĊAINIĜE
 ĊUIĜE AR A SON. AGUS DO SEASAIM SÉ OS A CIONN 39
 AGUS D'ÓRDUIĜ SÉ DO'N ÉAĜCRUAS IMĊEAĊT, AGUS
 D'IMĊIĜ AN T-ÉAĜCRUAS DI. AGUS D'EIRIĜ SÍ LAIT-
 REAĊ AGUS D'EIN SÍ FRIOTÁLAM ORĊA.

AGUS TAR ÉIS DUL ĜRÉINE FÉ, AN MUINTIR ĜO RAIĎ 40
 DAOINE ĜAN SLÁINTE ACU NÓ ĜO RAIĎ AON TSAĜAS DAOINE
 BREÓITE ACU BÍODAR 'ĜÁ DĊABAIRT ĊUIĜE; AGUS ĊUIREAĎ
 SÉ A LÁM AN ĜAĊ DUINE ACU AGUS LEIĜISEAĎ SÉ IAD. AGUS 41
 NUAIR A BÍOĎ NA DEAMĀIN AĜ IMĊEAĊT AMAĊ AS A LÁN
 DAOINE BÍDÍS AĜ LIÚIRIĜ, AGUS DEIRIDÍS: IS TUSA MAC
 DÉ; AGUS DO SMACTUIĜEAĎ SÉ IAD AGUS NÍ LEIĜEAĎ
 SÉ DÓID LABAIRT, ÓIR D'AIĊNIĜDÍS ĜUR B'É CRÍOST E.

AGUS NUAIR ĊÁINIĜ AN LÁ D'IMĊIĜ SÉ AMAĊ AGUS ĊUAIĎ 42
 SÉ I N-ÁIT UAIĜNEAĊ, AGUS BÍ NA SLUIĜĊE 'ĜÁ LORĜ,
 AGUS ĊÁNAĎAR ĊUN NA H-ÁITE 'N-A RAIĎ SÉ, AGUS BÍO-
 DAR 'ĜÁ ĊOIMEÁĎ LE H-EAGLA ĜO N-IMĊEÓĊAĎ SÉ UAĊA.

AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: NÍ FOLÁIR DOM RÍĜEAĊT DÉ 43
 DO ĊRAOBĜĜAOILEAĎ I ĜCAĊARAĊAIĎ EILE, ÓIR IS ĊUIĜE
 SIN A CUIREAĎ AMAĊ MÉ.

AGUS BÍ SÉ AĜ SEANMÓIN I SINAGÓĜAIĎ ĜAILILÍ.

44

¹ MAT. viii. 14; MARC. i. 31.

CAIBIBIOL V.

An tógáilte mírbúilteac éisg. leigheas an lobhair, agus leigheas an duine a bí gan lúč. Maiciú d'á glaoðac.

- 1 Agus do éarla, nuair a bí sluag mór as brúic air
go n-aireócaibís briathar Dé, go raib sé féin 'n-a
- 2 sheasamh ar bruaic locha Genésareit. Agus do conaic sé
d'á luings 'n-a stad as imeall an locha; mar bí na
h-iasgairí tagaithe i dtír agus iad as nige a líonta.
- 3 Agus cuair sé ar bórd luingshe acu, long Símon,
agus d'iarr sé air druim tamaillín amac ó'n dtír.
agus do shuib sé agus teagaisg sé na daoine ó 'n
- 4 luings. Nuair a stad sé de'n caint duibairt sé le
Símon: Gluais amac féin bpoll agus cuirib amac
- 5 búir líonta cun éisg a tógaint. Agus d'fhreagair
Símon agus duibairt: A Máistir, tá an oíche caithe
againn as obair, agus níor tógamair aon ní; ac ó
- 6 deirin-se é sgaoilfadh amac an líon. Dineadh
san, agus do gabhad cruinniú mór iasg, i dtreo go
- 7 raib an líon d'á briseadh ort. Agus do baghdar an
a scáirde a bí sa luings eile teacht agus congnamh a
tabairt dóib. Agus do éanadh, agus do líonadh
an dá luings, i dtreo go rabhadar nác mór as dul fé
- 8 uisge. Nuair a couaic Símon peadar an ní sin
do chaic sé é féin as glúinib Íosa, agus duibairt:
Imeig uaim, a Tigearna, mar is duine peacamhail
- 9 mé. Óir do éinig uachtas air féin agus ar a raib i n'
fochair, mar geall ar an ngabáil iasg a bí tógta acu;
- 10 agus mar an gcéadna ar Séamus agus ar Eóin, clann
Sebedé, a bí i bpáirtitheacht le Símon. Agus duibairt
Íosa le Simón: Na bíob eagal ort. Is as gabáil
- 11 daoine a beir tú feadh. Agus cuireadh a loings-
eas ar tír, agus d'fhaghadar gac ní 'n-a ndiaib, agus
do leanadh eisean.
- 12 Agus bí sé i gceann de sna catraicib, agus féac,
éinig duine a bí lán de lobhra, agus nuair a conaic
sé Íosa do chaic sé é féin ar a béal a's ar a aghaid,
agus shuib sé é, agus duibairt: A Tigearna m'as
- 13 toil leat é is féidir duit mé glanadh. Agus do sin

sé a lám agus cuir sé air í, agus duðairt: Is toil;
glantar tú. Agus d'imtigh an loبرا òe láitreach.
Agus duðairt sé leis gan é d'innsint d'aoinne; ac, 14
imtigh agus taisbeáin tú féin do'n tsagart, ¹ agus
tabair an ofráil as do glanadh, fé niar a d'órdugh;
maois, mar fíadhuise dóibsin.

Ac sin mar ba mó do leat an caint 'n-a tadb, agus 15
do bailigh na sluaghte móra cun go n-éistfidís leis,
agus cun go leigisfí iad ó n-a ngaladaib. Agus 16
d'imtighadh sé féin isteach sa n-uaigneas as suibhe.

Agus do tairla, lá, go raib sé 'n-a suibhe as teagasg. 17
Agus bí na fairisínigh 'n-a suibhe ann, agus doct-
túirí na blighe, a bí tagaithe ó sac baile i nGaililí
agus i nIudaéa agus ó Ienúsalem, agus bí cómaect ó'n
d'igharna as dul cun a slánuighthe. Agus féac, daoine 18
agus fear acu d'á iompar ar doct, agus é gan lúct,
agus bíodar a d'iarradh é breic ifceac agus é cur
'n-a láchair; agus do tair orda don tsliogh fagáil cun 19
é breic isteach, mar geall ar an mbrúct daoine, agus
cuadhar anáirde ar an d'igh agus do leigeadar síos
tríbh an slínn é féin agus an doct, i bfiadhuise íosa.
Agus nuair a conaic sé an creideamh a bí acu, duðairt 20
sé: A duine, maitear do peacaí duit. Agus do 21
crom na sgríbhneóirí agus na fairisínigh ar maectnamh,
agus ar a rádh: Cad é mar duine é seo a labhrann dia-
marla? Cé féadann peacaí do maiteamh ac dia
amáin? Ac ó bí fios a smuinte as íosa d'fhreagair 22
sé iad agus duðairt: Cad cuige an maectnamh so
i núbúr gcroide agaid? Cé'cu is usa a rádh, Maite- 23
tear do peacaí duit, nó a rádh, Éirigh ad' seasamh agus
siubluigh? Ac ionus go mbeadh a fios agaid go bfuil 24
as mac an Duine ar an dtalamh so cómaect cun peacaí
do maiteamh (duðairt sé leis an bfeair a bí gan lúct),
Éirigh, adairim leat, agus tóg suas do doct, agus
imtigh cun do tigh féin. Agus d'eirigh an duine láit- 25
reach bonn, agus tóg sé an doct ar a raib sé 'n-a luige,
agus d'imtigh sé cun a tigh féin agus é as molað
dó. Agus táinig uachtóir ar na daoine go léir, agus 26
bíodar as tabairt glóire do Dia; agus bíodaf lán

¹ lebit. xiv. 4.

ὑ'εαγλα agus deiridís: Conacamaí neite iongan-
taí iníu.

- 27 agus tar éis an méid sin ὑ'ímēis sé amac, agus
conaic sé puibhlocánaic ὑ'ár ὑ' ainim lebí 'n-a suíðe
as bóro an cúsduim agus duðairt sé leis: lean-sa
28 mise. agus ὑ'fag seisean gac níð 'n-a òiaid, agus
ὑ'eirig sé agus do lean sé é.
- 29 agus do òein lebí féasta mór do 'n-a ēig, agus bí
cuideacta mór ann de puibhlocánaig agus de daoine
30 eile a bí 'n-a suíðe cun bíð 'n-a ὑ'fochair. agus bí
na fairisínig agus na sgríðneoirí as gluaireán, agus
deiridís le n-a òeisiobuil-sin: Cað cuige òaoib
beic as ite agus as ól i scuibreann puibhlocánaic
31 agus peacac? agus ὑ'freaḡair íosa agus duðairt
leó: ní h-as luic sláinte atá gáð le liaig, ac as
32 daoine breóite. ní cun fíoraon do gíaoðac cun aic-
rige a tánaḡ, ac cun peacac do gíaoðac cun aicrige.
- 33 ac duðradar-san: Cað 'n-a táoð go mbíð òeisiob-
uil eóin as déanam trossaib agus úrnuiḡte go
minic, agus òeisiobuil na ὑ'fairisineac mar an
scéadna, agus go mbíð do òeisiobuil-se as ite agus
34 as ól? agus duðairt sé leó: An féidir daoib
teaglac an céile do cur as déanam trossaib agus an
35 céile 'n-a ὑ'fochair? ac tiocfaib na laetanta nuair
a béarfad uatá an céile, ansan déanfaib siad tross-
36 gáð ins na laetantaib sin. agus duðairt sé leo
i solúid: ní cuireann doinne preabán, gearrta de
ball éadaiḡ a beað nua, mar òeisiú ar seana-ball
éadaiḡ, mar do loitfead sé an t-éadac nua, agus an
preabán a baineað de'n éadac nua ní oirfead sé
37 do'n tream-éadac. agus ní cuireann doinne fíon nua
i sean-ártaib leatair, mar brisfid an fíon nua an
seana-leatár, agus doirtear an fíon agus cailltear
38 an t-ártaic leatair. ac ní foláir an fíon nua do
cur i n-ártaib nua i dtreo go scoimeárfad iad araon.
- 39 agus doinne a bíonn as ól sean-fíona ní tairnefid
an fíon nua láitreac leis, óir deir sé, is fearr an
sean-fíon.

CAIBIBIOL VI.

CRÍOST AḠ ḡABÁIL LEAḠḡÉIL A ḡEISḡIOL. LEIḡEAS ḡÁ ḡÉANAMḡ
AḡE LÁ NA SABBÓIḡE. AN ḡÁRÉAḡ ḡÁ ḡOḡḡAḡ AḡE AḡUS SEANMÓIN
AḡE Á ḠABAIḠ ḡOÍḡ.

AḡUS ḡO ḠÁRLA ḡO RAIḡ SÉ Aḡ ḡABÁIL ḠRÉ ḡORTAIḡ 1
ARḡAIR AN ḠARNA CÉAḡḡABBÓIḡ, AḡUS ḡO RAIḡ NA ḡEIS-
ḡIOLUIL Aḡ ḡAḠḠAḡ NA ḡOIAS AḡUS 'ḡÁ ḡCIMILT IḡIR A
MBASAIḡ AḡUS 'ḡÁ n-íḠe.* AḡUS ḡUBAIḠ CUIḡ ḡE SNA 2
FAIRISÍNÍḡ LEÓ: CAḡ CUIḡE ḡAOIḡ NÍḡ NÁC ḡLEAḡḠAC
A ḡÉANAMḡ SA ḠSABBÓIḡ? AḡUS ḡ'ḡREAḡAIR ÍOSA 3
AḡUS ḡUBAIḠ LEÓ: AN AMLAḡO NÁR LÉIḡEABAIḠ AN NÍḡ
A ḡEIN ḡÁIḡO NUAIR A BÍ AN Ḡ-OCRAS AIR FÉIN AḡUS AR
AN MUINḠIR A BÍ I N'ḡOḠAIR? ¹ CONUS MAR A ḠUAIḡ 4
SÉ ISTEAḠ I ḡIḡ ḡÉ AḡUS ḠÓḡ SÉ NA BULÓḡA FIAḡNAISE
AḡUS ḡ'íḠ, AḡUS ḠUḡ SÉ ḡO'n MUINḠIR A BÍ I N'ḡOḠAIR,
AḡUS NÍ ḡLEAḡḠAC ḡ'AOINNE IAO A ḡ'íḠE ² AC ḡO SNA
SAḡAIRḠ? AḡUS ḡUBAIḠ SÉ LEÓ: IS ḠIḡEARNNA MAC 5
AN ḡUINE OS CIONN NA SABBÓIḡE FÉIN.

AḡUS ḡO ḠÁRLA, LÁ EILE SABBÓIḡE, ḡO ḡDEAḡAIḡ SÉ 6
ISTEAḠ SA ḠSINAḡÓIḡ AḡUS ḡO RAIḡ SÉ Aḡ ḠEAḡASḡ;
AḡUS BÍ ḡUINE ANN AḡUS BÍ A LÁM ḡEAS SEIRḡḠE.
AḡUS BÍ NA ḡḡRÍḡNEÓIRÍ AḡUS NA FAIRISÍNÍḡ Aḡ FAIRE 7
AIR FÉAḠAINT A' ḡÉANḡAḡO SÉ AN LEIḡEAS LÁ NA SAB-
BÓIḡE, AḡUS ḡO MBEAḡO NÍḡ ACU LE CUR 'N-A LEIḠ. AC 8
BÍ FÍOS A SMUÍNḠE AḡE, AḡUS ḡUBAIḠ SÉ LEIS AN
ḡUINE N-A RAIḡ AN LÁM SEIRḡḠE AḡE: EIRÍḡ, AḡUS
SEASAIM I LÁR BAILL. AḡUS ḡ'EIRÍḡ AḡUS ḡO SEASAIM.
AḡUS ḡUBAIḠ ÍOSA LEÓ-SAN: CUIRIM AN ḠEIST SEO 9
ḠÚḡAIḡ, CÉ 'CU IS CÓIR MAIḠ A ḡÉANAMḡ NÓ OLC A
ḡÉANAMḡ SA ḠSABBÓIḡ, ANAM ḡO ḡAORAḡO NÓ É MÍL-
LEAḡ? AḡUS ḡ'FÉAC SÉ ORḠA SA ḠÍMPAL, AḡUS ḡUB- 10
AIRḠ LEIS AN ḡUINE: SÍN AMAḠ ḡO LÁM. ḡO SÍN:
AḡUS BÍ SÍ SLÁN AḡE. AḡUS BÍOḡAR-SAN LÁN ḡE MÍ- 11

¹ RÍḡ. XXI. 6.

² EXOḡ. XXIX. 32; LEḠIḠ. XXIV. 9.

* VER. 1. "AN ḠARNA CÉAḡḡABBÓIḡ." —ḡEIR ḡRONG, ḡUR BÍ
SABBÓIḡ NA CÍNNCÍSE A CIALLUÍḡTEAR ANSO, MAR ḡUR BÍ SIN AN
ḠARNA FÉILE MÓR ḡO RÉIR ÚIRḡ; ḡEIR ḡRONG EILE ḡO ḡCIALLUÍḡ-
TEAR ANN AN ḠSABBÓIḡ A ḠAḡANN I ḡOIAḡO AON FÉILE ḡOLMANḠA.

ciall, agus bíodar ag caint eatartha féin féachaint
cath a déanfaí le h-íosa.

12 Agus do tharla ins na laethanta san go ndéanfaí
sé amach ar an gcnoc cun úrnuighe déanamh, agus
13 go dtuag sé an oíche ag suíre cun Dé. Agus
nuair a táinig an lá do glaoibh sé cuige a deisgiobuil,
agus do thóg sé dáréas acu, agus tuag sé Aspoil mas
14 ainim ortha san; Símon, ar ar tuag sé Peadar, agus
a dhicáir Ainorias, Séamus agus Eóin, Pilib agus
15 Bartolemús, Maiciú agus Tomás, Séamus mac
16 Alpeuis agus Símon ar a dtuagtar Sélótes, agus Iúdas
dhicáir Iacóib, agus Iúdas Iscariót, an fear a díol é.

17 Agus táinig sé anuas i n-donfeacht leó, agus
seasaimh sé ar áit leibéalta, agus cruinniú dá deis-
giobuil agus sluag mór daoine ó Iúdaea go léir agus
ó Ierúsalem, agus ó críochaí Tuíre agus Sídoín
18 cois na faraise, Daoine a táinig cun go n-éir-
fíobh leis agus cun go leigisfí iad ó n-a ngalaraiib.
Agus an muintir a bhí dá gcaraib ag spioraibh
19 neamhlana do leigiseadh iad. Agus bhí an tsluag
go léir a dh'iarraib teangeabáil leis, óir bhí cómacht
ag dul amach uaid a bhí ag slánú gach aoinne.

20 ¹ Agus tóg sé suas a súile agus d'fhéach sé ar a
deisgiobuil agus duibairt: Is doibinn daoib-se a
daoine atá bocht, óir is libh rígeacht Dé.

21 Is doibinn daoib-se ar a bhfuil an t-ocras anois,
óir geobaid sib búr saic. Is doibinn daoib-se atá
anois ag gol, óir gairfí sib.

22 Is doibinn daoib-se nuair a tabarfaid na daoine
fuacht d'aoib, agus a seánfaid siad sib, agus tabarfaid
siad tarcuisne d'aoib, agus nuair a cuirfí siad búr
n-ainim amach 'n-a droc-ainim, mar gheall ar Mac an
23 Duine. Deinib gáirdeachas an lá san, agus mór-
tais: óir féach, is mór é búr dtuarasdal ar neamh:
óir is mar sin a dein a sínsear é leis na fáibib.

24 ² Ach is mairg daoib-se, a daoine saibhre, óir tá
búr sólas agaid.

¹ Mat. v. 2.

² Eccli. xxxi. 8; Amos vi. 1.

¹ Is MAIRY DAIB-se ATÁ SÁITEAC, ÓIR BEIÖ SIÖ OCRAÇ. 25
Is MAIRY DAIB-se ATÁ ANOIS AS ZÁIRÍ, ÓIR BEIÖ SIÖ AS
ZOL ASUS AS CAOI.

Is MAIRY DAIB NUAIR A BEIÖ NA DAINE AS BEAN- 26
NAÇTAÍ ORAIB, ÓIR SIN MAR A ÒINEAD A SINSEAR LEIS NA
FÁIÖB FALLSA.

AC ÒEIRIM LIÖ-se ATÁ AS ÉISTEAC LIOM: *TUZAIÖ 27
ZGRÁÖ D'BÚR NAMAIÖ, ÒEINIÖ MAIÇ DO'N MUINTIR A
ÇABARFAIÖ FUAÇ DAIB. TUZAIÖ BEANNAÇT DO'N 28
MUINTIR A ÇABARFAIÖ MALLAÇT DAIB, ASUS ÒEINIÖ
GUIÖE AR AN MUINTIR A ÒEAFAIÖ CROMAIÖEAC ORAIB.

ASUS AN T-É A BUAILFIÖ ÇU AR LEACAIN LEAT, IOM- 29
PUIZ ÇUIGE AN LEACA EILE; ASUS MÁ ÒEIREANN DUINE
DO BRAT UAIT, LEIS LEIS DO ÇASÓZ CÖM MAIÇ. ZAC 30
DOINNE A D'IARRFAIÖ RUÖ ORT, TABAIR DÓ É; ASUS MÁ
ÒEIREANN DUINE DO ÇUIÖ UAIT NÁ H-ÉILIM ÇAR N-AIS
AIR É.

ASUS FÉ MAR BA MAIÇ LIÖ A ÒEAFAIÖ DAINE LIÖ 31
ÒEINIÖ-se LEÓ. MÁ ÇUGANN SIÖ ZGRÁÖ DO'N MUINTIR 32
A ÇUGANN ZGRÁÖ DAIB, CAÖ É AN BUIÖEACAS IS CÖIR
A BEIÇ ORAIB? TUZAIÖ NA PEACAÇA ZGRÁÖ DO'N MUI-
TIR A ÇUGANN ZGRÁÖ CIOIB. ASUS MÁ ÒEINEANN SIÖ 33
MAIÇ DO'N MUINTIR A ÒEINEANN MAIÇ DAIB, CAÖ É
AN BUIÖEACAS IS CÖIR A BEIÇ ORAIB? AR NÖÓ ÒEINIÖ
NA PEACAÇA AN NÍÖ SIN. ² ASUS MÁ ÇUGANN SIÖ 34
IASAÇT DO'N MUINTIR Ó N-AR DÓIG LIÖ ZO MBEIÖ IAS-
AÇT LE FÁZAIL AZAIÖ, CAÖ É AN BUIÖEACAS IS CÖIR A
BEIÇ ORAIB? ÓIR TUZAIÖ NA PEACAÇA IASAÇTAÍ UACA
DO PEACAÇAIÖ AS SUIL LE N-A ZCÖTROM A D'FÁZAIL ÇAR
N-AIS. AC ÒEINIÖ-se ZGRÁÖ ÇABAIRT D'BÚR *NAM- 35
AIÖ; ÒEINIÖ MAIÇ, ASUS TUZAIÖ IAZAIÖ UAIÖ, ZAN SUIL LE
NÍÖ D'Á BÁRR, ASUS BEIÖ BÚR LUACHT SAOÇAIR LIONMAR,
ASUS BEIÖ SIÖ I NÖÚR ZCLAINN AS DÍA NA ZLOIRE;
ÍOR BÍONN SÉ FÉIN ZO MAIÇ DO DAINE NÁ ZABANN A
BUIÖEACAS LEIS, ASUS DO DROC-DAINE. BÍÖIÖ, D'Á 36
BRÍZ SIN, ATRUAZAC FÉ MAR ATÁ BÚR N-ACAIR ATRUAZAC.

NÁ TUZAIÖ BREIÇ, ASUS NÍ TABARFAR BREIÇ ORAIB; NÁ 37
DAORAIÖ, ASUS NÍ DAORFAR SIÖ; MAIÇIÖ, ASUS MAIÇFAR

¹ Isáias lxxv. 13.

² Deut. xv. 8.

* SIN RUÖ NÁR H-IARRAÖ A ÒEANAM ROIMIS SIN.

- 38 DAOIB. TUGAIDH UAIIB, AGUS CAHARFAR DAOIB: TÓM-
AS MAIC, DINGTE, CROICTE, CRUACTA, ISEADH CUIRFIDH
SIADH I NBÚR N-UCT CÚGAIH. ÓIR MAR A TÓMAISFIDH
SIB UAIH IFEADH A TÓMASFAR CÚGAIH ÉAR N-AIS.
- 39 AGUS ANSAN DO LABHAIR SÉ SOLUÍD LEÓ: AN FÉIDIR
DO BHALL BAILL A GHIOLLAICT? NÁ TUITFIDH FIAIDH ARAON
40 SA DÍG? NÍL AN DEISGIBUL OS CIONN A MÁIGISTIR;
TÁ DUINE GO SÁR-MAIC MÁ TÁ SÉ MAR ATÁ A MÁIGISTIR.
- 41 CADH UIME, ÁMCHAC, GO BFEICEANN TÚ AN DÚRADHÁN
I SÚIL DO BHRÁCHAR, AGUS NÁ TUGANN TÚ FÉ NDEARA AN
42 TSAIL ATÁ AD' SÚIL FÉIN? NÓ CONUS IS FÉIDIR DUIT
A RÁD LE T'BHRÁCHAIR: A BHRÁCHAIR, LEIG DOM AN DÚRADHÁN
A BHAINC AS DO SÚIL, AGUS NÁ FEICEANN TÚ AN TSAIL AS
SÚIL FÉIN? A CLUANADH, BAIN AN TSAIL AR DTHUIS AS
DO SÚIL FÉIN, AGUS ANSAN CÍFIR CONUS AN DÚRADHÁN
A BHAINC A' SÚIL DO BHRÁCHAR.
- 43 ÓIR NÍL CRANN FÓGHANTA A TUGANN DROC-ÉORADH
UAIH, NÁ DROC-ÉCRANN A TUGANN TORADH FÓGHANTA UAIH.
44 MAR AICNICTEAR GAC CRANN AS A ÉORADH. ÓIR NÍ
BAILICTEAR FÍGÍ DE SGEACHAIBH NÁ CAORA FINEAMHNA DE
45 DRISEAC. TUGANN AN DEAGH-DUINE AN DEAGH-NÍD
AMAC A' DEAGH-STÓR A ÉROIÐ FÉIN; AGUS TUGANN
AN DROC-DUINE AN DROC-NÍD AMAC A' DROC-STÓR A
ÉROIÐ; ÓIR A' FLÚIRSE AN ÉROIÐ IS EADH DO LABHRANN
AN BÉAL.
- 46 AGUS CADH CUIGE GO NDEIR SIB LIOM-SA, ¹ A ÉIG-
EARN, A ÉIGEARN, AGUS NÁ DEINEANN SIB AN RUO
47 ADHEIRIM? GAC DUINE A ÉAGANN CÚGAM-SA AGUS
D'EISTEANN LE M' CHAINT AGUS A DEINEANN D'Á RÉIR.
- 48 TAISBEÁNFADH DAOIB CÉ LEIS GUR COSMÁIL É: IS COS-
MÁIL É LE FEAR A BÍ AGH DEANAMH TIGE AGUS DO RÓMAR
SÉ SÍOS GO DOIMINN GUR CUIR SÉ AN ÉLOC-BUINN AR AN
SCARAI; AGUS ÉÁINIS AN TUILE AGUS DO BUAILEADH AN
TIG SIN GO DIAN AC NÍOR CORUIGEADH É, MAR BÍ SÉ DAIN-
49 GEAN AR AN SCARAI. AC AN T-É A ÉLOISEANN AGUS
NÁ DEINEANN, IS COSMÁIL É LEIS AN BFEAR A DHEIN A
ÉIG AR AN SCRÉ GHAN ÉLOC BUINN, AGUS GUR BUAIC AN
TUILE 'N-A COINNIBH, AGUS DO TUIT SÉ LÁICTREAC, AGUS BA
ÉIUBAISTEAC É TUITIM AN TIGE SIN.

¹ MAIC. VII. 21; RÓM. II. 13; SÉAM. I. 22.

CAIBIBIOL VII.

SEIRBÍSEAC AN TAOISIḠ CÉAD DÁ LEIGEAS AḠ CRÍOST. MAC NA
BAINCIRIḠ DÁ CÚGAINC ÓN MBÁS AIGE. FREAGRA UAIḠ DO SNA
TEACHTAIRÍ A CÚAINIḠ Ó EÓIN, AḠUS MAITEAMNACAS 'Á CÚBAIRT AIGE
DO'N PEACAḠ AICRÍGEAC.

AḠUS NUAIR A BÍ IOMLÁINE A CÚAINTE ḠO LÉIR LABARḠA 1
AIGE ISTEAC I ḠCLUASAIḠ NA NḠAOINE, CÚAINIḠ SÉ ISTEAC
ḠO CAPARNAUM. AḠUS BÍ TAOISEAC CÉAD N-A RAIḠ 2
SEIRBÍSEAC LEIS BREÓITE, AḠUS BA MÓR AIGE AN SEIR-
BÍSEAC, AḠUS BÍ SÉ AḠ DUL CÚN BÁIS. AḠUS D'AIRIḠ SÉ 3
I DTAOBḠ ÍOSA, AḠUS CUIR SÉ AḠ TRIALL AIR SEANÓIRÍ
LÚDACA 'ḠÁ IARRAIḠ AIR TEACḠ AḠUS A SEIRBÍSEAC DO
LEIGEAS. AḠUS NUAIR A CÚANADAR-SAN AḠ TRIALL AR 4
ÍOSA D'IARRADAR ḠO CRUAIḠ AIR DUL, AḠUS DUBRADAR;
IS FIÚ É ḠO NḠEANFÁ AN NÍḠ SIN DÓ, ÓIR TÁ ḠRÁḠ 5
AIGE D'ÁR ḠCINE, AḠUS DO CUIR SÉ FÉIN SUAS SINAGÓḠ
DÚINN. AḠUS BÍ ÍOSA AḠ DUL LEÓ, AḠUS NUAIR A BÍO- 6
DAR TAGAIḠE I N-ACMAIREACḠ DO'N TIḠ DO CUIR AN
TAOISEAC CÉAD CÁIRḠE LEIS AḠ TRIALL AIR CÚN A RÁḠ:
A CÚGEARNA, NÁ CUIR CÚ FÉIN CÚN TRIOBLÓIḠE, MAR NÍ
FIÚ MISE ḠO DTCIOCFÁ FÁ M'DION ISTEAC: IS UIME SIN 7
NÁR CÚIGEAS ḠUR B'FIÚ MÉ MÉ FÉIN DO DUL AḠ TRIALL
ORT; ACḠ ABAIR I B'FOCAL É AḠUS BEIḠ MO SEIRBÍSEAC
SLÁN. ÓIR IS DUINE MISE ATÁ SOCAIR FÉ SMAḠḠ, AḠUS 8
TÁ FIR FÉ SMAḠḠ AḠAM; AḠUS DEIRIM LE FEAR, IMCÚIḠ,
AḠUS IMCÚIGEANN SÉ; AḠUS LE FEAR EILE, TAR, AḠUS
TAGANN SÉ; AḠUS LE M'SEIRBÍSEAC, DEIN SO, AḠUS
DEINEANN SÉ É. AḠUS NUAIR A D'AIRIḠ ÍOSA AN MÉIḠ 9
SIN DEIN SÉ IONGNA DḠE, AḠUS D'IOMPUIḠ SÉ CÚN NA
NḠAOINE A BÍ 'ḠÁ LEANMÁINT, AḠUS DUBAIḠ SÉ LEÓ:
ḠO DEIMIN A DEIRIM LIḠ, NÍ'L A LEICÉIḠ SIN DḠE CREIḠ-
EAM FÁḠALTA AḠAM I N-ISRAÉL FÉIN. AḠUS NA DAOINE 10
A CÚAINIḠ DO CÚADAR CÚR N-AIS ABÁILE, AḠUS AN SEIRBÍSEAC
A BÍ AḠ DUL CÚN BÁIS FUARADAR LEIḠISTE É.

AḠUS DO CÚARLA 'N-A DÚAIḠ SAN ḠO RAIḠ SÉ AḠ DUL 11
ḠO DTCÍ AN CÚCAIR AR A DTCUSTAR NÁIM, AḠUS BÍ A DḠEIS- 12
ḠIOBUIL I N-ADONFEACḠ LEIS AḠUS SLUAḠ MÓR. AḠUS
NUAIR A BÍ SÉ AḠ TEACḠ CÚN ḠEATA NA CATARACḠ, FÉACḠ,
BÍ CORP D'Á BḠEḠ AMACḠ, ADONMAC A BÍ AḠÁ MÁCAIR,

AGUS BAINTEAC AB EADH AN MÁTÁIR; AGUS BÍ SOCRÁID
 13 MÓR DE MUINTIR NA CATARAC LÉI. AGUS NUAIR A CONAIC
 AN TIGHEARNA Í ÉÁINIS TRUAŠ AIGE BÍ AGUS DUBAIRT
 14 SÉ LÉI: NÁ BÍ AS SOL. AGUS ÉÁINIS SÉ AGUS CUIS SÉ A
 LÁM AR AN SCÓMRÁINN. (AGUS DO STADH AN MUINTIR
 A BÍ AS IOMPAR NA CÓMRAN.) AGUS DUBAIRT SÉ: A
 15 ÓIGFIR, DEIRIM LEAT, EIRIŠ. AGUS D'EIRIŠ AN DUINE
 MARB 'N-A SUIDE AGUS CROM SÉ AR ÉAINT. AGUS ÉUS
 16 SÉ D'Á MÁTÁIR É. AGUS ÉÁINIS EAGAL AR NA DAOINE
 SO LÉIR, AGUS ÉUSADHAR GLÓIRE DO DIA, AGUS DUB-
 RADHAR: TÁ FÁIDH MÓR EIRIŠTE 'N-ÁR MEAS, AGUS
 17 ¹ ÉÁINIS DIA AS FÉACÁINT A DAOINE. AGUS DO LEAT AN
 FOCAL SAN AMAIC 'N-A ÉADH TRÉ LÚDAEA SO LÉIR AGUS
 TRÍD AN NDÚTÁIŠ MÓR-ÉÍMPAL;
 18 AGUS D'INNSEADHAR A DEISGIODHAIL D'EÓIN NA NEITE
 19 SIN SO LÉIR. AGUS DO GLAIDH EÓIN CUIGE BEIRT D'Á
 DEISGIODHAIL, AGUS CUIR SÉ CUN ÍOSA IADH 'GÁ RÁD;
 AN TUSA AN T-É A BÍ LE TEACHT NÓ A' BFUL ORÁINN FEIC-
 20 EAMH LE DUINE EILE? AGUS NUAIR A ÉÁNHADHAR NA FIR
 CUIGE DUBRADHAR: CUIR EÓIN BAISTE AS TRIALL ORT-SA
 SINN 'GÁ RÁD: AN TUSA AN T-É ADÁ LE TEACHT, NÓ AN
 21 BFUL ORÁINN FEICÉAMH LE DUINE EILE? AGUS AN UAIR
 ÉADHNA SAN DO LEIGIS SÉ MÓRÁN DAOINE Ó N-A NGAL-
 ARÁIDH AGUS Ó N-A SCNEADHÁIDH, AGUS Ó ANNSPRIDHÁIDH, AGUS
 22 ÉUS SÉ RADHARC DO MÓRÁN DALL. ANSAN D'FREAGAIR SÉ
 IADH-SAN AGUS DUBAIRT LEÓ: TÉIGIDH ÉAR N-AIS AGUS
 INNSIDH D' EÓIN CAD A ÉLOISEADHÁIR AGUS CAD A CONA-
 CADHÁIR; ²RADHARC 'Á ÉADHÁIRT DO DALLAIDH, SIUDAL DO
 BACACHÁIDH, NA LOBHÁIR D'Á NGLANADH, ÉISTEACHT 'Á ÉADH-
 AIRT DO BOHDARÁIDH, NA MAIRB AS AISEIRIGE, AN SOI-
 23 SGÉAL D'Á ÉRAODHSGAOILEADH DO SNA BOCTAIDH. AGUS
 IS DOIBINN DO'N T-É NÁ GLACFAIDH SGANNAL UMAM-SA.
 24 AGUS NUAIR A BÍ TEACHTAIRÍ EÓIN IMÉIŠTE CROM SÉ
 AR A RÁD LEIS NA DAOINE I DTAODH EÓIN: CAD 'A
 D'FEISGINT SO N-DEAGADHÁIR AMAIC SA BFAIC? CUAILLE
 25 D'Á SUADHADH LE GAOIDH AN EADH? AC CAD 'A D'FEISGINT
 SO N-DEAGADHÁIR AMAIC? DUINE I N-ÉADHÁIDH MÍNE
 AN EADH? FÉAC, IS I DTEIGTIDH NA RIGTE A BÍONN LUICHT AN
 26 ÉADHÁIŠ UASAIL AGUS AN BEACHA SÓGÁIŠ. AC CAD A BÍ

¹ .i. cun trócaire déanamh ortá.

² Isáias XXXV. g.

uaib le feisgint nuair a cuabodair amac? Fáiò an
 ead? Isead, a veirim lib, agus duine is mó 'ná
 fáíò. Síodé an duine ar a bfuil sgríobta: ¹ Féac, 27
 tá m'aingeal agham d'á cur rómat amac agus oll-
 mócaib sé do slíí rómat. Veirim lib é: Ar ar rugad 28
 ó mnáib de daoine ní'l fáíò is mó 'na eóin baiste;
 agus an t-é is lúga i rígeacht Dé is mó é 'na eisean.
 Agus nuair airíí na daoine go léir agus na puiblio- 29
 cánaíí an caint sin d'admuííodar ceart Dé, óir bíodar
 tar éis a mbaiste le baistead eóin.* Ac na fairisíníí 30
 agus doctúirí na bliíge, tusaodar easúmluigeacht
 do cómairle Dé 'n-a scoinnií féin, óir níor glacadar a
 baistead-sin.

Dubairt an tigearna, ámtac: Cé leis, d'á bríí 31
 sin, go samlócad muintir an tsleachta so? Agus
 cé leis sup cosmaíí iad? Is cosmaíí iad le leanbái 32
 'n-a suííde ar áit an margaíí agus aí caint le n-a
 céile, nuair a veiníí siad: Veineamair ceól daíí
 ar pííibíí, agus níor veineadair rinne; veineamair
 caoine, agus níor goileadair. ² Óir do táiníí eóin 33
 baiste agus ní raib sé aí ite aráin 'ná aí ol fíona;
 agus veircíí-se, tá deamán ann. Táiníí mac an 34
 duine agus é aí ite agus aí ol; agus veircíí-se,
 féac an fear craosac, fear an fíona d'ól, cara na
 bpuibliocánaíí agus na bpeacaíí. Agus tá an eagna 35
 ceartuigíte ó n-a clann féin go léir.

Agus d'iarr duine de sna fairisíníí air dul agus 36
 bia caiteam i n' focair; agus cuad sé istead i dtíí
 an fairisíníí, agus do suíí sé cun bbúiríí.† Agus 37
 féac bíí bean a bíí 'n-a peacaíí sa cáíair, agus fuair sí
 amac go raib sé aí caiteam bíí i dtíí an fairisíníí
 agus tús sí léi alabastrom ola, agus seasaim sí lastiar 38
 i n-aice a cos, agus crom sí ar a cosaíí do nííge
 le n-a deóraíí, agus ar iad do tríomú le n-a ghuais,
 agus bíí sí aí pógad a cos agus aí cimilt na h-ola
 dííob. Agus do conaic an fairisíneac a tús cuiread 39

¹ Mal. iii. 1.

² Mat. iii. 4; Marc i. 6.

* Ver. 29. "D'admuííodar ceart Dé," .i. do mólodar Dia
 mar gheall ar a ceart, agus táainíí eagla Dé orca. D'admuíí-
 dar é beic ceart agus é beic trócaireac.

† Ver. 36. "Duine de sna fairisíníí," .i. Símon.

òó an níò sin agus dubairt sé i n'aigne féin: "Dá
 mba fáil an fear so beaò fios aige, gan amhras, cé h-í
 an bean so atá ag teangeabáil leis agus caò é an
 40 saḡas í, gur bean peacamail í. Agus d'fhreagair
 Íosa agus dubairt leis: A Símoín, tá níò agam le
 ráò leat. Agus dubairt seisean: Abair é, a
 41 máigistir. Bí fear ann agus bí fiacla aige ar beirt;
 bí cúis céaò píosa airgid aige ar òuine acu agus
 42 caoḡaò píosa ar an òuine eile. Ní raib an cúmas
 doinne acu díoluigeaḡt a d'éanam, agus do maic
 sé na fiacla dóib araon. Cé 'cu d'e'n beirt is mó
 43 ḡráò òó? Agus d'fhreagair Símoín agus **dubairt:**
 Measaim gur b'é an t-é is mó n-ar maic sé òó. Agus
 44 dubairt sé leis: Tá do breic ceart. Agus d'iom-
 puis sé cun na mná, agus dubairt sé le Símoín: An
 bfeiceann tú an bean san? Tánaḡ isteaḡ aò' cūḡ-
 se, níor cūḡais-se òom uisge òom' cosaib; ac do
 niḡ sí seo mo cosa le n-a deóraib, agus do cūomuiḡ sí
 45 iaò le n-a ḡruaig. Níor cūḡais-se pōḡ òom; ac ó
 táiniḡ sí seo isteaḡ níor staò sí ac ag pōḡaò mo cos.
 46 Níor onḡais-se mo ceann le h-ola, ac d'onḡ sí seo
 47 mo cosa le h-ola. D'á b'riḡ sin adairim leat: **Ítáio**
 a lán peacaí maicte òi tré méio a ḡráò. An t-é,
 ámtaḡ, d'á maictear an beaḡán is beaḡán a ḡráò.*
 48 Agus dubairt sé léi-se: ¹ Táio na peacaí maicte
 49 òuit. Agus do crom an muintir a bí ag an mbóro
 ar a ráò 'n-a n-aigne féin: Cé h-é seo, a cūḡeann
 50 cóm faḡa le peacaí maicteam? Agus dubairt seis-
 ean leis an mnaoi: Do slánuiḡ do creideam tu;
 imcūḡ i síoḡcáin.

¹ Maic. ix. 2.

* Ver. 47. "Táio a lán peacaí maicte òi tré méio a ḡráò." SA SCRIPTIÚIR, UAIREANTA, AINIMNÍḡTEAR TORaò d'aon cúis amáin
 bíòò ḡo m-bíonn a lán cúiseana ag dul cūḡe. Deirtear anso
 ḡo bfulio a peacaí maicte do'n mnaoi seo mar ḡeall ar
 "méio a ḡráò," ac i Ver. 50, deir Críost léi, "do saor do
 creideam tu." Fásann sán ḡo dteirdeann creideam agus dōcas
 agus ḡráò agus dólás croide, agus a lán eile deaḡ-méinni,
 cun òuine d'iompaíl ar Dia.

CAIBIDÍOL VIII.

PARABAL AN TRÍL. AN STOIRM D'Á CIÚNÚ AG CRÍOST. AN
LEGION DEAMHÁN D'Á ZCUR AMAĆ AIGE. AN GLUAISEACT FOLA D'Á
LEIGEAS, AGUS INGEAN LAIRUIS D'Á TÓGAINC ÓN MBÁS AIGE.

AGUS DO ÉARLA, 'N-A D'IAID SAN, É FÉIN A BÉIC AG 1
ZABAIL TRÉ CAĆARAĆAID AGUS TRÉ BAILCIB, AG SEANMÓIN
AGUS AG CRAOBZGAOILEAD RÍGEACTA DÉ AGUS AN DÁRÉAG 2
I N-AONFEACT LEIS. AGUS RAINC BAN A SAORAID Ó ANN-
SPRIDIB AGUS Ó ZALARAIID: MÁIRE, ÁR A DUTZGAR MAZ- 3
DALÉN, N-AR IMCIG; NA SEACT NDEAMHAIN AISTI, AGUS
IÓANNA, BEAN CÚSA, STÍOBARD HÉRÓID, AGUS SÚSANNA,
AGUS A LÁN EILE BAN, AGUS IAD AG PRIOTÁLAM AIR AS A 4
NGUSTAL FÉIN.

AGUS TRÁC D'Á RAIID SLUAZ ANA-MÓR CRUINNIGTE, 4
AGUS IAD AG RUIĆ AMAĆ AG NA CAĆARAĆAID AG TRIALL
AIR, DUBAIRC SÉ, I BFIIRM SOLUÍDE:

CUIID CURADÓIR AMAĆ AG CUR A CORD SÍL; AGUS NUAIR 5
A BÍ SÉ AG CUR AN TSÍL DO CUIT CUID DE I N-AICE AN
BÓĆAIR; AGUS DO ZABAD DO CUSAID ANN, AGUS D'ITEAD-
AR ÉANLAITE AN AEIR É. AGUS DO CUIT TUILLE DE AR AN 6
ZCARAIG; AGUS D'FEÓC SÉ SA BFÁS, MAR NÍ RAIID AN UR-
MAIREACT AIGE. AGUS DO CUIT TUILLE DE AMEASZ NA 7
SZEAC; AGUS D'FÁS NA SZEACA I N-AONFEACT LEIS, AGUS
MÚCABAR É. AGUS DO CUIT TUILLE DE SA TALAM 8
FÓZANTA AGUS D'FÁS SÉ, AGUS CUS SÉ TORAD FÓ CÉAD.
NUAIR A DUBAIRC SÉ AN MÉID SIN DO LABAIR SÉ ÁRD:
AN T-É ZO BFUIL CLUASA LE H-ÉISTEACT AIR CLOISEAD SÉ.

AGUS D'FIAPRAIG A DEISGIBUIL DE CAD Í AN TSOLUID 9
Í SIN. AGUS DUBAIRC SÉ LEÓ: DO TUGAD DAOIB-SE 10
RÚNDIAMAR RÍGEACTA DÉ A D'AITINC; DO'N CUID EILE,
ÁMĆAC, I BFUIRIM SOLUÍDÍ, ¹ I DCREÓ ZO BFEICFIDÍS
AGUS NÁ FEICFIDÍS, AGUS ZO ZCLOISFIDÍS AGUS NÁ 11
TUIGFIDÍS.* SÍDÍ AN TSOLUID. ISÉ BRIACTAR DÉ AN
SÍOL. AN CUID A CUITEANN I N-AICE AN BÓĆAIR, SINIAD 12
NA DAOÍNE A CLOISEANN, AGUS TAGANN AN DIABAL 'N-A

¹ ISÁIAS VI, 9; ZNÍOM XXVIII. 26.

* VER 10. "Ionus zo bfeicfidís agus ná feicfidís." (feic
an nóta, MARC. IV. 12.)

- 13 I ntreó ná creidfidís agus ná saorfaí iad. Agus an cuibh a chuiteann ar an gcaraig, siniaibh an muintir a ghlacann an focal le h-áchtas nuair airdíobh siad é; ach ní bíodh na préacá acu san; creidibh siad ar fearbhamail agus i n-am an átha téigibh siad ar gcúl.
- 14 An cuibh ámtach, a chuit ameach na sgeach, siniaibh an muintir a d'airig an focal, ach as dul doibh i ndiaibh cúraim agus saibbris agus pléisiúir an tsaothail múc-
- 15 tar iad agus ní chugaidh siad toradh. Ach an cuibh a chuiteann ar an bcalamh fóganca, siniaibh an muintir a ghlacann an focal leis an nbeag-chroibh is fearr nuair a cloisibh siad é, agus coimeádaibh siad é, agus tugaidh siad toradh uatha le fadfulang.
- 16 Ní baineann doinne coinneal do lasadh agus í cur fé béal ártaiḡ nó fé leabaidh, ach cuntar ar comhleóir í, i ntreó go bfeicfeadh na daoine a chasann
- 17 isteach an solus. ¹ Óir níl rud i bfolach ná nocht-far, ná rud fé ceilt ná h-aitneófar agus ná tiocfaibh
- 18 amach go h-oscailte. Féachaidh, d'á briaḡ sin, conus a cloiseann sibh. Óir an t-é go bfuil aige tabair-far dó; agus an t-é ná fuil aige, cósfar uaidh gach a measann sé atá aige.
- 19 Agus táinig cuige a máthair agus a bhráithre, agus níor féadadhar teacht as triall air mar gheall ar an
- 20 sluagh. Agus do h-innseadh dó: Tá do máthair agus do bhráithre 'n-a seasamh amuig, agus ba maic leó
- 21 tu d'feisint. Agus d'freaḡair sé agus d'ubairt leó: An muintir a d'éistean le briathar Dé agus a baineann beart d'á réir, siniaibh mo máthair agus mo bhráithre.
- 22 Agus do charla, lá de sna laethibh sin, go nbeagaidh sé féin agus a bheisgiobuil ar bórbh luinge, agus d'ubairt sé leó: Téigimis treasna an locha. Agus
- 23 cuadhar ar aḡaidh. Agus an fáidh a bíodhar-san as cur na slíge doibh do cuaidh seisean a cobla. Agus táinig stoirm shaoite ar an loch, agus bíodhar d'á
- 24 líonadh agus bíodhar i gcontabairt. Agus tándadhar

¹ MAT. X. 26; MARC. IV. 22.

cuige agus úisigeadar é agus dubhadar: a
 máistir, tá an báp agaim. Agus d'eirigh sé agus
 do labhair sé leis an nḡaoit agus leis na connaib
 uisge, agus do stadadar agus táinig ciúnas. Agus 25
 dubhairt sé leo-san: Cá bfuil búr ḡcreideamh? Mar
 bí eagal ortá agus ionḡna, agus iad 'ḡá ráb le
 n-a céile, Cad é mar duine é seo, ḡo smaḡtuis-
 eann sé ḡaoit agus faraige agus ḡo nḡeinib siad
 rud air?

Agus do šeóladar an long ḡo tír na nḡeras- 26
 énaḡ atá ar aḡaiḡ ḡaililí anonn. Agus cómh luaḡ 27
 agus tánadar i dtír do rit cuige fear n-a raib dea-
 man ann ar fearḡ mórán aimsire, agus ní raib éadaḡ
 uime, ná ní fanaḡ sé i dtiḡ, aḡ ins na tuamáib. Agus 28
 nuair a conaic sé íosa do cait sé é féin ar an dta-
 lam 'n-a láḡair agus do labhair sé do ḡuḡ árb:
 Cad é an cuib atá aḡat díom-sa, a íosa, a mic an
 árb-ḡia? Iarraim ort ḡan mé pianaḡ. Óir bí 29
 sé 'ḡá órbú do'n annsprib teacḡ amac as an nduine.
 Óir do beireadḡ sé air ḡo minic; agus do ceangailtí
 é le slabraib agus le ḡeimlib, agus do briseadḡ sé
 na slabraí agus comáineadḡ an deamán amac féin
 bḡasac é. Agus do ceistiḡ íosa é agus dubhairt: 30
 Cad é an ainim atá ort? Agus dubhairt seisean:
 leigión; mar bí mórán deamán tar éis dul isteaḡ
 ann. Agus bíodar 'ḡá iarraiḡ air ḡan a d'órbú 31
 dóbú dul síos sa n-aibéis. Agus bí créadḡ mór muc 32
 sa n-áit agus iad aḡ inníor ar an sliaḡ, agus d'iar-
 radar air leigint dóbú dul isteaḡ ionta. Agus do
 leig. Ansan d'imḡiḡ na deamán as an nduine agus 33
 cuadar isteaḡ ins na mucaib, agus do ḡluais an
 créadḡ, le buile, ar mullaḡ a ḡcinn isteaḡ sa loḡ
 agus do báḡadḡ iad. Agus nuair conaic an luḡt 34
 fosaiḡeaḡta an níḡ a tária, do riḡeadar agus d'inns-
 eadar, sa caḡair é agus ins na bailtib. Agus táinig 35
 ná daoine amac ḡo bḡeicḡibís cad a bí tuitiḡe amac,
 agus tánadar aḡ triall ar íosa; agus fuadar,
 'n-a suiḡe aḡ cosaib íosa, 'n-a ḡlan-meabair agus
 éadaḡ uime, an duine as ar imḡiḡ na deamán, agus
 bí eagal ortá. Agus an muintir a conaic é d'inns- 36

- 37 ead̃ar d̃oib̃ conus a slánuiḡeað̃ é ó'n leigión; agus
 d̃'iarr pobul na nḡerasénac̃ go léir air im̃teãct uad̃a,
 mar bí eagla ana-mór ort̃a. agus cuaið̃ sé an bórb̃
 38 na luinge agus táinig̃ sé ear n-ais. agus an fear
 ḡur im̃ciḡ na deam̃ain ar d̃'arr sé air leigint d̃ó dul
 leis. ac̃ d̃o cuir íosa uaið̃ é, agus dũbairt̃ sé leis:
 39 im̃ciḡ cun d̃o ciḡe féin agus innis na neite móra at̃a
 deanta as dia d̃uit. agus d̃'im̃ciḡ sé agus d̃'fóḡair
 sé trío an ḡcãtar go léir na neite móra a d̃ein íosa
 d̃ó.
- 40 agus d̃o t̃arla, ar a t̃eãct ear n-air d̃'íosa,
 ḡur ḡlac sluag̃ mór é, mar bíod̃ar go léir as feĩt̃-
 41 eam̃ leis. i agus féac̃, táinig̃ cuḡe fear d̃ár b̃'
 ainim lairus, agus d̃ob' é uad̃tarán na sinagóige é;
 agus d̃o cait̃ sé é féin as cosaið̃ íosa 'ḡa iarraib̃
 42 air dul cun a ciḡe, mar go raið̃ don inḡean am̃ain
 aise agus í tímpal d̃á bliain deas, agus go raið̃ sí
 as dul cun báis. agus, as dul ann d̃ó, d̃o t̃arla go
 raið̃ an tsluag̃ as brú̃c air.
- 43 agus bí bean áir̃ite a bí as caillead̃aint a co'd̃
 fol̃a ar feað̃ d̃á bliain deas roimis sin, agus go raið̃
 a maoin saog̃alta cail̃te aici le doct̃úirib̃ agus é
 44 teip̃ite ort̃a í leig̃as; agus táinig̃ sí cuḡe, lastian
 de, agus cuir sí a lám̃ ar fab̃ra a b̃rait, agus d̃o stað̃
 45 an fuil láit̃reãc̃ bonn aici. agus dũbairt̃ íosa: Cé
 h-é a teang̃baið̃ liom? agus d̃o séan ḡac̃ doinne,
 agus dũbairt̃ pead̃ar agus an muintir a bí i n'foc̃-
 air: a máig̃istir, tá an tsluag̃ as brú̃c ort̃ agus
 at' ciapað̃, agus a' ñdeirir, Cé h-é a teang̃baið̃ liom?
 46 agus dũbairt̃ íosa: D̃o teang̃baið̃ duine éig̃in liom;
 óir is eól d̃óm-sa go ñdeag̃aið̃ cómãct amãc uaim̃.
 47 agus nuair a cuḡ an bean nár cuaið̃ sí ḡan aic̃int,
 táinig̃ sí agus cait̃ sí í féin asá cosaið̃ agus í as crĩt̃,
 agus d̃'innis sí os cómair na ñdaoine go léir cað̃ é
 an cúis n-ar teang̃baið̃ sí leis, agus conus mar a
 48 leig̃iseað̃ í láit̃reãc̃. agus dũbairt̃ seisean léi:
 d̃o leig̃is d̃o creideam̃ tú, a 'nḡean ó; im̃ciḡ leat̃
 i siot̃c̃ain.
- 49 agus é as ráð̃ na cainte sin táinig̃ duine cun uad̃-
 tarain na sinagóigo agus dũbairt̃ sé leis: tá

t'ingean t̃ar éis báis, ná bí 'gá cur cun trioblóide.
 Agus d'airig̃ íosa an focal agus dũbairt sé le h-ãtair 50
 an cailín: ná bíõ eagal ort: creio amáin, agus
 beiõ sí slán. Agus nuair a srois sé an tigĩ níor 51
 leis sé doinne isteãc i n-aonfeact̃ leir ãc pead̃ar agus
 Séamus agus eóin, agus ãtair agus má̃tair an
 cailín. Agus bí na daoine go léir ãs goi agus ãs 52
 caoi 'n-a diaib̃. Agus dũbairt sé leo: ná bíõ ãs
 goi; ní mar̃b ãtá an cailín, ãc 'n-a coib̃la. Agus 53
 bíod̃ar ãs gáirí uime, mar bí fios acu í beic̃ mar̃b.
 Ãc do rũs sé féin an láim uir̃c̃i, agus do lab̃air sé 54
 do g̃uic̃ áro agus dũbairt: a cailín, eirig̃. Agus 55
 t̃áinig a h-anam t̃ar n-ãis, agus d'eirig̃ sí láic̃reãc.
 agus dũbairt sé rũo le n-ic̃e t̃ãbairt di. Agus 56
 bí sgárõ ar a h-ãtair agus ar a má̃tair; ãc dũbairt
 sé leo gan a d'inñsint d'aoine caõ a bí tuĩc̃ic̃e
 amãc.

CAIBIBIOL IX.

Ná h-asboil d̃a gcur amãc ãs Críost. Dia d̃a t̃ãbairt ãise
 do cúig m̃ile duine a' cúig b̃ulógaĩb, an t-ãt̃arú g̃né do t̃eãc̃t
 air. Deam̃an a' duine d̃a cur amãc ãise.

¹ do g̃laiõ sé cuige an d̃aréas Aspol agus t̃us 1
 sé d̃óib̃ cómãc̃t agus cumas ar g̃ãc aic̃ine deam̃an,
 agus leig̃eas ar g̃alaraib̃. Agus cuir sé uaĩo iad 2
 ãs craob̃sgaoileaõ rígeãc̃ta d̃é agus ãs leig̃eas
 daoine breóite. agus dũbairt sé leo: ná tógaĩo 3
 aon rũo i g̃coir an bó̃tair, bat̃a ná mála ná arán ná
 airgeaõ, agus ná bíõ d̃a b̃rat ãs doinne ãsaĩb;
 agus pé tigĩ n-a rãgaĩo sib̃ isteãc̃ ann, fanaĩo ann, 4
 agus ná h-im̃tigĩo amãc as. Agus pé daoine ná 5
 g̃lac̃faĩo sib̃ im̃tigĩo amãc as an g̃cãt̃air sin ² agus
 deinĩo an ceó do c̃rõt̃aõ d'bũr g̃cosaĩb mar f̃ião-
 nuise 'n-a g̃coinnib̃.

Agus do g̃luaisead̃ar amãc mór-t̃ímpal t̃ré sna 6
 bailtib̃ ãs craob̃sgaoileaõ an t̃soisg̃éil agus ãs leig̃-
 eas ins g̃ãc aon b̃all.

¹ Mat. x. i; Marc. iii. 15.

² Gnóm. xiii. 51.

- 7 AGUS D'AIRIḠ HÉRÓD, AN TETRARC, ḠAC NÍD A BÍ AIGE
'Á DÉANAM, AGUS BÍ SÉ AR MEARBÁLL, MAR DEIREAD
8 DAOINE, ḠUR B'É EÓIN A D'EIRIḠ ÓS NA MAIRB; AGUS
DEIREAD DAOINE EILE ḠUR B'É ELIAS A D'AISBEÁIN É
FÉIN; AGUS DEIREAD DAOINE EILE ḠUR DUINE ÉIGIN DE
9 SNA SEAN-FÁIDIB A D'EIRIḠ. AGUS DUBAIRT HÉRÓD:
DÁINEAS-SA AN CEANN D'EÓIN; AC CÉ H-É SEO ḠO
h-AIRIḠIM NA NEITE SEO MAR ḠEALL AIR? AGUS BÍ SÉ
A D'IARRAID É D'FÉISGINT.
- 10 AGUS DÁINIS NA h-ASPOIL D'AR n-AIS AGUS D'INNSEADAR
DÓ ḠAC A RAIḠ DÉANTA ACU; AGUS DO RUḠ SÉ LEIS IAD
I LEITDADOB I n-ÁIT UAGNEAC DÁR D'AINIM BETSADÁ.
- 11 AGUS NUAIR A FUAIR NA SLUAIGTE AMAḠ AN MÉID SIN
DO LEANADAR É; AGUS DO ḠLAC SÉ IAD, AGUS BÍ SÉ AS
CAINT LEÓ I DTAOB RÍGEACDÁ DÉ, AGUS NA DAOINE A
BÍOD I NḠÁD LE LEIGHEAS DO LEIGISEAD SÉ IAD.
- 12 AGUS DUSNUIḠ AN LÁ AR DUL I nDÉANAIGE. AGUS
DÁINIS AN DÁRÉAS CUIGE AGUS DUBRADAR LEIS: LEIS
NA SLUAIGTE CUN SIUBAIL, I DCREÓ ḠO n-IMTEÓCÁID SIAD
AR FUIḠ NA MBAILTE AGUS NA D'IGTE MÓR-DÍMPAL AGUS
ḠO D'FÁIGID SIAD LÓISDÍN AGUS BIA, ÓIR IS I D'FÁSAC
13 ATÁIMID ANSO. AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: TUGAID-SE
RUḠ LE n-ITE DÓID. AGUS DUBRADAR-SAN: ¹ NÍL
AGAINN AC CUIḠ BULÓḠA AGUS DÁ IASḠ, MURAB AMLAID A
RAIGMÍS AGUS BIA CEANNAḠ DO'n TSLUAḠ MÓR SO ḠO
14 LÉIR. BÍ DÍMPAL CUIḠ MÍLE FEAR SA TSLUAḠ. AGUS
DUBAIRT SÉ LE n-A D'EISGIODAIL: CUIRID 'n-A SUIDÉ IAD
'n-A ḠCUIDEACDANAIL, CAOḠAD I NḠAC CUIDEACDÁIN.
- 15 AGUS D'EINEADAR AMLAID, AGUS DUIREADAR NA DAOINE
16 ḠO LÉIR 'n-A SUIDÉ. ANSAN DO DÓḠ SÉ NA CUIḠ BULÓḠA
AGUS AN DÁ IASḠ, AGUS D'FÉAC SÉ SUAS CUN NEIME
AGUS D'EANNUIḠ SÉ IAD, AGUS DO D'BRIS, AGUS DUS D'Á
17 D'EISGIODAIL LE CUR OS CÓMAIR NA nDAOINE. AGUS
D'IT NA DAOINE ḠO LÉIR A nDÓIDIN, AGUS DO DÓḠAD
DÁ DISEÁIN DÉAS DE BIA BRISTE A FÁḠAD.
- 18 AGUS DO D'ARLA, NUAIR A BÍ SÉ I n'ADONAR AS SUIDÉ, ḠO
RAID A D'EISGIODAIL I n'FÓCÁIR, AGUS CEISTIḠ SÉ IAD
19 AGUS DUBAIRT SÉ: CÉ AD'EIR NA DAOINE IS MISE? AGUS

¹ Eóin vi. 9.

D'FREAGRAR-SAN AGUS DUBRADAR: EÓIN BAISTE;
 AGUS DEIR CUIO ACU ELIAS; AGUS DEIR TUILL ACU
 SURAB AMLAIO A D'EIRIG DUINE DE SNA SEAN-FÁIÖB.
 AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: AC SIÖ-SE, CÉ ADÉIR SIÖ IS 20
 MÉ? AGUS D'FREAGAIR SÍMÓN DEADAR AGUS DUBAIRT:
 CRÍOST DÉ. AGUS ÉUS SÉ FOLÁRAM DÓIO AGUS DUBAIRT 21
 LEÓ SAN AN NÍÖ SIN A D'INNFINC D'AOINNE, 'SÁ RÁÖ:
¹ NÍ FOLÁIR DO MAC AN DUINE MÓRÁN D'FULANG, 22
 AGUS SO SÉANFAÖ NA SEANÓIRÍ É, AGUS UACHTARÁIN NA
 SAGART, AGUS NA SGRIÖNEÓIRÍ, AGUS SO SCUNFAÍ CUN
 BÁIS É, AGUS SO N-AISEIREÓCÄÖ SÉ AN TRIMÄÖ LÁ.

AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ UILE: MÁ'S ÁIL LE H-AOINNE TEACHT 23
 AM' DÍAO SÉANÄÖ SÉ É FÉIN, AGUS TÓGÄÖ SÉ A CROS
 ZAC LÁ, AGUS LEANÄÖ SÉ MÉ. ÓIR AN T-É SUR MAIC 24
 LEIS A ANAM FÉIN DO SÁBÁIL, CAILLPIÖ SÉ É; AGUS AN
 T-É A CAILLPIÖ A ANAM AR MO SON-SA, SÁBÁLFÁIÖ SÉ A
 ANAM. ÓIR CAÖ É AN CAIRÖE DO DUINE MÁ D'EINEANN 25
 SÉ AN SAOGAL MÓR DO BUACHTAINT AGUS É FÉIN DO
 MILLEÄÖ AGUS DO CAILLEAMÁINT? ² ÓIR AN T-É DO 26
 GLACFAIÖ NÁIRE MAR ZEALL ORM-SA AGUS AF MO
 BÉICRE, GLACFAIÖ MAC AN DUINE NAIBE NIAF ZEALL AR
 AN NDUINE SIN, NUAIR A CIOCFAIÖ SÉ 'N-A ŠRADAM AGUS
 I NŠRADAM A AČAR AGUS NA N-AINGEAL NAOMČA,
 DEIRIM LIÖ SO FÍOR, ÁMČAC, SO BFUL DÄOME 'N-A SEA- 27
 SAM ANSO NÁ BLAISPIÖ BÄS SO BFEICPIÖ SIAÖ RÍŠ-
 EACHT DÉ.

AGUS DO ČÁRLA, TÍMPAL OČT LÁ TAR ÉIS NA CAINTE 28
 SIN, SUR ČÓŠ SÉ LEIS PEADAF AGUS SÉAMUS AGUS EÓIN,
 AGUS SO NDEAGAIÖ SÉ SUAS AR AN ŠCNOC CUN ÚRNUICTE
 DÉANAM. AGUS AN FAIO A BÍ SÉ AŠ ŽUIÖE D'ÄTRUIŠ 29
 A ŠNÚIS, AGUS D'IOMPUIS A CUIO ÉADAIŠ ZEAL, TAIČ-
 NEAMČ. AGUS FÉAC, BÍ BEIRT AŠ CÓMRÄÖ LEIS, AGUS 30
 MAOIS AGUS ELIAS IÄÖ SAN. DO CONACČAS IÄÖ 31
 I NŠLÓIRE, AGUS DO ČRÄČTADAR AR A BÄS, AN BÄS A BÍ
 AIGE LE CRÍOCNÚ I NLERÚSALEM. AGUS ČÁINIS MAIRÖ- 32
 ICÍŠE COBLATA AR PEADAR AGUS AR AN MUINCIR A BÍ
 I N'FOČAIR. AGUS DO MÚSGLADAR, AGUS DO CONA-
 CACAR A ŠRADAM, AGUS AN BEIRT A BÍ 'N-A SEASAM 'N-A

¹ MAIC. xvii. 21; MARC. viii. 31; ix. 30.

² MAIC. x. 33; MARC. viii. 38; 2 TIM. ii. 12.

- 33 **TEANNCA.** Agus do **CHARLA**, nuair a b'íodar as im-
teacht uaid, go n'ubairt **PEADAR** le h-Íosa: A
Máistir, is maic an bail orainne beic anso; agus
weinimis anso trí poble, pubal duit-se, agus
pubal do Maois, agus pubal d'Elías; agus gan
34 a fíos aige cad a b'í aige d'á ráð. Agus au f'air
a b'í sé as ráð an méid sin táinig s'amall agus do
clúdaigh sé iad, agus táinig eagal ortha nuair a
35 b'íodar as dul isteach sa f'amall. Agus do lab-
air suic as an s'amall agus d'ubairt: ¹ Isé seo mo
36 Mac d'ílis-se; weinid éisteacht leis. Agus le linn
au suca do labairt do fuaraib Íosa i n'adouar. Agus
b'íodar-san ciúin, agus níor innseadar d'aoinne ins na
laethanta san don níð de sna neidib a conacadar.
- 37 Agus do **CHARLA**, an lá 'n-a d'iaib san, as teacht
anuas ó'n gcnoc dóib, sur buail sluag mór uime.
38 Agus féac, do labair duine de'n tsluag amac agus
d'ubairt sé: A Máistir, g'íom tú, féac ar mo mac,
39 mar ní'l agham ac é; agus féac, beireann an deamán
air, agus cuireann sé sgread as go h-obann, agus
bíonn sé 'gá leagad agus 'gá stracad as a céile,
agus cúbar leis, agus is ar éigin a sgarann se leis
40 ac 'gá stracad. Agus d'iarras ar do d'eisgiobuil
41 é cur amac, agus do teip sé ortha. Agus d'fread-
air Íosa agus d'ubairt: Ó, a slíocht claon gan creid-
eamh, an fada a beid mé eadraig as cun suas lib?
42 Tabair anso do mac. Agus nuair a b'í sé as teacht
43 do leas an deamán é, agus b'í sé 'gá stracad. Agus
do smaictuigh Íosa an deamán truailighe, agus do
44 leighis sé an buacail, agus tug sé d'á adair é. Agus
b'í uadbás ar na daoine go léir tré mór-cómacht Dé.
Agus nuair a b'íodar go léir as déanamh iongha
de sna gníomhartha a b'í aige 'á déanamh, d'ubairt sé le
n-a d'eisgiobulaid: Coimeádaib-se cuimne ar an
scaint sin i n'úr gcroide: óir tá Mac an Duine le
tabairt i lámuib daoine.
- 45 Agus níor cuigeadar brígh na cainte sin, agus b'í
an brígh i b'folac uata, ionus ná mothódaib é; agus
níor leis eagla dóib é ceistiú i dtaob na cainte sin.

¹ Agus d'eirig tnuic eatarca fedaicint ce 'cu òioib 46
ba mó. Agus conaic Iosa na smuinte a bí 'n-a 47
scroibe, agus do rug sé ar leanb, agus cuin sé 'n-a
seasam i n'aire é. Agus duibairt sé leó-san: An 48
t-é a glacfaib an leanb san am' ainim-se glacann
sé mise; agus an t-é a glacfaib mise glacann sé an
t-é do cuir uaid mé; óir an t-é is lúga agaid go léir
is é is mó.

Agus d'freaḡair Eóin agus duibairt: a máigistir, 49
conacamaib duine agus é ag cur deamán amac do'
ainim-se, agus coisgeamaib é, coisḡ ná gabann sé
linne. Agus duibairt Iosa leis: Ná coisḡib é: mar, 50
an t-é ná fuil i nbúr scoinniob tá sé ² lib.

Agus do tárla, fé mar a bí laetanta a deasgab- 51
ála d'á scríocnú, go raib a ḡnús daingean aise féin
ar òul go Ierúsalem. Agus cuir sé teachtairí roimis 52
amác, agus cuadar isteaic i scaḡair de caḡaraḡaib na
Samaritánaic cun neite cur i dtreo dó. Agus níor 53
leigeadar isteaic é coisḡ a ḡnús a beic daingean ar
òul go Ierúsalem. Agus nuair a conaic a deisḡobuil, 54
Séamus agus Eóin, an níò sin duibradar: ³ A ḡig-
earna, an toil leat go ndéarfaimis teine teacḡ ó
neam cun iad do losḡad? Agus d'iompuiḡ sé 55
orta agus ḡḡ sé milleán doib, agus duibairt sé:
Ní fios daoib an spioraid atá ionaib. ⁴ Ní cun anam- 56
naḡa do millead a táinig Mac an Duine, ac cun iad
do sábal. Agus d'imḡigeadar go baile eile.

Agus tárla, an faid a bíodar ar an slíḡ, go nduib- 57
airt duine éigin leis: leanfad-sa tusa, a ḡigearna,
pé ball 'n-a ngeobair. Agus duibairt Iosa leis: 58
Táid poill talman ag na maḡraib ruaḡa, agus a
neadaca ag éanlaite an aeir, ac ag mac au Duine
níl áit 'n-a leigfead sé a ceann. Duibairt sé, 59
ámḡac, le duine eile: leansa mise; agus duibairt
seisean: A ḡigearna, leis dom òul ar dtús agus
m'atair do cur. Agus duibairt Iosa leis: leig do 60
sna maib na maib do cur; ac imḡig-se agus dein

¹ Mat. xviii. 1; Marc. ix. 33.

³ 4 Ríḡ. i. 10.

² .i. ag caḡrú lib.

⁴ Eóin iii. 17; xii. 47.

61 RÍGEAĈT DĒ D'FÓGAIRT. AGUS DUBAIRT DUINE EILE:
 LEANFAO TÚ, A TÍGEARNA, AC LEIS DOM DUL AGUS É
 62 D'INNSINT DO'N MUINTIR ATÁ SA BAILE. DUBAIRT ÍOSA
 LEIS: AOINNE A CUIRFIÓ A LÁM AR AN SCÉACĈA AGUS
 ANSAN A BÉIÓ AS FÉACĀINT LASTIAR DE, NÍ'L SÉ OIFEAĀ-
 NAC DO RÍGEAĈT DĒ.

CAIBĪOĪOL X.

TEAGAS AG CRÍOST Á ĈABAIRT DO'N DÁRÉAS AS TRÍ FÍCIÓ
 DEISIOBUL LAO DÁ SCUR AMAĈ ĈUN OIBRE. AN SAMARITÁNAC
 FÓŽANTA.

- 1 TAR ÉIS NA NEIĈ SIN DO ĈEAP AN TÍGEARNA DÁRÉAS
 AGUS TRÍ FÍCIÓ EILE, AGUS CUIR SÉ ROIMIS AMAĈ IAO,
 'N-A MBEIRT A'S 'N-A MBEIRT, ĈUN ŽAC BAILE AGUS ÁIT
 N-A RAIÓ SÉ FÉIN LE TEAĈT ANN.
- 2 AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: FÓŽMAR MÓR AGUS MEIĈIOL
 SUARAC. IARAIÓ, D'A BŪRÍŽ SIN, AR AN T-É ŽUR LEIS
 AN FÓŽMAR LUĈT OIBRE DO ĈUR ĈUN AN FÓŽMAIR.
- 3 IMĈIŽIÓ: FÉAC, TÁIM 'BÚR ŽUR I NŪR N-UANAIO
 4 AMEASŽ MAĈTÍRÍ. NÁ BÍOÓ AŽAIÓ MÁLA NÁ SPARÁN
 NÁ BRÓŽA, AGUS ¹ NÁ DEINIÓ BEANNAĈAO D'AOINNE AR
 5 AN SLÍŽ. AON TIŽ N-A RAŽAIÓ SIÓ ISTEAĈ ANN ABRAIO
 6 AR DŪÍS, SÍOĈĈÁIN AR AN DŪIŽ SEO. AGUS MÁ'S MAC
 SÍOĈĈÁNA A BÉIÓ ANN FANFAIO BÚR SÍOĈĈÁIN AIR;
 7 MURAB EAÓ FILLFIÓ BÚR SÍOĈĈÁIN ORAIO FÉIN. AGUS
 FANAIO SA TIŽ ĈÉADONA, AŽ IĈE AGUS AŽ ÓL NA NEIĈE ATÁ
 ACU, ² ÓIR IS FIÚ AN FEAR OIBRE A ĈUARASDAL FAŽÁIL.
 NÁ BÍOÓ AŽ IMĈEAĈT Ó ĈIŽ ŽO TIŽ.
- 8 AGUS PÉ CAĈAIR N-A RAŽAIÓ SIÓ IFTEAĈ INCI AGUS
 ŽO NŽLACFAR SIÓ, IĈIÓ NA NEIĈE A CURFAR OS BÚR
 9 ŽCÓMAIR; AGUS LEIŽISIÓ NA DAOINE BREÓITE SA ĈAĈ-
 AIR SIN, AGUS ABRAIO LEÓ, TÁ RÍGEAĈT DĒ BUAILTE LIÓ.
- 10 AC PÉ CAĈAIR N-A RAŽAIÓ SIÓ ISTEAĈ INCI AGUS NÁ
 ŽLACFAR SIÓ, TÉIŽIÓ AMAĈ AR SRÁIOIO NA CAĈARAC SAN
 11 AGUS ABRAIO: ³ FIÚ CEÓ BÚR ŽCAĈARAC ATÁ AR ÁR ŽCOS-
 AIO ŽLANAIMIO DÍNN É I NŪR ŽCOINNIÓ. AC BIOÓ

¹ 4 RÍŽ. IV. 29. ² DEUT. XXIV. 14; 1 TIM. V. 18. ³ ŽNÍOM. XIII. g1.

FIOS AN MÉIO SEO AGAIÖ, GO ÆFUIL RÍGEACÉT ÆÉ
1 n-ACMAIREACÉT. ÆEIRIM LIÖ GUR SAOISE A RAĞAIÖ 12
MUMTIR SODOM AS AN LÁ SAN 'NÁ MAR A RAĞARÖ MUINTIR
NA CAÇARAC SAN.

MAIRĞ ÆUIT-SE, A ÇOROSÁIN, MAIRĞ, ÆUIT-SE, A ÆET- 13
SÁIÖA, ÓIR ÆÁ NÆEINTÍ I ÆTUÍRE AGUS I SÍÖÓN NA MÍRÖ-
ÚILTÍ A ÆEINEAÖ IONAIÖ-SE, IS FADÓ ÆEAÖ AIÇRIĞE
ÆÉANCA ACU 'N-A SUIÖE I N-ÉAÖAC ĞAFÖ AGUS I LUAIÇ-
RIĞ. AGUS IS SAOIRE A RAĞAIÖ TUIRE AGUS SÍÖÓN 14
AS LÁ AN ÆREIÇEAMNTAIS 'NÁ MAR A RAĞAIÖ SIÖ-SE AS.
AGUS TUSA, A ÇAPARNAUM, A TÓĞAÖ SUAS GO NEAM, 15
CURFAR SIOS TU GO H-IFREANN.

¹ AN T-É A Æ'ÉISTEANN LIÖ-SE, IS LIOM-SA A Æ'ÉIS- 16
TEANN SÉ; AGUS AN T-É A ÇUGANN TARCUISNE ÆAOIÖ-SE,
IS ÆÓM-SA A ÇUGANN SÉ TARCUISNE; AGUS AN T-É A
ÇUGANN TARCUISNE ÆÓM-SA IS ÆO'N T-É A ÇUIR UAIÖ
MÉ A ÇUGANN SÉ TARCUISNE.

AGUS ÇÁINIĞ AN ÆÁRÉAG A'S TRÍ FÍCIÖ ÇAR N-AIS AGUS 17
ĞÁIRÆEACAS ORÇA, AGUS ÆUÖBRAÖAR: A ÇIĞEARNNA, TÁIÖ
NA ÆEAMAIN FÉIN FÉ N-ÁR SMAÇT TRÉ T'AINIM-SE. AGUS 18
ÆUÖDAIRT SÉ LEÓ: ÆÍOS AG FÉACAINC AR SÁÇAN NUAIR
A ÇUIT SÉ Ó NEAM MAR A ÇUITFEAÖ SPLANNC. FÉAC, 19
TÁ TABARÇA AGAM ÆAOIÖ CUMAS AR ŠATAILC AR AIÇREACAIÖ
NIME AGUS AR SCORPIÓNAIÖ, AGUS AR ĞAC CÓMACÉT ÆE
CÓMACÉTAIÖ AN NAMAÖ, ĞAN ÆOÇAR ÆAOIÖ. SA N-AM 20
ĞCÉAÖNA NÁ BÍÖÖ ĞÁIRÆEACAS ORAIÖ TOISĞ SPIORAIÖÍ
ÆEIT FÉ NÆÚR SMAÇT, AC BÍÖÖ ĞÁIRÆEACAS ORAIÖ TOISĞ
BÚR N-AINIMNEACA ÆEIT ŠĞRÍÖBÇA INS NA FLAÇAIS.

LE LINN NA H-UAIRE CÉAÖNA SAN ÆO ÇÁINIĞ ĞÁIRÆE- 21
ACAS AN SPIORAIÖ NAOIM AIR, AGUS ÆUÖDAIRT SÉ: AÖM-
UIĞIM ÆUIT, A AÇAIR, A ÇIĞEARNNA NEIME AGUS TALMAN,
MAR GUR ÇEILIS NA NEIÇE SEO AR LUÇT EAGNA AGUS
EÓLUIS, AGUS GUR FOILLSIĞIS IAO ÆO SNA LEANÖAÍÖ.
ÆEINIS SAN, A AÇAIR, ÓIR B'É SIN ÆO ÇOIL.* ÆO ÇUG 22
M'AÇAIR ÆÓM-SA ĞAC UILE NÍÖ, AGUS NÍ H-EÓL Æ'AOINNE
CÉ H-É AN MAC AC ÆO'N AÇAIR, NÁ CÉ H-É AN T-AÇAIR

¹ MAIT. X. 40; EÓIN XIII. 20.

* VER. 21. ÆO ÇÁINIĞ ĞÁIRÆEACAR AN SPIORAIÖ NAOIM AIR,
.I. ÆO RÉIR A ÆIAONAÇÇA ÆO ĞLAC SÉ ÁÍAS SA SPIORAIÖ NAOIM
AGUS ĞAIÖ SÉ BUIÖÇAS LE N' AÇAIR SIORUÍÖE.

ac do'n mac agus do'n t-é d'ár toil leis an mac é
 23 d'fóillsiú. Agus d'iompuiḡ sé cun a d'eisgiobul,
 agus duḃairt sé: ¹ Is doibinn do sna súilb a cíonn
 24 na neite a cíonn sib-se. Óir deirim lib gur mian
 le mórán fáidhe agus riḡte na neite d'féisgint a cíonn
 sib-se, agus ní feacadar iad; agus na neite do clos
 a cloiseann sib-se, agus níor cloiseadar iad.

25 Agus féad, d'eiriḡ fear bliḡe cun triail a baint
 as, agus duḃairt: A máigistir, cad tá le déanam
 26 aḡam cun na beata síoruidhe do sealbú? Agus
 duḃairt seisean leis: Cad 'tá sgríobta sa blíḡ?
 27 Conus a léigean tú? Agus d'freaḡair sé agus
 duḃairt: ² Gráḃfaib tú do tḡearna dia ó d'croidhe
 go h-iomlán, agus ó t'anam go h-iomlán, agus ó
 d'neart go h-iomlán, agus ó t'aighe go h-iomlán;
 28 agus do cómarsa mar tú féin. Agus duḃairt sei-
 sean leis: Tugais freagra cruinn. Dein an méid
 29 sin agus maisfir. Ac duḃairt sé le h-íosa, a
 d'iaraib é féin do ceartú: Agus cé h-é mo cómarsa?
 30 Agus duḃairt íosa 'ḡá freaḡfraid: Bí duine aḡ
 síos ó Ierúsalem go Iericó, agus do seólaḃ ameas
 biḡeamnac é, agus do robálaḃar é, agus do ḡabá-
 dar air, agus d'imḡigeadar agus d'fáḡadar 'n-a
 31 ndiaib é leatmarb. Agus do t'arla go raib saḡart
 aḡ ḡabáil síos an bótar céadna, agus conaic sé an
 32 duine, agus buail sé t'airis. Mar an ḡcéadna do
 t'arla go raib lebíteac i n-aice na h-áite, agus
 33 conaic sé an duine, agus buail sé t'airis. Ac bí
 Samaritánac aḡ ḡabáil an bótar agus t'ainis sé
 i n-aice an duine, agus conaic sé é, agus t'ainis truaḡ
 34 aighe d'ó; agus cuaid sé anonn cuighe agus do cean-
 ḡail sé suas a cneadaca tar éis oile agus fíona do
 cur ionta, agus cuir sé ar muin a beitig féin é, agus
 t'us sé leis é go dtí an tig ósda, agus t'us sé aire d'ó.
 35 Agus amáireac a bí cúḡainn t'ós sé amac d'á p'inginn
 agus t'us sé do 'n fear ósda iad, agus duḃairt sé:
 Tabair aire d'ó san, agus pé méid a beid tú cailite
 36 leis, nuair a t'iocfad-sa airís tabarfaḃ duit é. Cé

¹ Mat. xiii. 16.² Deut. vi. 5.

'cu de'n TRIÚS SAN IS DÓIG LEAT-SA BA CómARSA DO'n
DUINE A SEÓLAð AMEASg NA mBÍCEAMNAC? AGUS 37
DUÐAIRT SEISEAN: AN T-É A ÐEIN AN CArTANAðT AIR.
AGUS DUÐAIRT ÍOSA LEIS: IMCÍg-SE AGUS ÐEIN MAR
AN gCÉADhNA.

ÐO éARLA, AGUS IAD AR AN SLÍg, gO nÐEAGDAIð SÉ 38
ISTEAC I SRÁIð, AGUS gUR gILAC BEAN DÁR ð' AINIM
MARTA ISTEAC 'n-A TÍg FÉIN É. AGUS BÍ AG AN mNAOI 39
SIN ÐRIFIÚR DÁR ð'AINIM MAIRE, AGUS ÐO gUIð SÍ AG
COSAIð AN TÍgEARNa AG ÉISTEACt le n-A ÐRIACtAR. AGUS 40
BÍ MARTA ANA-ÐRUIDEAMAIL AG ÐÉANAM mÓRÁN gNÓcA,
AGUS ÐO gEASAIM SÍ AGUS DUÐAIRT: A TÍgEARNa, AN
AMLAIð NÁc CÁS LEAT CONUS MAR ACÁ AN gNÓ gO LÉIR
FÁgCtA ORM-SA AGAM' ÐRIFIÚR? ABair LÉI ANOIS CON-
gNAM A éADAIRT ÐOM. AGUS Ð'FREAGAIR AN TÍgEARNa 41
AGUS DUÐAIRT SÉ LÉI: A MARTA, A MARTA, TÁ mÓRÁN
neíTE A'ð CÚR éRé céile AGUS AG CÚR BUARcA ORC,
AGUS gAN AC AON NÍð AMÁIN RÍACtANAc. ÐO éOg 42
MÁIRE AN NÍð IS FEARR, AGUS NÍ TÓgFAR UAIcI É.

CAIBIDÍOL XI.

CRÍOST gÁ mÚINEAð Ð'Á ÐEISgIOBOLAÍð CONAS gUIðE cÚN ÐÉ.
ÐEAMAN BAILðE ÐÁ CÚR AMAc A' DUINE AÍGE. NA FAIRISÍNÍg ÐÁ
gCUF I ÐPÚNC AÍGE, AGUS MAIRgI ÐÁ ÐFÓgAIRT ORcA, TRÉ NA
ð FEALL.

AGUS ÐO éARLA, AGUS É I n-ÁIT ÁIRÍcE AG ÐÉANAM 1
ÚRNUIgCtE, gO nÐUÐAIRT DUINE Ð'Á ÐEISgIOBUIL LEIS
NUAIR A STAD SÉ: A TÍgEARNa, TEAGAISg ÐÚINN CONUS
ÚRNUIgCtE ÐÉANAM FÉ MAR A éEAGAISg EóIN Ð'Á ÐEIS-
gIOBUIL. AGUS DUÐAIRT SÉ: NUAIR A ÐEÍð SIð cÚN 2
ÚRNUIgCtE ÐÉANAM ABRAIð: ¹ ÁR n-ACAIR ACÁ AR neAM,
gO NAOMtAR T'AINIM, gO ÐTAGDAIð ÐO RÍgEACt, gO
nÐEINTEAR ÐO éOIL AR AN ÐTALAM MAR A ÐEINTEAR
AR neAMI. ÁR n-ARÁN LAECAMAIL TABAIR ÐÚINN INDIU. 3
AGUS MAIC ÐÚINN ÁR gCIONTA MAR MAICIMÍðNE ÐO 4

¹ MAIT. VI. 9.

chác a òineann cionta i n-ár u-aḡaiò; agus ná leis sin i ḡcaḡaíb, ac saor sin ó olc.

- 5 Agus duḡaírt sé leo: Cé'cu aḡaiò-se go mbeaò òuine muintearḡa aḡe, agus a raḡaò aḡ triall air i lár na h-oíòce, agus a òearfaò leis: A òuine muintearḡa, taḡair trí bulóḡa aráin ar ias-
- 6 acḡa òom, óir òo ḡáinig cara òom aḡ triall orm as a slíḡ agus ní'l aon níò aḡam le cur os a cómair,
- 7 agus go nòearfaò an fear istig, ná bí a'm cráò; tá an òorus óunta, agus tá mo clann sa leabaíò am' ḡeannca; ní féaḡfainn eirige agus ruò a ḡaò-
- 8 airt òuit; agus má leanann seisean aḡ bualaò, òeirim lib, bíòò ná h-eireócaò sé agus ruò a ḡaò- airt òó toisḡ gur b'é a òuine muintearḡa é, go n-ereócaíò sé agus go òtaḡarfaíò sé òó pé neice atá i n-easnam air, mar ḡeall ar é òeic cóm leana-
- 9 nac. Agus òeirim-se lib-se: ¹ Iarraíò, agus taḡarfaḡa òaíò; loirḡiò, agus ḡeobaíò sib; buailiò,
- 10 agus osgalófar òaíò. Óir ḡac n-aon a ò'iarrann tuḡtar òó; agus an **τ-é** a loirḡeann ḡeibeann sé;
- 11 agus an τ-é a buaileann osgalófar òo. Agus cé'cu aḡaiò-se a òiarrfaíò aráin ar a aḡair, agus gur cloc
- 12 a ḡaòarfaíò sé òó? nó iasḡ, agus gur aḡair nime a ḡaòarfaíò sé òó i n-ineaò éisḡ? Nó má iarrann sé
- 13 uò, an òtaḡarfaíò sé scorpíón òó? Ar an aòḡar san, má's eól òaíò-se, atá go h-olc, neice fóḡanta ḡaòairt ò'búr ḡclainn, nac mó 'ná san go mór a ḡaòarfaíò búr n-aḡair ó neam an spioraíò maic òo'n muintir a ò'iarrfaíò air é?
- 14 Agus bí òeamán aḡe ò'á "óíbirt as òuine, agus òeamán balò ab eaò é. Agus nuair a bí an òeamán curḡa amaḡ aḡe òo laḡair an òuine balò;
- 15 agus bí ionḡna ar an sluag. Duḡairt cuíò acu, ámtac, is le cómaḡc òeelsebub, rí na nòeamán, a cuireann sé na òeamáin amaḡ. Agus ò'iarr tuille acu air, aḡ òéanamí fromḡa air, cómarḡa ó neam
- 17 a ḡaisbeáint òóíò. Agus, ó conaic sé na smúinte a bí acu, duḡairt sé leo: ḡac ríḡeacḡa a òeic òeigilte coinníò féin, òéanfaíò fásac òe.

¹ Maic. vii. 7; xxi. 22; Márc. xi. 24, eóin xiv. 13; Séain. i. 5.

¹ TUITFÍO TÍG AR TÍG. AGUS MÁ TÁ SÁTAN DEIGILTE 'N-A 18
 COINNIÓ FÉIN CONUS A SEASÓCAÍO A RÍGEACHT? AGUS
 GO NDEIRCTÍ-SE SUR LE CÓMACT BÉELSEBUB A CUIRIM-SE
 NA DEAMAIN AMAĆ. MÁ'S LE CÓMACT BÉELSEBUB A 19
 CUIRIM-SE NA DEAMAM AMAĆ, CAO Í AN CÓMACT LE N-A
 SCUIRÍO BÚR SCLANN FÉIN AMAĆ IAO? O'A BÍRÍ SIN
 CAÐARFAIO SIAO-SAN BREIT ORAÍO-SE. AGUS MÁ'S LE 20
 CÓMACT OÉ A CUIRIM AMAĆ NA DEAMAIN, DAR NOÓ SINÉ
 RÍGEACHT OÉ TAGAITE I NBÚR MEASG. NUAIR A BÍONN 21
 FEAR LÁIOIR, ARMĊA, AS COIMEÁO A TÍGE BÍONN SÍOĊ-
 CÁIN AR GAC NÍO 'N-A SEILB. AC MÁ TAGANN FEAR IS 22
 TREISE 'NA É AGUS GO MBUAÐANN SÉ AIR, TÓGFÁIO SÉ LEIS
 AN T-ARM GO LÉIR AR A RAÍO A SEASAM-SAN, AGUS RAINN-
 FÍO SÉ A CUIO. AN T-É NÁ FUIL LIOM TÁ SÉ AIN' 23
 COINNIÓ, AGUS AN T-É NÁ VEINEANN CNUASAC MAP AON
 LIOM VEINEANN SÉ SGAIPEAO.

NUAIR A BÍONN AN SPIORAIO TRUAILLIGTE IMĊIGTE AS 24
 AN NOUINE GLUAISEANN SÉ TRÉ ÁITEANAÍO SAN UISGE A
 O'IARRAÍO SUAIMNIS, AGUS NUAIR A TETPEANN AIR, DEIR
 SÉ: FILLFEAO CUN MO TÍGE AS A OĊÁNAS AMAĆ. AGUS 25
 NUAIR A TAGANN SÉ GEIBEANN SÉ AN TÍG SQUABĊA GLAN
 ÓRNÁIOEAC. ANSAN IMĊIGEANN SÉ AGUS TUGANN SÉ 26
 LEIS SEACHT SPIORAÍOÍ EILE IS MEASA 'NÁ É FÉIN, AGUS
 TÉIGIO SIAO ISTEAC AGUS CÓNNUIGIO SIAO SA TÍG SIN.
 AGUS IS MEASA STAIO DEIRINEAC AN DUINE SIN 'NÁ A
 CÉAO STAIO.

AGUS DO ĊÁRLA, NUAIR A DOUBAIRT SÉ AN MÉIO SIN, 27
 SUR LABAIR BEAN SA TSLUAĊ DO ĊUĊ ÁRO AGUS GO NOUB-
 AIRT SÍ: IS BEANNUIĊTE AN BROINN A O'IOMPAR ĊU AGUS
 NA CÍOĊA A OEOŁAIS. AC DOUBAIRT SEISEAN: AB AIR, 28
 ÁMĊAC, IS BEANNUIĊTE AN MUINTIR A ĊLOISEANN BRIA-
 ĊAR OÉ AGUS DO COIMEÁOANN É.

AGUS NUAIR A BAILIG NA DAOINE ĊUIGE ĊUSNUIĊ SÉ 29
 AR A RÁO LEÓ: ² SLIOĊT MALLUIĊTE ISEAO AN TSLIOĊT
 SO; TÁ CÓMARĊA UĊĊA, AC NÍ TABARFAR AON CÓMARĊA
 OÓIO AC CÓMARĊA IÓNAIS AN FÁIO. ³ ÓIR, FÉ MAR A 30
 BÍ IÓNAS 'N-A CÓMARĊA DO MUINTIR NINEBE, BEIO MAC
 AN DUINE 'N-A CÓMARĊA DO'N TSLIOĊT SO. EIR- 31

¹ MAT. xii. 25; MARC. iii. 25. ² MAT. xii. 39.

³ IÓN. ii. 1.

- eócaib¹ banrígin na deisceirte i mbreiteamantas i gcoinnib muintire an tsleachta so, agus tabarfaib sí daorbreic ortha; óir do táinig sí ó imealluib an domáin cun éisteacht le h-eagha Salomóin; agus
- 32 féac tuine anso is mó 'ná Salomón. Eireócaib muintir Ninebe i mbreiteamantas i n-aghaid an tsleachta so, agus tabarfaib siad daorbreic ortha; ² mar do veineadar aicrige nuair fógaib lónas dóib é; agus féac tuine anso is mó 'ná lónas.
- 33 Ní veineann doinne coinneal do lasaib agus ansan í cur i bfolac, nó i cur fé béal ártaiḡ, ac ar coinnleóir, ionus go bfeicfead na daoine a tagann
- 34 isteach an solus. Is í do súil solus do cuirp. Má bíonn do súil glan beir do corp go léir soillseac, ac má bíonn sí go h-olc beir do corp go léir i ndor-
- 35 chadas. Tabair aire, d'á bríḡ sin, gan an solus atá
- 36 ionat a beic 'n-a doircheacht aḡat. D'á bríḡ sin, má bíonn do corp go léir soillseac, gan don cuib aige de dorchadas, beir sé soillseac go h-iomlán, agus soillseócaib sé tu mar a déanfaib lócran soluis.
- 37 Agus an faib a bí sé aḡ caint, d'iarr tuine de sna fairisíníḡ air dul agus bia caitream i n'fochair.
- 38 Agus cuaid sé isteach agus suir sé cun bíb. Agus do crom an fairisineac ar maictham i n-a aigne agus ar a ráb leis féin: Cad n'a taob ná nígeann se é
- 39 féin roim bia caitream? Agus dubairt an tigearna leis: Anois, a fairisineaca, glanann síb-se an taob amuiḡ de'n cupán agus de'n méis; agus bíonn an taob istig dóib féin lán de ḡadairdeacht agus de mal-
- 40 luiḡeacht. A daoine gan ciall, nác é an t-é a veim
- 41 an taob amuiḡ do veim an taob istig? Ac ceana, d'á bfuil aḡaib tugaid beirc uaid, agus féac, tá ḡac níb glan dauib.
- 42 Ac is mairḡ dauib, a fairisineaca, óir cuireann sib deachmaib ar an miontuib agus ar an ruid agus ar ḡac uile luid, agus níl suim aḡaib i mbreiteamantas Dé ná i nḡráb Dé. Is amllaib ba ceart so do véanam agus gan rúb do leigint ar lár.
- 43 Is mairḡ dauib, a fairisineaca, óir isiad na suir-

¹.i. banrígin Séba; Feic 3 Ríḡ. x. 1.² lón. iii. 5.

cáin uaçtaraca ins na sinagogaib atá uaið, agus daoine beic as beannú ðaoib i n-áit an marðaið. Is 44 mairg ðaoib, óir is cuma sib nó na h-uaðna ná feic-tear, agus nác eól do sna daoine a siúblann orða.

Agus o'freaðair duine de'n luçt olíge é, agus 45 duðairt: A Máigistir, as ráð na cainte sin duic cá masla aḡat 'á çaðairt duinne, leis. Agus duðairt 46 sé leis: Agus is mairg ðaoib-se féin, a luçt eóluis ar an nólíḡ, óir cuireann sib ar na daoine ualaí nác féoir dóib a o'iompar, agus ní cuireann sib féin bara méire cun na n-ualaí.*

Is mairg ðaoib-se a cuireann suas na leacta do 47 sna fáibib, agus suif b'iað búr n-aicreaca do marb-uigead na fáibe.† Zo veimin taisbeanann sib zo 48 bfuiltí ar don aigne le nbúr n-aicreacaið 'n-a nḡníomarcaið, búr n-aicreaca 'ḡá marbado agus sib-se as cur na leact suas dóib. Uime sin isead a duð- 49 airt eagna De: Cuirfead cúca fáibí agus aspoil agus déanfaid siad cuid acu do marbú agus do cráo; i tcreó zo n-éileofar ar an sliocht so fuil na 50 bfáib zo léir, a doirtead ó cruiçniú an domain. ¹ Ó 51 fuil ábeil zo fuil ² Sacariais a marbuiḡead idir an altóir agus an teampal. Mar sin, a deirim lib, éileofar é ar an sliocht so.

Is mairg ðaoib-se atá oile ar an nólíḡ, óir do 52 tóḡaðair lib eoçair na h-eagna; níor cuaðaðair féin istead, agus an muintir a bí as dul istead do coisḡ-eaðair iað.

Agus nuair a bí na neice sin aise 'á ráð leo, do 53 crom na fairisíníḡ agus luçt na olíge ar aigneas leis zo h-ana-ðian, agus ar a béal do cluice ar a lán neice, as déanam fill air, a o'iarraib zo tóḡfaibís 54 suas focal éigin uaið agus zo ḡcuirfobís 'n-a leic é.

¹ Gen. iv. 8.

² 2 par. xxiv. 22.

* Ver. 46. "mairg ðaoib-se féin, a luçt eolais ar an nólíḡ," .i. doctúirí olíge Maoise, .i. na ḡrúbneoirí.

† Ver. 47. "Is mairg ðaoib-se."—ní ḡá ráð é ḡur o'roc-níð na tuamaí cur suas do sna fáibib cun onóra çaðairt dóib, ac as imðearḡað na ḡcuirpcead úð a bíoð as déanam na n-oibreacha san ar maice leo féin, cun creideamna o'fáḡail dóib féin, cun ainim cráibceacta o'fáḡail, i tcreó zo b'féadofobís easonóir a çaðairt do Rí na bfáibí.

CAIBIÓIOL XII.

FOLÁRAMH AΣ CRÍOST Á ÉABHAIPT DÚINN SAN CEALGAIREACHT DO
DÉANAMH; SAN EAGLA BEIC ORAINN ROIMIS AN SAOĠAL; AĠUS BEIC I
ĠCÓMNUIGE AĠ FAIRE ORAINN FÉIN.

- 1 AĠUS NUAIR A BÍ SLUAIGTE MÓRA 'N-A ĠÍMPAL,
I DCTEÓ ĠO RAĠADAR AĠ SATAILT AR A ÓÉLTE, DO ĠUS-
NUIG SÉ AR A RÁD LE N-A DĠEISĠIOBUIL; SEACNAID SIB
FÉIN AR ĠIOST NA DĠFAIRISÍNEAC, AN NÍD IS CEALGAIREACHT.
- 2 ÓIR NÍL AON RUĠ FÉ ĠLÚID NÁ NOCTFAR, NÁ I DĠOLAC
3 NÁ TIOCFAD ĠUN EÓLUIS. ÓIR NA NEICTE A DUBRAĠAIR
SA DOIRĠEACHT DĠARFAR SA TSOLUS ID; AĠUS AN RUĠ
A DÚBRAĠAIR I ĠCOĠAR, I SEÓMRA, CRAOBĠĠAOILFAR É
Ó DARAID NA DĠIGTE.
- 4 DĠEIRIM ÁMĠAC, LIB-SE, A ĠÁIRDE: NÁ BÍOD EAGLA
AĠAID ROIMIS AN MUINCTIR A MĠARBUIĠEANN AN CORP,
5 AĠUS ANSAN NÁ FUIL A ĠUILLE ACU LE DĠÉANAMH. AC
TAISBEÁNFAD DAOID CÉ ROIMIS N-A MBEID EAGLA AĠAID:
BÍOD EAGLA AĠAID ROIMIS AN T-É, TAR ÉIS DUINE
MĠARBÚ, ĠO DĠUIL AR A ĠUMAS É ĠUR ĠO H-IFREANN.
- 6 BÍOD, ADĠEIRIM LIB, EAGLA AĠAID ROIMIS SIN. NA DÍOL-
TAR ĠUIS ĠEALBÚIN AR DÁ FĠEÓIRLINN? AĠUS NÍL AON
ĠEALBÚN ACU ANN A SAN FIOS DO DIA. NÍ H-EAD, AC TÁ
7 RUIBÍ DÚR NĠRUADIGE ĠO LÉIR CÓMĠIGTE. NÁ BÍOD EAGLA
ORAID, DÁ DĠIG SIN. IS MÓ LE RÁD SIB-SE 'NÁ A LÁN
ĠEALBÚN.
- 8 AĠUS DĠEIRIM LIB: ¹ AN UILE DUINE D'ADMÓĠAID
MISE OS CÓMĠAIR DAOINE, ADMÓĠAID MAC AN DUINE
9 EISEAN OS CÓMĠAIR AINGEAL DE. AĠUS AN T-É A SÉAN-
FAID MISE OS CÓMĠAIR DAOINE, SÉANFAR EISEAN OS CÓM-
AIR AINGEAL DE.
- 10 AĠUS AOINNE A DĠARFAID FOCAL I N-AĠAID MĠIC AN
DUINE, MAIDFAR DO É; ² AC AN T-É A DĠÉANFAID DIA-
MASLA I N-AĠAID AN SPIORAID NAOIM, NÍ MAIDFAR DO É
- 11 AĠUS NUAIR A DĠARFAID SIAD ISTEAC SIB INS NA SIN-
ĠÓĠAIB, AĠUS I LÁĠAIR ĠIÚISTÍSÍ AĠUS DAOINE CÓMĠC-
TACA, NÁ BÍOD CEIST ORAID I DĠAOB CAD A FĠEAGRÓ-

¹ MAT. X. 32; MARC. VIII. 38; 2 TIM. II. 12.

² MAT. XII. 32; MARC. III. 29.

CAIB. XII. 12
 CÁIB SIB, NÁ CONUS, NÁ CAB DÉARFAIB SIB. ÓIR MÚIN- 12
 FIB AN SPIORAIÐ NAOIM DAIIB, I LÁTAIR NA H-UIRE SIN,
 CAB IS CEART DAIIB A RÁB.

AGUS DUBAIRT DUINE DE'N TSLUAĞ LEIS: A MAIĞ- 13
 ISTIR, ABAIR LEM'ORICAIR AN OIGREACT DO RAINC LIOM.
 AGUS DUBAIRT SEISEAN LEIS: A DUINE, CÉ CEAP MISE 14
 AM' BREICEAM NÁ AM' RAINNEADÓIR OS BÚR SCIONN?
 AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ-SAN: FÉAC, SEACHNAIB ĞAC SAINT; 15
 ÓIR NÍ SA BFLÚIRSE ATÁ AĞ AOINNE, DE SNA NEICE IS
 LEIS, ATÁ A BEACTA.

ANSAN DO LABAIR SÉ SOLUÍB LEÓ, AGUS DUBAIRT SÉ: 16
¹ ĞUĞ A ĞUIB TAILIM ANA-ĞORAIB D'FEAR SAIBIBIR ÁIRICE.
 AGUS DO MACHTNAIM SÉ I N' AIGNE AGUS DUBAIRT SÉ: 17
 CAB A DĚANFAIB? ÓIR NÍ'L ÁIC AĞAM N-A ĞCRUINNE-
 ÓCAB MO ĞUIB TORDÁI. AGUS DUBAIRT SÉ: DĚANFAIB 18
 SO; LEAĞFAIB MO ĞGIOBÓIL, AGUS CUIRFEAB SUAS ĞGIO-
 BÓIL A BEIB NÍOS MÓ 'NÁ IAB, AGUS CFUINNEÓCAB MO
 TORDÁI ĞO LÉIR AGUS MO MAOIN IONTA; AGUS DĚAR- 19
 FAIB MÉ LE M'ANAM, A ANAM, TÁ MÓRÁN COBA AĞAT
 I ĞCÓIR MÓRÁN BLIAN; ĞLAC DO ŠUAIMNEAS; DEIN ICE
 AGUS ÓL AGUS SÚĞACAS. AC DUBAIRT DIA LEIS: A 20
 AMAĐÁIN, ÉILEÓFAR T'ANAM ORC ANOĞT FÉIN, AGUS CÉ
 AIGĚ ĞO MBEIB A BFUL CRUINNIĞTE AĞAT? SIN MAR 21
 ATÁ AĞ AN T-É A DĚINEANN STÓR DO FÉIN AGUS NÁ BÍONN
 SAIBIBIR ĞUN DĚ.

AGUS DUBAIRT SÉ LE N-A DĚISĞIOBUIL: DĚIRIM LIB, 22
 D'Á BŘÍĞ SIN, ² NÁ BÍOB CEIST ORAIB I DTAOB BÚR
 N-ANAMA, CAB A D'ÍOSFAIB SIB, NÁ I DTAOB AN ĞUIRP,
 CAB A ĞLÚDÓCAIB SIB. IS MÓ LE RÁB AN T-ANAM 'NÁ 23
 AN BIA, AGUS IS MÓ LE RÁB AN CORP 'NÁ AN T-ÉADAC.
 FÉACAIÐ NA FIAĞA DUBA; NÍ ĞUIRIB SIAB SÍOL AGUS NÍ 24
 BAINIB SIAB FÓĞMAR; NÍ BÍONN CUIL STÓRAIS ACU NÁ
 ĞGIOBÓIL; AGUS COĞUIĞEANN DIA IAB. NAC MÓ ĞO
 MÓR LE RÁB SIB-SE 'NÁ IAB SAN? CÉ'CU AĞAIB-SE 25
 D'FĚADFAIB, LE NEART MACHTNAIM AIR, DON BIANLÁ AMÁIN
 DO ĞUR LE N'AOIRDE FÉIN? AGUS MURA FÉIDIR DAIIB 26
 AN RUB IS SUARAIGĚ DĚANAM, CAB ĞUIĞĚ DAIIB BEIC
 AĞ CEISNEAM I DTAOB DON NÍB EILE. FÉACAIÐ AR NA 27

¹ Eccli. xi. 19, ² Salm liv. 23; mat. vi. 25; 1 peab. v. 7.

- lilíð, CONUS MAR A ò'FRÁSAID SIAO; ní òeiniò SIAO
 SAOCHAR NÁ SNÍOM; AGUS ÒEIRIM-SE LIÒ-SE NÁ RAIÒ
 SALOMÓN 'N-A ĠRAÐAM ÉIDIGTE MAR CEANN ACU SAN.
- 28 AGUS MÁ ÉIDIGEANN DIA AR AN ĠCUMA SAN AN FÉAR
 ATÁ INDIU AR AN MBÁN AGUS A CAITĠAR SA TEINE AM-
 ÁIREAC, NÁC MÓ 'NÁ SAN [ÉIDEOCÁID SÉ] SIÒ-SE, A LUCT
- 29 AN ĠREIDIM ŠUARAIĠ? NÁ BÍDID-SE AĠ LORĠ NA NEIĠE
 A ò'IOSFAID SIÒ NÁ A ò'OLFAD SIÒ, AGUS NÁ BÍOÒ
- 30 EIRIGE ANÁIDDE ORAID. ÓIR SINIAD ĠO LÉIR NA NEIĠE
 A BÍONN AĠ ĠEINTE AN DOMAIN D'Á LORĠ. AC IS EÓL
 D'ÓUR N-ACAIR ĠO BĠUIL ĠÁO AĠAID LEIS NA NEIĠID
- 31 SIN. LOIRĠID AR DĠUIS, ÁMĠAC, RÍĠEACĠ DÉ AGUS A
 FÍORÁONTACĠ, AGUS ĠEOBÁID SIÒ MAR ĠUILLE NA NEIĠE
 SIN ĠO LÉIR.
- 32 NÁ BÍOÒ EAGAL ORAID, A ĠRÉAD BÉAG, ÓIR ISÉ TOIL BÚR
- 33 N-ACAR AN RÍĠEACĠ A ĠABAIRĠ DAOID. ¹ DÍOLAID A
 BĠUIL AĠAID AGUS TUGAID DÉIRC UAID; ÒEINIò DAOID
 FÉIN SPARÁIN NÁ CRÍONFAID, ² STÓR INS NA FLAĠAIS NÁ
 CAILLFID ORAID; NÁ ĠUIDFID BÍĠEAMNAC UAID; NÁ
- 34 MILLFID LEÓMAN ORAID. ÓIR AN ÁIC 'N-A BĠUIL BÚR
 STÓR IS ANN A BÉID BÚR ĠCROIDDE.
- 35 BÍOÒ BÚR ĠCRIOSA FÁISĠITE AĠAID, AGUS LÓCRANA
- 36 AR LASAò I NÓUR LÁMAID. AGUS SIò MAR BÉAD
 DAOINE A BÉAD AĠ FEIĠEAM LE N-A DĠIGEARNNA ĠO BĠILL-
 FEAD SÉ Ó'N MBAINIS; IONUS, NUAIR A ĠIOCFAID SÉ AGUS
- 37 BUAILFID SÉ, ĠO N-OSGALÓCAID SIAO LÁITREAC DÓ. IS
 AOIBINN DO SNA SEIRBÍSIĠ SIN A ĠEOBÁID A DĠIGEARNNA
 AĠ DÉANAM NA FAIRE NUAIR A ĠIOCFAID SÉ; ĠO ÒEIMIN
 AÐEIRIM LIò, CUIRFID SÉ A ĠRIOS UIME AGUS CUIRFID
- 38 SÉ 'N-A SUIDDE IAD, AGUS DÉANFAID SÉ FRIOTÁLAM ORĠA SA
 TÍMPAL. AGUS MÁ ĠAGANN SÉ SA TARNNA FAIRE, AGUS SA
 TRÍMAD FAIRE MÁ ĠAGANN SÉ, AGUS ĠO BĠAĠAID SÉ MAR SIN
- 39 IAD, IS AOIBINN DO SNA SEIRBÍSIĠ SIN. AC BÍOò FIOS AN
 MÉID SEO AĠAID, DÁ MBEAD FIOF AĠ FEAR ĠIGE CAĠOIN
 A ĠIOCFAID AN BÍĠEAMNAC, DÉANPAID SÉ FAIRE AGUS NÍ
- 40 LEIFĠEAD SÉ A ĠIG DO BĠRISEAD. AGUS BÍDID-SE OLLAM,
 ÓIR ³ NÍL FIOS AĠAID CAĠAIN A ĠIOCFAID MAC AN DUINE.
- 41 AGUS DUBAIRĠ PEADAR LEIS: A ĠIGEARNNA, AN LINNE
 ATÁ AN ĠAINT SIN AĠAT 'Á RÁO, NÓ LEIS NA DAOINE ĠO

¹ MAT. XIX. 21.² MAT. VI. 20³ APOC. XVI. 15.

léir? Agus duðairt an tìgearna: Cé h-é, òar 42
leat-sa, an stíobair òilis ciallmair á cuir an tìg-
earna os cionn a tēaḡláig cūn a òtómāis cruic-
neactan a tēðairt òoib̃ i òtráct? Is doibinn òo'n 43
tseirbiseac̃ san n-a òtiocfaiò a tìgearna air aḡ
òéanam̃ na h-oibre sin nuair a tìocfaiò sé. Òeirim 44
lib̃ go fíor go ḡcuirfiò sé os cionn a cōda go léir é.
Ac má òeir an seirbiseac̃ san, 'n-a cōroib̃ féin, t́a 45
mo tìgearna aḡfao ḡan tēact; agus má cōromann
sé ar na buacailí agus na cailíní òo bualaò, agus
ar ite agus ar ól agus ar meisgeóireact: Tìoc- 46
faiò tìgearna an tseirbísig sin an lá ná beir̃ coinne
aige leis, agus an uair nác̃ eól òó, ¹ agus òeigilfiò
sé é agus ceapfaiò sé a cuib̃ òó amēasḡ luict̃ òic̃-
creidim̃.

Agus an seirbiseac̃ san go raiò fíor toile a tìg- 47
earna aige, agus nár̃ òein ollamú, ná beart òo réir
a toile, ḡeobfar air go mór. Ac an t-é ná raiò 48
fíor aige, agus òo òein neite a cuill bualaò, ḡeobfar
air beaḡán. Óir an t-é ḡur tuḡaò mórán òó, éileó-
far mórán air; agus an t-é ḡur tūḡaḡar cuib̃ mór òó
le coimeáð iarrfaiò siaò breir air.

Cūn teine cūr ar an òtalam̃ so iseaò t́ánaḡ, agus 49
caò 't́a uaim ac̃ go lasfaò sí? Agus t́a aḡam bais- 50
teaò le n-a mbaistfar mé, agus caò é mar atáim
i ḡcūmangraact go òtí go ḡcómliofair é!

² An òóig lib̃ ḡur cūn síotcána cūr ar an òtalam̃ 51
so òo t́ánaḡ-sa? Ní h-eaò, aòeirim lib̃, ac̃ cūn
òeigilte. Óir beir̃, feasḡa, cúigear sa n-aon tìḡ 52
òeigilte, triúr i n-aḡaiò beirte, agus beirt
i n-aḡaiò trír. Òeigilfar an t-aḡair i n-aḡaiò an 53
mic agus an mac i n-aḡaiò a aḡar; an máḡair
i n-aḡaiò na h-inḡíne agus an inḡean i n-aḡaiò na
máḡar; an máḡair céile i n-aḡaiò mná an mic agus
bean an mic i n-aḡaiò máḡar a céile.

Agus duðairt sé leis an sluag: Nuair a cionn 54
sib̃ ḡamail aḡ eiriḡe lastiar, abrann sib̃ láic̃reaç:
t́a ciḡ aḡ tēact; agus bíonn am̃laid̃; agus (nuair 55
a cionn sib̃) an ḡaoct̃ andeas abrann sib̃: Òeir̃ broḡal

¹ .i. ḡearrfaiò só amac̃ é ó fíoraonaib̃.

² Mat. x. 34.

- 56 ann; agus bíonn. A cealgairí, feadann sibh an spéir agus an talamh do bheithníú: agus conas ná bheithnígeann sibh an aimsir atá ann?
- 57 Agus cad 'n-a t-aoibh na bheithnígeann sibh uaidh féin
- 58 an níobh is ceart? ¹ Agus nuair a bheith tú aghaidh, i n-donfheadt leob'namaid, i láthair an príúnsa, vein do biceal cun fgharamaint leis, le h-eagla go mbéarfadh sé i láthair an bheithní tu, agus go dtad-
arfaidh an bheithní suas tu do'n fheithmeadoir, agus go gcuirfeadh an feithmeadóir sa cárcair tu.
- 59 Deirim leat ná tiocfáir amach as san go n-íolair an chianós bheithíneach.

CAIBIDIL XIII.

An gíacanas atá le h-aitríge bheithí. An crann fíge a bhí seas. Leigeas na mná a bhí leice, 7rl.

- 1 Agus bhí daoine láithreach an uair céadna san a b'innis do i dtadob na n-ghaililíach n-ar measth pílát a gcuir fola ar a n-íobhirtibh.
- 2 Agus duibairt sé leo 'gha b'freadgraibh: An dóig libh gur peacacha na n-ghaililíacha san t-ar n-ghaililíachibh
- 3 eile, treas go dtáinig an íob sin orda? Deirim libh nár b' ead; ac mura n-beith sibh-se aithríge tiocfaidh íob be'n tsaghas céadna oraibh go léir.
- 4 Dálta na n-ocht b'feara déas úd n-ar tuit an t-ur orda i Siloe, agus gur mairb sé iad, an dóig libh go rabhadar ciontach t-ar a raibh de bheithí i n-Ierusalem?
- 5 Deirim libh ná rabhadar; ac mura n-beith sibh-se aithríge go dtiocfaidh íob be'n tsaghas céadna oraibh go léir.
- 6 Agus do labhair sé leo an tsoluibh seo: bhí crann fíge curtha aghaidh duine 'n-a fíongort, agus táinig sé
- 7 aghaidh lorg torad ar an gcrann, agus ní b'fuar. Agus duibairt sé leis an saothruigheoir: Féach, táim le trí bliana aghaidh teacht anso aghaidh lorg torad ar an gcrann fíge seo agus ní b'fagaim é; gearr é: ² cad cuige

¹ Mat. v. 2g.

² .i. bíobh an áit aghaidh crann fíoganta.

go mbeaò an talam aige? Agus duðairt seisean 8
'gá f'reagraò: A t'gearna, sgaoil leis an bliain
seo go n'bineaò rómar 'n-a tímpal agus go gcuir-
ead leasú leis, Ansan má t'gann sé toraò uaiò; 9
ac mura dtugaiò, gearrfair é feasda.

Agus bioò sé ag teagasg 'n-a sinagóis ins na sab- 10
bóib. Agus féac, bean i n-a raiò spioraio laza- 11
cair ar feaò oíct mbliana déas, agus bí sí cromta,
agus ní féadfaò sí féacaint suas i n-aon cor; Agus 12
nuair a conaic íosa í do glaoiò sé cuige uircti, agus
duðairt sé léi: A bean, táir sgarca le'gearán.
Agus cuir sé a óa láim uircti, agus do d'rigeaò suas 13
í láicreac, agus t'g sí glóire do Dia. Agus 14
d'f'reagair uaíctarán na sinagóise, agus fearg air
toisg íosa do d'eanam an leigis lá na sabbóide,
agus duðairt sé leis na daoine: Tá sé lá ann 'n-ar
ceart oðair a d'eanam; tagaiò aon lá d'ioò san, agus
leigistear sib; agus ná tagaiò lá na sabbóide. Agus 15
d'f'reagair an t'gearna é agus duðairt sé: A ceal-
gairí, ná sgaoileann gac doinne agaiò-se a bó nó a
asal ó'n mainséar, agus ná beireann sé cun uisge
iaò, lá na sabbóide? Ac an iníean so Ábraham 16
á bí fé ceangal ag Sátan ar feaò oíct mblian n'edas,
níor ceart í fuasgailt ó'n gceangal, san lá na sab-
bóide? Agus nuair a duðairt sé an caint sin do 17
las a namaiò go léir le náire, agus do g'aiò gáir-
deacas an pobul mar g'eall ar na neite go léir a
bineaò sé cóim glóimmar.

Agus duðairt sé: Cad leis gur cosmail rígeaíct 18
Dé, agus cad leis go samlócaò é? ¹ Is cosmail é 19
le gráinne mustáir n-ar d'ein duine é t'ogaint agus é
cúir 'n-a gáirín, agus d'fás sé, 'gus d'ein crann mór
de, agus do neaduiğ éanlaite an aéir 'n-a g'éagaiò.

Agus duðairt sé airís: Cad leis go samlócaò 20
rígeaíct Dé? ² Is cosmail é leis an ngíost a t'óg
bean, agus d'foluig sí i d'rí tómasaio mine go dtí 21
gur glac an mín go léir an gíost.

Agus do g'luais sé tré sna caíaraícaio agus tré 22

¹ Mat. xiii 31.; Marc. iv. 31.

² Mat. xiii. 33.

sna bailtibh agh teagasgh, agus é agh dul fé dhein Ierú-
 23 salem. Agus duibairt duine leis: A tigearna,
 an amhlaidh ná saorchar ac beagán? Agus duibairt
 24 seisean leo: ¹ Deiniò díceall ar dul isteach an dorus
 cumhang; óir deirim libh go mbeidh a lán a d'iarraidh
 25 dul isteach, agus ní féadfaidh siad é.* ² Agus nuair a
 beidh fear an tige imtighthe isteach agus an dorus
 dúnta aige, tustnócaidh sib-se ar seasamh amuigh agus
 ar an ndorus do bualadh, agus ar a ráib: A tige-
 earna, osgail dúinn! agus déarfaidh sé a' búr
 26 b'freadgraib: Ní féadfar cab as daoibh-se. Ansan
 tustnócaidh sib ar a ráib: D'iteamair agus d'ólamair
 os do cómair, agus beinis teagasgh i n-ár sráidibh.
 27 Agus déarfaidh sé libh: ³ Ní féadfar cab as
 daoibh-se; ⁴ imtighidh go léir uaim, a luict an uilc a
 28 déanamh. Ansan a beidh an sol agus an díosghán
 fiacal, nuair a cífidh sib Ábraham agus Isaac agus
 Iacób agus na fáidhe go léir istigh i rígeacht Dé, agus
 29 sib féin díbeartha amach. Agus tiocfaidh siad ó'n
 ndomhan toir agus ó'n ndomhan tiar, ó'n gceann
 tuaidh agus ó'n gceann teas, agus suidfidh siad síos i
 30 rígeacht Dé. Agus féad, tá daoine ar deire a beidh
 ar tusaib, agus tá daoine ar tusaib a beidh ar deire.
 31 An lá céadna san táinig cuid de sna fairisínigh
 cuige agus duibradar leis: Imtigh agus fág an áit
 32 seo, óir tá Heród ar tí do mairbhe. Agus duibairt
 sé leo: Imtighidh agus abraidh leis an mada ruad san:
 Féad, táim agh cur deamhan amach agus agh déanamh
 leigear indiu agus amáireach, agus beidh deire liom
 33 an trímadh lá. Ac ceana, ní foláir dom beic agh
 siúbal indiu agus amáireach agus amanachtar, óir ní
 dual fáidh d'fágail báis lasmuigh d'Ierúsalem.
 34 ⁵ A Ierúsalem, a Ierúsalem, a mairbhuigeann na
 fáidhe, agus a ghabann do clocaibh ar na daoine a
 curtar cúgac, cab é a minice dob' áil liom do clann
 a cruinniú, mar a cruinniúeann an t-éan a h-ál fé

¹ Mat. vii 13.² Mat. xxv 10.³ Mat. vii. 23.⁴ Salm vi 9.⁵ Mat. xxiii. 37.

* Ver. 24. "A d'iarraidh dul," .i. beidh siad a d'iarraidh
 a n-anm do sáibail, ac ní féadfaidh siad é toisgh nar beineadar
 díceall air, agus ná raibdar dáiríribh sa ghnó.

n-a sgiactánaib, agus níos b'áil leat! Féac, fás- 35
 far aghaid búr uici go folam, agus veimim lib ná
 feicfio sib mise go dtasgaid an trác 'n-a n'éarfaió
 sib, molaó leis an t-é atá ag teacó i n-ainim an
 tigearna.

CAIBIDÍOL XIV.

An duine go raib an lionaó ann dá leigeas ag Críost.
 Parabal an tsuipéir. An riactanas atá le gac níó do éregean
 cun go leanfí Críost.

Agus do éarlá go n'éagaid íosa isteaó i uici 1
 uaictaráin do sna fairisínig sa tsabbóio cun bíó a
 cáiteam, agus go rabhadar san ag faire air. Agus 2
 féac bí 'n-a láthair duine go raib líonaó ann. Agus 3
 d'freağair íosa agus duhairt sé leis an luóó olíge
 agus leis na fairisínig: An ceart leigeas a déanam
 sa tsabbóio? Agus níor labhadar. Ac tós sé 4
 an duine agus do leigis sé é, agus cuir sé cun
 siúbail é. Agus duhairt sé 'gá d'freağairt sin: Cé'cu 5
 aghaid-se, n-a dtuitfead asal leis nó bó leis i bpoll,
 ná taraiceócaó amac é lá na sabbóioe? Agus níor 6
 féadhadar freagra tabhairt air sin.

Duhairt sé ansan soluíó leis an muintir a fuair 7
 cuiread nuair a conaic sé iad ag dul suas ins na suib-
 cánaib uaictaraó. Nuair a g'eodair cuiread cun 8
 bainise ná suib sa tsuibcán uaictaraó, le h-easla
 go mbead duine is onóráige 'ná tu tar éis cuiread
 d'fágail uaid, agus nuair a tiocfaó sé sin go 9
 n'éarfad an t-é a tuig cuiread duit-se agus dó-san
 leat, tabhair an áit sin dó so; agus ansan go gcaic-
 fá dul agus fanmáint sa n-áit is ísle agus náire
 ort. Ac nuair a g'eodair an cuiread suib sa n-áit 10
 is ísle, i dtreo, nuair a tiocfaid an t-é a tuig cuir-
 ead duit, go n'éarfaid sé leat: ¹ A cára, eirig níos
 sia suas. Ansan beib onóir ag dul duit ó'n gcuir-
 eactain. Óir ² gac doinne a d'árdoócaid é féin, 11

¹ Sean-ráioce XXV. 7.

² Mat. xxiii. 12.

ísleófar é; agus an t-é a b'ísleócaí é féin, áiríofar é.

- 12 Agus duibairt sé leis an t-é a chus an cuireadh do féin: ¹ nuair a b'éanfaí dinnéar nó suipéar ná glaoib' ar do chairde, ná ar do b'áicre, ná ar do shaoilca, ná ar do cómarsanaib' saib'bre, le h-eagla dtabairfaib' sin cuireadh éar a ceann duit-se, agus
- 13 go dtabairfaí do chuid éar n-air duit. Ac' nuair a b'éanfaí feasta glaoib' cúigat na daoine bocta, na
- 14 daoine gortuighe, na bacais, na dail, agus beir ádas ort, mar ní beir ar a gcumas cúiteam' a b'éanam' leat; agus b'eannfar an cúiteam' leat i n-aiseiriú na b'fíoraon.
- 15 Nuair a b'airis d'ine d'á raib' láicread' an focal san duibairt sé: Is doibinn do'n t-é a b'íosfaib'
- 16 arán i rígeacht De. Agus duibairt seisean leis: ² do b'ein fear féastá mór, agus chus sé cuireadh
- 17 d'á lán daoine. Agus cuir sé a seirbiseac' amac', nuair a táinig am an féastá, cun a ráib' leis an muin-cir a fuair cuireadh gur m'ic' doib' teacht mar go raib'
- 18 zac' ní' ollam'. Agus cromadar go léir i n-aon-feacht ar leatsgeal do shabail. Duibairt an céad d'ine, Tá t'is ceannuighe agam, agus ní mór dom
- 19 dul amac' 'gá feisint: iarraim ort mo leatsgeal a shabail. Agus duibairt d'ine eile, Ceannuigeas
- 20 iarraim ort mo leatsgeal, a shabail. Agus duibairt d'ine eile, Pósas bean, agus d'á b'ris sin ní féidir
- 21 dom teacht. Agus b'fill an seirbiseac' agus b'innis sé na neice sin d'á maigistir. Ansan táinig fear ar fear an t'is, agus duibairt sé le n-a seirbiseac', Im'is amac' d'uraícar i sráib' agus i bpóirsib' na
- 22 ca'tarac', agus tabair leat anso istead' na daoine bocta agus na daoine gortuighe agus na dail agus
- 23 pós. Agus duibairt an t'isearna leis an seirbiseac', Im'is amac' fan na mbóitre agus fan na sgart, agus
- 24 comáin istead' iad, i dtreó go líonfar mo t'is. Deirim

¹ Tob. iv. 7; Sean-ráidte iii. 9.

² Mat. xxii. 2; Apoc. xix 9.

lib ámtac, an muintir úo a fuair cuireadh, ní blais-
fiú don fear acu mo bia.

Aus bí mórán daoine as gluaiseacht i n-donfeacht 25
leis, agus o'iompuig sé agus duhairt sé leo: Má 26
éagann duine cúgam-sa agus gan fuacht aige o'á
achair agus o'á máchair, agus o'á mmoi agus o'á
clainn, agus o'á oricáraca agus o'á oriféaraça, agus
fós o'á anam féin, ní féidir do beic 'n-a deisgiobul 27
asam.* Agus an t-é ná beineann a cros féin 27
o'iompar agus teacht am' diaid, ní féidir do beic 'n-a
deisgiobul asam. Óir cé'cu asaid-se gur maic 28
leis túr do cur suas ná suirfeadh síos ar dtús cun
an cosuais, nár bfoláir a déanam, do meas, féach-
aint an mbeadh dóicín na h-oibre aige? le h-eagla, 29
tar éis an buinn do cur agus gan ar a cumas críochnú,
go dtusnócaidh gach a bfeicfeadh é ar madaid fé, agus 30
go ndéarfaióis: Wein an duine seo tustú ar cur
suas, agus ní'l ar a cumas críochnú. Nó cé h-é an 31
rí a beadh as dul cun coisid a déanam le rí eile,
ná suirfeadh síos ar dtús as déanam maicnaim,
féachaint ar b' féidir do, le beic míle, seasam
i n-asaid an t-é atá as teacht 'n-a coinnid agus fiche
míle aige? Agus mura féidir, an faid a beid an 32
fear eile adfad uaid, cuirfid sé teachtaireacht
cuige as fiafraige i dtadob síocána. Ar an gcuma 33
gcéadna, gach duine asaid-se ná tugann druim láma
le n-a bfuil aige, ní féidir do beic 'n-a deisgiobul
asam-sa.

Is maic an rud salann, ac má cáilleann an salann 34
a blas, cad leis go n-déanfar deig-blasta é? ní'l 35
tairbe ann do'n talam ná cun doiligh; caitear amac
é. An t-é go bfuil cluasa air cun éisteachta cloiseadh
sé.

* Ver. 26. "Gan fuacht aige." —ní cearduigeann dlígh Críost
duinn fuacht a dhairt o'ár namaid féin, gan trácht ar ár n-achair
agus ár máchair. Ac isé brígh atá leis an gcaint 'ná so, .i. gur
ceart duinn ár n-aighe beic socair asainn ar sgaramaint le
gach ní, agus le gach duine o'á annsacht, do coisfadh sinn ar
Críost do leanmáint.

CAIBIDÍOL XV.

PARABAL NA CAORAĆ A CAILLEAÖ, AGUS PARABAL AN MÍC A BÍ RÓ-
 ČAIĆTEAC.

- 1 AGUS BÍ NA PUIBLIOCANAIŞ AGUS NA PEACAIŞ AŞ TEÁCĆ
 2 ČUIŞE AŞ ÉISTEACĆ LEIS. AGUS BÍ NA FAIRISÍNIŞ AGUS
 NA ŞGRÍÖNEÓRÍ AŞ CEISNEAM, AGUS DEIRIÖÍS: AR NÖÓ,
 ŞLACANN AN FEAR SO NA PEACAIŞ AGUS IĆEANN SÉ BIA
 'N-A BÖÖČAIR.
- 3 AGUS ÖO LAÖAIR SEISEAN LEÓ AN TSOLUIÖ SEO:
- 4 ¹CÉ'CU AŞAIÖ-SE ŞO MBEAÖ CÉAÖ CAORA AIŞE,
 AGUS ŞO RAŞAÖ CAORA ACU AMÚ UAIÖ, NÁ FÁŞFAÖ NA
 NAOI ŞCINN ÖÉAŞ AGUS ČEİCRE FICÖ SA BÖFÁŞAC AGUS
 NÁ RAŞAÖ AR LORŞ AN ČINN A CAILLEAÖ ŞO ÖĆÍ ŞO
 5 BÖFAŞAÖ SÉ Í? AGUS NUAIR A ŞEİÖEANN SÉ Í TÓŞANN
 6 SÉ AR A ŞUAILLIÖ Í, AGUS ÁĆAS AIR, AGUS NUAIR A
 ČAŞANN SÉ AÖAILE ŞLAÖÖANN SÉ ČUIŞE A ČÁIRÖE AGUS
 A ČÓMARSAIN AGUS DEIR SÉ LEÓ: ÖEINIÖ ŞAIRÖEACĆAS
 LIOM, MAR ÖO FUARAS MO ČAORA ÖO CAILLEAÖ.
- 7 ÖEIRIM LIÖ ŞURAB ŞIN MAR A ÖEİÖ ŞÁIRÖEACĆAS AR NEAM
 MAR ŞEALL AR AON PEACAC AMÁIN A ÖÉANFAIÖ AIĆRIŞE
 SEACĆAS NAOI ÖUINE ÖÉAŞ AGUS ČEİCRE FICÖ ÖE ÖAOINIÖ
 CÓRA NÁ FUIL ŞÁÖ LE H-AIĆRIŞE ACU.
- 8 NÓ CÉ H-Í AN ÖEAN ŞO MBEAÖ ÖEİĆ ²NÖRACĆMA AICI
 AGUS ŞO ŞCAILLFEAÖ SÍ ÖRACĆMA ÖÍÖÖ, NÁ ÖÉANFAÖ
 COINNEAL ÖO LASAÖ AGUS AN TIŞ ÖO ŞGUABAÖ, AGUS
 AN ÖRACĆMA ÖO LORŞ ŞO ŞÉAR ŞO ÖĆÍ ŞO BÖFAŞAÖ SÍ
 9 É? AGUS NUAIR A ŞEİÖEANN SÍ É, ŞLAÖÖANN SÍ ČUICI
 A ČÁIRÖE AGUS A ČÓMARSAIN AGUS DEIR SÍ LEÓ: ÖEINIÖ
 ŞÁIRÖEACĆAS LIOM, MAR ÖO FUARAS AN ÖRACĆMA A ČAIL-
 10 LEAS. ÖEIRIM-SE LIÖ-SE ŞUR B' ŞIN MAR A ÖEİÖ
 ŞÁIRÖEACĆAS I LÁĆAIR AINGEAL ÖÉ MAR ŞEALL AR AON
 PEACAC AMÁIN A ÖÉANFAIÖ AIĆRIŞE.*

¹ MAT. XVIII 12.

² .I. PINŞIN RÓMÁNAC: AN T-ÖĆĆMAÖ CUIÖ Ö'UINGE AIRŞIÖ.

* VER. 10, "I LÁĆAIR AINGEAL ÖÉ." —ČAISBEÁNANN AN ČAINC
 SIN ŞO BÖFUIL SUÍM AŞ AINGEALAIÖ NA BÖFLACĆAS IÖČIAINNE ACÁ ANNSO
 ČÍOS, AGUS ŞO MBÍÖNN ÁĆAS ORČA NUAIR A ÖEINIMÍÖ AIĆRIŞE, AGUS
 Ö'Á BÖRÍŞ SIN ŞO MBÍÖNN EÓLUS ACU AIR.

AGUS DUBAIRT SÉ: BÍ FEAR ANN AGUS BÍ BEIRT MAC 11
 AIGE; AGUS DUBAIRT AN MAC AB ÓIGE ACU LE N'ACAIR, 12
 A ACAIR, TABAIR DÓM-SA AN MÉIO ACÁ AS DUL DOM DE
 D'CUIO, AGUS DO RAINN SÉ AN CUIO EATARCA. AGUS 13
 TAR ÉIS BEAGÁN LAETANTA DO BAILIÚ AN MAC AB ÓIGE
 CUIGE A CUIO GO LÉIR, AGUS D'MEIS SÉ GO DÚCAIS IAS-
 ACTA ABFAO Ó BAILE, AGUS DO SGAIP SÉ A CUIO LE
 BAOIS AGUS LE RABAIRNE. AGUS NUAIR A BÍ SAC AON 14
 RUO CAITTE AIGE CÁNIS GORTA ANA-DIAN SA TÍR SIN,
 AGUS CUSNUIÚ SÉ AR BEIT I N-UIREASBA. AGUS 15
 D'MEIS SÉ AGUS DO RÉITIS SÉ LE DUINE DE MUINTIR
 NA TÍRE SIN. AGUS DO CUIR SEISEAN É AMAC CUN A
 COB' TAILIM AS COCÚ MUC. AGUS BA MAIT LEIS A BOLÚ 16
 A LÍONA DO SNA FÉICLÉOGAIB A D'ICÉAD NA MUCA, AGUS
 NÍ TABARFAO DOINNE DÓ IAD. AGUS DO MACTHAIM 17
 SÉ I N'AIGNE AGUS DUBAIRT SÉ: CAD A BPUIL DE LUCT
 TUARASDAIL A CUILLEAM I DUIS M'ACAR AGUS A NDOÍ-
 CÍN ARÁIN ACU, AGUS MISE ANSO AS FÁGAIL BÁIS DO'N
 GORTA! EIREÓCAD AGUS RAJAD AS TRIALL AR 18
 M'ACAIR AGUS DÉARFAO LEIS, A ACAIR, TÁ PEACA DO
 DÉANTA AGAM I N-AGAI DO NEIME AGUS DO' LÁCAIR-se;
 NÍ FIÚ MÉ FEASDA GO NDÉARFAÍ SUR MAC DUIT MÉ. 19
 LEIS DOM BEIT MAR DUINE DO' LUCT TUARASDAIL A
 CUILLEAM.

AGUS D'EIRIS SÉ AGUS CÁNIS SÉ FÉ DÉIN A ACAR. 20
 AGUS AN FAID A BÍ SÉ FÓS ABFAO UAI DO CONAIC AN
 T-ACAIR É, AGUS CÁNIS ANA-TRUAÚ AIGE DÓ, AGUS DO RIT
 SÉ CUIGE AGUS CAIT SÉ É FÉIN AR A BRÁGAI DO AGUS DO
 PÓG SÉ É. AGUS DUBAIRT AN MAC LEIS: A ACAIR, 21
 TÁ PEACA DO DÉANTA AGAM I N-AGAI DO NEIME AGUS DO'
 LÁCAIR-se; NÍ FIÚ MÉ FEASDA GO NDÉARFAÍ SUR MAC
 DUIT MÉ. AGUS DUBAIRT AN T-ACAIR LE N-A SEIRBÍ- 22
 SEACAIB, BROSTUIGID AGUS TUGAI DO AMAC AN CULAIT
 ÉADAIÚ IS FEARR AGUS CUIRID UIME Í, AGUS CUIRID
 FÁINNE AR A LÁIM, AGUS BRÓGA AR A COSAIB, AGUS 23
 TUGAI DO LIB AN GAMAIN RAMAR AGUS MARBUIGID É, AGUS
 ITIMIS AGUS BÍMIS SÓGAC; ÓIR BÍ AN MAC SO LIOM 24
 MAR DO, AGUS TÁ SÉ BEÓ AIRÍS; DO CAILLEAD É, AGUS
 DO FUARAD É. AGUS CROMADAR AR BEIT GO SÓGAC.

AC BÍ AN MAC BA SINE AIGE AMUIÚ SA PÁIRC, AGUS 25

bí sé aḡ teaçt cun an tige, aḡus d'airiḡ sé an ceól
 26 aḡus an rinnce, aḡus ḡlaoiò sé ar òuine de sna
 seirbísig, aḡus d'fíafraig sé òe cao é seo a bí ar
 27 siubál. aḡus duðairt seisean, táinig do òritáir,
 aḡus do máirb t'atáir an ḡamain raman toisḡ é
 28 teaçt slán cuige. aḡus táinig fearḡ air, aḡus ní
 raḡaò sé isteaç. Ansan táinig an t-atáir amac
 29 aḡus crom sé ar atánt air. aḡus duðairt seisean
 le n'atáir 'ḡá fíreaḡraò: féac, táim-se aḡ obair
 òuit na blianta so ḡo léir, aḡus níor òiúltuigheas
 riam do ruo a òéanam ort, aḡus níor tuḡais riam
 dom oireao aḡus mionán cun súbaçais a òéanam le
 30 m'cáiroib; Ac an mac so òuit, cóim luaç aḡus
 táinig sé, tar éis a còda do caiteam le striapaçaiò,
 31 m'arbuigis an ḡamain ramar do. Duðairt seisean
 leis ámtac: A mic, taoi-se am' fócáir i ḡcómnuiḡe,
 32 aḡus is leat a bfuil aḡam; Ac ba cóir súbaças aḡus
 ḡáiròeaças a òéanam, óir bí do òritáir anso marò,
 aḡus tá sé beó airís; bí sé cailte, aḡus do fuaraò é.

CAIBIÒIOL XVI.

PARABAL AN STÍBARIÒ MÍ-MACÁNCA, aḡus PARABAL AN FÍR
 SAIBÒIR aḡus LASARUIS.

1 Ansan duðairt sé le n-a òeisḡiobuil: bí òuine
 saibòir ann aḡus bí stíbarò aige, aḡus do h-innseao
 2 do, 'n-a taob, ḡo raiò sé aḡ ḡḡaipeao a còda. aḡus
 do ḡlaoiò sé cuige é, aḡus duðairt sé leis, Cao é
 seo a cloisim ao' taob-sa? Tabáir cúntas ao'
 stíbaròdaioeaçt, mar ní féaofair beic ao' stíbarò
 3 feasda. Ansan duðairt an stíbarò i n'aigne féin.
 Cao a òéanfao, ó tá mo máigistir aḡ bainc na stíb-
 aròdaioeaçta óiom? Nílim ábalta ar rómar a
 4 òéanam; is nár liom déirc do lors. Tá fíos aḡam
 cao a òéanpaò, i òtreó, nuair a curfar as an stíb-
 aròdaioeaçt mé, ḡo nḡlacfaio siaò 'n-a òtiḡcib mé.
 5 aḡus do ḡlaoiò sé cuige, 'n-a òuine a's 'n-a
 òuine, an muintir ḡo raiò fiaça aḡá máigistir orça,

AGUS DUBAIRT SÉ LEIS AN GCÉAD DUINE: AN MÓR ATÁ
 AGAM' MÁIGISTIR ORT? AGUS DUBAIRT SEISEAN: 6
 CÉAD BAIIRILLE OÍLE. AGUS DUBAIRT SÉ LEIS: TÓS DO
 BILLE LÁITREAC AGUS RUIO ANSAN, AGUS SGRIÓ CAOZAD
 BAIIRILLE. ANSAN DUBAIRT SÉ LE DUINE EILE: AGUS 7
 TUSA, AN MÓR ATÁ ORT? AGUS DUBAIRT SEISEAN:
 CÉAD CEATRÁMAO CRUICHNEACTAN. DUBAIRT SÉ LEIS:
 GLAC DO BILLE AGUS SGRIÓ CEITRE FÍO CEATRÁMAO.
 AGUS DO MOL AN MÁIGISTIR AN RÓGAIRE STÍBDAIR, MAR 8
 SUR ÒEIN SÉ BEART GASTA; ÓIR TÁ CLANN AN TSAOZAIL
 SEO NÍOS GASTA 'NÁ CLANN AN TSOLUIS DO REIR A GCINÉIL
 FÉIN. AGUS DEIRIM-SE LIÓ-SE: DEINIÓ DAOINE MUIN- 9
 TEARCA DAOIB FÉIN LEIS AN SAIÖBREAS CLAOIN SO,
 I ÖTREÓ, NUAIR A BEIÖ SIÖ CLAOIÖTE, GO NGLACFAIÖ-
 ÍS SIÖ ISTEAC INS NA TIGTÍÖ SÍORUIÖE.*

AN T-É A BÍONN DÍLIS SA RUÖ IS LÚGA, BÍONN SÉ DÍLIS 10
 I RUÖ MÓR; AGUS AN T-É A BÍONN MÍ-MACÁNCA I RUÖ BEAZ,
 BÍONN SÉ MÍ-MACÁNCA, I RUÖ MÓR, LEIS. D'Á BRÍG 11
 SIN, MURAR DÍLIS SIÖ-SE SA TSAIÖBREAS BRÉAZAC, CÉ
 CUIRFÍÖ AR BÚR LÁIM AN SAIÖBREAS FÍRINNEAC? AGUS 12
 MURAR DÍLIS SIÖ I GCUIO DUINE EILE, CÉ TADARFAIÖ
 DAOIB BÚR GCUIO FÉIN? ¹ NÍ FÉIÖIR D'AOIN TSEIRBÍ- 13
 SEAC RUÖ A DÉANAM AR DÁ MÁIGISTIR; ÓIR BEIÖ FUAČ
 AIGE DO DUINE ACU, AGUS GRÁÖ DO'N DUINE EILE; NÓ
 CLAOIÖFIÖ SÉ LE DUINE ACU, AGUS CUIRFÍÖ SÉ NEAM-
 SUIM SA DUINE EILE. NÍ FÉIÖIR DAOIB DIA D'FRIO-
 ČALAM AGUS ² mammon.

AGUS BÍ NA FAIRISNIĞ AZ ÉISTEACT LEIS NA NEITTE SIN 14
 GO LÉIR, AGUS DAOINE SANNTACA B'EAD IAD, AGUS BÍO-
 DAR AZ DÉANAM MAGAIÖ FAOI. AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: 15
 IS SIÖ-SE A DÉANEANN SIÖ FÉIN FÍORAONTA I SÚILIÖ

¹ MAIT. VI 24.

² .I. SAIÖBREAS SAOZALCA

* Ver. 9. "AN SAIÖBREAF CLAOIN," NÓ "MAMMON NA MALLUIĞ-
 ČEACTA" —CÍALLUIĞEANN MAMMON SAIÖBREAS. TUGTAR ANNSO
 AR SAIÖBREAS "MAMMON NA MALLUIĞČEACTA," ÓIR IS MINIC A
 ĞEIBTEAR GO H-OLC É, AGUS IS MINIC A CURTAR GO H-OLC É, AGUS IS
 MINIC OLC AZ ČEACT AS. AGUS PÉ MAIT ATÁ ANN IS RUÖ SAOZALCA É
 AGUS IS RUÖ BRÉAZAC É. NÍ H-É AN FÍOR-SAIÖBREAS É DO'N
 ČRÍOSTAÍÖE.—"I ÖTREO GO NGLACFIÖIS"—IBIÖ. ČAISBEÁNANN SAN
 DÚINN GO MB' FÉIÖIR GO BFEADPAÖ BOČTA DÉ, SUR ČUGAMAIR
 FAOISEAM ORČA LE DÉIRC ANSO, ÁR N-ANAM DO BREIČ ISTEAC I
 BFLAČAS DÉ 'N-A DÍAIÖ SO LE N-A NĜUIÖE.

ḡaoine, ac is eól do ḡia búir gcroíḡe; agus an ruḡ
atá árḡ i súilḡ ḡaoine, tá gráin as ḡia air.

16 An dlíḡ agus na fáide go dtí eóin; ¹ as san amac
tá ríḡeacḡ ḡé ḡ'á craoḡsgaoileadḡ, agus ḡac doinne
as cur 'n-a coinnḡ go dian.

17 Ac is usa neamḡ agus talamḡ do ḡul ar neamníḡ 'ná
aon púnc amáin de'n dlíḡ do ḡul ar neamníḡ.

18 ² ḡac doinne a cuireann uaiḡ a bean agus do
pósann bean eile, veineann sé adaltranas; agus
an t-é a pósann an bean a cuireadḡ ó n-a fear, veine-
eann sé adaltranas.

19 Bí duine saibḡir ann agus é i n-éadac corcra agus
i lín-éadac mín agus é as caiteamḡ bíḡ buacaḡ ḡac

20 lá. Agus bí lastmuisḡ ḡ'á ḡorus sínte, boctán dár

21 b'ainm lasarus, agus é lán ḡ'ocrasaiḡ; agus ba
mian leis an t-ocras a bainḡ de féin leis an mbrús-
car bíḡ a bí as tuitim de bórḡ an fíir saibḡir, agus

ní tabarfaí ḡó é; agus tagadḡ na ḡadair agus do

22 liḡóis a créacḡta. Agus tárla go bfuair an duine
boct bás, agus gur ruḡ na h-ainḡil suas é go h-uḡt

Abrahaim. Agus fuair an fear saibḡir bás, agus

23 do cuireadḡ i n-ifreann é.* Agus nuair a bí sé as
fulaḡ na bpian ḡ'féac sé suas agus conaic sé,

24 abfao uaiḡ, lasarus agus é i n-uḡt Abrahaim; agus
do liúḡ sé amac agus duḡairt sé: A dḡair Abrahaim.

ḡlac truaḡ ḡom agus cuir cúḡam lasarus go gcuirḡ
sé bara a méire i n-uisḡe agus go bfuairaiḡ sé mo

25 tēanḡa, óir táim a'm losḡadḡ sa lasair seo. Agus
duḡairt Abraham leis: Cuimḡis, a mic, conus mar

a fuarais-se neite fóganta i gcaiteamḡ do beacḡa
agus go bfuair lasarus droc-neite; ac anois tá sé

26 seo i sólás agus tusa i bpéin. Agus ḡ'á éagmuis
sin a's uile, tá doimneas mór suiḡe dainḡean iḡir

sib-se agus sinne, i dtreó an t-é gur mian leis dul
as so as triall oraiḡ-se náḡ féirḡ ḡó é, ná teacḡ

27 as sán as triall orainne. Agus duḡairt sé: Iar-

¹ Mat. xi 12. ² Mat. v. 32; Marc. x. 11; 1 Cor. vii. 10, 11.

* Ver. 22. "uḡt Abrahaim," .i. an t-ineadḡ suainis 'n-a raiḡ
anamnacḡa na naomḡ a fuair bás roimḡ Críost go dtí gur osgail
Críost ḡcataí na bflacḡas.

RAIM ORT, D'Á BÍRÍG SIN, A ACHAR, É CUR GO TÍG M'ACHAR:
MAR TÁ CÚIGEAR DÍCHÁR AGAM: GO DTAÓARFAO SÉ 28
FOLÁRAM DÓIB, I DTREÓ NÁ TIOCFAIDÍS ANSO INS NA
PIANTAIB SEO. AGUS DUBAIRT ABRAHAM LEIS: TÁ 29
MAOIS ACU, AGUS NA FÁIDÉ; ÉISTIDÍS LEÓ SAN. AGUS 30
DUBAIRT SEISEAN: NÍ H-EAD, A ACHAR ABRAHAM, AC
MÁ DÉIGEANN DUINE DE SNA MAIRB AG TRIALL ORCA
DÉANFAID SIAD AICRÍGE. AGUS DUBAIRT SÉ LEIS: 31
MURA N-ÉISTID SIAD LE MAOIS AGUS LEIS NA FÁIDÉ,
NÍ CREIDFIDÍS DUINE DE SNA MAIRB FÉIN, DÁ DTÉIGEAD
SÉ AG TRIALL ORCA.

CAIBIDÍOL XVII.

TEAGAS AGUS AR CONUS SGANNAL DO SEACÁINT: AR ÉIFEACTAMLAÉT
CREIDIM, 7RL. AN DEICNIÚBAR LOBAR. AN MOO AR A DTIOCFAD
CRÍOST.

AGUS DUBAIRT SÉ LE N-A DÉSIOBUIL: NÍ FÉIDIR SAN 1
SGANNAIL DO TEACT, AC IS LÉANMAR DO'N T-É TRÉ N-A
DTAGAD SIAD. B' FEARRA DÓ SUR BRÓ MUILINN A 2
CURFAÍ AR A MUINEÁL AGUS É CAITEAM SA DPARAIGE 'NÁ
GO DTAÓARFAO SÉ SGANNAL DO DUINE DE'N MUINTIR
DEAS SO.

TUGAID AIRE DADÓIB FÉIN. 1 MÁ DENEANN DO 3
DÍCHÁIR BEART AD' COINNIÓ, CAS LEIS É; AGUS MÁ BÍONN
CAÚ AIR, MAIT DÓ É. AGUS MÁ DENEANN SÉ BEART 4
AD' COINNIÓ SEACT N-UIRE SA LÁ, AGUS MÁ IOMPUIGEANN
SÉ CÚGAT SEACT N-UIRE SA LÁ AGUS GO DDEARFAID SÉ,
TÁ CAÚ ORM: MAIT DÓ.

AGUS DUBAIRT NA H-ASPOIL LEIS AN DTIGEARN: 5
MÉADUIG CREIDEAM DÚINN. AGUS DUBAIRT AN TÍG- 6
EARN: 2 DÁ MBEAD OIREAD GRÁINNE MURTÁID DE
CREIDEAM AGAIB, DEARFAID SIB LEIS AN SGRANN SÍCAMÍN
SEO, TÓGTAR AS DO PRÉAMACAIÓ CÚ AGUS CURTAR SA
DPARAIGE CÚ, AGUS DÉANFAID SÉ RUO ORAIB.

AGUS CÉ H-E AN DUINE AGAIB-SE GO DPUIL SEIRBÍ- 7
SEAC AIGE, AG TREABAD NÓ AG DEOREACT, AGUS A DEAR-
FAID LEIS NUAIR A DTIOCFAD SÉ ISTEAC Ó'N DPÁIRC,

¹ lebit. xix. 17; eccli. xix. 13; mat. xviii. 1g. ² mat. xvii. 19.

Imčíḡ láicreac̃ agus suiḡ cun bíḡ? Agus ná déarf-
 8 faíḡ leis, faíḡ ruḡ le n-íte ḡom, agus criosuiḡ tu
 féin agus vein friocálam̃ orm go mbeíḡ íte
 agus ólta aḡam, agus 'n-a ḡiaíḡ san déanfai-
 9 se íte agus ól. An amlaíḡ a ḡeoḡaíḡ sé a buíḡ-
 eac̃as leis an seirb́iseac̃ san toisḡ gur vein sé an
 10 ruḡ a ḡ'órḡuiḡ sé ḡó a ḡéanam̃? Ní h-eaḡ, ḡar liom.
 Mar sin ḡaoib̃-se, nuair a beíḡ ḡac̃ níḡ déanta aḡaíḡ
 mar aḡá órḡuiḡte ḡaoib̃, aḡraíḡ: Seirb́isiḡ ḡan maic̃
 iseḡ sinn; an ruḡ a bí fiaḡaib̃ orainn a ḡéanam̃ isé
 a ḡeineamair.

11 Agus ḡo ḡárla, agus é aḡ ḡul go Ierúsalem, go
 12 raib̃ sé aḡ ḡabáil tré lár šamaria agus ḡaililí; agus
 aḡ ḡul isteaḡ ḡó i mbaile áiríte ḡo buail veic̃-
 niúb̃ar loḡar uime, agus ḡo šeasuiḡead̃ar aḡfaḡ
 13 amaḡ uaiḡ, agus ḡ'árḡuiḡead̃ar a nḡlór agus ḡuḡ-
 raḡar: A íosa, a máisic̃ir, vein trócaire orainne.
 14 Agus nuair a cónaic̃ sé iaḡ ḡuḡairt sé leó: ¹ Imčíḡiḡ
 agus taisbeánaíḡ siḡ féin ḡo sna saḡairt. Agus ḡo
 15 ḡárla, ar an slíḡ ḡóib̃, gur ḡlanaḡ iaḡ. Ac̃ bí ḡuine
 acu agus nuair a cónaic̃ sé go raib̃ sé ḡlan, ḡ'fill
 16 sé ḡar n-ais agus é aḡ molaḡ ḡé go h-árḡ, agus
 ḡaic̃ sé é féin ar a véal a's ar a aḡaíḡ aḡ cosaib̃ íosa
 aḡ ḡabáil a buíḡeac̃ais leis, agus samaritánaḡ ḡob'
 17 eaḡ é. Agus ḡ'freasair íosa é agus ḡuḡairt: Nárl
 ḡlanaḡ veic̃niúb̃ar? Agus an naonbúr eile, cá
 18 ḡfuil siaḡ? Nárl fuaraḡ aoinne cun teaḡt agus
 19 ḡlóire ḡaḡairt ḡo ḡia ac̃ an ḡuine iasaḡta so? Agus
 ḡuḡairt sé leis: Eiriḡ agus imčíḡ leat, óir ḡo slánuiḡ
 ḡo creideam̃ tú.
 20 Agus ḡ'fiafraiḡ na fairisíniḡ ve: Caḡain a ḡioc-
 faíḡ ríḡeaḡt ḡé? Agus ḡuḡairt sé 'ḡá ḡ'freas-
 raḡ: Ní ḡiocfaíḡ ríḡeaḡt ḡé i rioḡt go ḡ'féaḡfar
 21 beic̃ aḡ faire air. Na ní véarf̃ar, féac̃ anso é, ná
 féac̃ ansúḡ é. Óir, féac̃, tá ríḡeaḡt ḡé i nḡúr
 measḡ.
 22 Agus ḡuḡairt sé le n-a ḡeisḡiobuil: ḡiocfaíḡ
 na laeḡanta 'n-a mbeíḡ ḡuíl aḡaíḡ aon lá amáin ve

¹ leḡic. xiv. 2.

laetiò míc an Duine a ò'feisgint, agus ní feicfiò
sib é. Agus déarfaiò siad lib, Féac anso é, agus, 23
féac ansú é. Ná téigiò ann, agus ná leanaiò iad.

Óir, mar an splannc a lasann fé'n spéir, ar na 24
neite atá fé'n spéir, iseaò beirò Mac an Duine 'n-a
lá féin. Ní foláir dó an tuis, ámtac, mórán 25
o'fulang, agus an tsliocht só 'gá séanaò. ¹ agus 26
mar a tárla i laetiò nóe iseaò beirò i laetiò míc
an Duine. Bíodar as i te agus as ól, as pósao ban 27
agus as tabairt ban le pósao, go dtí an lá 'n-ar
cuaiò nóe isteaó sa n-áirc; agus táinig an díle agus
do báir sí iad go léir. ² Díreaó mar a tárla i laetiò 28
loit: Bíodar as i te agus as ól, as ceannaó agus
as díol, as cur síl agus as déanam tige; agus an 29
lá a o'imtíg lot amac a' Sodomaiò do cuic an cié
teine agus an clocógorm ó neamh orda, agus do
loisgeaò iad go léir. Mar sin iseaò beirò, an lá 30
a taisbeánfar Mac an Duine.

An lá san, an t-é beirò ar buaic an tige, agus a 31
cuir sa tig, ná téigeaò sé isteaó a o'iarraiò a cotha;
agus an t-é a beirò sa páirc, ar an gcuma gcéadna,
ná téigeaò sé tar n-ais. Cuiñnigiò ar mnaoi leit. 32
Pé duine beirò a o'iarraiò a anama sábal, caillfiò 33
sé é; agus an t-é a caillfiò a anam sábalfaíò sé é.

Deirim lib, beirò, an oíche sin, beirt i n-aon lea- 34
baiò: tógfar duine acu agus fágfar an duine eile.
Beirò beirt ban as meilt i n-aonféad: tógfar bean 35
acu agus fágfar an bean eile; beirt fear sa páirc:
tógfar duine acu agus fágfar an duine eile. Dub- 36
radar leis 'gá freagraò: Cánad, a tigearna? agus 37
dubairt sé leo: An áit 'n-a mbeirò an corp, is ann
a cruinneofar na fiolair.

¹ Gen. vii 7² Gen. xix. 2g.

CAIBIDÍOL XVIII.

Ní foláir dúinn beirt aḡ guíðe cun D'é i ḡcómnúíḡe. Na fairisíníḡ aḡus na puiblíocánaíḡ. An cōntabairt **acá** i saíðbreas. A raðarc a ctabairt do'n dall.

- 1 Aḡus do labair sé soluíð leó ar conus mar is ceart ¹ beirt coitcianta aḡ guíðe cun D'é, aḡus ḡan
- 2 beirt corcra ðe. Aḡus duðairt sé: Bí breiteam i ḡcaḡair áiriḡe, aḡus ní raib eadla D'é air ná beann
- 3 ar ðaoine aḡe. Aḡus bí baintreac sa cḡair cḡadna, aḡus cḡainíḡ sí cūḡe aḡus duðairt sí: ðein díogalt-as
- 4 doin ar mo namaið.* Aḡus ní déanfað ar feað aḡfað. Ac 'n-a ðiaíð san duðairt sé i n'aigne féin,
- 5 bíoð ná fuil eadla D'é orm ná beann ar ðaoine aḡam, **Sa** n-am ḡcḡadna, ó tá an baintreac so a'm
- 6 buaiream déanfaíð mé ceart ði, i ðtreó ná beir sí aḡ teacḡ coíðce ḡo mbeað ciapaitḡ aici. Aḡus duð-
- 7 airt an ḡḡearna leó: Cloiseann sib cað duðairt an breiteam ainḡeart; Aḡus an amlaið a déanfaíð
- 8 ðia ríḡnear aḡus ḡan ceart do cūr i bfeirðm ð'á fíoraonaib féin, aḡus iað aḡ ḡlaodac air ḡo ló
- 9 aḡus ð'oiðce? ðeirim lib ḡo ḡcuirfíð sé ceart i bfeirðm doib ḡo mear. Ac sa n-am ḡcḡadna, nuair
- 10 a cīocfaíð mac an Duine an díḡ leat an bfaḡaíð sé creideam an talam?
- 11 Aḡus duðairt sé an tsoluið seo le raint ðaoine a bí mainḡíneac asta féin, mar ð'eað ḡo raðadarc
- 12 fíoraonta, aḡus ðroc-meas acu ar ðaoinið eile: Cuaíð beirt suas sa teampul cun úrnúḡḡe déanam. Fairisíneac ab eað duine acu aḡus puiblíocanac ab
- 13 eað an duine eile. Séasaim an fairisíneac aḡus ðein sé a ḡuíðe mar seo i n-a aigne féin: A ðia,
- 14 beirim a buideacás leat ná fuilim-se mar an cuir eile ðe sna ðaoine, bíḡeamnaíḡ, luḡt éadḡóra, luḡt aḡaltranaíḡ,
- 15 ar nós an puiblíocánaíḡ seo féin. ðeinim-se trosḡað ðá uair sa tseacḡmain: tuḡaim

¹ Eccli. xviii. 22; 1 Tess. v. 17.

* Ver. 3, "ðein díogaltas dom ar mo namaið," i. "ðain mo ceart amac dom." Nós cainte ab eað é aḡ na h-eaḡbraíḡ.

deacmáð as a bfuil ašam. Agus do sheasaim an 13
 puibhlocánað aðfao amac, agus níor b'ail leis a súile
 amáin d'iompáil suas cun na bflačas, ac é aš bualað
 a ucta agus a' ráð: A ðia, déin trócaire orm óir
 is peacað mé. Deirim lib, do cuaið sé sin aðaille 14
 ar staid na ngrást, murab ionan a's an fear eile.
 Óir šac duine d'ardócaid é féin, úmlófar é; agus
 šac duine a d'úmlócaid é féin, árdófar é.

Agus bíodar aš tabairt na leanð féin aš triall 15
 air šo šcuirfeað sé a lám orca; agus nuair cónaic
 na deisgiobuil an níð sin bíodar 'šá šcosš. Agus 16
 šlaoid íosa cuige iad, agus duðairt sé: leigð do
 sna leanðáí teact cúšam agus ná bíðð 'šá šcosš;
 óir is d'á leicéidí sin rígeact ðé. šo deimín 17
 a deirim lib: doinne ná šlacfid rígeact ðé mar a
 d'éanfað leanð ní rašaid sé isteað ann.

Agus ceistiš duine de sna priúnsaíð é, agus duð- 18
 airt sé: A máišistir maic, cað tá le d'éanam ašam
 i dcreó šo mbeid an beacta síoruide ašam? Agus 19
 duðairt íosa leis: Cað cuige šo n deirir šur maic
 mé? Ní maic doinne ac ðia amáin. Táid na 20
 h-aicéanta ašat: ¹ Ná dein marbðð; ná dein d'ruis;
 ná dein šuid; ná tabair fiaðnuise b'reige; tabair
 do t'acair agus doð' mačair onóir. Agus duðairt 21
 seisean: Táid siad san šo léir coimeáðta ašam ó m'
 óige. Nuair airiš íosa an níð sin duðairt sé: Tá 22
 aon ruð amáin i n-easnam ort fós: Díol amac šac
 a bfuil ašat agus tabair do sna boctaid é, agus beid
 stór ašat ar neam; agus tar agus lean mise. Nuair 23
 airiš seisean an méid sin táiniš buairt air, mar
 fear ana-šaidbair ab ead é. Agus nuair a cónaic 24
 íosa an buairt air duðairt sé: Cað é a d'eacract do
 luct šaidbris dul isteað i rígeact ðé! Is usa do 25
 camal dul cfé cró snáctuide 'ná do duine šaidbair
 dul isteað i rígeact ðé. Agus duðairt an muintir 26
 a bí aš éisteact leis: Má 'sead cé féadfaid dul
 saor? Agus duðairt sé leo: Neicé nac féidir 27
 i láctair daoine is féidir i láctair ðé iad.

¹ exod. xx 13.

28 AGUS DUBAIRT PEADAR: FÉAC, D'FÁGAMAIRNE GAC AON
 29 RUO AGUS DO LEANAMAIR TUSA. AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ:
 DEIRIM LIÚ GO FÍOR, NÍL AON DUINE A D'FÁG TIG NÁ
 MUINTIR NÁ DRICÁRACA NÁ BEAN NÁ CLANN AR SON RÍG-
 30 EACHTA DÉ, NÁ FAIGIÓ MÓRÁN NÍOS MÓ AR AN SAOĞAL
 SO, AGUS AN BEACHTA SÍORUIÖE SA TSAOĞAL ATÁ LE TEACHT.

31 ¹ AGUS DO ÉÓG ÍOSA AN DÁRÉAG, AGUS DUBAIRT SÉ
 LEÓ: FÉAC, TÁIMÍÖ AG DUL SUAS GO IERÚSALEM, AGUS
 CÓMLÍONFAR GAC NÍÖ D'Á BFUL SGRIÖÖCTA AG NA FÁIÖÖ
 32 I DTAÖÖ MIC AN DUINE. ÓIR TABARFAR SUAS DO SNA
 GEINTIÖ É, AGUS TARCUISNEÓFAR É, AGUS SGIÚRSÁLFAR
 33 É, AGUS CAITFAR SEILÍ AIR; AGUS TAR ÉIS É SGIÚRSÁIL
 CUIRFIÖ SIAD CUN BÁIS É, AGUS EIREÓCAIÖ SÉ AIRÍS AN
 34 TRÍMAÖ LÁ. AGUS NÍOR ÉUIGEADAR-SAN AON NÍÖ DE
 SNA NEITIÖ SIN, AGUS BÍ AN CAINC SIN FOLUIGTE UACHTA
 AGUS NÍOR ÉUIGEADAR NA NEITE A DUBRAÖ.

35 ² AGUS NUAIR A BÍODAR AG TEACHT I GCÓMĠAR DO
 IERICÓ DO ÉARLA GO RAIÖ DALL I N-AICE AU BÓCTAIR AG
 36 LORG DÉARCA. AGUS NUAIR AIRIG SÉ AN TSLUAĠ AG
 37 GABÁIL ÉAIRIS D'FIAFRAIG SÉ CAD AB É SIN. AGUS DUB-
 RADAR LEIS GUR B'É ÍOSA NASAREIT A BÍ AG GABÁIL AN
 38 CREÓ. AGUS DO LIÚIG SÉ AGUS DUBAIRT SÉ: A ÍOSA,
 39 A MIC DÁIÖIÖ, DÉIN TRÓCAIRE ORM. AGUS NA DAOINE
 A BÍ AG GABÁIL ÉAIRIS BÍODAR AG BAGAIRT AIR ÉISTEACHT,
 AC IS AMLAIÖ DO LIÚIG SÉ NÍBA MÓ, A MIC DÁIÖIÖ, DÉIN
 40 TRÓCAIRE ORM. AGUS DO STAO ÍOSA AGUS DUBAIRT
 SÉ É TABAIRT ÉUIGE. AGUS NUAIR A BÍ SÉ AG TEACHT
 'N-A CÓMĠAR CUIR SÉ AN ÉEIST ÉUIGE AGUS DUBAIRT SÉ:
 41 CAD BA MAIT LEAT MÉ DÉANAM DUIT? AGUS DUB-
 42 AIRT SÉ: GO BFEICFINN, A ÉIGEARN. AGUS DUBAIRT
 ÍOSA LEIS: FÉAC SUAS; DO SLÁNUIG DO CREIDEM ĠU.
 43 AGUS FUAIR SÉ A RAÖARC LAITREAC, AGUS DO LEAN SÉ
 EISEAN AG MOLAÖ DÉ; AGUS NUAIR A CÖNAIC NA DAOINE
 GO LÉIR AN NÍÖ SIN ÉUGADAR MOLAÖ DO DÖIA.

¹ MAIT. XX 17; MARC. X. 32. ² MAIT. XX 29; MARC. X 46.

CAIBIÓIOL XIX.

CRÍOST DÁ GLACAÐ AÐ SACAEUS 'N-A CÍG. PARABAL NA BPÚNT.
CRÍOST AR MUIN AN ASAIL. É AÐ GÓL OS CIONN IERÚSALEM.

AÐUS CÚAIÐ SÉ ISTEAC I N-IERICÓ AÐUS BÍ SÉ AÐ 1
SIUÐAL TRÍÐ AN GCAÐAIR. AÐUS FÉAC, BÍ FEAR ANN AÐUS 2
SACAEUS AB ANIM DÓ, AÐUS BÍ SÉ I N'UAÐTARÁN AR NA
PUBLIOCÁNAIG, AÐUS DUINE SAIBBIR AB EAÐ É. AÐUS 3
BÍ SÉ A D'IARRAIÐ ÍOSA D'FÉISGINT, EAÐON, CÉ'R D'É, AÐUS
DO TEIP SÉ AIR MAR GEALL AR AN SLUAÐ, MAR FÍRÍN ÍSEAL
AB EAÐ É. AÐUS DO RÍC SÉ RÓMPA AMAÐ, AÐUS CÚAIÐ 4
SÉ SUAS I GCRANN SICAMÓIR I DTRÉO GO DFEICFEAD SÉ É,
MAR BÍ SÉ CUN GABÁIL AN TSLÍG SIN. AÐUS NUAIR A 5
CÁINIÐ ÍOSA CUN NA H-ÁITE D'FÉAC SÉ SUAS AÐUS CONAIC
SÉ É, AÐUS DUBAIRT SÉ LEIS: A SACAEUIS, BROSTUIÐ
AÐUS TAR ANUAS, MAR IS AD' CÍG-SE A CAILTPEAD-SA
STAD INDIU. AÐUS DO BROSTUIÐ SEISEAN ANUAS, AÐUS 6
DO GLAC SÉ É GO H-ÁTASAC. AÐUS NUAIR A CONAIC NA 7
DAOINE GO LÉIR AN NÍÐ SIN BÍODAR AÐ CEISNEAM, AÐUS
DEIRIÓIS GUR AÐ TRIALL AR DUINE PEACAMAIL A CÚAIÐ SÉ
AR DOIÐEAC. AÐUS DO SEASAIM SACAEUS AÐUS DUB- 8
AIRT SÉ LEIS AN DTIGEARNA: FÉAC, A CIGEARNA, TÁ
LEAC MO CODA AÐAM 'Á CDBAIRT DO SNA DAOINE BOCTA;
AÐUS MÁ D'EINEAS ÉAGCÓIR AN AOINNE TÁ LEÓIRGHIOM
AÐAM 'Á D'EANAM LEIS FÓ CEAÐAIR. AÐUS DUBAIRT ÍOSA 9
LEIS: TÁ SLÁNÚ FÁGALTA INDIU AÐ AN DTIG SEO DE BRÍG
GUR DE CLAINN ABRAHAM É, LEIS. ¹ ÓIR IS CUN A RAIÐ 10
CAILLTE DO CÚARÐAC AÐUS DO SLÁNÚ A CÁINIÐ MAC AN
DUINE.

AÐUS IADSAN AÐ ÉISTEAC LEIS NA NEIÐ SIN DO CUIR 11
SÉ LEÓ AÐUS DO LABAIR SÉ SOLUÍÐ, MAR BÍ SÉ AÐ TEAC
I NGAR DO IERÚSALEM, AÐUS MEASADAR-SAN GO DTAIS-
BEÁNFAÍ RÍGEAC D'É LAITREAC.

DUBAIRT SÉ, D'Á BRÍG SIN: ² D'IMCÍÐ DUINE UASAL 12
ÁIRÍCE GO DÚTÁIG IASACTA CUN RÍGEACTA GABÁIL DÓ
FÉIN AÐUS TEAC CEAR N-AIS. AÐUS GLAOIÐ SE CUIGE 13
DEICNIÚÐAR SEIRBÍSEAC LEIS, AÐUS CUS SÉ DÓIÐ DEIC
BPÚINT, AÐUS DUBAIRT SÉ LEÓ, BÍDÍÐ AÐ D'EANAM CEAN-

¹ MAT. XVIII. 12.² MAT. XXV. 14

- 14 **ΝΑΙΘΕΑÇΤΑ** **ΣΟ** **ΥΤΑΞΑΘ**.* **ΑÇ** **ΒÍ** **ΦΥΑÇ** **ΑΞÁ** **ΘΑΟΙΝΕ** **ΘÓ**,
ΑΞΥΣ **ΘΟ** **ÇUIREAΘAR** **TEAÇTAIFEACC** **'N-A** **ΘΙΑΘ** **'ΞΑ** **ΡÁΘ**:
15 **ΝÍ** **Η-ÁIL** **ΛΙΝΝ** **É** **SEO** **ΒΕΙÇ** **'N-A** **ΡÍ** **ΟΡΑΙΝΝ**. **ΑÇ** **ΘΟ** **ÇÁRLA**
ΣΟ **ΘΦΥΑΙΡ** **ΣÉ** **ΑΝ** **ΡΙΞΕΑÇΤ** **ΑΞΥΣ** **ΣΟ** **ΥΤÁΙΝΙΞ** **ΣÉ** **ÇAR** **Ν-ΑΙΣ**,
ΑΞΥΣ **Υ'ÓRΘΥΙΞ** **ΣÉ** **ΝΑ** **ΣΕΙΡΒÍΣΙΞ** **ΣΥΡ** **ÇΥΞ** **ΣÉ** **ΑΝ** **Τ-ΑΙΡ-**
ΞΕΑΘ **ΘÓΙΘ** **ΘΟ** **ΣΛΑΘΘΑÇ** **ÇUIΞE** **ΣΟ** **ΜΒΕΑΘ** **'ΦΙΟΣ** **ΑΙΞE** **ΑΝ**
ΜÓR **Α** **ΘΕΙΝ** **ΞΑÇ** **ΑΟΙΝΝΕ** **ΑÇΥ** **ΛΕΙΡ** **ΑΝ** **ΞΕΑΝΝΑΙΘΕΑÇΤ**.
16 **ÇÁΙΝΙΞ** **ΑΝ** **ÇÉΑΘ** **ΘΥΙΝΕ** **ΑΞΥΣ** **ΘΥΘΑΙΡΤ** **ΣÉ**, **Α** **ΡÍ**, **ΘΕΙΝ** **ΘΟ**
17 **ΠÚΝΤ** **ΘΕΙÇ** **ΘΠÚΝΤ**. **ΑΞΥΣ** **ΘΥΘΑΙΡΤ** **ΣÉ** **ΛΕΙΣ**, **ΙΣ** **ΜΑΙÇ**
É **ΣΙΝ**, **Α** **ΣΕΙΡΒÍΣΙΞ** **ΜΑΙÇ**; **Ó** **ΒÍΣ** **ΘÍΛΙΣ** **ΣΑ** **ΘΕΑΞÁN** **ΒΕΙΘ**
18 **ÇÓΜΑÇΤ** **ΑΞΑΤ** **ΑΡ** **ΘΕΙÇ** **ΜΒΑΙΛΤΙΘ**. **ΑΞΥΣ** **ÇΑΙΝΙΞ** **ΑΝ** **ΤΑΡΝΑ**
ΘΥΙΝΕ **ΑΞΥΣ** **ΘΥΘΑΙΡΤ** **ΣÉ**, **Α** **ΡÍ**, **ΘΕΙΝ** **ΘΟ** **ΠÚΝΤ** **ÇÚΙΞ** **ΠÚΝΤ**.
19 **ΑΞΥΣ** **ΘΥΘΑΙΡΤ** **ΣÉ** **ΛΕΙΣ** **ΣΙΝ**, **ΑΞΥΣ** **ΤΥΣΑ**, **ΒÍΣE** **ΟΣ** **ÇΙΟΝΝ**
20 **ÇÚΙΞ** **ΜΒΑΙΛΤE**, **ΑΞΥΣ** **ÇÁΙΝΙΞ** **ΦΕΑΡ** **ΕΙΛΕ** **ΑΞΥΣ** **ΘΥΘΑΙΡΤ**
ΣÉ, **Α** **ΡÍ**, **ΣΙΝÉ** **ΘΟ** **ΠÚΝΤ** **ΑΞΑΤ**. **ΘÍ** **ΣÉ** **ΦΙΛΤE** **Ι** **Ν-ΕÁΘΑÇ**
21 **ΑΞΑΜ**. **ÓΙΡ** **ΒÍ** **ΕΑΞΑΛ** **ΑΞΑΜ** **ΡÓΜΑΤ**, **ΜΑΡ** **ΙΣ** **ΘΥΙΝΕ**
ÇΡΥΑΘ **ÇΥ**. **ΤÓΞΑΝΝ** **ΤÚ** **ΑΝ** **ΡΥΘ** **ΝÁR** **ÇUIRIS** **ΣÍΟΣ**, **ΑΞΥΣ**
22 **ΘΑΙΝΕΑΝΝ** **ΤÚ** **ΑΝ** **ΦÓΞΜΑΡ** **ΝÁF** **ÇUIRIS**. **ΑΞΥΣ** **ΘΥΘΑΙΡΤ**
ΣÉ **ΛΕΙΣ**, **ΑΡ** **ΘΟ** **ΘÉΑΛ** **ΦÉΙΝ** **Α** **ΘΕΙΡΙΜ** **ΒΡΕΙÇ** **ΟΡΤ**, **Α** **ΘΡΟÇ-**
ΣΕΙΡΒÍΣΙΞ. **ΘÍ** **'ΦΙΟΣ** **ΑΞΑΤ** **ΣΥΡ** **ΘΥΙΝΕ** **ÇΡΥΑΘ** **ΜÉ**, **ΣΟ**
ΥΤÓΞΑΙΜ **ΑΝ** **ΡΥΘ** **ΝÁR** **ÇUIREAS** **ΣÍΟΣ**, **ΑΞΥΣ** **ΣΟ** **ΜΒΑΙΝΙΜ**
23 **ΑΝ** **ΦÓΞΜΑΡ** **ΝÁR** **ÇUIREAS**; **ΑΞΥΣ** **ÇΑΘ** **'N-A** **ÇΑΘΘ** **ΝÁR**
ÇUIRIS **ΜΟ** **ÇΥΘ** **ΑΙΡΞΙΘ** **ΣΑ** **ΘΑΝÇ**, **Ι** **ΥΤΡΕÓ**, **ΝΥΑΙΡ** **Α** **ÇΙΟÇ-**
24 **ΦΑΙΝΝ** **ΣΟ** **Ν-ΕΙΛΕÓÇΑΙΝΝ** **É** **ΦÉΙΝ** **ΑΞΥΣ** **ΑΝ** **Τ-ÚNCAMUS?** **ΑΞΥΣ**
ΘΥΘΑΙΡΤ **ΣÉ** **ΛΕΙΣ** **ΑΝ** **ΜΥΙΝΤΙΡ** **Α** **ΒÍ** **ΛÁΙÇΤΡΕΑÇ**, **ΤÓΞΑΙΘ**
ΥΑΙΘ **ΑΝ** **ΠÚΝΤ** **ΑΞΥΣ** **ΤΥΞΑΙΘ** **É** **ΘΟ'N** **ΦΕΑΡ** **ΣΟ** **ΘΦΥΙΛ** **ΝΑ**
25 **ΘΕΙÇ** **ΘΠÚΝΤ** **ΑΙΞE**. **ΑΞΥΣ** **ΘΥΘΡΑΘAR**, **Α** **ΡÍ**, **ΤÁΙΘ** **ΘΕΙÇ**
26 **ΘΠÚΝΤ** **ΑΙΞE**. **ΘΕΙΡΙΜ-SE** **ΛΙΘ-SE**, **ÁΜÇΑÇ**, **ΑΝ** **Τ-É** **ΣΟ**
ΘΦΥΙΛ **ΑΙΞE** **ΤΑΘΑΡΦΑΡ** **ΘÓ**, **ΑΞΥΣ** **ΒΕΙΘ** **ΦΛÚΙΡSE** **ΑΙΞE**;
ΑΞΥΣ **ΑΝ** **Τ-É** **ΝΑ** **ΦΥΙΛ** **ΑΙΞE**, **ΤÓΞΦΑΡ** **ΥΑΙΘ** **ΑΝ** **ΡΥΘ** **ΑΤÁ**
27 **ΑΙΞE**. **ΑÇ** **ΝΑ** **Η-ΕΑΣÇÁΙΡΘE** **SEO** **ΝÁR** **Θ'ÁIL** **ΛΕÓ** **ΜΙΣE**
ΒΕΙÇ **ΑΜ'** **ΡÍ** **ΟΡÇΑ**, **ΤΥΞΤΑΡ** **ΑΝΣΟ** **ΙΑΘ** **ΑΞΥΣ** **ÇΥΡΤΑΡ** **ÇΥΝ**
ΒÁΙΣ **ΟΣ** **ΜΟ** **ÇÓΜΑΙΡ** **ΙΑΘ**.
28 **ΑΞΥΣ** **ΝΥΑΙΡ** **Α** **ΒÍ** **ΑΝ** **ΜÉΙΘ** **ΣΙΝ** **ΡÁΙΘΤE** **ΑΙΞE**, **ÇΥΑΙΘ** **ΣÉ**
ΑΡ **ΑΞÁΙΘ** **ΑΞ** **ΘΥΛ** **ΣΥΑΣ** **ΣΟ** **Η-ΙΕΡÚΣΑΛΕΜ**.
29 **ΑΞΥΣ** **ΘΟ** **ÇÁRLA**, **ΝΥΑΙΡ** **Α** **ΒÍ** **ΣÉ** **ΑΞ** **ΤΕΑÇΤ** **Ι** **ΝΞΑΡ** **ΘΟ**

* Ver. 13. "Çυξ sé θóιθ θείç θπúííτ." — **ΑΝ** **ΝÍΘ** **ΑΡ** **Α** **ΥΤΥΞΤΑΡ** **ΠÚΝΤ** **ΑΝΣΟ** **ΙΣ** **ΜΝÁ** **Α** **ΤΥΞΤÍ** **ΑΝ** **ΥΑΙΡ** **ΣΙΝ** **ΑΙΡ**, **ΝÚ**, **ΣΑ** **ΛΑΙΘΙΝ** **ΜΙΝΑ**, **ΑΞΥΣ** **ΘΟΘ** **ΙΟΝΑΝ** **É** **ΑΞΥΣ** **ΤΡÍ** **ΠÚΝΤ** **ΛΕΑÇ-ÇΟΡÓΙΝΝ**, **Υ'** **ΑΙΡΞΕΑΘ** **ΝΑ** **Η-ΑΙΜΣΙΡΕ** **SEO**.

bētpagē i mbetánia, láim leis an sliab̃ ar a dtugtar
 olibet, gur cuir sé uair̃ beirt d'á d̃eisgiobuil, agus 30
 go ndubairt sé leo: Céigĩ isteać sa baile atá ar b̃ur
 n-ađaĩo anonn; agus nuair a rađaĩo sib̃ isteać ann
 geob̃aĩo sib̃ ceangailte ann searrać asail nár suĩo
 don duine riam̃ fós air; sđaoilĩo é agus tugaĩo cúđam
 é. Agus má fiafraigeann doinne d̃ib̃, Cad c̃uige 31
 d̃aoib̃ é sđaoileab̃? abraĩo leis mar seo: Mar teas-
 duigeann sé ó'n dtigearna. Agus d̃imc̃iđ na teac̃- 32
 cairí, agus fuarađar, mar a dubairt sé, an searrać
 'n-a s̃easam̃. Agus nuair a bíod̃ar 'đá sđaoileab̃ 33
 dubairt an muintir n-ar leo é: Cad c̃uige d̃aoib̃
 beic̃ ađ sđaoileab̃ an triorraiđ? Agus dubrađar- 34
 san: Mar teasduigeann sé ó'n dtigearna. Agus 35
 tugađar ađ triall ar íosa é, agus do leađar a
 mbrait ar an searrać agus cuirear íosa ar a muin.
 Agus ađ gluaiseaćt do bíod̃ar ađ leađar a mbrać 36
 amac̃ ar an slíđ. Agus nuair a bí sé ađ teac̃t i nđar 37
 d̃fánaio olibeit, t̃usnuiđ na d̃eisgiobuil go léir
 ar d̃ia do molão le đáirdeac̃as, do đuc̃ ár̃o, mar
 đeall ar na mírbúiltí móra go léir a c̃onacađar.
 Agus d̃eirib̃is: Molão leis an t-é atá ađ teac̃t 'n-a rí 38
 i n-ainim an t̃igearna; sioc̃cain ar neam̃ agus đlóire
 ins na flac̃ais. Agus bí cuir̃ de sna fairisiniđ sa 39
 tsluađ agus dubrađar leis: A máigist̃ir, cuir
 smaćt ar do d̃eisgiobuil. Agus dubairt sé leo: 40
 Deirim lib̃, má éistio siab̃ san, go liúđfaĩo na cloca
 amac̃.

agus nuair a t̃ániđ sé i đcómđar agus c̃onaic sé 41
 an caćair do đoil sé ar a son, agus dubairt sé: Agus 42
 d̃á mbeab̃ 'fios ađat-sa, sa lá so féin atá ađat, na
 neic̃e atá c̃un síoc̃cána d̃uit; táio siab̃, ámćac̃, i
 b̃folac̃ ó d̃súilib̃. Óir tiocfaĩo na laećanta ionac̃ 43
 agus cuirf̃io do nam̃aĩo claĩoe mór-tímpal ort, agus
 d̃únfaĩo siab̃ isteać tu agus d̃éanfaĩo siab̃ cum-
 anđarać ort ó'n uile t̃aoib̃. Agus d̃éanfaĩo siab̃ tu 44
 t̃reasđairt ar an dtalam̃, tu féin agus do clann atá
 ionac̃, agus ní f̃áđfaĩo siab̃ cloć ar muin cloic̃e ionac̃,
 toisđ nár aic̃niđis an t-am 'n-a dtáiniđ d̃ia cúđat.

Agus c̃uaĩo sé isteać sa teampul, agus c̃rom sé 45
 ar an muintir a bí ađ d̃iol agus ađ ceannać ann do

46 ὁ ἰβίρτ ἀμαῖ ἀς. ἴζα ράϑο λέο: τὰ σγρίοϑῆτα: ¹ τῖς
cun úrnuiḡṡte iseϑϑ mo ṡṡḡ-se: Δῇ τὰ cuiniḡéar biṡ-
eamṡnac ὀέαντα αḡαιϑ-se ὀe.

47 Ἀḡus ὀί sé αḡ τεαḡasḡ; sa teampul ḡac lá. Ἀḡus
ὀί uaṡtarám na saḡart αḡus na σγρίϑneóirí αḡus na
48 h-uaisle a ὀ'iarraiϑ é ḡur ḡun báis, αḡus níor
ὀ' féirir leó cuimneam̃ ar caϑ a ὀeanfaiϑís, mar ὀί
na ὀaoine ḡo léir ar cinniol αḡ éisteacṡt leis.

CAIBIṢIOL XX.

PARABAL AN LUṢṢ SAOṢRUIḡṡTE. I ὀtaoṑ cánaṡ a ὀíol le
Caesar. αḡus i ὀtaoṑ aiseirḡe na marṑ.

1 αḡus ὀo ṡárla, lá ὀe sna láeṡantaiϑ sin, αḡus é
αḡ τεαḡasḡ na ὀὀaoine sa teampul αḡus αḡ craoṑ-
sgaoileϑ na tsoisḡéil, ḡo ὀṡáinis uaṡtaráin na
2 saḡart αḡus na σγρίϑneóirí αḡus na seanóirí, αḡus
ḡo ὀouṑraṑar leis: Innis ὀúinn caϑ é an τ-úḡṑarás
αṡá αḡat ḡun na neṡte seo ὀéanam̃? αḡus cé ṡus
3 ouṡ an τ-úḡṑarás san? αḡus ouṑairṡ íosa leó
ἴζα ὀḡreagṡaṑ: ḡiaḡrócaṑ-sa, leis, ὀíṑ-se don ḡocal
4 amáin. ṡusaiϑ ḡreagṡa orm: An baisteϑ a ὀein
5 eóin, ar ὀ' ó neam̃ é nó ó ὀaoine? αḡus ὀíoṑar αḡ
maṡṡnam̃ 'n-a n-aighe, αḡus ouṑraṑar leó féin: Má
ὀeirimíϑ ḡur ὀ' ó neam̃ é ὀéarḡaiϑ sé: Caϑ 'n-a
6 ṡaoṑ nár ḡreṑeabṑair é, má seϑ? αḡus má ὀeir-
imíϑ ḡur ὀ' ó ὀaoine é ḡeobṑaṑ na ὀaoine ḡo léir ὀo
ḡloṡaiϑ ionainn, óir is ὀeimim leó ḡur ḡáir eóin.
7 αḡus ὀ'ḡreagṡaṑar ná raiϑ ḡios acu cár ὀ' as é.
8 αḡus ouṑairṡ íosa leó: Ní lúḡa 'ná maf a neósḡaṑ-
sa ὀaoiṑ-se caϑ é an τ-úḡṑarás αṡá αḡam ḡun na
neṡte seo ὀéanam̃.
9 αḡus ḡrom sé ar an soluíϑ seo ὀo laṑairṡ leis na
ὀaoine: ² ὀo ὀein ouine ḡíonḡorc αḡus ḡuir sé é
ḡun luṡṡ saoṡruiḡṡte, αḡus ὀί sé féin i ὀouṡṡaiḡ ias-

¹ Isáias lvi. 7; Ierem. vii. 11

² Isáias v. 1; Ierem. ii. 21.

ACTA AR FEAÐ AÐFAÐ. AGUS NUAIR ÉÁNIÐ AN T-AM CUIR 10
 SÉ SEIRBÍSEAC LEIS AÐ TRIALL AR AN LUCT SAOÐRUIÐTE
 A D'ARRAIÐ TORAÐ AN FÍONÐUIRT. AGUS DO ÐABÐADAR
 AIR, AGUS CUIREADAR UACTA FOLAM É. AGUS CUIR SÉ 11
 SEIRBÍSEAC EILE CÚCA. ÐABÐADAR AIR SIN, LEIS; AGUS
 CUGADAR TARCUISNE DÓ, AGUS CUIREADAR UACTA FOLAM
 É. AGUS CUIR SÉ CÚCA AN TRÍMAÐ DUINE. DO CRÉACT- 12
 NUIÐAR É SIN, AGUS CAITEADAR AMAÐ É. ANSAN 13
 DUBAIRT TIÐEARNNA AN FÍONÐUIRT: CAÐ A DÉANFAÐ?
 CUIRFEAÐ CÚCA MO MÁC DÍLIS FÉIN; B'FÉIDIR NUAIR A
 CÍFID SIAÐ É SIN GO MBEID URAIM ACU DÓ. AC NUAIR 14
 A CONAIC AN LUCT SAOÐRUIÐTE É DENEADAR MACÐNAM,
 AGUS DUBRADAR: SIÐÉ AN T-OIGRE; MARÐUIÐMÍS É
 I DCREÓ GO MBEID AN OIGREACT AÐAINN. AGUS CAIT- 15
 EADAR AMAÐ AS AN D'FÍONÐORT É, AGUS MARÐUIÐGEADAR
 É. CAÐ A DÉANFAID TIÐEARNNA AN FÍONÐUIRT LEÓ SAN?
 TIOCFAID SÉ AGUS DÉANFAID SÉ IDÉ AR AN LUCT SAOÐ- 16
 RUIÐTE SIN, AGUS TABARFAID SÉ AN FÍONÐORT DO
 ÐAOINIÐ EILE. AGUS NUAIR AIRIÐGEADAR-SAN AN FOCAL
 DUBRADAR: NÁR LEIÐID DIA SAN! AGUS D'FÉAC SÉ 17
 ORÐA AGUS DUBAIRT SÉ: MÁ SEAÐ CAÐ É SEO ATÁ
 SGRÍOBÐA: ¹ AN CLOC A CAIT NA SAOIR UACTA TÁ SI 'N-A
 CLOIC CINN CÚINNE. AN T-É A CUITFID AR AN ÐCLOIC SIN, 18
 BASCFAR É; AC AN T-É GO DUITFID SÍ AIR, MEILFID SÍ É.

AGUS BÍ UACTARÁIN NA SAÐART AGUS NA SGRÍÐNEÓIRÍ 19
 A D'ARRAIÐ A LÁM DO CUR AIR LÁITREAC, AC BÍ EAGLA
 NA TDAOINE ORÐA; ÓIR BÍ FÍOS ACU ÐUR CÚCA FÉIN AN
 TSOLUID A LABAIR SÉ.

AGUS BÍODAR AÐ FAIRE, AGUS CUIREADAR CUIÐE LUCT 20
 FILL DO LEIÐFEAÐ ORÐA ÐUR ÐAOINE MACÁNTA IAD, CUN
 BUNTÁISTE DREIT AIR 'N-A CAINN, I DCREÓ GO NDÉAN-
 FAIDÍS É TABAIRT SUAS DO CORMACT AGUS D'ÚÐARÁS AN
 ÐOIBEARNÓRA. AGUS CUIREADAR CEIST CUIÐE AGUS DUB- 21
 RADAS: A MÁIÐISTIR, IS EÓL DÚINN GO LABRANN TÚ
 AGUS GO MUINEANN TÚ DO RÉIR NA FÍNINNE, AGUS NÁ
 FUIL BEANN AÐAT AR PEARSAIN, AC AN TSLÍÐ CUN DÉ DO
 MÚINEAÐ GO FÍOS; AN DLEAÐTAC DÚINN CÍOS DO DÍOL 22
 LE CAESAR, NÓ ÐAN A DÍOL? AGUS MAR CONAIC SÉ AN 23
 FEALL A BÍ IONTA, DUBAIRT SÉ LEÓ: CAÐ CUIÐE ÐAOID

¹ Salm cxvii. 22; Isáias xxviii. 16; Ðníom. iv. 11.

- 24 beic a'm brat? Taisbeánaið pingin dom. Cé leis
an íomáig agus an sgríobinn atá uirthi? D'freaas-
- 25 radar agus duibradar: le Caesar. Agus duibairt
sé leo: ¹ Má seað tuḡaið do Caesar na neite is le
- 26 Caesar agus tuḡaið do Dia na neite is le Dia. Agus
níor féadadar loct fágail ar a caint i látais na
n Daoine; agus le h-iongna, mar geall ar an
b'freastra, d'éisteadar.
- 27 Agus táinig cuid de sna Saducíneachaið, daoine
a séanann aireiríge na colna, agus cuireadar ceisð
- 28 cuige, agus duibradar: A Máistir, do sgríob Maois
duinn, ² Má geibeann oirctáir duine bás agus bean
pósta aige, agus gan clann aige, go nglacfað a
oirctáir an bean agus go dtógað sé sliocht d'á
- 29 oirctáir. Bí mórseisear oirctás ann, agus do pós
an céad duine acu bean, agus fuair sé bás gan
- 30 sliocht. Do tóg an tarna duine acu an bean, agus
31 fuair sé sin bás, leis, gan sliocht. Do tóg an trímað
duine í. Agus mar sin do'n mórseisear go léir,
- 32 agus níor fágadar sliocht, agus fuaradar bás. 'N-a
33 ndiaid go léir fuair an bean bás. Sá n-aireiríge,
ámhac, cé cu oíob go mbeid sí 'n-a mnaoi aige? Óir
- 34 bí sí 'n-a mnaoi, as an mórseisear. Agus duibairt
íos a leo: Pósaið agus tuḡcar le pósad clann an
- 35 tsaogail seo. Ac an muntair go bfeicfar gur fiú
iad an saogal iú a tabairt dóib agus an aireiríge ós
na mairb, ní pósfar iad agus ní glacfaid siad mná.
- 36 Óir ní féadfaid siad bás d'fágail a tuille; óir beid
siad ar don dul leis na h-aingil agus 'n-a sclaínn as
Dia, mar isiad clann na h-aireiríge iad.
- 37 Ac taisbeánann Maois féin, as an dtor, go
n-eireócaid na mairb, mar a dtuḡann sé ar an dtighearna
- 38 lácóib. Ní do daoine atá marb is Dia é amhac, ac
39 do daoine atá beo; óir is beo dó iad go léir. Agus
d'freaasair cuid de sna Sgríobneóirí é agus duib-
- 40 radar: A Máistir, is maic adubrais é. Agus as
san amac níor leomáig doinne acu don ceist do
cur cuige.

¹ Róm. xiii 7.² Deut. xxv. 5.³ exod. iii. 6.

AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: CONUS ADÉIRIO SIAO CRÍOST 41
A BEIT 'N-A MÁC AS DÁIBIO, AGUSS GO NDEIR DÁIBIO 42
FÉIN, I LEABAR NA SALM, ¹ DUBAIRT AN TIGEARNNA LE
M' TIGEARNNA: SUIO AS MO DEIS, GO SCUIREAO DO 43
NAMAIÓ MAR ÉACA FÉ D'COSAIÓ. TUGANN DÁIBIO A 44
TIGEARNNA AIR; AGUS CONUR ATÁ SÉ 'N-A MÁC AIGE?

ANSAN DUBAIRT SÉ LE N-A DEISGIOLAIÓ AGUS NA 45
DAOINE GO LÉIR AS ÉISTEACHT LEIS: SEACNAIO NA SGRIÓ- 46
NEÓIRÍ. IS MAIT LEÓ SIUBAL I RÓBAÍÓ FADA, AGUS
DAOINE BEIT AS FÁILTIÚ DÓIO AR AN MARGAO, AGUS NA
SUIOCÁIN UACTARAÇA D'FAGAIL INS NA SINAGÓGAIÓ, AGUS
UA N-INEAOA UACTARAÇA AS UA SÉASCAIB. SLOIGIO 47
SIAO TIGTE NA MBAINTREAC, 'GÁ LEIGINT ORCA ÚRNUIGTE
FADA DO RÁO. ISIAO A GEODAIÓ AH DAOR-BREIT IS
TROIME.

CAIBIDIOI XXI.

CIANÓG NA BAINTRÍGE. NA CÓMARCAÍ A ÉIOCPAO ROIM ÍDE
IERÚSALEM, AGUS ROIM DEIRE AN TSAOĞAIL.

AGUS BÍ SÉ AS FÉACAINC AR NA DAOINE A BÍ SAIDÓIS 1
AGUS IAO AS CUR A DABARCTAS ISTEAC SA CISTE. AGUS 2
CONAIC SÉ BAINTREAC DÓCT AS TEACHT, AGUS CUIR SÍ DÁ
CIANOÍG ISTEAC ANN. AGUS DUBAIRT SÉ: GO DEIMIN 3
ADÉIRIM LIÓ, DO CUIR AN BAINTREAC DÓCT SAN NÍOS MÓ
ISTEAC 'NÁ MAS A CUIR AN CUIO EILE GO LÉIR. ÓIR IS 4
D'Á N-IOMARCA A CUIREADAR SAN GO LÉIR RUO ISTEAC
I DABARCTAS DÉ, AC IS D'Á H-UIREASBA A CUIR SÍ SEO
ISTEAC RUO, A RAIÓ AN TSAOĞAIL AICI.

AGUS BÍ DAOINE ÉIGIN 'Á RÁO, I DCAOB AN TEAMPAIL, 5
SUR B' ÁLUINN NA CLOCA A BÍ ANN AGUS NA TÍOBLAICÍ, AGUS
DUBAIRT SÉ: NA NEITE SIN A CÍONN SIÓ, TIOCPAIO NA 6
LAETANTA AGUS NÍ FÁGFAR CLOC AR MUIN CLOICE DÍOB
SAN RAOBAD. AGUS CEISTIĞEADAR É AGUS DUBRADAR: 7
A MÁIGISTIR, CAČAIN A BEIO SAN AMLAIÓ, AGUS CAO É
AN CÓMARCTA A BERÓ AR NA NEITE SIN A BEIT AS TEACHT?

¹ Salm cix. 1.

- 8 AGUS DUBAIRT SÉ: SEACHNAIÖ AGUS NA MEALLTAR SIÖ;
ÓIR TIOCFAIÖ A LÁN AM' AINIM-SE AGUS DÉARFAIÖ SIAÖ:
Is mise é, AGUS TÁ AN T-AM I BFOGUS: AC NÁ LEANAÖ
IAÖ.
- 9 AGUS NUAIR A Ö'AIReÓCAIÖ SIÖ CAČANA AGUS CAIS-
MEARČA NÁ BIoÖ SĠANNRAÖ ORAIÖ, ÓIR NÍ FOLÁIR NA
NEIČE SIN A ČEAČT AR DČUIS, AC NÍ DEIRE LÁIČREAČ É
10 FÓS. ANSAN DUBAIRT SÉ LEÓ: EIREÓCAIÖ CINE I
N-AĠAIÖ CINE AGUS RÍĠEAČT I N-AĠAIÖ RÍĠEAČTA,
- 11 AGUS BEIÖ LUASCAČA MÓRA TALMAN I N-A LÁN ÁIČ-
EANA, AGUS PLÁIĠEANA, AGUS ĠORTA, AGUS NEIČE SĠANN-
RAMLA Ó'n SPÉIR, AGUS CÓMARČAÍ MÓRA.
- 12 AC ROIM ČEAČT DO SNA NEIČIÖ SIN ĠO LÉIR CUIRFIÖ
SIAÖ A LÁMA ORAIÖ-SE AGUS CRÁÖFAIÖ SIAÖ SIÖ, AĠ BÚR
MBREIČ I LÁČAIR NA SINAĠÓĠ, AGUS INS NA PRÍSÚNAIÖ;
AĠ BÚR DČARANĠ I LÁČAIR RÍĠČE AGUS I LÁČAIR UÁČT-
13 ARÁN, MAR ĠEALL AR M'AINIM-SE. BEIÖ SAN I N'FIAÖ-
14 NUISE ÖAOIÖ-SE, ÁMČAC. CEAPAIÖ I NÖÚR N-AIGNE,
D'A ÖRÍĠ SIN, ĠAN MAČTNAĠ A ÖÉANAĠ ROIM RÉ AR CONUS
15 A FREAĠRÓCAIÖ SIÖ, ÓIR TABARFAÖ-SA ÖAOIÖ BÉAL AGUS
EAGNA NÁ FÉAÖFAIÖ BÚR NAMAIÖ ĠO LÉIR CUR 'N-A ĠCOINN-
16 IÖ 'NÁ LABAIRT 'N-A ĠCOINNIÖ. AGUS TABARFAIÖ BÚR
N-AIČREAČA AGUS BÚR MÁIČREAČA SUAS D'BÚR NAMAIÖ
SIÖ, AGUS BÚR NÖRIOČÁRAČA, AGUS BÚR NĠAOLTA, AGUS
17 CUIRFIÖ SIAÖ CUIÖ AĠAIÖ ČUN BÁIS. AGUS BEIÖ FUAČ
18 AĠ ĠAC AOINNE ÖAOIÖ MAR ĠEALL AR M'AINIM-SE. AC
19 RUIBE DE ĠRUAIĠ BÚR ĠCINN NÍ RAĠAIÖ AMÚ. I NÖÚR
BFOIÖNE A ČOIMEÁÖFAIÖ SIÖ BÚR N-ANAMNAČA.
- 20 ¹AC NUAIR A ČIFIÖ SIÖ IERÚSALEM D'A ČÍMPALAÖ LE
SLUAĠ BÍÖ FIOS AĠAIÖ AN UAIR SIN A H-ÍDIÚ BEIČ BUAILTE
21 LIÖ. ANSAN NA ÖAOINE ATÁ I N-LUÖAÉA TEIČIÖIS ČUN
NA ĠCNOC, AGUS NA ÖAOINE ATÁ 'N-A LÁR IMČIĠIÖIS AMAČ,
AGUS NA ÖAOINE INS NA TUAIČIÖ NÁ TÉIÖIS ISTEAC INČI;
22 ÓIR IS LAEČANTA DÍBEIRĠE NA LAEČANTA SAN, AGUS Cóm-
23 LÍONFAR ĠAC A BFUL SĠRÍÖČTA. Is LÉANMAR, ÁMČAC,
DO LUČT CLAINNE Ö'IOMPAR AGUS DO LUČT BANALTRANAIS
INS NA LAEČANTA SAN, ÓIR BEIÖ ĠUAIĠ ANA-ÖIAN AR AN
24 NÖÚČAIĠ, AGUS FEARĠ ČUN NA NÖAOINE SEO. AGUS
CUIRFIÖ SIAÖ LE BÉAL AN ČLAIÖIM, AGUS BÉARFAR

I mbraighíneas iad ar fuir na ngeinte go léir, agus beir ierusalem treasgartha fé cosaib na ngeinte, go dtí go gcomlíonfar tréimseada na ngeinte.

¹ Agus beir cómarcháí sa ghréin agus sa rae agus 25 ins na réiltib; agus brúct na ngeinte ins na tíor-
chaib, tré mearbhall foctraim na mara agus na dtonn.
Daoine d'á bfeócaib le sgannraib, as cuimneam ar 26
cad a beir le teacht ar an ndóman go léir, mar beir
cómaicta na bflaictas d'á suaictaib. Agus an uair sin 27
cíftib siad mac an Duine as teacht i sgamal te mór-
cómaict agus le gradam. Nuair a beir na neite seo 28
as tusnú, ámtaict, déimib-se féadaint suas agus búr
gcinn do chógaict, mar tá búr bfuasgaict buailte
lib. Agus do labhair sé soluib leó: Cionn sib an 29
crann fíge agus na crainn go léir; nuair a bíonn a 30
dtoraib acu d'á cur amaic is eól daoib an samsa beir
buailte lib. Mar sin daoib-se; nuair a cíftib sib na 31
neite seo as teacht bíob 'fios asaib rígeaict Dé beir
buailte lib. Abraim lib go deimib ná beir an 32
tslioict so imctiacte go gcomlíonfar na neite seo go
léir. Rašaib neam agus talam ar neamníb, ac ní 33
rašaib mo breictre-se an neamníb.

Ac tušaib aire daoib féin sar a rašaib búr gcroicta 34
i ndúire le craos agus le meisge agus le cúram
an tsaošail seo, agus go dtiocfaib an lá úb go
h-obann oraib. Óir tiocfaib sé ar nós gaste an 35
na daoine go léir atá suiote as uaictar an domain
uile. Déimib faire, d'á bríš sin, as déanam úr- 36
nuiacte coitcianta, ionus gur bfiú sib dul ó sna
neite sin go léir atá te teacht, agus seasam i láctair
míc an Duine.

Agus bíob sé as teasas sa teampul gac lá; 37
agus d'imctiactaib sé amaic agus tušaib sé an oibce
ar an sliab ar a dtuštair Olibet. Agus tšaib na 38
daoine go léir go moict ar maidin isteaict sa teampul
cun beir as éistaict leis.

¹ Isaias xiii 19; Ezech. xxxiii. 7; Ióel ii. 10, 31; iii. 7.

CAIBIBIOL XXII.

FEALL LÚDÁIS. AN SUIPÉAR. DEIRINEAC. AN CÉAD CUIR DE
 ÉUAIRISIS NA PAISE.

1 AGUS BÍ FÉILE AN ARÁIN SAN GHOST I N-ACMAIREACT,
 2 AR A DUTASTAR AN CÁIS. AGUS BÍ UACTARÁIN NA SAGART
 AGUS NA SGRIÓNEÓIRÍ AS CUIMNEAMH AN CONUS A ÉIOC-
 FAIDÍS AR ÍOSA CUR CUN BÁIS; AC BÍ EAGLA NA NDÓINE
 3 ORÇA. AC DO ÉUAIR SÁTAN ISTEAC I N-LÚDÁS, AR A
 4 DUTASTÍ ISCARIÓT, DUINE DE'N DÁRÉAS. AGUS D'IMTÍG
 SÉ AGUS DO LABAIR SÉ LE H-UACTARÁIN NA SAGART AGUS
 LEIS NA GHIUSTÍSÍB, AR CONUS A DÉANFAID SÉ É ÉABAIRT
 5 SUAS DÓIB. AGUS BÍ ÁTAS ORÇA, AGUS D'EINEADAR
 6 MARSAID LEIS GO DCAIDANSADÍS AIRGEAD DÓ. AGUS
 D'EIN SÉ AN MARSAID LEÓ, AGUS BÍ SÉ AS FAIRE GO
 DPAID SÉ CAOI AR É ÉABAIRT SUAS DÓIB NUAIR NÁ BEAD NA
 DÓINE ANN.

7 AGUS ÉÁINIS LÁ AN ARÁIN SAN GHOST, NUAIR BA CEART
 8 AN T-UAN CÁSGA DO MABÚ. AGUS CUIR SÉ UAIR
 PEADAR AGUS EÓIN, AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: TÉIGID
 9 AGUS OLLAMUIGID AN CÁIS DÚINN GO N-ITEAM É. AGUS
 DUBRADAR-SAN: CANAD IS TOIL LEAT GO N-OLLAMÓC-
 10 AIMÍS É? AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: FÉAC, NUAIR A
 RAID SÍB ISTEAC SA CACAIR, BUAILFID DUINE UMAID
 AGUS ÁRTAC UISGE AIGE D'Á IOMPAR; LEANAD É GO DTÍ
 11 AN TIG GO RAID SÉ ISTEAC ANN; AGUS ABRAID LE FEAR
 AN TIGE SIN, DEIS AN MÁIGISTIR LEAT: CÁ BFUL AN
 SEÓMRA BÍD GO N-ITEAD AN CÁIS I BFOCAIR MO
 12 D'EISGIBUL? AGUS TAISBEÁID SÉ DAOIB SEÓMRA
 MÓR AGUS É CURÇA I DTREÓ, AGUS D'EINID AN T-OLLAMÚ
 13 ANSAN. AGUS D'IMTIGEADAR AGUS FUARADAR GAC NÍD MAR
 A DUBAIRT SÉ LEÓ AGUS D'OLLAMUIGEADAR AN CÁIS.

14 AGUS NUAIR A ÉÁINIS AN T-AM DO SUID SÉ, AGUS AN S
 15 DÁRÉAS ASPOL I N-A FOCÁIR; AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ:
 BA MÓR É MO MIAN AN CÁIS SEO D'ITE 'NBUR BFOCAIR
 16 ROIM FULANG DOM; ÓIR DEIRIM LÍB NÁ H-ÍOSPAD É
 17 FEASDA GO DTÍ GO GCOMLIONFAR É I RÍGEACT DÉ. AGUS
 ÉOG SÉ AN CAILÍS AGUS DO GAD SÉ BUIDEACAS AGUS

DUÐAIRT: GLACAIÐ AGUS RAINNIÐ EADRAIÐ; ÓIR DEIRIM 18
 LIÐ NÁ H-ÓLFAÐ DE TORAÐ NA FÍNEAMNA GO DTAZAIÐ
 RÍGEACHT DÉ. ¹ AGUS TÓS SÉ ARÁN AGUS ZAIÐ SÉ BUIÐ- 19
 CÁS AGUS DO BŪRIS SÉ É AGUS TUS SÉ DŌIÐ É AGUS
 DUÐAIRT SÉ: 'SÉ MO CŌRP É SEO, A TUGTAR AR BŪR SON;
 DĒINIÐ AN NÍÐ SEO MAR CŪIMNEAM ORM.* AGUS MAR 20
 AN ZCÉADNA AN CAILÍS, TAR ÉIS SUIPÉIR, AGUS DUÐAIRT
 SÉ: AN CAILÍS Í SEO AN TIOMNA NUA AM' CUIÐ FOLA, A
 DOIRTGAR AR BŪR SON.

AC FÉAC, TÁ LÁM AN T-É A DÍOLFAIÐ MÉ AR AN MBÓRÐ 21
 AM' TEANNTA. IS FÍOS GO BFUL MAC AN DUINE AZ 22
 IMTEACHT, ² FÉ MAR ATÁ CEAPAIÐE, AC IS LÉANMAR DO'N
 T-É SIN TRÉ N-A MBRACTGAR É. AGUS CROMADAR-SAN AR 23
 A FIAFRAIGE EACTARCA FÉIN CÉ'CU DÍOÐ A BÍ CUN SAN DO
 DĒANAM.

AGUS BÍ TNÚT EACTARCA, LEIS, FÉACAINC CÉ'CU DÍOÐ 24
 BA CUIÐE BEIT I N-UACHTAR. AGUS DUÐAIRT SÉ LEÓ: 25
 ZABAIÐ RÍZTE NA NGEINTE FORLÁMAS ORCA, AGUS TUGTAR
 DAOINE FOZANTA AR NA DAOINE GO MBÍONN CŌMACHT ACU.
 NÍ MAR SIN DAOIB-SE ÁMŌAC; AC. AN T-É IS MÓ ORAIÐ 26
 BÍOÐ SÉ MAR AN T-É IS ÓIGE, AGUS AN FEAR CINN RIAIN
 I N'FEAR FRIOTÁLMA. ÓIR CÉ'CU IS MÓ, AN T-É ATÁ 'N-A 27
 SUIÐE NÓ AN T-É ATÁ AZ FRIOTALAM? NAC É AN T-É
 ATÁ 'N-A SUIÐE? AC TÁIM-SE I NBŪR MEASZ AR NÓS
 AN T-É A DĒINEANN FRIOTALAM. AGUS IS SIÐ-SE DO 28
 LEAN AM' FOCAIR-SE AM' CACTAIB. AGUS TUGAIM-SE 29
 DDAOIB-SE RÍGEACHT, FÉ MAR A TUS M'ACTAIR DŌM-SA;
 SIÐ A BEIT AZ IÐE AGUS AZ ÓL AS MO BÓRÐ, AM' RÍGEACHT, 30
 AGUS I NBŪR SUIÐE AR CACTAOIREACAIÐ RÍOZA AZ TABAIRT
 BREITE AR DÁ TREIB DĒASZ ISRAÉIL.

¹ 1 COR. XI. 24.

² SALM XL. 9.

* VER. 19. "DĒINIÐ AN NÍÐ SEO MAR CŪIMNEAM ORM."—TÁ
 AN ÍÐBIRT SIN AGUS AN T-SÁCRAMÍNC SIN LE LEANMAINC SA
 N-EAGLAIS GO DCÍ DEIRE AN TSAOZAIL, CUN BÁIS CRÍOST DO
 CAISBEÁNC OS ÁRÐ GO DCÍ GO DTIOCFIÐ SÉ. AC NÍ CUIREANN AN
 COMMUNORATIO SAN. NÚ AN CŪIMNEAM SAN, I N-AON CŌS, I ZCOINNIÐ
 FOLA AGUS FEOLA ÁR SLÁNUIGTEÓRA A BEIT LAITREAC GO FÍRINNEAC,
 FÉ ZNÉ AN ARÁIN AGUS AN FÍONA SO A CUIREANN I N-ÚIL A BÁS. A
 MALAIRT IS FÍOR, ÓIR IS LE N-A ÓRŌÚ FÉIN A DĒINTEAR AN CŪIM-
 NEAM SAN AGUS AN COMMUNORATIO SAN AR A BÁS, NUAIR OFRÁLTAR
 I N-ÍÐBIRT AGUS NUAIR A ZLACTAR, SA TSAÁCRAMÍNC, A CŌRP NAOMŌA
 FÉIN AGUS A CUIÐ FOLA NAOMŌA FÉIN, LE N-AR FUAZGAIL SÉ SINN.

31 AGUS DUBAIRT AN TIGEARNA: A SIMÓIN, A SIMÓIN,
 FÉAC, TÁ SÁTAN AG BÚR DÍ CÚN SÍB A CRÍATRACH MAR A
 32 DEANFAÍ CRUICNEACHT DO CRÍATRACH; AC DO D'EINEAS-
 SA SUÍO E AR DO SON IONUS NÁ CAILLFEACH AR DO CREID-
 EAMH. AGUS AR BALL, NUAIS A CASFAIR, NEARTUIG DO
 33 BRÁITRE. AGUS DUBAIRT SEISEAN LEIS: A TIGEARNA,
 TÁIM OLLAMH AR DUL LEAT-SA CÚN PRÍOSÚIN AGUS CÚN
 34 BÁIS. AC DUBAIRT SEISEAN: DEIRIM LEAT, A PEADAIR,
 NÁ GLAIOFÍO AN COILEAC INDIU GO SÉANAIR-SE TRÍ
 H-UIRE AON AITHE BEIT AGAT ORM. ³⁵AGUS DUBAIRT SÉ
 LEÓ:

35 ¹ NUAIR A CUIREAS UAIM SÍB SAN SPARÁN SAN MÁLA
 36 SAN BRÓGA, AN RAIÓ AON NÍÓ I N-EASNAH ORAIB? AGUS
 DUBRADAR: NÍ RAIÓ.* ³⁶AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: AC ANOIS,
 AN T-É 'GO BFUL SPARÁN AIGE BEIREACH SÉ LEIS É; AGUS
 MAR AN SCÉADHA MÁLA, AGUS AN T-É NÁ FUL, DÍOLAÓ
 37 SÉ A BRAT AGUS CEANNUIGEACH SÉ CLAIÓEAMH. ÓIR
 DEIRIM LÍO NÁC FOLÁIR AN MEIO SEO FÓS ATÁ SGRIÓUCHA
 DO COMLÍONAÓ IONAM-SA: ² AGUS DO LUACHACH É LE
 CUIRPTÉACÁIB: ÓIR, NA NEITE A BAINNEAN LIOM, TÁ
 38 DEIRE LEÓ. AGUS DUBRADAR-SAN LEIS: FÉAC, A
 TIGEARNA, DÁ CLAIÓEAMH ANSO. AGUS DUBAIRT SÉ
 LEÓ: NÍ BEAG SAN.

39 AGUS CUAIÓ SÉ AMAÓ, AGUS CUAIÓ SÉ, MAR BA GNÁCH,
 GO CNOC NA N-OLA-CHRANN. AGUS DO LEAN A D'EISGIOBUIL
 40 É. AGUS NUAIR A TÁINIG SÉ CÚN NA H-ÁITE DUBAIRT SÉ
 LEÓ: DEINIÓ ÚRNUIGTE SAR A DTUITFEACH SÍB I **SCAETHÁIB**.
 41 ³ AGUS D'IMTIG SÉ FÉIN UACHA TÍMPAL FAIO URCAIR
 42 CLOICE, AGUS TÁINIG SÉ AR A GLÚINIÓ AG SUÍO, AGUS
 DUBAIRT SÉ: A ACHAIR, MÁ'S TOIL LEAT É, BEIR UAIM AN
 CHILÍS SEO: AC CEANA, NÁ DEINTEAR MO TOIL-SE AC DEIN-
 43 TEAR DO TOIL-SE. AGUS DO TAISBEÁNACH DO DINGEAL
 Ó NEAMH AG CUR MISNIG AIR. AGUS BÍ SÉ I N-ANAITHE DÍAN
 44 AGUS AG SUÍO GO CRUAIÓ. AGUS BÍ ALLUS AIR A BÍ 'N-A
 45 BRAONAICÁIB FOLA AG TUITIM CÚN TAILIMH. AGUS NUAIR
 A D'EIRIG SÉ Ó'N NGUIÓE AGUS TÁINIG SÉ CÚN A D'EIS-
 46 GIOBUL FUAIR SÉ IAD 'N-A SCOLA TRÉ BRÓN. AGUS
 DUBAIRT SÉ LEÓ: CAD CUIGE DÁOIB BEIT I NBÚR SCOLA?

¹ MAT. X. 9. ² ISAÍAS liii. 12. ³ MAT. XXVI. 39; MARC. XIV. 35.

* VER 35: Other sources indicate the verse boundaries should be as indicated by ³⁵Verse . . . * ³⁶Verse . . .

EIRIGIÒ AGUS ÒEINIÒ ÙRNUIGÈ SAR A RAĞAÒ SIÒ I ƷCAÇ-
AÍB.

An fàio a bÍ sé aƷ caint, féac, éainis sluaƷ, agus 47
an t-é ar a òcuƷtÍ lúas, òuine òe'n òaréaƷ, rómpa
amaç, agus éainis sé cun íosa cun póige éabairt òó.
agus òubairt íosa: A lúas, an le póig a òein- 48
eann tú mac an òuine òo braç? agus nuair a 49
cnaic an muintir a bÍ i n'áice caò a bÍ aƷ teaçt
òubradar: An mbuailfimíò le claiòeam, a éigearna?
agus òo buail òuine acu seirbÍseac an áro-saƷairt 50
agus òain sé an cluas òeas òe. agus ò'freaƷair 51
íosa agus òubairt: Fanaíò Ʒo fóil; agus cuir sé a
lám ar cluais an òuine agus òo leisís sé é. agus 52
òubairt losa leis an muintir a éainis cuige, uaçtar-
áin na saƷart agus Ʒiúistísí an teampail agus na sean-
óirí: An cun beirte ar òiteamnac a éanaðair amaç
le claiòmtiò agus le cleaçtaçaiò? BÍOS aƷaiò Ʒac 53
aon lá sa teampul agus níor síneaðair lám cúƷam;
ac siòé búr òtráç, agus cómaçt an òorçaðais.

agus òo Ʒaðaðar é, agus òo ruƷaðar leó é Ʒo 54
tiƷ an áro-saƷairt; agus òo lean peaðar iaò, aòfao
siar. agus nuair a lasaò teine i lár an halla, agus 55
bíòðar 'n-a suiòe 'n-a tímpal, bí peaðar 'n-a measƷ.
agus cnaic cailín aimsire é 'n-a suiòe sa tsolur, 56
agus ò'féac sí Ʒo òlúç air, agus òubairt sí: Bí sé
seo leis i n'foçair siúò. agus òo séan seisean é, 57
agus òubairt sé: A òean, ní'l aon aicne aƷam air.
agus i Ʒcionn tamail bíƷ cnaic òuine eile é, agus 58
òubairt sé: Is òíob rúò tusa leis. agus òubairt
peaðar: A òuine, ní òíob.* ¹ agus i Ʒcionn tímpal 59

¹ Eóin xviii. 26.

* Ver. 58. "agus i Ʒcionn . . ."—Eabair fé nòeara anso, cun na
ceitre soisgéalaíòte éabairt ò'á céile, Ʒo raiò níos mó ná
aoinne amáin òo cuir i leic peaðair Ʒur òeisƷiobol òo críost é,
Ʒo òtí, fé òeire, Ʒur cuireaðar féacaint air é séanaò trí
h-uaire. 1. Cailín an òoruis òo leos isteac é, cnaic sí aƷ an
òeine é 'n-a òiaíò san, agus isí òo cuir an ceist ar òtúis
cuige, agus òo òeimniƷ sí Ʒo raiò sé i òfoçair críost. 2. ansan
cuir cailín eile 'n-a leic é, os cómair a raiò láicreac, agus, as
san, òo cuir òuine òes na fearaiò 'n-a leic é, agus òein
peaðar an tarna séanaò. 3. Ansan çuƷ tuille ò'á raiò

UAIR A' CLUIG 'N-A ÒIDH SAN DUÐAIRT DUINE EILE: ZO
 DEIMIN BÍ SÉ SEO 'N-A CEANNTA SÚO, MAR IS ZAILILÍ-
 60 AC É. AGUS DUÐAIRT PEADAR: A DUINE, NÍ H-EÓL
 DOM CAD 'TÁ AŽAT O'Á RÁO. AGUS LAÍCREAC, LE LINN
 61 AN FOCAIL A RÁO OÓ, DO ŽLAOIÐ AN COILEAC. AGUS
 O'IOMPUIG AN TIGEARNA AGUS O'FÉAC SÉ AR PEADAR.
 AGUS CUIMNIG PEADAR AR AN O'FOCAL ADUÐAIRT AN
 TIGEARNA: SAR A NŽLAOIÐFIÐ AN COILEAC SÉANFIR-SE
 62 MISE TRÍ H-UAIRE. AGUS O'IMCIG PEADAR AMAĆ AGUS
 DO ŽOIL SÉ ZO DUÐAC.

63 AGUS NA FIR ZO RAIÐ ÍOSA ŽABŢA ACU, BÍODAR AŽ OÉA-
 64 NAM MAGAIÐ FAOI AGUS 'ŽÁ BUALAÐ. AGUS O'EINEADAR
 A AŽAIÐ DO CLÚDAC AGUS É BUALAÐ, AGUS DEIRIÐÍS:
 65 TARGAIS DÚINN, CÉ H-É AN T-É A BUAIL TU? AGUS
 DEIRIÐÍS A LÁN NEIŢE EILE LEIS AŽ TABÐAIRT MASLA OÓ.

66 ¹ AGUS NUAIR ÉAINIG AN LÁ DO ŠUIÐ UAĆTARÁIN NA
 SAŽART AGUS SEANOIRÍ AN POBUIL AGUS NA ŠŽRÍÐNEOIRÍ
 I ŽCÓMAIRLE, AGUS ŽUŽADAR EISEAN ISTEAC SA Cóm-
 AIRLE, AGUS DUÐRADAR: INNIS DÚINN AN TUSA CRÍOST.
 67 AGUS DUÐAIRT SÉ LEÓ: MÁ ÍNNSIM OAOIÐ É NÍ CREIO-
 68 FIÐ SIÐ MÉ; AGUS MÁ CEISTÍŽIM SIÐ NÍ FREAŽRÓCAIÐ
 69 SIÐ MÉ, 'NÁ NÍ LEIŽFIÐ SIÐ UAIÐ MÉ. AC Ó'N OTRÁĆ
 SO AMAĆ BEIÐ MAC AN DUINE 'N-A ŠUIÐ AR DEASLÁIM
 70 CÓMACŢA OÉ. ANSAN DUÐRADAR ZO LÉIR: O'Á BRÍŽ
 SIN AN TUSA MAC OÉ? AGUS DUÐAIRT SÉ: ² O'EIRĆÍ-
 71 SE ŽUR MÉ. AGUS DUÐRADAR-SAN: CAD IS ŽÁO DÚINN A
 ŽUILLE FIAÐNUISE? ÓIR O'AIRIŽEAMAIR AS A BÉAL FÉIN É.

CAIBIDHOL XXIII.

ŽUAIRIS NA PÁISE AR LEANMAINŢ.

1 AGUS O'EIRIŽEADAR ZO LÉIR AGUS DO RUŽADAR AŽ
 2 TRIALL AR PÍLÁT É. AGUS CROMADAR AR NEIŢE DO ĆUR
 'N-A LEIŢ, AGUS DEIRIÐÍS: FUAARAMAIR É SEO AŽ CUR NA

LAÍCREAC FÉ NDEARA ŽUR ŽAILILÍAC, É AGUS BÍ ŽAOL DO MALCHUS
 LAÍCREAC AGUS DUÐAIRT SE ZO O'FEACAIÐ SÉ FÉIN SA ŽÁIROÍN É,
 ANSAN DO O'EIN PEADAR AN TRÍMAÐ SÉANAÐ.

¹ MAIT. XXVII 1; MARC XV 1; EÓIN XVIII 28. ² .I. IS FIOR ŽUR MÉ.

nḡaoine ar a n-aimleas, ¹ agus as cosc cíosa do
 tḡairt do Caesar, agus 'ḡá ráð gur b'e Críost an
 rí é. Agus do cuir pílát ceist cuise agus duḡairt 3
 sé: An tusa rí na n-lúðac? Agus duḡairt seisean
 'ḡá freagrað: Deirir é.

Agus duḡairt pílát le h-uachtaráin na sagart agus 4
 leis an sluagh: Ní bfaigim aon coir sa duine seo.
 Ac do ḡearuig orda-san agus duḡradar: Tá sé as 5
 buaiream na nḡaoine, as teagas as fuir lúdaea
 go léir, as tushú ó ḡaililí go dtí an áit seo. Nuair 6
 a d'airig pílát ḡaililí d'fiarfais sé ar ḡaililíac an
 duine. Agus nuair a cuig sé gur le cómac̃t h́eróo 7
 a bain sé, cuir sé as triall ar h́eróo é, mar bí
 h́eróo i n-Ierúsalem na laetanta san.

Agus nuair a conaic h́eróo íosa bí ácas ana-mór 8
 air, óir bí sé abfao as súil le h-é d'feisgint, mar bí
 sé tar éis a lán d'aireactaint 'n-a tḡob, agus bí súil
 aige go bfeicfeadh sé mirbúilt mór éigin aige 'á
 déanam̃. Agus dein sé a lán cainte 'ḡá ceistiú. 9
 Ac níor tug seisean aon freagra air. Agus seasam̃ 10
 uachtaráin na sagart agus na sgríḡneoirí agus iad
 coitcianta as cur 'n-a leit. Agus tug h́eróo agus 11
 a luict airin tarcuisne d́o, agus cuir sé éadac bán
 air, cun maḡaid, agus cuir sé tar n-ais as triall ar
 pílát é. Agus táinig caradas an lá san ioir pílát 12
 agus h́eróo, mar, namaid ab ead iad d'á céile roimis
 sin.

Agus do cruinniḡ pílát uachtaráin na sagart agus 13
 maite an pobuil agus na nḡaoine. Agus duḡairt sé 14
 leo: Tugadair cúḡam an duine seo mar go raib sé as
 cur na nḡaoine ar aimleas, agus féac, do ceistiḡeas
 os búir ḡcómaid é agus ² ní bfuaras ciontac̃ i n-aon
 níð é de sna neitib atá aḡaid 'á cur 'n-a leit. Agus 15
 ní lúḡa 'ná mar a fuair h́eróo; mar do cuireas as
 triall air sib, agus féac níor deineadh aon níð leis
 ba cómionan le bás. Smactócad̃ é agus leisfeadh 16
 cun siubail é.

Ac bí air doinne amáin do leisint saor cúca mar 17
 ḡeall ar lá na féile. Ac do lúig an pobul go léir 18

¹ Mat. xxii 21; Marc. xii 17.

² Eóm. xviii. 38; xix. 4.

agus duibhreach: tós uainn é seo agus sgaoil cúg-
 19 ainn barabbas, fear a bí istig le marbú duine
 agus mar gheall an ceannairc a veineadh sa cácair.
 20 Ac do labhair pílát leó airís a d'iarradh íosa do
 21 leigint saor. Agus is amlaigh a liúghadar níos
 22 aoirde: Dein é céasadh; dein é céasadh. Agus
 duibhreach seisean leó an trímhach h-uair: ¹ agus cao
 é an t-olc atá déanta aige? Ní bfaigim don choir
 báis ann; smaíctócaid é, d'á bbrígh sin, agus leigfeadh
 23 cun siubail é. Ac do leanadar-san as liúirigh do
 guthanaib árda go ndéanfaí é céasadh, agus do buaigh a
 24 nguthana. Agus tug pílát mar breith an ní do a bí
 25 uatha do déanamh. Agus do leig sé saor cúca an
 fear a d'iarradar, an fear a bí istig le marbú
 duine agus le ceannairc; agus tug sé íosa dóib
 cun a dcoile d'imirt air.

26 Agus nuair a bíodhar 'gá breith leó do rugadar
 ar duine ó Círené dár b'ainim Símon, agus é as
 teacht isteach ó'n dteacht, agus cuireadar an cros ar a
 muin cun í d'iompair i ndiaidh íosa.

27 Agus bí mórán daoine 'gá leanmáint, agus mná,
 28 agus iad as sol agus as caoi mar gheall air. Agus
 d'iompuiigh íosa orda agus duibhreach sé leó: A mná
 Ierúsaleim, ná bíodh as sol mar gheall orm-sa, ac
 bíodh as sol ar búr son féin agus as son búr
 29 gclainne. Óir tiocfaid na laethanta 'n-a ndéarfair,
 is doibinn do sna h-aimirib, agus do sna broinnib
 nár rug clann, agus do sna cíocuib nár tál bainne.

30 ² An uair sin cromfaid daoine ar a ráid leis na
 sléibtib, tuitib anuas orainn; agus leis na cnocuib,
 31 clúdaiqb sinn. Óir má d'einib siad na neithe seo
 sa n-aomach glas, cao a déanfar sa n-aomach críon?

32 Agus bí beirt eile, beirt méirleach, d'á mbreith
 i n-aonfeacht leis cun iad do cur cun báis.

33 Agus nuair a bíodhar tagaite cun na h-áite ar a
 dtugtar Áit an cloiginn do céasadar ansan é, agus an
 beirt bitheamhach, duine, acu ar a lámh d'eis agus an duine

¹ Mat. XXVII. 23; Marc. XV. 14.

² Isaias II. 19; Osee. X. 8; Apoc. VI. 16.

eile AR A LÁIM CLÉ. AGUS DUBAIRT ÍOSA: A AČAIR, 34
MAIČ DÓIB; ÓIR NÍ FÍOS DÓIB CAD 'TÁ ACU 'Á DÉANAM.
AGUS DO RAINNEADAR A BAILL ÉADAIĞ, 'ĞÁ ĞCUR AR
CRANNAIB.

AGUS BÍ NA DAOINE 'N-A SEASAM AS FÉACAINC AIR, 35
AGUS BÍ NA H-UACHTARÁIN AS MAĞAĐ FAOI LEÓ, AGUS
DEIRIBÍS: D'FÓIR SÉ AR DAOINIB EILE, FÓISEAĐ SÉ AIR
FÉIN, MÁ 'SÉ AN CRÍOST É A TOĞAĐ Ó DÍ. AGUS BÍ 36
NA SAIĞIBIÚIRÍ AS DÉANAM MAĞAĐ FAOI, AS TEACC AGUS
AS TABAIRC FÍNEIGRE DÓ, AGUS DEIRIBÍS: MÁ'S TÚ RÍ 37
NA N-LÚDACC SAOR TÚ FÉIN. AGUS BÍ SĞRÍBINN SĞRÍOB- 38
ČA OS A ČIONN I LITREAČAIB ĞRÉIGISE AGUS LAIBNE
AGUS EADRA: RÍ NA N-LÚDACC É SEO.

AGUS ČUĞ DUINE DE'N BEIRT BÍČEAMNACC A BÍ AR 39
CROČAĐ MASLA DÓ, AGUS DEIREAĐ SÉ : MÁ'S TÚ CRÍOST
DEIN TU FÉIN AGUS SINNE DO ŠAORAĐ. AC DO FREA- 40
ĞAIR AN FEAR EILE É AS MILLEÁN AIR, AGUS DUBAIRC SÉ;
AN AMLAIB NÁ FUIL EAGLA DÉ ORC AGUS TÚ FÉ'N NĐAOR-
BREIC ČEADNA? SINNE ÁMČACC, LE CEART, MAR DO 41
TUĞAĐ DÚINN AN RUĐ A BÍ TUILLTE AĞAINN; AC NÍOR DEIN
AN DUINE SEO AON DROC-NÍĐ. ANSAN DUBAIRC SÉ LE 42
H-ÍOSA: A ČIĞEARN, NUAIR A ČIOCFAIR AĐ RÍĞEACC
CUIMNIĞ ORM-SA. AGUS DUBAIRC ÍOSA LEIS: DEIRIM, 43
LEAT ĞO FÍOS ĞO MBEIĐ TÚ I BFLAČAS DÉ INDIU AM'
FOČAIR-SE.*

ANSAN BÍ SÉ ČÍMPAL NA SÉMAĐ H-UAIRE, AGUS ČÁINIĞ 44
DOIRČEACC AR AN NĐOMAN ĞO LÉIR ĞO DČÍ AN NAOMAĐ
H-UAIR. AGUS DO DOIRČIĞEAĐ AN ĞRIAN; AGUS DO 45
STRACAĐ BRAT AN TEAMPAIL TRÉ N-A LÁR. AGUS 46
DUBAIRC ÍOSA, DO ĞUČ ÁRĐ: ¹ A AČAIR, CUIRIM MO
SPIORAIB ISTEACC AĐ LÁMAIB. AGUS AS RÁĐ NA BFOCAL
SAN DÓ, D'ÉAĞ SÉ.

AGUS NUAIR A ČONAIC AN TAUISEACC ČEAD CAD A ČÁRLA 47

¹ Salm XXX. 6.

* Ver. 43. "I bflačas Dé," .i. sa n-inead suainis agus áčais
agus doibnis síoruib. B'é toil Íosa Críost, i bfuirm príbléide
áiríche, luacc saočair a creidim agus a admála tabairc do'n
foğluib sin a dein aicriğe, .i. a peacaí agus Ğac pionós d'ár
lean iad do maiteam dó agus é breic leis, tar éis a báis,
isteac i Ğcómluadar na naom, sa limbo san a bí le h-ačarú
n-a páraicis cóm luac agus do rağađ ár slánuiğteóir síos
ann.

48 tús sé glóire do Dá, agus dubairt sé: Fíoraon ab
 ead an duine seo san amras. Agus an tsluaḡ go
 léir daoine a bí ann as féacaint ar an radarc san,
 agus do conaic na neite a tuit amac, tánadur ear
 49 n-ais agus iad as bualaḡ a n-uict. Agus a luict
 aicne go léir, agus na mná do lean é ó Šaililí, do
 seasuiḡeadur abfao amac, as féacaint ar na neite
 sin.

50 Agus féac, ¹ fear dár b'ainim Iósep, agus de'n
 51 cómarle ab ead é, fear fóḡanta fíoraonta; níor
 toiliḡ sé leis an gcómarle 'ná le n-a ngníomarḡa;
 ó Arimatéa b'ead é, caḡair i n-lúdaéa; agus bí sé
 52 as súil le ríḡeacḡ Dó: táníḡ sé sin as triall as
 53 pílát, agus d'iarr sé corp Íosa air. Agus toḡ sé
 anuas é, agus d'fíll sé i línéadac é, agus cuir sé
 i tuama é a bí ḡearrḡa i ḡcaraiḡ, agus nár cuireadḡ
 54 aoinne ann go dḡí san, agus bí lá an ollamuiḡḡe
 ann, agus bí an tsabbóro as teacḡ*

55 Agus táníḡ na mná a lean é ó Šaililí agus cona-
 cadur an tuama agus conus mar a bí an corp curḡa
 56 ann. Agus d'filleadur agus d'ollamuiḡeadur
 spíosra agus oíle, agus ansan ² do ḡlacadur a
 suaimneas i ḡcaiteam na sabbóre, do réir na
 h-aicne.

¹ Mat. xxvii 57; Marc. xv 43; eóin xix 38 ² exod. xx. 10.

* Ver. 54. "parasceue," .i. an oíḡce, nú lá an ollamuiḡḡe,
 do'n tsabbóro

CAIBIOL XXIV.

Aiseiríge Ćríost, agus conus mar a ċus sé é féin le feisginc d'á ċeisgiobulaib.

Ac an céad lá de'n tseachtmain, go h-ana-moć ar 1
maibin, ċánadur go dtí an tuamá agus ċugadur leó
an spíosna a bí ollam̃ acu. Agus fuaradur an ċloć 2
iompuighe siar ó'n dtuama. Agus ċuadur isteać 3
agus ní ċfuaradur corp an tċearna íosa. Agus 4
do ċárla, nuair a bí an alltać orċa mar ġeall air
sin, go raić, féać, beirt fear 'n-a seasam̃ 'n-a n-aice
agus éadać lonnrać orċa. Agus ċánig eagal orċa, 5
agus ċromadur a n-azaić ċun an tailim̃, agus duć-
radur-san leó: Cad ċuige d'aoib̃ beir̃ aś lorś an beó
ameas na marć? Níl sé anso, ac tá sé tar éis 6
eiriģhe; cuimniģić conus a labair sé lib̃ agus é fós
i nģaililí, nuair adubairt sé: ¹ Ní foláir mac an 7
duine do ċadairt i láim̃ na bpeacać, agus é céasać,
agus é d'eiriģe an trím̃ad lá. Agus do cuimniģea- 8
dur ar an ġcaint a dućairt sé. Agus d'filleadur 9
ó'n dtuama, agus d'innseadur na neice sin go léir
don doinne déaś féin agus do'n ċuic eile go léir.
Agus isí Máire Magbelén, agus lóanna agus Máire 10
Iacóib, agus na mná eile a bí 'n-a ċfoćair, a d'innis
na neice sin do sna h-aspolaić. Agus do samlúigeać 11
dóib̃ ná raić sa ċaint sin ac caint ġan ċiall agus
níor ċugadur don ċreideam̃aint di. Ac d'eiriģ 12
peadur agus do rić sé ċun an tuama, agus nuair a
ċrom sé ní feacaic̃ sé ac na h-éadaige lín ann, agus
d'imćiģ sé agus é aś déanam̃ ionģna d'á raić tuit-
iće amać.

Agus féać, ² bí beirt acu-san aś imćeać an lá 13
céadna aś dul go dtí balle a bí trí ficić stać ó
Ierúsalem, agus Emmaus ainim an baile. Agus 14
bíodur aś caint eatarċa féin ar na neice sin go léir
a bí tuitiće amać. Agus do ċárla, agus iad aś 15
cómráć agus aś taģairt eatarċa féin, go dtáinig
íosa cúca agus ġur ġiubluiģ sé le n-a ġcois; Agus 16

¹ Supra ix 22.² Marc. xvi. 12.

17 DO COIMEÁDAD A SÚILE SAN É D'AICINT. AGUS DUB-
 AIRT SÉ LEÓ: CAO Í AN CAINT SEO AR SIÚBAL AGAIB EAD-
 18 RAIÖ, AR AN SLÍG, AGUS SIÖ BUARCTA? AGUS D'FREAGAIR
 DUINE ACU É DÁR B' AINIM Cleopás, AGUS DUBAIRT SÉ:
 AN TUSA AN T-AOINNE AMÁIN IASACCTA ATÁ I N-IERÚSALEM
 NÁC EÓL DO NA NEITE A D'EINEADÖ ANN INS NA LAETANTAIÖ
 19 SEO? AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: CAO IAD NA NEITE?
 AGUS DUBRADAR: I DCAOB ÍOSA NASAREIT A BÍ I N-A
 FÁIÖ, CÓMACCTAC I NGHÍOM AGUS I MBRIATAR I LÁTAIR
 20 DÉ AGUS DAOINE, AGUS CONUS MAR A D'EIN NA H-ÁRD-
 ŠAGAIRT AGUS ÁR N-UAISLE É BRACT AGUS É D'AORAÖ CUN
 21 BÁIS, AGUS É CÉASAÖ. AC BÍ SÚIL AGAINNE GO RAIÖ SÉ
 CUN ISRAÉIL A D'FUASGAILT, AGUS N-A CEANNCTA SAN A'S
 UILE SIÖÉ AN TRÍMAÖ LÁ Ó CUIT NA NEITE SIN AMAC.
 22 AGUS BÍ MNÁ LINN AZ AN DUTAMA ROIÖ ŠOLUS AN LAE,
 23 AGUS CUIREADAR SGANNRAÖ ORAINN, AGUS NÍ B'FUARADAR
 AN CORP, AGUS ČÁNADAR AGUS DUBRADAR GO B'FEACADAR
 24 AINGIL ADEIR GO B'FUIL SÉ BEÓ. AGUS D'IMČIŠ DAOINE
 UAINN GO DČÍ AN TUAMA AGUS FUASADAR NEITE MAR
 25 ADUBAIRT NA MNÁ, AC NÍ B'FUARADAR É FÉIN. AGUS
 DUBAIRT SÉ FÉIN LEÓ: Ó, A DAOINE DALLA DÚR-ČROIÖ-
 EACA CUN ŽAC NÍÖ ADUBAIRT NA FÁIÖE DO ČREIDEM-
 26 AINT. NÁ RAIÖ AR ČRÍOST NA NEITE SIN D'FULANG AGUS
 27 TEACCT AR AN ŽCUMA SAN ISTEAC 'N-A ŽLÓIRE? AGUS
 ČUSNUIŠ SÉ LE MAOIS AGUS DO NOČT SÉ DÓIÖ BRÍŠ NA
 B'FÁIÖ GO LÉIR INS ŽAC NÍÖ A BÍ SŽRÍÖČTA 'N-A ČAOB FÉIN.
 28 AGUS BÍÖDAR TAŽAITE CUN AN BAILLE GO RAÖADAR AZ
 DUL ANN, AGUS DO LEIŠ SEISEAN AIR GO RAIÖ SÉ AZ DUL
 29 NÍOS SIA. AGUS D'EINEADAR TAČANT AIR, AGUS DUB-
 RADAR: FAN AGAINNE, MAR TÁ SÉ N-A ČRÁČNÓNA AGUS
 TÁ AN LÁ CAITTE ČEANA FÉIN. AGUS ČUAIO SÉ LEÓ
 30 ISTEAC. AGUS DO ČÁRLA, AN FÁIO A BÍ SÉ AZ CAITEAM
 BÍÖ 'N-A B'FOČAIR, ŽUR ČÓŠ SÉ ARÁN, AGUS ŽUR B'EANN-
 UIŠ SÉ É AGUS ŽUR B'RIS SÉ É, AGUS ŽUR ČUŠ SÉ DÓIÖ É.
 31 ANSAN DO H-OSŽALAÖ A SÚILE AGUS D'AICNIŽEADAR
 32 É, AGUS D'IMČIŠ SÉ AS A RAÖARC. AGUS DUBRADAR LE
 ČÉILE: NÁ RAIÖ ÁR ŽCROIÖE AR LASAÖ IONAINN NUAIR A
 BÍ SÉ AZ CAINT LINN AGUS AZ NOČTAÖ BRIŠE AN SCRIP-
 33 TIÚRA DÚINN? AGUS D'EIRIŽEADAR LÁITREAC AGUS
 ČÁNADAR ČAR N-AIS GO IERÚSALEM; AGUS FUARADAR

an t-aoinne déas i bfochair a céile, agus a raið
i n-donfeacht leó, agus: Tá an tigearna eiríste go 34
deimín, agus taisbeáin sé é féin do Símon, a siad.
Agus d'innseadar féin cad a bí d'éis tuitim amac 35
ar an slí, agus conus mar a d'aitnígear é
i mbriseadh an aráin.

¹Agus an fáid a biodar as caint mar sin, do seas- 36
aim Íosa 'n-a meas agus duhairt sé leó: Síocháin
daoib. Is mise atá ann; ná bíod eagal oraid. Ac 37
bí buaireamh ortá, agus sganrað, mar do measadar
gur spioraid a conacadar. Agus duhairt sé leó: 38
Cad cuige daoib an t-eagla beic oraid, agus smúinte
beic as eiríste i nbúr scroibe? Féadaid mo lámá 39
agus mo cosa, gur mé féin atá ann; cuirid búr lámá
orm agus feicid; ní'l feoil agus cnámá as spioraid
mar a cíonn sib atá asam-sa. Agus nuair a duhairt 40
sé an méid sin taisbeáin sé dóib a lámá agus a cosa.
Agus nuair ná creidfidís fós, ac iad as déanamh 41
ionnna tré méid a n-átais, duhairt sé: An bfuil
anso asaid don níð a d'íosfí? Agus tugadar 42
cuige blúire d'iasc rósta agus criotar meala. Agus 43
nuair a bí icte aige os a gcómar tós sé an fuigleac
agus tug sé dóib é.

Agus duhairt sé leó: Siad na focail a labras 44
lib nuair a bíos fós i nbúr meas, nác foláir zac níð
do cómlíonadh d'á bfuil sgríobta orin-sa i nbilí
maoise agus ins na fáidib agus ins na salmaid.
Ansan d'osgail sé a n-aigne dóib i dtreo go dtuig- 45
fidís an scriptiúr. Agus duhairt leó: ²Sin mar 46
atá sgríobta, agus sin mar nár bfoláir do Críost
fulang, agus aiseiríste ó-s na maid an trímá lá,
agus go bfogrófaí i n' ainim, tré sna geinte go léir, as 47
tusnú ó Ierúsalem, aicríte agus maiteamnacas peacáí.
³Agus is fínníte sib-se ar na neite sin. ⁴⁹Agus táim- 48
se as cur geallamhá m' achar cúaid; ac fanaid-se
sa caitair go dtí go gcurfar umaid cómacht ó neam.*

¹ Marc. xvi. 14; Eóin xx. 19.

² Salm xviii 6.

³ Zníom. i. 8.

* Ver. 49. "Geallamhá m' achar," .i. An spioraid naomh
n-ar geall Críosc go gcuirfaid an t-achar cúca é (Eóin, xiv.
26, agus xvii. 7.)

50 Agus do rug sé leis amac iad go betania, agus
tóg sé a dhá lámh os a gcionn agus cuir sé a beannaíocht
51 ortha. ¹ Agus le linn a beannaíocht do cuir ortha dhó,
do dhúirt sé uatha, agus do tosaigh suas ins na flata-
52 ais é. Agus d'ineadadar-san dia dh'adhraigh agus tána-
53 dar éar n-ais go Ierúsalem agus ádas mór ortha. Agus
bhí sí coitianta sa teampul ag molaigh Dé agus 'ghá
adhraigh. Amen.

¹ MARC. XVI 9; Sníom. i 9.

SOISGÉAL NAOMHA ÍOSA CRÍOST

DO RÉIR

eóin

MAC DO ŠEBEDÉ AGUS DO ŠALÓMÉ, AGUS DEARBÁČ AIR DO ŠÉAMUS MÓR, AB EAD N. EÓIN, ASBOL AGUS SOISCÉALAIÖE. DO TUGTÍ AIR, DEISGIOBOT IONMUIN CRÍOST, AGUS BÍ SÉ N-A ŠEASAM I LÁTAIR AN CÉASTA. DO SGRÍB SÉ AN SOISGÉAL TAR ÉIS NA SOISGÉAL-ARÖCE EILE 'GÁ SGRÍ .I. CÍMPAL TRÍ BLIANA AGUS TRÍ FICÍÖ TAR ÉIS DEASGABÁLA AR SLÁNUIGTEÓRA. CUIR SÉ SÍOS N-A SGRÍBINN A LÁN NEIÖE NÁR CUIREAÖAR-SAN SÍOS. DO SGRÍB SÉ AN SOISGÉAL I NGREISIS AGUS TUGAÖ NA GREAĞAIS AN TEIÖIÖL "DIAÖA" ÖÓ. INNSEANN N. IERÓM GO RAIB NA BRAITRE AG TAÖANT AIR AN SOISGÉAL DO SGRÍ AGUS GO NÖUBAIRÖ SÉ GO SGRÍÖBFAÖ DÁ NÖEINIÖÍS GO LÉIR TROSĞAÖ I N-AONFEAÖT AGUS A NGUÍÖE DO CÖR SUAS CÖN ÖÉ 'N UILE CÖMÁÖT. DO ÖEINEAÖ SAN, AGUS ANSAN, LÁN ÖE ŠOILSIÚ Ó NEAIM, DO FĞAOÍL SÉ AMAÖ AN TUSNÚ SO, "I ÖTUSAC DO BÍ AN BRIAÖAR," 7RL.

CAIBIÖIÖL I.

DIAÖAÖT CRÍOST AGUS A INCOLNAÖ. FIAÖNAISE Á ÖÉANAM AG EÓIN AIR. CRÍOST AG TOSNÚ AR A ÖEISGIOBUIL DO GŁAOÖAC.

I ÖTUSAC DO BÍ AN BRIAÖAR, AGUS BÍ AN BRIAÖAR 1
I ÖFOÖAIR ÖÉ, AGUS DIA AD EAD AN BRIAÖAR. DO BÍ 2
SO I ÖTUSAC I ÖFOÖAIR ÖÉ. IS TRÍÖ A ÖEINEAÖ AN 3
UILE NÍÖ, AGUS GAN É NÍÖR ÖEINEAÖ AON NÍÖ D'ÁR
ÖEINEAÖ. IS ANN Á BÍ BEAÖA, AGUS B'É SOLUS NA 4
NÖAOINE AN BEAÖA. AGUS TAIÖNEANN AN SOLUS SA 5
ÖORÖAÖAS, AGUS NÍÖR GŁAC AN ÖORÖAÖAS É.

¹ BÍ FEAR A CUIREAÖ Ó ÖIA, AGUS EÓIN AD ANIM ÖÓ. 6
CÁINIĞ SÉ SIN CÖN FIAÖNAISE, IONUS GO NÖÉANFAÖ SÉ 7
FIAÖNAISE I ÖTAÖÖ AN TSOLUIS, IONUS GO GCREIÖFEAÖ
ĞAC AOINNE TRÍÖ. NÍÖR B'É AN SOLUS É, AC CÖN FIAÖ- 8
NAISE ÖÉANAM I ÖTAÖÖ AN TSOLUIS. ÖOB' É SIN AN 9

¹ MAT. iii. 1; MARC. i. 2.

solus fíor a shoillsigeann gac duine d'á dtagann ar
 10 an saogal so. Bí sé ar an saogal, ¹ agus is tríó
 a veineadh an saogal, agus níor aicín an saogal é.
 11 Is cún a còda féin a táinig sé, agus níor glac a muin-
 12 tír féin é. Ac an méid a glac é tug sé dóib go
 ndéanfaí clann Dé dóib, an muintir a creideann
 13 i n-a ainim. Nác a' folaid, ná a' toil na colna, ná
 ó toil fir, a síolradar, ac ó Dia.

14 ² Agus do dhéin feoil de'n briahtar, agus do
 cómnuiḡ i n-ár meas, agus conacamaí a glóire mar
 glóire Aon mic an Achar, lán de grásta agus d'fír-
 15 inne. Tugann Eóin fiaḡnaise 'n-a daoib, agus lab-
 rann sé os árḡ agus deir sé: b'é seo an t-é ar
 a ndubart: An t-é atá le teacht am' diaib do cuireadh
 16 rómam é, óir bí sé rómam. ³ Agus as a líon-
 maire iseaḡ glacamaíne go léir, agus grasta ar
 17 grásta. Óir do tugadh an dlíḡ tré maí, agus
 do veineadh grásta agus fírinne tré íosa Críost.
 18 ⁴ Ní feacaidh aoinne riam Dia; an t-Aon Mac atá
 i n-uict an Achar isé d'aicris.

19 Agus siḡe fiaḡnaise Eóin, nuair a cuir na Iudaíḡ
 as triall air ó Ierúsalem sagairt agus leibíteacha
 20 cún a fiafraíḡe de, Cé h-é tusa? Agus d'ad'muiḡ
 sé, agus níor séan sé; agus d'ad'muiḡ sé: Ní mise
 21 Críost. Agus d'fiafraíḡeadar de: Cad eile má
 'seadh? An tu Elias? Agus duḡairt sé: Ní mé.
 22 An tu an fáid? Agus duḡairt sé: Ní mé. Duḡ-
 radar leis, d'á b'ríḡ sin: Cé h-é tu, ionus go mbéar-
 faimís freagra as triall ar an muintir a cuir anso
 23 sinn? Cad deirir ad' daoib féin? Duḡairt sé:
⁵ Suḡ duine iseaḡ mé as glaoḡac sa b'fásac, Deinḡ
 slíḡ an tigearna do d'íriú; mar ad'airt Isáias
 24 fáid. Agus de sna faírisíḡ ab eadh na teachtairí.
 25 Agus do ceistiḡeadar é, agus duḡradar leis: Cad
 cuíḡe go ndéineann tú baisteadh mura tu Críost
 26 ná Elias, ná an fáid? D'fhreagair Eóin iad agus

¹ ead. xl. 3.

² i. Do glac Mac Dé colann daona. Féac Mat. i. 16; Lúc. ii. 7.

³ 1 Tim. vi 17. ⁴ 1 Tim. vi 16; 1 Eóin iv. 12. ⁵ Isáias xl 3.

DUÐAIRT sé leó: ¹ Ðeirim-se baisteað i n-uisge, ac tá 'n-a sheasam i nDúir measg duine nác aicín dooið-sé, siné an t-é atá as teacht am' òiaið-se 27 agus go bfuil tusaic aise orm, agus nác fiú mise go ndéanfaim iall a bRóige do sgaoileadh. Do tÁrla 28 na neite sin i mBecánia lastall de'n lórdan, mar a raib eóin as baisteað na ndaoine.

An lá 'n-a òiaið san do conaic Eoin Íosa ar teacht 29 fá n-a òéin, agus duðairt sé: Féac Uan Dé, féac an t-é a tógann peacað an domáin. Síde an t-é ar a 30 nduðairt: Tá fear as teacht am' òiaið, agus do luaðað rómam é, óir do bí sé rómam; agus níor 31 aicíngeas-sa é, ac ionus go dtaisbeánaí d'Israél é, uime sin iseað do tÁnag-sa as déanam baiste i n-uisge.

A agus do tús Eóin fiaðnaise uaið agus duðairt: 32 ² Do conac an Spioraio Naom as teacht anuas ó neam i rioct colúir, agus do stad sé air. Agus 33 níor aicíngeas-sa é, ac an t-é a cuir mé as déanam baiste i n-uisge duðairt sé liom: An t-é go bfeicfir an Spioraio as túrling air agus as fanmáint air, siné an t-é a òeineann baisteað sa Spioraio Naom. Agus do conac; agus túsas fiaðnaise sur b'é Mac 34 Dé é seo.

An lá 'n-a òiaið san airís bí Eóin 'n-a stad, agus 35 beirt d'á òeistigobuil, agus bí sé as féacaint ar 36 Íosa as siubal, agus duðairt sé: Féac Uan Dé. Agus d'airig an beirt òeistigobul é as ráð na cainte, 37 agus do leanadar Íosa. Agus d'iompuið Íosa, 38 agus conaic sé iad 'gá leanmáint, agus duðairt sé leó: Cad 'tá uaið? Agus duðradar leis: A Radrí (sé sin le ráð, a Máigistir), cá scómuigeann tú? Agus duðairt sé leó: Tagaid agus feicið. Agus 39 tánadar agus conacadar cár cómnuið sé, agus d'fanadar i n'fócair an lá san; agus bí sé tímpal an òeicmáð h-uair.

A agus duine de'n beirt a bí as éisteacht le h-Eóin 40

¹ Mat. iii. 11; Gníom. i. g. xi. 16, xix. 4.

² Mat. iii. 16; Marc. i. 10; Lúc. iii. 22.

agus do lean Íosa ab eaò Ainorias, òriočáir
 41 Sí móin ar ar tusaò peadair. Do fuair sé sin ar
 tús a òriočáir féin, Símon, agus duðairt sé leis:
 do fuaramair an messias (sé sin le ráò, an Críost).
 42 Agus tús sé leis é aς trial ar Íosa. Agus ò'féac
 Íosa air, agus duðairt sé: tusa Símon mac Ióna.
 Tabarfar ort Cépas (eaòon peadair).
 43 Ba mian leis dul, lár n-a máireac, so Saililí, agus
 do fuair sé pilib; agus duðairt Íosa leis; lean
 44 mise. Agus ó òetsaioa, ó cačair Ainorias agus
 45 peadair, ab eaò pilib. Agus do fuair pilib
 Natanaél agus duðairt sé leis: ¹ An t-é úò ar ar
 sgríò Maois sa òlíg, agus ² na fáioe, do fuaramair
 46 é, Íosa mac Iósep ó Nasaret. Agus duðairt
 Natanaél: An féidir don níò fóganta teacť ó
 47 Nasaret? Deir pilib leis, Tar agus feic. Agus
 conaic Íosa Natanaél, agus duðairt sé: Sin Israél-
 48 íteacť fírinneacť ná fuil feall ann. Agus duðairt
 Natanaél: Conus aicnígeann tú mé? Duðairt Íosa
 leis 'gá freagraò: Sar ar glaoiò pilib ort, nuair a
 49 bís fé'n sgrann fíge, do conac tu. Ò'freagair
 Natanaél agus duðairt sé: A Máigistir, is tusa mac
 50 Dé, is tusa rí Israél. Ò'freagair Íosa agus
 duðairt: Toisg mé 'gá ráò leat: Bíos aς féacaint
 ort agus tú fé'n sgrann fíge, creideann tú. Cífir
 51 neite is mó 'ná san. Agus duðairt sé leis: So
 deimin deimin adeirm lib, cífiò sib na flaitis ar
 osgailt, agus aingil Dé aς dul suas agus aς teacť
 anuas ar Mac an Duine.

CAIBIDIL II.

Uisge á ačarú i n'fíon aς Críost. Na òioltóirí á òtiomáint
 aige amac as an òteampul.

1 Agus an tfrímaò lá bí pósao ò'á òéanam i sCána,
 2 sa Šaililí, agus bí máčair Íosa ann. Agus bí cuir-
 eaò fágalt aς Íosa, leis, agus aςá òeisgiobuil, cun

¹ Gen. xlix. 10; Deut. xviii. 18.

² Isáias xl. 10, xlv. 8; Ierem. xxiii. 5; Ezech. xxxiv. 23, xxxvii. 24; Dan. ix. 24, 25.

na baineise. Agus do cuairt d'á gcuid fíona agus 3
 dubhairt máthair íosa leis: ní'l aon fíon acu. Agus 4
 dubhairt íosa léi: Cad é sin dóm-sa agus duit-se
 sin, á bean? níor dtáinig m'aimsir-se fós.* Agus 5
 dubhairt an máthair leis na seirbísí: pé rud a déarfaió sé lib a déanam, veinió é. Agus bí sa n-áit 6
 sé daibaca cloíche, a cuireadh ann cun lám do nige,
 do réir nós na n-lúthac; agus do raib do nó trí 7
 meadhraib ins gac daibac díob. Dubhairt íosa leo:
 líonaid na daibaca d'uisge. Agus do líonadh iad 8
 go bara. Agus dubhairt íosa leo: Carraingid anois é
 agus beirid as triall ar an bfeart tígis é. Agus do 9
 rugadh. Agus nuair a blais an fear tígis an
 t-uisge agus é i n'fíon, agus gan a fíos aige cá 10
 dtáinig sé (ac a fíos as an luict friotalma do carr-
 aing an t-uisge), do glaoib sé ar an bfeart nua-
 pósta, agus dubhairt sé leis: Cuireann gac doinne 11
 an fíon fóganta an bórb ar dtúis, agus ansan, nuair a
 bíonn cuid maic ólta as daoine, an fíon ná bíonn 12
 cóm maic. Ac do coimeádaise an fíon fóganta
 go dtí so. Dein íosa an túsán san ar a mírbúiltib 13
 i gcána na gaililí, agus do taisbeáin sé a cómaict.
 Agus do creid a deisgiobuil ann. Ansan do cuairt 14
 sé síos go caparnaum, é féin agus a máthair agus a
 bhráithre agus a deisgiobuil, agus d'fanaid ann
 beagán laethanta.

Agus bí cáis na n-lúthac i n-acmaireact, agus 15

* Ver. 4. "Cad é sin dóm-sa 7 duit-se sin?" 7rl. Tuigid raint míniúcheoirí go raib a beas nú a mór de géire ins na focalaib sin do labair ár slánuigheoir le n-a máthair. Ní tuigfidis, dá mb'áil leo féachaint ar an gcaint a dtagann láithreac 'n-a diaib san. "Pé rud a dearfaió sé lib a déanam, veinió é," Ansan maighean leis na seirbísí. Taisbeánann an caint sin go raib fíos aici go raib sé cun mírbúilte éigin a déanam bíob ná raib "a trát daibaithe." An bfeadfaid uraim d'á máthair dul níba sia 'n-a daibairt le tuigint di go raib sé cun a toile do daibairt di bíob ná raib a trát ann fós? Do dein sé an mírbúilt ná deanfaid sé mura mbead í gá iarraib air. Uraim mírbúilteac ab ea é sin. D'á éagmuis sin, níor b'féidir d'aoinne ac do buine a bead láithreac an caint do tuigint i gceart, .i. cia 'cu bí géire inti nú na raib. An caint a bead féadfaid nuair a labarfí í i ngué agus i nglór áiríche, d'féadfaid sí beic ana-séim i n-a malairt de gué agus de glór.

- 14 cūaib̃ íosa suas go Ierúsalem. Agus fuair sé sa
teampul daoine agus ba acu 'á díol, agus caoire,
agus coluir, agus luict airgid do sóinseáil 'n-a
15 suib̃e ann. Agus dein sé mar beaib̃ sgiúirse de
tēaduib̃ caola, agus comáin sé iad go léir amac as an
teampul, agus na caoire agus na ba, agus do
sgaip sé an t-airgead ar an luict sóinseála, agus
16 do leag sé na búir̃ orda. Agus duibairt sé leis an
muintir a bí aš díol na scolúr: Tógaiib̃ na neite sin
as so, agus ná bíuib̃ aš deanam̃ tige margaiib̃ de tige
17 m'ad̃ar. Ansan do cuim̃niš a deisgiobuil ar an
nib̃ ad̃a sgríob̃da: ¹Tá díogras do tige a'm ite.
- 18 Agus d'freašair na lúdaig̃ agus duibradar: Cad
é an comar̃ta a taisbeánann tú dúinn, fá a ndein-
19 eann tú na neite seo? D'freašair íosa agus
duibairt sé leo: leagais ar lár an teampal so, agus
20 cuirfead̃ suas é i n-aon trí lá amáin. Agus duibairt
na lúdaig̃: Sé bliana agus dačad̃ a bíteas aš cur
an teampail seo suas, agus cuirfir-se suas é i
21 n-aon trí lá amain? Ac is ar teampul a cuirp
22 féin a duibairt seisean an caint. Agus nuair a
d'eirig̃ sé ós na mairb̃ do cuim̃niš a deisgiobuil ar
conus mar a duibairt sé an caint sin, agus ²creideadar
an scrptiúir agus an caint a duibairt íosa.
- 23 Agus nuair a bí sé i n-Ierúsalem sa cáis, lá na
féile, do creib̃ a lán daoine i n-a ainim nuair a cona-
24 cadar na mírbúiltí a bí aige 'á deanam̃. Ac níor
tug̃ íosa é féin ar iontaoib̃ díob̃, toisg̃ eólus a beic̃
25 aige ar an uile duine, agus toisg̃ gan aon šad̃ beic̃
aige le teistimeireact̃ ó doinne ar aon duine; óir
dob̃ eól dó féin cad a bí sa duine.

CAIBIBIOL III.

Caint Críost le Nicodémus. Fiaónaise eóin.

- 1 Agus bí duine de sna fairisínead̃uib̃ dár b'ainim
Nicodémus, agus priúnsa de sna lúdaig̃ ab ead̃ é.
2 Tainig̃ an duine sin aš triall ar íosa sa n-oĩb̃ce,

¹Sal̃m. lxxviii. 10.

²Sal̃m. iii. 6, lvi. 9.

AGUS DUBAIRT SÉ LEIS: A RABBÍ, IS EÓL DÚINN SUR
 Ó DÍ A TÁINÍS AD' OIDE, MAR NÍ FÉADFAID AON DUINE
 NA MÍRBÚILTÍ A D'EINEANN TUSA DO DÉANAM SAN DÍ
 BEIT LEIS. DUBAIRT ÍOSA LEIS 'GÁ FREAGRAD: 3
 DEIMIN DEIMIN ADEIRIM LEAT, MURA MBÉARFAR DUINE
 AN TARNA H-UIR, NÍ FÉIDIR DO RÍGEACHT DÉ A D'FEISGINT.
 DUBAIRT NICODÉMUS LEIS: CONUS AD FÉIDIR GO MBÉAR- 4
 FAÍ DUINE AGUS É 'N-A SEANDUINE? AN AMLAID FÉAD-
 FAD SÉ DUL ISTEAC AIRÍS I MBROINN A MÁTAR AGUS
 TEACHT AR AN SAOĠAL AN TARNA H-UIR? DUBAIRT ÍOSA 5
 'GÁ FREAGRAD: GO DEIMIM ADEIRIM LEAT, ¹ MURA
 N-AITĠEINTEAR DUINE Ó UISGE AGUS Ó'N SPIORAID NAOM,
 NÍ FÉIDIR É DUL ISTEAC I RÍGEACHT DÉ.* AN NÍD A GEIN- 6
 TEAR Ó'N BFEÓIL IS FEÓIL É, AGUS AN NÍD A GEINTEAR Ó'N
 SPIORAID IS SPIORAID É. NA DEIN IONGNA DĠE GO 7
 N'DUBART LEAT: NÍ FOLÁIR SIĠ A BBEIT AN TARNA H-UIR.
 GLUAISEANN AN SPIORAID PÉ TREÓ IS ÁIL LEIS. CLOIS- 8
 EANN TÚ A ĠUIT, ² AC NÍ H-EÓL DUIT CÁ DTAGANN SÉ NA
 CÁ NĠADĠANN SÉ. SIN MAR ATÁ AĠ ĠAC DUINE A
 GEINTEAR Ó'N SPIORAID. D'FREAGAIR NICODÉMUS AGUS 9
 DUBAIRT SÉ: CONUS IS FÉIDIR NA NEITE SIN A BEIT
 AMLAID? DUBAIRT ÍOSA LEIS 'GÁ FREAGRAD: IS OIDE 10
 I N-ISRAÉL TUSA, AGUS NÍ H-EÓL DUIT NA NEITE SIN?

GO DEIMIN DEIMIN ADEIRIM LEAT, AN NÍD ATÁ AR 11
 EÓLUS AĠAINN SUR B'É ADEIRIMÍD, AGUS AN NÍD A
 CONACAMAIR SUR B'AIR A D'EINIMÍD FIAĠNAISE, AGUS NÍ
 ĠLACANN SIĠ AN BFIADĠNAISE. MÁ INNSEAS NEITE SAOĠ- 12
 ALTA DĠAID AGUS NÁ CREIDĠEANN SIĠ MÉ, CONUS A CREID-
 FID SIĠ MÉ MÁ INNSIM NEITE NEÁMĠA DĠAID? AGUS 13
 NÍOR CUIĠD AONNE SUAS AR NEAM AC AN T-É A TÁINIS
 ANUAS Ó NEAM, MAC AN DUINE ATÁ AN NEAM. ³ AGUS 14
 FÉ MAR A DĠEIN MAOIS AN T-ATĠAIR NIME DO ĠUR ANÁIRDE
 SA BFIASAC, SIN MAR A ĠAITĠFAR MAC AN DUINE DO ĠUR
 ANÁIRDE; I DTREÓ, ĠAC DUINE A CREIDFID ANN, NÁ 15
 CAILLFÍ É, AC GO MBEAD BEATĠA SÍORUIDĠE AĠE.

¹ .i. MURA MBAISTEAR É. ² Salm. CXXXIV. 7. ³ Uim. XXI. 9.

* Ver. 5. "MURA N-AITĠEINTEAR DUINE." DENIMNÍĠEANN
 ÁR SLÁNUĠĠEÓIR LEIS AN ĠCAINT SIN GO BFUL BAISTEAD RÍACĠA-
 NAC, AGUS Ó AINIMNÍĠEANN SÉ AN T-UISGE IS LÉIR NÁC FOLÁIR
 AN T-UISGE DO ĠUR I N-AONFEACĠ LEIS NA FOCALĠAID. MAIT.
 XXVIII. 19.

16 ¹ ÓIR DO ĠRÁDUIĠ DIA AN DOMAN Cóm MÓR SAN ĠUR
 ĠUG SÉ A AON MAC FÉIN UAIÒ, I DCREÓ, ĠAC DUINE A
 CREIDFEADÒ ANN, NA CAILLFÍ É, AC ĠO MBEADÒ BEADÀ
 17 SÍORUIÒE AIGE. MAR NÍ CUN ĠO DABBARFADÒ SÉ BREIT
 AR AN SAOĠAL A ĠUIR DIA A MAC UAIÒ AR AN SAOĠAL,
 AC CUN ĠO NÓEAFÁI AN SAOĠAL DO SAORADÒ TRÍO.
 18 AN T-É A CREIDEANN ANN, NÍ TUGTAR BREIT AIR; AC AN
 T-É NÁ CREIDEANN, TÁ BREIT TABARĠA AIR ĠEANA FÉIN,
 TOISĠ NÁR CREID SÉ I N-ANIM MÍC DÉ, AN T-AON ĠEIN.*
 19 AĠUS SIÓI AN BREIT, ² ĠO DÁINIS AN SOLUS AR AN
 SAOĠAL AĠUS ĠUR ĠLAC NA DAOINE AN DOIRĠEACT MAR
 ROĠA ROIMIS AN SOLUS, TOISĠ A ĠĠÍOMARĠA BEIT ĠO
 20 H-OLC.† ÓIR, ĠAC AOINNE A BÍONN AĠ DÉANAM AN ULC
 BÍONN FUAĠ AIGE DO'N TSOLUS, AĠUS NÍ ĠAĠANN SÉ CUN
 21 AN TSOLUIS LE H-EAĠLA ĠO ĠCÁINFÍ A ĠĠÍOMARĠA. AC AN
 T-É A DĠEINEANN ĠĠÍOM NA FÍRINNE AĠANN SÉ CUN AN
 TSOLUIS, I DCREÓ ĠO DĠAISBEÁNFÁI A ĠĠÍOMARĠA, ÓIR IS
 I N'DIA A DĠEINEADÒ IAD.‡

22 ANSAN DO ĠAINIS ÍOSA AĠUS A DĠEISĠOBUIL ISTEAC
 I DĠALAM LÚDÁEÁ AĠUS BÍ SÉ 'N-A CómNUIGE ANN MAR
 23 AON LEÓ AĠUS ³ AĠ DÉANAM BAISTE. AĠUS BÍ EÓIN
 AĠ BAISTEADÒ NA DAOINE I N-ANNON I N-AICE ŠALIM,
 MAR BÍ COĠROM UISGE ANN, AĠUS ĠAĠADÒ NA DAOINE ANN
 24 AĠUS DO BAISTÍ IAD. ÓIR BÍ EÓIN FÓS ĠAN CUR ISTEAC
 SA PRÍOSÚN.

25 AĠUS D'EIRIS AIGNEAS IDIR DĠEISĠOBUIL LE H-EÓIN
 26 AĠUS NA LÚDÁIS I DĠAOB NÍĠEACÁIN. AĠUS ĠÁNADAR
 AĠ TRIALL AR EÓIN AĠUS DUĠRADAR LEIS: A RABBÍ, AN
 T-É ÚO A BÍ AD' FOCÁIR-SE LASTALL DE'N LÓRDAN ⁴ AĠUS
 ĠUR DĠEINIS FIAĠNAISE DÓ, FÉAC, TA SÉ SIN AĠ DÉANAM
 BAISTE AĠUS TÁID NA DAOINE ĠO LÉIR AĠ DUL AĠ TRIALL

¹1 Eóin iv. 9. ²Supra i. 9. ³Infra iv. 1, 2. ⁴Supra i. 19.

* Ver. 18. "NÍ TUGTAR BREIT AIR." AN T-É A CREIDEANN, .I. LE CREIDEAM A D'OIBIRIGEANN TRÉ ĠRÁDÒ, NÍ TUGTAR BREIT AIR, .I. NÍ DAORTAR É. AC AN DÍCREIDMEAC CEANNTRÉAN, TUGTAR BREIT AIR, .I. TÁ SÉ DAOR ĠEANA FÉIN TOISĠ ĠO D'FUIL SÉ TAR ÉIS É FÉIN DO ĠEARRADÒ AMAC Ó CómLUADAR ĠRIOSĠ AĠUS NA H-EAĠAILSE.

† Ver. 19. "AN BREIT." .I. CÚIS A DAORĠA.

‡ Ver. 21. "AN T-É A DĠEINEANN FÍRINNE .I. AN T-É A DĠEINEANN DO RÉIR FÍRINNE, .I. DO RÉIR DLIGE DÉ. "Is FÍRINNE DO DLÍĠ." Salm cxviii. 142.

AIR. D'freaḡair eóin agus duḡairt sé: ní féir 27
 do ùine don níò do ḡlacadh mura dteugtar do é ó
 neamh. Is fínniḡe dóm-sa sib-se féin go ndubart: 28
¹ Ní mise áti Críost, ac is amhlaidh a cuireadh roimis
 amach mé. An t-é go bfuil an baincéile aige siné an 29
 céile; ac cara an céile, atá 'n-a seasamh as éisteacht
 leis, glacann sé áchtas mór ó guth an céile. An
 t-áchtas so d'a b'ríḡ sin atá orm-sa, tá sé iomlán.
 Méadhú is dual do-san, luigeadhú is dual dóm-sa. 30

An t-é a táinig anuas, tá sé os cionn cáic. An t-é 31
 atá ó'n tcalamh, is ó'n tcalamh atá sé, agus
 is neithe talmannta a labhrann sé; an t-é a táinig
 ó neamh, tá sé os cionn gach doinne. Agus an 32
 níò a conaic sé agus d'airiḡ sé, déineann sé
 fiaḡnaise air; agus ní glacann doinne a fiaḡ-
 naise. An t-é a ḡlac a fiaḡnaise tá urúdas 33
 déanta aige ² ar dia beir fíor. Óir an t-é a cuir dia 34
 uaidh labhrann sé breithe Dé; mar ní do réir tómais
 a tteugann dia an spioraidh uaidh. Tá ghrádh as an 35
 ádair do'n mac agus tá gach níò tabarta 'n-a lámh
 do aige. An t-é a creideann sa mac tá an beatha 36
 síoruide aige; an t-é, ámtach, a diúltuigeann do
 creideamaint sa mac ní feicfidh sé an beatha, ac tá
 fearḡ Dé socair air.

CAIBIDIL IV.

Críost as labairt leis an mnaoí Samarítánaigh. Mac an
 ríagaltóra á leigheas aige.

Nuair a conaic Íosa gur airiḡ na fairisínigh go 1
 raibh níos mó deisgiobul as Íosa 'á déanamh agus 'á
 baisteadh 'ná mar a bí as eóin (bíodh) nár b' é Íosa a 2
 bí as baisteadh ac a deisgiobuidh, d'fás sé lúdaea 3
 agus d'imtiḡ sé airís go ḡaililí. Agus níor b'foláir 4
 do ḡabáil tré samaria.

Táinig sé isteach go caḡair i samaria, gur b' 5
 ainim dí sicar, lámh leis an b'fearann ³ a tteug lácób
 d'a mac íosep. Ansan iseadh bí tobair lácóib. Bí 6

¹Supra i. 20.

²Róm. iii 4.

³ḡen. xxxiii. 19, xlviii. 22; iosué xxiv. 32.

ÍOSA TUIRSEAC Ó'n mbóchar agus do shuí sé mar sin
 os cionn an tobair; tímpal an sémað h-uair ab
 7 eað é. Agus éainis bean ó SAMARIA a d'iarraið
 8 uisge. Duðairt Íosa léi: Tabair òm deoc. Óir
 bí a òeisgiobuil imtígte isteað sa cáchar as cean-
 9 nað bíð. Agus duðairt an bean leis: Conus is
 féidir duit-se, agus sur lúdað tu, deoc a d'iarr-
 raið orm-sa, agus sur bean SAMARITÁNAÐ mé? Ní
 òeinid lúdaig agus SAMARITÁNAIG cómarsanaðt
 10 eatarða féin. D'freaðair Íosa agus duðairt sé léi:
 Dá mb'eól duit tabarðas Dé, agus cé h-é a deir
 leat, Tabair òm deoc, is dóig sur tusa a d'iarr-
 fað deoc air-sean, agus tabarfað sé duit uisge
 11 beó. Duðairt an bean leis: A uasail, ní'l níð asat
 cun an uisge éogaint aníos, agus tá an tobair
 doiminn; cá bfuil an t-uisge beó le fáigail asat?
 12 An amlaid is mó tu 'ná ár n-aðair IÁCÓB a tús dúinn
 an tobair so, agus sur ól se féin as, agus a clann,
 13 agus a áirnéis? D'freaðair Íosa agus duðairt sé
 léi: An t-é a d'ólfaid an t-uisge seo beid cart airís
 air; ac an t-é a d'ólfaid an t-uisge a tabarfað-sa
 14 dó, ní beid cart go deó airís air; ac an t-uisge a
 tabarfað dó déanfaid tobair uisge dé istig ann,
 15 as fiarað cun beaða síoruid. Duðairt an bean
 leis: A tigearna, tabair dóm-sa an t-uisge sin,
 i dtreo ná beid cart orm agus ná beað as teaðt
 16 anso a d'iarraið uisge. Duðairt Íosa léi: Imtígt
 17 agus glaoid ar t'fear, agus fill anso. D'freaðair
 an bean agus duðairt sí: Ní'l aon fear asam.
 Duðairt Íosa léi: Duðraís go maic é, ní'l aon fear
 18 asam; Óir do bí cúigear fear asat, agus an t-é atá
 anois asat ní h-é t'fear-sa é. D'innsis an fírinne
 19 sa méid sin. Duðairt an bean leis: A uasail, cím
 20 sur fáid tu. Is ar an gcnoc so a dein ar sinsear-ne
 Dia d'aðrað, agus dar lib-se ¹ is i n-Ierúsalem atá
 21 an áit 'n-ar ceart Dia d'aðrað.* Duðairt Íosa léi:
 A bean, creid-se uaim-se go bfuil an t-am as teaðt

¹ Deut. xii. g.

* Ver. 20. "an cnoc so," .i. Jarisim mar a raib a dtéampal
 siosmað as na Samaritánaig.

NUAIR NÁC AR AN GCNOC SO NÁ I N-IERÚSALEM A òÉAN-
 FAIÒ SIÒ AN T-ÀCAIR A ò'ÀÒRAÒ. ¹ ÀÒRANN SIÒ-SE 22
 AN NÍÒ NÁC EÓL DAOIB. ÀÒRAIMÍÒ-NE AN NÍÒ IS EÓL
 DÚINN, ÓIR IS Ó SNA LÚDAIS ATÁ AN SLÁNÚ. AC TIS 23
 AN UAIR, AGUS IS ANOIS É, 'N-A NÒÉANFAIÒ NA H-ÀÒAR-
 CÓIRÍ FÍRINNEACA AN T-ÀCAIR A ò'ÀÒRAÒ I SPIORAIO
 AGUS I ÒFÍRINNE. ² SPIORAIO ISEAÒ DIA, AGUS AN 24
 MUINTIR A ò'ÀÒRANN É, IS I SPIORAIO AGUS I ÒFÍRINNE
 IS CEART DÓIB É ò'ÀÒRAÒ. DUBAIRT AN ÒEAN LEIS: TÁ 25
 FIOS AGAM GO ÒFUIL AN MESSIAS AS TEACT, AN T-É AR A
 DUCSTAR CRÍOST; AGUS NUAIR A CIOCFAIÒ SÉ SIN NEÓS-
 FAIÒ SÉ SAC DON RUO DÚINN. DUBAIRT ÍOSA LÉI: IS 26
 mise é, ATÁ AG CAINC LEAT.

AGUS LE N-A LINN SIN CÁINIS A òEISGIOBUIL AGUS BÍ 27
 IONGNA ORCA É BEIC AG CAINC LEIS AN MNAOI. NÍ
 DUBAIRT AOINNE, ÁMČAC, CAO TÁ UAIT? NÁ, CAO 'N-A
 ČAOB DUIT BEIC AG CAINC LÉI?

AGUS D'FÁG AN ÒEAN AN T-ÁRČAC 'N-A DIAIÒ, AGUS 28
 D'IMČIS SÍ ISTCAC SA ČACAIR AGUS DUBAIRT SI LEIS NA
 DAOINE: TAGAIÒ GO ÒFEICFIÒ SIÒ FEAR A ò'INNIS DÓM-SA 29
 SAC NÍÒ D'ÁR ÒEINEAS; AN FÉIDIR SUR B'É AN CRÍOST
 É? AGUS DO GLUAISEADAR AMAC AS AN SCACAIR AGUS 30
 ČANADAR AG TRIALL AIR. AC SA N-AM SCÉADONA D'IARR- 31
 ADAR A òEISGIOBUIL AIR, AGUS DUBRADAR: A MÁISICIR,
 IC RUO. AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: TÁ AGAM-SA LE 32
 N-ICE BIA NÁC EÓL DAOIB-SE. AGUS DUBAIRT NA ÒEIS- 33
 GIOBUIL EACARČA FÉIN: AN FÉIDIR SUR ČUS AOINNE RUO
 LE N-ICE ČUIGE? DUBAIRT ÍOSA LEÓ: ISÉ IS BIA 34
 DÓM-SA GO NÒÉANFAINN TOIL AN T-É A ČUIR UAIÒ MÉ,
 AGUS GO SCUIRFINN A ŠNÓ ČUN CINN. NÁ FUIL, DAR 35
 LIÒ-SE, AN FÓŠMAR AS TEACT I SCÉANN ČEITRE MÍ? FÉAC
 MÉ 'ŠÁ RÁÒ LIÒ: TÓŠAIÒ BÚR SÚILE AGUS FÉACAIÒ AR
 NÁ CRÍOCÁIÒ, ³ CONUS MAR ATÁIÒ SIAÒ ŠEAL ČEANA FÉIN
 ČUN AN FÓŠMAIR. AGUS AN T-É A ÒAINEANN AN FÓŠ- 36
 MAR ŠEIBÉANN SÉ A ČUARASDAL, AGUS CRUINNIGEANN SÉ
 TORAÒ, ČUN NA BEČA SÍORUIÒE; IONUS GO ÒFAŠAÒ IOR
 ČURADÓIR AGUS BUANAIOE ÁČAS I N-ANFEACT. ÓIR IS 37
 FÍOR SA NÍÒ SEO AN RAÒ, GO SCUIREANN DUINE AN SÍOL
 AGUS GO MBÁINEANN DUINE EILE AN FÓŠMAR. ČUIREAS-SA 38

¹ 4 RÍŠ. xvii, 29, 41.² 1 COR. iii. 17.³ MAT. ix. 37.

sið-se uaim aḡ baint an fósmair nár ðeineaðair a
 saotrú; daoine eile a ðein an saotrú, aḡus cúað-
 aðair-se isteað 'n-a saotar.

- 39 Aḡus do creið mórán de šamaritánaig na caṡarað
 san ann, mar ḡeall an caint na mná aḡ taðairt na
 fiaðnaise: ð'innis sé ðom ḡað níð ð'ár ðeineas.
- 40 Aḡus táinig na samaritánaig aḡ triall air, aḡus
 ð'iarraðar air fanmuint sa n-áit. Aḡus ð'fan sé
 41 ann ðá lá. Aḡus do creið mórán níba mó ðíobð ann
 42 mar ḡeall an a caint féin. Aḡus ðeirðís leis an
 mnaoi: ní mar ḡeall an do caint-se a creiðimio
 anois; mar tá éistithe aḡainn féin leis aḡus tá
 fios aḡainn ḡur b'é seo ḡo fíor slánuiḡteóir an
 domáin.
- 43 Að tar é s ðá lá ð'fás sé an áit aḡus ð'imṡiḡ sé
 44 ḡo ḡaililí. ¹ Óir do cūḡ íosa féin fiaðmaise ná
 45 faḡann fáio onóir 'n-a ðúṡaiḡ féin. Aḡus nuair a
 táinig sé ḡo ḡaililí do ḡlac muintir na ḡaililí é,
 mar bíodðar tar éis ḡað níð a ð'feisḡint ð'ár ðein
 íosa i n-Ierúsalem lá na féile, óir bíodðar tar éis
 teaðt cun na féile.
- 46 Táinig sé, ð'á bríḡ sin, ḡo cana na ḡaililí ² mar
 ar ðein sé fíon ðe'n uisḡe. Aḡus bí taoiseað
 áiriḡte ann ḡo raib a mac breóite i ḡcaparnaum.
- 47 Nuair airiḡ sé sin íosa beit taḡaiṡe ó lúdaéa
 isteað i nḡaililí ð'imṡiḡ sé aḡ triall air, aḡus bí sé
 'ḡá iarraið air ðul síos aḡus a mac do leiḡeas; óir
 48 bí sé i bpúnc an baís. Aḡus ðuðairt íosa leis: ḡan
 feara aḡus mírbúiltí a ð'feisḡint ní creiðeann
 49 sið. Að ðuðairt an taoiseað leis: a ṡiḡearna, tar
 50 anuas san a bfaḡaið mo mac bás. ðuðairt íosa leis:
 imṡiḡ leat; tá do mac beó. Do creið an ðuine an
 51 focal a ðuðairt íosa leis aḡus ð'imṡiḡ sé. Aḡus
 nuair a bí sé ar an slíḡ aḡ ḡaðail síos do buail a
 šeirbísig uime aḡus ð'innseaðar do ḡo raib a mac
 52 beó. Aḡus ð'fiapraiḡ sé ðíobð cað é an uair a
 táinig feaðas air. Aḡus ðuðradar leis: Inðé, ar
 an seadctmað h-uair iseað ð'imṡiḡ an t-éaḡcruias de.
- 53 Aḡus bí fios aḡ an aṡair ḡur le linn na h-uaire sin

¹ Mat. xiii 57; Marc. vi 4; LúC. iv. 24.

² Supra ii. 9.

ΔΟΥΒΑΙΡΤ ÍOSA leis, ΤÁ το mac beó; agus το creio sé féin agus a t-eaglaç go léir.

b'é sin airís an t-arna gníom mírbúilteac a vein 54
ÍOSA TAR, éis teacç το ó lúdaéa isteaç i n-ḡaililí.

CAIBDIOI V.

CRÍOST AS leigheas, lá na Sabbóire, an duine a bí gan sláinte ar feadh tríochad a h-oct de blianaib. An caint a vein sé an uair sin.

TAR éis na neite sin το t-árla ¹ lá féile as na 1
lúdaig, agus cuaid ÍOSA suas go Ierúsalem. ΤÁ 2
as Ierúsalem loc ar a dtugtar **PROBATICA**, agus **BETSaida** a tugrar air sa teangain **EABRA**, agus cúis cinn de ḡáctanaib i n-áice.* agus bíod ionta san 3
cruinniú mór de daoineib laḡa, de ḡallaid, de ḡacaç-aid, de ḡaoine crapaite, agus iad as feiteam le coruige an uisge. ÓIR το t-ḡaḡad ainḡeal an t-ḡig- 4
earna anuas ar uairib áirite, sa loc, agus το cor- uigctí an t-uisge. agus an t-é ba t-úisge bíod istig sa loc tar éis coruige an uisge, το leigistí é ó pé ḡearán a bíod air. Ac bí don duine amáin ann agus 5
bí oct mbliana déas ar fíod caitte aige ann agus a ḡearán air. nuair a cónaic ÍOSA an duine sin 'n-a 6
luige, agus a fíos aige go raib an aimsir fada caitte aige ann, duvairt sé leis: ar maic leat go slanó- faí tu? agus duvairt an duine breóite: á t-ḡig- 7
earna, ní'l duine asam cun mé cur sa loc nuair a coruigtear an t-uisge, agus an faid a bím as teacç bíonn duine eile istig róimam. Duvairt ÍOSA leis: 8
eiris, agus tós suas το leabaid agus siubluig. agus 9

¹ lebit. xxiii. 5; deut. xvi. 1.

* Ver. 2. "PROBATICA," .i. "locán na ḡcaoraç;" toisḡ, ḡurab ann το níḡctí na caóire a bíod le h-íḡbirt sa teampul; nú toisḡ; é beic i n-áice ḡeaçta na ḡcaoraç. Is léir ó'n dtéax naomta go ndaintí mírbúilctí sa loc san. agus is léir, leis, nác leigheas nádúrta a bí sa n-uisge, óir ní leigstí ac doinne amáin de sna daoine a curctí isteaç ann nuair a corruigead an t-uisge, dá mba i nádúr an uisge beab an leigheas το leigistí ḡac doinne a curctí isteaç an uair sin.

do leigiseað an duine sin láitreac, agus tóg sé a leabair agus do siubluiḡ sé. Agus bí an tsabbóio ann an lá san.

- 10 Agus duḃairt na lúdaíḡ leis an nḃuine a leigís-eað: Tá an tsabbóio ann; ¹ ní ceaduiḡte ùit
11 breit aḡ iompair do leabta. D'freaḡair sé iad: An t-é do leigis mé duḃairt sé liom: Tóg suas do leabair
12 agus siubluiḡ. Agus d'fíafraíḡeadar de: Cé h-é an duine sin a duḃairt leat: Tóg suas do leabair agus
13 siubluiḡ? Ac ní raib fíos aḡ an t-é do leigiseað cé 'r b'é. Óir do cuairt Íosa i leit taobh ó sna
14 daoie a bí cruinniḡte sa n-áit. Do fuair Íosa 'n-a ḃair san é sa teampul agus duḃairt sé leis: Féac,
táir leigiste; ná dein peacað feasda sar a mbain-
15 feað ruð éigin níosa measa ùit. D'imtíḡ an duine agus d'innis sé do sna lúdaíḡ gur b'é Íosa do leigis
16 é. D'á bríḡ sin bí na lúdaíḡ aḡ cur ar Íosa mar ḡeall ar na neite sin a ḃéanam sa tsabbóio.

- 17 Agus d'freaḡair Íosa iad: Oibriḡeann m'acair ḡo
18 dtí anois, agus oibriḡim-se. Mar ḡeall air sin ba ró-mian leis na lúdaíḡ é cur cun báis, toisḡ nár b'é
amain ḡo raib sé aḡ briseað na rabbóide, ac 'n-a tēannta san ḡo raib sé 'ḡá ráð gur b'é dia a acair,
'ḡá cur féin ar don dul le dia.

- 19 Ac d'freaḡair Íosa agus duḃairt se leo: ḡo
deimín deimín aḃeirim lib, ní féidir do'n mac don níð a ḃéanam ac an níð a cíonn sé aḡ an acair 'á
ḃéanam; óir pé neite a ḃeineann seisean deineann
20 an mac, leis, iad ar an ḡcuma ḡcéadna. Óir is ion-
múin leis an acair an mac, agus noctann se ḃó ḡac níð
d'á nḃeineann se féin; agus noctfaib sé ḃó oibreacá
is mó 'ná iad so, i dtreó ḡo mbeib ionḡ-
21 na oruib-se. Óir, fé mar a tōḡann an t-acair na
mairb agus deineann sé beó iad, ar an ḡcuma ḡcéadna
deineann an mac beó an muintir is toir leis.
22 Óir ní breireann an t-acair breit ar doinne, ac tá
23 ḡac breit tabarcta aḡe do'n mac. I dtreó ḡo dtab-
arfað ḡac doinne onóir do'n mac, fé mar a tūḡaib

¹ exod. xx. ii; lerem. xvii 24.

SIAD ONÓIR DO'N AČAIR; AN T-É NÁ TUGANN ONÓIR DO'N
 MÁC NÍ TUGANN SÉ ONÓIR DO'N AČAIR A ČUIR UAIÒ AN
 MÁC. **SO** DEIMIN DEIMIN A'DEIRIM LIÒ, AN T-É A 24
 ò'ÉISTEANN LE M'BRIAČAR-SA AŽUS A CREI'DEANN AN T-É
 A ČUIR UAIÒ MÉ TÁ BEAČA ŠÍORUIÒE AIŽE, AŽUS NÍ
 ČAŽANN SÉ ISTEAC SA ÒREIČ, AC TÉIŽEANN SÉ Ó BAS SO
 BEAČA. **SO** DEIMIN DEIMIN A'DEIRIM LIÒ SO DČIŽ AN 25
 UAIR, AŽUS IS ANOIS É, I N-A N-AIREÓČAIÒ NA MAIRÒ ŽUČ
 MÍC DÉ, AŽUS AN MUINTIR A ò'AIREÓČAIÒ BEIÒ SIAD BEÓ.
 ÓIR, FÉ MAR ATÁ BEAČA AŽ AN AČAIR ANN FÉIN, AR AN 26
 ŽCUMA ŽCÉADNA DO ČUŽ SÉ DO'N MÁC BEAČA BEIČ AIŽE
 ANN FÉIN. AŽUS ČUŽ SÉ CÓMAČT DÓ ČUN BREIČE DO 27
 DÉANAM, MAR ISÉ MAC AN DUINE É. NÁ DÉINIÒ IONG- 28
 NA ÒE SEO, MAR TÁ AN UAIR AŽ TEACHT 'N-A N-AIREÓČAIÒ
 A ÒFUIL INS NA H-UAGNAIÒ ŽUČ MÍC DÉ. ¹ AŽUS TIOC- 29
 FAIÒ LUČT DEAŽ-ŽNÍOM AMAČ SO H-AISEIRIŽE NA BEAČA
 AŽUS LUČT DROC-ŽNÍOM SO H-AISEIRIŽE NA BREIČE.* NÍ 30
 FÉADAIM-SE AON NÍÒ DO DÉANAM UAIM FÉIN. MAR A
 ČLOISIM ISEAÒ ČUŽAIM BREIČ; AŽUS BÍONN MO ÒREIČ
 CEART, ÓIR NÍ H-Í MO ČOIL FÉIN IS ÁIL LIOM, AC ČOIL AN
 T-É A ČUIR UARÒ MÉ.

MÁ ČUŽAIM-SE FIAÒNAISE AM ČAOB FÉIN NÍ'L M'FIAÒ- 31
 NAISE FÍOR. ² TÁ NEAC EILE A ČUŽANN FIAÒNAISE 32
 AM' ČAOB, AŽUS IS EÓL DOM ŽUR FÍOR AN FIAÒNAISE A
 ČUŽANN SÉ AM' ČAOB. ČUIREAĐAIR-SE AŽ TRIALL AR 33
 EÓIN, AŽUS ČUŽ SÉ FIAÒNAISE AR AN ÒFIRINNE. AC NÍ 34
 ŽLACAIM-SE FIAÒNAISE Ó DÚINE; AC DEIRIM NA NEIČE
 SEO I DČREÓ SO SAORFAÍ SIÒ-SE. LÓCRAN AR LASAÒ 35
 AŽUS AŽ TAIČNEAM AB EAÒ É SIÚÒ, AŽUS NÍOR MISDÉ
 LIÒ-SE AR FEAD TAMAILL ÁČAS A ò'FÁŽAIL 'N-A ŠOLUS.
 AC TÁ AŽAM-SA FIAÒNAISE IS MÓ 'NÁ EÓIN, ÓIR, NA H-OIB- 36
 REAČA ŽUR ČUŽ M'ACHAIR DOM IAD LE DÉANAM, NA
 H-OIBREAČA SAN FÉIN A ÒEINIM, TUGAIÒ SIAD FIAÒ-
 NAISE AM' ČAOB ŽUR B'É AN T-ACHAIR A ČUIR UAIÒ MÉ.
 AŽUS AN T-ACHAIR FÉIN A ČUIR MÉ UAIÒ ³DO ČUŽ SÉ 37
 FIAÒNAISE AM' ČAOB. AŽUS NÍOR ČLOISEAĐAIR-SE

¹ MAIT. XXV. 46.² MAIT. iii. 17; *Supra* i. 18.³ MAIT. iii. 17, xvii. 5.* VER. 29. SO H-AISEIRIŽE NA BREIČE, .I. ČUN DACH-
 BREIČEAMANTAIS.

38 RIAM A ŽUT, ¹ NÁ NÍ FEACABAIR A ÒEALB. AGUS NÍ'L A
 ÒRIAČAR AŽAIÒ AŽ FANMANT IONAIÒ, ÓIR AN T-É A ČUIR
 SEISEAN UAIÒ NÍ ČUGANN SIÒ-SE CREIDEMÁINT DÓ.
 39 CUARDAIŽTEAR NA SCRIPTIÚIRÍ, ÓIR IS DÓIŽ LIÒ ŽUR IONČA
 ATÁ BEAČA ŠÍORUIÒE LE FAŽÁIL; AGUS ISIAÒ SAN A
 40 ČUGANN FIAÒNAISE AM' ČAOB-SA.* AGUS NÍ TI-ÁIL LIÒ
 41 TEAČT ČUŽAM I DCREÓ ŽO MBEAÒ AN ÒEAČA AŽAIÒ. NÍ
 42 ŽABAIM ŽLÓIRE Ó ÒAOINE. AC TÁ AIČNE AŽAM ORAIÒ-SE,
 43 NÁ FUIL ŽRÁÒ DÉ AŽAIÒ ISTIŽ IONAIÒ. DO ČÁNAŽ-SA
 I N-AINIM M'ÁČAR, AGUS NÍ ŽLACANN SIÒ MÉ: MÁ ČAŽANN
 44 DUINE EILE I N-A AINIM FÉIN ŽLACFAIÒ SIÒ É. CONUS
 AB FÉIÖIR ŽO ŽCREIDFEAÒ SIÒ-SE AGUS ŽUR Ó N-A ČÉILE
 A ŽLACANN SIÒ ŽLÓIRE, ² AGUS ŽAN AON LORŽ AŽAIÒ AR
 45 AN NŽLÓIRE A ČAŽANN Ó ÒIA AMÁIN? NÁ MEASAÒ ŽO
 ÒFUILIM-SE ČUN SIÒ A ŽEARÁN LEIS AN ÁČAIR; TÁ DUINE
 A ÒEINEANN ŽEARÁN ORAIÒ, EAÒON, MAOIS, AN T-É ŽO ÒFUIL
 46 BÚR MAINIŽÍN AS. ÓIR DÁ ŽCREIDFEAÒ SIÒ MAOIS
 B'FÉIÖIR ŽO ŽCREIDFEAÒ SIÒ MISE; ÓIR ³ IS ORM-SA DO
 47 SŽRÍB SÉ SIN. AC MURA ŽCREIDEANN SIÒ A SŽRÍÖINN
 SIN, CONUS A ČREIDFIÒ SIÒ MO ÒREIČRE-SE?

CAIBIÖIÖI VI.

ÖIA Á ČABAIRČ AŽ CRÍOST DO ČUŽ MÍLE DUINE A' ČUŽ BULÓŽAIÒ.
 É AŽ SIÜBAL AR AN ÒFARAIGE. É AŽ LABAIRČ AR ARÁN NA BEAČA.

1 ČAR ÉIS NA NEIČE SIN D'IMČIŽ ÍOSA TREASNA MARA
 2 ŽAILILÍ, 'SÉ SIN ČIBERIAS, AGUS DO LEAN SLUAŽ MÓR
 DAOINE É, MAR DO ČONACAÖAR NA MÍRÖÚILČÍ A ÖÍ AIGE
 3 'A ÒÉANAM AR EASLÁNAIÒ. AGUS D'IMČIŽ ÍOSA AN CNOC
 4 SUAS AGUS DO ŠUIÒ SÉ I ÒFOČAIR A ÒEISŽIÖUL. AGUS

¹ Deut. iv. 12.

² 1 Cor. iv. 5.

³ Gen. iii. 15, xxii 18, xlix. 10; Deut. xviii. 15.

* Ver. 30. CUARDAIŽTEAR NA SCRIPTIÚIRÍ, NÚ CUARDUIŽIÒ, NÚ
 CUARDUIŽEANN SIÒ, NA SCRIPTIÚIRÍ. NÍ H-AMLAIÒ A D'ÓRÖUIŽ-
 TEAR DO'N UILE DUINE NA SCRIPTIÚIRÍ DO SŽRÚÖÚ. IS AMLAIÒ
 A ČASANN ÁR SLÁNUIŽČEOIR LEIS NA FAIRISINIŽ ŽO RAÖÖAR I
 ŽCOMNUÍÖE AŽ SŽRÚÖUŽAÒ NA SCRIPTIÚIRÍ ČUN NA BEAČA ŠÍORUIÒE
 FÁŽAIL IONČA AGUS, ČAR ÉIS AN SŽRÚÖUIŽČE ŽO LEIR, NÁ ŽLACFIÖÍS
 AN T-É AR A RAIÒ) NA SCRIPTIÚIRÍ ŽO LEIR AŽ ČABAIRČ FIAÒNAISE,
 AN T-É AMÁIN A ČABARFAÒ AN ÒEAČA ŠÍORUIÒE DÓIÖ.

bí an Áisg, lá féile na n-lúthach, ana-dcmair. Nuair 5
 a d'árduig Íosa a súile, agus nuair a cónaic sé go
 raib camcha mór daoine tagaithe chuige, duibairt sé le
 pilib: Cá gceannócaimíod arán i dtreo go n-íosfíod 6
 siad so ru? 'Sda b'raic, ámtac, isead d'uibairt sé
 an caint sin, óir bí fios aige féin cad a bí beartuighe 7
 aige a déanam. D'freaigair pilib é: ní beaod
 i luac dá céad pingin de bulógaid oiread agus 8
 tabarfaod blúire beag do'n duine acu. Duibairt
 duine dá deisgiobuil leis, Ainorias, oriocháir 9
 Símoín Peadar: Tá buachaill anso agus tá cúig bul-
 óga eórnan aige agus dá iasg; ac cad é an fáid le 10
 dul an méid sin ar oiread daoine? Ansan duibairt
 Íosa: Cuiríod na daoine 'n-a suíde. Bí mórán féir 11
 sa n-áit. Suíod na daoine síos, tímpal cúig míle
 duine. Ansan do tóg Íosa an t-arán agus gaid sé 12
 buideacas agus do rainn sé é ar na daoine agus iad
 'n-a suíde, agus na h-éisg ar an gcuma gceadna, go 13
 rabadar go léir sasta. Nuair a bíodar lán-tsasta
 duibairt sé le n-a deisgiobuil: Bailígid an mion-
 arán atá fágta, sar a raigod sé amú. Do bailíg- 14
 eadar, agus do lionadar dá ciseán déag de'n mion-
 arán a bí as na cúig bulógaid eórnan i ndiaid na
 ndaoine do cait an bia. Ansan, nuair a cónaic na 15
 daoine sin gur deín Íosa an mírbúilt, duibadar:
 San amras isé an fear so an fáid atá le teact sa
 domhan. Nuair a bí fios ag Íosa, ámtac, go rabadar 16
 cun teact agus breic air agus rí a déanam de,
¹ d'ímig sé uata airís fé'n gcnoc i n' adonar.

Agus nuair a bí sé 'n-a tráchnóna do cuaid a deis- 16
 giobuil síos cun na faraise. Agus cuadar an bórd 17
 na luinge, agus cuadar treasna na faraise go Cap-
 arnaum; agus bí an doirceact ann feasda, agus
 ní raib Íosa tagaithe cúca. Agus d'eirig gaoic mór, 18
 agus bí an faraise ag eirige árd. Agus nuair a bí 19
 cúig stada ficid nó deic stada ficid d'iomram
 déanta acu do conacadar Íosa agus é ag siubal ar
 an bfaraise, i n-aice na luinge, agus táinig sgannrad 20
 orca. Agus duibairt sé leo: Mise atá ann; ná

21 bíob' eazat oraiob. Ansan dob' áil leó é tēact cúca
isteac sa luing, agus láicreac, bí an long as an tír
so rabadar as dul ann.

22 Amáireac a bí cúgann do conaic an tsluaḡ daoine
a bí 'n-a seasam ar an ttaob' eile de'n fáraige ná
raiob' don long eile ann ac an t-aon long amáin agus
ná deaḡaiob' íosa i n-aonfeact le n-a deisgiobuil sa
luing sin, agus nár imciḡ inti ac a deisgiobuil
23 amáin; táinig, ámtac, loingear eile ó tiberias
i n-aice na h-áite 'n-ar h-icēab' an t-arán, nuair a
24 ḡaiob' an tigearna buibeacas; agus nuair a conaic
an tsluaḡ ná raiob' íosa ná a deisgiobuil sa n-áit,
cuadar ar bórb' na long agus tánaḡaf so capar-
25 naum as lorg íosa. agus nuair a fuadar é las-
tall de'n fáraige duḡadar leis: a máisicir,
26 conus a táinís cun na h-áite seo? O'freaḡair íosa
iaob' agus duḡairt sé: so deimin deimin aḡeirim lib',
tátaoí a'm lorg-sa, agus ní mar ḡeall ar na mír-
búiltíob' a conacaḡair é, ac mar ḡeall ar na bulóḡaiob'
a o'icēab'air agus do sásaim sib'.

27 Ná saotruigiob' an bia a tēigean ar neamníob', ac
saotruigiob' an bia marḡanaac a tūgann beaḡa síor-
uib'e, an bia a taḡarfaiob' mac an Duine ḡaiob'. ¹ Óir
28 is ais sin a cuir Dia, an t-aḡair, séala. Ansan
duḡadar leis: Caob' tá le déanam' asainn ionus so
29 n-déanfaimís obair Dé? O'freaḡair íosa agus
duḡairt sé leó: ² Síob' obair Dé, so ḡcreiḡfeab' sib'
30 san t-é a cuir Dia uaiob'. agus duḡadar leis: Má
'seab' caob' é an cómarḡa atá asat-sa o'á déanam',
ionus so b'feicfimis é agus so ḡcreiḡfimis ionat?
31 Caob' 'tá asat o'á oibriú? O'ic' ár n-aicreaca manna
sa b'fásac, mar atá ḡríob'ca: ³ tūḡ sé arán ó neam'
32 uoiob' le n-icē. Ansan duḡairt íosa leó: so deimin
deimin aḡeirim lib', ní h-é maois a tūḡ arán ó neam'
ḡaiob', ac isé m' aḡair-se a tūgann ḡaiob' an t-arán
33 fírinneac ó neam'. Óir isé arán Dé an t-arán a
taḡann anuas ó neam' agus a tūgann beaḡa do'n
uoman.

¹ Mat. iii 17, xvii 5. ² 1 eóin iii. 23.

³ exob. xvi 14; Uim. xi 7; Salm. lxxvii 24; eazna xvi. 20.

AGUS DUBADAR leis: A TIGEARN, TABAIR dúinn 34
 AN T-ARÁN SAN I SCÓMNUIGE. ANSAN DUBAIRT ÍOSA leó: 35
 Mise ARÁN NA BEAČA; ¹ AN T-É A TIOCPAID CÚSAM-SA
 NÍ BEID OCRAS AIR; AGUS AN T-É A CREIDFID IONAM-SA
 NÍ BEID TART AIR COIDCE. AC DUBART lib go bfeac- 36
 ADAIR mé AGUS NÁ CREIDEANN sib. ŠAC NÍD D'Á BFUL 37
 TABARČA DÓM-SA AS M' AČAIR TIOCPAID sé CÚSAM,
 AGUS AN T-É A TIOCPAID CÚSAM NÍ ČAIČFEAD AMAC É.
 OIR NÍ ČUN MO ČOILE FÉIN A DÉANAM A ČÁNAS ANUAS Ó 38
 NEAM, AC ČUN GO NDÉANFAINN TOIL AN T-É A ČUIR UAD
 mé. AGUS SIDÉ TOIL AN AČAR A ČUIR UAD mise, NÁ 39
 LEIŠFINN DON NÍD D'ÁR ČUS sé DÓM A ČAILLEAMAINČ,
 AC GO NDÉANFAINN É ČÓŠÁIL SUAS AN LÁ DÉANAC. AGUS 40
 SIDÉ TOIL M' AČAR, A ČUIR UAD me, ŠAC DUINE A ČIONN
 AN MAC AGUS A CREIDEANN ANN, AN BEAČA ŠIORUIDE
 BEID AISE AGUS DÉANFAD-SA É ČÓŠÁIL SUAS AN LÁ
 DÉANAC.

AGUS BÍ NA LÚDAIS AS ŠLUAIREÁN 'N-A ČOINNID TOISŠ 41
 GO NDUBAIRT sé: IS MISE AN T-ARÁN BEÓ A ČÁINIS ANUAS
 Ó NEAM, AGUS DUBADAR: NÁČ É SEO ÍOSA MAC 42
 ÍOSEP GO BFUL AITNE AŠAINN AR A AČAIR AGUS AR A
 MÁČAIR? CONUS, D'Á BRÍŠ SIN, IS FÉIDIR DÓ SO A RÁD, DO
 ČÁNAS ANUAS Ó NEAM? ANSAN D'FREASAIR ÍOSA IAD AGUS 43
 DUBAIRT sé leó: NÁ BÍDID AS ŠLUAIREÁN EADRAID FÉIN:
 NÍ FÉADPAID DOINNE TEACČ CÚSAM-SA ŠAN AN T-AČAIR 44
 A ČUIR UAD mé 'ŠÁ ČARANŠ CÚSAM, AGUS DÉANFAD-SA
 É ČÓŠÁIL SUAS AN LÁ DÉANAC.* ČÁ ŠŠRÍOBČA INS NA 45
 FÁIDID: ²AGUS BEID SIAD GO LÉIR D'Á DTEASASŠ AS
 DIA. ŠAC DUINE A ČLOIS ÓN AČAIR AGUS D' FOŠ-
 luim, TAŠANN sé CÚŠANN-SA. NÍ H-É GO BFEACPAID 46
 DOINNE AN T-AČAIR AC AN T-É ATÁ Ó DIA, DO ČONAIČ sé
 SIN AN T-AČAIR. ŠO DEIMIN DEIMIN ADIIRIM lib, AN 47
 T-É A CREIDEANN IONAM-SA ČÁ AN BEAČA ŠIORUIDE AISE. IS 48
 MISE ARÁN NA BEAČA. ³ D'IT BÚR N-AITREACČA AN 49
 MANNA SA BFAŠAC, AGUS FUARADAR BÁS. SIDÉ AN 50
 T-ARÁN A ČÁINIS ANUAS Ó NEAM, I DČREÓ MÁ IČEANN

¹ Eccli. xxiv 29.² Isaias liv. 13.³ Exod. xvi. 13.

* Ver. 44. " 'ŠÁ ČARANŠ. " NÍ LE H ÉIŠIN É, ÁMČAC, NÁ LE
 H-DON AIMDÉOIN DO DÉANAM AR A ŠAORČOIL, AC LE NEART ŠRÁDMAR
 MILIS A ŠRÁČA NAOMČA.

- 51 aoinne é ná faḡairò sé bás. Is mise an τ-ARÁN beó
 52 a ḡáinig anuas ó neam̃. Má iteann don duine an
 τ-ARÁN so, mairfiò sé ar feadh na síoruiòeaḡta; agus
 an τ-ARÁN a ḡabarfadh-sa uaim isé mo cuib feóla
 féin é cun beaḡta an dom̃ain.
- 53 Ansan bí na lúdaig̃ aḡ aig̃neas eaḡarḡta féin, agus
 veirióis: Conus is féidir do so a cuib feóla féin a
 ḡabairt le n-ite dúinn?
- 54 Agus duḡairt íosa leo: ḡo veim̃in veim̃in
 a veirim lib̃, mura n-itiò sib̃ feóil mic an duine
 agus mura n-ólaiò sib̃ a cuib fola ní beirò beaḡta
 55 aḡaiò ionaiò.* An τ-é a o'iteann mo cuib feóla-sa
 agus a o'ólann mo cuib fola, tá beaḡta síoruiòe aig̃e,
 56 agus veanfadh-sa é ḡóḡail suas an lá veanaḡ. ¹ Óir
 is bia ḡo fíor mo cuib feóla, agus is veoḡ ḡo fíor mo
 57 cuib fola. An τ-é a o'iteann mo cuib feóla agus a
 o'ólann mo cuib fola, cómnuiḡeaim sé ionam-sa
 58 agus cómnuiḡim-se ann. Fé mar a cuir an τ-Aḡair
 aḡa beó mise uaiò agus ḡo bfuilim-se beó ó'n
 Aḡair, mar an ḡcáadhna an τ-é a o'iteann mise, beirò
 sé beó de m'bárr-sa.
- 59 Sióé an τ-ARÁN a ḡáinig anuas ó neam̃. Ní h-ionan
 agus mar a o'it̃ bur n-aic̃reaḡta manna, agus ḡo
 bfuil̃io siad mairfiò. An τ-é a o'iteann an τ-ARAN so
 mairfiò sé ar feadh na síoruiòeaḡta.
- 60 Duḡairt sé an ḡaint sin i ḡCaparnaum agus é aḡ
 61 teag̃asḡ sa tsinaḡóig̃. Agus a lán o'á veisḡiobuil,
 nuair aig̃eadh̃ar an ḡaint, duḡrad̃ar: Is cruaiò an
 62 ḡaint í sin, agus cé féadfadh̃ éisteḡt léi? Agus do

¹ 1 Cor. xi. 27.

* Ver. 54. "mura n-itiò sib̃ . . . ólaiò sib̃." ḡlactar i n'fírinne anso ḡuraò é o'lig̃ do' n Críostaiòe fuil agus feóil Críost do ḡlacadh, agus cómlíonann an Críostaiòe an o'lig̃ sin nuair a ḡlacann sé comaoine fé ḡné arain. Óir ní féidir fuil agus feóil ár slánuiḡteóra do veig̃ilt ó n-a céile, agus ḡealltar beaḡta síoruiòe anso do' n τ-é a ḡlacann ar veaḡstaiò fé don ḡné am̃ain. Ver. 52. "Má iteann don duine an τ-ARÁN so mairfiò sé ar feadh na síoruiòeaḡta;" "agus an τ-ARÁN a ḡabarfadh-sa uaim isé mo cuib feóla féin é cun beaḡta an dom̃ain." Ver. 58. "An τ-é a o'iteann mise beirò sé beó de m'bárr-sa." Ver. 59. "an τ-e a o'iteann an τ-ARÁN so mairfiò sé ar feadh na síoruiòeaḡta.

tuig Íosa ann féin go raib a òeistigobuil ag gluaireán
mar gheall ar an níò sin, agus duðairt sé leó: An
òtugann an méio sin sgannal òaoib? Ac má feic- 63
eann sib Mac an Duine ag dul suas mar a raib sé
an òtúir? * Isé an spioraio a òeineann beóòað. 64
Ní òeineann an feoil tairbte ar bič. Na focait atá
ráibte agam lib, spioraio agus beata iseaò iad.† Ac 65
tá cuir agaid-se ná creideann. Óir bí fios ag Íosa
ó tusač cé'r b'iaò nár creio, agus cé òeanfaò é
óiol.

Agus duðairt sé: Uime sin iseaò aduðart lib na 66
féadfaò aoinne teacč cúgam mura mbeaò tabarča
ag m'atair bó teacč. Ansan do tarrainz a lán d'á 67
òeistigobuil siar, agus níor siubladar leis a tuille.
Duðairt Íosa d'á b'ríz sin leis an dáréaz: An maič 68
lib-se, leis, imteacč? Agus d'freaḡair Símon 69
peadur é: A tḡearna, cé cuige go raḡaimiò? Is
agat-sa atáio bréicre na beata síoruiòe. Agus 70
creidimiò-ne agus tá fios againn gur tu Críost
Mac Dé. D'freaḡair Íosa iad: Nár òeinear-sa an 71

* Ver, 63 "Ac má feiceann sib," 7rl. le tráčč mar sin
ar a òeasḡabáil, do tuz Críost os a ḡcómair a cómačč, cun
firinne na b'focal a bí ráibte aige do òeimniú agus cun an
baíḡ mícuibsač a bí bainte acu as a čaint do čur as a n-aighe,
.i. go ḡcaitfiois a cuir feóla ò'icte mar íospí feoil ainmige.
Tuz an òeasḡabáil le tuisint d'óib go raḡað an corp céadna,
slán foláin, suas an neam, cun beic n-a suiòe ar òeasláim an
atcar síoruiòe, agus d'á b'ríz sin ná òéanfí é b'riseaò agus do
stracaò agus d'íoiú air an òcalam so mar a measadur.

† Ver. 64. "Ní òeineann an feoil tairbte ar bič." Is fíor ná
beaò aon tairbte i b'feoil marb, òeigilte o'n spioraio, ar an
ḡcuma mícuibsač i n-ar measadur go n-íospiois a cuir feóla
agus go n-ólpiois a cuir folá. Agus is fíor ná fuil aon tairbte
i b'feoil an duine, .i. i nadúir člaoin an duine (an nádúr ná
h-úmluigeann do spioraio agus do b'réicrib Críost). Ac a
ráò ná fuil aon tairbte i b'feoil Críost, an feoil beó san a
ḡlacaimiò nuair a ḡlacaimiò Comaoíne, mar aon le n-a
spioraio, .i. le n' anam agus le n-a òiaòacč, diamasla marbuiḡ-
čeač ab eaò a leicéio sin do ráò. Óir dá mb'fíor é ná
òéanfaò feoil Críost aon tairbte òúinn ní ḡlacfaò sé colan
òadna i n-aon čor ná ní fuiligeoč sé bás ar ár son. —ibio.
"Spioraio agus beata is eaò iad." .i. mar cuirio siad os búir
ḡcómair sácramínt naomča, go nḡlacfio sib ann, ar čuma
ionḡantač, spioraio agus ḡrásta, agus beata a' tobar na beata
féin.

72 DÁRÉAS AGAIÐ DO TOSADH? AGUS TÁ DUINE AGAIÐ 'N-A
 DIAÐAL. AGUS IS AR LÚDÁS, MAC ŠÍMÓIN, ISCARIÓT,
 A BÍ SÉ AS CAINT. ÓIR ISÉ SIN A BÍ CUN É DÍOL, AGUS
 SUR DUINE DE'N DÁRÉAS É.

CAIBIDIOI VII.

Téigeann CRÍOST SUAS CUN FÉILE NA DATABARNACUL: TUGANN SÉ
 TEAGAS UAIÐ SA TEAMPUL.

1 I N-A DIAÐ SAN DO SIUBLUIGEADH ÍOSA FA ŠAILILÍ,
 ÓIR NÍOR B'ÁIL LEIS SIUBAL I NLÚDÁEA TOISZ NA LÚDAIZ
 2 A BEIT A D'IARRAIÐ É CUR CUN BÁIS. AGUS BÍ FÉILE
 NA N-LÚDACH, ¹ FÉITE NA DATABARNACUL, I N-ACHMAIREACT.
 3 AGUS DUBAIRT A BRÁITRE FÉIN LEIS: FÁZ AN AIT SEO
 AGUS EIRIZ ISTEAÐ I N-LÚDÁEA I DTEÓ ZO BFEICFID DO
 4 DEISGIOBUIL FÉIN NA ŠNÍOMARCTA A D'EINEANN TÚ. ÓIR
 NÍ D'EINEANN DOINNE DON NÍÐ A ŠAN FIOS AGUS É A D'IAR-
 RAIÐ É FÉIN A BEIT PÚIBILIDHE; MÁ D'EINEANN TÚ NA
 5 NEITE SEO TAISBEÁIN TU FÉIN DO'N DOMAN. MAR NÍOR
 6 CREID A BRÁITRE FÉIN ANN. AGUS DUBAIRT ÍOSA LEÓ:
 NÍOR ÉÁINIZ MO ÉRÁCT-SA FÓS; AC TÁ BÚR DTRÁCT-SA
 7 OLLAM I ŠCÓMNUIGE. NÍ FÉIDIR DO'N TSAOŠAL FUAÐ A
 ÉADAIRT DAOIB-SE; TÁ FUAÐ AIZE DÓM-SA, ÁM, MAR TÁ
 FIAÐNAISE ASAM 'Á DÉANAM 'N-A ÉAOÐ ZO BFUL A
 8 ŠNÍOMARCTA ZO H-OLC. TÉIGID-SE SUAS CUN NA FÉILE
 SEO, AC NÍ'LM-SE AS DUL SUAS CUN NA FÉILE SEO, MAR
 9 NÍ'L M'AIMSIR TAGAITE FÓS. NUAIR ADUBAIRT SÉ AN
 10 MÉID SIN D'FAN SÉ FÉIN I NŠAILILÍ. AC NUAIR A BÍ A
 BRÁITRE IMCIZTE SUAS, ANSAN DO CUAID SÉ FÉIN SUAS
 CUN NA FÉILE, AC NÍOR B'ÓS ÁRD É, AC AMÁIN FÉ CEILT
 AR ŠLÍŽ.
 11 AGUS BÍ NA LÚDAIZ 'ŠÁ LORG, LÁ NA FÉILE, AGUS DEIRI-
 12 DÍS: CÁ BFUL SÉ SIÚD? AGUS BÍ ŠLUAIREÁN MÓR
 AMEASZ NA NDIOINE MAR ŠEALL AIR. CUID ACU 'ŠÁ
 RÁÐ. DUINE FÓŠANTA ISEAD É. TUILLE ACU 'ŠÁ RÁÐ,
 NÍ H-EAD, AC AS MEALLADH AN PÓBUIL ISEAD ATÁ SÉ.
 13 NÍOS LABAIR DOINNE AMAC 'N-A ÉAOÐ ÁM, TOISZ EAGLA
 NA N LÚDACH A BEIT ORCTA.

Ac tímpal meabon lae na féile cuaiò Íosa suas 14
isteac sa teampul agus bí sé ag teagasg.

Agus bí na Iúdaigh ag déanamh iongha òe, agus 15
deiribís: Cá bfuair sé seo an léigean a beic aige,
agus nár fogluim sé é? O'freadair Íosa iad agus 16
dubairt sé: An teagasg so a tuisaim-se, ní liom é,
ac leis an t-é a cuir uaiò mé. Má's mian le dume a 17
coil sin do déanamh aicneócaib sé i dtaobh an teagaisg,
an ó Dia é, nó an uaim féin atáim ag caint. An t-é 18
a labhrann uaiò féin, a glóire féin a loingeann sé;
ac an t-é a loirgeann glóire an t-é a cuir uaiò é, tá
sé sin fírinneac agus ní'l éagsóir ann. ¹ Nár tuis 19
maois an dlígh daoib-se, agus ní cómlíonann doinne
agaid an dlígh? Cad cuige daoib beic a d'iarraid 20
mé cur cun báis? O'freadair an tslua agus dúb-
radar: Deamán atá ionat; cia 'tá a d'ianndaid tú cur
cun báis? O'freadair Íosa agus dubairt sé leo: 21
Deineas don obair amáin, agus tá iongha oraid so
léir. Uime sin tuis ²maois an tímpal-gearra 22
daib (ní gur ó máois é, ³ac ó sna h-aicneacaid),
agus deineann sib tímpal-gearra ar duine sa tsab-
bóid. Má deineann sib tímpal-gearra sa tsab- 23
bóid i dteoró ná curfí dlígh máoise ar neamníb, an
b'fuil fearg agaid cúgam-sa mar geall air gur dein-
eas an duine ar fad do leigeas sa tsabbóid? ⁴ Ná 24
tuisaid breic do réir mar a cítear, ac tuisaid breic
ceart.

Agus dubairt cuid de muintir Ierúsaleim: Nác é 25
seo an t-é so b'fuilid siad a d'iarraid é cur cun báis?
Agus féac tá sé ag caint so puibilib, agus ní deirid 26
siad don níb leis. An b'fuil a fíor so fíor ag na
h-uachtaráin gur b'é seo Críost? Ac tá aicne 27
againn air seo, cá dtáinig sé; ac Críost, nuair a
tiocfaid sé, ní h-eól d'aoinne cá h-aic gurab as é.
Ansan do labhair Íosa do guth árd, agus é ag teagasg 28
sa teampul, agus dubairt sé: Tá aicne agaid orm-sa
agus is eol daib cár ab as mé; agus ní uaim féin
a tánas; ac tá an t-é a cuir uaiò mé fíor, agus ní'l

¹ Exod. xxiv 3² Leuit. xii. 3.³ Gen. xvii. 10.⁴ Deut. 1. 16.

- 29 aicne aḡaiḇ-se air. Tá aicne aḡam-sa air, mar is
 30 uaiḇ mé, aḡus isé féin a cuir uaiḇ mé. Ansan bíodar
 a ḇ'iarraiḇ beirṫe air, ac níor cuir aoinne lám ann
 mar ní raiḇ a trác taḡaiṫe fós.
- 31 Do creiḇ a lám de'n tsluaḡ ann, ám, aḡus
 deiriḇís: Nuair a tiocfaiḇ Críost an nḇéanfaiḇ sé
 níos mó mírbúiltí 'ná mar a ḇeineann an ḇuine seo?
- 32 D'airiḡ na fairisíníḡ an tsluaḡ aḡ cur 's aḡ cúit-
 eam n-a tḇaḇ ar an ḡcuma san, aḡus cuir na h-uacṫa-
 ráin aḡus na fairisíníḡ oificeaḫa cun beirṫe air.
- 33 Aḡus ḇuḇairṫ íosa leo: Táim aḡaiḇ fós tamall beaḡ
 aimsire; aḡus táim aḡ imṫeaḫ aḡ triall ar an t-é
 34 a cuir uaiḇ mé. Beirḇ sib a'm lorg, aḡus ní ḇfaḡaiḇ
 sib mé; aḡus an áit 'u-a ḇfuilim-se, ní féirir ḇaḇiḇ-se
 35 teacṫ ann. Aḡus ḇuḇairṫ na lúḇaiḡ eadartḫa féin:
 Cá ḇfuil sé seo aḡ ḇul aḡus ná faḡmíḇ é? An aḡ
 triall ar an muintir atá ḡaipiṫe ameaḡ na nḡinte
 36 atá sé aḡ ḇul, cun na nḡinte tḇaḡasḡ? Caḇ í an
 caint seo aḇuḇairṫ sé: loirḡeóḫaiḇ sib mé aḡus ní
 ḇfaḡaiḇ sib mé, aḡus an áit 'n-a ḇfuilim-se ní féirir
 ḇaḇiḇ-se teacṫ ann?
- 37 Aḡus an lá deirineac, ¹ an lá mór d'aimsir na
 féile, bí íosa 'n-a ḡeasam aḡus é aḡ laḇairṫ ḡo h-árḇ,
 aḡus deireaḇ sé: Ma tá tair ar aoinne, taḡaḇ sé
 38 cuḡam-sa aḡus ólaḇ sé. ² An t-é a creiḇeann ionam-
 sa, mar aḇuḇairṫ an ḡrúbinn: Ruiṫfiḇ as a ḇroinn
 39 srutana uisḡe beó. Aḡus do laḇair sé an caint sin
 ar an spioraiḇ a bí le ḡlacaiḇ aḡ an muintir a creiḇ-
 feaḇ ann; óir bí an spioraiḇ ḡan taḇairṫ fós, mar
 40 bí íosa ḡan ḇul isteaḫ 'n-a ḡlóire fós. Duḇairṫ
 ḇaḇine de'n tsluaḡ, ám, nuair a ḇ'airiḡeadar an
 41 caint sin uaiḇ: Isé seo an fáirḇ ḡan amras. Duḇ-
 airṫ tuille acu: Isé an Críost é seo. Aḡus duḇairṫ
 42 raint acu: An ó ḡaililí atá Críost aḡ teacṫ? Ná
 deir an ḡrúbinn ḡur de síol ḇáirḇ, aḡus ³ ó baile
 ḇetleheim, mar a raiḇ ḇáirḇ, atá Críost aḡ teacṫ?
- 43 Aḡus d'eiriḡ aḡneas sa tsluaḡ maf ḡeall air.
 44 Aḡus ba mian le curḇ acu breiḡ air; ac níor cuir
 aoinne lám air.

¹ leḇit. xxiii. 27.² Isáias xlv. 3, lviii 11.³ Mich. v. 2.

ANSAN ÉÁINIS NA H-OIFICEACÁ AḠ TRIALL AN NA H-ÁRṪ- 45
 ŠAḠAIRṪ AḠUS AR NA FAIRISÍNIS AḠUS DUḠRAḠAR-SAN
 LEÓ: CAD 'N-A ÉAOḠ NÁR ÉUGABAIN LIB É? AḠUS DUḠ- 46
 AIRṪ NA H-OIFICEACÁ LEÓ: NÍOR LABAIR AON DUINE RIAM
 MAR A LABRANN AN DUINE SEO. AḠUS D'FREAGAIR NA 47
 FAIRISÍNIS: NÍ H-ÉIRIR ḠO BFULCÍ-SE MEALLṪA, LEIS?
 AN DÓIS ḠO ḠCREIBEANN AOINNE DE SNA H-UACṪARÁ- 48
 NAIḠ NÓ DE SNA FAIRISÍNIS ANN? AC AN TSLUAḠ SO NÁ 49
 FUIL EÓLUS AR AN NOLIS ACU, TÁ MALLACṪ ORṪA. DUḠ- 50
 AIRṪ NICODÉMUS LEÓ, ¹ AN FEAR ÚḠ A ÉÁINIS CUISE SA
 N-OIḠCE, MAR DUINE ACU AB EAO É: AN DUGANN ÁR 51
 NOLIS-NE BREIṪ AR DUINE ḠAN A D'ÁIREACṪAINT AR
 DÚIS UAIḠ FÉIN, ² AḠUS A D'ÁICINT CAD A D'EINEANN SÉ?
 D'FREAGRAḠAR AḠUS DUḠRAḠAR LEIS: AN AMLAIḠ IS 52
 ḠAILILIAC TUSA LEIS? CUARḠAIḠ AN SRÍBINN, AḠUS
 CÍFIR NÁ H-EIRIḠEANN FÁIḠ A' ḠAILILÍ.

ANSAN CUIḠ ḠAC AOINNE ACU ABÁILE CUN A ÉIḠE FÉIN. 53

CAIBṪIOI VIII.

AN BEAN A FUAḠO AḠ DÉANAM AḠALṪRANAS. CRÍOST Á
 D'EIMNIÚ ḠUR CEART A ÉAḠASḠ.

ANSAN DO CUIḠ ÍOSA AMAṪ ḠO CNOC OLIBET. 1
 AḠUS ÉÁINIS SÉ ISTEAC SA TEAMPUL AIRÍS ḠO MOṪ AR 2
 MAIDIN, AḠUS ÉÁINIS NA DAOINE ḠO LÉIR AḠ TRIALL AIR
 AḠUS DO ŠUIḠ SÉ AḠUS BÍ SÉ 'ḠÁ D'EAGASḠ.

AḠUS ÉUG NA ŠGRÍBNEÓIRÍ AḠUS NA FAIRISÍNIS LEÓ 3
 BEAN ḠUR RUḠO UIRṪI I N-AḠALṪRANAS, AḠUS CUIREAḠAR
 'N-A SEASAM I LÁṪAIR Í, AḠUS DUḠRAḠAR LEIS: A MÁIḠ- 4
 ISTIR, DO RUḠO AR AN MNAOI SEO ANOIS AḠUS Í AḠ
 DÉANAM AḠALṪRANAS. AḠUS ³ TÁ ÓRḠUIḠṪE AḠ MAOIS 5
 DÚINN SA DOLIS A LEIṪÉIḠ SEO DO CÚR CUN BÁIS LE
 ḠABÁIL DO CLOCAIḠ INṪI. CAD DEIRIR-SE? AC 'ḠÁ 6
 TRIAIL ISEAO A DUḠRAḠAR AN CAINṪ SIN LE H-IONACUS
 BFEADḠFAIDÍS RUḠ ÉIḠIN A CÚR 'N-A LEIṪ. AḠUS DO
 CROM ÍOSA SÍOS AḠUS BÍ SÉ AḠ ŠGRÍ LE N-A MÉIR AR AN
 DṪALAM. AḠUS DO LEANAḠAR AḠ CÚR NA CEISTE 7

¹Supra iii. 2. ²Deut. xvii. 8, xix. 1g. ³Levit. xx. 10.

cuige. Ansan d'eirigh sé suas agus duðairt sé leó:
 1 An duine aghaidh atá san peaca caiteadh sé an céad
 8 cloch léi. Agus do crom sé síos airís agus bí sé ag
 9 sgrí ar an dtalamh. Nuair a d'airigeadar an focal
 d'imchigeadar 'n-a nduine 's 'n-a nduine, na seanóirí
 ar dtuais; agus do fágadh Íosa i n' adonar agus an bean
 10 'n-a seasamh i láthair. Ansan d'eirigh Íosa suas, agus
 duðairt sé leis an mnaoi: A bean, cá bhfuil na daoine
 a bí ag cur do' leith? An amlaíod nár d'adon doinne
 11 é? Agus duðairt sí: Níor d'adon, a tigearna.
 Agus duðairt Íosa: Ní d'adonfaid-sa é ac cóm beag.
 Imchig, agus as so amach ná dein an peaca airís.

12 Agus ansan do labhair Íosa airís agus duðairt sé:
 2 Mise solus an domhain; an t-é a leanfaid mé ní
 siublócaid sé sa doirceacht, ac beid aige solus na
 13 beatha. Agus duðairt na fairisínigh leis: Tadóise ag
 déanamh fíadhnaise ort féin; ní'l t'fíadhnaise fírinne-
 14 eac. D'fhreagair Íosa agus duðairt sé leó: Bíod
 go bhfuilim-se ag déanamh fíadhnaise orm féin tá
 m'fíadhnaise fírinneac, óir is eól dom cá dtánaigh agus
 cá bhfuilim ag dul; ac ní h-eól daoib-se cá dtánaigh ná
 15 cá bhfuilim ag dul. Tugann sib-se breith do réir na
 16 feola; ní tugaim-se breith ar doinne. Agus má
 beirim-se breith, tá mo breith fíor, óir ní h-am' adonar
 atáim, ac mé féin agus an t-é a cuir uaid mé, an
 17 t-athair. Agus 3 tá sgríobtha i nbúr nolligh-se go
 18 bhfuil fíadhnaise ó beirt fíor. Is mise a tugann fíadhnaise
 orm féin, agus tá an t-athair, a cuir uaid mé,
 19 ag tabairt fíadhnaise orm. Agus duðadar leis:
 Cá bhfuil t'athair? Agus d'fhreagair Íosa: Ní'l
 aithne aghaidh orm-sa agus ní lúga 'ná mar atá aithne
 aghaidh ar m'athair; dá mbeadh aithne aghaidh orm-sa
 b'féidir go mbeadh aithne aghaidh ar m'athair, leis.
 20 Do labhair Íosa na focail sin i n-áit coimeáda an
 ciste, agus é ag teagas sa teampul; agus níor
 rug doinne air, mar ní raib a trác tagaithe fós.
 21 Agus duðairt Íosa leó: Táim-se ag imcheacht, agus
 beid sib-se a'm lorg, agus gheobaid sib bás i nbúr

¹ Deut. xvii 7.

² 1 eóin i g.

³ Deut. xvii. 6, xix 15.

bpeaca; an áit 'n-a bfuilim-se aςoul ní féadfaíð
 sib-se teacht ann. Agus duðairt na Iúdaig: An 22
 amlaíð a marbócaíð sé é féin, so nðuðairt sé, An áit
 'n-a bfuilim-se aςoul ní féadfaíð sib-se teacht ann?
 Agus duðairt sé leó: Ó'n áit tíos sib-se, ó'n áit 23
 tuas mise; de'n tsaozal so sib-se, ní de'n tsaozal
 so mise. Uime sin aduðart lib, geobaið sib bás 24
 i nðúr bpeacaíð; óir mura scretið sib sur mise é
 geobaið sib bás i nðúr bpeaca. Agus duðardar leis: 25
 Cé h-é tu? Duðairt íosa leó: An tusaç, atá anois
 féin aς caint lib-se. Tá a lán aςam le ráð agus le 26
 breicniú i nðúr dtaob; ac ¹ tá an t-é a cuir uaið
 mé fíor; agus na neite a d'airigeas-sa uaið siniað
 na neite a labraim sa tsaozal. Agus níor tuiæa- 27
 dar so raið sé 'gá ráð sur b'é dia a dtair. Agus 28
 duðairt íosa leó: Nuair a d'arabócaíð sib suas mac
 an Duine, ansan iseað beíð fíos aςaið sur mé é,
 agus ná deinim níð ar biç uaim féin, ac sur fé mar
 a tæaæaisς m'dtair dom a labraim na neite seo.
 Agus an t-é a cuir uaið mé tá sé am' fíocair agus níor 29
 fás sé am' donar mé, óir deinim i sçómnuiæ na neite
 a taitneann leis. Nuair a labair sé na neite sin 30
 do creið a lán daoine ann.

Agus duðairt íosa leis na Iúdaig a creið ann: 31
 Má fanann sib ar mo briactar is fíordæisgiobuil aςam
 sib feasda; agus cuirfið sib eólus ar an bfinne, 32
 agus saorfaíð an finne sib. D'freaæardar é: Is 33
 de síol Ábraham sinn, agus ní rabamair riam i n-ár
 ndaoraib aς aoinne; conus a deirir-se, Saorfar
 sib? D'freaæair íosa iað: So deimin deimin 34
 adairim lib, ² æac aoinne a deineann an peaca tá
 sé 'n-a daor aς an bpeaca. Ní fanann an daor sa 35
 teæglac do síor, ámtac; ac fanann an mac sa
 teæglac do síor. D'á bríς sin, má saorann an mac 36
 sib beíð sib saor daírib. Tá fíos aςam sur de 37
 síol Ábraham sib. Ac ní foláir lib mise çur çun
 báis, mar ní bfaæann mo briactar slíς ionaib. Lab- 38
 raim-se an níð a conac i bfoçair m'dtar; agus
 deineann sib-se neite a çonacabair i bfoçair búr

¹ Róm. iii. 4² Róm. vi. 1g, 16; 2 peað. ii. 19.

39 n-ačar féin. D'freaḡradar agus duḡradar leis:
 Isé Ábraham ár n-ačair-ne. Duḡairt Íosa leó:
 Má's clann d'Ábraham sib̃ deinið oibreača Ábra-
 40 haim. Ac anois ní foláir sib̃ mise m̃arbú, duine
 a labrann lib̃ an fírinne a d'airiḡeas ó ðia; níor
 41 ðein Ábraham san. Deineann sib̃-se obair búr
 n-ačar féin. Agus duḡradar leis: Ní h-a' d'ruis
 a geineað̃ sinne; tá don ačair amáin aḡainn, ðia.
 42 Ansan duḡairt Íosa leó: Dá mb' é ðia búr n-ačair
 beað̃ ḡráð aḡaib̃ dóm̃-sa; óir do ḡluaiseas-sa ó
 ðia agus do čánas uaið; óir ní h-uaim féin a čánas,
 43 ac do cuir seisean uaið mé. Cad 'n-a čaob̃ ná h-aic-
 niḡeann sib̃ mo čaint? Mar ní féadann sib̃ m'
 44 urlab̃ra d'aireačaint. ¹ Is ó'n ndiaḃal, búr n-ačair,
 sib̃-se, agus isiað na neite a čaicneann le nbúr
 n-ačair a ðeineann sib̃. Dúnm̃arb̃čóir ab̃ eað̃ é sin
 ó čusač, agus níor seasaím sé sa b̃firinne, óir ní'l
 fírinne ann; nuair a labrann sé an t-éičeac labrann
 sé an níð is leis féin, óir tugann sé an t-éičeac agus
 45 isé ačair an éičiḡ é. Ac nuair a d'innsim-se an
 46 fírinne ní creideann sib̃ mé. Cé'cu aḡaib̃ a cuirfið
 peaca am'leic̃? Má innsim an fírinne d'aoib̃ cad
 47 'n-a čaob̃ ná creideann sib̃ mé? ² An t-é is ó ðia
 éisteann sé le breičrið D̃é. Isé cúir ná h-éisteann
 sib̃-se leó mar ní h-ó ðia sib̃.
 48 Agus d'freaḡair na lúdaiḡ é agus duḡradar:
 Nač maič ad̃eirimið-ne é ḡur samaritánač tusa agus
 49 ḡo b̃fuil deam̃an ionač? D'freaḡair Íosa: Ní'l
 deam̃an ionam-sa, ac tugaim onóir do m'ačair, agus
 50 tá easonóir tab̃arča aḡaib̃-se dóm̃-sa. Ac nílim-se
 aḡ lorg mo ḡlóire féin; tá don a loirḡeann agus
 51 a čugann breic̃. ḡo deimin deimin ad̃eirim lib̃,
 má čoimeádann don duine mo b̃riačar ní feicfið sé
 52 bás ḡo deó. Ansan duḡairt na lúdaiḡ: Tá fios
 aḡainn anois ḡo b̃fuil deam̃an ionač. Tá Ábraham
 m̃arb̃, agus na fáide, agus deirir-se, má čoimeádann
 53 duine mo b̃riačar-sa ní blaisfið sé bás ḡo deó. An
 am̃laib̃ is mó de duine čusa 'ná ár n-ačair Ábraham,
 atá tar éis báis? Agus táid na fáide tar éis báis.

¹ 1 eóin iii. 8.² 1 eóin iv. 6.

Cé h-é tusa, dar leat? D'freaḡair Íosa: Má tusa- 54
aim-se glóire dom féin is neamníò mo glóire. Isé
m'atair a tusaann glóire dom, an t-é a veir sib-se
sur b'é búir n'òia é; Agus ní'l aicne aḡaib air; ac 55
tá aicne aḡam-sa air. Agus má veirim ná fuil
aicne aḡam air beirò mé mar sib-se, aḡ ráò an éicig.
Ac tá aicne aḡam air, agus táim aḡ cómlíonaò a
briatair. Ba mór aḡ búir n-atair Ábraham so 56
bfeicfeadò sé mo lá-sa. Do conaic, agus bí áctas air.
Ansan duḡairt na Iúdaig: Ní'l caoḡad blian d'aois 57
fós aḡat, agus conaicís Ábraham? Agus duḡairt Íosa 58
leó: So veimín veimín a veirim lib, táim-se ann ó
roim Ábraham a beir ann.

Ansan do tóḡadur na cloca cun iad do caiteam 59
leis; ac do ceil Íosa a cló orca agus d'imcig sé
amach as an tceampul.

CAIBIDIL IX.

RAḌARC aḡ CRÍOST 'á atair do'n duine do ruḡadò 'n-a
dall.

Agus aḡ ḡabáil na slíḡe d'ó do conaic Íosa duine 1
a bí 'n-a dall, agus sur dall a ruḡadò é. Agus 2
d'fíafraig a veisgiobuil de: a Rabbí, cé'cu a
vein peaca, é seo nó a atair 's a máatair, treás sur
ruḡadò 'n-a dall é? D'freaḡair Íosa: Níor peacais 3
sé seo ná a atair ná a máatair; ac cun so dtaisbeán-
faí oibreaca d'é ann. Tá orm-sa oibreaca an t-é a 4
cuir uaidò mé do véanam an faid atá an lá ann; tá an
oibce aḡ teact nuair nác férdir d'aoinne obair a
véanam. An faid atáim ar an saogal is mé solus 5
an tsaoḡail. Nuair aduḡairt sé an caint sin do 6
cuir sé seile ar an dcalam, agus vein sé laḡac leis
an seile, agus cimit sé an laḡac de súilò an daill,
Agus duḡairt sé leis: Imcig agus nig i locán Silóe, 7
(a mínigtear: Teactaire). D'imcig sé agus do
nig, agus táinig sé tar n-ais agus raḡarc aige.

Ansan duḡairt a cómarsain agus na daoine a conaic 8
roimis sin é agus é a d'iarraib d'éarca: Nác é seo

- an fear a bíod 'n-a súile ag lorg déarca? Agus
 9 duðairt daoine: Isé é. Duðairt daoine eile, ámtac:
 ní h-é é, ac is cosmail leis é. Ac duðairt an duine
 10 féin: Is mé é. Agus duðradar leis: Conus a
 11 h-osgladh do súile duit? D'freaḡair sé: An fear
 san an a dtugtar Íosa, dein sé laḡac agus címil sé
 de m' súilib é, agus duðairt sé liom, Imḡis go locán
 Silóe agus niḡ. Agus d'imḡeas, agus do níḡeas,
 12 agus cím. Agus duðradar leis: Cá bfuil an fear
 san? duðairt seisean: Ní feadad.
- 13 ḡḡadad cun na bfairisíneac an fear a bí roime
 14 sin 'n-a d'all. Agus sa tsabbóid ab eadh é nuair a
 dein Íosa an laḡac agus d'osgail sé súile an duine.
 15 Agus airís d'fiapraíḡ na fairisíníḡ dé conus a fuair
 sé a raḡarc. Agus duðairt seisean leo: Cuir sé
 laḡac ar mo súilib, agus do níḡeas iad, agus cím.
 16 Agus duðairt cuib de sna fairisíníḡ; ní h-ó dia an
 fear so ná coimeádann an tsabbóid. Agus duð-
 airt tuille acu: Conus is féidir do duine peacamail
 na mírbúiltí seo déanam? Agus bí siosma eadartad.
- 17 Agus duðradar airís leis an ndall: Cad deirir-se
 leis an t-é sin a d'osgail do súile? Duðairt seis-
 ean: Fáid isead é.
- 18 Agus níor creid na lúdaíḡ go raib sé 'n-a d'all agus
 go bfuair sé a raḡarc, go dtí gur ḡlaodhadar ar
 aḡair agus ar máḡair an t-é sin go raib a raḡarc
 19 fáḡalta aise. Agus ceistiḡeadar iad, agus duðra-
 dar: An é seo búir mac adeir sib a ruḡadh 'n-a d'all?
 Conus a ḡarla go bfuil raḡarc anois aise?
 20 D'freaḡair aḡair agus máḡair an fíir iad, agus duð-
 radar: Tá fíos aḡainn gur mac dúinn é seo, agus
 21 gur dall a ruḡadh é; ac conus do ḡarla raḡarc a
 beid anois aise ní h-eól dúinn, ná ní h-eól dúinn cé
 d'osgail a súile; fiapraíḡib de féin é; tá aos aise;
 22 labrad sé féin air féin. Duðairt an t-aḡair agus
 an máḡair na neite sin mar bí eagla na n-lúdad
 ortad, óir bí socair ag na lúdaíḡ an uair sin. Ainne
 a déarfadh gur b' é Críost é, é cur amac as an sind-
 23 ḡóis. Mar ḡeall air sin isead aduðairt an t-aḡair
 agus an máḡair, tá aos aise, deiniḡ é féin do
 ceistiú.

ANSAN DO GLAOÙADAR AIRÍS AR AN NDUINE A BÍ 'N-A 24
 ÒALL, AGUS DUBADAR LEIS: TABAIR GLÓIRE DO ÒIA.
 IS EÓL DÚINNE SUR PEACAC AN DUINE SIN. DUBAIRT 25
 SEISEAN LEÓ: MÁ'S PEACAC É NÍ FÉADAR-SA SAN. TÁ
 FIOS AGAM DON NÍÒ AMÁIN, SO RABAS AM' ÒALL AGUS SO
 B'FUIL RAÒARC ANOIS AGAM. AGUS DUBADAR-SAN 26
 LEIS: CAD A ÒEIN SÉ LEAT? CONUS A Ò'OSGAIL SÉ DO
 SÚILE ÒUIT? D'FREAGAIR SÉ IAD: D'INNSEAS CÉANA 27
 ÒAOIB É AGUS D'AIREADAIR MÉ. CAD AB ÁIL LIÓ 'GÁ
 AIREACÁINT AIRÍS? AN AMLAIO BA MAIT LIÓ-SE, LEIS,
 BEIT I NBÚR NDEISGIOBUIL AIGE? ANSAN DO CUGADAR 28
 OROC-CAINT DÓ AGUS DUBADAR: BÍ-SE AD' DEISGIOBUL
 AIGE; IS DO MAOIS IS DEISGIOBUIL SINNE. IS EÓL 29
 DÚINNE SUR LABAIR ÒIA LE MAOIS, AC AN FEAR SO, NÍ
 H-EÓL DÚINN CÁ DÁINIS SÉ. D'FREAGAIR AN FEAR 30
 AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: SO DEIMIN IS IOINGANTAC AN
 SGÉAL É SIN, SAN A FIOS A BEIT AGAIB-SE CÁ DÁINIS SÉ,
 AGUS D'OSGAIL SÉ MO SÚILE ÒÓM-SA: TÁ FIOS AGAINN, 31
 ÁMÁC, NÁ H-ÉISTEANN ÒIA LE LUCT PEACAÍ DÉANAM;
 AC MÁ CUGANN DUINE ONÓIR DO ÒIA AGUS MÁ D'EINEANN
 SÉ TOIL DÉ, ÉISTEANN ÒIA LEIS AN NDUINE SIN. NÍOR 32
 H-AIRIGEAD RÍAM Ó CUSAC AN DOMAIN SUR OSGAIL DOINNE
 A SÚILE DO DUINE A RUGAD 'N-A ÒALL. MURA MBEAD SUR Ó 33
 ÒIA AN DUINE SEO NÍ FÉADFAO SÉ DON NÍÒ A DÉANAM.
 D'FREAGRADAR AGUS DUBADAR LEIS: I BPEACAÍB A ZEIN- 34
 EAD TU AR FAD, AGUS AN D'EINEANN TÚ SINNE DO
 CÉAGAS? AGUS DO COMÁINEADAR AMAC É.

D'AIRIS ÍOSA SUR CAITEADAR AMAC É; AGUS NUAIR 35
 A FUAIR SÉ É DUBAIRT SÉ LEIS: AN SCREIBEANN TUSA
 I MAC DÉ? D'FREAGAIR SEISEAN AGUS DUBAIRT: CÉ 36
 H-É SIN, A CIGEARNA, SO SCREIBEAD ANN? AGUS DUB- 37
 AIRT ÍOSA LEIS: CONAICÍS É, AGUS AN T-É ATÁ AG CAINC
 LEAT ISÉ É. ANSAN DUBAIRT SEISEAN: CREIDIM, A 38
 CIGEARNA. AGUS DO SLÉACT SÉ DÓ, 'GÁ ADRAO.
 AGUS DUBAIRT ÍOSA: AG TABAIRT BREITEAMANTAIS A 39
 CÁNAG-SA AR AN SAOGAL SO; I DCREÓ SO BFEICFEAD
 AN MUINTIR NÁ FEICEANN, AGUS SO NDALLFAÍ AN MUINTIR
 A CÍONN.* AGUS D'AIRIS CUID DE SNA FAIRISÍNIS A BÍ 40

* VER. 39. "I DCREÓ." IS CUIGE SIN A BÍ AN MÍRBUILT. NÍ
 'GÁ RAO É SUR CÁINIS CRÍOST CUN DON DUINE DÉANAM DALL, AC
 SUR CUG NA LÚDAIS A NDAILLE 'N-A BREITEAMANTAS ORCA FÉIN

1 n'fóchair é, agus duibradar leis: An amlaib
 41 atáimíð-ne dall, leis? Duibairt Íosa leó: Dá mbeað
 sib dall ní beað peaca oraið. Ac anois abran sib,
 Tá raðarc ašainn: leanann búir bpeaca oraið.*

CAIBIDIOI X.

Isé Críost an dorus, agus isé Críost an t-aodaire fóžanta.
 Is aon é agus a achair.

1 So deimín deimín a'deirim lib, an t-é ná tagann
 an dorus isteač i gcró na gcaorač, ac do tagann
 isteač ar a malairt de cuma le sárú, bíteamnač
 2 iseað é sin agus robálaiðe. Ac an t-é a tagann
 3 isteač an dorus, siné aodaire na gcaorač. Osgalann
 an dóirseóir dó san, agus airišio na caoire a gúč, agus
 glaoðann sé ar a caoire féin, as a n-ainim, agus seó-
 4 lann sé amac iad. Agus nuair a seólann sé amac
 a caoire féin gluaireann sé rómpa, agus leanaið na
 5 caoire é, mar aicnišio siað a gúč. Ac ní leanaið siað
 duine iasac̃ta, ac teic̃io siað uaið, mar ní aicnišio
 siað gúč na ndaoine iasac̃ta.
 6 Do labair Íosa an tsoluíð sin leó. Ac ní feað-
 7 radar cad a bí aige d'á ráð leó. Ansan duibairt
 Íosa leó airís: So deimín deimín a'deirim lib gur
 8 mise dorus na gcaorač. Šac ar táinig, bíteamnaig
 agus robálaičte ab eað iad, agus níor éist na caoire
 leó.
 9 Is mise an dorus. Má's tríom-sa a rašaið duine
 isteač, saorf̃ar é; agus geobaið sé isteač agus
 10 amac, agus geobaið sé an fosuižeačt. Ní tagann an
 bíteamnač ac cun beic̃ aš guib agus aš marbú agus
 aš rísgíú. Čánaš-sa ionus go mbeað an beačta acu,
 11 agus go mbeað sí acu níos iomaðamla. ¹ Mise an
 t-aodaire fóžanta. Tugann an t-aodaire fóžanta

¹ Isáias xl. 11; Ezech. xxxiv. 23, xxxvii. 24.

leis an nroč úsaið a ðeinead̃ar d'á čeačt agus leis an
 noiúltú a čugad̃ar dó.

* Ver 41. Dá mbeað sib dall, .i. dá mbeað ainb̃rios tar
 cumas oraið ní beað an peacað oraið, ac táčaoí aš maoíðeam̃
 as búir n-cólus ar an scriptiúir agus ní'l aon leačsgéal ašaið.

A ANAM AR SON A CAOIRAC. An fear tuarasdail 12
amháic, óir ní h-é an t-aoðaire é, agus ní leis féin
ná caoire, cionn sé an maictíre as teact, agus fáigann
sé na caoire agus teiteann sé; agus beineann an
maictíre foigait ar na caoire agus sgaipeann sé iad.
Agus teiteann an fear tuarasdail mar is fear tuar- 13
asdail é, agus ní'l speóis aige ins na caoire. Mise an 14
t-aoðaire fóganta agus aicnínim mo cuib féin, agus
aicnígíod siad-san mé. Fé mar a b'aicnígeann an 15
t-achtair mise is ead b' aicnínim-se an t-achtair leis;
agus tá m'anam agam 'á tabairt ar son mo caoirac.
Agus tá caoire eile agam ná baineann leis an 16
scró so; agus tá orm iad san a tabairt liom,
agus éistíod siad le m' glór; agus beid don cró
amáin ann agus don aoðaire amáin. Mar gheall air 17
seo atá grá b' an achtair dom, ¹mar go bfuilim as
tabairt m'anama uaim, i dtreo go nbeanfainn é
glaca b' cúgam airís. Ní'l doinne 'gá tógaint uaim, 18
ac is uaim féin atáim 'gá tabairt uaim; agus tá ar
mo cúmas é tabairt uaim, agus tá ar mo cúmas é
tógaint cúgam airís. Siní an aicne a fuaras ó
m'achtair.

D'eirig siosma airís ioir na lúdaig mar gheall ar 19
an gcaint sin. Agus duibairt cuib acu: Is amlaib atá 20
deamán ann, agus tá sé as a meabair; cad ab aíl
lib as éisteacht leis? Duibairt tuille acu: Ní caint 21
fir go mbead deamán ann an caint sin; an bfead-
fad deamán súile na ndall a b'osgailt?

Agus bí féile an toirbhearta i n-Ierúsalem, agus 22
sa gheimhread ab ead é. Agus bí íosa as siubal sa 23
teampul, i bpóirse Salomóin. Agus táinig na 24
lúdaig 'n-a tímpal, agus bíodar 'gá rá b' leis: An fad
a leanfair as baint an anama asainn? Má's tú
Críost, innis dúinn é go soiléir. D'fhreagair íosa 25
iad: Táim 'gá innsint daoib, agus ní creideann sib é.
Na h-oibreaca atá agam 'á b'eanam i n-ainim m'achtar,
tá fíadhaise acu 'á b'eanam dom. Ac ní creideann 26
sib-se, mar ní de'm' caoire-se sib. Éistíod mo 27

¹ Isáias liii. 7.

28 caoíre-se le m' glór, agus aithníim-se iad, agus
 leanaib siad mé. Agus tá an beatha síoruiðe
 agham-sa 'á tadbairt doib; agus ní caillfar go deó
 iad, agus ní déanfaib doinne iad a t'fuaðac as
 29 mo láim-se. Tá an níð a tuis m'áchair dom níos
 mó 'ná gac uile níð; agus ní féidir t'aoinne fuaðac
 30 as láim m'ácar. Is aon mise agus an t-áchair. *
 31 Ansan do tós na lúdaig na cloca cun gabáil do
 32 clocaib ann. O'freachair íosa iad: Tá a lán oib-
 reacha fóganta taisbeánta agham daoib ó m'áchair;
 cé'cu obair acu go bfuil sib as gabáil do clocaib
 33 ionam mar gheall air? O'freachair na lúdaig é: Ní
 mar gheall ar obair fóganta atáimib as gabáil do
 clocaib ionat, ac mar gheall ar diamaslaib, agus go
 ndeineann tú dia díot féin, bíob gur duine tu.
 34 O'freachair íosa iad: Ná fuil sgríobta i nbúr nólíg
 35 féin, ¹ Duðart-sa, is déite sib? Má duðairt sé
 gur déite iad súb gur labraib briactar Dé leó, agus
 36 nác féidir an scriptiúir do cur ar neamníð, An t-é a
 beannuig an t-áchair agus do cuir sé uaið ar an
 saogal, an ndeir sib-se leis, Tá diamaslaib aghat
 'á déanam, toisg go nduðart, Is mé Mac Dé?
 37 Mura ndeinim oibreacha m'ácar ná creiðib mé.
 38 Ac má ðeinim, mura maic lib mise creideamaint,
 creiðib na h-oibreacha, i ttreó go mbeib fios aghaib
 an t-áchair a beic ionam-sa agus mise sa n-áchair.
 39 Ansan bíobar a t'iarrat beirte air; agus t'imtíg
 40 sé as a lamaið. Agus t'imtíg sé airís ear lóran,
 cun na h-áite 'n-a raib eóin as baisteaib ar tuis;
 41 agus t'fan sé ansan. Agus táinig a lán daoine as
 triall air, agus deirib: Níor ðein eóin aon níð
 42 mírbúiltea; Ac na neite go léir aduðairt eóin
 'n-a taob so doib' fíos iad. Agus do creib a lán ann.

¹Salm. lxxxi. 6.

* Ver. 30. "Is aon mire agus an t-áchair," .i. aon nádúir
 amáin diaða agus dá pearsain fé leic.

CAIBIBIOL XI.

LASARUS Á ĆAĎAIRT AĖ CRÍOST O'N MBÁS. COMAIRLE NA
RIAĖALTÓIRÍ ĆUN É ĆUR ĆUN BÁIS.

AĖUS BÍ ĎUINE ĎÁR B'AINIM LASARUS, Ó ĎETÁNIA, Ó 1
BÁILE MÁIRE AĖUS MÁRTA A ĎRIFIÚR, AĖUS BÍ SÉ 2
BREÓITE. B'Í SIN MÁIRE ¹ ĎO ĎOIRT AN OLA AR AN 2
ĎĖĖEARNNA AĖUS ĎO ĖTRIOMUIĖ A ĖOSA LE N-A ĖRUAIĖ 3
AĖUS ISÉ A ĎRÍĆÁIR LASARUS A BÍ BREÓITE. AĖUS ĎO 3
ĆUIR AN ĎEIRT ĎRIFÉAR ĖEACĆAIREACĆ ĖUIĖE 'ĖÁ RÁĎ: 4
A ĖĖEARNNA, FÉAC, AN Ė-É IS IONMUIN LEAC ĖÁ SÉ 4
BREÓITE. NUAIR AIRĖ ÍOSA AN NÍĎ SIN ĎUĎAIRT SÉ: 4
NÍ ĆUN BÁIS AN ĎREÓITEACĆ SO, AC ĆUN ĖLÓIRE ĎÉ, 4
IONUS ĖO ĎĖABARFAÍ ĖLÓIRE ĎO MÁC ĎÉ ĖRÍĆE.

AĖUS ĎOB' IONMUIN LE H-ÍOSA MÁRTA AĖUS A ĎRI- 5
FIÚR MÁIRE AĖUS LASARUS. AC NUAIR A Ď'AIRĖ SÉ É 6
ĎEIT BREÓITE Ď'FAN SÉ SA N-ÁIT ĖÉADĎNA AR FEADĎ DÁ 6
LÁ. ANSAN, ĖAR A ÉIS SIN, ĎUĎAIRT SÉ LE N-A ĎEIS- 7
ĖIOBUIL: ĖÉĖMÍS ĖO LÚĎÁÉA AIRÍS. ĎUĎAIRT A 8
ĎEISĖIOBUIL LEIS: A RABBÍ, BÍ NA LÚĎAIĖ A Ď'IARRAIĎ 8
ĖABÁIL ĎO ĖLOĆAIĎ IONAC ANOIS, AĖUS AN ĎFULIR AĖ ĎUL 8
ĆUN NA H-ÁITE SIN AIRÍS? Ď'FREAGAIR ÍOSA: NÁ FUIL 9
ĎÁ UAIR ĎÉAG SA LÁ? MÁ ŠUIĎLANN ĎUINE SA LÁ NÍ 9
ĖEIBEANN SÉ BARACĆUISE, MAR ĖÍONN SÉ SOLUS AN ĖSAO- 9
ĖAIL SEO. AC MÁ ŠUIĎLANN SÉ SA N-OIĎĆE ĖEIBEANN 10
SÉ BARACĆUISE, ÓIR NÍ'L AN SOLUS SA ĎUINE SIN. ĎUĎ- 11
AIRT SÉ AN MÉĎ SIN; AĖUS ANSAN ĎUĎAIRT SÉ LEÓ: ĖÁ 11
ÁN ĖCARA LASARUS 'N-A ĖOĎLA, AC ĖÁIM AĖ ĎUL ² ĆUN É 11
ĎÚISEACĆ. ĎUĎAIRT A ĎEISĖIOBUIL LEIS, ÁM: A ĖĖĖ- 12
EARNNA, MÁ ĖÁ SÉ 'N-A ĖOĎLA BEIĎ SÉ ĖO MAIT. AC IS AR 13
A BÁS A LABAIR ÍOSA; AĖUS MEASADAR-SAN ĖUR AR ŠUAN 13
COĎLATA ĎO LABAIR SÉ. Ď'Á ĎRÍĖ SIN ĎUĎAIRT ÍOSA 14
LEÓ ĖO SOILÉIR: ĖÁ LASARUS ĖAR ÉIS BÁIS; AĖUS MAR 15
ĖEALL ORAIĎ-SE, IONUS ĖO ĖCREIĎFEADĎ ŠIĎ, IS MAIT 15
LIOM NÁ RABAS ANN; AC ĖÉĖMÍS AĖ ĖRIALL AIR. ANSAN 16
ĎUĎAIRT ĖOMÁS, AR A ĎĖUĖĖAR ĎIĎIMUS, LE N-A ĖÓM-

¹ MÁIT. XXVI. 7; LÚC. VII. 37; *infra* XII. 3.

² .I. A' COĎLA AN BÁIS.

ðeisiobuil: Téigmís-ne mar an gcéadna, ionus go
bfaigmís bás i n-aonfheacht leis.

- 17 Ansan do éainis Íosa, agus fuair sé é agus é
18 ceitre lá sa tuama. Agus bí Betánia i n-ghioraacht tím-
19 pal cúis stad déas do Ierúsalem. Agus bí cuib
mór Iúdaic tagaithe as triall ar Márta agus ar
Máire cun sólais a cur ortha i ndiaid a n-oricár.
20 Agus d'airis Márta Íosa beic as teacht, agus d'imtigh
sí amac 'n-a coinnib, agus bí Máire 'n-a suibhe sa
21 tíg. Ansan duibairt Márta le h-Íosa: A tige-
earna, dá mbeicéa anso ní beaib mo oricáir marb;
22 Ac anois féin tá fios agam pé ruib a iarrfair ar Dia
23 go dtabairfaiib Dia buic é. Duibairt Íosa léi:
24 Eireócaib do oricáir airis. Duibairt Márta leis:
Tá fios agam ¹ go n-eireócaib sé sa n-aiseirige an
25 lá déanaic. Duibairt Íosa léi: Is mise an aiseirige
agus an beaib; ² an t-é a creibeann ionam-sa, má
26 geibeann sé bás féin, beib sé beó; agus gac buine
atá beó agus do creibeann ionam-sa ní bfaib sé
27 bás coibce. An gcreibeann tú san? Duibairt sí
leis: Creibim, a tigeearna; creibim-se gur tusa
Críost Mac Dé beó, agus gur éainis ar an saogal
28 so. Nuair a bí an éaint sin ráibte aici d'imtigh sí
agus glaoib sí i gcozán ar a d'riaiúr Máire, agus
duibairt sí léi: Éainis an máigistir, agus tá sé as
29 glaoibac ort-sa. Nuair airis sisi an méib sin d'eirigh
30 sí láibteac agus cuib sí as triall air. Óir ní raib
Íosa tagaithe fós isteaic sa baile, ac bí sé 'n-a stad
31 sa n-áit 'n-a dtáinis Márta cuige. Agus na Iúdaigh a
bí sa tíg i bfochair Máire, as cur sólais uirib, nuair
a conacabdar as eirige í agus as imteacht amac cóim
h-obann, do leanabdar í agus duibrabdar: As buib cun
an tuama atá sí, cun guib a déanam ann.
32 Ac nuair a éainis Máire cun na h-áite 'n-a raib
Íosa agus nuair a conaic sí é, do éait sí í féin asá
cosuib agus duibairt sí leis: A tigeearna, dá
33 mbeicéa anso ní beaib mo oricáir marb. Agus nuair a
conaic Íosa as gól í, agus na Iúdaigh a éainis i n-aon-
fheacht léi as gól, do leis sé osna teacht ó n-a spioraib

¹ lúc. xiv. 14; *supra* v. 29.

² *Supra* vi. 40.

AGUS BUAIREAMH A TĒACHT AIR, AGUS DUBAIRT SÉ: CÁR 34
CUIREABH AIR É? AGUS DUBRADAR LEIS: TAR, A TĪG-
EARNNA, AGUS FEIC.

AGUS BÍ ÍOSA A SILEABH. 35

AGUS DUBAIRT NA IÚDAIS: FÉAC, CAD É AN CION A BÍ 36
AIGE AIR. DUBAIRT CUIO ACU, ÁMĒAC: AN FEAR SO 37
A D'OSGAIL SÚILE AN T-É A RUGABH 'N-A BĀLL, AN AMĀIBH
NAR FÉABH SÉ AN DUINE SEO COIMEABH SAN BÁS D'FĀGÁIL?

AGUS DĒIN ÍOSA OSNA AIRÍS, AGUS TÁINIS SÉ CUN AN 38
TUAMA; AGUS PLUAIS CĀRAIGE AB EABH AN TUAMA, AGUS
CLOC ANUAS UIRĒI. DUBAIRT ÍOSA: TÓGABH AN CLOC. 39
DUBAIRT MARTA LEIS, DRIFIÚR AN DUINE MAIRB: A
TĪGEARNNA, TÁ SÉ BRÉAN UM AN BTACA SO, MAR TÁ SÉ
CEITRE LÁ MARB. DUBAIRT ÍOSA LÉI: NÁ DUBART 40
LEAT MÁ CREIDĒANN TÚ GO BFEICFIR GLÓIRE DĒ? ANSAN 41
DO TÓGABH AN CLOC. AGUS D'FÉAC ÍOSA SUAS AGUS
DUBAIRT SÉ: A AĒAIR, BEIRIM A BUIBĒACAS LEAT SUR
ÉISTIS LIOM. BÍ FIOS AGAM FÉIN, ÁMĒAC, GO N-ÉISTĒANN 42
TÚ LIOM I SCÓMNUIGE, AC DUBART É SIN AR SON NA
NDĀOINE ATÁ ANSO AM' TĪMPAL, I BTREÓ GO SCREIB-
FIDÍS SUR CUIRIS-SE UAIT MÉ. TAR ÉIS NA CAINTE SIN 43
DO RÁBH DÓ DO GLĀOIBH SÉ DO SUĒ ÁRBH: A LASARUIS,
TAR AMAĒ. AGUS TÁINIS AMAĒ LÁITREAC AN T-É A BÍ 44
MARB, AGUS NA CEANGAIL BÁIS AR A LÁMĀIBH AGUS AR A
COSAIBH, AGUS AN T-ÉABHAC AR A CEANNAĒAIBH. DUBAIRT
ÍOSA LEÓ: SGĀOILTEAR É AGUS LEISTEAR CUN SIU BĀIL É.

ANSAN DO CREIBH A LÁN DE SNA IÚDAIS ANN, DĒ'N 45
MUINTIR A TÁINIS A S TRIALL AR MAIRE AGUS AR MARTA,
AGUS A CONAIC NA NEITĒ A DĒIN SÉ. AC D'IMĒIS CUIO 46
ACU A S TRIALL AR NA FAIRISÍNIS AGUS D'INNSEADAR DÓIBH
CAD A DĒIN ÍOSA. ANSAN DO CRUINNIS NA H-ÁRBH- 47
SĀGĀIRT AGUS NA FAIRISÍNIS CŌMAIRLE, AGUS DĒIRIBHIS:
CAD 'TÁ AGĀINN 'Á DĒĒANAMH, AGUS É SEO A S DĒĒANAMH A
LÁN MÍRBŪILTÍ? MÁ SGĀOILIMĒ LEIS AR AN SCUMA 48
SO CREIBFIBH NA DĀOINE GO LÉIR ANN, AGUS TIOCFĀIBH NA
RŌMĀNAIS AGUS SGRIOSFIBH SIABH ÁR BTIR AGUS ÁR
SCINÉAL. AGUS BÍ DOINNE AMĀIN ORĒA AGUS CAIPĀS 49
AB DINIM DÓ, AGUS B'É **ÁRBH-SĀGĀART** NA BLIANA SAN É,
AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: NÍ CUIGEANN SIĒ-SE DON NÍBH.
NÍ MACHTNUIGEANN SIĒ CONUS MAR ISÉ BŪR LEAS DON 50

duine amáin d'fágáil báis éar ceann an pobuil, agus
 51 san an cinéal go léir do ùl an ceal. Ní uaiò féin,
 ámtac, adubairt sé an caint sin, ac ó b'é an t-ár-
 shairt é do'n bliain, do labair sé tarsaireacht, go
 52 raiò Íosa cun báis d'fágáil ar son an cinéil; agus
 ní h-ar son an cinéil amáin, ac cun clainne Dé a bí
 53 sgaipce do cruinniú i n-aon buirín. Ó'n lá san
 amac, d'a bríge sin, bíodar as beartú an é cur cun
 54 báis. Uime sin níor shuibluis Íosa feasta go puib-
 ilíoe amas na n-lúdac, ac d'imctis sé isteach
 i gceannair i n-aice an fásaig, go caithir ar a dtug-
 tar Eprem, agus d'fan sé ansan i bfochair a deis-
 giobul.

55 Ansan bí cáis na n-lúdac go h-acamair, agus mórán
 daoine as teacht go Ierúsalem ó'n dtuath roimis
 56 an gcáis cun iad féin do naomhú. agus bíodar as
 lorg Íosa, agus iad as caint eatartha féin 'n-a
 seasam sa teampul: Cad is dóig lib fé n-deara dó
 57 san teacht cun lae na féile? agus tug na h-áf-
 shairt agus na fairisínig óró, da mbeaò fios
 as doinne cá raiò sé, é d'innsint, i dtreo go
 mbéarfais air.

CAIBIDIL XII.

Cosa Críost d'a n-ugab. A ùl isteach i gcaithir Ierúsalem
 ar muim asail. An gce ó neam.

1 Ac sé lá roim féile na cásca táinig Íosa go
¹ Betánia mar a bfuair Lazarus bás agus gur tóg
 2 Íosa ó'n mbás é. agus deineadar feasta d'ann,
 agus bí Marta as friotálam, agus duine de'n cuir-
 caichtin a shuib cun bí i n'fochair ab ead Lazarus.
 3 agus tóg Máire púnt meascaint d'ola ana-uasal,
 de spícnár d'ólis, agus cuir sí ar cosuib Íosa é,
 agus ansan do cimir si a cosa le n-a gruais; agus
 do líonab an tuis de baluit cúmra an spícnáir.
 4 agus adubairt duine de sna deisgiobuil, Iúdas
 5 Iscariót, an fear a bí cun é díol: Cad 'n-a daob nár

ríolað an ola so ar trí céad pingin agus é tabairt
 do sna boctaið? Ní tré aon speóis a beic aige ins 6
 na boctaið duðairt sé an meib sin, ámtac, ac é
 beic 'n-a biceamnac, agus is aige a bíob an sparán,
 agus isé a 'iomparað an méib a curtí ann. Ansan 7
 duðairt íosa: leigib bi féin, agus coimeáðað sí é
 sin i gcóir lae m'ablaçta. Bíob na boict i gcóm- 8
 nuige i nbúr bfoçair azaib, ac ní bím-se azaib
 i gcómnuiçe.*

Agus bí fios as sluag mór de sna lúdaig é beic sa 9
 n-ait, agus canaðar, ní h-amáin mar geall ar íosa, ac
 cun go bfeicfidis lasarus, an duine a tóg sé ó sna
 mairb. Agus bí uaçtaráin na sagart 'gá beartú go 10
 marbóçaidis lasarus, mar an gcéadna, mar bí 11
 mórán de sna ludaig as imçeaçt agus as creideam-
 aint i n-íosa mar geall air.

Ac amáireac a bí cúgáinn do gluais amac sluag 12
 mór de sna daoine a bí tagaithe cun na féile, mar
 d'airigeadar íosa beic as teaçt go Ierúsalem
 agus tógadur gága pailime agus siubluigeadar 13
 fé n-a oéin agus iad as liúirig: hósanna, molað
 do'n t-é atá as teaçt i n-ainim an tigearna, rí
 israél. Agus do fuair íosa asal óg, agus do suib 14
 sé ar a muin, do réir mar atá sgríobta: ¹ Ná bíob 15
 eagal ort, a ingean síoin; féac, tá do rí as teaçt agus
 é 'n-a suib de ar searraç asail. Níor çuib a oisigio- 16
 buil na neiche sin ar dtúis; ac nuair a tuçað glóire
 d'íosa do çuimnigeadar ar na neicib sin a beic
 sgríobta 'n-a çaoib, agus gur beineadur na neiche sin
 leis. An tsluag a bí i n-a fochair nuair a glaoib sé 17
 lasarus as an dtuama agus tóg sé ó sna mairb é,
 çugadur fiaðnaise uaçta. Agus uime sin do çáinig 18
 an tsluag amac 'n-a çoinnib, mar d'airigeadur gur
 oéin sé an mirbúilt sin. Duðairt na fairisig, 19
 d'a briç sin, eatarçta féin: An bfeiceann sib ná fuil
 as eirige linn i n-aon çor? Siné an saogal go léir
 imçigçe 'n-a òiaib.

¹ Zach. ix. 9.

* Ver. 8. feic an nóta ar Mat. xxvi. 11.

20 bí, ám, geinteaca áiríche ar na daoine a cháinig
 21 go Ierúsalem cun Dia d'adara lá na féile. Čána-
 dar san as triall ar pilib, an fear ó ħetsaida
 žaililí, agus d'iarradar níò air agus duċradar:
 22 A ċuine cóir, ba maič linn íosa d'feisgint. Čáinig
 pilib agus d'innis sé d'ainċrias é, agus ansan
 23 d'innis pilib agus ainċrias d'íosa é. Ac d'frea-
 žair íosa iad agus duċairt sé: Čáinig an uair cun
 24 glóire čabairt do mac an ċuine. Žo ċeimín,
 ċeimín, a ċeirim lib, mura ċfažaiò an žrámne ar-
 25 ċair a čuiteann sa talam bás, ní bíonn ann ac é féin;
 ac má žeibean sé bás tugann sé toraò mór uaiò. ¹ An
 t-é a žráðann a anam féin caillfiò sé é; agus an
 t-é a d'fuačuižean a anam féin ar an saožal so,
 26 coimeádann sé é i žcóir na beača síoruiòe. Má
 friočálann ċuine mise, leanaò sé mé; agus an áit
 i n-a ċfuilim-se is ann a ċeio an t-é a friočálfaio.
 Má ċeineann ċuine friočálam orm-sa čabarfaiò
 27 m'čair onóir do. Čá m'anam ar buaiream anois.
 Agus cao ċéaffa? A čair, ċein mé šaoraò ó'n
 uair seo. Ac is čuiže seo do čanaž cun na h-uair
 28 seo. A čair, ċein t'ainim do šoilsiú. Ansan
 do čáinig žuč ó neam: Do šoilsižeas čeaua é, agus
 šoilseócaò airís é.
 29 Agus na sluaižte a bí láitreač d'airižeadan an
 žuč agus duċradar žur čóirčneac a ċeineaò. Ac
 30 duċairt tuille acu: Do labair ainžeal leis. D'frea-
 žair íosa agus duċairt sé: Ní mar žeall onin-sa a
 31 čáinig as žuč so, ac mar žeall oraio-se. Anois ačá
 breič čabarta ar an saožal so; anois a čaičfar
 32 amac priúnsa an tsaožail seo. Agus má árouiž-
 čear mise ó'n čtalam čaraiceócaò žac níò cúžam
 33 féin. Agus duċairt sé an méio sin 'žá čur i žcéill
 34 cao é an bás a žeoċaò sé. D'freažair na daoine é:
 D'airižeamair-ne as an noliž ² Críost a ċeio ann
 do síor: agus conus a ċeirir-se nač foláir mac an
 ċuine d'árou? Cé h-é an mac san an ċuine?
 35 Ansan duċairt íosa leo: Čá an solus ažaio čamall

¹ Mat. x 39, xvi 25; Marc. viii. 35; Lú. ix 24, xvii. 33.

² Salm. cix. 4, cxvi. 2; Isáias xl. 8; Ezech. xxxvii. 25.

beas fós. Deimh siubhal an fáid atá al solus
 aghaid, i dtreó ná béarfaid an doirceacht oraid;
 agus an t-é bíonn as siubhal sa doirceacht ní fea-
 dair sé cá mbíonn sé as dul. An fáid atá an solus 36
 aghaid creidh sa tsolus, i dtreó go mbeadh sib
 i nbúr glann as an solus. do labhair íosa na neite
 sin agus d'imigh sé agus do ceil sé é féin orda.

Agus bíodh gur dein sé an oiread san mírbúiltí os 37
 a gcómair níor creideadh ann; ionus go gcóm- 38
 líonfaí an caint adubairt Isáias fáid: ¹ A tigearna,
 cé creid a gcloistear uainn? Agus cé dó gur foill-
 sígeadh cuisle an tigearna? Uime sin níor féadadh 39
 creideamaint, óir adubairt Isáias airís:* ² Do dall sé 40
 a súile, agus do úr sé a gcroíde, sar a bfeicfidís
 le n-a súilid agus sar a dtuigfidís 'n-a gcroíde,
 agus go n-iompócaidís, agus go saorfainn iad.
 Adubairt Isáias na neite sin nuair a conaic sé a 41
 glóire, agus nuair a labhair sé air. Ac sa n-am 42
 gcéadna do creid a lán de sna h-uachtaráin féin
 ann; ac níor admuigeadh é, le h-eagla roimis na
 fairisínigh, san a gcurfaí as na sinagógaib iad. Óir 43
 bá mó acu glóire daoine 'ná glóire Dé.

Ansan do labhair íosa do guth árd, agus adubairt sé: 44
 An t-é a creideann ionam-sa, ní h-ionam-sa a creid-
 eann sé ac san t-é a cuir uaid mé. Agus an t-é a 45
 cíonn mise, cíonn sé an t-é a cuir uaid mé. Is am' 46
 solus do tánas ar an saogal, ionus, an t-é a creid-
 eann ionam, ná fanfaid sé sa doirceacht. Agus má 47
 airígeann aoinne mo breithe agus ná coimeádfaid
 sé iad, ní tugaím-se breic air, óir ní cun breiteam-
 antais a tadbairt ar an ndóman do tánas, ac cun an
 domáin do saoradh. An t-é ná tugann toradh orm- 48
 sa agus ná glacann mo breithe, tá aige an t-é a tugann
 breic air; ³ an briathar atá ráidte agham-sa,
 tabarfaid an briathar san breic air an lá déanaí.
 Óir ní h-uaim féin do labras-sa, ac an t-adair a 49

¹ Isáias liii. 1.² Isáias vi. 9.³ Marc. xvi. 16.

* Ver. 39. "Níor féadadh creideamaint. "Mar sin níor b'áil leó." n. Aug. Tr. 33 in Joan. Feic an nóta ar Marc. iv. 12.

CUIR. UAIÒ MÉ, CUS SÉ SIN ÓRÚ ÒOM, CAÒ DEARFAD AGUS
50 CAÒ A LABARFAD. AGUS TÁ FIOS AGAM SUR BEAÇA
SÍORUIÒE A ÓRÚ. NA NEIÇE A LABRAIM, D'Á BRÍG SIN,
IS MAR ADUBAIRT AN T-ACAIR LIOM DO LABRAIM IAD.

CAIBIDIOI XIII.

COSA A ÒEISGIBOCT Á NIÇE AG CRÍOST. FEALL LÚDÁIS. AN AICHNE
NUA, .I. AICHNE AN GRÁDA.

- 1 ROIM LÁ FÉILE NA CÁSGA, Ó BÍ FIOS AG ÍOSA GO RAIÒ
A ÉRÁCT TAGAIÇE CUN IMTEACT AS AN SAOĞAL SO AG TRIALL
AR AN ACÁIR: Ó CUS SÉ GRÁD D'Á MUÍNTIR FÉIN, DO
GRÁDUIG SÉ IAD GO DEIRE.*
- 2 AGUS NUAIR A BÍ AN SUIPÉAR CRÍOCHUIÇTE, AGUS AN
DIABAL TAR ÉIS A CUR I SCROIÒE LÚDÁIS ISCARÍOT, MÍC
- 3 SÍMÓN GO NÓEAFAD SÉ É ÓIOL, Ó BÍ FIOS AG ÍOSA
GAC UILE NÍÒ A BEIÇ TABARÇA ISTEAC 'N-A LÁIM DO AG
AN ACÁIR, AGUS SUR Ó ÒIA A ÉAINIS SÉ AGUS GO RAIÒ
- 4 SÉ AG DUL AG TRIALL AS ÒIA, D'EIRIG SÉ Ó'N SUIPÉAR,
AGUS BAIN SÉ ÒE A CUIÒ ÉADAIÇ AGUS CEANGAIL SÉ
- 5 LÍNÉADAC FAN COÍM AIR FÉIN. ANSAN CUIR SÉ UISGE
I MBÁISÍN AGUS CROM SÉ AR CÒSAIB A ÒEISGIBUL DO
NIÇE AGUS AR IAD DO ÉRIOMÚ LEIS AN LÍNÉADAC A BÍ FAN
- 6 COÍM AIR. ANSAN DO ÉAINIS SÉ GO DÍTÍ SÍMÓN PEADAR.
DUÐAIRT PEADAR LEIS: TUSA AG NIÇE MO CÒS-SA, A
- 7 ÉIGEARNA? D'FREAGAIR ÍOSA AGUS DUÐAIRT SÉ LEIS:
AN RUÒ ACÁ AGAM-SA 'Á ÓEANAÍM NÍ FIOS DUIT-SE ANOIS
- 8 É; BEIÒ A FIOS AGAT AR BALL, ÁMÇAC. DUÐAIRT
PEADAR LEIS: NÍ NÍGFIR MO CÒS-SA DÓM-SA GO BRÁCT.
D'FREAGAIR ÍOSA É: MURA NÍGEAD TU NÍ BEIÒ PÁIRT AGAT
- 9 LIOM. DUÐAIRT SÍMÓN PEADAR LEIS: A ÉIGEARNA,
NÍ H-AMÁIN MO CÒS, AC FÓS MO LÁMA AGUS MO CEANN.
- 10 DUÐAIRT ÍOSA LEIS: AN T-É A NÍÇTEAR NÍ GÁD A NÍÇE

* VER. 1. "ROIM LÁ FÉILE NA CÁSGA." B'SINÍ AN CEARAMAD
CÁIRIS AGUS AN CÁIS ÒEIRINEAC FÉ FRICÁLAM CRÍOST. DO RÉIR AN
ĞNÁCT-CÓMAIRIM ÉAINIS AN CÁIS SIN SA TRÍMAÒ BLIAIN DEAS AR
FÍCÍO D'AOIS ÁR D'ÉIGEARNA. DEIR DRONG DE'N LUÇT CÓMAIRIM
SUR SA SEACTMAÒ BLIAIN DEAS AR FÍCÍO D'Á BEAÇA D'FUILIS ÁR
SLÁNUIGTEÓIR BÁS. AC NÍ'L INS NA BARAMLAIB SIN SEACAS
A ÉILE AC NEAMNÍÒ.

ac a cosa agus tá sé glan ar fad. Tátaoi-se glan,
ac ní'l sib go léir glan. Óir bí fios aige cé r' b'é 11
an t-é a b'íolfað é; mar gheall air sin iseað a dub-
airt sé: ní'l sib go léir glan.

Ansán, nuair a bí a gcosa niste aige agus a éad- 12
aige curta uime aige, agus é 'na suirde airís dubairt
sé leo: An bfuil fios agaið cad 'tá déanta agam
daoib? Glaoðann sib-se orm-sa máigistis, agus 13
tigearna, agus tá an ceart agaið, óir is mé san.
D'á brí sin, má nígeas-sa búr gcosa daoib-se agus 14
sur mé an tigearna agus an máigistir, is ceart
daoib-se, mar an gcéadna, cosa a céile do níge.
Óir tá sampla tabarta agam daoib, ionus fé mar 15
tá déanta agam-sa daoib-se go ndéanfað sib-se
mar an gcéadna. Go deimín, deimín, a deirim lib. 16
Ní'l an seisbiseac níos mó 'na a máigistir, 'ná ní'l
an t-aspol níos mó 'ná an t-é cuir uaið é. Má tá 17
fios agaið na neite sin, is doibinn daoib má beineann
sib iad. Ní'lim ag labairt oraið go léir; aicním 18
na daoine a cozas: Ac ionus go gcómlíonfí an
sgríobinn: ¹ An t-é a b'íteann arán am' focair
árdochaið sé a sál am' coinnib. Táim 'gá innsint sin 19
daoib anois roim sé, i dtreo, nuair a tuitfí sé
amach, go screipeað sib sur mé atá ann. Go 20
deimín, deimín, a deirim lib: ² An t-é a glacann
doinne a cuirfead uaim, glacann sé mise; agus an
t-é a glacann mise, glacann sé an c-é a cuir uaið mé.

Nuair a bí an méid sin ráite ag Íosa táinig buair- 21
eam spioraide air agus do deimniú sé, agus dubairt
sé: ³ Go deimín, deimín, a deirim lib, déanfaid duine
agaið-se mise tabairt i láim. D'féac na deisgí- 22
buil ar a céile agus measraill orda i dcaob cé air
sur labair sé. Tára go raið 'n-a luige i n-uct Íosa 23
duine d'á deissiobulaið ba ró-ionmhuin le h-Íosa.
Agus do bagair Símon peadar cuige sin agus dubairt 24
sé leis: Cé h-é an t-é a deir sé? D'á brí sin, 25
dubairt seisean, agus é 'n-a luige ar uct Íosa: A
tigearna, cé h-é féin? D'freaḡair Íosa: An fear 26

¹ Salm. xl 10.² Mat. x. 40; lúc. x. 16.³ Mat. xxvi. 21; marc. xiv. 18; lúc. xxii. 21.

26 go dtabairfadh-sa blúire d'arán túmcha dó, siné é.
 Ansan do túm sé blúire aráin agus tug sé d'lúthás
 27 ISCARIÓT mac Símoín é. Agus i ndiaidh an blúire
 aráin, cuaidh SÁTAN isteach ann. Agus duibairt Íosa
 leis: An níò atá agat 'á dhéanamh, dein gan moill é.*
 28 Agus ní raib fios ag doinne sa cuibeachtair can cuise
 29 go nduibairt sé leis é. Mar do cheap cuib acu, ó bí
 an sparán ag lúthás, gur b'amlaidh aduibairt Íosa
 leis: Ceannais na neithe teastóidh uainn i gcóir
 na féile; nó ruib éigin a tabairt do sna daoine
 30 bocta. Ac nuair a glac seisean an blúire aráin
 d'imchis sé amach gan moill. Agus bí an oíche ann.

31 Agus nuair a bí sé imchiste amach duibairt Íosa:
 Tá glóire fáilte anois ag mac an Duine, agus tá
 32 glóire fáilte ann ag Dia. Má tá glóire fáilte
 ag Dia ann tabairfadh Dia, leis, glóire dhó-san ann
 33 féin, agus tabairfadh sé glóire dhó gan moill. A
 clann ó, táim i ndúir bhocair tamall beag fós. Beir
 sib a'm lorg agus mar aduibairt leis na lúthais, An
 áit 'n-a bhfuilim ag dul ní féidir daoib-se teacht
 34 ann; beirim lib-se anois é. ¹ Tá aicne nua agam
 'á tabairt daoib: go mbeadh grá agaidh d'á céile;
 fé mar a tugas-sa grá daoib-se go dtabairfadh sib-se
 35 grá d'á céile. As san iseadh a d' aicneóidh na
 daoine go léir gur sib mo dheisgobuil-se, má bíonn
 grá agaidh d'á céile.
 36 Duibairt Símon peadar leis: A tigearna cá
 bhfuilim ag imcheacht? D'fhreagair Íosa: An áit 'n-a
 bhfuilim ag imcheacht ní féidir duit-se mé a leanm-
 aint ann anois; leanfir mé ámhac 'n-a diaidh so.
 37 Duibairt peadar leis: Can 'n-a daobh náic féidir dom
 tús a leanmáint anois? Tabairfadh m'anam ar do
 38 son. D'fhreagair Íosa é: Tabairfair t'anam ar mo

¹ Lebit. XIX. 18.

* Ver. 27. "An níò atá agat d'á dhéanamh dein gan moill é." Ní h-amlaidh a céaduis sé é, agus ní lúga ná mar a d'órduis sé é. Ní raib ann ac 'gá cur i n-úil dhó na coisfadh Críost an feall a bí beartuighe aige; ná raib bac air imcheacht agus é dhéanamh cóm luach agus ba maic leis é; go raib Críost ollamh agus toilteanach cun báis a d'fhulaigh ar ár son.

son? ʒo ʋeimin, ʋeimin, aʋeirim leat, ní ʒlaob-faib an coileac sar a séanfaib trí h-uaire mé.

CAIBIBIOI XIV.

CAINT CRÍOST TAR ÉIS A SUIPÉIR ʋÉIʋEANAIS.

NÁ TAGAʋ bUAIREAM an ʋÚR ʒCROIʋe. CREIʋEANN 1
 SIʋ I nʋIA; CREIʋIʋ IONAM-SA leis. Is mó áRUS 2
 I ʋCIʒ m'ÁČAR; ʋÁ mba ná beaʋ, ʋo neósfainn ʋAOIʋ
 é: ÓIR TÁIM AS ʋUL AS CUR ÁITE I n-eASAR ʋAOIʋ.
 Agus má imčigim agus áit ʋo cur in-eASAR ʋAOIʋ, 3
 TÁIM AS TEACŦ AIRÍS agus ʒLACFAʋ CÚʒAM féin siʋ,
 I ʋTREÓ, an áit 'na mbeaʋ-SA ʒo mbeIʋ siʋ-se ann,
 leis. Agus is eól ʋAOIʋ CÁ ʋFUILIM AS imčeačŦ, 4
 agus TÁ eólas na slize ASAIʋ. ʋUʋAIRŦ TOMÁS leis: 5
 A ČIʒEARNa, ní h-eól ʋÚINN CÁ ʋFUILIR AS imčeačŦ,
 agus CONUS is féIʋIR ʋÚINN an tslíʒ ʋ'AIČINT?

ʋUʋAIRŦ ÍOSA leis: Is mise an tslíʒ, agus an fÍR- 6
 inne, agus an beačŦ; ní čAʒANN aoinne cun an ÁČAR
 ač TRÍOM-SA. ʋÁ n-AIČNIʒEAʋ SIʋ mise ʋ'AIČNEÓČ' 7
 SIʋ m'ÁČAIR ʒAN AMRAS, agus AIČNEÓČAIʋ SIʋ é
 FEASʋA, agus ʋo čONACAʋAIR é. ʋUʋAIRŦ PILIB leis: 8
 A ČIʒEARNa, TAISBEÁIN ʋÚINN an T-ÁČAIR, agus is
 leÓR ʋÚINN san. ʋUʋAIRŦ ÍOSA leis: An ʋFUILIM an 9
 FAIʋ seo AIMSIRE ASAIʋ agus ʒAN AIČNE ASAIʋ ORM?
 A PILIB, an T-é a ČIONN mise ČIONN sé an T-ÁČAIR,
 leis; agus CONUS aʋEIRIR-se, TAISBEÁIN ʋÚINN an
 T-ÁČAIR? NÁ CREIʋEANN SIʋ ʒo ʋFUILIM-se SA 10
 n-ÁČAIR agus an T-ÁČAIR IONAM-SA? Na bréičre a
 LAʋRAIM-se liʋ-se ní h-uAIM féin a LAʋRAIM IAD; ač
 an T-ÁČAIR ATÁ 'n-a Čómnuiʒe IONAM, isé a ʋeineann
 na mÍRʋÚILČÍ. ¹ NÁ CREIʋEANN SIʋ mise beič SA 11
 n-ÁČAIR agus an T-ÁČAIR a beič IONAM-SA? NÓ MURAB 12
 é sin é, CREIʋIʋ mé mar ʒeall ar na h-oibreačA
 féin.

ʒo ʋeimin, ʋeimin, aʋeirim liʋ, an T-é a čREIʋEANN
 IONAM-SA, na h-oibreačA a ʋeinim-se ʋéanfaib sé féin

¹ NÓ, CREIʋIʋ mé ʒo ʋFUILIM-se SA n-ÁČAIR, 7rl.

- IAO, AGUS DÉANFAIO SÉ OIBREACA IS MÓ 'NÁ IAO;
 13 MAR TÁIM-SE AS DUL AS TRIALL AR AN AČAIR. ¹ AGUS
 pé RUO A D'IARRFAIO SIB AR AN AČAIR AM' DINIM-SE
 DÉANFAO-SA AN RUO SAN, I DTEOÓ GO BFAŽAIO AN
 14 T-AČAIR GLÓIRE SA MAC. MÁ IARRANN SIB AON RUO
 ORM AM' DINIM-RE DÉANFAO AN RUO SAN.
 15 MÁ TÁ GRÁO AŽAIO DOM COIMEÁDAIO M'AIČEANTA.
 16 AGUS IARRFAO-SA AR AN AČAIR É, AGUS CUIRFIO SÉ CÚŽ-
 AIO SÓLÁSAIOE EILE CUN FANMAINT AŽAIO GO DEÓ;*
 17 SPIORAIO NA FÍRINNE, NÁC FÉIOIR DO'N TSAOŽAL A
 ŽLACAIO, ÓIR NÍ FEICEANN SÉ É NÁ NÍ AIČNIŽEANN SÉ É;
 AC AIČNEÓČAIO SIB-SE É, MAR FANFAIO SÉ AŽAIO, AGUS
 18 BEIO SÉ IONAIO. NÍ FASFAO SIB I NBÚR NOÍLEAC-
 19 TAIO; TIOCFAO CÚŽAIO. TAMALL BEAS EILE AGUS NÍ
 FEICEANN AN SAOŽAL MÉ FEASOA; AC CÍONN SIB-SE MÉ:
 20 ÓIR TÁIM-SE BEÓ AGUS BEIO SIB-SE BEÓ, LEIS. AN LÁ
 SAN AIČNEÓČAIO SIB-SE GO BFULIM-SE AM' AČAIR, AGUS
 GO BFUL SIB-SE IONAM-SA, AGUS MISE IONAIO-SE.
 21 AN T-É GO BFUL M'AIČEANCA-SA AIGE AGUS DO
 COIMEÁDANN IAO, SINÉ AN T-É GO BFUL GRÁO AIGE DOM;
 AGUS AN T-É GO BFUL GRÁO AIGE DOM, BEIŽ GRÁO
 AŽAM' AČAIR DO; AGUS BEIO GRÁO AŽAM-SA DO AGUS
 22 TAISBEÁNFAO MÉ FÉIN DO. DUBAIRT LÚDÁS LEIS, NÍOR
 B'É AN T-ISCARIÓT UO: A ČIŽEARN, CAO FÉ NOEÁR GO
 NOÉANFAIR TU FÉIN A TAISBEAINT DÚINNE AGUS NÁ TAIS-
 23 BEÁNFAIR TU FÉIN DO'N TSAOŽAL? D'FREASAIR ÍOSA,
 AGUS DUBAIRT SÉ LEIS: MÁ TÁ GRÁO AS DUINE DÓM-SA
 COIMEÁDFAIO SÉ MO BÉITÉRE, AGUS BEIO GRÁO AS
 M' AČAIR DO, AGUS TIOCFAIMIO CUIŽE AGUS DÉANFAIMIO
 24 CÓMNUIŽE I N-A FOČAIR. AN T-É NÁ FUL GRÁO AIGE
 DOM NÍ COIMEÁDANN SÉ MO BÉITÉRE; AGUS AN BRIACAR
 D'AIREAĐAIR NÍ H-É MO BRIAČAR-SA É, AC BRIACAR AN
 AČAIR A CUIR UAIÓ MÉ.
 25 DO LABRAS AN MÉIO SEO LIÓ AGUS MÉ I NBÚR

¹ MAIT. VII. 7, XXI. 22; MARC. XI. 24.

* VER. 16. "SÓLÁSAIOE" (PARACLET), NÚ, LEIS, COMAIRCEAC, ÓIR, NUAIR A SPRIOCANN SÉ SINN CUN ŽUIÓE DÉANAM DINEANN SÉ AN ŽUIÓE ISTIŽ IONAINN MAR A D'EARFÍ;—IBÍO, "GO DEÓ," D'Á B'RÍŽ SIN, IS LÉIR ŽUR ŽEALLAIO AN SPIORAIO SIN NA FÍRINNE, NÍ H-AMÁIN DO SNA H-ASBOLAIO FÉIN AC DO'N EAGLAIS N-A NOIAIO CÓM MAIT, GO DTÍ DEIRE AN TSAOŽAIL.

3 ɛʊʒann ɔɔɔɔ, ʒlanɔɔɔ sé í, ionus ʒo ɔɔɔɔɔɔɔ
 3 sí breis ɔɔɔɔ. ¹ ɔáɔɔɔí-se anois ʒlan de bárr
 4 na cainte ɔo labras lib. ɔanaiɔ ionam-sa, aʒus
 mise ionaiɔ. Fé mar náɔ féiɔir ɔo'n ʒéiʒ ɔɔɔɔ
 ɔáɔaiɔ uaiɔe féin, mura bɔanaiɔ sí ar an bɔínea-
 muin, sin mar náɔ féiɔir ɔaiɔb-se mura bɔanaiɔ siɔ
 5 ionam-sa. Mise an ɔíneaɔmuin, siɔ-se na ʒéaʒa;
 an ɔ-é ɔanann ionam-sa aʒus mise ann, ɔʊʒann sé sin
 ɔɔɔɔ mór uaiɔ; óir am' éaʒmuis-se ní féiɔir ɔaiɔb
 6 aon níɔ a ɔéanaɔ. An ɔ-é ná ɔanɔaiɔ ionam-sa,
 caiɔɔar amaɔ é mar ʒéaʒ, aʒus ɔeóɔɔaiɔ sé; aʒus
 ɔóʒɔar é aʒus caiɔɔar sa teine é, aʒus loisʒar é.
 7 Má ɔanann siɔ ionam-sa, aʒus má ɔanaiɔ mo
 bɔéiɔɔe ionaiɔ, iaɔɔaiɔ siɔ pé níɔ is maiɔ lib, aʒus
 8 ɔéanaɔar ɔaiɔb é. As so a ɔʊʒɔar ʒlóire ɔo m'áɔaiɔ,
 siɔ-se ɔo ɔáɔaiɔ mór-ɔɔɔɔ uaiɔ, aʒus siɔ a beɔɔ
 i nɔúr nɔeisʒiobuil aʒam-sa.
 9 Mar a ɔʊʒ an ɔ-áɔaiɔ ʒɔáɔ ɔóɔ-sa, sin mar a
 10 ɔʊʒas-sa ʒɔáɔ ɔaiɔb-se. ɔanaiɔ am' ʒɔáɔ. Má
 ɔoimeáɔann siɔ m'áiɔeanta ɔanɔaiɔ siɔ am' ʒɔáɔ;
 fé mar a ɔoimeáɔaim-se aiɔeanta m'áɔar aʒus ʒo
 11 bɔanaim 'n-a ʒɔáɔ. ɔo labras na neiɔe sin lib ionus
 ʒo mbeaɔ m'áɔas-sa ionaiɔ, aʒus ʒo mbeaɔ búɔ
 n-áɔas-sa iomlán.

12 ² Siɔí m'áiɔne-se, ʒo ɔɔɔɔɔɔɔ siɔ-se ʒɔáɔ
 13 ɔ'á céile, fé mar a ɔʊʒas-sa ʒɔáɔ ɔaiɔb-se. Ní'l
 aʒ aon ɔuine ʒɔáɔ is mó 'na so, ʒo ɔɔɔɔɔɔɔ ɔuine
 14 a anam ar son a ɔaraɔ. Is siɔ-se mo ɔáirɔe-se áɔ
 15 ʒo nɔéanaɔaiɔ siɔ na neiɔe aɔeirim lib. Ní seiɔb-
 ísiʒ a ɔáɔɔɔɔɔ oraib ɔeasɔa, óir ní ɔios ɔo'n ɔseiɔ-
 bíseáɔ an níɔ a ɔeineann a m'áiʒiɔɔir. Áɔ is ɔáirɔe
 áɔá ɔáɔarɔa aʒam oraib; óir ʒáɔ níɔ ɔ'ár airiʒeas
 16 féin ó m'áɔaiɔ ɔo ɔuireas i n-iúil ɔaiɔb-se é. Ní
 siɔ-se a ɔein mise ɔo ɔóʒaɔ: áɔ is mise a ɔein siɔ-se
 ɔo ɔóʒaɔ, aʒus ɔo ɔeapaɔ ɔun ʒo n-imɔeoɔaɔ siɔ
 aʒus ʒo ɔɔɔɔɔɔɔ siɔ ɔɔɔɔ uaiɔ, aʒus ʒo leanaɔ
 búɔ ɔɔɔɔ; i ɔɔɔeó, pé ruɔ a ɔ'iaɔɔaiɔ siɔ ar an
 áɔaiɔ am' amim-se, ʒo ɔɔɔɔɔɔɔ sé ɔaiɔb é.

¹ Supra xiii. 10. ² Supra xiii. 34; eɔes. v. 2; 1 ɔess. iv. 9.

¹ Tugaim na h-aiceanca so daoib' i ttreó go mbeaò 17
gráò azaib' o'a céile.

Má tugann an saogal fuat' daoib', bíoò fíos azaib' 18
gur tug sé fuat' doim-sa rómaiò. Dá mba leis an 19
saogal a bainfeao sib' beao graò as an saogal o'a
cuio féin; ac óir ná baineann sib' leis an saogal,
ac gur beineas-sa sib' a cozaò as an saogal, uime
sin tá fuat' as an saogal daoib'. Cuirniúò ar an 20
b'focal adubart lib': ² Níl an seirbiseac níos mó
'ná a maístir. ³ Má beineadar géarleanmáint
orm-sa déanfaio siaò géarleanmáint oraiò-se, leis;
má coimeáðadar mo bréire-se, coimeáðfaio siaò
búr mbréire-se, leis. Ac déanfaio siaò na neice 21
sin go léir lib' mar g'eall ar m' ainim-se, toisg gan
aíne beic acu ar an t-é a cuir uaiò mé. Dá mba ná 22
tiocfainn agus labairt leó, ní beao an peaca orca;
ac anois níl don leatsgéal acu i tdaob' a bpeaca.
An t-é go b'fuil fuat' aige doim-sa, tá fuat' aige do 23
m'atair, leis. Dá mba na déanfainn na h-oibreaca 24
'n-a measg, oibreaca nár bein doinne eile, ní beao
an peaca orca; ac anois do conacadar agus tugaðar
fuat' i n-aonfeact, doim-sa agus do m'atair
i n-aonfeact. Ac ionus go gcómlíonfaí an focal 25
atá sgríobta sa blíg atá acu: ⁴ Do tugaðar fuat'
dom gan cúis.

Ac nuair a tiocfaio an Sólásaiòe, an t-é a cuir- 26
feao-sa cúzaib'-se ó'n atair, spioraio na fírinne, a
gluaiseann ó'n atair, déanfaio sé sin fiaðnaise
orm-sa.* Agus déanfaio sib'-se fiaðnaise, óir 27
tátaoí am' fochair ó tusaç.

¹ 1 eóin iii. 11, iv. 7. ² *Supra* xiii. 16; *Mat.* x. 24.

³ *Mat.* xxiv. 9.

⁴ *Salm.* xxiv. 19.

* *Ver.* 26. "A cuirfeao-sa"—beimnígeann an caint sin, i n-azaib' na ngréasaç nbeirineac so, go ngluaiseann an spioraio naom' ó'n Mac, cóim maic le h-ó'n atair. Mura mbeaò san ní féaðfaò an Mac beicgá cur uaiò.

CAIBIBIOL XVI.

CRÍOCHNÚ CAINT CRÍOST le n-a òeiszioibulaib.

- 1 Ò'innseas na neithe seo òaoib ionus ná glacfaò
 2 sib sgannal. Cuirfio siaò amac as na sinagógaib
 sib: seaò, agus tá an t-am as teaçt nuair a measfaio
 an t-é a cuirfio cun baib sib go mbeio onóir aige 'á
 3 çabairt do òia. Agus déanfaio siaò na neithe sin
 lib-se toisg gan aicne beic acu ar an açar, ná orm-sa.
 4 Ac táio na neithe seo innste agham òaoib i òtreó, nuair
 a çiocfaiò an t-am òóib, go gcuimneóçaiò sib ar mé
 5 'gá n-innsint òaoib. Ac níor innseas na neithe seo
 òaoib ó çusaç, mar bíos i nbúr bfoçair. Agus anois
 táim as imteaçt as triall ar an t-é a cuir uaiò mé,
 agus ní'l aoinne aghaib 'gá fiafraige òiom: Cá
 bfuilir as imteaçt?
- 6 Ac toisg gur labras na neithe seo lib do líon búr
 7 gçroibe de òólás. Ac táim-se as innsint na fírinne
 òaoib: Isé búr leas mé ò'imteaçt; óir mura
 n-imçigead ní çiocfaiò an sólásaibe çúgaib; ac má
 8 imçigim, cuirfead çúgaib é. Agus nuair a çiocfaiò
 sé sin déanfaio sé an òoman do òaoraò i òtaob an
 peacça, agus i òtaob cirt, agus i òtaob breiteamhan-
 9 tais:* I òtaob peacça, toisg ná creiò siaò ionam-
 10 sa; i òtaob cirt, óir táim as òul cun an açar,
 11 agus ní feicfio sib mé feasda. Agus i òtaob breiteamhantais,
 óir tá breiteamhantas tabarça ceana féin
 ar priúnsa an òomain seo.
- 12 Tá mórán eile neithe agham le ráò lib, ac ní féidir
 13 òaoib iaò a breic lib anois. Ac nuair a çiocfaiò an
 spioraio úò na fírinne, múinfiò sé òaoib an uile
 fírinne. Óir ní h-uaiò féin a labarfaio sé, ac labar-
 faio sé gac a gçloisfiò sé; agus neosfiò sé òaoib-se

* Ver. 8. "I òtaob an peacça;" nuair a çáinig an spioraio
 naom do çus sé mílte cun a çuisgint caò é an peaca a bí acu
 'á déanam tré gan críost d'admaíl; cun cirt críost do çuisgint,
 agus é n-a suíbe anois ar òeasláim a açar; agus cun a çuisgint
 caò í an òaor-breic atá i gçóir na n'aoine atá as gabaíl le
 sátan, agus sátan féin pé òaor-breic anois.

na neithe atá le teacht.* Tadbairfaið sé sin glóire òom- 14
sa, óir is de m' cuir-se a glacfaid sé agus a neósfaid
sé òaoib-se. Zác uile níð atá aš an Ačair is liom- 15
sa é. Uime sin iseað aoubart: Is de m' cuir-se
a glacfaid sé agus a neósfaid sé òaoib-se.

Tamall beaš, agus ní feicfid sib mé; agus ansan 16
tamall beaš airís, agus cífid sib mé; mar táim aš
dul aš triall ar an Ačair.

Ansán duðairt cuir ò'á òeisgiobulaib le n-a 17
céile: Cad é seo aoir sé linn? Tamall beaš, agus
ní feicsid sib mé; agus tamall beaš airís, agus
cífid sib mé; agus, Mas táim aš dul aš triall ar an
Ačair? Agus duðradar: Cad é seo aoir sé, 18
Tamall beaš? Ní feadramair cad 'oir sé.

Agus bí fios aš íosa sur mian leó é ceistiú; 19
agus duðairt sé leó: Tátaoí aš ceistiúcán ead-
raib féin i rtaob an focail sin aoubart: Tamall
beaš, agus ní feicsid sib mé; agus, tamall, beaš
airís, agus cífid sib mé. Zo deimin, deimin, 20
aoirim lib, zo nóránfaid sib caoi agus sol, agus
zo mbeid ácas ar an saogal; agus zo mbeid sib-se
buarča, ac iompófar búr mbrón cun ácais. Nuair 21
a bíonn an bean i mbreóiteacht clainne, bíonn buair-
eam uirtí, toisg a h-am a beic tagaite; ac nuair a
beireann sí an mac, ní bíonn cuimne aici ar an rtein-
neas, mar zeall ar an ácas, toisg duine beic tagaite
ar an saogal. Sin mar atá buaiream oraid-se anois, 22
ac cífead-sa sib airís, agus beid ácas ar búr gcroib;e;
agus ní bainfid aoinne búr n-ácas díð. Agus ní 23
fiafrócaid sib don níð òiom-sa an lá san. ¹ Zo
deimin, deimin, aoirim lib, má iarrann sib don ruð
ar an Ačair am' ainim tadbairfaið sé òaoib é. Zo 24
rtí so níor iarrabair don níð am' ainim: Iarraid,
agus geobaid sib, ionus zo mbeid búr n-ácas iomlán.

Do labras na neithe seo lib i bfuirm soluídí. Tá 25
an t-am aš teacht nuair ná labarfað lib feasda i sol-

¹ Mat. vii. 7, xxi. 22; Marc. xi. 24; lúc. xi. 9; *supra* xiv.
13; Séam. i. 5.

* Ver. 13. "Múinfid sé òaoib an uile fírinne." Feic an
nóta ar Caib. xiv. 26.

- uífib, ac neósfað ðaolb zo soiléir i ðtaobð an Aðar.
 26 SA LÁ SAN IARRFAIÐ SIÐ AM' AINIM-SE; AÐUS NÍ ÐEIRIM
 27 LIÐ ZO NGUIÐFEAÐ AN T-AÐAIR AN BÚR SON; ÓIR TÁ
 GRÁÐ AÐ AN AÐAIR FÉIN ÐAOIB, TOISÐ GRÁÐ ÐEIT
 AÐAIB ÐÓM-SA AÐUS ÐUR ÇREIÐEAÐAIR ÐUR Ó ÐIA ÐO
 28 ÐLUAISEAS. ÐO ÐLUAISEAS AMAÇ Ó'N AÐAIR, AÐUS
 ÐO ÇÁNAÐ AR AN SAOÐAL; TÁIM AÐ FÁÐÁILT AN TSAOÐ-
 AIL AIRÍS, AÐUS AÐ ÐUL AÐ TRIALL AR AN AÐAIR.
 29 ÐUÐAIRT A ÐEISÐIOBUL LEIS: FÉAÇ, ANOIS TAOÍ AÐ
 LAÐAIRT ZO SOILÉIR, AÐUS NÍ H-AON TSOLUÍÐ AÇÁ AÐAÇ
 30 Ð'Á LAÐAIRT. TÁ FIOS AÐAINN ANOIS ZO ÐFUL FIOS
 ÐAÇ UILE NÍÐ AÐAÇ, AÐUS NÁÇ ÐÁÐ ÐUIT AÐINNE ÐEIT
 'ÐAÐ' ÇEISTÍÚ: AS SO ÇREIÐIMÍÐ ÐUR Ó ÐIA A ÐLUAISÍS.
 31 Ð'FREAÐAIR ÍOSA IAD: AN ÐCREIÐEANN SIÐ ANOIS?
 32 ¹ FÉAÇ, TÁ AN TRÁÇ AÐ TEAÇT, AÐUS TÁ SÉ TAÐAITE
 ÇEANA FÉIN, 'N-A ÐÐAIPFAR SIÐ, ÐAÇ ÐUINE ÇUN A ÇOÐA
 FÉIN, AÐUS 'N-A ÐFÁÐFAIÐ SIÐ MISE AM' AÐNAR; AÇ
 NÍ'IM AM' AÐNAR, MAR TÁ AN T-AÐAIR AM' FÓÇAIR.
 33 ÐO LAÐRAS NA NEITE SIN LIÐ IONUS ZO MBEAÐ SÍOÇÇAIN
 AÐAIB IONAM-SA. ÐEIT TRIOBLÓIÐ SA TSAOÐAL AÐAIB;
 AÇ ÐLACAIB MISNEAÇ, TÁ BUAIÐTE AÐAM-SA AR AN
 SAOÐAL.

CAIBIÐIOI XVII.

ÐUIÐE ÇRÍOST AR SON A ÐEISÐIOBUL.

- 1 ÐO LAÐAIR ÍOSA AN ÇAINC SIN, AÐUS ANSAN ÐO ÇÓÐ SÉ
 A SÚILE SUAS ÇUN NA ÐFLATAS, AÐUS ÐUÐAIRT SÉ: A
 AÐAIR, TÁ AN UAIR TAÐAITE; TAÐAIR ÐLÓIRE ÐO Ð'MAC
 2 IONUS ZO ÐTAÐARFAÐ ÐO M'AC ÐLÓIRE ÐUIT: FÉ MAR
 A ÇUÐAIS ÐÓ CÓMAÇT OS CIONN ÐAÇ FEÓLA, IONUS, ÐAÇ
 AR ÇUÐAIS ÐÓ, ZO ÐTAÐARFAÐ SÉ ÐÓIB BEAÇA SÍORUIÐE.
 3 AÐUS ISÍ SEO AN ÐEAÇA SÍORUIÐE, ZO ÐCUIRFIÐÍS AITNE
 ORT-SA, AN T-AON ÐIA FÍRINNEAÇ AMÁI, AÐUS AR ÍOSA
 4 ÇRÍOST A ÇUIRIS UAIT. ÐO SOILLSIÐEAS-SA ÇÚ AR AN
 ÐTALAM SO; TÁ AN OBAIR ÐÉANTA AÐAM A ÇUÐAIS ÐOM
 5 LE ÐÉANAM. AÐUS SOILLSIÐ-SE MISE ANOIS, A AÐAIR,
 AÐ' FÓÇAIR FÉIN, LEIS AN SOILLSEAÇT A ÐÍ AÐAM AÐ'
 FÓÇAIR SAR A RAIÐ AN ÐOMAN AR BIT.

¹ MAT. XXVI. 31; MARC. XIV. 27.

Do nochtas t'ainim do sna daoine a tuisair dom 6
 as an saoghal; ba leat-sa iad, agus tuisais dom-sa
 iad; agus tá do briahtar coimeáda acu. Tá fíos 7
 acu anois guraib uait-se gac níò d'á dtuisair dom-sa.
 Óir, na breictre a tuisais dom, do tuisas doib iad; 8
 agus do glacadar iad, agus is eól doib go fíor gur
 uait-se a tána, agus do creideadar gur tú a cuir
 uait mé.

Guròim ortá; ní h-ar an saoghal a guròim, ac ortá 9
 so a tuisais-se dom; mar is leat-sa iad. Agus is 10
 liom-sa gac níò is leat-sa, agus is leat-sa gac níò
 is liom-sa; agus táim soillsište ionta. Agus 11
 nílim ar an saoghal feasda, agus táib siad so ar an
 saoghal, agus **táim-se** as dul as triall ort-sa. A
 dtair naomta, comieá, at' ainim féin, an muintir
 a tuisais dom-sa, ionus go mba h-aon iad, fé mar is
 aon sinne. An faib a bíos 'n-a bfochair ar an 12
 saoghal do coimeádas iad at' ainim-se. An
 muintir a tuisais dom do coimeádas iad, agus níor
 imtigh íde as doinne acu ac ar mac na h-íde,
¹ ionus go gcomlionaí an scriptúir. Ac anois 13
 táim as teacht as triall ort-sa; agus tá an caint
 seo asam 'á ráib ar an saoghal, lonus go mbeaib acu,
 iomlán ionta féin, an t-ádas is liom-sa. Tuisas-sa 14
 doib do briahtar-sa; agus do tuis an saoghal faib
 doib, óir ní de'n tsaothal iad, sé mar nác de'n
 tsaothal mise. Nílim 'gá iarraib go dtórfá as an 15
 saoghal iad, ac go gcoimeádaí saor ó'n oic iad. Ní 16
 de'n tsaothal iad, fé mar nác de'n tsaothal mise.
 Dein iad do naomú sa bfeinne. Is ffeinne do 17
 briahtar. Fé mar a cuiris-se uait mise isceac sa 18
 tsaothal, do cuireas-sa uaim iad so isceac sa tsaothal.
 Agus naomuisim-se mé féin ar a son, ionus go 19
 mbeibis sin, leis, naomta sa bfeinne.

Ní h-ar a son amáin, amtaic, atáim as gurde, ac, 20
 mar an gceadna, ar son na ndaoine a creidib
 ionam tre n-a mbriahtar; lonus go mb' aon iad go 21
 léir, fé mar ataoí-se, a dtair, ionam-sa agus mise
 ionat-sa; go mbeibis seo 'n-a n-aon ionainn; i dtreo
 go gcreidfead an saoghal gur cuiris-se uait mé.

- 22 Agus an soillsiú a tugaís-se orm-sa, do tugas-sa
orta so é, ionus go mb' aon iad, fé mar is aon sinne.
- 23 Mise ionta so, agus tusa ionam-sa, ionus go
mbeoís beaócuígte i n-aon; agus go n-aičneócaó
an saogal gur cuiris-se uait mé, agus gur tugaís
- 24 gráó b'óib seo fé mar a tugaís gráó b'óm-sa. A
Acair, na daoine seo a tugaís dom, is mian liom, an
ait i n-a bfuilim-se, iad-san do beic ann mar aon
liom; ionus go bfeicfioís mo glóire, an glóire a
tugaís-se dom, mas gur tugaís gráó b'óm roim
- 25 cruicniú an domáin. A Acair atá ró-ceart, ní
raib aicne ag an saogal ort; ac bí aicne agam-sa
ort; agus bí fios acu so gur cuiris-se uait mise.
- 26 Agus do tugas-sa b'óib, agus tabarfaó, eóius ar
t'ainim; ionus, an gráó a tugaís-se b'óm-sa, go
mbeaó sé ionta so, agus mise ionta.

CAIBIDÍOL XVIII.

TUAIRIS ar páis Críost.

- 1 Nuair a bí an caint sin ráibte ag Íosa cuaió sé
amaó, mar aon le n-a b'eisgiobuil ¹ tar sruc
Ceorón, mar a raib gáiróin, agus cuaió sé féin agus
- 2 a b'eisgiobuil isteaó sa gáiróin: Agus bí fios na
h-áite ag lúdas, leis, an fear a b'íol é, mar do cuaió
Íosa ann go minic i n-aonfeacó le n-a b'eisgiobuil-
- 3 aib. Agus nuair a fuair lúdas buíóean **saig'óirí**
agus olficeaó ó sna h-áró-saigairt agus ó sna
fairisínis, táinis sé cun na h-áite agus lócranna aise,
- 4 agus cóirsí, agus airm. Agus ó bí fios ag Íosa gac
níó b'á raib le teaó air, cuaió sé amaó agus
- 5 buóairt sé leó: Cé 'tá uaió? O'freaigraóar é:
Íosa an Nasarénaó. Buóairt Íosa leó: Is mise é.
- 6 Agus bí lúdas, an fear a b'íol é, 'n-a seasm' 'n-a
b'ceannta. Agus cóm luaó agus abuóairt sé leó,
Is mise é, cuóar i ndiaó a gcúl agus cuiteóar
- 7 ar an bcalam. Ansan b'fiapraig sé b'íob airís:
Cé 'tá uaió? Agus buóaróar-san: Íosa an Nasa-

¹ 2 Ríg. xv. 23.

RÉNAC. D'FREAGAIR ÍOSA IAD: DUBART LIÖ SUR mise 8
 e; AGUS MÁ'S mise ATÁ UAIÖ LEIGIÖ DÓIÖ seo imTEACt.
 Ionus go gCÓMLÍONFAÍ an focal ADUBAIRT sé: ¹ An 9
 muintir a tUGAIS dom níOR cAILLEAS aon DUINE acu.
 AGUS bí claiÖEAM aS SÍMÓN PEADAR, AGUS tARAING 10
 sé an claiÖEAM, AGUS buail sé seirbÍSEAC an ÁRÖ-
 SAGAIRT, AGUS bain sé an cluas ÖEAS de. AGUS
 MALCUS ab ainim do'n tseirbÍSEAC. AGUS DUBAIRT 11
 ÍOSA le PEADAR: Cuir do claiÖEAM n-a tRUAILL
 tAISGE. An cAILÍS a tUG an t-ACAIR dom, an aMLAIÖ
 ná h-OLFAÖ Í?

ANSAN DO RUg an buiÖEan AGUS an capTAEÓ AGUS 12
 seirbÍSIG na n-LÚDÁC AR ÍOSA, AGUS DO gABADAR é.

AGUS DO RUgADAR i lÁtAIR Annas AR DÓUIS é, ÓIR 13
 b'É sin ACÁIR céile CÁIPAS, ÁRÖ-SAGAIRT na bliana
 san. ² AGUS b'É CÁIPAS an t-É tUG an cÓMAIRLE 14
 úÖ DO sna lÚDAIG, SUR b' É a leas aon DUINE aMÁIN
 D'FAgAIL bÁIS AR son an pöbul.

DO lean SÍMÓN PEADAR, áMČAC, AGUS DSeisgiobul 15
 eile, ÍOSA. AGUS bí aICNE AR an nDSeisgiobul eile
 sin aS an ÁRÖ-SAGART, AGUS cUAIÖ sé isteAC i bFOcAIR
 ÍOSA i halla an ÁRÖ-SAGAIRT. AGUS bí PEADAR 'n-a 16
 sEASAM i n-AICE an DORUIS lASMUIg. ANSAN, an
 DSeisgiobul eile sin go RAiÖ aICNE aS an ÁRÖ-SAGART AIR,
 D'imČIG sé aMAC AGUS DO lABAIR sé le cAILIN an
 DORUIS AGUS tUG sé PEADAR isteAC. AGUS DUBAIRT 17
 cAILÍN an DORUIS le PEADAR: NÁc DUINE de DSeisgiobul-
 aIÖ an fIR úÖ tUSA, leis? DEIR seisean: ní h-eAÖ.
 AGUS bí na seirbÍSIG AGUS na h-OIFICEACa 'n-a seA- 18
 sam i n-AICE na teine, 'gÁ Dteió féin, mar bí sé fUAR;
 AGUS bí PEADAR 'n-a Dteannta, leis, AGUS é 'n-a
 sEASAM, 'gÁ tEió féin.

AGUS DO cEISTIG an t-ÁRÖ-SAGART ÍOSA i DTAÖb 19
 a DSeisgiobul AGUS i DTAÖb a tEAGAISg. D'FREAGAIR 20
 ÍOSA é: DO lABRAS go h-OSgailte leis an n-DÖMAN;
 Öeineas tEAGASg i gCÓmnUIgE sa tSINAGÓIG, AGUS sa
 tEampul, mar a gCRUINNÍgIÖ na lÚDAIG go lÉIR; AGUS
 níOR lABRAS aon níÖ fé cEilt. CAÖ 'n-a tAÖb DUIT 21
 mise cEISTIU? CEISTIG na DÖoine a bí aS éisteACt le
 u-AR lABRAS leÓ; féAC, is eÓl DÓIÖ seo CAÖ 'DUBART.

¹ Supra xvii. 12.² Supra xi. 49.

- 22 NUAIR ADUBAIRT SÉ AN MÉIO SIN DO BUAIL SEIRBÍSEAC
A BÍ LÁITREAC BUILLE BAIS AN ÍOSA AGUS DUBAIRT SÉ;
AN MAR SIN A TUGANN TÚ FREAGRA AR AN **ÁRÒ-ŠAŠANT**?
- 23 D'FREAGAIR ÍOSA É: MÁ'S OLC MO ČAINT, TABAIR FIAĐ-
NAISE AR AN OLC; MÁ'S MAIT Í, CAĐ ČUIGE ĐUIT MÉ ĐUA-
24 LAĐ? ¹ ANSAN DO ČUIR ANNAS UAIĐ É ŠAĐČA AŠ
TRIALŁ AR ČÁIPAS AN T-**ÁRÒ-ŠAŠART**.
- 25 AC BÍ SÍMÓN PEADAR 'N-A ŠEASAM 'ŠÁ ČÉIO FÉIN
² AGUS ĐUBRADAR LEIS: NÁC ĐUINE Đ'Á ĐEISĐIOBUIL
SIÚĐ TUSA LEIS? DO ŠÉAN SEISEAN AGUS ĐUBAIRT SÉ:
26 NÍ H-EAĐ. ANSAN ĐUBAIRT ĐUINE ĐE ŠEIRBÍSİŠ AN
ÁRÒ-ŠAŠAIRT, ŠAOL ĐO'N FEAR ŠUR ĐAIN PEADAR AN
27 ČLUAS ĐE: NÁ FEACA-SA ČU SA ŠÁIRĐÍN I N'FOČAIR? DO
ŠÉAN PEADAR AIRÍS: AGUS DO ŠLAOIĐ AN COILEAC LÁIT-
REAC.
- 28 ANSAN DO RUŠADAR ÍOSA LEÓ Ó ČÁIPAS ŠO ĐTÍ AN
³ PRAETÓRIUM. BÍ SÉ 'N-A MAIĐIN AN UAIR SIN, AGUS
NÍOR ČUADAR FÉIN ISTEAC SA HALLA, I ⁴ ĐTREÓ NÁ
TRUAILLEÓFAÍ IAD, AGUS ŠO N-ÍOSFAIĐÍS AN ČÁISŠ.
- 29 UIME SIN DO ČUAIĐ PÍLÁT AMAČ AŠ TRIALL ORČA, AGUS
ĐUBAIRT SÉ: CAĐ 'ČÁ AŠAIĐ 'Á ČUR I LEIT AN ĐUINE SEO?
- 30 D'FREAGRADAR AGUS ĐUBRADAR LEIS: MURA MBEAĐ
É SEO BEIT 'N-A ČUIRPČEAC NÍ ČABARFAIMÍS AŠ TRIALL
31 ORČ-SA É. ĐUBAIRT PÍLÁT LEÓ: TÓŠAIĐ FÉIN É AGUS
TUŠAIĐ BREIT AIR DO RÉIR BÚR NĐLIŠE FÉIN. AGUS
ĐUBAIRT NA LÚĐAIŠ LEIS: NÍ'L CEADUIŠČE ĐÚINNE
32 AĐINNE ČUR ČUN BÁIS. ⁵ IONUS ŠO ŠCÓMLÍONFAÍ FOCAL
ÍOSA, AN FOCAL ADUBAIRT SÉ 'ŠÁ ČUR I N-IÚIL CAĐ É AN
BÁS A ŠEOĐAĐ SÉ.
- 33 ANSAN ⁶ DO ČUAIĐ PÍLÁT ISTEAC SA ČÚIRT AIRÍS,
AGUS ŠLAOIĐ SÉ ČUIGE ÍOSA AGUS ĐUBAIRT SÉ LEIS:
34 AN TUSA RÍ NA N-LÚĐAC? D'FREAGAIR ÍOSA: AN UAIT
FÉIN A ĐEIRIR-SE AN NÍĐ SIN, NÓ AN ĐAĐINE EILE Đ'INNIS
35 ĐUIT É AM' ČAĐĐ-SA? D'FREAGAIR PÍLÁT: AN LÚĐAC
MISE? DO ĐAĐINE FÉIN AGUS NA H-**ÁRÒ-ŠAŠAIRT** ISIAĐ

¹ MAIT. XXVI. 57; MARC. XIV. 53; XXII. 54.

² MAIT. XXVI. 69; MARC. XIV. 67; LÚC. XXII. 56.

³ NÓ, HALLA AN ŠOIĐEARNÓRA.

⁴ ŠNÍOM. X. 28, XI. 3.

⁵ MAIT. XX. 19.

⁶ MAIC. XXVII. 11; MARC. XV. 2; LÚC. XXIII. 3.

A chus suas dóm-sa tú. Cad 'tá déanta agat? D'fhreagair Íosa: Ní baineann mo rígeacht-sa leis 36 an saogal so. Dá mbaineadh mo rígeacht leis an saogal so ní b'aoḡal ná go dtroirfeadh mo muintir ionus ná tabarfaí suas do sna lúdaigh mé: ac anois ní h-as so atá mo rígeacht-sa. Ansan duibairt 37 pílát: An rí tú, mar sin? D'fhreagair Íosa: Mar a'deirir, is rí mé. Is cuise do rugadh mise, agus is cuise do tánaigh ar an saogal, cun go ndéanfaínn fíadhnaise do'n b'fírinne. Shac n-aon a baineann leis an b'fírinne, éistean sé le m' glór-sa. Deir pílát 38 leis: Cad is fírinne ann? Agus nuair a'duibairt sé an focal san d'imigh sé amac airís cun na n-lúdaic, agus duibairt sé leo: Ní b'faḡaim-se coir ar bit ann. ¹ Ac is nós agaidh-se go leigfinn duinne saor cúḡaidh 39 uim Áis; an mian liḡ, mar sin, go leigfinn saor cúḡaidh rí na n-lúdaic? Ansan do liúḡadhar go léir 40 airís agus duibradhar: Ná leis saor é seo, ac b'arabbas. Agus bitheamnac ab' eadh b'arabbas.

CAIBIDIL XIX.

TUAIRIS AR PÁIS CRÍOST AR LEANMAINT.

Agus ansan do tóg pílát Íosa, agus ² do sgiúr- 1 sáil sé é. Agus d'fíḡeadhar na saighdiúirí coróinn 2 d'eilgneac, agus cuiseadhas ar a ceann í, agus cuireadhar éadac corcra uime. Agus t'agasdóis cuise 3 agus deiridóis: Go mbeannuighear duit, a rí na n-lúdaic; agus do buailidóis dóirne air. Ansan do 4 cuaidh pílát amac airís, agus duibairt sé leo: Féac, táim 'ḡá t'adairt cúḡaidh amac, go dtuigfeadh sib ná faḡaim don coir ann. Agus t'áinig Íosa amac agus 5 an coróinn d'eilgneac air agus an brat corcra umie. Agus duibairt seisean leo: Féac an duine! Agus 6 nuair a' conaic na h-árḡ-saḡairt agus a n-oificeada é do liúḡadhar agus duibradhar: Céas é, céas é. Duibairt pílát leo: Tógaidh féin é, agus céasaidh é; óir

¹ MAT. XXVII. 15; MARC. XV. 6; LÚC. XXIII. 17.

² MAT. XXVII. 26; MARC. XV. 15.

mórán de sna Iúdaigh an t-éirí san, mar bí an áit
'n-ar céasað Íosa a'cmair do'n caitair. Agus bí sé
sgríobtha i n-eabrais, agus i n-Éire agus i laithin.
Dubairt ar-o-saair na n-Iúdaí, ámh, le Pílát: 21
Ná sgríob: Rí na n-Iúdaí; ac go ndubairt sé: Is mé
rí na n-Iúdaí. D'freaigair Pílát: An níò do 22
sgríobas, do sgríobas e.

Agus na saighdiúirí, nuair a céasaðar é, do tóg- 23
dar a cuib éadaiḡ agus deineadar ceitre cora dóib,
cuib do ḡac saighdiúir, agus a casóg. Bí an casóg,
ámh, ḡan fuaḡail inti, ac í físte ar fad ó n-a bárr.
Agus dubradar le n-a céile: Ná stracaimís í, ac 24
cuirimís ar crannaiò cé aige go mbeir sí; go ḡcóm-
líonfaí an scriptiúir a'beir: ¹ Do rainneadar
eatartha mo cuib éadaiḡ, agus cuireadar ar crann-
aiò mo cúmnaí. Agus do dein na saighdiúirí na
neite sin.

Agus bí 'n-a seasam i n-aice croise Íosa a máthair, 25
agus deirbhiúir a máthar, Máire Cleopais, agus
Máire Mágdalén. Agus nuair a conaic Íosa a 26
máthair agus an deisgiobul ab ionmhuin leis 'n-a
seasam, dubairt sé le n-a máthair: A bean, siné
do mac! Ansan deir sé leis an ndeisgiobul: 27
Féac do máthair. Agus ó'n uair sin amac do ḡlac an
deisgiobul cun a t-eaḡlaiḡ féin í.

I 'n-a diair san, ó bí fíós as Íosa go raiò ḡac níò 28
críocnuighe, ² ionus go ḡcómlíonfaí an scriptiúir,
dubairt sé: Tá tairt orm. Agus bí ártac ann agus 29
é lán d'fíneigir. Cuireadar cun a béil spúins
agus é lán d'fíneigir agus iosóip tímpal air. Agus 30
nuair a ḡlac Íosa an fíneigir, dubairt sé: Tá críoc-
nuighe. Agus do crom sé a ceann, agus tús sé a
anam uair.

Ac na Iúdaigh, óir b'é lá an ollamnuighe é, i t-reo 31
ná fanfað na cuirp ar an ḡcrois i ḡcaiteam na sab-
bóide, óir ba lá mór sabbóide an lá san, d'iarradar
ar Pílát go mbrisfí a ḡcosa agus go dtóḡfaí as iad.
Ansan do t-áinig na saighdiúirí, agus b'riseadar cosa 32
an céad duine, agus cosa an duine eile a bí céasa
i n-aonfeacht leis. Ac nuair a t-ánadar cun Íosa, 33

¹ Salm. xxi 19.² Salm. lxxviii. 22.

34 CONACADAR ZO RAIÖ SÉ MARÖ CEANA FÉIN, AGUS NÍOR
 35 BRISEADAR A COSA; AC D'OSGAIL DUINE DE SNA SAIĞ-
 DIÚIRÍÖ A ÉADÖ LE SLEAĞ, AGUS ÉÁINIĞ AMAĆ AS, LÁIĆ-
 36 REAC, FUIL AGUS uisge. AGUS AN T-É A CONAIC É ÉUS
 SÉ FIAÖNAISE ANN, AGUS IS FÍOR A FIAÖNAISE. AGUS IS
 EÓL DÓ SAN ZO BFUL AN FÍRINNE AIGE 'Á RÁÖ, IONUS ZO
 37 SCREIÖFEADÖ SIÖ-SE. ÓIR DO VEINEADÖ NA NEIĆE SIN
 IONUS ZO SCÓMLÍONFAÍ AN SCRIPTIÚIR: ¹ NÍ BRISFIÖ
 38 SIÖ DON CNÁM ANN. AGUS AIRÍS DEIR SCRIPTIÚIR EILE:
² CÍFIÖ SIAÖ AN T-É A SÁDADAR.

38 'N-A DÍADÖ SAN D'IARR ÍÓSEP Ó ARIMATAEA AR PÍLÁT
 (MAR DEISGIÖBUL LE H-ÍOSA DÖB EADÖ É, AC FÉ CÉILC, LE
 H-EAGLA NA N-LÚDÁC) LEIĞINT DÓ CORP ÍOSA DO BREIĆ
 LEIS. AGUS DO ÉOILIĞ PÍLÁT. AGUS ÉÁINIĞ SÉ AGUS
 39 DO RUĞ SÉ LEIS CORP ÍOSA. AGUS DO ÉÁINIĞ NICO-
 DÉMUS, LEIS, ³ AN FEAR ÚÖ A ÉÁINIĞ AR DÚÍS CUN ÍOSA
 SA N-OIÖCE, AGUS MEASĞÁN MIRR AGUS ALOÉ AIGE, TÍMPAL
 40 CÉADÖ PÚNT MEÁĞCÁINT. AGUS DO ÉÓĞADAR CORP
 ÍOSA, AGUS DO CEANGALADAR É LE LÍNÉADÁC AGUS LEIS
 NA SPÍOSRAÍÖ, FÉ MAR IS ĞNÁĆ LEIS NA LÚDAIĞ DÖLACADÖ
 41 DÓÉANAM. AGUS BÍ SA N-ÁIC 'N-AR CÉASADÖ É ĞÁIRDÍN,
 AGUS SA ĞÁIRDÍN BÍ TUAMA NUA NÁR H-DÖLACADÖ DOINNE
 42 FÓS ANN. CUIREADAR ÍOSA SA TUAMA SAN, MAR BÍ
 SÉ 'N-A ĞCÓMĞAR, AGUS B'É LÁ OLLAMUIĞĆE NA N-LÚDÁC É.

CAIBIÖIOI XX.

AIRÉIRIĞE CRÍOST AGUS É 'ĞÁ ÉAISBEÁINT FÉIN D'Á DÖISGIÖBULAIÖ.

- 1 AGUS ⁴ AN CÉADÖ LÁ DE'N TSEACĆMAM ÉÁINIĞ MÁIRE
 MĄĞDALÉN AR MAIÖIN, AGUS AN DOIRCEACĆ FÓS ANN,
 CUN NA H-UAĞA, AGUS CONAIC SÍ AN LEAC TÓĞĆA Ó'N UAIĞ.
- 2 ANSAN DO RIĆ SÍ AGUS ÉÁINIĞ SÍ AĞ TRIALL AR ŚÍMÓN
 PEADAR AGUS AR AN DÖISGIÖBUL EILE ÚÖ AB IONMUIN
 LE H-ÍOSA, AGUS DUBAIRĆ SÍ LEÓ: DO ÉÓĞADAR AN
 TİĞEARNNA AS AN DUTUAMA, AGUS NÍ FIOS DÚINN CÁR CUIR-
 3 EADAR É. AGUS D'IMĆIĞ PEADAR AGUS AN DÖISGIÖBUL

¹ Exod. xii. 46; Uim. xi. 12. ² Zach. xii. 10. ³ Supra iii. 2.

⁴ Mat. xxviii. 1; Marc. xvi. 1; LúC. xxiv. 1.

eile amac, agus canadar cun an tuama. Agus bí 4
 an beirt as ruit i n-aonfeacht, agus do rit an deis-
 giobul eile níba luata 'ná peadar, agus isé ba 5
 túisge táinig cun an tuama. Agus nuair do crom
 sé do conaic sé an línéadac leagaithe ann; ac níor 6
 cuaiò sé isteaç. Ansan do táinig Símon peadar
 'n-a òiaib, agus cuaiò sé isteaç sa tuama, agus conaic 7
 sé an línéadac leagaithe ann, agus an ciarsúir a bí
 ar a ceann, agus ní h-í dteannta na n-éadaiçe lín a 8
 bí sé sin, ac i n-áit fé leit agus é fíllte i n-aon áit
 amáin. Ansan do cuaiò isteaç an deisgiobul eile, 9
 a táinig ar dtúis cun an tuama; agus do conaic sé
 agus do creib sé. Óir níor b'fios fós dóib an 10
 scriptiúir, nár b'foláir é d'eiriçe ó sna mairb.
 Ansan d'imcið na deisgiobuil abáile airís.

Ac ¹ d'fhan Máire 'n-a seasam i n-aice an tuama 11
 agus í as gol. Sa gol si, ámtac, do crom sí, agus
 d'féac sí isteaç sa tuama; agus conaic sí an dá 12
 aingeal, i n-éadac ðeal, agus iad 'n-a suib, aingeal
 acu as ceann agus an t-aingeal eile as cosaib na 13
 h-áite 'n-ar cuiread corp íosa. Dubadair léi: A
 bean, cad fé ndeara òuic beit as gol? Dubairt sí
 leo: Mar do tógadair mo tigearna, agus ní feadar 14
 cár cuireadas é. Nuair a bí na focail sin ráitthe aici
 d'iompuig sí siar, agus conaic sí íosa 'n-a seasam, 15
 agus ní raib fios aici gur b' é íosa é. Dubairt íosa
 léi: A bean, cad sé ndeara òuit beit as gol? Cé 16
 atá uait? Ceap sisi gur ðáronóis é, agus dubairt
 sí leis: A òuine macánta, má's tusa a tóg é, innis 17
 dam cár cuiris é, agus béarfad liom é. Dubairt
 íosa léi: A Máire. D'iompuig sisi agus dubairt sí 18
 leis: Rabbóní; ('sé sin le ráð, a máigistir). Dub-
 airt íosa léi: Ná teangmuid liom, óir níor cuas suas
 cun m' achar fós; ac imcið as triall ar mo braithe
 agus abair leo, táim as dul suas cun m' achar agus
 cun búr n-achar, as triall ar mo òia agus ar búr 19
 n'òia. Táinig Máire maðdalén agus d'innis sí do
 sna deisgiobuil: Do conac an tigearna agus dubairt
 sé na neit seo liom.

Agus um tráchnóna an lae céadna, an céad lá de'n 19

- tseachtmain, agus na dóirse dúnta, mar a raið na
 veisgiobuil cruinnighe le h-eagla na nlúdaç,
¹ éainis íosa agus do sheasaim sé i lár baili, agus
 20 duðairt sé leó: Síotcáin daoib.* Agus nuair
 aduðairt sé an focal san do taisbeáin sé dóib a
 lámh agus a éab. Agus bí ádas mór ar na veis-
 21 giobulaið toisg go bfeacadar an tigearna. Ansan
 duðairt sé airís leó: Síotcáin daoib. Fé mar a seól
 22 an t-áthair mise seólaim-se sib-se. Tar éis an méio
 sin a ráð, do cuir sé anál fúta; agus duðairt sé leó:
 23 Glacaið an spioraio naom. ² Na daoine go maicfio
 sib a bpeacaí dóib, táio siad maicte dóib; agus na
 daoine go scoimeádfaið sib a bpeacaí gan maicteam
 dóib, táio siad gan maicteam dóib.†
- 24 Ac Tomás, duine de'n dáréas, go dcutáí d'iomus
 25 air, ní raið sé 'n-a bfochair nuair a éainis íosa. Agus
 d'á bríç, sin, duðairt na veisgiobuil eile leis: Conaca-
 mair an tigearna. Ac duðairt seisean leó: Mura
 bfeicead i n-a dearnaçaið rian na dtaraingí, agus
 mura scuiread mo méas isteaç i n-ineac na dtar-
 aingí, agus mura scuiread mo lám isteaç 'n-a éab,
 ní creidfead é.
- 26 Agus tar éis oçt lá bí na veisgiobuil istig airís,
 agus Tomás 'n-a bfochair. Éainis íosa, agus na
 dóirse dúnta, agus sheasaim sé i lár baili, agus
 27 duðairt sé: Síotcáin daoib. Ansan deir sé le
 Tomás: Cuir do méar anso isteaç agus féac mo
 deasnaça, agus sin anso do lám, agus cuir isteaç
 am' éab í; agus ná bí dícreideamác, ac bí creid-
 28 eamác. D'freaçair Tomás agus duðairt sé leis:
 29 Is tú mo tigearna agus mo òia. Duðairt íosa leis:

¹ Marc, xvi. 14; lú. xxiv. 36; 1 Cor. xv. 5.

² Mat. xviii. 18.

*Ver. 19. "Agus na dóirse dúnta." An cómaçt céadna a çus
 corp çriost, go h-iomlán, slán 'n-a ballaið beaça go léir,
 tré sna dóirse dúnta, féadann sí gan amras ar bith, an corp
 céadna do çur láitreaç go fíor sa tsáçramínt, bioð go bfuil
 san agus sú os cionn ár dtuisgiona.

†Ver. 23. "Na daoine go maicfio sib a bpeacaí dóib." Sin
 cómaçt cun peacaí maicteam nuair a h-ínnsteair iad i bpaóisoin,
 agus úgharás çuige, agus séala mór leačan, ó neam anuas, aç
 deimniúçad na cómaçta san agus an úgharáis sin.

Do creidis, a tomáis, mar do conaícs mé. Is doibinn do'n muintir na feacaið, agus do creid.

¹ Do òein Íosa, i láthair a òeisiobul, morán eile 30
mírbúiltí ná fuil sgríobta sa leabhar so. Ac do 31
sgríobad an méid seo ionus go sgreitfead sib gur
b' é Íosa is Críost Mac Dé ann; agus, 'sá creideam-
aint, go mbead an beata azaib i n-a ainim.

CAIBIDIL XXI.

Críost 'á taisbeáint féin d'á òeisiobulaið ar bruaç na faraise agus cúram a créad 'á cur aige ar peadar.

I n-a òiaí san do taisbeáin Íosa é féin airís do 1
sna òeisiobulaið as muir tiberias, agus seo mar a
taisbeáin. Bí Símon peadar, agus Tomás an a 2
dusgar Didimus, agus Natanaél, an fear ó cána
na galilí, agus clann Sebedé, agus beirt eile òeis-
giobul, agus iad i bfochair a céile. Agus duðairt 3
Símon peadar leo: Táim-se as dul as iasgaireacht.
Duðradar leis: Raðaimíð-ne leat. Agus d'imtíg-
eadar agus cuadar ar bóro luinge; agus i scaiteam 4
na h-oiðce sin níor rugadar as don iasg. Ac nuair
a táinig an maidean, bí Íosa 'n-a seasam ar an
dtráig; ac ní raib fios as na òeisiobuil gur b' é 5
Íosa é. Agus duðairt Íosa leo: An bfuil don bia
azaib, a buacaillí? D'freadgar: Níl. Duðairt 6
sé leo: Cuirid an líon amac an òeis na luinge agus
geóbdad sib. Cuireadar; agus láitread bí as teip
orta an líon do tarang istead, bí oiread san iasg ann. 7
Ansan, an òeisiobul san do b' ionmhuin le h-Íosa,
duðairt sé le peadar: Isé an tigearna é. Nuair
airig Símon peadar gur b' é an tigearna é, do cuir
sé a brat uime (oir bí sé noct) agus caic sé é féin sa 8
bfaraise. Ac táinig na òeisiobuil eile ar an luing,
mar ní rabadar abfad ó'n dtír, ac tímpal d'á céad
cúbat, agus taraingeadar 'n-a ndiaid an líon lán
d'iasgaið. Agus nuair a tándadar i dtír conacadar 9
gríosaç ann, agus iasg anuas air, agus arán. Duð- 10

¹ *Infra* xxi. 25.

AIRT ÍOSA leó: TUGAID ANSO CUIR DE SNA H-ÉIS A
 11 CÒGABAIR ANOIS. CUAID SÍMÓN PEADAR SUAS, AGUS
 CARRAINN SÉ AN LÍON I DÚIR AGUS É LÁN D'IASGAIÓ MÓRA,
 CÉAD AGUS CAOSAD AGUS A TRÍ. AGUS BÍOD GO RAIÓ
 12 OIREAD SAN ANN DIÓB, NÍOR BRISEAD AN LÍON. DUBAIRT
 ÍOSA leó: TAGAID AGUS ICHÓ RUO. AGUS NÍOR
 leómaig doinne d'á raió ag caiteam an bíó a fiafraige
 de: Cé h-é tusa? MAR BÍ FIOS ACU SUR B'É AN
 13 TIGEARNNA É. AGUS CÁINIĞ ÍOSA, AGUS CÒG SÉ AN
 T-ARÁN, AGUS CUG SÉ DÓIB É, AGUS AN T-IASG MAR AN
 14 SCÉADNA. B'SINÉ AN TRÍMAID H-UIAIR AG ÍOSA 'ĞÁ
 Caisbeáint féin d'á deisgiobulaib AGUS É EIRIGTE Ó
 SNA MAIRB.

15 ANSAN, NUAIR A BÍ BIA CAITE ACU, DUBAIRT ÍOSA le
 SÍMÓN PEADAR: A SÍMÓIN MIC EÓIN, AN MÓ DO ĞRÁD-
 SA DOM 'NÁ A NĠRÁD SO? DUBAIRT SEISEAN LEIS:
 ISEAD, Á TIGEARNNA, IS EÓL DUIT GO B'FUIL ĞRÁD AGAM
 DUIT. DUBAIRT SÉ LEIS: DEIN M'UAIN DO CÒCÚ.
 16 DUBAIRT SÉ AIRÍS LEIS: A SÍMÓIN MIC EÓIN, AN B'FUIL
 ĞRÁD AGAT DOM? DUBAIRT SÉ LEIS: TÁ, A TIGEARNNA,
 17 IS EÓL DUIT GO B'FUIL ĞRÁD AGAM DUIT. DUBAIRT SÉ
 LEIS: DEIN M' UAIN DO CÒCÚ. DUBAIRT SÉ LEIS AN
 TRÍMAID H-UIAIR: A SÍMÓIN MIC EÓIN, AN B'FUIL ĞRÁD
 AGAT DOM? CÁINIĞ BUAIRT AR PEADAR, TOISG É 'ĞÁ
 RÁD LEIS AN TRÍMAID H-NAIR: AN B'FUIL ĞRÁD AGAT
 DOM? AGUS DUBAIRT SÉ LEIS: A TIGEARNNA, TÁ FIOS
 ĞAC UILE NÍÓ AGAT-SA; TÁ 'FIOS AGAT GO B'FUIL ĞRÁD
 AGAM DUIT. DUBAIRT SÉ LEIS: DEIN MO CAOIRE DO
 CÒCÚ.*
 18 GO DEIMIN, DEIMIN, ADEIRIM LEAT, NUAIR A BÍS NÍB'
 ÓIGE, CURTA FÉIN DO CRÍOS UMAT AGUS DO SIÚBALCÁ SA
 N-ÁIT BA CAIL LEAC; ¹ AC NUAIR A CRÍONÓCAIR, SÍNFIR
 AMAĆ DO LÁMA AGUS CUIRFID DUINE EILE DO CRÍOS
 UMAT AGUS SEÓLFAID SÉ TU SA N-ÁIT NÁC CAIL LEAC.
 19 DUBAIRT SÉ AN MÉID SIN 'ĞÁ CUR I N-IÚIL CAD É AN

¹ 2 PEAD. I. 14.

*Ver. 17. "Dein mo CAOIRE DO CÒCÚ." DO ĞEALL CRÍOST
 UACHTARÁNACT SPIRITUALCÁ DO PEADAR (MARC. XVI. 19). DO
 CÓMLÍON SÉ AN ĞEALLAMÁINT SIN ANSO, AG CUR CÚRAIM A CÉADAD
 GO LÉIR AIR, .I. CÚRAM NA H-EAGAILSE GO LEIR, DÓIR CLÉIR AGUS TUAĆ.

SAĠAS BÁIS ȢO BȢABARFA SÉO ĢLÓIRE BO BȢIA LEIS.
AȢUS NUAIR A BÍ AN MÉIO SIN RÁIOTE AIGE BȢBΔIRT SÉ
LEIS: LEAN MISE.

BȢ'iompuĠ PĒADAR AȢUS CȢNAIC SÉ AN BȢEISȢIOBUL 20
EILE, AN T-É BȢOB' IONMĠIN LE H-ÍOSA, AȢ LEANMΔINT,
¹AN T-É BO LUIĠ AR A UCT AȢ AN SUIPÉAR AȢUS ABȢB-
ΔIRT: A CȢĠĢEARNΔ, CÉ H-É AN FEAR A BȢÍOLFAIȢ CȢ?
NUAIR A CȢNAIC PĒADAR É SIN BȢBΔIRT SÉ LE H-ÍOSA: 21
AȢUS, A CȢĠĢEARNΔ, CΔ BȢ MAR ĢEALL AIR SEO? BȢB- 22
ΔIRT ÍOSA LEIS: MΔ'S TOIL LIOM-SA É BȢ'fANMΔINT ȢO
BȢAȢΔB, CΔ É SIN BȢIT-SE SIN? LEAN-SA MISE.
ANSAN BO CȢΔIȢ AN FOCAL AMAC AMEASȢ NA MȢRÁITȢE 23
NÁ FΔȢΔB AN BȢEISȢIOBUL SAN BȢAS. AȢUS NÍ BȢBΔIRT
ÍOSA LEIS, NÍ BȢFΔȢΔIȢ SÉ BȢAS; ΔC, MΔ'S TOIL LIOM-SA
É BȢ'fANMΔINT ȢO BȢAȢΔB, CΔ É SIN BȢIT-SE SIN?

SIBÉ AN BȢEISȢIOBUL A CȢȢANN FIAȢNAISE INS NA 24
NEITȢB SEO, AȢUS BO SȢRÍȢ NA NEITȢE SEO: AȢUS IS EÓL
BȢÚINN ĢUR FÍOR AN FIAȢNAISE A CȢȢANN SÉ.

ΔC ²TÁ A LÁN NEITȢE EILE BO BȢEIN ÍOSA, AȢUS BȢÁ 25
SȢRÍȢCÍ SÍOS I LEABȢRAIȢ IΔB I NȢΔIȢ CÉILE, MEASAIM
NÁ BEΔB SLÍĢ SA BȢOMAN FÉIN BO SNA LEABȢRAIȢ NÁR BȢ'
FȢLÁIR A SȢRÍ.

¹ *Supra* xiii. 23.

² *Supra* xx. 30

ḡNÍOMARČA NA n-Aspol.

AN T-AČAIR PEADAR UA LAOĠAIRE
CANONAC, S.p.

Nihil Obstat:

GIRALDUS O' NOLAN,
Censor Theol. Deput.

Imprimi potest:

✠ EDUARDUS,
*Archiep. Dublinen.,
Hiberniae primas.*

*Dublini, die 8 Dec , 1921,
Festo Immac. Concept.*

FÓGARČAR ḡAC CEART AR COSNAM.

ḡníom̃arċa na n-Aspol

“ḡníom̃arċa na n-Aspol” an ainim atá ar an leabhar so ó ċusac̃ aimsire na h-eagailse, ac̃ ní ceart a m̃eas, as san, ḡur seanac̃as é ar an obair a ċein na h-Aspol. Do f̃gairpeaċ na h-Aspol ar fuaiċ t̃ionċa an dom̃ain agus bí an obair a ċeineaċar ḡo f̃ada f̃ánaċ ḡairp̃ice ó céile. Níl sa leabhar so ac̃ tuairisḡ ḡearr ar conus a tusnuíḡeaċ ar an eaglais do ċur ar bun. Tá cuċ de seanmóiniú p̃eaċair naom̃ċa curċa síos sa d̃a cáib̃ioliol d̃eas atá ar tusaċ. Is é lúcas soisḡealaid̃e do ḡr̃iob̃ é, agus is i nḡr̃eḡis do ḡr̃iob̃ sé é. Tusnuíḡeann an seanac̃as atá ann aḡ deasḡabáil ċríost ar d̃ċiḡearna agus staċadainn sé tímpall na bliana trí f̃iċċ a trí, .i. is tuairisḡ, ḡearr ar an eaglais é ar feaċ d̃eic mbliana f̃iċċ.

CÁIB̃IOLIOL I.

Deasḡabáil ċríost. Maic̃ias d̃a ċoḡaċ i n-inead̃ lúdas.

Do ċeineas an céad̃ cáinñt, a ċeop̃iluis, ar na 1
neic̃ib̃ ḡo léir a ċusnuíḡ íosa ar d̃éanaċ agus ar
ċeaḡasḡ, ḡo d̃tí an lá nar deasḡabálaċ é tar éis 2
a aic̃eanta ċab̃air̃t do sna h-Aspolaid̃ a ċoisḡ sé, tríċ
an spioraid̃ naom̃.

Agus tar éis é f̃éin a ċaisbeáint beó d̃óib̃ i ñdiaid̃ 3
a páise, le mórán deasb̃uite, i ḡcaic̃eam̃ d̃ac̃ad̃ lá,
'ḡá ċab̃air̃t f̃éin le f̃eisḡint d̃óib̃ agus aḡ lab̃air̃t
leó ar ríḡeaċt d̃e.

Agus d̃'ic̃ sé bia 'n-a d̃teannta ¹ agus d̃ór̃duiḡ 4
sé d̃óib̃ ḡan im̃eaċt a' lerúsalem ac̃ fañm̃aint̃ le
ḡeallm̃aint̃ an aċar, an ḡeallm̃aint̃, (ar seisean) ² a
ċloiseaċair ó m' béal-sa: ḡur ċein eóin baiste le 5
h-uisḡe ac̃ ḡo ñd̃eanaḡar sib̃se do b̃aiste leis an
spioraid̃ naom̃ laistis̃ de d̃eaḡán laeċanta. Agus 6

¹ lúc. xxiv. 49; eóin xiv. 26.

² maic̃. iii. 11; marc. i. 8; lúc. iii. 16 eóin i. 20.

- an méio a bí i bpočair a céile bíob do cuireadh
ceirt cuige agus dubhadar: A tigearna, an sa
n-aimsir seo a tabarfair an rígeacht ear n-ais d'israél?
- 7 Ac dubairt sé leo: Ní h-azaiore atá fios d'fáil
ar na h-aimsirib 'ná ar na trátanaiib a cimeáio an
- 8 t-achair fé n-a cómacht fein. ¹ Ac glacfaio sib neart
an spioraio naoim az túirliocan ionaio, ² agus beio
sib i nbúr lučt fiaonaise dómsa i n-Ierúsalem agus
i n-Iudéa go léir agus i samaría, agus go h-imeall
an domain ar fad.
- 9 Agus nuair a bí an cainnt sin ráioite aige do tólgaio
suas é os cómair a súl agus do glac sgamall as
- 10 a radarc é. Agus an faio a bíodar az féachaint
air agus é az imcheacht suas an neam, féac, bí
beirt fear 'n-a seasam 'n-a n-aice agus éadac geal
- 11 orča, azur dubhadar: A feara žaililiača, cao
ao ail lib i nbúr seasam az féachaint suas cun neime?
Íosa so atá tógta suas ar neam uaio, tiocfaio sé ar
an gcuma gcéadna, fé mar a conacabair az dul suas
ar neam é.
- 12 Ansan do tánadar ear n-ais go Ierúsalem ó'n
gchuc ar a dtuhtar Olibet, choc atá i ngiorracht
- 13 siubal lae sabbóide do Ierúsalem. Agus nuain a
tánadar isteač cuadar suas go dtí an seómra uac-
tárač mar a raio peadar agus eóin az fanmoint, agus
séamus agus ainrias, pilib agus Tomás, bartolo-
maeus agus maiciú, séamus alpéis agus símón
- 14 sélotés agus Iúás mac séamuis. Bíodar san go léir
az leanmoint do toil a céile i n-urnuižte mar don
leir na mnáio agus le muire máčair Íosa agus le
n-a bráicrib.
- 15 Ins na laečib sin d'eiriž peadar ameaž na
mbráicre agus dubairt sé (agus bí tímpall le céao
- 16 agus fice duine cruinnižte ann): A feara, a bráicre,
ní foláir cómlíonaio an scriptiúra do targaair an
spioraio naoim tré béal dáiobio ³ i dtaoio Iúáis, an
- 17 fear a treóruis an muinntir a žaio Íosa, an fear a
h áiriméao orainne agus go raio páirt aige sa t-seirbís

¹Infra ii. 2.²Lúc. xxiv. 28.³Salm. xl. io; eóin xiii. 18.

seo. ¹ DO FUAIR AN FEAR SAN TALAMH LE TUARASDAIL 18
 A DROČ-ḡNÍM, AGUS DO CROČADH É AGUS DO SGOILT AIR
 'N-A LÁR AGUS DO ÉUIT NA H-INNÍ GO LÉIR AMAČ AS. AGUS 19
 ÉÁINIS FIOS AN NÍDh SIN D'Á DPUIL DE DHOINE I N-IERÚ-
 SALEM, I DTEODH GUR TUGADH AR AN DPÁIRC SIN, 'N-A DTEAN-
 ḡAIN SIN, "HACELDAMA," 'SÉ SIN; PÁIRC NA FOLA. AGUS 20
 TÁ SGRIODHA I LEABHAR NA SALM: ² "DEINTEAR FÁSADH
 D'Á N-ÁIT CÓNNUIGHE, AGUS NÁ BÍODH DUINE A DÉANFAIDH
 CÓNNUIGHE ANN," AGUS, ³ "TUGTAR A CHADAOIR EASBOIS
 DO DUINE EILE." NÍ FOLÁIR D'Á DBRÍGH SIN, AS NA FEAR- 21
 AIDH SEO ADÁ I ḡCÓMLUADHAR LINNE I ḡCAITEAMH NA H-AIM-
 SIRE GO LÉIR 'NA RAIDH AN TIGHEARNA ÍOSA ISTEADH AGUS
 AMAČ I N-ÁR MEASGH, AG TUSNÚ Ó'N MDAISTE A DHEIN 22
 EÓIN GO DHI AN LÁ DO TÓGHADH SUAS UAINN É, DUINE ACU
 SAN DO BÉIDH I N'FÍNNÉ AR A DISEIRIGHE I N-DONFÉADH LINNE.

ANSAN DO SHOCARUIGHADH AR BÉIRT, AR LÓSEP AR A 23
 DTHUGHÍ DARSABAS AGUS GO MDA SHLOINNE DÓ LÚSTUS.
 AGUS AR MAITIAS. AGUS DHEINEADHAR ÚRNUIGHTE AGUS 24
 DUBHRIADHAR: DHEINSE, A TIGHEARNA, Ó'S AGAD ADÁ FIOS
 CROIDHE GHADH DUINE, A CHAISBEÁIRTE CHADH DE'N BÉIRT SEO
 IS ROGH LEAD, CHUN GO NGLACFAIDH SÉ AN T-INEADH SEIRBÍSE 25
 AGUS ASPOLADHTA SO DO CHAILL LÚDÁS, IONUS GO RAḡADH
 SÉ I N' ÁIT FÉIN. ANSAN DO CHUIREADHAR AR CHRANNAIDH 26
 DÓIDH É, AGUS DO ÉUIT AN CRANN AR MAITIAS AGUS DO
 H-ÁIRIMÉADH É I DTEANNTA AN DOINNE-DÉAGH ASPOL.

CAIBIDHOL II.

AN SPIORADH NAOMH DÁ GHLAGADH AG NA DHEISGIBULAIH. AN
 TSEANMÓIN A THUG PEADHAR UAIH DO'N DPOBUL. CRÁIDHTÉADH NA
 DHOINE DO GHLAG AN CREIDHEAMH AR DHIUS.

AGUS NUAIR AI CRÍODHUIGHÉADH LAETHANTA NA CINGCÍSE 1
 BÍODHAR GO LÉIR I N-DONFÉADH I N-DON ÁIT ADMÁIN, AGUS 2
 ÉÁINIS GO H-ODHANN FUAIM Ó NEAMH MAR BÉADH FUAIM
 GHADHTE MÓIRE AGH TEADHT AGUS DO LÍON SÉ AN FADH AN THIGH
 'NA RAIDHAR 'N-A SUIDHE. AGUS DO CHAISBEÁINADH DÓIDH 3
 MAR BÉADH TEANGHTADHA TEINE AGUS IADH DHEIGHILTE, AGUS

¹ MAIT. XXVII. 7.² SALM. LXVIII. 26.³ SALM. CVIII. 8.

- 4 do súiò sé ar ḡac òuine acu, ¹ agus do líonaò
iaò ḡo léir òe'n spioraio ñaom̃ agus òromaòar ar
laòairt i òteangtaòaiò iolaròà, fé mar a òus an
spioraio ñaom̃ òóib laòairt.
- 5 agus bí 'n-a ḡcómnuiòe i n-Ierúsalem lúòaiḡ,
6 òaome òiaòà as ḡac náisiún fé'n spéir. agus nuair
a leat an ḡéal san do òruinniḡ na òaoine agus bí
mearaòal aigne oròà, mar ò'airiḡ ḡac òuine acu a
7 òeangta féin acu-san òá laòairt. agus bí uaòòás
oròà ḡo léir agus iaò aḡ òéanaò ionḡna, agus
òeiriois: féac, náò ḡaililiaiḡ iaò san ḡo léir
8 atá aḡ cainnt? agus conus a òarla ḡur airiḡ
ḡac òuine aḡainne a òeangta òúcais féin ionar tóḡaò
9 é? páartaḡ ḡus méòaiḡ agus elamítiḡ, agus
luòt cómnuiḡte mesopotámia, lúòaea agus òapa-
10 òócia, pòntuis agus ásia, p̃r̃igia agus pampilia,
na h-éiḡipte agus na ḡcriòò san libia atá tímpall
11 an òiréné, agus òaoine iasaòta ó'n róim, lúòaiḡ leis
agus proseilítiḡ, créteaca agus arabaiḡ; ò'airiḡ-
eamáir iaò aḡ laòairt i n-ár òteangtaòaiò féin ar
12 oibreacaòib ionḡantaòà òé. agus bí uaòòás oròà ḡo
léir agus iaò aḡ òéanaò ionḡna agus òeiriois le n-a
13 óéile: Caò é seo mar obair? agus bí tuille acu aḡ
òéanaò maḡaio agus òeiriois: lán ò'fíon nua atáio
siaò san.
- 14 Ansan ò'eiriḡ peaðar 'n-a ḡeasaò, agus an t-aoinne
òeas taóib leis, agus ò'áròuiḡ sé a ḡlór agus do
laòair sé leó: a feara lúòaca agus siòse ḡo léir,
a luòt com̃uiḡte Ierúsalem, bíòò 'fios aḡaib an
meio seo, agus ḡlacaiò i nòúr ḡcluasaib mo cainnt!
15 mar ní h-ar meisḡe atáio siaò so, mar is òóiḡ liòse,
16 óir ní'l taḡaiòe ac an trímàò tráò òe'n lá. ac siòé
17 an níò a òuòraò ó òéal an fáio ² Ióél: "agus tiocfaio
ins na laetiò òéanaòà, aòeir an tḡearna, òoirtepaò
as mo spioraio ar ḡac feóil, agus òéanfaio búr
ḡclann mac agus búr ḡclann inḡean tarḡaireaòt,
agus óíòfio búr òfir óḡa aisiḡi, agus òéanfar

¹ Mat. iii. 11; Marc. i. 8; Lúc. iii. 16; Eóin vii. 39:

Supra i. 8; *Infra* 16 agus xix. 6.

² Ióél ii. 28; Isáias xlv. 3.

CAIBRĪȚE D'BŪR SEANÓIRÍB. AGUS DOIRȚFEAD AMAC AS 18
 MO SPIORAIȚ, INS NA LAETĪB SIN, AR MO BUAČAILÍB AGUS
 AR MO ČAILÍNÍB, AGUS DĒANFAȚ SIAȚ TARGAIREAČȚ;
 AGUS TAISBEÁNFAȚ NEȚE IONȚANTAČA SA SPÉIR ČUAS 19
 AGUS AR AN DȚALAM ČÍOS, FUIL AGUS TEINE AGUS ḡAL
 DEATAIḡ. IOMPÓFAR AN ḡRIAN 'N-A DOIRČEAČȚ AGUS 20
 AN ḡEALAC 'N-A FUIL, ROIM ČEAČȚ DO LÁ AN TĚGEARNA, AN
 LÁ MÓR, SOFEICSE. ¹ AGUS ISEAȚ BĒIȚ, AN UILE DŪINE 21
 DO ḡLAODĚFAȚ AR DINIM AN TĚGEARNA SAORFAR É." A 22
 FĒARA ISRAÉIL, ÉISTIȚ LEIS NA BŔÉIȚRĪB SEO. ÍOSA
 NASAREIT, DŪINE A ŠOILLSIḡ DĪA I NŪR MEASȚ-SA LEIR
 NA CÓMAČTAIB, AGUS LEIS NA H-IONȚNAIB AGUS LEIS NA
 SOLUÍDIB A DĒIN DĪA TRÍȚ I NŪR LÁR, MAR IS EÓL DAOIB
 FÉIN, DO TUGAȚ AN DŪINE SIN A' CÓMAIRLE ČINNȚE AGUS 23
 A' ROIMEÓLUS DĒE, AGUS DO DĒINEADĚAIRSE É ČÉASAȚ
 ČUN BÁIS LE LÁMAIB NA ḡCUIRPȚEAČȚ.* AČ DO ČÓȚ DĪA 24
 É TAR ÉIS DUBRÓN IFRINN DO ČUR AR NEAMNÍȚ, DE BŔIḡ
 NÁR D'FĒIDIR ḡO ḡCIMEÁDĚFÍ EISEAN FÉ N-A ČUMARȚ
 ÓIR DĒIR DÁIBIȚ 'N-A ČAOD: ² DO ČINN ROIM SÉ AN 25
 TĚGEARNA AM FĪADĚNAISE DO ḡNÁČ, ÓIR TÁ SÉ AR MO
 DĒIS, IONUS NÁ CORRÓFÍ ME. UIME SEO DO ḡLAC MO 26
 ČROIȚE ÁČAS AGUS DĒIN MO ČEANȚA ḡÁIRDEAČUS, AGUS
 'N-A ČEANNȚA SAN ḡEOBĚAIȚ MO ČUIȚ FEÓLA SUAIMNEAS I
 NŪÓČAS. DE BŔIḡ NÁ FÁȚFAIR M'ANAM I N-IFREANN AGUS 27
 NÁ LÉIḡFIR DO T'AON NAOMȚA TRUAILIÚ A D'FĒISINT.
 ČUGAIS EÓLUS DOM AR BÓIȚRĪB NA BĒAČA AGUS LIONFAIR ME 28
 LÁN D'ÁČAS LE D'ḡNÚIS." A FĒARA, A BŔÁIȚRE, NÍ MISȚE 29

¹Íoél ii. 32; Róm. x. 13.

²Salm. xv. 8.

* Ver. 23. "A' cómairle činnȚe," 7rl. DO ČOIRBIR DĪA
 A MĀC, AGUS DO ČOIRBIR AN MĀC É FÉIN, TRÉ ḡRÁȚ DŪINNE, AGUS
 ČUN SINN DO SÁBÁIL. AGUR DÁ DĒARGAIB SIN NÍȚ NAOMȚA AB-
 EAȚ CRÍOST DO ČOISBIRT, AGUS NÍȚ AB EAȚ É AR AS ČINN DĪA FÉIN.
 AČ AN MŪINNȚIR A BŔAČ É AGUS DO ČÉAS É DĒINEADAR MALLUIḡ-
 ČEAČȚ; MAR DĒINEADAR DO RÉIR A NŪROČ-AIGNE FÉIN AGUS DO
 RÉIR AIGNE AN DĪABAIL A BÍ AȚ SĒIDEAȚ FÚČA; AGUS NÍ DO RÉIR.
 CINNEAȚ DĒE A DĒINEADAR. NÍ RAIȚ DĪA I N' ÚȚDAR LE N-A MALLUIḡ-
 ČEAČȚ, BĪOȚ NÁR ČOISȚ SÉ AN MALLUIḡČEAČȚ. NÍOS ČOISȚ SÉ AN
 MALLUIḡČEAČȚ MAR DO BÍ AR A ČUMAR, NÍȚ A DĒIN SÉ, MAIȚ MÓR
 DO ČARRAC AS, .I. SLÁNU NA CINE DĚONNA.

† Ver. 24. "TAR ÉIS DUBRÓN IFRINN DO ČUR AR NEAMNÍȚ," .I.
 TAR ÉIS BUAȚ BŔEIT AR PĪANTA AN BÁIS AGUS AR CÓMAČTAIB UILE
 IFRINN.

- LAÐAIRT ZO DÁNA LIÖ I DTAOBH AN PÁTRIÁIRC DÁIBH, ¹ ZO
 bhfuil sé marb, curca, agus zo bhfuil a uais i n-ár
 30 meas zo dci an lá atá in diu ann. Fáib ab ead é
 agus bí 'fios aise ² sur dearbuis dia dó zo suirfead
 31 aon de síol a árann 'n-a cátaoir, agus do connaic
 sé roim sé aiséirige críost agus do laðair sé air,
³ nár fásad i n-ifreann é agus ná feacaid a cuib feóla
 32 truailliú. Do tós dia suas airís an t-íosa so, agus
 33 is fínne sinne zo léir air sin. Do tósad suas é,
 d'á brís sin, ar deasláim dé agus do réir mar a
 fuair sé ó'n atair an geallamaint i dtaobh an spioraid
 naoim, do doirt sé amac é seo, agus cíonn sibse é agus
 34 airígeann sib é. Óir níor cuaid dáiib suas ar
 neam; ac deir sé féin: ⁴ "Dubairt an tigearna le
 35 m'tigearna: Suid ar mo deis, zo scuiread do
 36 namaid mar taca fé d'cosaid." Bíod a fios dá brís
 sin, zo dearbca as zac teaglac i n-Israel, íosa so
 a deineadairse a tárnail ar crois, sur dein dia
 tigearna de agus críost.
- 37 Nuair airígeadur an méid sin táinig aicreacas orca
 agus dubradur le peadar agus leis na h-aspoil eile:
 38 A feasa, a bráicre, cad tá le déanam aghainn? Agus
 dubairt peadar leo: Déinid, ar seisean, aicrige,
 agus glacadh zac duine aghaid baiste i n-anim íosa
 críost, ionus zo maicfí búir bpeacái daoib, agus
 ansan glacfaid sib tabarctas an spioraid naoim.
- 39 Óir is daoibre agus d'búir sliocht an geallamaint,
 agus do sna daoine zo léir atá i gcéin, pé air zo
 40 nglaoðfaif ár d-tigearna dia. agus le mórán eile
 focal bí sé as deimniú' doib agus as tachtant orca,
 agus deiread sé: Cimeadaid sib féin saor ó'n sliocht
 41 amlasta so. Ansan, an muinntir a glac a cómrád
 do baistead iad, agus do glacadh an lá san tímpall
 trí míle duine.
- 42 Agus bíodur seasamác do teagas na n-Aspol, agus
 i gcumann an *aráin do brise, agus ins na h-úrnuighe.
- 43 Agus do cuiread eagla ar an uile duine; agus do

¹ 3 Rí. ii. 10.² Salm. cxxx. 11.³ Salm. xv. 10; *Infra* xiii. 35.⁴ Salm. cix. 1.

* i nglacadh an cuirp aomca.

deineað mórán eile mírbúiltí agus soluív́í tré sna
 h-Aspoil i n-Ierúsalem, agus bí eagla mór ar na
 daoine go léir. Agus gac ar creid v́ioḡdar i bfoḡair 44
 a céile agus gac níḡ coitḡian acu. Do v́iolaidís amac 45
 a sealḡas agus a maoin agus do rainnidís é ar an
 mbuidin go léir fé mar a bíḡ gáḡ ag daoine leis.
 Agus v́fanaidís do ḡoil a céile sa teampul gac la, 46
 agus ag brise aráin ó ḡis go ḡis, do caitḡidís a gcuid
 bíḡ i n-áḡas agus i *n-daoine croiḡe, agus iad ag 47
 molaḡ D́e agus báḡ ag na daoine go léir leó. Agus
 bí an ḡigearna, i n-aḡaid an lae, ag méadú na buiḡne
 a bí le sáḡáil.

CAIBḡIOL III.

An mírbúilt a deineað ar an bfeair a bí bacac, tré n-ar
 h-iompuigead a lán.

Agus bí pead̃ar agus eóin ag dul suas sa teampul 1
 cun úrnuiḡte an naom̃aḡ trác. Agus bí duine áiriḡe 2
 a bí 'n-a mairḡíneac ó broinn a máḡar, agus bíḡeas
 'gá iompar. Do curḡí gac lá é ag geata an teampuil,
 ag an ngeata ar a v́tusiḡ an geata áluinn, ionus go
 n-iarrfaḡ sé d́eirc ar an muinntir a beaḡ ag dul 3
 isteaḡ
 sa teampul. Connaic sé pead̃ar agus eóin agus iad 4
 cun dul isteaḡ agus v́iarr sé orḡa d́eirc a ḡabairḡ
 do. V́féac pead̃an air, ámḡac, mar aon le n-eóin, 5
 agus duḡairḡ sé leis: Féac orainn. V́féac seisean 6
 orḡa ag súil go bfaḡaḡ se ruḡ éigin uaḡa. Duḡairḡ
 pead̃ar: Níl airḡead agam ná ór, ac an níḡ atá 7
 agam beirim duit é. I n-ainim íosa Críost nasareic
 eiriḡ agus siubluiḡ; agus do ruḡ sé ar láim̃ d́eis air 8
 agus ḡós sé suas é, agus do cruad̃ar a ḡroiḡte agus
 a buinn láicreac. Agus bí sé ag léimriḡ agus ag 9
 seasam̃ agus ag siubal, agus cuaid̃ sé i n-aonfeacḡ
 leó isteaḡ sa teampul agus é ag siubal agus ag 10
 léimriḡ agus ag molaḡ D́e. Agus connaic na daoine
 go léir é ag siubal agus ag molaḡ D́e. Agus v́ait-

*daoine, .i. *simplicitas*, ón bfoḡal "aon."

níðbár é, gur b'é an fear é a bíob 'n-a suíbe as geata áluinn an teampuil as lorg na déarca, agus bíobár lán d'iongna agus d'alltaíct i dtaoib ar tárla bó.

11 Agus bí gream aige 'á cimeádo ar pheadar agus ar
eóin, agus connaic na daoine é agus bailighdar tímpall
ar an mbeirt ag an bpóirse ar a dtugtar póirse
Salomón, agus uachtóas orda.

12 Agus do ònnaic peadair iad agus d'freaigair sé
an pobul: A fèara Israéil, cao ab aíl libh as déanamh
iongha de seo, ná as féadaint orainne còmh maith
agus dá mba le n-ár neart féin nú le n-ár gcómhacht

13 féin a cuirfimis an duine seo aς siubhal? Dia Abraham agus Dia Isaac agus Dia Iácóib, Dia ár sínsear, a tug glóire d'á mac Íosa, an té a dheinead-bairse a brat agus do séanao i láthair píláit, agus

14 eisean a5 taobairt saorbreite air. 1 Do séanabair

an t-Aon naomha fíoraonta agus d'iarrabair an

15 MARBŌTÓIR A ĆABĀIRT DĀOIB, AGUS ĆUIREĀBĀIR ĆUN
BĀIS ÚĜDAR NA BEĀĀ; ĀĆ DO ĆÓĜ DĪA Ó SNA MAIRB É,

16 AGUS IS FÍNNÍTE SINNE AR AN NÍO SIN. AGUS DE BARR
CREIDIM I N'AINIM SIN, AN DUINE SEO A CÍONN SÍO AGUS
D'-AICNÍGEANN SÍO, DO NEARTUIG A AINIM É, AGUS TUG AN
CREIDEAM A TAGANN UAIÓ AN SLÁNÚ CRÍOCHUIGTE SIN ATÁ
OS CÓMAIR BÚR SÚL GO LÉIR.

17 Δὲ ἀνοῖς, ἡ ὀρθή, τὰ ῥίος ἀγὰμ ζυρ τρέ ἀινεόλυσ

18 Δ θεμελιαιον ε, αρ νος ευρ η-υακταραν. Αξυς το

κόμλιον δια αν νίò α ταςαιρ sé τρέ βέλαιò na

19 ὁράϊὸ ζὸ λέϊρ, ζὸ νῶεάνφαὸ Ἀ Χρίστ φυλάνζ. Ὀείνιὸ

AITRÍGE DÁ BRÍG SIN, AGUS IOMPUIGIÙ, IONUS GO MBUAILFÍ
 20 AMAÇ BÚR BPEACAÍ, I DÚTREÓ, NUAIR A TÍOCFAIÙ NA

TRÁCTANA FAOIRIM A' LÁTAIR AN TIGEARNA, SO SCUIRFIÒ

sé uaiò an τ-é sin a craobhscaoileadh d'aoib, íosa

21 CRÍOST, An t-é 'nAR dual na fIACAIS ' 'ŠÁ žIACAO ŠO

[illegible]

féin airís, mar a labhair Dia tré béal a fáil naomta

22 Ó túsac an tsaothail. Óir dubaire maóis: ² tósfair

AN TIGEARN, b'UR n'UId, f'AIb' c'U'gAIb', buine d'b'UR

¹ M_{AIT.} XXvii. 20; M_{MARC.} XV. 11; LÚC. XXiii. 18; EÓIN xviii. 40.

² Deut. xviii. 15.

pé ruo a labarfaio sé lib. Agus beib so, ḡac aon 23
 buine ná h-éistfio leis an bfaio sin íveofar as an
 bpobul é. Agus na fáioe go léir a labair, ó Šamuél 24
 anuas, do earḡaireadar na laetanta san. Is sibse 25
 clann na bfaio agus clann na connarča a vein dia
 le n-ár n-aicreacaiō nuair a buairt sé le h-ábhra-
 ham: ¹“Agus ad síolsa iseaō do beannófar clanna
 an domain go léir.” Cúḡaiōre ar buis, cun sib a 26
 beannú, iseaō cuir dia a mac, nuair a tós sé suas é,
 ionus go n-iompócaō ḡac buine é féin ó n-a oroc-
 beartaib.

CAIBIOIOL IV.

ḡabail peadar agus eoin. A seasamact. An eaglais dá
 méadu.

Agus an faio a bioḡar as cainnt leis na daoine 1
 áinib na saḡart agus oificeac an teampuil agus
 na sabuicib, agus boilḡios orča toisib iad 2
 a beic as teasas an pobuil agus as craobḡḡaoile
 na h-aiseiribe ó sna mairb i n-íosa. Agus cuireadan 3
 a lámā orča agus cuireadar i bpríosún iad go maidin
 lár n-a máireac, oir bí sé n-a trátnóna an uair sin.
 Ac do creib a lán de sna daoine a bí as éisteačt leis 4
 an ḡcainnt agus b'é uimir na bfeair ná cúib míle.

Agus do čarla ar maidin lár n-a máireac gur 5
 cruinnib a n-uacčaráin agus a seanóirí agus a ḡriō-
 neóirí i n-Ierúsalem, agus annas an t-ároḡḡanc, 6
 agus caipas, agus eoin, agus alecsandar, agus ḡac
 ar bain le creib na saḡart. Agus cuireadar iad-san i 7
 láčair agus čeistiḡḡar iad: Cao í an cómacčt nú an
 ainim le n-ar veineaḡairse an níō seo? Ansan do líonaō 8
 peadas leis an spioraib naom agus buairt sé leo:
 A uacčarána an pobuil agus a seanóirí, éistio liom:
 Ó taimíōne inoiu d'ár ḡceistiú i buaō, na maiceasa 9
 a veineaō do'n maicčineač so, conus do leiḡseaō é,
 bioḡ 'fios aḡaib go léir, agus as pobul israél go 10

¹ḡen. xii. 3.

- léir, gun i n-ainim ár dTigearna Íosa Críost ó Nasaret, an t-é a cuireadh airse chun báis, agus a tóg
 Dia ó sna mairb, gun i n'ainim sin atá an duine sin
 11 'n-a seasamh os búr gcómar 'n-a sláinte. ¹ Is í
 seo an cloch úr a fuair diúltadh uaire, sa tsaoir-
 seacht, agus gun veineadh cloch cinn cúinne di, agus
 12 ní'l slánú i n-aoinne eile. Óir níor tugadh do dhaoine
 ainim eile fá neamh le 'na gcaitfear sinn a sábháil.
- 13 Ansan, nuair a connacadh ar peadar agus eóin agus
 iad cómh seasamh, agus nuair a fuaradh gur dhaoine
 iad a bhí gan tabairt suas, gan fogluim, bhí iongha
 ortha; agus d'airníghar iad, go mbíodís i bfochair
 14 a Íosa; agus nuair a connacadh, 'na seasamh 'n-a
 n-aice an fear a leigseadh, ní raib focal le rádh acu
 15 'n-a gcoinnib. Duibhghar leo dul amach, lasmuig
 de'n cómarle, agus veineadh cainnt eatartha féin,
 16 agus duibhghar: Cad a déanfaim leis na dhaoine seo?
 Tá mírbúilt soiléir déanta tríotha, agus a fios agá
 bhfuil de dhaoine i n-Ierúsalem, agus ní féidir dúinn
 17 é séanaid. Ach i dtreo ná leatfadh sé níos mó amasg
 na ndaoine bagraimís pionós ortha má labraíod siad
 18 a tuille le h-aon duine ar an ainim sin. Do glaothar
 cúca iad agus tugadh foláramh dóibh gan cainnt 'na
 19 teagasc a déanamh i n-aon cor i n-aimm Íosa. Ansan
 do freagair peadar agus eóin agus duibhghar:
 Breitighib féin cia'cu is ceart i láthair Dé, rud a
 20 déanamh, oraire 'nú rud a déanamh ar Dia: Óir ní
 féidir dúinn gan an nídh a connacamaid agus a cloisea-
 21 maid a d'innsint. Ach do bagradar-san pionós ortha
 agus cuireadh chun siubail iad, óir ní raib fios acu
 conus a déanfaidís díoltas ortha, mar geall ar na
 dhaoine, mar bhí na dhaoine go léir ag molaigh an rud
 22 a tárla, sa méid a veineadh. Mar, an duine gur
 veineadh an mírbúilt sláinte sin dó, bhí sé os cionn
 dhádh blian.
- 23 Agus nuair a cuireadh chun siubail iad tándar chun a
 ndaoime féin agus d'innseadh dóibh gac a nduibhairt
 24 a uachtaráin na sagart agus na seanóirí leo. Agus nuair

¹ Salm. cxvii. 22; Isaias xxviii. 16; Marc. xxi. 42; Marc. xii. 10;
 Lúc. xx. 17; Róm. ix. 32; pead. ii. 7.

A cloisead̃ar-san d'ánuig̃dar a ngũt̃ cun d̃é agus du-
 b̃rad̃ar: A t̃ig̃earna, is tu a d̃ein neam̃ agus talaṃ̃ agus
 muir agus ḡac níò d'á b̃fuil ionta, is tu a dũd̃airt, 25
 sa spioraid̃ naom̃, tré b̃éal ár n-aṡar do seirb̃í-
 siḡ d̃áib̃io: ¹ “Caò fá an fearḡ mór ar na ḡeintib̃
 agus na pobuil aḡ beartú neite baoid̃e? Ríḡte an 26
 dom̃ain aḡ cur cos i d̃talaṃ̃ agus na priúnsaí aḡ
 teaṡt i ḡceann a céile i n-aḡaid̃ an t̃ig̃earna agus i
 n-aḡaid̃ a ḡriost?” Óir do táinig i ḡceann a céile, 27
 ḡo fíor, sa caṡair seo, i n-aḡaid̃ do m̃ic naom̃ṡa íosa
 ar an cúiris onḡa, h̃eróò agus pontius p̃ilát, agus
 na ḡeinte agus pobul israél, agus d̃einead̃ar an 28
 níò a cinnead̃ ó d'láim̃ agus ó d'cóm̃airle féin a
 d̃éanam̃. Agus anois, a t̃ig̃earna, féac̃ ar an mbaḡ- 29
 airt seo acu 'á d̃éanam̃, agus taḡair do d̃seirb̃ísiḡ
 do b̃riaṡar a laḡairt ḡo seasam̃ac̃, le d'láim̃ a síne 30
 amac̃ aḡ d̃éanam̃ leig̃eas agus m̃irb̃úiltí agus ionḡnaí
 tré ainim̃ do m̃ic naom̃ṡa íosa.

Agus nuair a b̃í an ḡuíde d̃éanta acu do cr̃it̃ an áit 31
 'na raḡdar cruinnig̃te agus do líonaḡ leis an spior-
 aid̃ naom̃ iad̃ ḡo léis agus do laḡrad̃ar b̃riaṡar d̃é
 le seasam̃ac̃t aig̃ne.

Agus b̃í aḡ an sluag̃ a creid̃, doñ croiḡe am̃áin 32
 agus doñ aig̃ne am̃áin, agus ní d̃eiread̃ doinne ḡo
 mba leis féin doñ níò a b̃íod̃ 'n-a seilb̃ ac̃ b̃í ḡac níò
 cóm̃coit̃ciañ acu. Agus d̃ein na h-aspol f̃iaḡ- 33
 naise ar aiseiríḡe ḡriost, ár d̃t̃ig̃earna, le cómaṡt̃
 mór, agus b̃í ḡráṡta mór or̃ṡa ḡo léir, agus ní 34
 raib̃ doinne or̃ṡa a b̃í i nḡátar. Mar, an m̃uinnt̃ir
 'n-a raib̃ talaṃ̃ nú t̃ig̃te acu, do d̃íolaid̃is iad̃ agus
 t̃uḡaid̃is isteac̃ an méid̃ a ḡeib̃ois or̃ṡa, agus cúiri- 35
 ois aḡ cosaid̃ na aspol é. Agus ansan do rainnt̃í
 é fé mar a b̃íod̃ ḡáò aḡ ḡac duine leis.

Agus íosép, an t̃-é ar a d̃t̃uḡad̃ na h-aspuil 36
 barnabas, (focal a m̃iníḡtar i ḡcéill mac sóláis,) le-
 b̃íteac̃ a ruḡad̃ i ḡcuprus, b̃í talaṃ̃ aig̃e agus 37
 d̃íol sé an talaṃ̃ agus t̃uḡ sé leis an luac̃ agus cúir̃
 sé aḡ cosaid̃ na n-aspol é

¹ Salm. ii. 1.

CAIBIBIOL V.

BREIT DÉ AR ANANÍAS AGUS AR ŠAPHÍRA. NA n-Aspoil dá
 SCUR I bPRÍOSÚN.

- 1 AC DO DÍOL FEAR DÁR B'AINIM ANANÍAS AGUS A BEAN,
- 2 ŠAPHÍRA, FEIRM TAILIM, AGUS, SO FIOSAC D'Á MNAOÍ,
- DO CEIL SÉ CUIO D'FIAÇAIB AN TAILIM AGUS CUIR SÉ CUIO
- 3 DE'N AIRGEAD AS COSAIB NA n-Aspol. DUBAIRT PEADAN,
- ÁMŢAC: A ANANÍAS, CAD UIME SUR SPRIOC SÁTAN DO
- CRÓIÖE CUN BRÉIGE A D'INNSINT DO'N SPIORAIO NAOM
- 4 AGUS CUIO D'FIAÇAIB AN TAILIM A CEILT? NÁR LEAT
- FÉIN É AN FAIO A BÍ SÉ AGAT? AGUS NUAIR A DÍOLAIS É
- NÁ RAIÖ SÉ AR DO *CUMAS FÉIN? CAD CUIGE DÚIC AN
- NÍÖ SEO DO CEAPAD AD CRÓIÖE? NÍ DO DADAINIÖ ATÁ
- 5 BRÉAS INNSTE AGAT AC DO DÍA. NUAIR AIRIŠ ANANÍAS
- NA FOCAIL SIN DO CUIT SÉ AGUS FUAIR SÉ BÁS. AGUS
- TÁINIŠ EAGLA MÓR AR A RAIÖ AS ÉISTEACŢ LEIS AN NÍÖ
- 6 SIN. AGUS D'EIRIŠ NA FIR ÓSA AGUS CŢSADADAR É AGUS
- DO RUGADADAR AMAČ É AGUS DO CUIREADADAR É.
- 7 AGUS DO TÁRLA, I SCÉANN TÍMPALL TRÍ h-UAIRE 'CLOIŠ,
- SO D'TÁINIŠ AN BEAN ISTEAC AGUS ŠAN A FIOS AICI CAD
- 8 A BÍ TUITIÖE AMAČ. AGUS DUBAIRT PEADAR LÉI: INNIS
- DOM, A BEAN, AN AR A LEIÖÉIO SEO D'FIAČA DO DÍOLAÖAIR
- 9 AN FEIRM? AGUS DUBAIRT SISI: IS AIR. DUBAIRT
- PEADAR LÉI: CAD A BAIN DADAIÖ SUR D'EINEADAIR FROMAD
- AR SPIORAIO AN TIGEARNA? SINIAD AS AN NDORUS
- COSA NA NDADINE ATÁ TAR ÉIS T'FIR A ČUR, AGUS BÉARFAIO
- 10 SIAÖ TUSA AMAČ. AGUS DO CUIT SÍ LÁIÖREAČ ASÁ
- ČOSAIB AGUS FUAIR SÍ BÁS. AGUS TÁINIŠ NA FIR ÓSA
- ISTEAC AGUS FUARADADAR SO RAIÖ SÍ MARÖ AGUS DO RUGADAR
- 11 AMAČ Í AGUS DO CUIREADADAR Í, I n-AICE A FIR. AGUS
- TÁINIŠ EAGLA MÓR AR AN EAGLAIS SO LÉIR AGUS AN ŠAC
- ADAINNE A D'AIRIŠ NA NEIÖE SIN.
- 12 AGUS BÍ MÍRÖÚILTÍ AGUS IONGNAÍ MÓRA D'Á NDÉANAM
- AMEASŠ NA NDADINE TRÉ LÁMAIB NA n-Aspol. AGUS
- BÍÖÍS SO LÉIR, DO ČOIL A ČÉILE, I BPÓIRSE ŠALOMÓIN.
- 13 AGUS NÍOR LEÓMAIO ADAINNE DE'N CUIO EILE DUL I BPÁIRT

* .I. NÍ RAIÖ BAC AIR É SO LÉIR DO ČIMEAD.

leó, ac̃ dõ c̃us an pobul onóir doíð. Agus bí na 14
 daoine a creid sa tḡearna, fir agus mná, as dul
 i n-íom̃adamlact̃ go mór, i dtreó gur amac̃ ar na 15
 sráidib̃, ar tóctaid̃ agus as súsaib̃, a curtí na daoine
 breóite, ionus, nuair a b̃ead̃ pead̃ar as teact̃, dá
 mba ná déanf̃ad̃ ac̃ a sgáil tuitim an duine acu go
 léigisfí ó n-a mbreóiteact̃ iad̃. Agus bíod̃ slóigte 16
 as teact̃ go Ierúsalem as na caṡraṡaid̃ sa cómar-
 sanact̃ agus daoine breóite acu 'á t̃ad̃bairt leó, agus
 daoine a bíod̃ dá ḡcráð as deam̃naid̃, agus dõ leigistí
 iad̃ go léir.

Ansán, d'eirig̃ alí t-árdsagart agus ḡac̃ a raib̃ i 17
 n'focair (b'iad̃ san aicme na Sad̃ducíneac̃), agus
 iad̃ lán de t̃núct̃, agus cuiread̃ar a lám̃a ar na 18
 n-aspol agus cuiread̃ar sa príosún puiblíde iad̃.
 Ac̃ d'osgail ainḡeal an tḡearna doirse an príosúin 19
 sa n-oid̃ce agus dõ leis sé amac̃ iad̃ agus dũbairt
 sé: Im̃t̃ig̃ib̃, agus seasaid̃ib̃, agus lab̃raib̃ sa teampul, 20
 leis na daoine, breít̃re uile na beact̃a so. Agus
 nuair airig̃d̃ar an cainnt sin cuad̃ar isteaṡ sa teampul 21
 go moṡ ar maidin agus bíod̃ar as teag̃asḡ.

Agus ansán t̃áinig an t-árdsagart agus na daoine
 a bí i n'focair agus cruinnig̃d̃ar cómarle, agus
 seanóisí clainne Israél go léir, agus cuiread̃ar
 fios orṡa c̃un an príosúin, go dtad̃barfí cúṡa iad̃.
 Agus t̃áinig na teact̃airí agus d'osglad̃ar an c̃arcair 22
 agus ní b̃fuaraṡd̃ar ann iad̃, agus t̃ánad̃ar t̃ar n-ais
 agus d'innsead̃ar san, agus dũbrad̃ar: Fuaramair 23
 an c̃arcair dúnta go c̃nuinn agus an luṡt coimeáṡta
 'n-a seasam̃ as na doirsib̃, ac̃ nuair a d'osgalamair
 an c̃arcair ní b̃fuaramair doinne istig̃. Nuair airig̃ 24
 oificeac̃ an t̃eampul agus uact̃aráin na sagart an
 cainnt sin bí ionḡna orṡa caṡ a bí im̃igte ar na príosún-
 aig̃. Le n-a linn sin t̃áinig duine agus dũbairt sé 25
 leó: Féac̃, na fir úd a cuiread̃air sa c̃arcair táid̃
 siad̃ n-a seasam̃ sa teampul as teag̃asḡ na ndaoine.
 Ansán d'im̃t̃ig̃ an t-oificeac̃ agus na fir a bí aig̃e 26
 agus c̃us sé leis iad̃ ḡan *éigean, óir bí eagla na

* .i. go breáḡ réid̃.

27 nḡaoine orṡa, ḡo nḡeoḃṡí ḡo ṡloṡaib ionṡa. Agus
 nuair na ṡuḡad̃ar leó iad ṡuiread̃ar 'n-a seasam̃
 i láṡair na cómairle iad agus ḡo ṡeistiḡ uad̃tarán
 28 na saḡart iad, agus ḡuḃairṡ sé : ḡ'órḡuiḡmair
 ḡaoib le h-órḡú ḡaingean ḡan ṡeaḡasḡ a ḡéanam̃
 sa n-anim sin agus féad̃ ṡá Ierúsalem líonṡa aḡaib
 le nḡúr ḡteaḡasḡ, agus ní foláir lib̃ fuil an ḡuine
 29 sin ḡo ṡarac anuas orainne. Agus ḡ'freagair pead̃ar
 agus na h-Aspoil agus ḡuḃrad̃ar: Is cirṡe ruḡ a
 30 ḡéanam̃ ar ḡia 'ná an ḡaoiniḃ. ḡo ṡóḡ ḡia ár sinn-
 sear ós na mairḃ íosa, an ṡ-é a ṡuiread̃airse cun báis,
 31 ḡá ṡroṡad̃ ar an ḡcrann. ḡo ṡóḡ ḡia suas le n-a
 laim̃ ḡeis é 'n-a ḡríunsa agus 'n-a ḡlánuigṡeoir cun
 ḡo ḡṡad̃arfad̃ sé aicríḡe agus maṡeamaṡnac̃as peacaí
 32 ḡ'Israél. Agus is fíñniṡe sinne ar na focalaib̃ sin,
 agus an spioraib̃ naom̃, a ṡuḡ ḡia ḡo sna ḡaoine
 aṡá úmal ḡó.
 33 Nuair airḡad̃ar san an ṡainnṡ sin bíod̃ar ḡólṡa,
 34 agus measaḡad̃ar iad a ṡur cun báis. Ad̃ ḡ'eiriḡ, sa
 cómairle, ḡuine ḡe sna f̃airisíñiḡ ḡár ḡ'anim
 ḡamaliél, ḡoṡṡúir ḡlíḡe a bí creid̃eamaṡnac̃ ameasḡ
 na nḡaoine ḡo léir, agus ḡ'órḡuiḡ sé na f̃ir ḡo ṡur
 35 amaṡ ṡar ḡorus an fead̃ ṡamail bíḡ, agus ḡuḃairṡ
 sé leó-san: A f̃eara Israél, ṡuḡaib̃ aire ḡaoib̃ féin
 i ḡṡaob̃ na nḡaoine sin agus caḡ a ḡéanfaib̃ sib̃ leó.
 36 ḡ'eiriḡ, sa n-aimsir a ṡuaib̃ ṡorainn, ṡeod̃as, agus
 ḡuḃairṡ sé ḡur ḡuine mór é féin, agus ḡ'aonṡuiḡ
 tímpal cúḡ ṡéad̃ ḡuine leis. Ad̃ ḡo marḡuiḡead̃ é,
 agus an muinnṡir a creid̃ ann ḡo ḡḡaipead̃ iad agus
 37 ṡuad̃ar an neam̃níḃ. I nḡiaib̃ an f̃ir sin ḡ'eiriḡ
 lúḡás ḡaililíad̃, i laeṡib̃ an cómairim̃, agus ṡarraḡ
 sé na ḡaoine 'n-a ḡiaib̃, ad̃ ḡo fuair sé sin bás, leis,
 38 agus ḡo ḡḡaipead̃ a ṡuallaṡṡ ḡo léir. ḡeir̃im lib̃
 anois, ḡ'á ḡríḡ sin, éiriḡib̃ ḡe sna ḡaoine seo agus
 ḡḡaol̃ib̃ leó, óir, má's ó ḡaoine an íntinn seo agus
 39 an ḡnó so, raḡaib̃ sé ar neam̃níḃ, Ad̃ má's ó ḡia é
 ni féid̃ir ḡaoib̃ é ṡur ar neam̃níḃ, agus ba ḡaogal ḡo
 mbead̃ sib̃ aḡ iomaib̃ le ḡia féin. ḡeinead̃ar ruḡ
 air.

40 Ansan ḡo ḡlaod̃ad̃ar isteaṡ na h-Aspoil agus ḡo

SḡIÚRSÁLAÐAR IAD AḡUS DUÐRAÐAR LEÓ ḡAN LABAIRT
 I N-AON ČOR I N-AINIM ÍOSA. ANSAN DO ČUIREAÐAR
 ČUN SIUBAIL IAD. AC D'IMČIḡÐAR SAN A' RAÐARC NA 41
 CÓMAIRLE AḡUS ÁČAS ORČA TOISḡ ḡUR TUIḡEAÐ ḡUR
 B' FÍÚ IAD TARCUISNE ČABAIRT DÓIB LE FULANḡ MAR
 ḡEALL AR AINIM ÍOSA. AḡUS NÍOR STADADAR I ḡCAIČEAM 42
 AN LAE ḡO LÉIR AC TEAḡASḡ NA NÐAOINE AḡUS Aḡ
 CRAOBḡḡÁOILE ÍOSA CRÍOST, SA TEAMPUL AḡUS Ó ČIḡ
 ḡO TIḡ.

CAIBIÐIOL VI.

AN MÓRSEISEAN DEOČON DÁ N-ÓIRÐNIÚ. DÍOḡRAS STIOÐÁIN.

AḡUS INS NA LAEČIB SIN, NUAIR A BÍ UIMIR NA NÐEIS- 1
 ḡIOBUL Aḡ DUL I MÉIB, D'EIRIḡ CEISNIOM DO SNA ḡRÉAḡ-
 AIS I N-AḡAIÐ NA N-EABRAČ, 'ḡÁ RÁÐ ḡO DUGČÍ FAILLIḡE
 'N-A MBAINTEAČAIB FÉIN SA BFRICÁLAM LAEČAMAIL.*
 ANSAN DO ḡLAOIÐ AN DÁRÉAḡ NA DEISḡIOBUIL ḡO LÉIR 2
 I ḡCEANN A ČÉILE AḡUS DUÐRAÐAR: NÍ CUÍBE DÚINNE
 BRIAČAR DÉ D'FÁḡAINC AḡUS FRICÁLAM BORO A DÉANAM.
 CUARDAIḡIB D'A BRIḡ SIN, A BRÁIČRE, AR BÚR MEASḡ 3
 FÉIN, MÓRSEISEAR D'FEARAIB CREIDEAMNAČA, AḡUS IAD
 LÁN DE'N SPIORAIB NAOM AḡUS D'EAGNA, ḡO ḡCUIREAM I
 MBUN NA H-OIBRE SEO IAD. AḡUS BEIMÍB FÉIN COIČIANČA 4
 Aḡ DÉANAM ÚRNUIḡČE AḡUS Aḡ FRICÁLAM AN BRÉIČIR. 5
 AḡUS DO ČAIČN AN ČAINNC LEIS AN BPOBUL ḡO LÉIR. AḡUS
 DO ČOḡADAR STIOÐAN, FEAN A BÍ LÁN DE ČREIDEAM AḡUS
 DE'N SPIORAIB NAOM; AḡUS PILIB, AḡUS PROČOR, AḡUS
 NICÁNÓR, AḡUS TÍMÓN, AḡUS PARMENAS, AḡUS NICOLÁS,
 FEAR A ČÁINIḡ CÚCA Ó ANTIOČ. ČUGADAR NA FIR SIN 6
 I LÁČAIR NA N-ASPOL, AḡUS ÐEIN NA N-ASPOIL ÚRNUIḡČE
 ÐČIB AḡUS ČUIREAÐAR A LÁMA ORČA.

AḡUS BÍ BRIAČAR AN ČIḡEARNNA Aḡ FÁS AḡUS UIMIR NA 7
 NÐEISḡIOBUL Aḡ DUL I LÍONMAISE ḡO MÓR I N-IERÚSALEM,
 AḡUS BÍ CUALLAČT MÓR DE SNA SAḡAIRČ FÉIN ČAR ÉIS
 ḡÉILLE DO'N ČREIDEAM.

* VER. I. "NA ḡRÉAḡAIS." ḡRÉAḡAIS A ČUGČÍ AR H-EABRAIḡ
 A RUḡAD AḡUS DO ČOḡAD SA ḡRÉIḡ.

8 AGUS BÍ STIOPÁN LÁN DE ḡRÁSTA AGUS DE NEART
 AGUS É AS DĒANAM MÍRBÚILTÍ AGUS SOLUÍÓÍ MÓRA
 9 AMEASḡ NA NĒAOINE. ANSAN D'EIRIḡ DĒAOINE ÁIRIḡE
 AS AN SINAGÓG AS A DUTASTAR SINAGÓG NA LIBERTÍNEAC
 AGUS NA ḡCURÉNÉAC AGUS NA N-ALECSANDRÍNEAC AGUS
 NA NĒAOINE A ÉÁINIḡ Ó CILICLA AGUS Ó ÁSIA, AGUS BÍODAR
 10 AS ARAḡÓINT LE STIOPÁN. AGUS NÍ RAḡODAR ÁBALT
 AN ŠEASAM I N-AḡAIḡ NA H-EAḡNA AGUS I N-AḡAIḡ NA
 11 SPIORAIḡE LE N-A LABRAD SÉ. ANSAN ĆUIREAḡDAR SUAS
 DĒAOINE ÁIRIḡE ĆUN TEACḡT AGUS A RÁḡ ḡUR AIRÍḡDAR
 FÉIN FOCAIL MASLUIḡTEACĀ UAIḡ I N-AḡAIḡ MĀOISE
 12 AGUS I N-AḡAIḡ DĒ. DO ḡNÍOSAḡDAR AR AN ḡCUMA SAN
 AN POBUL AGUS NA SEANÓIRÍ AGUS NA ḡRÍḡNEÓIRÍ AGUS
 DO RIḡEAḡDAR I ḡCEANN A ĆÉILE AGUS DO RUḡAḡDAR AIR
 13 AGUS DO ĆUḡAḡDAR I LÁĊAIR NA CŌMAIRLE É. AGUS
 ĆUIREAḡDAR SUAS FÍNNIḡE BŔEḡḡACĀ ĆUN A RÁḡ: NÍ
 STADANN AN DUINE SIN AC AS LABAIRḡ CAINNTEANA MAS-
 LUIḡTEACĀ I N-AḡAIḡ NA H-ÁITE NAOMĊA AGUS I N-AḡAIḡ
 14 NA DLIḡE. ÓIR D'AIRIḡMAIR É 'ḡÁ RÁḡ SO: DĒANFAIḡ
 ÍOSA SO NASAREIT LÉIRSTRIOS AR AN ÁIT SEO AGUS CUIR-
 15 FIḡ SÉ AĊARÚ AR NA NÓSA A ĆUḡ MĀOIS DÚINN. AGUS
 BÍ LUĊḡ NA CŌMAIRLE AS FÉACAINḡ ḡO DLÚĊ AIR AGUS
 ĆONNACAḡDAR ḡO RAIḡ A ḡNÚIS MAR A BĒAḡ ḡNÚIS AINGIL.

CAIBĪDĪOL VII.

CAINNḡ STIOPÁN OS CŌMAIR NA CŌMAILLE; A MĀRTA.

1 ANSAN DUBAIRḡ UAĊḡARÁN NA SAḡART: AN BFUL SO
 2 AMLAIḡ? DUBAIRḡ SEISEAN: A FEARA, A BŔÁIḡRE AGUS
 A AIḡREACĀ, ÉISTIḡ LIOM! DO ĊAISBEÁIN DIA NA ḡLÓIRE
 É FÉIN D'ÁR N-AĊAIR ÁBRAHAM NUAIR A BÍ SÉ I MESO-
 3 POTÁMIA SAR AR CŌMNUIḡ SÉ I ḡCARAN, AGUS DUBAIRḡ
 SÉ LEIS: ¹ “IMĊIḡ AS DO ĊÍR AGUS Ó D'ḡAOLḡAIḡ AGUS
 4 TAR ISTEAĊ SA ĊÍR A ĊAISBEÁNFAḡ DUIT.” ANSAN D'FÁḡ
 SÉ ĊÍR NA ḡCALḡDÁÉAC AGUS CŌMNUIḡ SÉ I ḡCARAN. AGUS
 NUAIR A FUAIR A AĊAIR BÁS D'AIḡTIRIḡ SÉ É ĆUN NA ĊÍRE
 5 SEO 'NA BFULĊÍ-SE ANOIS I NĒUR ḡCŌMNUIḡE. AGUS NÍOR

¹ḡen. xii. 2.

t̃uḡ sé seilb̃ oĩḡreãcta òó ann, oiread̃ agus ciscéim
 troíḡe, ãc òo ḡeall sé ḡo òtãb̃arfãd̃ sé seilb̃ na
 h-áice òó féin agus ò'á slõct 'n-a òiaib̃, agus ḡan
 mac aĩḡe. Ãc òũb̃air̃t òia leis: ¹ ḡo m̃beãd̃ a
 slõct 'n-a ḡcóm̃nuiḡe i ñóú̃taĩḡ iasac̃ta agus ḡo
 ḡcurfí fé òaor-smac̃t iad̃ agus ḡo òtãb̃arfí òrõc̃-
 úsáib̃ òóib̃ ar feãd̃ c̃eĩtre c̃éad̃ blian. agus an
 náisiún aḡá mbeib̃ siãd̃ sé òaoirse, tãb̃arfãd̃sa breĩc̃
 or̃ta, ãdũb̃air̃t an tĩḡearna, agus 'n-a òiaib̃ san
 yiõcfaib̃ siãd̃ amac̃ agus beib̃ siãd̃ aḡ òéanãm̃ seirb̃ise
 òómsa sa n-áit seo. ² agus t̃uḡ sé òó connrãd̃ an
 tímpallḡearrãd̃, ³ agus mas sin òe ḡein sé isaac agus
 òo òein sé an tímpallḡearrãd̃ air an t-õc̃t̃mãd̃
 lá, agus ⁴ isaac iácób, agus ⁵ iácób an òaréaḡ
 pátriãrc.

agus t̃áiniḡ formãd̃ aḡ na pátriãrcuib̃ òo iósep
 agus ⁶ òíolãd̃ar é isteãc̃ sa n-éĩḡipt. agus òí òia
 leis, agus ò'fuaḡḡail sé é as ḡac̃ ḡuais ò'á òt̃áiniḡ
 air, ⁷ agus t̃uḡ sé fá̃b̃ar agus eaḡna òó i súilib̃ faraó
 rí na h-éĩḡipte, agus òo òein sé uãc̃tãrãn òé ar an
 éĩḡipt agus ar a t̃eaḡlãc̃ féin ḡo léir. ansan òo
 t̃áiniḡ an ḡorta an an éĩḡipt an fãd̃ agus an c̃anãan,
 agus crũãd̃tan mór, agus ní raib̃ òia le fáḡail aḡ
 ár n-aĩ̃treãc̃uib̃. ⁸ agus nuair a ò'airĩḡ iácób ar̃bas
 a beĩ̃c̃ le fáḡail sa n-éĩḡipt c̃uin sé an n-aĩ̃treãc̃a
 ann ar òt̃úis. ⁹ agus an tarna turus ò'aĩ̃c̃in a
 òrĩc̃árãc̃a iósep agus òo nõc̃tãd̃ a c̃ine òo faraó.
 ansan òo c̃uir iósep sios ar iácób, a ãc̃air, agus ar
 a ḡaol̃taib̃ ḡo léir, cúĩḡ òuine òéaḡ a's t̃rí fĩc̃ib̃.
¹⁰ agus c̃uaib̃ iácób síos sa n-éĩḡipt, agus ¹¹ fuair
 sé bás, é féin agus an n-aĩ̃treãc̃a. agus òo t̃uḡãd̃
 ḡo sic̃em iad̃ agus òo cuireãd̃ iad̃ sa n-uaĩḡ ¹² a
 c̃eannaĩḡ ãbraham ar airḡeãd̃ ó m̃acaib̃ hemór, mac
 sic̃em.

Ãc nuair a òí aḡ teãc̃t am na ḡeallãm̃na a ḡeall

¹ḡen. xv. 13.

²ḡen. xvii. 10.

³ḡen. xxi. 2.

⁴ḡen. xxv. 25.

⁵ḡen. xxix. 32 agus xxxv. 22.

⁶ḡen. xxxvii. 28.

⁷ḡen. xli. 37.

⁸ḡen. xlii. 2.

⁹ḡen. xlv. 3.

¹⁰ḡen. xlviii. 5.

¹¹ḡen. xlix. 32.

¹²ḡen. xxiii. 16 agus l. 5 agus 13; ios. xxiv. 32.

18 DIA D'ÁBRAHAM BÍ AN T-SLIOĈT TAR ÉIS DUL I ¹ LIONMAIRE
 19 SA N-ÉIGIPT, ḡO DÍ ḡUR ÉIRIḡ RI EILE SA N-ÉIGIPT
 20 NÁ RAIḖ AITĊNE AIGE AR LÓSEP. DĊIN SÉ SIN FEALL AR ÁR
 ḡCINE AḡUS ĊUR SÉ CRUAḖTAR AN ÁR N-AITĊREAĊAIḖ, ḡO
 ḡCAITĊDÍIS A ḡCLANN Óḡ DO ĊUR UAĊA AMAĊ I DĊTREÓ NÁ
 21 MAIRFIḖIS. ² SA N-AM SAN ISEAḖ DO RUḡAḖ MAOIS,
 AḡUS DOB IONMUIN LE DIA É, AḡUS DO H-OILEAḖ AR
 22 FEAḖ TRÍ MÍ É I DĊIḡ A AĊAR. ANSAN DO CUIREAḖ AMAĊ
 É, AḡUS DO ĊÓḡ INḡEAN FARAÓ É AḡUS DĊIN SÍ É D'OILEAMĊ
 23 AINT 'N-A MĊAC AICI FÉIN. AḡUS DO MÚINEAḖ DO MAOIS
 ḡAĊ SAḡAS EAGNA D'Á RAIḖ Aḡ MUINNĊIR NA H-ÉIGIPTE
 AḡUS BÍ SÉ CÓMAĊTAĊ 'NA BŖEITĊRIḖ AḡUS 'NA ḡNÍOM-
 24 ARĊAIḖ. NUAIR A BÍ SÉ DĊAĊAḖ DLIAN D'AOIS ĊÁINIḡ
 MAĊTNAĊ I N' AIGNE DÓ ḡO RAḡAḖ SÉ Aḡ FÉAĊAINT A
 25 BŖÁITĊRE, CLANN ISRAÉIL. ³ AḡUS ĊONNAIC SÉ ÉAḡCÓIR 'Á
 DĊEANAĊ AN DĊUINE ACU AḡUS DO ĊOSAIN SÉ É, AḡUS DĊIN
 SÉ DÍOLTAR AR SON AN T-É ḡUR DĊINEAḖ AN ÉAḡCÓIR AIR,
 26 MAR DO BUAIL SÉ AN T-ÉIGIPTEAĊ. AḡUS DO MEAS SÉ
 ḡO DĊUIḡFEAḖ A BŖÁITĊRE ḡO DĊABĊARFAḖ DIA TRÉ N-A
 27 LÁIM FÉIN, FUASḡAILT DÓIB, AĊ NÍOR ĊUIḡEAḖAR. ⁴ LÁN
 N-A MĊÁIREAĊ A BÍ ĊÚḡAINN ĊÁINIḡ SÉ ORĊA AḡUS IAD Aḡ
 TROID, AḡUS DĊIN SÉ CARAḖAS AḡUS SÍOĊĊÁIN EATARĊA,
 AḡUS DUBĊIRT SÉ: A FEARA, IS BŖÁITĊRE SIḖ; CAḖ ĊUIḡE
 28 D'AOIB A ĊÉILE ḡORTÚ? AĊ AN FEAR A BÍ Aḡ DĊEANAĊ
 NA H-ÉAḡCÓNA AR A ĊÓMARSAIN DO DÍULTUIḡ SÉ DÓ AḡUS
 DUBĊIRT SÉ: CÉ ĊEAP TUSA AD' PŖIÚNSA AḡUS AD'
 29 BŖEITĊEAMĊ OS ÁRḡCIONN? AN ME MĊARBÚ A ĊEAPANN TÚ MAR
 30 A MASBUIḡIS AN T-ÉIGIPTEAĊ INDÉ? NUAIN AIRIḡ MAOIS
 AN FOCAL SAN DO ĊEIT SÉ AḡUS BÍ SÉ 'N-A DĊEÓRUIḖE I
 DĊÍR MĊADIAN, AḡUS BÍ BEIRT MĊAC AIGE SA TÍR SIN.
 31 AḡUS TAR ÉIS DĊAĊAḖ DLIAN DO ⁵ ĊAISBEÁIN AINGEAL É
 FÉIN DÓ I BŖÁSAC CNUIC SÍNA, I LASAIR ĊEINE, I DĊOR.
 32 AḡUS NUAIR A ĊONNAIC MAOIS AN NÍḖ SIN DO ĊÁINIḡ
 IONḡNA AIR, AḡUS BÍ SÉ Aḡ TEAĊT I N'AICE, 'ḡÁ BŖEITĊNIÚ
 AḡUS DO LABAIR ḡUT AN TIGĊARNA LEIS, AḡUS DUBĊIRT:
 33 IS MISE DIA T'AĊARAĊ DIA ÁBRAHAM, AḡUS DIA
 ISÁAC AḡUS DIA IÁCÓIB. AḡUS ĊÁINIḡ CRITĊEAGLA AR
 34 MAOIS AḡUS NÍOR LEÓMAIḡ SÉ FÉAĊAINT AIR. AḡUS

¹ exod. i. 7.² exod. ii. 2.³ exod. ii. 12.⁴ exod. ii. 13.⁵ exod. iii. 2.

ḡuḡairt an tḡearna leis: ḡain ḡo bróga ḡe t' ḡosaiḡ
mar is talam̃ naom̃ta an áit 'na ḡfuilir aḡ seasm̃.
Aḡ féacaint ḡom is léir ḡom an cruad̃tan 'na ḡfuil 34
mo p̃obul atá sa n-éigipt, aḡus ḡo ḡloiseas a
nḡearḡol aḡus t́anaḡ anuas cun iad a ḡ'fuaḡailt.
Aḡus tarsa anois ḡo ḡcuiread̃ sa n-éigipt tu.

An maois sin ḡ'ár ḡiúltaíḡead̃ nuair a ḡuḡrad̃ 35
leis: Cé c̃eap tusa aḡ p̃riúnsa aḡus aḡ ḡeeiteam̃?
ḡo c̃uir ḡia uaiḡ é 'n-a p̃riúnsa aḡus i n'fuaḡaltóir,
tré lám̃ an aingil a taisbeánaḡ ḡó sa tor. ¹ T̃us 36
sé sin leis amac̃ iad, aḡus é aḡ ḡéanam̃ m̃irb̃úiltí
aḡus soluíḡí i ḡtír na h-éigipte aḡus sa m̃uir Ruaiḡ
aḡus sa ḡfásac̃ ar fead̃ ḡac̃ad̃ blian. Isé an maois 37
sin aḡuḡairt le clainn israél: ² t́oḡfaíḡ ḡia cúḡaiḡ
fáiḡ ḡ'búr m̃bráit̃riḡ, mar mise; éist̃fiḡ siḡ leis sin.
³ Siḡé a ḡí sa n-eaḡlais sa n-uaigneas i ḡfoḡair an 38
aingil, ḡo lab̃air leis ar c̃nuc Sína aḡus le n-ár
n-aiteaḡaiḡ; ḡo ḡlac breíte na beata le taḡairt
ḡúinn. Aḡus ní ḡéanfaḡ ár n-aiteaḡa ruḡ air, 39
ac̃ ḡo ḡiúltaíḡad̃ ḡó aḡus ḡ'iompuíḡad̃ a ḡcroíḡe
ar an éigipt, aḡus ḡúḡrad̃ad̃ le h-aaron: ⁴ ḡein 40
ḡúinn ḡéite a ḡeíḡ aḡ ḡluaiseaḡt rómainn; óir an
maois seo a t̃us amac̃ a h-éigipt sinn ní fead̃-
ramair caḡ 'tá imiḡte air. Aḡus ḡeinead̃ad̃ ḡam̃- 41
ain ins na laet̃iḡ sin, aḡus ḡeinead̃ad̃ íḡbirt cun
an íom̃aíḡ, aḡus ḡeinead̃ad̃ ḡáirḡeaḡas a h-obair a
lám̃ féin. Aḡus ḡ'iompuíḡ ḡia aḡus ḡo leis sé ḡóíḡ 42
ḡeít aḡ ḡéanam̃ seirb̃ise ḡo sluaḡ neime, man atá
ḡḡríḡta i leab̃ar na ḡfáiḡ: ⁵ ar ḡeinead̃air ofráil
aḡus íḡbirt ḡómsa sa ḡfásac̃ i ḡcaiteam̃ ḡac̃ad̃ blian
a leaḡlac̃ israél? Aḡus ḡo ḡlacab̃air tabernacul 43
m̃oloc̃ aḡus réal̃t búr nḡé Remp̃am, íom̃aḡta a
ḡeinead̃air le nḡúr lám̃aiḡ féin cun iad ḡ'ad̃rad̃.
Aḡus aistireócaḡ siḡ tar ḡabilóin.

ḡí tabernacul na fiaḡnaise aḡ ár n-aiteaḡaiḡ sa 44
ḡfásac̃, fé mas a c̃eap ḡia ḡóíḡ nuair a ⁶ lab̃air sé
le maois, ḡo nḡéanfaḡ sé é ḡo réir au m̃acsam̃la a
c̃onnaic sé. Aḡus ḡo t́oḡ ár n-aiteaḡa, aḡus l̃esus 45

¹ exoḡ. vii. 8, ix. 10, xi. 4. ² deut xviii. 15. ³ exoḡ. xx. 3.

⁴ exoḡ. xxxii. 1.

⁵ amos v. 25.

⁶ exoḡ. xxv. 40.

é agus tugaðar leó é isteaç sa tír a bí aš zeinte,
 agus oíbir dia iad san ó ašaiò ár n-aicreac, go dtí
 46 laete oáiob, agus fuair sé sin fáðar i látair
 Dé, agus oíarr sé go bfašað sé tabernacul do
 47 dia lácóib. Ac is é Salomón a cuir suas tiš do.
 48 Ac ní h-i noéantús lám a cómnuišeann an dúileam,
 49 mar aóeir an fáio:† ¹ Is é neam mo cátaoír ríogòd,
 agus an talam taca mo cos. Cao é an tiš a óeafaiò
 sib dom, aóeir an tišearna, nú cá bfuil áit mo
 50 suaimnis? Náç iad mo lámá féin a óein iad go léir?
 51 A luçt na muineal stuacaç agus na š-croioçte
 agus na šcluas šan tímpallšearrao, tátaoí coit-
 çianta aš cur i n-ašaiò an spioraio naoim: Man a bí
 52 búr n-aicreaca, sin man atátaoí-se. Cia'cu de sna
 fáioib nár óein búr n-aicreaca šearleanmainc air?
 Agus cuireaðar cun báis na daoine a čaršair doib
 teacç an fíon-Aoin seo a óeineaðair-se féin anois do
 53 braç agus do cur cun báis. Do šlacabair an olíš
 ó friçálam na n-aingeal agus níor cóimeaðabair an
 olíš.

54 Nuair airíšdar an çainnc sin do šeárr sí an croioe
 55 acu agus bioðar aš oíosán a bfiacal çuige. Ac bí
 sé lán de'n spioraio naoim agus o'féac sé suas ins
 na flaçais agus connaic sé glóire Dé agus íosa 'n-a
 šeasam an óeasláim Dé, agus duðairc sé: Féac cím
 na flaçais ar ošailc agus mac an Duine 'n-a šeasam
 56 ar óeasláim Dé. Ansan do cuireaðar liú áro ašta
 agus do cuireaðar a lámá ar a šcluasaib agus do
 57 riçadar i n-aonfeacç çuige, agus do cómaíneaðar
 amac as an šcaçair é agus šabðan do sna cloçaiò
 ann, agus cuir na fínniçte a mbraic aš cosaib fir óis

¹ Isáias lxvi. 1,

† Ver. 48. "Ní h-i noéantús lám," 7rl. .i. Nil aon šáò aige
 le tišçib cré agus ní féidir é dúnaò laistiš oíob. Ac sa n-am
 šcéaðna, ó 'tá sé šan teóra tá sé ins šac uile áit, agus istiš i
 n ár otišçib cóm maiç le šac áit eile. Agus do cómnuiš
 Críost, sa méio šur duine é, i otišçib, agus tá sé anois ar ár
 n-altóraib.

AR A ḡCUGTÍ SAUL. AGUS ḡABŮDAR DO SNA CLOČAIB 1 58
 SCTIOḠAN AGUS É Aḡ ḡLAOḠA AR ḠIA, AGUS: A ČIḡEARN
 ÍOSA, ḡLAC ČUḡAT M'ANAM! AḠEIREAḠ SÉ. ANSAN DO 59
 LEIḡ SÉ É FÉIN AR A ḡLÚINIḠ AGUS ḠUBAIRC SÉ, DO ḡUČ
 ÁRḠ: A ČIḡEARN NÁ CUIR AN PEACA SO I LEIČ NA ḠḠAOINE
 SEO! AGUS NUAIR A BÍ AN MÉIḠ SIN RÁIḠTE AIGE DO
 ČUIT A ČOḠLA AIR SA ČIḡEARN.

AGUS BÍ SAUL TOILTEANAČ ČUN A BÁIS.

CAIBḠIOL VIII.

NA SAMARITÁNAIḡ ḠÁ N-IOMPÓḠ Aḡ PĪLIB ČUN AN ČREIḠM AGUS
 AN COILTEÁNAC ḠA BAIḠEAḠ AIGE.

ANSAN DO ḠEINEAḠ, INS NA LAETIḠ ¹ SIN ÍḠE ANA-ḠIAN 1
 AR AN EAGLAIS A BÍ I NLERÚSALEM AGUS DO ḡḡAIPEAḠ NA
 ḠAOINE ḡO LÉIR TRÉ ČRÍOČAIB LÚḠAÉA AGUS ŠAMARÍA, AČ
 AMÁIN NA H-ASPOL. ASUS ČUḡ ḠAOINE ḠIAḠA AIRE 2
 DO SCTIOḠAN AGUS ČAOINEADAR É ḡO MÓR. AČ BÍ LÉIR- 3
 ḡḡRIOS Aḡ SAUL 'Á ḠÉANAM AR AN EAGLAIS, É Aḡ ḠUL
 ISTEAČ INS NA TIḡČIḠ AGUS FIR AGUS MNÁ AIGE 'Á ČARRAC
 AMAČ AGUS É 'ḡÁ ḡCUR I MBRAIḡḠINEAS.

AČ AN MUINNČIR A ḡḡAIPEAḠ DO ḡLUAISEADAR RÓMPA 4
 Aḡ CRAOḠḡḠAOILE BRÉIČRE ḠÉ. AGUS ČUAIḠ PĪLIB SÍOS 5
 ḡO CAČAIR SAMARÍA AGUS BÍ SÉ Aḡ CRAOḠḡḠAOILE CRÍOST
 ḠÓIḠ SIN. AGUS ČUḡ NA ḠAOINE AIRE DO ČAINNT PĪLIB 6
 AGUS Ḡ'ÉISTEADAR LEIS DO ČOIL A ČÉILE, MAR ČONNACAḠAR
 NA MÍRḠÚILTÍ A BÍ AIGE 'Á ḠÉANAM. MAR BÍ A LÁN ACU 7
 'NA RAIḠ SPIORAIḠÍ ČRUAILLIḡČE IONČA AGUS ḡO N-IM-
 ČIḡḠÍS ASTA Aḡ ÉIḡEAM ḡO H-ÁRḠ. AGUS A LÁN A BÍ 8
 MÍLLTE AGUS A BÍ BACAČ DO LEIḡISEAḠ IAḠ.

Ḡ'Á BRÍḡ SIN BÍ ÁČAS MÓR SA CAČAIR SIN. AČ BÍ FEAR 9
 ÁIRIČE Ḡ'AR Ḡ' ANIM SÍMÓN AGUS BÍ SÉ 'N-A ḠRAOI SA
 CAČAIR ROIME SIN AGUS É Aḡ MEALLAḠ MUINNČIRE ŠAMARÍA,
 'ḡÁ RÁḠ ḡUR ḠUINE MÓR ÉIḡIN É, AGUS ČUḡAḠ NA ḠAOINE 10
 ḡO LÉIR, BEAḡ AGUS MÓR, CLUAS ḠÓ, AGUS ḠEIRIḠÍS:
 CÓMAČT ḠÉ É SEO, AN CÓMAČT AR A ḠCUGTAR MÓR-

- 11 cómácht. Agus d'éistibís leis, mar bíodar meallta
 12 le n-a cúib draoidéachta aige ar feadh a bhfad. Ac
 nuair a creideadar pilib agus é ag craobhscaoile
 i dtaoib rígeachta Dé, do baisceadh iad, idir fearaib
 13 agus mná, i n-ainim Íosa Críost. Ansan do creid
 Símon féin agus do baisteadh é, agus d'fhan sé i
 bhfochair pilib. Agus nuair a cíod sé na mírbúiltí
 d'á ndéanamh, agus na cómáchta éar na beartaib, bíod
 iongha agus alltacht air.
- 14 Ansan d'airig na h-Aspoil a bí i n-Ierúsalem go
 raib Samaria tar éis bréicir Dé do glacadh agus
 15 cuireadh ar peadh agus eóin ag triall ortha. Agus
 nuair a tanaidh deineadh guíde ar a son, go nglac-
 16 faibís an Spioraid Naomh. Óir ní raib tagaithe aige
 fós i n-aoinne acu; ní raibdar ac baistithe i n-ainim
 17 an Tígearna Íosa. Ansan do cuireadh a lámha ortha
 agus do glacadh an Spioraid Naomh.*
- 18 Nuair a connaic Símon, ámh, an Spioraid d'á táb-
 airt tré dul sé láimh na n-Aspol do tarras sé airgeadh
 19 doib, agus duibairt sé: tugaidh dómsa an cómácht
 san, i dtreo, an t-é go gcuirfeadh mo lámh air go nglac-
 faidh sé an Spioraid Naomh. Duibairt peadh leis, ámh:
 20 lóe an do cúib airgid agus ort féin, óir do measais
 21 gur féidir tabairt Dé d'fhágáil ar airgeadh. Níl
 páirt ná baint agatsa leis an ngnó so, mar ní díreach
 22 do croide i láthair Dé. Déin aicríge, d'á bbrígh sin,
 sa n-olc so atá déanta agat, agus iarr ar Dia, féach-
 aint an maicféi duit an smúineamh so a tainis ad croide.
 23 Óir cím go bfuilir i ndomblas seirbhéin agus fé
 24 cuireadh an uilc. Agus d'fhreagair Símon agus
 duibairt: cuir-se búr nguíde cun an Tígearna ar

* Ver. 17. "Do cuireadh a lámha ortha." Cuireadh na h-Aspoil daoine fé láimh easboig leis na lámha cur ortha, agus le guíde ndéanamh, agus leis sin do glacadh na Críostuibhe an Spioraid Naomh. San amhras do glacaidís grásta an Spioraid Naomh nuair a baistí iad, ac ní tugáí doib an uair sin an forlíontacht grásta agus na tíoblaicí eile sin a tugadh doib neart cun an creidimh a d'admáil go h-oscailte; tíoblaicí a glacaidís 'n-a diaib san ós na h-easboigib i sacraimint dul fé láimh easpuig.

mo šon ionus ná tlocfað orm don níð de sna neitib
sin atá ráitöte aḡaib.

Aḡus čánad̄ar-san tar n-ais ḡo Ierúsalem, tar 25
éis b̄riač̄an an tḡearna do b̄earb̄að̄ aḡus do lab̄airt,
aḡus b̄einead̄ar craob̄sḡaoile tré n-a lán de čríoč̄aib
na samaritánac̄.

Ansan do lab̄air ainḡeal an tḡearna le pilib aḡus 26
dub̄airt sé: Eiriḡ aḡus imč̄iḡ ó b̄eas cun ina h-áite
'na b̄fuil an b̄óč̄ar ó Ierúsalem ḡo ḡása; is fásac̄
an áit. 'D'eiriḡ sé aḡus 'd'imč̄iḡ sé. Aḡus féac̄, 27
bí fear ó éč̄iopia, coillteánac̄ cómač̄tač̄ le b̄anr̄iḡin
éč̄iopia, le can̄bac̄é, fear a bí os cionn a saib̄bris
ḡo léir aici, aḡus bí sé tar éis teac̄t ḡo Ierúsalem
cun 'dia 'd'aðrað̄; aḡus bí sé aḡ dul č̄ar n-ais aḡus 28
é 'n-a suib̄e 'n-a č̄arb̄að̄, aḡus Isáias fáib̄ aise 'd'
léiḡe. Aḡus dub̄airt an spioraib̄ le pilib: Imč̄iḡ 29
anonn aḡus cuir č̄u féin i n-aice an č̄arb̄aib̄ sin.
Č̄áinḡ pilib i n'aice aḡus 'd'airiḡ sé é aḡ léiḡe Isáias 30
fáib̄, aḡus dub̄aint sé: An 'dóiḡ leat a' 'd̄t̄uiḡeann
tú an níð atá aḡat 'd'
léiḡe? Dub̄airt seisean: 31
Aḡus conus is féib̄ir dom é č̄uisḡint mura 'd̄tais-
beán̄aib̄ duine éiḡin dom é? Aḡus 'd'iarr sé an pilib
dul suas aḡus suib̄e i n'aice. Aḡus sib̄é an áit de'n 32
sḡriptiúir a bí aise 'd'
léiḡe: 'Do seól̄að̄ cun a
m̄ar̄b̄č̄a é mar a seól̄f̄i caora; aḡus, an nós an uain
a beað̄ ḡan ḡuč̄ i láč̄air a b̄earb̄óra, níor osḡail sé
a b̄éal. I n-úml̄uiḡeac̄t do t̄óḡað̄ uaið a b̄reitč̄- 33
eam̄antas. Cé neós̄f̄aib̄ a ḡeinealac̄? Óir č̄óḡfar a
beac̄ta de'n 'd̄talam̄. Aḡus 'd'f̄reaḡair an coill- 34
teánac̄ aḡus dub̄airt sé le pilib: Ač̄c̄uinḡim ort cia
air ḡo lab̄rann an fáib̄ an č̄ainnt sin? an air féin nú
an ar 'duine eile? Ansan 'd'osḡail pilib a b̄éal aḡus 35
č̄usnuiḡ sé leis an sḡriptiúir sin aḡus do č̄raob̄sḡaoil
sé íosa 'd̄ó. Aḡus, aḡ cur na sl̄iḡe 'd̄íob̄ 'd̄óib̄ č̄án- 36
ad̄ar mar a raib̄ uisḡe, aḡus dub̄airt an coillteánac̄:
féac̄ an t-uisḡe, cað 'tá am č̄osḡ air ḡo m̄baist̄f̄i me?
Ac̄ dub̄airt pilib: Má č̄reib̄eann tú óo' č̄roib̄e ḡo 37
h-ioml̄án ní mis̄be é. Aḡus 'd'f̄reaḡair seisean aḡus

¹ Isáias liii. 7.

38 DUBAIRT: CREIDIM SUR B'É MAC DÉ ÍOSA CRÍOST.* AGUS
 D'ÓRDUIG SÉ AU CARBADO DO STOP AGUS TÚRLINGEADAR
 39 ARAON SA N-UISGE, PILIB AGUS AN COILLTEÁNAC, AGUS DO
 BAIST SÉ É. AGUS NUAIR A ÉANAÐAR ANÍOS AS AN UISGE
 D'FUADAIĞ SPIORAIO AN TIGEARNA PILIB AGUS NÍ FEACAIÐ
 AN COILLTEÁNAC A TUILLE É. AC D'IMĈIĞ SÉ A BÓĈAR FÉIN
 40 AGUS ÁĈAS AIR. AGUS DO FUAÐO PILIB I N-ASÓĈOS AGUS
 ĠLUAIS SÉ TRÍO AN DĈÍR AĞ CRAOĖSĠAOILE AN TSOISĠÉIL
 INS NA CAĈARAĈAIÐO ĠO LÉIR ĈUN ĠO DĈÁINIĞ SE ĠO
 CAÉSARÉA

CAIBĖIOL IX.

Iompáil póil Ĉun an Ĉreidim, AGUS A DÍOĠRAS. ÉNÉAS D'Á
 LEIĠEAS AĞ PEADAR, 7 CAIBÍĈA DÁ TÓĠAINĈ AĠE ÓN MBÁS.

1 AGUS ÉÁINIĞ ¹ SAUL, AGUS É AĞ SÍOR-ŚÉIÐE BĠĠARĈA
 BÁIS I N-AĠAIÐO DEISĠIOBUL AN TIGEARNA, AĞ TRIALL AR
 2 PRÚNSA NA SAĠASC, AGUS D'IAARR SÉ AIR LEITREAĈA
 ĈABĠAIRT DO ĠO DĠAMASCUS, ĈUN NA SINAGÓĠ, I DĈREÓ
 DÁ BĠAĠĠO SÉ AON DĠAOINE, FIR 'NÁ MNÁ, DE 'N TSLÍĞ SIN,
 ĠO DĠABARĠAÐO SÉ LEIS IAO ĠABĈA ĠO IERÚSALEM.
 3 ² AGUS AĞ CUR NA SLÍĠE DÉ DO ĈÓ ĠO ĈÁRLA ĠO DĈÁINIĞ
 SÉ I ĠCÓMĠAR DO DĠAMASCUS, AGUS ĠO H-OBANN DO LAS
 4 SOLUS Ó NEAM 'N-A ĈÍMPUL. AGUS TUIT SÉ ĈUN TAILIM
 AGUS D'AIRIĞ SÉ AN ĠUĈ ĠÁ RÁO LEIS: A ŚAUL, A ŚAUL,
 5 CAD ĈUIĠE ĠO BĠUILIR AM ĠÉARLEANMĠAINĈ? AGUS
 DUBAIRT SEISEAN: CIA H-É ĈU, A ĈIGEARNA? AGUS EISEAN:
 MISE ÍOSA 'NA BĠUILIRSE AM ĠÉARLEANMĠAINĈ, IS CRUAIÐ
 6 ORĈ BĖIĈ A' SPEACUÍOL I N-AĠAIÐO AN PRIOCAIRE. AGUS
 DUBAIRT SEISEAN AGUS É AĞ CRIĈ LE H-UACĖÁS: A ĈIĞ-

¹ ĠAL. i. 13.

² *Infra* xxii. 6, xxii. 10, xxvi. 12; 1 Cor. xv. 8, 2 Cor. xii. 2.

* VER. 37. "MÁ ĈREIÐEANN TÚ ÓO' ĈROIÐE ĠO H-IOMLÁN," 7RL.
 IS MINIC NÁ H-AINIMNÍĠEANN AN ĠĠRIRPTIÚIR AC AON ĈEANN AMĠAIN
 DE SNA MEÓNAIÐ RIAĈĈANAĈA, MAR A DEINTEAR ANSO, .I. CREIÐEAM,
 BÍOÐ ĠO BĠUIL MEÓIN EILE ACÁ RIAĈĈANAĈ Cóm MAIĈ, .I. DÓLÁS
 CROIÐE AGUS DÓĈAS AGUS ĠRÁO DO DĠIA. AC BEIREANN CREIÐEAM
 LEIS IOMLÁINE CROIÐE, AGUS ĠAC AON RUO ACÁ RIAĈĈANAĈ ĈUN
 SLÁNUIĠĈE.

earna, cao is toil leat a d'éanfaínn? Agus duibairt 7
 an tigearna leis: Eiríḡ agus imčíḡ isteać sa ćaćair
 agus neósfar sa n-áit sin duit cao tá aḡat le
 d'éanam̃. Agus na fíir a b'í le n-a ćois bíodar 'n-a
 seasam̃ agus uaćbás orća, agus íao aḡ éisteaćt leis
 an nḡuć agus ná feacaodar doinne. Agus d'éiríḡ 8
 Saul de'n talam̃ agus d'osgail sé a súile ać ní feacaio
 sé don níò. Agus do ruḡad̃ar ar lám̃ air agus do
 šeolad̃ar isteać i n'Damascus é. Agus b'í sé ansan 9
 trí lá ḡan raodarc, agus níor ćait sé bia 'ná deoć.

Agus b'í i n'Damascus duine de d'eisgiobulaib̃ an 10
 tigearna agus Ananías ab ainim do, ¹ agus duibairt
 an tigearna leis, i n-aisiḡ: A Ananías! Agus
 duibairt seisean: Táim anso, a tigearna! Agus 11
 duibairt an tigearna leis: Eiríḡ agus imčíḡ ḡo d'í
 an tsráio ar a d'cuḡtar an díreać, agus loirḡ, i d'í
 lúoáis, fear ó ćarsus ḡur b'ainim do Saul; mar,
 féać, tá sé aḡ ḡuioe d'é. (Agus ćonnaic sé an fear d'an 12
 b'ainim Ananías agus é aḡ teaćt isteać aḡ triall air
 agus aḡ cur a láime air ćun raodarc a ćadairt do.) Ać 13
 d'freaḡair Ananías: A tigearna, d'airiḡeas i d'ćao
 an fíir sin, ó n-a lán, méio na n-olc aća d'éanta aḡe
 do d'naoim̃ i n-Ierúsalem: Agus tá úḡdarás anso 14
 aḡe ó uaćtaránaib̃ na saḡart ćun na n'daoine a
 ḡlaod̃ann ar t'ainimse do ḡabáil. Duibairt an 15
 tigearna leis: Imčíḡ ort, óir is árćać toḡća an fear
 san aḡamsa ćun m'ainime breić i láćair ḡeinte agus
 ríḡće agus clainne Israéil. Mar taisbeánfaosa do 16
 cao íao na néiće móra aća le fulaḡ aḡe ar son
 m'ainime. Agus d'imčíḡ Ananías agus ćuao sé 17
 isteać sa tiḡ agus ćuir sé a lám̃ air agus duibairt
 sé: A Šaul, a b'ráćair, an tigearna íosa a ćaisbeáin
 é féin duit ar an slíḡ agus tu aḡ teaćt, do ćuir sé
 mise ćuḡat ionus ḡo b'feicfá agus ḡo líonfí de'n
 spioraio naom̃ ću. Agus láićeuać do ćuit mar 18
 beao ḡáinní d'á súilib̃ agus fuair sé a raodarc agus
 d'eiríḡ sé agus do baisteać é. Agus ćait sé bia 19
 agus ćáiniḡ neart do. Agus d'fan sé raint laećanta
 i b'foćair na n'eisgiobul a b'í i n'Damascus.

¹ *Infra* xxii. 12.

20 Agus láitreac, ins na sinagógaib, bí sé aς sean-
 21 móin i n-ṁtaob ṁosa, gur b' é Mac ṁé é. Agus bí
 uaṁbás ar a raib aς éisteacṁ leis, agus ṁeiribís:
 ṁác é seo an fear a bí aς ṁéanam ṁde i n-Ierúsalem ar
 an muinntir a ṁlaobad ar an ainim sin, agus ná é
 ṁnó a cuς anso é ná cun iad do ṁbreiṁ leis ṁabṁa aς
 triall ar uaṁtaránaib na saςart? Ac bí Saul aς
 22 neartú go mór agus é aς cur na n-lúad ar mear-
 aibṁe, a raib i n-ṁamascus ṁíob, toisς é beir ṁá ṁeim-
 niú gur b' é sin an Críost.

23 Agus nuair a bí a lán laeṁanta caite ṁein na
 lúadib a beartú, do toil a céile, go marbócaibís é.
 24 Ac do fuair Saul eolus ar iad a beir ar a tí. ¹ Agus
 bí luṁt cimeadṁa acu ar na ṁeataib do ló agus ṁoibṁe,
 25 cun go marbócaibís é. Ac do tós na ṁeisgiobuil é
 sa n-oibṁe agus cuireadṁar síos de ṁruim an falla
 26 é i ṁciseán. Agus táinig sé go Ierúsalem agus
 meas sé dul leis na ṁeisgiobuil, ac bí eagla acu go
 léir roimis agus ní creidibís gur ṁeisgiobul é.
 27 Ac do tós Barnabas é agus do rug sé aς triall ar
 na n-Aspoil é agus ṁ'inmr sé ṁóib conus mar a
 cónaic sé an Tisearna ar an slib agus gur labair sé
 leis, agus conus mar a ṁein sé obair calma i n-ainim
 28 ṁosa, i n-ṁamascus. Agus bí sé 'n-a ṁfoṁair, aς
 ṁabáil amac agus aς ṁabáil isteaṁ i n-Ierúsalem
 agus obair calma aige 'á ṁéanam i n-ainim an Tis-
 29 earna. Do labradṁ sé mar an ṁcéadna leis na ṁein-
 tib agus bíob sé aς ṁíospóireacṁ leis na ṁréadib;
 30 agus bíodṁar san a ṁ'iarradṁ é cun cun báis. Fuair
 na bráire an níb sin amac agus do rugadṁar go
 Caesaréa é agus cuireadṁar as san go Tarsus é.

31 Agus bí síocáin aς an eaglais ar fuib lúadéa go
 léir agus as fuib ṁalillí agus ṁamaría, agus bí sí aς
 dul ar aςaib aς ṁluaiseacṁ i n-eagla an Tisearna,
 32 agus í dá líonad le sólás an Spioraid ṁaoim. Agus
 do tárla, nuair a bí peadṁar aς tabairṁ a cuad sa
 tímpal orṁa, go ṁtáinig sé cun na naom a bí 'n-a

ḡCOMNUÍḡE I LIṼDA. AGUS FUAIR SÉ SA N-ÁIT SIN DUINE 33
 D'ÁR B'AINIM ÉNÉAS, A BÍ ḡAN LÚȚ A ḡÉAS AGUS A BÍ AR
 A LEABAIȚ AR FEAIȚ OȚ MBLIAN. AGUS DUȚAIRȚ PEADAR 34
 LEIR: A ÉNÉIS, TÁ AN TIGEARNA ÍOSA CRÍOST AS TABAIRȚ
 SLÁINȚE DUIT. EIRIḡ AGUS CÓRUIḡ DO LEABAIȚ! AGUS
 D'EIRIḡ SÉ LÁITREAC. AGUS CONNAIC MUINNȚIR LIṼDA ḡO 35
 LÉIR É AGUS MUINNȚIR ŠARÓNA, AGUS D'IOMPUIḡDAR CUN
 AN TIGEARNA.

AGUS BÍ I N-LOPPÉ BANDEISḡIOBUL AGUS TAIBÍȚA AB 36
 AINIM DI, NÚ, AR MÍNÍÚ, DORCAS. AGUS BÍ A LÁN DEḡ-
 ḡNÍOMARȚA AGUS A LÁN DEARCA AICI SIN 'Á DEANAM. AGUS 37
 DO TÁRLA INS NA LAETIȚ SIN ḡUR BUAIȚEȚ BREÓȚE Í
 AGUS ḡO B'FUAIȚ SÍ BÁS. AGUS DO NÍḡDAR Í AGUS CUIR-
 EADAR SA TSEÓMRA UACȚTARAC Í. AC, Ó BÍ LIṼDA Cóm- 38
 ḡASAC DO LOPPÉ AGUS ḡUR AIRIḡ NA DEISḡIOBUIL
 PEADAR A BEIT SA N-ÁIT SIN, CUIREADAR BEIRT FEAR
 CUIḡE 'ḡÁ RÁȚ LEIS: NÁ DEIN RÍḡNEAS ḡAN TEACȚ AS
 TRIALL ORAINN. AGUS D'EIRIḡ PEADAR ASUS TÁINIḡ SÉ 39
 LEÓ. AGUS NUAIȚ A TÁINIḡ SÉ ANN DO RUḡADAR SUAS
 É ḡO DTÍ AN SEÓMRA MÓR, AGUS BÍ NA BAINȚREACȚA 'N-A
 SEASAM 'N-A TÍMPAL AGUS IAD AS SILE DEÓR AGUS IAD
 AS TAISBEÁINȚ NA ḡCÓȚAÍ AGUS NA MBALL ÉADAIḡ DO
 A DEINEADȚ DORCAS DOIB. ANNSAN DO CUIȚ PEADAR NA 40
 DAOINE ḡO LÉIR AMAC AS AN SEÓMRA AGUS DO LEIḡ SÉ É
 FEIN AR A ḡLÚINIȚ AGUS DEIN SÉ ÚRNUIḡȚE, AGUS D'IOM-
 PUIḡ SÉ CUN AN CUIȚ AGUS DUȚAIRȚ SÉ: A TAIȚÍȚA,
 EIRIḡ! AGUS D'OSḡAIL SISI A SÚILE AGUS CONNAIC SÍ
 PEADAR AGUS D'EIRIḡ SÍ ANIAR. AGUS TUG SÉ A LÁM 41
 DI AGUS CUIȚ SÉ 'N-A SEASAM Í. ASUS DO ḡLAOIȚ SÉ
 ISTEAC NA NAOIM AGUS NA BAINȚREACȚA AGUS TUG SÉ
 SUAS DOIB Í 'N-A BEATȚIȚ. ANSAN DO H-INNSEADȚ É AR 42
 FUAID LOPPÉ ḡO LÉIR AGUS DO CREID A LAN DAOINE SA
 TIGEARNA. AGUS DO CUIȚ AMAC ḡUR FAN SÉ MÓRÁN 43
 LAETANTA I N-LOPPÉ, I DTIḡ FIR ḡUR B' AINIM DO SÍMÓN,
 FEAR LEATȚAIR DO LEASÚ.

CAIBIDÍOL X.

CORNÉLIUS D'Á GLACADH ISTEAÍ SA n-EAGLAIS. Aisling PEADAIR.

- 1 AÍ BÍ I gCAESARÉA fear n-AR b'ainim dó CORNÉLIUS,
 TAOISEAC CÉAD AR AN mbuidín AIRM AR A DUGTAR
- 2 AN EADÁILEAC, fear DIAID n-A RAB EAGLA DÉ AIR féin
 agus AR A tEAGLAC, DO tUGADH mÓRÁN DÉARCA UAIÓ DO
 SNA daoine, agus A bÍODH AS gUIÓE DÉ COITCIANTA.
- 3 DO CONNAIC AN fear SAN, I n-AISLING, SO soiléir,
 TUAIRIM AN NAOMH TRÁÍ SA LÁ, AINGEAL Ó DIA AS
 TEACHT CUIGE ISTEAÍ, agus DUDBAIRT AN t-AINGEAL leis:
- 4 A CORNÉLIUS! agus DUDBAIRT seisean, agus É AS
 féACAINC AIR agus EAGLA mÓR AIR: CAD É SIN, A tÍG-
 EARNNA? agus DUDBAIRT sé leis: TAIÓ t'ÚRNUIGTE
 agus DO DÉIRC IMIGTE SUAS, I gCUÍMNE, I LÁTAIR DÉ.
- 5 agus ANOIS cuir FIR SO loppé agus gLADHÓ cUGAT
- 6 SÍMÓN, AR A DUGTAR PEADAR. TÁ sé AR lÓISDÍN
 I DTÍG SÍMÓIN, fear LEASUIGTE LEATAIR, n-A b'fuil A
 tÍG AR BRUAC NA FARAIGE; neÓSPADH sé SIN DUIT CAD 'TÁ
- 7 le DÉANAMH ASAT. agus NUAIR A D'IMTÍG AN t-AINGEAL,
 A BÍ AS CAINNTE leis, DO gLADHÓ sé CUIGE BEIRT D'Á tEAG-
 LAC féin agus fear AIRM n-A RAB EAGLA AN tÍGEARNNA
- 8 AIR, daoine A BÍ úMAL DÓ. agus D'INNIS sé DÓIBH gAC
 NÍO agus cuir sé SO loppé IAD.
- 9 AMÁIREAC A BÍ CÚGAINN, agus IADHAN AS CUR NA
 slÍGE DÓIBH agus AS TEACHT cUN NA CACHARAC, TUAIRIM
 AN séMAH TRÁÍ, CUAIÓ PEADAR SUAS I n-UACTAR AN
- 10 tÍGE cUN úRNUIGTE DÉANAMH. ANSAN tÁINIS OCRAS AIR
 agus BA mIAN leis BIA DO CAITEAM. agus AN fADH A
 bÍODAR AS ollmÚ AN bÍO DÓ tÁINIS TÁMNEAL AIR.
- 11 CONNAIC sé NA fLATAIS AR OSgAILT agus ÁRÉAC, MAR A
 bÉADH bAIRLÍN ANA-mÓR agus Í D'Á LEIGINT ANUAS, le n-A
- 12 CEITRE cúINNÍO, AS NA fLATAIS cUN AN tAILÍM. agus
 BÍ UIRTE AN uile sAGAS ainmíGTE CEITRE gCOS, agus
- 13 PIASCAÍ, agus éANLAITE AN AÉIR. agus DO LABAIR
- 14 gUT leis: EIRÍ, A PEADAIR, agus MAIRÓ agus IÓ! AÍ
 DUDBAIRT PEADAR: NÁR LEIGHÓ DIA SO nDÉANFAMH SAN, A
 tÍGEARNNA, ÓIR NÍOR ÍTEAS RIAMH BIA COITCIAN NÁ BIA
- 15 neAMH-gLAN. agus DO LABAIR AN gUT AIRÍS leis: AN

níò a ḡlan òia ná taòairse coit̃cian air! Òo òeineaò 16
san trÍ h-uaire a céile agus ansan òo tósasò an
t-ár̃taç̃ tar n-air isteaç̃ ins na flaç̃ais.

Agus an fáio a bí pead̃ar 'ḡá òbreit̃niú i n' aigne caò 17
é an saḡas an raòarc san a cónnaic sé, féaç̃, bí na fir a
cúir Cornélius uaiò 'n-a seasam̃ aḡ an nòorus, 'ḡá fiaf-
raige cá raiò t̃is ḡímóin. Agus òo ḡlaòòad̃ar agus 18
ò'fiafraig̃dar an raiò ḡímón ar a òtcugtar pead̃ar,
ar lóisoín sa t̃is. Bí pead̃ar, ámt̃aç̃, aḡ cuím̃neam̃ 19
ar an aising̃ agus òubairt an spioraio leis: Féaç̃,
tá triúr fear aò' lorg̃. Eirig̃, óá òríḡ sin, agus 20
im̃t̃is síos agus ḡluais leó, óir is mise cúḡat
iaò. Ò'im̃t̃is pead̃ar síos cun na òfear agus òub- 21
airt sé: Féaç̃, is mise atá uaiò: Caò cúige ḡo òtán-
aòair? Agus òubrad̃ar-san: Cornélius, an taoiseaç̃ 22
céaò, fear atá fíoraonta úmal òo òia agus ḡo òfuil
meas mór aḡ na lúdaig̃ ḡo léir air, fuair sé freaḡra
ó aingeal naom̃ta 'ḡá ráò leis fios a cúir ortsa cun
a t̃ige agus éisteaç̃t le cainnt uait. Òo ruḡ sé isteaç̃ 23
iaò ansan i ḡcóir na h-oiòce. Agus ò'eirig̃ sé
amáireaç̃ a bí cúḡainn agus ḡluais sé i n-aonfeaç̃t
leó, agus cúaiò raint òe sna bráit̃niò ó loppé le n-a
cois.

Cúaiò sé isteaç̃ i ḡCaesaréa an lá 'n-a òiaiò san, 24
agus bí Cornélius aḡ feiteam̃ leó agus a ḡaolta agus
a cáir̃de cruinniḡte aise. Agus òo t̃arla nuair a 25
t̃áinig sé isteaç̃ ḡo òt̃áinig Cornélius 'n-a còinniò
agus ḡur sléaç̃t sé aḡá còsaio ḡá onórú. Ac òo 26
tós pead̃ar suas é agus òubairt sé: Eirig̃! Òuine
iseaò mise féin, leis. Agus t̃áinig sé isteaç̃ sa t̃is 27
agus é aḡ cainnt leis, agus fuair sé an mór̃cuio
òaoine cruinniḡte istig̃,

Agus òubairt sé leó: is eól òaoiòse conus mar 28
is urḡráin ò'fear lúdaç̃ baint ná com̃luad̃ar a
òéanam̃ le cine iasaç̃ta, ac òo t̃aisbeáin òia òómsa
ḡan coit̃cian ná neam̃ḡlan a taòairt ar aon òuine.
Óá òríḡ sin, cóm̃ luat̃ agus a cuireaò sios orm 29
t̃ánaḡ ḡan staò. Fiafraig̃im, uime sin, caò cúige
ḡur cúireḡbair fios orm?

Agus òubairt Cornélius: Ceit̃re lá ó sin, ḡo òtí 30

an uair seo, bíos am tís um an naomh trác agus
me as guíde, agus féac, do seasaim fear ar m'asáid
31 amac agus éadac geal air agus duháirt sé: A Cor-
nélius, tá éistíche le d' guíde agus tá cuimne ar do
32 déirc i láchair Dé. Cuin fios go loppé, dá brís sin,
an Símon ar a dtuiscar peadar: tá sé an lóisóin
i dtígh Símoín, an fear leasúghe leathair, i n-aice na
33 faraise. Ansan do cuireas fios ortsa láicreac agus
is maic an teact agatsa é. Agus táimí do léir
anso anois do láchair cun éisteach le zac uile ní do
a d'órdúig Dia duit.

34 Ansan d'osgail peadar a béal agus duháirt sé:
Is léir dom le fírinne ná féacann Dia do ¹ pean-
35 sain seacas pearsa, Ac go bfeacann sé do'n t-é
sin, ins zac cine, 'na mbíonn a eagla air agus a d'ein-
36 eann fíoraontaict.* Do cuir Dia an briathar cun
clainne Israéil, as fógaire síotcána tré Íosa Críost,
37 (siné is tígearna ar zac uile ní do): Is eól daoiúse
an focal a labra do ar fuio lúdaea go léir, ² óir do
tusnuig sé ó Zaililí tar éis an baiste a craobsgaoil
38 eóin: Íosa ó Nasaret: conus mar do onn Dia é
leis an spioraid naomh agus le cómaict, agus sur
gluais sé as déanamh tairbte agus as leigheas na
ndaoine a bí fé annsmact an diabail, toisg Dia beic
39 leis. Agus is fínníche sinne ar zac ní do dár d'ein sé
i scríic na nlúdac agus i n-Ierúsalem, sur cuiread
40 cun báis é 'da crocad ar an scrann. Agus do tós
Dia ó'n mbás é an treas lá agus tug sé le feisint

¹ Deut. x. 17; 2 par. xix. 7; Iób xxxiv. 19; eagla vi. 8;
Eccli. xxxv. 15; Róm. ii. 11; Gal. ii. 6; 1 peab. 1. 17.

² Lú. iv. 14.

* Ven. 35. "ins zac cine." 7rl., .i. ní lúdaig amáin ac
geinte leis, pé cine sur díob íad, atá tairneamác i láchair Dé,
má tá eagla Dé ortsa agus má d'einío sia do deag-oibreacha. Ac
tuigtear i gcómnúighe nác fuláir díob an creideamh fírinneac a
beic acu, óir "gan creideamh (d'eir pól naomh, eab. xi. 6) ní
féidir Dia do sásam." Seacain, dá brís sin, an muinntir a
deir, a' brís na cainte sin, sur féidir do luict zac creidim
beic tairneamác i láchair Dé. Mar ó nár táinig ó Dia ac an
creideamh fírinneac, is léir sur ó athair an éicig atá zac
creideamh fallsa, agus nác féidir díob gan beic míctairneamác i
láchair Dé na fírinne.

é, ní do'n pobul go léir, ac' d'fínniúib' a bí ceapaithe 41
 aḡ Dia roim ré: dúinne, a chaic' bia agus deoc
 n'fócair tar éis eirigthe do ós na mairb'. Agus 42
 d'órdúig sé dúinn craobhsaoile déanam' do sna
 daoine, agus fiaiðnaise déanam' air gur b'é féin atá
 ceapaithe aḡ Dia cun beic' 'n-a breicteam' ar beoib'
 agus ar marb'ib'. ¹ Is air seo a d'einiú na fáilte go 43
 léir fiaiðnaise, gur i n'ainim-sean atá maicteam'nacús
 peacaí le fáigil aḡ gac' doinne a creideann ann.

An fáil a bí peadar aḡ ráib' na cainnte sin do chúir- 44
 ling an spioraib' naoim' ar a raib' aḡ éisteaict leis an
 mbriachtar. Agus luict an tímpallgearrta a táinig 45
 i n-aonfeacht le peadar, bí uachtás orca a ráib' gur
 táinig grásta an spioraib' naoim' ar na geintib'. Mar 46
 bíodar aḡ éisteaict leo aḡ labairt na dteangtaí agus
 aḡ móraib' Dé. Ansan d'freaḡair peadar: An 47
 féidir d'aoinne an t-uisge cimeáib' uainn san a
 mbaistfí na daoine seo atá tar éis an spioraib'
 naoim' a ḡlacaib' cóim' maic' linn féin? Agus d'órdúig 48
 sé iad do b'ainte i n-ainim an tigearna íosa Críost.
 Ansan d'iarradar air fanmáint 'n-a b'fócair raint
 laeanta.

CAIBIDÍOL XI.

peadar ḡa' chaisbeáint go raib' an ceart aige 'á déanam' nuair
 a bí sé aḡ ḡlacaib' na geinte isteaic' sa n-eaglais. Iompóib' a
 lán i n-antioic'.

Agus d'airig' na h-Aspoil agus na bráicre a bí i 1
 n-lúdaéa gur ḡlac na geinte, leis, briachtar Dé. Ansan 2
 nuair a chuaid' peadar suas go Ierúsalem bí luict
 an tímpallgearrta aḡ aigneas leis, agus d'eirib': 3
 Caib' cuige duit dul ameaḡ daoine san tímpall-
 gearraib' orca agus bia chaicteam' 'n-a b'fócair? Agus 4
 chusnuig' peadar agus d'innis sé an sḡeal doib' trío
 síos, mar seo

bíos i gcaitair loppé aḡ déanam' urnuigthe agus 5

¹ Jerem. xxxi. 34.

- ṡáinis ṡámnéal orm agus connac aisling, árċac mar
 beaḡ bairlín mór ḡá leigint anuas as na flaċais le
 n-a ċeitre cúinnib, agus ṡáinis an bairlín am' aice.
 6 Agus ḡféac̃as isteaċ inti 'ḡá breicniú agus connac
 ainimig̃te ċeitre ḡcos an dom̃ain agus beic̃iḡ
 7 agus piastaí agus éanlaic̃e an aéir. Ansan ḡairig̃-
 eas ḡuċ 'ḡá ráḡ liom: Eirig̃, a p̃eadair, mairḡ agus
 8 it̃! Agus dubart: ní ḡéanfaḡ, a ċigearna, óir
 níor ċuaḡ bia coitċian ná bia neam̃-ḡlan am béalfa
 9 riam̃ fós. Agus ḡfreagair an ḡuċ as na flaċais
 an tarna h-uair: An níḡ a ḡlan ḡia, ná tabairse
 10 coitċian air! ḡo veineaḡ an méiḡ sin trí h-uaire
 as a ċéile agus ansan ḡo tóḡaḡ na neic̃e ḡo léir suas
 11 ins na flaċais airís. Agus le n-a linn sin riúḡ aḡ
 an ḡciḡ 'na raḡas triúr fear a cuireaḡ aḡ triall orm
 12 a' Caesaréa. Agus dubairt an spioraḡ naom̃ liom
 ḡul leó ḡan ċeist orm. Agus ċuaḡ an seisear
 bráċar so le m'cois, agus ċuamair isteaċ i ḡciḡ an
 13 f̃ir. Ansan ḡinnis seisean ḡúinn conus mar a
 ċonnaic sé, 'n-a ċiḡ f̃éin, aingeal 'n-a seasaḡ, agus
 ḡo ḡodubairt an t-aingeal leis: Cuir f̃ios ḡo loppé ar
 14 Símon ar a ḡtuḡtar p̃eadair, agus labarfaḡ sé leat
 cainnt a šaorfaḡ ċu f̃éin agus ḡo ċeaḡlaċ ḡo léir.
 15 Ansan nuair a ċurnuig̃eas ar cainnt ḡo ċúrling an
 spioraḡ naom̃ orċa f̃é mar a ċúrling sé orainne
 16 i ḡtusaċ. Agus ċuim̃ig̃eas ar f̃ocal an ċigearna,
 mar adubairt sé: ¹ ḡein eóin baiste le h-uisge aċ
 17 baistfaḡ sib̃se leis an spioraḡ naom̃. ḡá bríḡ sin,
 ma ċuḡ ḡia ḡóib̃sin an ḡrásta céaḡna a ċuḡ-sé
 ḡúinne nuair a ċreideamair sa ċigearna íosa críost;
 cia'r ḡ'é mise ḡo ḡféad̃fainn cosḡ a ċur le ḡia?
 18 Nuair airig̃dar an méiḡ sin ḡéisteadaḡ, agus
 ċuḡadaḡ ḡlóire ḡo ḡia agus dubardaḡ: Seaḡ aċ
 tá aic̃ríḡe ċun na beaċa tabarċa aḡ ḡia ḡo sna ḡein-
 tiḡ f̃éin
- 19 Agus na ḡaoine úḡ a ḡaipeaḡ mar ḡeall ar an
 ḡtrioblóḡ i ḡtaob̃ stiop̃ain ḡo siub̃ladaḡ cóm̃
 faḡa le p̃oenicé agus le Cuprus agus le h-Antioċ,

¹ Mat. iii. 11; Marc. i. 8; Lúc. iii. 16; eóin. i. 26.

ḡan an focal do labairt le h-aoinne ac le Iúdaíḡ amáin. Ac bí cur̃ acu agus Cupriánaiḡ ab eaḡ iad agus Cur- 20
 énéac̃a, agus nuair a cuadar istec̃ i n-Antioc̃ bíois
 aḡ cainnt leis na ḡréaḡaiḡ féin aḡ tabairt eóluis ar
 an tḡḡearna íosa doib̃. Agus bí lám̃ de leó agus 21
 do h-iompuiḡeāḡ cur̃ mór daoine cun creidim̃ an
 ḡḡearna.

Ansan do táinig tuairisḡ na neit̃ sin cun a ḡcluas 22
 do luēt na h-eaḡailse a bí i n-Ierúsalem agus cuir-
 eadar Barnabas go h-Antioc̃. Táinig sé agus cónnaic 23
 sé an ḡrásta ó Dia agus bí ácas mór air agus tḡs sé
 cómairle do sna daoine go léir beit̃ seasam̃ac̃ 'n-a
 ḡcroiḡe agus leanm̃aint do'n ḡḡearna. Óir fear 24
 fóganta b'eaḡ é a bí lán de'n spioraid̃ naom̃, agus
 de creideam̃. Agus do tḡḡaḡ cur̃ mór daoine
 cun an ḡḡearna.

Ansan do cuaiḡ Barnabas go Tarsus aḡ lorg 25
 Saul agus nuair a fuair sé é tḡs sé leis go h-Antioc̃
 é. Agus tḡḡadar bliain iomlán i ḡcómluadar na 26
 h-eaḡailse ann, agus deineadar pobal mór do
 t̃eaḡasḡ, i dtreó ḡur i n-Antioc̃ a tḡḡaḡ ar dtúis
 Críostaiḡḡe ar na deisḡobuil.

Agus ins na laeḡib̃ sin do táinig fáilí ó Ierúsalem 27
 go h-Antioc̃. Agus d'eirḡ tuine acu san d'ár 28
 b' ainim Agabus agus tḡs sé le tuisḡint, ó'n spioraid̃,
 go raib̃ ḡorta mór le t̃eac̃t ar an saogal go léir,
 agus do táinig san fé Claudius. Agus do beartuiḡ 29
 na deisḡobuil, ḡac̃ aoinne do réir a ḡustail, cabair
 a cur̃ aḡ triall ar na bráit̃re a bí 'n-a ḡcómnuiḡe
 i nIúdaea. Agus deineadan san. Cuireāḡar an 30
 cabair cun na seanóirí le Barnabas agus le Saul.

CAIBIDÍOL XII.

ḡearleanm̃aint h́eróo. Peadar dá fuasḡailt aingeal.
 pionós ar h́eróo.

Le linn na h-aimsire céad̃na do cuir h́eróo, an 1
 rí, á lám̃a cun uilc a d̃éanam̃ ar cur̃ de muinntir na
 h-eaḡailse. Agus do m̃air̃b̃ sé Séamus, drit̃áir Eóin, 2
 le claiḡeam̃.

- 3 Ansan, nuair a cónnaic sé gur tait̃n an ḡníom̃ san
leis na lúdaíḡ ceap sé pead̃ar leis do ḡabáil. 1
- 4 laetiḃ an aráin ḡan ḡiosc ab ead̃ é ámt̃ac̃. Do ḡaiḃ
sé é agus cuir sé i b̃príosún é agus cuir sé ceitre
ceat̃rair de lũct airm 'ḡá cimeáḃ, cun ḡo doḃarfaḃ
sé i látair an pobuil é tar éis na cásḡa.
- 5 Ansan bí pead̃ar sa príosún, fé cimeáḃ, ac̃ bí
úrnuig̃te aḡ dul suas cun doé ar a shon, ḡan staḃ, ó'n
easlaḡs ḡo léir.
- 6 Agus nuair a bí h̃eróḃ cun é t̃ab̃airt os cómair
ná ndaoine, bí sé an oir̃ce céad̃na san 'n-a lúḡe
iḃir b̃eirt lũct airm, agus é ceangailte le d̃á slab̃ra.
agus bí lũct cimeáḃta lasmuid̃ de'n dorus aḡ cimeáḃ
- 7 an príosúin. Agus féac̃, do sheasaim̃ aingeal ó'n
d̃-tiḡearna i n-aice leis, agus do las solus sa
tseómra, agus do buail an t-aingeal sa cliaḡán é
agus d̃úisḡ sé é, agus d̃ub̃airt sé: Eirḡ d̃urc̃ar!
- 8 Agus do tuit na slab̃raí d̃á lám̃aiḃ. Agus d̃ub̃airt
an t-aingeal leis: Cuir umat̃ do c̃rios agus do b̃róḡa
agus do d̃ein. Agus d̃ub̃airt sé leis: Cuir umat̃
- 9 do b̃raḡ agus lean me. Agus bí sé 'ḡá leanm̃aint
amaḡ, agus ní raiḃ 'fios aḡe gur b̃fíor gur b̃aingeal
a bí 'ḡá d̃éanam̃; ac̃ is am̃laiḃ a ceap sé gur b̃aisling̃
- 10 a bí aḡe d̃á f̃eissint. Agus cuad̃ar t̃ar an ḡc̃eáḃ
lũct faire agus t̃ar an tarna lũct faire, agus t̃án-
ad̃ar cun an ḡeata iarainn, an ḡeata cun na caḡaraḡ,
agus d̃osḡail an ḡeata uaiḃ f̃éin d̃óib̃. Cuad̃ar
amaḡ agus síúḃlúḡead̃ar don t̃sráḃ am̃áin, agus
ansan d̃im̃tiḡ an t-aingeal ḡo h-obann uaiḃ.
- 11 Ansan do t̃áinig̃ pead̃ar cuḡe f̃éin agus d̃ub̃airt
sé: Tá f̃ios aḡam anois ḡo fíor gur b̃é an tiḡearna
do cuir a aingeal cuḡam 'am f̃uasḡailt a' lám̃
h̃eróḃ agus ó ḡac̃ níḃ 'na b̃fuil an pobul lúdaḡ aḡ
- 12 súil leis. Ansan, as a m̃act̃nam̃, t̃áinig̃ sé cun tiḡe
m̃áire, mátair eóin ar a doḡḡtí Marcus, agus bí
mórán daoine cruinnig̃te ann agus iad aḡ d̃éanam̃
- 13 úrnúig̃te. Buail sé cómla an dorus. T̃áinig̃ amaḡ,
14 'ḡá f̃reagairt, cailín 'nar b̃ainim̃ di Rodé. Agus
d̃ait̃in sí ḡuḡ pead̃air, agus le méiḃ an áḡais a bí
uir̃ḡi níos osḡail sí an dorus ac̃ do riḡ sí isteaḡ agus

ṽinnis sí ḡo raiḃ pead̃ar aḡ an nṽorus. Duḃrad̃ar- 15
 san léi: ar buile aṽaoí. Ac̃ duḃair̃t sisi ḡur ḃ'fíor
 é. Agus duḃrad̃ar-san: Isé a aingeal aṽá ann. Ac̃ 16
 ṽo lean pead̃ar aḡ ḃual̃aḃ. Ansan nuair osḡalaḃar
 agus connacaḃar é b́i uaṽbás or̃ta. Ac̃ ṽo ḃaḡain 17
 sé le n-a láim̃ or̃ta éisteac̃t, agus ṽ'innis sé ḃóib̃
 conus a ṽuḡ ḃia amac as an ḃpríosún é, agus duḃ-
 ainc sé: Innis na neit̃e sin ṽo Séamus agus ṽo sna
 ḃráit̃rib̃! Agus c̃uaib̃ sé amac̃ agus ṽ'im̃c̃is̃ sé ḡo
 n-áit̃ eile.

NUAIR a ṽáinig an lá b́i céim̃ḡráḃ* nár ḃeas̃ imeas̃ 18
 na saḡḡuírí i ṽtaob̃ caḃ a b́i im̃ḡt̃e ar pead̃ar.
 Agus nuair a ṽ'iarr h́eróḃ é agus ná raiḃ sé le 19
 fáḡail c̃uir sé ceistiú ar an luṽt̃ cimeáḃta agus
 ṽ'órḡuib̃ sé iad̃ ṽo c̃ur c̃un báis, agus ṽ'im̃c̃is̃ sé
 síos ó lúḃaea ḡo Caesaréa agus ṽ'fañ sé ann.

AGUS b́i fear̃ḡ air c̃un muinnt̃ire t̃uīre agus c̃un 20
 muinnt̃ire síḃón. ṽánaḃar-san ám̃taḃ, ṽo t̃oil a
 céile, aḡ triall̃ air, agus ḃeinead̃ar muinnt̃ear̃tas le
 ḃlastus, fear̃ seómra an rí, agus ṽ'iarrad̃ar sioṽc̃áin,
 tois̃ḡ a ṽt̃ír féin a ḃeit̃ ḃ'á c̃otú ó'n rí. Ansan, lá a 21
 b́i ceapaite c̃uige, b́i h́eróḃ 'n-a s̃uīḃe sa t̃suīḃe
 breit̃e agus éad̃ac̃ ríḡḡḃa uime agus ḃeiñ sé ór̃áib̃
 ḃóib̃. Agus ḃeiread̃ na ḃaoine, 'ḡá molaḃ: Ni 22
 ḡuṽana ó ḃuine iad̃ ac̃ ḡuṽana ó ḃia éis̃in. Ansan, 23
 láit̃reac̃ bonn, ṽo ḃuail aingeal an t̃is̃earna é, tois̃ḡ
 nár ṽuḡ sé an onóir ṽo ḃia, agus ḃeiñ bró p̃ias̃taí
 ḃé agus iad̃ 'á ḃ'it̃e, agus fuair̃ sé bás.

AGUS ṽ'fás briat̃ar an t̃is̃earna agus ṽo méad̃- 24
 úis̃eḃ é.

AGUS ṽáinig barnabas agus saul ṽar n-ais ó Ierú- 25
 salem ¹ nuair a b́i a ḃfriṽálam̃ ḃéanta acu, agus
 ṽuḡad̃ar leo eóin ar a ṽtuḡt̃í marcus.

¹ *Supra xi. 30.*

* .i. c̃ur t̃re céile

CAIBIDÍOL XIII.

SAUL AGUS BARNABAS D'Á GUR AMAÍ AG AN SPIORAIO NAOMH.
SEANMÓINIU ACU 'A D'ÉANAMH I SCYPRUS AGUS I N-ANTIOC PISIDIA.

- 1 AC BÍ SA N-EAGLAIS, A BÍ I N-ANTIOC FÁIÓÍ AGUS TEAG-
ASÓIRÍ, AR A RAIÖ BARNABAS AGUS SÍMÓN, AR A D'UCCÍ
SÍMÓN DUB, AGUS LÚCIUS AN CURÉNAÍ AGUS MANACÉN,
2 CÓMÖALTA HÉROÍO AN TETRARC, AGUS SAUL. AGUS
BÍODAR AG D'ÉANAMH GNÓTA AN TIGEARNHA AGUS AG D'ÉANAMH
TROSSAÍO AGUS DUBAIRT AN SPIORAIO NAOMH LEÓ:
D'eigligiö cuäaln SAUL AGUS BARNABAS CUN NA H-OIBRE
3 D'Á B'FUILIO GLACAIÖE AGAM. ANSAN DO D'EINEADAR
TROSSAÖ AGUS ÚRNUIÖTE AGUS CUIREAÖAR A LÁMA ORÖA-
SAN AGUS CUIREAÖAR CUN SÚBAIL IAÖ.
- 4 AGUS FÉ SEÓLAÖ AN SPIORAIO NAOMH CUAÖAR-SAN
GO SELEÚCIA, AGUS AS SAN, AR FARAIÖE, GO CUPRUS
5 AGUS NUAIR A ÉANAÖAR GO SALAMIS BÍODAR AG CRAÖB-
SÖILE BSÉICIR D'É I SINAGÓGAIB NA N-LÚDÁC.
- 6 AGUS BÍ EÓIN ACU SA TSEISBÍS, LEIS. AGUS NUAIR A BÍ
AN T-OILEÁN GO LÉIR SIÜBÁLTA ACU CÖM FADA LE PAPOS,
FUARAÖAR DRAOI ÁIRIÖE, FÁIÖ FALLSA, LÚDÁC GUR
7 B'AINIM DO BAR-LÉSUS. AGUS BÍ SÉ I B'FOCAIR AN
PRÓCONSUIL, SERGIUS PAULUS, FEAR CIALLMÁR. CUIR
SÉ SIN FIOS AR BARNABAS AGUS AR SAUL MAR BA MIAN
8 LEIS BRIACAR D'É DO CLOISINT. AC BÍ ELIMAS, AN
DRAOI, (ÓIR IS MAR SIN A MÍNIGTEAR A AINIM) AG CUR
'N-A SCÖINNIÖ, A D'IARRAIÖ AN PRÓCONSUIL D'IÖMPÁIL Ó'N
9 SCREIÖEAMH. AC BÍ SAUL, (TÁ PÓL MAR AINM AIR LEIS), LÁN
10 D'E'N SPIORAIO NAOMH, AGUS D'FÉAC SÉ AIR AGUS DUBAIRT
SÉ: Ó A FÍR ATÁ LÁN D'E ZAC FEALL AGUS D'E ZAC ÉIÖEAC,
A MIC AN DIABAIL A NAMAIÖ ZAC CIRT, NÁ STADFAIR D'E
SLIGÖIB DÍREAÖA AN TIGEARNHA DO CÚR BUN OS CIONN?
11 AC FÉAC SINÉ LÁM AN TIGEARNHA ANOIS ORÖ, AGUS BEIÖ
TÚ AÖ D'ALL, AGUS NÍ FEICFIS AN GRIAN, GO CEANN TAMAILL.
AGUS LE N-A LINN SIN DO CUIT SGAMALL AIR AGUS DOIR-
CEACÖT, AGUS BÍ SÉ AG CUARÖAC 'N-A ÉÍMPALL FÉACAINÖ
12 AN B'FAGAÖ SÉ D'UINE ÉADARFAÖ A LÁM DO. ANSAN
NUAIR A CÖNNAIC AN PRÓCONSUL AN NÍÖ SIN DO D'EIN SÉ
IÖNGHA D'E TEAGASÖ AN TIGEARNHA AGUS DO CRIEÖ SÉ.

agus cuair̃ pól agus a muinñc̃ir, an luiñg, ó p̃ap̃os 13
 go p̃er̃g̃é i b̃p̃amp̃il̃ia. ¹ Ac̃ ñim̃c̃ĩg̃ eóin uac̃a
 agus ñf̃ill sé go Ierúsalem. Ac̃ ño cuair̃ an cuir̃ 14
 eile ar aḡair̃ tré p̃er̃g̃é agus t̃ánaḡar go h-Añciõc̃
 i b̃p̃is̃iḡia agus cuḡar isteac̃ sa tsinaḡóis lá na
 sabbóide agus s̃uḡeḡar ann. Agus nuair a b̃í 15
 léiḡeḡ na ñlíḡe agus na b̃f̃aí̃ ñéanta cuir uac̃taráin
 na sinaḡóis̃e teac̃taireac̃t cúca 'ḡá rá̃o: A f̃eara,
 a b̃ráit̃re, má tá aḡair̃ aon c̃aiñnt̃ t̃eḡaḡais̃g̃ ño'n p̃obul
 abraí̃o í.

Ansan ñ'eir̃ĩg̃ pól agus b̃aḡair̃ sé ciúnas le n-a 16
 láim̃ agus ñuḡair̃t̃ sé:

A f̃eara ñe s̃lioc̃t̃ Israél̃, agus siḡse go b̃fuil
 eagla ñé oraí̃o éist̃ĩo liom! Ño t̃oĩg̃ ñia an tsleãc̃ta 17
 so Israél̃ ár n-aic̃t̃reac̃a agus ñ'ár̃ñuig̃ sé an p̃obul
 nuair a b̃íḡar 'n-a ḡcóm̃nuig̃e ² i ñotalam̃ na
 h-Éiḡipt̃e agus t̃uḡ se amac̃ as an áit sin iḡo le ³láim̃
 cómãc̃tãc̃. ⁴ Agus cuir̃ sé suas le n-a mbéasaí̃o ar f̃eḡo 18
 ñac̃aḡ blian sa b̃f̃ásac̃. Agus ñ'í̃oig̃ sé seãc̃t̃ ḡcineãc̃a 19
 i ñotalam̃ C̃anaḡan agus ⁵ño raiñn sé or̃c̃a-san a ḡcuir̃
 t̃ailim̃ á cur ar c̃rannaí̃o. ⁶ Agus 'n-a ñiaí̃o san, 20
 t̃imp̃all c̃eitr̃e c̃eḡo agus caoḡaḡ blian, t̃uḡ sé
 breit̃eam̃ain ñoí̃o, go ñt̃í Samuél f̃aí̃o. Ansan 21
⁷ñ'larrḡar rí agus t̃uḡ ñia ñólb̃ Saul mac C̃is,
 f̃ear ñe t̃reí̃o b̃eniamin, ar f̃eḡo ñac̃aḡ blian.
⁸Ansan ño cuir̃ sé an f̃ear san i leic̃ t̃aoí̃o agus t̃óḡ 22
 sé suas cúca ñaí̃b̃ĩo 'n-a rí, agus t̃uḡ sé t̃eist̃im̃eír̃-
 eac̃t̃ air nuair a ñuḡair̃t̃ sé: ⁹Tá ñaí̃b̃ĩo mac
 lesse f̃áḡalta aḡam, f̃ear ño réir mo c̃roí̃de f̃éin,
 f̃ear a cóml̃íoñf̃aí̃o ḡac̃ ní̃o is t̃oil liom. A' síol 23
 an f̃ir sin, ¹⁰ño réir na ḡeallam̃na, tá sl̃ánuig̃t̃eóir̃
 taḡar̃ta aḡ ñia ñ'Israél̃, 'sé sin íosa. ¹¹Agus roime 24
 n-a t̃eac̃t̃ san ño c̃raoḡsḡaoil eóin b̃aiste c̃un aic̃-
 r̃iḡe ño p̃obul Israél̃ go léir. Agus nuair a b̃í eóin 25
 aḡ cóml̃íoñaḡ a cuar̃a ñuḡair̃t̃ sé: ¹²Ni mise an t̃-e

¹A.D. 42.

²Exoḡ. i. 1.

³Exoḡ. xiii. 21 agus 22.

⁴Exoḡ. xvi. 3.

⁵Iosue xiv. 2.

⁶Breit̃. iii. 9.

⁷1 Ríḡ. viii. 5.

⁸1 Ríḡ. xiii. 14 agus xvi. 3.

⁹Salm. lxxxviii. 21.

¹⁰Isaias xi. 1.

¹¹Mat̃. iii. 1; Marc. i. 4; Lú. iii. 3.

¹²Mat̃. iii. 11; Marc. i. 7; eóin i. 27.

is d'óig lib is mé, ac féac tá as teaċt am d'iaib an
t-é naċ fiú me bróga a ċos do sgaoile.

- 26 A feara, a bráitċre, a shioċt sleaċta ábraham,
agus an méib aḡaib ar a bfuil eagla d'é, is as triall
oraibse do cuireadh briatċar an tslánuiḡċte seo! Óir
níor aicċin muinntir Ierúsalem é, agus níor aicċin uaisle
Ierúsalem é, ná ḡuċana na bfuib, bíob ḡo léiḡċtear
iaib ḡac sabbóib, agus tḡḡadċar breiċ air agus cóm-
28 líonadhḡar ḡuċana na bfuib. Agus bíob ná fuaradhḡar
aon ċoir ann ¹ d'iarradhḡar ar pílát ḡo leosfí d'óib
29 é ċur ċun báis. Agus nuair a bí ḡac níob d'á raib
sgríobċta 'n-a ċaob cómlionta acu tḡḡadċar anuas
30 de'n aḡmad é agus ċuireadhḡar i leaċt é. ² Ac do
tḡḡ d'ia ós na mairb é an treas lá, agus bí sé d'á
31 feiscint ar fearb mórán laetanta as an muinntir a
ċáinḡ le n-a ċois ó ḡaililí ḡo Ierúsalem, agus atá
32 ḡo d'í anois 'n-a bfuinḡċte d'ó i láċair daoine. Agus
táimib d'á ċur i n-iúil daoibċre cab í an ḡeallmáint
33 a tḡḡadċ d'ár n-aicċreacċaib, agus conus mar atá an
ḡeallmáint sin cómlionta as d'ia d'ár shioċt, mar
ḡur aicċbeodaiḡ sé íosa, do réir mar atá sgríobċta sa
tarna sailm: ³ Is tusa mo mac, do ḡeineas-sa ċu an
34 lá so. Ac i d'caob a tḡḡailt ós na mairb ḡan casaob
aigċe airís ar ċlaoclóob, duḡairt sé mar seo: ⁴ **Tabar-**
fab daoib na neitċe naomċa d'ílse is le d'áibib.
35 Agus is uime sin a d'eir sé i n-aicċ eile mar an ḡcċadna:
⁵ ní ċeadhóċair do t' aon naomċa claoċlóob a
36 d'feiscint." Óir, nuair a bí a ḡnó d'eanċa as d'áibib,
do réir ċoile d'é, 'n-a ḡeinealaċ féin, do ⁶ ċodail sé
agus do cuireadhḡar i d'ceannta a aicċreacċa é, agus
37 ċonnaic sé claoċlóob. Ac an t-é a tḡḡ d'ia ós na
mairb ní feacċaib sé claoċlóob.
- 38 Bíob a fíos aḡaib, dá bfuib sin, a feara a bráitċre,
ḡur tríob sin a fḡḡartċar daoibċre maicċeamnáċas
peacáí, agus (fuasḡailt) ós na neitċe ná fċadfab
39 fíoraontaċt a ċadairt daoib i n'olḡe máoise. Sa

¹ Mat. xxvii. 20 agus 23; Marc. xv. 13; Luc. xxiii. 21 agus
23; Eóin xix. 15.

² Mat. xxviii.; Marc. xvi.; Luc. xxiv.; Eóin xx.

³ Salm. ii. 7. ⁴ Isaias lv. 3. ⁵ Salm. xv. 10. ⁶ 3 Ríḡ. ii. 10.

duine seo ḡeibeañ ḡaṡ aoinne, a creibeañ, fíor-
aoncaṡṡ. Seac̃naiṡ, ṡ'á b̃ríḡ sin, san a' ṡtiocfaṡ 40
oraib̃ an ruṡ aṡeirt̃ear ins na fáir̃ib̃: ¹ Féac̃aiṡ, a 41
luṡṡ an neam̃suime, aḡus ṡeiriṡ ionḡna, aḡus éaḡaiṡ,
óir tá obair aḡamsa ṡ'á oibiriú i ñbúr laeṡib̃re, obair
ná creiṡfiṡ sib̃se, má innseann aoinne ṡaob̃ é.

Aḡus nuair a bíod̃ar aḡ imṡeaṡṡ amac̃ ṡ'iarraṡar 42
or̃ṡa an caiñnt sin ṡo lab̃airt leó sa tsabbóib̃ a bí
cuḡaiñn. Aḡus nuair a ṡisḡaoilead̃ an tsinaḡóḡ, 43
ṡo lean a lán ṡe sna lúdaíḡ, aḡus ṡe sna ṡaoine
iasaṡṡa bí ṡiaṡa, pól aḡus barnabas, aḡus ṡo
caṡbriḡeadaṡar-san leó aḡus cómairiḡeadaṡar ṡóib̃
leanm̃aint i nḡnáṡṡa ṡé.

An tsabbóib̃ a bí cuḡaiñn ṡáinig an caṡair ḡo léir, 44
nác mór, cun éisteac̃ṡ le briac̃ar ṡé. Ansan nuair 45
a cōnaic na lúdaíḡ na sluaiḡte ṡo líonad̃ar ṡ'for-
maṡ aḡus bíod̃ar aḡ bréaḡnú na caiñnte a ṡeiread̃
pól, ḡo diaṡasluiḡṡeaṡ. Ansan ṡub̃airt pól aḡus 46
barnabas, ḡo ṡána: is lib̃se nár ṡfoláir ṡúinn briac̃ar
ṡé ṡo lab̃airt an ṡtús ; aṡ ó ṡiúlṡuiḡeann sib̃ ṡó,
aḡus nác fiú sib̃, ṡo réir b̃úr mbreṡṡe féin, beaṡa
síoruiṡe ṡ'fáḡail, táimíṡne, féac, aḡ iompáil cun na
nḡeinte. Óir seo mar a ṡ'órṡuiḡ an ṡiḡearna 47
ṡúinn: ² Cuireas tu mar solus ṡo sna ḡeintib̃,
ionus ḡo mbeṡeá aṡ áṡṡar slánuiḡte ḡo ṡtí imeall
an ṡom̃ain. Nuair airiḡ na ḡeinte an níṡ sin bí 48
áṡas or̃ṡa aḡus bíod̃ar aḡ tab̃airt ḡlóire ṡo b̃riac̃ar
ṡé, aḡus ṡo creiṡ an méiṡ acu a bí roim̃-órṡuiḡte
cun na beaṡa síoruiṡe.

Aḡus ṡo leaṡad̃ briac̃ar an ṡiḡearna trío an 49
ñúṡaiḡ ḡo léir. Aṡ ṡo séiṡ na lúdaíḡ fé sna mnáib̃ 50
ṡiaṡa onóraṡa aḡus fé uaisib̃ na caṡaraṡ aḡus m̃ús-
ḡlad̃ar ḡéareanm̃aint ar pól aḡus ar barnabas
aḡus cómaínead̃ar as an ṡtír iaṡ. ³ Aḡus ṡein- 51
eadaṡar-san ceó a ḡcos ṡo croṡad̃ 'n-a ḡcōinnib̃ aḡus
ṡánaṡar ḡo h-lcónium. Aḡus ṡo líonad̃ na ṡeis- 52
ḡiobuil le sólás aḡus leis an Spioraib̃ naom̃.

¹ habac. i. 5.

² isálas xlix. 6.

³ mat. x. 14; marc. vi. 11; lú. v. 9.

CAIBIBIOL XIV.

pól agus barnabas as seanmóiniú i n-Icónium agus i listra. Cláiríneac 'á leigheas. Daoine shá meas gur déite iad. Gabhtar do clochaib ar pól. Deinir siad seanmóiniú i n-Derbé agus i bpergé.

- 1 Agus do éir a mac i n-Icónium go ndéanadh ar isteach i n-aonfheacht i sinagóis na nIúdaic agus gur éinneadh ar cainnt, i dtreo gur creid sluagh líonmhar
- 2 de sna Iúdaigh agus de sna Griegaigh. Ach na Iúdaigh a bhí dícreideamh, do shriosaigh agus do séir-eadh ar suas cun feirge aigne na ngeinte i scoinniú
- 3 na mbráithre. Ach b'fhanadh mórán aimsire ann as obair, agus a mainíin as an dtighearna, agus é as déanamh fíadhaise ar briahtar a shrásta, as cur mírb-
- 4 úiltí uachtásacla d'á ndéanamh le n-a lámhaib. Bhí muinntir na cathara déigilte, ámhac, cuir acu as gabáil leis na Iúdaigh agus cuir acu as gabáil leis
- 5 na h-Aspuil. Agus d'eirigh fuagar fé sna geintib agus fé sna Iúdaigh, agus fé sna h-uachtaráin, cun
- 6 iad do tarcuisniú agus gabáil do clochaib ortha, agus éirigh (an ní sin) agus do éirigh go listra agus go Derbé, dá cathair i licaónia, agus go dtí an tír go léir mór-éimpall, agus bíodh as craob-sgaoile an tsóisgíol sa n-áit sin.
- 7 Agus bhí duine i listra, n-a shuíde, agus é shan lút a cos ó fás sé brunn a máthar, agus níor shíoblui
- 8 sé riam. D'aigh an duine sin pól as cainnt. Agus b'féac pól air agus connaic sé go raib aige creideamh
- 9 cun a slánuihte, agus duibairt sé do shu árd: eirigh ad seasamh ar do cosaib! Agus do léim sé 'n-a seasamh agus shíoblui sé.
- 10 Agus nuair a connaic na daoine cad a bhí déanta as pól d'árdueadh a nglór agus duibradh, as licaónis: táid na déite, i riocthaib daoine, tagaithe
- 11 anuas cúgáinn. Agus éirigh Iúpiter ar barnabas agus mercurí ar pól mar is aige bhí buadh cainnte.
- 12 Agus bhí sagart le Iúpiter lasmuic de'n cathair agus éirigh sé leis tairb agus coróinneacla, ar aghaidh an sheata, cun go ndéanfaid sé féin agus na daoine

íòbirt. Nuair a ò'airiḡ na h-Aspull, pól agus 13
 barnabas, an níò sin do raobad̃ar a ḡcuib̃ éadaiḡ
 agus do léimead̃ar amac̃ imeasḡ na n-daoine agus
 do liúḡad̃ar: A daoine, cad̃ ab̃ áil lib̃ 'á d'éanam̃ san? 14
 Daoine a ḡeob̃aiò bás, mar sib̃ féin, isead̃ sinne,
 agus táimib̃ 'ḡá iarraiò oraiò iompáil ó sna neitib̃
 baot̃a sin ar òia atá beó, ¹ ó isé crucht̃iḡ neam̃ agus
 talam̃ agus muir agus ḡac̃ a b̃fuil ionta. Ins na 15
 h-aimsirib̃ atá imiḡte do leos sé do sna ḡeintib̃ ḡo
 léir ḡluaiseac̃t as a sliḡtib̃ féin. Ac̃ fós níor fás 16
 sé é féin ḡan cur i n-úil doib̃, óir t̃uḡad̃ sé taḃdar-
 t̃aisí ó neam̃ uaiò, fearč̃ainn agus trát̃ana torč̃amla,
 agus do lionad̃ sé ár ḡcroib̃e le bia agus le h-átas.
 Agus bíò ḡus labrad̃ar mar sin is ar éiḡin f'éadad̃ar 17
 na daoine do cosḡ ar íòbirt a d'éanam̃ cúca.

Ans̃an, ám̃t̃ac̃, t̃áiniḡ raint lúad̃ agus do m̃eall- 18
 ad̃ar na daoine agus ḡad̃ad̃ar do c̃locaib̃ i bpól
 agus t̃arraigead̃ar amac̃ as an ḡcač̃air é mar m̃easad̃ar
 ḡo raiò sé marb̃. Ac̃ bí na d̃eisḡiobuil 'n-a t̃ímpall 19
 agus d̃'eiriḡ sé agus t̃áiniḡ sé istead̃ sa c̃ač̃air, agus
 amáireac̃ a bí c̃uḡainn d̃'im̃t̃iḡ sé féin agus barnabas
 so d̃er̃b̃é.

Agus d̃einead̃ar craob̃sḡaoile sa c̃ač̃air sin agus 20
 t̃uḡad̃ar teasasḡ d̃'á lán, agus ans̃an d̃'fillead̃ar
 ḡo listra agus ḡo h-icónium agus ḡo h-antioč, aḡ 21
 neartú aigne na n̄d̃eisḡiobul agus 'á ḡcóm̃airiú c̃un
 beit̃ seasam̃ac̃ sa c̃reid̃eam̃, mar ḡur le mórán a
 d̃'fulas nac̃ fuláis d̃úinn dul istead̃ i ríḡeac̃t d̃é.
 agus do c̃uiread̃ar saḡairt fé ḡrád̃alb̃ doib̃ ins ḡac̃ 22
 eaglais, agus d̃einead̃ar úrnuiḡte agus t̃rosḡad̃,
 agus ans̃an t̃uḡad̃ar suas do'n t̃iḡearna iad̃, óir do
 c̃reid̃ead̃ar ann. Agus d̃'im̃t̃iḡead̃ar t̃reasna na 23
 p̃isidia agus t̃ánad̃ar ḡo d̃tí p̃amp̃ilia, agus do 24
 labrad̃ar briat̃ar an t̃iḡearna i b̃perḡé agus c̃uad̃ar
 síos ḡo h-at̃calía,

² agus c̃uad̃ar as san ḡo h-antioč, ar luing, an 25
 áit as an t̃uḡad̃ suas iad̃ do ḡrásta d̃é c̃un na h-oibre

¹ Sup a xiii. 1.² ḡen. i. 1; salm. cxlv. 6; Apoc. xlv. 7.

26 A BÍ CRÍOCHUIȚE ACU. AGUS NUAIR A ĆÁNAȚAR ANN
 ĆRUINIȚEADAR AN EAGLAIS AGUS D'INNSEADAR NA NEIȚE
 MÓRA A D'EIN DIA TRÍOȚA, AGUS CONUS MAR A D'OSȚAIL
 27 SÉ DORUS AN ĆREIDIM DÓ SNA ĢEINTIB. AGUS D'ĤANA-
 DĤAR AIMSIR NÁR ĢEARR I BFOĆAIR NA NDEISȢIOBUL.

CAIBIDIOI XV.

AİĢNEAS I DȚAOB ĆÍMPALLĢEARRAȚ. CINNEAȚ CÓMAIRLE
 IERÚSALEM AGUS A LEITIR.

- 1 AGUS ĆÁINIȢ DĤAOINE ÁIRIȚE ANUAS Ó LÚDAÉA AGUS
 BÍODAR AȢ TEAȢASȢ NA MBRÁIȚRE: MURA NĖÉANĤAR
 ĆÍMPALLĢEARRAȚ ORAIȚ (AR SIAȚ) DÓ RÉIR DLIȢE
- 2 MĤAOISE NÍ FÉIDIR BÚR SLÁNÚ. CUIR PÓL AGUS BĤAR-
 NABAS 'NA ĢCOINNIȚ AGUS NÍ ĢO LAȢ É. ANSAN DÓ
 ŠOCARUIȢEADAR AR PÓL AGUS BĤARNABAS, AGUS RAINȚ
 DĤAOINE Ó'N DȚAOB EILE, DÓ DUL ĢO DĆÍ NA H-ASPUIL
 AGUS NA SAȢAIRȚ A BÍ I N-IERÚSALEM, I DȚAOB AN SȢÉIL.
- 3 ANSAN DÓ ĆUIR AN EAGLAIS ĆUN SIUBAIL IAȚ SAN AGUS
 ĆÁNAȚAR TRÉ PĖOENICÉ AGUS TRÉ ŠAMARÍA AGUS IAȚ
 'ȢÁ INNSINT CONUS MAR A BÍ NA ĢEINȚE AȢ IOMPÁIL,
 AGUS ĆUIREAȚAR ÁȢAS MÓR AR NA BRÁIȚRIȚ ĢO LÉIR.
- 4 AGUS NUAIR A ĆÁNAȚAR ĢO IERÚSALEM BÍ FÁILȚE
 RÓMPA AȢ AU EAGLAIS AGUS AȢ NA H-ASPUIL AGUS AȢ
 NA SEANÓIRIB, AGUS IAȚ 'ȢÁ INNSINT ĆAȚ IAȚ NA NEIȚE
- 5 MÓRA A BÍ DĖANTA AȢ DIA TRÍOȚA. AC D'EIRIȢ ĆUIȚ
 D'AIȚME NA BĤFAIRISINEAC, A BÍ ĤAR ÉIS AN ĆREIDIM A
 ĢLACĤAȚ, AGUS DUBĤADAR: NÍ FULÁIR ĆÍMPALLĢEARRAȚ
 DÓ DĖANAM ORȚA AGUS A ĆUR FIAĆAIȚ ORȚA DLIȢ MĤAOISE
 CIMEÁȚ.
- 6 ANSAN DÓ ĆÁINIȢ NA H-ASPUIL AGUS NA SEANÓIRÍ I
- 7 ĢCEANN A ĆÉILE ĆUN AN SȢÉIL SIN A BĖREIȢNIÚ. DÓ
 DĖINEAȚ MÓRÁN AIȢNIS. ANSAN D'EIRIȢ PEADAR AGUS
 DUBĤAIRȚ SÉ LEO: ¹ A FĖARA, A BĖRÁIȚRE, IS EÓL DĤAOIB
 CONUS MAR A D'EIN DIA TOȢAȚ EADRAINN FĤADÓ ĢUR AS
 MO BĖAL-SA DÓ ĆLOISPEAȚ NA ĢEINȚE BRIĆĤAN AN

¹ *Supra* x. 20.

τσοισγέλ agus do ḡlacfaibís an creideam̃. agus 8
dia a cíonn an croíde , tug sé fíadnaise 'na
b'fáðar, mar ¹ do tug sé an spioraio naom̃ dóib fé
mar a tug se dúinne é. agus nior òein fé don 9
deifrígeaict ioir sinne agus iadusan, mar do ḡlan sé
a ḡcroíde leis an ḡcreideam̃. Cad cuige daoib, 10
d'á bríḡ sin, beic aḡ taḡant ar dia go ḡcuirfead sé
ar muineálaid na ndeisgiobul cuing nár féad ár
n-aicreac̃a ná sinne a d'iompar? Ac creidimid 11
go saorfar sinne, agus iadusan mar an ḡcéadna, tré
ḡrásta ár d'icḡearna íosa críost.

Ansán d'fan na daoine go léir ciúin agus bíodar 12
aḡ éisteaict le pól agus le barnabas 'ḡá innsint
cad iad na mírbúiltí uaḡbasac̃a a bí déanta aḡ dia
tríoc̃a féin imeasḡ na nḡeinte.

agus nuair éisteadar d'freaḡair séamus agus 13
duḡairt sé: a feara, a bráicre, éistið liom. Tá 14
innste aḡ símón conus mar a d'féac̃ dia ar dtúis
ar na ḡeintið cun go dtóḡfað sé asta pobul d'á
ainim féin. agus tá cainnt na b'fáib aḡ teaict isteaict 15
leis sin, do réir mar atá sḡríob̃ta: ² tar éis na 16
neic sin fillfead agus cuirfead suas airís an taber-
nacul so d'áibio atá ar lár, agus deiseóc̃ad a b'fuil
briste òe, agus cuirfead 'n-a seasaḡ airís é, i dtreó 17
go loirḡeóc̃aio an cuio eile òe sna daoine an
icḡearna, agus na ḡeinte go léir, 'na b'fuil m'ainim
d'á ḡlaod̃ac̃ os a ḡcionn, aḡeir an icḡearna agus na
neic sin aige 'á déanaḡ. Tá fios a oibre féin 18
aḡ an d'icḡearna ó cusaict an tsaogail. D'á bríḡ sin 19
isé mo breiteam̃antas-sa, ḡan buaiream̃ a cur ar na
daoine atá iompuiḡte cun d'é as na ḡeintið, ac 20
rsḡríob̃ad̃ cúca, iad féin a seacaint ar truailliú íom̃-
áḡtaict, agus ar d'ruis, agus ar feóil taictaite,
agus ar fuil. Óir tá aḡ maois, ó'n sean-aimsir, 21
i nḡac caḡair, daoine cun é d'fóḡairt ins na sinaḡós-
aib, ³ mar a léiḡtear é ḡac sabbóio.

Ansán do sócaruiḡ na h-Aspuil agus na seanóiri 22
agus an eaglais go léir ais go ḡcurfí go h-antioḡ,
i n-aonfeaiict le pól agus le barnabas, lúdas ar a

¹ *Supra* x 45² Amos ix. 11.³ *Supra* xiii. 27.

ṽTUGÍ BARNABAS, AGUS SÍLAS, FIR ṽOSAIṽ IMEASṽ NA
23 mBRÁITRE, AGUS ṽO ṽCURFI AN SGRÍBINN SEO AR A
LÁMAIB:

Ó SNA h-Aspuil, AGUS Ó SNA seanÓIRÍ, NA
BRÁITRE, CUN NA mBRÁITAR nṽeinteaC ATÁ I N-ANTIOC
AGUS I SIRIA AGUS I ṽCILICIA, Aṽ BEANNÚṽAṽ ṽÓIB.
24 TOISṽ SUR AIRÍṽEAMAIR ṽO NṽEAṽAIB ṽAOINE
AMAC UAINNE AGUS SUR CUIREAṽAR BUAIREAM
ORAIṽSE, Aṽ SUAṽAṽ BUR N-AISNE LE NEITIB NÁR
25 ÓRṽUIṽEAMAIRNE, ṽO ṽÁNAMAIR I ṽPOCAIR A CÉILE
AGUS ṽO SOCARUÍṽEAMAIR AR FEARAIB ṽO ṽOṽA
AGUS ṽO CÚR CÚṽAIB I N-AONFEACṽT LE N-ÁR ṽCÁIR-
26 IB IONMUNE BARNABAS AGUS PÓL, FIR A CUS A
N-ANAM AR SON AINIME ÁR ṽCÍṽEARNÁ ÍOSA CRÍOST.
27 CÁ CURÇA UAINN AṽAINN, ṽ'Á BRÍṽ SIN, LÚDÁS AGUS
SÍLAS AGUS NEOSFAIB SIAṽ SAN ṽAOIB Ó BÉAL, NA
28 NEITE CÉAṽNA. IS TOIL LEIS AN SPIORAIB NAOM
AGUS LINNE ṽAN A CUILLE UALAIṽ ṽO CÚR ORAIṽSE
29 AC AN MÉIB SEO ATÁ RIACṽTANAC .I., NÁ h-ÍOSFAIB SIB
NEITE ṽO h-ÍṽBBREAṽ ṽ'ÍOMÁṽCIB, NÁ FUIL, NÁ
FEÓIL A TAṽCṽAṽ, AGUS ṽO STAONFAIB SIB Ó ṽRÚIS.
MÁ ṽÉINEANN SIB AN MÉIB SIN BEIB AN ṽṽEAL ṽO
MAIT AṽAIB. SLÁN LIB."*

30 ANSAN ṽO CUIREAṽ IAṽ-SAN CUN SIUBAIL AGUS CUAṽAR
SÍOS ṽO hANTIOC, AGUS CRUINNÍṽEADAR AN POBUL AGUS
31 CUSADAR UAṽA AN SGRÍBINN, AGUS NUAIR A LÉIṽEAD
32 É BÍ ÁṽAS ORÇA MAR ṽEALL AR AN SÓLÁS. AC FÁIBÍ
AB EAṽ LÚDÁS AGUS SÍLAS FÉIN AGUS DEINEADAR MÓRÁN
CAINTE LEIS NA BRÁITRIB AGUS CUSADAR MÓRÁN SÓLÁS
33 ṽÓIB AGUS MÓRÁN MISNÍṽ. ANSAN ṽ'FANADAR ANN
RAINNT AIMSIRE AGUS 'N-A ṽIAIB SAN ṽO CUIR NA BRÁITRE
CUN SIUBAIL IAṽ ṽO SÍOṽAC Aṽ TRIALL AR AN MUINNṽIR

*Ver. 29. "ná fuil, na feóil a taṽCṽAṽ." Neite iaṽ SAN
A BÍ NEAMṽÓIBÁLAC IONTA FÉIN AC -ṽO COISṽEAṽ AN UAIR SIN IAṽ
I ṽTREÓ SUR ṽ'USAIBE NA LÚDAIṽ ṽO MEALLAṽ CUN CómLUADAIR
LEIS NA ṽEINTIB AGUS TAṽCAIṽE ṽABAIRṽ ṽO SNA ṽEINTIB AR BEIT
FREAZARṽAC. NÍOR LEAN AN COSṽ AC TAMALL, ÁMṽAC, AGUS TÁISÉ
IMIṽṽE LE FADA RIAM, ṽO MÓR MÓR A h-EAṽAIBSIB AN TAÓIB CÍAS
ṽE'N EÚRÓIP.

Á ĆUIR UAČA IAD. AČ DO ŠOCARUIŻ SÍLAS AR FANMAINT 34
ANN AŻUS ĆUAIŲ LÚDÁS I N'AONAR ČAR N-AIR ŻO IERÚ-
SALEM.

AŻUS O'FAN PÓL AŻUS BARNABAS I N-ANTIOČ, AŻ 35
TEAŻASŻ AŻUS AŻ CRAOBSŻAOILE BRÉIČIR AN ŢIŻEARNÁ,
MAR AON LE MÓRÁN EILE DAOINE. ANSAN, ČAR ÉIS RAINNT 36
LAETANTA DUBAIRČ PÓL LE BARNABAS: IOMPUIŻMÍS
AŻUS TUŻAIMÍS ĆUAIŲ AR NA BRÁIČRIŲ, ČRÉ SNA ČAČ-
RAČAIŲ ŻO LÉIR IONAS ČRAOBSŻAOILEAMAIR BRIAČAR
AN ŢIŻEARNÁ, FÉAČAINT CONAS AČÁ AN SŻÉAL ACU. AČ 37
BA MÍAN LE BARNABAS EÓIN, AR A DČUŻĆÍ MARCUS, DO
BREIČ LEIS. DUBAIRČ PÓL, ÁMČAČ, NÁR ČEART DÓIŲ AN 38
DUINE SIN A ŻLACAŲ, (MAR ŻUR IMČIŻ SÉ UAČA I BPA-
PÍLIA ¹ AŻUS NÁR ĆUAIŲ SÉ SA N-OBÁIR LEÓ). AŻUS BÍ 39
EASAONTAČČ ANN I DČREÓ ŻUR SŻARADAR LE N-A ČÉILE,
AŻUS ĆUAIŲ BARNABAS AR LUIŢ ŻO CUPRUS AŻUS DO
RUŻ SÉ MARCUS LEIS.

AŻUS DO RUŻ PÓL SÍLAS LEIS AŻUS ŻLUAIS SÉ ĆUN 40
SIÚBAIL, AŻUS ĆUIR NA BRAIČRE FÉ ČOMAIRČE ŻRÁSTA
DÉ É. AŻUS SIÚBLUIŻ SÉ SIRIA AŻUS CILICIA, AŻ ĆUR 41
MISNIŻ AR NA H-EAŻAÍLSÍŲ, AŻUS 'ŻÁ RÁŲ LEÓ AIČEANTA
NA H-ASPOL AŻUS NA SEANOÍRÍ DO ČIMEÁŲ.

CAIBŲIOIOL XVI.

ŢUŻANN PÓL ĆUAIŲ NA N-EAŻAÍLSÍ. ŻLAOŲČAR É ĆUN SEAN-
MÓINIŻČE I MACEDONIA. SŻÍURSÁŁČAR É I BPHILIPPÍ.

AŻUS ČAINIŻ SÉ ŻO DČÍ DČRBÉ AŻUS ŻO DČI LISTRA. 1
AŻUS FÉAČ, BÍ SA N-ÁIT SIN DČISŻIOBUL DÁR B' AINIM
ĆÍMOTĚUS, MAC DO MNAOI LÚDÁČ N-A RAIŲ AN CREIDĚAM
AICI, AŻUS D'ÁČAIR ŻEINTEAČ. ČUŻ NA BRÁIČRE A BÍ 2
I LISTRA AŻUS I N-ÍCÓNÍUM TEISTIMÉIREAČČ MAIČ AR AN
BFEAR SAN. BA MÍAN LE PÓL AN FEAR SAN DO ŲUL LEIS 3
FÉIN, AŻUS DČIN SÉ ČÍMPALLŻEARRAŲ AIR MAR ŻEALL AR
NA LÚDÁIŻ A BÍ INS NA H-ÁITEANAÍŲ SIN. ÓIR DOB EÓL
DÓIŲ ŻO LÉIR ŻUR ŻEINTEAČ A ÁČAIR. AŻUS AŻ ŻABÁIL 4

¹ *Supra* xiii. 13.

- TRÉ SNA CAČARAČAIŮ DÓIŮ ČUŽÁDAR DO SNA DAOINE LE
CIMEÁD NA REAČTA A DÍ DÉANCA AŽ NA H-ASPUIL AŽUS
5 AŽ NA SEANÓIRÍ A BÍ I N-IERÚSALEM. AŽUS MAR SIN BÍ
NA H-EAŽAISI D'Á NDANSINIÚ SA ČREIDEM AŽUS AŽ
DUL I LÍONMAIRE LÁ
- 6 AŽUS NUAIR A BÍODAR AŽ ŽABÁIL TRÉ CRÍC PŮRIGIA AŽUS
ŽALATIA DO ČOSŽ AN SPIORAIŮ NAOM IAD AR BŮRIČAR DĚ
7 DO LABAIRT I N-ASIA. AŽUS NUAIR A ČÁNAÐAR ISTEAC
I MISIA ČUIREAÐAR ČUN DUL ISTEAC I MBITINIA AC NÍOR
8 LEOS SPIORAIŮ ÍOSA DÓIŮ DUL ANN. AC TAR ÉIS ŽABÁIL
TRÉ MISIA ČUADAR SÍOS ŽO TRÓAS.
- 9 AŽUS DO TAISBEÁNAÐ AISLING DO PÓL SA N-OIŮČE;
FEAR Ó MACEÐONIA N-A ŠEASAM, AŽUS É 'ŽÁ ŽUIŮE,
AŽUS DEIREAÐ SÉ: TAR ANALL ŽO MACEÐONIA AŽUS CABŮRUIŽ
10 LINNE. AŽUS NUAIR A ČONNAIC SÉ AN AISLING DO ČEA-
PAMAIR LÁITREAČ DUL ŽO MACEÐONIA MAR BÍOMAIR
DEIMNÍŽTEAC ŽO RAIŮ ŽLAOIŮČE AŽ DIA ORAINN ČUN
CRAOBSŽAOILE DĚANAM DÓIŮ.
- 11 ČUAMAIR AN LUMŽ, CEANN AR AŽAIŮ Ó ČRÓAS ŽO
DČÁNAMAIR ŽO SAMOTRÁCÉ, AŽUS ŽO NEÁPOLIS AN
12 LÁ 'N-A DĚAIŮ SAN, AŽUS AS SAN ŽO PĚLIPPI, PRÍOM-
ČAČAIR SA ČUIŮ SIN DE MACEÐONIA AŽUS CAČAIR DAOINE
IASAČTA. ČUŽAMAIR RAINNC LAEČANTA SA ČAČAIR SIN,
I ŽCÓMAIRLE.
- 13 AŽUS LÁ NA SABBÓIŮE ČUAMAIR AMAC AN ŽEATA
I N-AICE AÐAN, MAR AR SAMĚUIŽEAÐ ÚRNUIŽČE BEIČ AR
SIÚBAL, AŽUS DO ŠUIŮEAMAIR ANN AŽUS BÍOMAIR AŽ
14 ČAINNT LE MNÁIŮ A BÍ CRUINNÍŽČE ANN. AŽUS BÍ BEAN
ACU AŽUS LÍŮIA AB ANIM DI AŽUS BÍOD SÍ AŽ DÍOL PUR-
PUIR I ŽCAČAIR NA DČIAČÍRÉNAČ, AŽUS BEAN DIAÐA
AB EAÐ Í. D'AIRIS SÍ AN ČAINNT AŽUS D'OSŽAIL AN
ČIŽEARNNA A CROIŮE ČUN ŽO N-ÉISTFEAÐ SÍ LE N-A RAIŮ AŽ
15 PÓL D'Á RÁD, AŽUS DO BAISTEAÐ Í FÉIN AŽUS A TEAŽ-
LAČ, AŽUS ANSAN D'IARR SÍ NÍO: MÁ 'SÉ BŮR MEAS (AR
SISE) ŽO BŮFULIMSE DÍLIS DO'N ČIŽEARNNA TAŽAIŮ ISTEAC
AM ČIŽ AŽUS FANAŮ ANN. AŽUS ČUIR SÍ FIAČAIŮ ORAINN
DUL.
- 16 AŽUS DO ČÁRLA, AŽUS SINN AŽ DUL ČUN ÚRNUIŽČE,
ŽO DČÁINIS AR AN SLIŽE RÓMAINN ČAILÍN N-A RAIŮ SPIOR-

AIÐ PÚTÓNAC* INCI. AGUS DO ḡEIBEAÐ SÍ MÓRÁN
 SAIÐBÓRIS DO'N MÚINNTEIR ḡO MBA LEÓ Í, Aḡ TAÐAIRT FEASA
 UAIČI. AGUS DO LEAN SÍ PÓL AGUS SINNE, AGUS Í Aḡ 17
 LIÚIRIḡ AGUS DEIREAÐ SÍ: SEIRBÍSÍḡ DO'N ÁRÐ-ÐIA
 ISEAÐ NA FIR SIN, AGUS TÁIÐ SIAÐ Aḡ INNSINT SLIḡE BÚR
 SLÁNUIḡTE ÐAOIB. BÍ SÍ 'ḡÁ ÐÉANAM SAN AR FEAD 18
 MÓRÁN LAEČANTA. DO ḡOILL SAN AN PÓL AGUS Ð'iom-
 puiḡ sé AGUS ÐUBAIRT sé leis an SPIORAID: ÐEIRIM
 LEAT, I N-AINIM ÍOSA CRÍOST, IMČEAČT AMAČ AISTI.
 AGUS Ð'IMČIḡ, AN UAIR ČÉADNA.

ANSAN, NUAIR A ČONNAIC AN MÚINNTEIN ḡO MBA LEÓ 19
 Í ḡO RAIÐ ÐEIRE LE N-A SÚIL LEIS AN SAIÐBÓREAS, DO RUḡA-
 DAR AR PÓL AGUS AR SÍLAS AGUS DO ČUḡADAR LEÓ IAD
 ḡO H-ÁIT AN MÁRḡAIÐ, I LÁČAIR NA N-UAČTARÁN. AGUS 20
 ČUIREAÐAR I LÁČAIN NA ḡIÚISTÍSÍ IAD AGUS ÐUBRAÐAR:
 LÚDAIḡ ISEAÐ NA ÐAOINE SEO, AGUS TÁIÐ SIAÐ Aḡ CUR
 NA CAČARAC TRÉ NA ČÉILE ORAINN. AGUS TÁ NÓS ACU 21
 ÐÁ LEḡḡASḡ NÁČ ÐLEḡḡIAC ÐÚINNE A ḡLACAÐ, MAR IS
 RÓMÁNAIḡ SINN. AGUS DO ČRUINNIḡ AN POBUL 'N-A 22
 ḡCOINNIB, AGUS DO STRACAÐ A ḡCUIÐ ÉADAIḡ, AGUS
 Ð'ÓRÐUIḡ I NA ḡIÚISTÍSÍ ḡABÁIL ÐE SLATAIB ORČA. AGUS 23
 DO BUAILEAÐ MÓRÁN BUILLÍ ORČA AGUS ANSAN DO CUIR-
 EAD I BPRÍOSÚN IAD, AGUS ÐUBRAÐ LE FEAR AN PRÍOSÚIN
 IAD A ČIMEÁÐ ḡO MAIČ. AGUS NUAIR A FUAIR sé sin 24
 AN T-ÓRÐÚ SAN DO ČUIR sé SA ČARCAIR BA ŠIA ISTEAC
 IAD AGUS A ḡCOSA ÐAINḡEAN I ḡCEAP AÐMAID.

I LÁR NA H-ÓIČE, ÁMČAC, BÍ PÓL AGUS SÍLAS Aḡ 25
 ÐÉANAM ÚRNUIḡTE AGUS Aḡ MOLAD ÐÉ, AGUS BÍ NA
 PRÍOSÚNAIḡ Aḡ ÉISTEAČT LEÓ. AGUS ḡO H-OBANN DO 26
 ČÁINIḡ LUASḡAD TALMAN I ÐTREÓ ḡO RAIÐ FALLÁI AN
 PRÍOSÚIN ÐÁ SUAČAD ḡO BUN. ANSAN, SIÚ NA ḡEATAÍ
 ḡO LÉIR AR OSḡAILT AGUS NA CEANḡALACÁ ḡḡAOILTE ÐE
 SNA PRÍOSÚNAIḡ ḡO LÉIR. DO ÐÚISIḡ FEAR ČIMEÁÐTA 27
 AN PRÍOSÚIN AS A ČOULA AGUS NUAIR A ČONNAIC sé ÐÓIRSE
 AN PRÍOSÚIN AR OSḡAILT ČEAP sé ḡO RAIÐ NA PRÍOSÚNAIḡ
 IMIḡTE AGUS ČARRAIḡ sé A ČLAIÐEAM AS A ČRUAIL ČUN
 É FEIN A MÁRBAÐ. DO LIÚIḡ PÓL AIR, ÁMČAC, DO ḡUČ 28

¹ 2 COR. XI. 25; PHIL. I. 13; 1 TESS. II. 2.

* .I. SPIORAID FEASA AGUS FÁISTINE, MAR Ð'EAÐ.

- ÁRÐ AGUS DUBAIRT SÉ: NÁ DEIN AON DÍOBÁIL DUIT FÉIN;
 29 TÁIMÍÐ GO LÉIR ANSO. D'IARR SÉ SOLUS AGUS CUAÍÐ
 SÉ ISTEAC AGUS CAIT SÉ É FÉIN AG COSAIB PÓIL AGUS
 30 SÍLAIS, AGUS CUS SÉ LEIS AMAĆ IAD AGUS DUBAIRT SÉ:
 A TIGEARNÁI, CAÐ 'TÁ LE DÉANAM AGAM IONUS GO
 31 SAORFÍ ME? AGUS DUBRADAR-SAN: CREID SA TIGEARNÁ
 ÍOSA AGUS BEID TÚ SLÁN, TU FÉIN AGUS DO TĒAGLAC.
 32 AGUS DO LABRADAR BRIACTAR AN TIGEARNÁ LEIS FÉIN
 33 AGUS LE N-A RAIÐ 'N-A TĒAGLAC. AGUS TÓG SÉ IAD AN
 TRÁCT CÉADNA DE'N OIÐCE AGUS DO NÍG SÉ A SCNEADACA,
 AGUS DO BAISTEAD É FÉIN AGUS A TĒAGLAC LAITREAC.
 34 AGUS CUS SÉ ISTEAC 'N-A TIG FÉIN IAD AGUS CUIR SÉ
 NA SUIDE CUN BUIRÐ IAD, AGUS BÍ GÁIRDEACAS AIR FÉIN
 AGUS AN A TĒAGLAC AGUS A SCREIDAM I N'DIA.
 35 AGUS NUAIR A TÁINIS AN LÁ CUIR NA GIÚISTÍSÍ OIFICEACA,
 36 'GÁ RÁD: SGAOILIÐ UAIÐ NA FIR SIN. D'INNIS FEAR CIM-
 EADTA AN PRÍOSÚIN AN CAINNT SIN DO PÓL: CUIR NA GIÚIS-
 TÍSÍ ÓRÚ SIB DO SGAOILE CUN SIÚBAIL; ANOLS, DÁ
 37 BRÍG SIN TÉIGIÐ AMAĆ AGUS IMTIGIÐ I SÍOCTÁIN. DUBAIRT
 PÓL LEÓ, ÁMCTAC: IS FIR RÓMÁNACA* SINN. DO SGIÚR-
 SÁLAÐ SINN OS CORMAIR AN POBUIL, SAN BREIT TABARCTA
 ORAINN, AGUS DO CUIREAÐ I BPRÍOSÚN SINN. AN MAIT
 LEÓ ANOIS SINN DO DÍBIRT UACTA A SAN FIOS? NÍ BEID
 38 SAN MAR SIN. TAGAIDÍS ANSO, AGUS CUIRIDÍS FÉIN
 AMAĆ SINN. D'INNIS NA H-OIFICEACA DO SNA GIÚISTÍSÍB
 AN CAINNT SIN. TÁINIS SGANNRA ORCTA NUAIR AIRÍGVAR
 39 SUR B' FEARA RÓMÁNACA IAD. TÁNADAR AGUS D'IARRA-
 DAR MAITEAMNACAS ORCTA, AGUS DO RUĒADAR AMAĆ IAD
 40 AGUS D'IARRADAR ORCTA IMTEACT AS AN SCACTAIR. AC
 NUAIR A CUADAR-SAN AMAĆ AS AN D'PRÍOSÚN CUADAR
 ISTEAC I DTIG LÍDIA, AGUS CONNACADAR NA BRÁITRE
 AGUS CUIREADAR SÓLÁS ORCTA. ANSAN DO GLUAISEADAR
 CUN SIÚBAIL.

* BRISE DLIGE AD EAD FEAR RÓMANAC DO SGIÚRSÁIL.

CAIBIBIOL XVII.

SEANMÓINIÚ PÓIL DO SNA TESSALÓNAIS AGUS DO SNA BEREÁNAIS.
A ČAINNT LEIS NA H-ATÉNAČAIB.

ANSAN DO SIÚBLUIĠÐAR AMPÍPOLIS AGUS APOLLÓNIA, 1
AGUS ČÁNAÐAR SO TESALONÍCA, ÁIT 'NA RAIÐ SINAGÓS 2
LEIS NA LÚDAÍĠ. ČUAIB PÓIL ISTEAC ČÚČA, MAR BA 2
ĠNÁČ LEIS, AGUS I ĠCAIČEAM TRÍ SABBÓIBI BÍ SÉ AĠ 3
LÉIRIÚ BÓIB AS AN SCRIPTIÚIR, 'ĠÁ OĠAILT BÓIB AGUS 3
'ĠA ČUR 'N-A LUIĠE ORČA CONUS NÁR BÞOLÁIR DO'N 3
ČRÍOST FULAĠ AGUS EIRIĠE ÓS NA MAIRB; AGUS ĠUR B'É 3
SEO AN T-ÍOSA CRÍOST, ATÁ AĠAMSA B'Á FÓĠAIRT 3
ÐAOIBSE. AGUS DO ČREIB CUIB ACU AGUS ĠABÐAR LE 4
PÓIL AGUS LE SÍLAS, AGUS DE SNA ĠEINCIB A BÍ ÐIAÐA, 4
SLUAĠ ANA-MÓR, AGUS RAINNT NÁR ŠUARAC DE MNÁIB A BÍ 4
UASAL. 4

ANSAN ČÁINIĠ ÉAÐ AR NA LÚDAÍĠ AGUS DO BAILÍĠÐAR 5
AS AN SLUAĠ RAINNT ÐROC-ÐAOINE AGUS ÐEINEAÐAR 5
AČRANN AGUS ČUIREAÐAR AN ČAČAIR I ĠCOLLÓIB. ANSAN 5
ČÁNAÐAR TÍMPAL AR ČIĠ LÁSOIN AGUS BÍÐAR A B'IARRAIB 5
SO ĠCURFI AMAČ ČUN AN ÞOBUIL IAÐ-SAN. AGUS NUAIR 6
NÁ FUARAÐAR IAÐ DO RUĠAÐAR LÁSON AGUS CUIB DE 6
SNA BÞÁITRE I LÁČAIR UAČTARÁIN NA CAČARAC, RÁB 6
SO H-ÁRB: ČÁINIĠ ANSO, LEIS, AN AICME SEO ATÁ 6
AĠ CUR NA *CAČARAC TRÉ ČÉILE, AGUS ĠLAC LÁSON 7
IAÐ: AGUS TÁIB SIAÐ SO LÉIR AĠ ĠABAIL I ĠCOINNIÐ 7
BĠĠE ČAESAIR, 'ĠÁ RAÐ SO BÞUIL RÍ EILE ANN, ÍOSA. 7

AGUS DO ĠRÍOSAÐAR NA ÐAOINE AGUS NA H-UAČTARÁIN, 8
A BÍ AĠ ÉISTEACČT LEIS NA NEIČIB SIN. AGUS NUAIR A BAIN- 9
EAÐAR SÁSAM DE LÁSON AGUS DE'N ĠCUIB EILE DO 9
LEOĠAÐAR ČUN SIÚBAIL IAÐ. 9

AGUS ĠAN MOILL DO ČUIR NA BÞÁITRE ČUN SIÚBAIL, 10
SAN OIÐČE, PÓIL AGUS SÍLAS, SO BERÉA. AGUS NUAIR A 10
ČÁNAÐAR ANN DO ČUAÐAR ISTEAC I SINAGÓIS NA N-LÚÐAC. 10
AGUS BÍÐAR SO NÍOS UAISLE 'NÁ MUINNTIR ČESALONÍCA, 11
AGUS DO ĠLACAÐAR AN BRIAČAR LE LÁN-BÍOĠRAS, AGUS 11
BÍBÍIS COITČIANČA AĠ CUARÐAC NA SCRIPTIÚIRI FÉAČAINČ 11

*VER. 6. "NA CAČARAC." SA ĠRÉIĠIS, "oikoumenén" = "AN
DOMAN."

12 an mbíodó san amlaib.* Agus do creid a lán acu,
 agus de sna mnáib geinteada a bí uasal, agus cuir
 13 nár beas de sna feáraid. Ansan d'áiríḡ na lúdaíḡ
 i ḡtesaloníca go raib póil as teagasḡ bréicir d'é
 imberéa agus éanaḡar ann as déanam toirmisḡ
 14 as cur tré céile ar na daoine. Ansan, go tapaidó,
 cuir na bráicre póil cun na faráige; ac d'fan sílas
 agus tímotheus sá n-áit.

15 Agus an muinntir a cuaid le póil do rugadḡar go
 dtí Aténé é, agus eus sé ordú dóib le tabairt do
 sílas agus do tímotheus 'ḡá ráb leó teact as triall
 air láicreac, agus ḡluaiseadḡar.
 16 An faid a bí póil i n-Aténé as feiceam leó d'eiríḡ
 dásact aigne istíḡ ann nuair a connaic sé an catair
 17 tabárta suas ar fad d'adradó ná n-íodól. Bíodó
 sé, dá bríḡ sin, as díospóireact sa tsinagóis leis na
 lúdaíḡ agus leis na daoine a bí diaḡa, agus i n-áit
 an márgaidó ḡac aon íá, leis na daoine a bíodó ann.
 18 Agus bíodó cuir d'ollamhaid na n-epicúraḡ agus na
 stóiceac as cur air, agus deireadó cuir acu: Cad
 'tá ó'n bfead so n-á bfuil an cainnt go léir aige?
 Ansan deireadó tuille acu: Déite nua atá aige 'á
 cráoḡsgaoile, is dóca; már bí sé as cainnt leó i
 19 dtáobó íosá agus i dtáobó na h-aiseiríḡe. Ansan do
 rugadḡar air agus éosadḡar leó é go dtí an t-Areo-
 pagus, agus duḡradḡar: An misde dúinne eolus a
 d'fágail ar an dteagasḡ nua so atá aḡatsa 'á tab-
 20 airt uait? Tá neite nuá aḡat 'á cur i n-ár ḡcluasaid.
 Bá máit linn a fíós a beic aḡainn cad é an saḡas neite
 21 iad. (Ba ḡnact, ámtac, leis na h-Ateníḡ go léir
 agus le pé daoine íasacta a bíodó ann ḡan suim a cur

*Ver. 11. "Níos uaiste," Moltar, agus is ceart é, lúdaíḡ
 beréa mar ḡeall ar an bfinne do ḡlacadé cóm fonnmar, agus
 beic as ḡgrúadó na ḡgríbinne diaḡa cun na cainte a dúbairt
 na h-aspuil a d'fágail amac. Ba ḡalánta go mór an níó sin
 'ná an rud a dein muinntir tessaloníca, .i. luḡt an tsoisḡéil
 do cráo ḡan aon cuardac a déanam féacaint ar b'fíor an rud
 a bí acu d'á múine.

i n-aon ruò eile ač òeic̃ aš innsint ašus aš cloisint nuačt.)

Do šeasaim̃ pól i lár an areopagus ašus òubairt 22
sé: A feara aténac̃a, c̃im sib̃se, ins ġac̃ slig̃e, ana-
úmal òo òeic̃ib̃. Óir, aš ġabail na slig̃e ašus aš 23
féac̃aint òom an búr n-íomáġčib̃, òo fuaras altóir
ašus bí sġríobč̃a uirč̃i “Do’n òia ná h-aic̃niġtear.”
An níò sin a ò’onórann sib̃ ġan aic̃ne ašuib̃ air,
táimse ’ġá čeasas̃ òaoib̃. ¹ òia, a òein an òom̃an 24
ašus ġac̃ a òfuil ann, ó ’sé ġiġearna neim̃e ašus
talmañ é, ² ní cómnúig̃eann sé i òteampalluib̃ a
òeineaò le lám̃uib̃;* Ná ní òeintear òó, le lám̃uib̃ 25
òaoine, seirb̃is ġo òfuil ġáò aig̃e leis, óir iré féin
a čuġann òo ġac̃ òuine anam ašus anál ašus ġac̃ uile
níò. Ašus òo čuir sé, ó aon òuine am̃áin, an čine 26
òaona ġo léir ’n-a ġcómnuiòe ar uačtar na talmañ,
ašus òo čeap sé ġac̃ tréimse aimsire òóib̃ čun cóm-
nuiġte ann, ašus ġac̃ teóra, Čun iaò a òeic̃ aš lorg̃ 27
òé, féac̃aint an òféaòfaiòis teanġab̃ail leis ná
teac̃t suas leis, bíòò ná fuil sé aòf̃aò ó ġac̃ òuine
ašainn. Óir is ann féin á m̃airim̃io ašus a čorruig̃- 28
m̃io ašus atám̃io, fé mar aòeir òaoine ò’òur òfilib̃
féin; “Óir is ò’á ġeineam̃aint sinn.” ò’á òríġ sin, 29
ó’s òe ġeineam̃aint òé sinn, ní cóir òúinn a m̃eas
ġo mbeaò òia cosm̃ail le h-ór ’ná le h-airġeaò ná
le cloic̃, snoig̃e ealaòan ašus ceapaò aig̃ne òuine.
Ašus anois tá òia aš leog̃aint aimsire an ainb̃fiosa 30
san čairis ašus ’ġá f̃óġairč̃ òo sna òaoine, ġo nòean-
faiòis ġo léir aic̃riġe ins ġac̃ aon òall, mar ġo òfuil 31
lá ceapaic̃e aig̃e čun òreic̃eam̃antais a čab̃airt ar an
nòom̃an òo réir čirt, trío an òfear atá ceapaic̃e
aig̃e, aš tab̃airt creiòim̃ òo ġac̃ aon òuine, mar ġur
čóġ sé ó sna m̃airb̃ é.

Ač nuair airiġòar an aiseiriġe ó sna m̃airb̃ črom 32

¹ ġen. i. 1.

² Supra vii. 48.

* Ver. 24 “Ní cómnúig̃eann sé i òteampalluib̃.” Ní
coinniġtear é i òteampalluib̃ i ġcéill ġo mbeaò riačtanas
aig̃e leo čun cómnuiġte, nú čun aon úsáioe eile, mar m̃easaò
na pásánaiġ. Ač ó tá sé ins ġac̃ uile áit, tá sé ins na team-
palluib̃ fé mar atá sé ins ġac̃ áit eile.

cuib̃ acu ar m̃asab̃ ðéanam̃, agus ðub̃airt cuib̃ acu:
 éistfimid̃ leat uair éigin eile i ðtaob̃ an sgeil̃ sin.
 33 Ansan ð'im̃ciḡ pól uat̃a amac̃. 34 Ac̃ ðo lean fir
 áir̃ce é agus creib̃ead̃ar, ar a raib̃ ðíonusios an
 t-Areopagac̃, agus bean n-ar b̃ainim̃ ði ðamaris,
 agus tuille leo.

caib̃id̃iol XVIII.

eaḡlais coirsint̃ dá cur ar bun aḡ pól, agus é aḡ seanmóiniú
 i n-Ephesur, 7rl. Apollo ðo ðul go h-Ephesus.

- 1 tar éis an méib̃ sin ð'fás sé caċair Aténé agus
- 2 táinig̃ sé go ðtí Coirint̃. agus fuair̃ sé sa n-áit sin
 lúðac̃ n-ar b̃ainim̃ ðó Acuil̃a, fear a ruḡab̃ i b̃pontos
 agus a bí tar éis teac̃t go ðéanac̃ ó'n ead̃ail, agus
 Priscilla, á bean (ðo ðeasḡaib̃ a beit̃ órd̃uig̃te aḡ
 Claudius ðo sna lúðaiḡ go léir im̃teac̃t ó'n Róim̃),
- 3 agus cuail̃b̃ sé aḡ triall orċa. agus toisḡ é beit̃
 ar doñ cear̃b̃ leó ð'fañ sé 'n-a b̃foċair̃ aḡ obair̃ ar
 an ḡcéir̃b̃ (agus aḡ ðéanam̃ pailiún ab̃ ead̃b̃ an
- 4 a cear̃b̃). agus bíob̃ sé sa tsinagóis̃ aḡ pléir̃, ḡac̃ lá
 sabbóir̃e, aḡ trác̃t ar ainim̃ an tḡearna íosa, agus
 bí sé aḡ tab̃airt na nlúðac̃ agus na nḡréasac̃ leis.
- 5 Ansan nuair̃ a táinig̃ sílas agus tímotheus cuig̃e
 ó m̃acedonia ðo ḡearuiḡ pól sa teasasḡ, ḡá cur̃
 'n-a luig̃e ar na lúðaiḡ ḡur b̃é íosa is críost̃ ann.
- 6 Ac̃ bí na lúðaiḡ 'ḡa b̃réasḡú go masluig̃teac̃.
 Ansan ðo croċ̃ sé a cuib̃ ead̃aiḡ agus ðub̃airt sé:
 bíob̃ búir̃ ḡcuib̃ fol̃a ar búir̃ ḡceann féin. táimse
- 7 ḡlan. tab̃arfab̃ aḡaib̃ ar na ḡeintib̃ feas̃b̃a. Ansan
 ð'fás sé an áit sin agus táinig̃ sé go ċiḡ ðuine dár̃
 b̃ainim̃ tícus lústus, ðuine a bí úm̃al ðo ðia, agus
- 8 go raib̃ a ċiḡ ceangail̃te ðe'n tsinagóis̃. agus ðo
 creib̃ Crispus, uac̃tarán na sinagóis̃e, sa tḡearna,
 agus a ċeaḡlac̃ go léir, agus ðo creib̃ mórán ðe
 sna Coirint̃iḡ a bí aḡ éisteac̃t leis agus ðo baisteab̃
 iad̃.
- 9 Ansan ðub̃airt an tḡearna le pól, i n-aist̃ing̃, san

OIÖCE: NÁ BÍOÖ EAGAL ORC, AC LABAIR AGUS NÁ H-EIST,*
ÓIR TÁIMSE LEAT, AGUS NÍ LEÓMFAIÖ AOINNE DOČAR A 10
ÖÉANAM DUIT; MAR TÁ MÓRÁN DAOINE SA ČAČAIR SEO
AZAMSA

AGUS Ö'FAN SÉ ANSAN BLIAIN AGUS SÉ MÍ AZ TEAZASZ 11
BRÉICIR ÖÉ 'N-A MEASZ. AC NUAIR A BÍ ḡALLIÓ 'N-A 12
PRÓCONSUL I N-ACAÍA Ö'EIRIḡ NA LÚDAÍḡ, DO ČOIL A ČÉILE
I N-AḡAIÖ PÓIL AGUS ČUGADAR OS CÓMAIR AN T-SUIÖE-
ÖRAČA É, ASUS DUBRADAR: TÁ AN FEAR SO AZ CUR NA 13
NDAOINE SUAS ČUN DIA Ö'AÖRAÖ ZO H-AINÖLEAZČAC.
AC NUAIR A BÍ PÓL AZ TUSNÚ AR A BÉAL A BÖGAÖ ČUN 14
LABARČA DUBAIRČ ḡALLIÓ LEIS NA LÚDAÍḡ: A FEARA
LÚDACA, DÁ MBA ÉAZCÓIR É, NÚ COIR ČIONNTAC ANA-OLC,
BA ČEART DOM CUR SUAS LIB. AC MÁ'S CÚRSAÍ FOCAL 15
É, AGUS AINIMNEACA, AGUS BÚR NÖLIḡE-SE, FÉČAIÖ
FÉIN ČUIḡE: NÍ H-ÁIL LIOMSA BEIČ AM BREIČEAM AR NA
NEIČIÖ SIN. AGUS DO ČOMÁIN SÉ Ó'N SUIÖEÖRAČA 16
IAÖ. AGUS DO RUḡADAR ZO LÉIR AN ŠÓSTENÉS UAC- 17
TARÁN NA SINAZÓIḡE AGUS BÍODAR AZ ḡABÁIL AIR OS
CÓMAIR AN TSUIÖEÖRAČA AGUS NÍOR ČUIR ḡALLIÓ AON
TSUIM I N-AON NÍÖ DE SNA NEIČIÖ SIN.

Ö'FAN PÓL MÓRÁN LAEČANTA SA N-ÁIT. ANSAN 18
Ö'FÁZ SÉ SLÁN AZ NA BRÁIČRIÖ AGUS ČUAIÖ SÉ AR LUINḡ
ZO SÍRIA (AGUS PRISCILLA AGUS ACUILA I N-AONFEAČT
LEIS) ¹ TAR ÉIS A ČINN A BEARRAÖ I ḡCENCREA, MAR BÍ
MÓIO AIḡE. AGUS ČÁINIḡ SÉ ZO ÖČÍ EPESUS AGUS 19
Ö'FÁZ SÉ IAÖ-SAN ANN. AGUS ČUAIÖ SÉ FÉIN ISTEAC
SA TSINAZÓIS AZ BÍOSPÓIREAČT LEIS NA LÚDAÍḡ. AGUS 20
Ö'IARRADAR AIR FANMAINT NÍOS SIA AC NÍOR ČOILIḡ SÉ
ČUIḡE, AC Ö'FÁZ SÉ SLÁN ACU AGUS DUBAIRČ SÉ: ČIOC- 21
FAD ČUḡAIÖ AIRÍS MÁ'S ČOIL LE DIA É. ANSAN Ö'IMČIḡ
SÉ Ó EPESUS

ASUS ČUAIÖ SÉ SÍOS ZO CAESARÉA. ANSAN ČUAIÖ 22
SÉ SUAS † AGUS BEANNUIḡ SÉ DO'N EAGLAIS, AGUS ČUAIÖ
SÉ SÍOS ZO H-ANTIOČ.

ČAIČ SÉ SUIM AIMSIRE ANSAN, AGUS ḡLUAIS SÉ ČRÉ 23

¹ Num. vi. 18; *Infra* xxi. 24.

* .i. NÁ BÍ CIÚIN † ČUAIÖ SÉ SUAS. .i. ZO IERÚSALEM.

24 dúcháibh Galatia agus Prigia, i ndiaibh céile, agus cur
 misniú ar na deisgiobuil go léir. Táinig, ámh, go
 h-Epesus Iúdaic n-ar b'ainim do Apollo, Alecsan-
 dríneac, fear dea-ghlaibhartha, láidir inr na Scriptiúr-
 25 aibh. Bí sé oile ar slíge an t-igearna agus do labhair
 sé le díogras aigne agus do t-éagsais sé go dúct-
 aictac na neite a baineann le h-Íosa, agus gan ar eólas
 26 aige ac baiste eóin. Do crom an fear san ar lab-
 airt go dána sa tsinagóig. Agus nuair a b'airis
 Priscilla agus Acula é tusaodar leo é agus múin-
 27 eadar do níos cruinne slíge an t-igearna. Ansan
 ba mian leis dul go h-Acaia agus do sgríob na bráithre
 as triall ar na deisgiobuil 'gá larruibh ortha é
 glacadh. Agus nuair a táinig sé tús sé congham
 28 mór do'n muinntir a bí tar éis creideamaint. Óir
 do cuir sé 'n-a luige go cucháig ar na Iúdaí, go puib-
 ilíde, gur b'é Íosa is Críost ann.

CAIBRÍOL XIX.

An eaglais dá cur ar bun as Pól i n-Epesus. Clampar sa ngaihní ngeal.

1 Agus do t-árla, le linn Apollo beic i gCoirint
 go dtáinig Pól go h-Epesus, nuair a bí na h-áiteana
 uaictaraí síubailt aige, agus go bfuair sé raint
 2 deisgiobul; Agus duhairt se leo: Ar glacóúir
 an Spioraio Naomh ó creibúir? Agus duibradar-
 san leis: Ní h-ea ac níor cloiseamair an Spioraio
 3 Naomh a beic ann i n-aon cor. Agus duhairt seisean:
 Má 'sead cad ann 'nar baisteadh sib? Agus duib-
 4 radar: I mbaiste eóin. Agus duhairt Pól: ¹ Do
 baist eóin na daoine le baiste aicríge agus duhairt
 sé leo nár b'foláir dóib creideamaint sa' t-é a bí
 5 le teacht 'n-a diaibh féin, 'sé sin i n-Íosa. Nuair a
 b'airísodar an méid sin do baisteadh iad i n-ainim an
 6 t-igearna Íosa. Ansan do cuir Pól a lámha ortha

¹ Mat. iii. 11; Marc i. 8; Lúc. iii. 16; eóin i. 26; *Supra* i. 5 agus ix. 16.

AGUS DO ĊÚRLING AN SPIORAIÐ NAOM ORČA AGUS DO
LAÐRAÐAR I ÐTEANGČAČAIÐ AGUS ÐEINEAÐAR TARGAIR-
EAČT. AGUS TÍMPAL ÐÁRÉAG ACU A BÍ ANN AR FAÐ. 7

AGUS BÍOÐ SÉ AÐ ÐUL ISTEAC SA TSINAGÓIS AGUS AÐ 8
LAÐAIRT ANN ÐO ÐÁNA, AR FEAÐ TRÍ MÍ, AÐ ÐÍOSPÓIR-
EAČT AGUS AÐ CUR I ÐFEIÐM I ÐTAOÐ RÍGEAČTA ÐÉ. AČ 9
BÍ ÐAOINE ÐÚRA ANN NÁ CREIÐFEAÐ, AČ BÍOÐ AÐ TAP-
CUISNIÚ SLIGE AN TIGEARNNA OS CÓMAIN NA NÐAOINE.
Ð'IMČIÐ SÉ UAČA AGUS DO ÐEIGIL SÉ NA ÐEISGIÐBUIL
UAČA, AGUS BÍOÐ SÉ AÐ ASGÓINT ÐAC LÁ I SGOIL FIR ÐÁR
B'AINIM TURANNOS. ÐO LEAN SAN MAR SIN AR FEAÐ ÐÁ 10
BLIAN, I ÐCREÓ ÐUR AIRIÐ ÐAC A RAIÐ I N-ÁSIA, IÐIR
LÚÐAC AGUS ÐEINTEAC, BRIAČAR AN TIGEARNNA. AGUS 11
DO ÐEIN ÐIA MÍRBÚILČÍ ÉAGSAMLAČA TRÉ LÁIM ÐÓIL.
I ÐCREÓ ÐO MBEIRTÍ ČUN NA NÐAOINE MBREÓITE, Ó N-A 12
ČOLAINN, CIARSÚIRÍ AGUS APRÚIN, AGUS ÐO N-IMČIÐGEAÐ
AN ÐREÓITEAČT ÐÍOÐ, AGUS ÐO N-IMČIÐGEAÐ NA ÐEAMAIN
ASTA

ÐO ČÁRLA ÐO RAIÐ CUIÐ ÐE SNA LÚÐAÍÐ AG IMČEAČT 13
Ó ÁIT ÐO H-ÁIT AGUS ÐO RAÐÐAR A Ð'IAARRAIÐ ÐEAMAIN A
ČUR AMAC, AGUS Ð'AGRAIÐÍS AINIM AN TIGEARNNA ÍOSA
AGUS ÐEIRIÐÍS: FÓGRAIM ORAIÐ ÍOSA ACÁ AÐ ÐÓL Ð'A
ČRAOÐSGAOILE. AGUS BÍ LÚÐAÍÐ ÁIRIČE, MÓRSEISEAR 14
MAC A BÍ AÐ SCEÐA ÐUINE Ð'UAČTARÁNAIÐ NA SAÐART,
'ÐÁ ÐÉANAM SAN. AČ Ð'FREAGAIR AN ANNSPRIÐ IAD 15
AGUS ÐÚÐAIRT SÉ: ČÁ AITNE AÐAM AR ÍOSA AGUS ČÁ
EÓLUS AÐAM AR ÐÓL, AČ CIA H-IAD SIÐSE? AGUS AN 16
FEAR N-A RAIÐ AN ANNSPRIÐ MALLUIÐČE ANN DO LÉIM
SÉ ČÚČA AGUS FUAIR SÉ AN LÁM UAČTAIR AR AN MBEIRT
ACU AGUS ÐAIÐ SÉ ORČA I ÐCREÓ ÐUR RIČEAÐAR AS AN
ÐCIÐ SIN TÁRNOČT,* AGUS IAD ÐEÁRRČA. ÐO H-INNSEAÐ 17
AN MEIÐ SIN Ð'A RAIÐ Ð'LÚÐAČAIÐ AGUS ÐE ÐEINTIÐ
I N-EÐESUS AGUS ČÁINIÐ SGANNRA ORČA ÐO LÉIR, AGUS
DO MÓRAÐ AINIM AN TIGEARNNA ÍOSA.

AGUS BÍOÐ A LÁN ÐE'N MUINNČIR A ČREIÐ AÐ TEAČT 18
AÐ ÐÉANAM FAOISÐINE AGUS AÐ INNSINT A NḡNÍOMARČA.
AGUS A LÁN ÐE'N MUINNČIR A BÍOÐ AÐ ÐÉANAM ÐEIS- 19
MIREAČTA ČUÐAÐAR NA LEAÐAIR LEÓ AGUS DO ÐÓÐÐAR

* .I. DO STRAC SÉ A ÐCUIÐ ÉÐAÍÐ ÐÍOÐ.

iað os cómair na puiblíðeaçta. Agus do measað
fiaçá na leaðar, agus do fuarað gur b'fiú caoḡsað
20 míle píosa airḡið iað. Sin mar a bí briaçar ðé
aḡ fás ḡo láidair agus aḡ ðul i nḡaingineaçt.

21 Nuair a bí na neite sin críocnuiḡte do beartuiḡ
pól, ra spioraio, ḡabáil tré maceḡdonia agus tré
acaia agus ðul ḡo ierúsalem, agus ðubairt sé: Tar
éis me beit sa n-áit sin ní foláir dom an róim a
22 ð'feisḡint. Ansan cuir sé beirt ð'á luçt fritálma,
timoteus agus erastus, ḡo maceḡdonia agus ð'fan
sé féin ar feað tamail san ásia.

23 agus ð'eiriḡ an uair sin açrann nár súaraç i ḡtaoð
24 slige an tiḡearna. Bí fear n-ar ð' ainim do
ðémétrius, agus ḡabá ḡeal ab eað é, agus bíoð sé
aḡ déanam teampall airḡið do ðiána agus bíoð fás-
25 alças nár súaraç aḡ ceáruuiḡtið ð'á bánn. Cruinniḡ
sé i láçair a céile iað féin agus an luçt oibre a bain
leó agus ðubairt sé: A feara, is eól ḡaoið gur as
26 an ḡcéirð seo a çagann ár ḡcuið cúḡainne. Ac
ciónn sið agus airíḡeann sið conus mar atá mórán
ḡaoine iompuiḡte aḡ pól so, le n-a cómráð, ní
h-amáin i n-eḡesus ac ar fuio na h-ásia ḡo léir nác
mór, 'ḡá çur 'n-a lúiḡe orçta—ní ðéite i n-aon çor
27 na ðéite a ðeintear le lámáið. Is baogal ḡo ḡtað-
arfaio san ḡroç-ainim ð'ár slige beaçta, agus ná
fásfaið sé aon meas an teampull mór ðiána, agus ní
h-amáin sin ac ḡo ḡtusnóçaið a mórðacç ar ðul ar
neamnið, bíoð ḡo n-aðrann an ásia ḡo léir agus an
28 domán ḡo léir í. Nuair airíḡðar an çainnt sin do
lasaðar le feirḡ agus do liúḡðar: Is mór í ðiána
na n-eḡesiánaç!

29 Do cuireað an çaçair ḡo léir tré n-a céile. Do
riçeadar i n-aonfeaçt çun an téaçair agus ḡreim acu
ar ḡaius agus ar aristarcus, maceḡdonaiḡ, comráð-
30 aite do pól. Çeap pól ðul isteaç ameaḡ na
31 nḡaoine. Ní leogfað na ðeisiobuil do é. Agus
bí cuio ð'uáčtaránaio na h-ásia ann, cáirðe ðó, agus
cuireaðar teaçtaireaçt cuiḡe 'ḡá iarraið air ḡan ðul
32 isteaç sa téaçar. Do liúḡ ðuine an ruð so agus
ðuine eile an ruð úð. Is amlaio a bí measḡán

MEARAIÖE AR AN BPÓBUL AGUS NÍ FÉIDIR AN CUIÖ BA
 MÓ ÖIOÖ CAÖ A ÇUS ANN I N-AON ÇOR IAO. DO ÇARAIÇ- 33
 EADAR ALECSANDER AMAÇ AS AN MBRÚČ. DO ŠAIÇ
 NA LÚDAÍÇ AMAÇ É. DO BAZAIR ALECSANDER A LÁM
 ORČA A' D'IARRAIÖ CIÚNAIS ÇUN ÇO MÍNEÓČAÖ SÉ AN
 SGEÁL DO SNA DAOINE. AC NUAIR A ÇONNACAÖAR ÇUR 34
 B' LÚÖAC É ÇUIREAÖAR ÇO LÉIR AON LIÚ AMÁIN SUAS:
 IS MÓR Í DIÁNA NA N-EPEŠIÁNAČ! AGUS DO LEANAÖAR
 DE'N LIÚÇ AR FEAO SUAS LE ÖÁ UAIR A' ÇLUIÇ.

ANSAN DO ÇUIR CLÉIREAC NA CAČARAČ ÇUN SUAIMNIS AN 35
 POBAL AGUS DUBAIRČ SÉ: A FEARA EPEŠIÁNAČA, CÁ
 B'FUIL AN DUINE BEÓ NÁ FUIL FIOS AIGE ÇO N-AÖRANN
 MUINNČIR NA CAČARAČ SO EPEŠUS DIÁNA MÓR, INÇEAN
 LÚPICEIR? D'Á BRÍÇ SIN ÓIR NÁČ FÉIDIR AN MÉIO SIN DO 36
 ŠEANAÖ IS CEART DAOIÖ FANMAINT SOCAIR AGUS ÇAN AON
 BEART OBANN A ÖÉANAČ. ÇUSÖÚIR ANSO NA FIR SEO AGUS 37
 ÇAN MASLA TABARČA ACU D'ÖÚR ÖTEÁMPULL 'NÁ D'ÖUR
 MBANDIA. AC MÁ TÁ AÇ ÖÉMÉTRIUS, AGUS AÇ NA CEÁR- 38
 ÖUIÇČIÖ ATÁ LE N-A ÇOIS, CÚIS I ÇCOINNÍČ AOINNE, TÁIO NA
 CÚIRTEANA ANN AGUS NA *PRÓÇONSUIL: CUIRIÖÍS NEIČE I
 LEIČ A ČÉILE. MÁ TÁ AON NÍÖ EILE AÇAIÖ D'Á LORÇ, 39
 SOCARUIÇTEAR É I ÇCÓMČIONÓL A ÖEIO DO RÉIR ÖLIÇE.
 AGUS IS BAOÇAL ÇO ÇCURFÁR I N-ÁR LEIČ TOIRMEASÇ AN 40
 LAE INÖIU AGUS ÇAN AOINNE CIONNTAC (ÇUR FÉIDIR CÚNTAS
 A ČABAIRČ AIR) LEIS AN ÇCRUINNIÚ SO. NUAIR A BÍ AN
 MÉIO SIN RÁIÖTE AIGE DO ÇUIR SÉ AN POBAL ÇUN SIÜBAIL.

CAIBIÖIOL XX.

CUAIRÖ PÓIL TRÉ MACEÖONIA AGUS TRÍÖ AN NÇRÉIÇ. DUINE
 AIGE Á ČÓÇAINČ Ö'N MBÁS I ÖČSÓÁS. A ČAINNT LE CLÉIR EPEŠUIS.

ANSAN, NUAIR A BÍ AN TOIRMEASÇ IMIÇTE DO ÇLAOIÖ 1
 PÓIL ÇUIÇE NA ÖEISÇIOBUIL AGUS DO ÇÓMAIRLIÇ SÉ IAO,
 AGUS D'FÁÇ SÉ SLÁN ACU AGUS DO ÇLUAIS SÉ ÇUN ÖUL
 ÇO MACEÖONIA. AGUS NUAIR A BÍ NA TRIÜČA SAN 2
 SIÜBÁLTA AIGE AGUS MÓRÁN ČAINNTE ÖÉANTA AIGE LEIS
 NA DAOINE ČÁINIÇ SÉ SA ÇRÉIÇ. BÍ SÉ TRÍ MÍ SA N-ÁIT 3

* .i. AN ÇIÜSTÍS RÓMÁNAČ A BÍ OS A ÇCIONN.

sin. Ansan ċeap sé ċul ḡo SÍRLA AR luing ċ ċí NA
 lÚDAÍḡ I ḡCEILḡ Aḡ FAIRE AIR AḡUS ŠOCARUIḡ SÉ AR
 4 ĊEAĊT TRÉ MACEḌONIA. AḡUS ĊUAIḌ I N-ĊONFEĊT
 leis SÓPATÉR MAC PÍRRUIS, Ó BÉRÉA; AḡUS ARIS-
 TARĊUS AḡUS SECUNDUR TESSALÓNAIḡ; AḡUS ḡAIUS
 Ó BĖRBÉ, AḡUS TÍMOTĖUS; AḡUS TUCICUS AḡUS TROP-
 5 IMUS, BĖIRT ÁSIÁNAĊ. ĊUADAR SAN RÓMAINN AḡUS
 ċ'FANADAR linn I BĊRÓAS.

6 AḡUS ċO ĊUAMAIR-NE AR luing Ó PÍLIPPÍ, TAR ÉIS
 LAEĊANTA AN ARÁIN ḡAN ḡIOST, AḡUS BÍOMAIR ĊÚIS
 LÁ Aḡ TEĊT ḡO TRÓÁS AḡUS ċ'FANAMAIR ANN SEĊT LÁ.
 7 Ansan, AN ĊÉAD LÁ ċE'N TSEĊTMAIN ċO ĊÁNAMAIR
 I BFOĊAIR A ĊÉILE ĊUN ARÁN ċO BRISE, AḡUS BÍ PÓL Aḡ
 TABĊAIRT TEḡḡAISḡ ċÓIḌ, MAR BÍ SÉ LE H-IMĊEAĊT AR
 MAIḌIN AMÁIREĊ A BÍ ĊÚḡAINN, AḡUS ċO LEAN SÉ AR
 8 AN BTEḡḡASḡ ḡO MEADON OIḌĊE.* ĊĊ BÍ LÓCRÁINN ÁR
 NĊÓĊIN AḡAINN SA TSEÓMRA MÓR 'NA RAḌMAIR CRUINN-
 9 IḡĊE. AḡUS BÍ BUAĊAILL ċÁR B' AINIM EÚTUCUR 'N-A
 ŠUIḌE AR AN BFINNEÓIS, AḡUS ĊUIT SÉ 'N-A ĊOḌLA ḡO SÁM
 AN FÁID A BÍ PÓL Aḡ CAINNĊ. LE TRUIME A ĊOḌLATA ċO
 ĊUIT SÉ SÍOS Ó'N BĊRÍMAḌ LOĊTA AḡUS ċO TÓḡAD ŠUAS
 10 MARḌ É. ĊĊ ċO ĊUAIḌ PÓL SÍOS ĊUIḡE AḡUS ċO LUIḡ
 SÉ ANUAS AIR AḡUS ĊUIR SÉ A LÁMA 'N-A ĊÍMPULL AḡUS
 ċUBĊAIRT SÉ: NA BÍOḌ CEIST ORAIḌ. TÁ A ANAM ANN.
 11 Ansan ĊUAIḌ SÉ ŠUAS AḡUS BĖIS SÉ ARÁN AḡUS ċO BĖAIS.
 AḡUS BĖIN SÉ CAINNĊ AR FEAD ABFAḌ, ḡO BĊÁINIḡ AN
 SOLUS, AḡUS ANSAN B'IMĊIḡ SÉ. AḡUS ċO RUḡADAR LEÓ
 12 AN BUAĊAILL, AḡUS É BĖÓ, AḡUS NÍOR BĖAḡ É A N-ÁĊAS.

Ansan ċO ĊUAMAIR-NE AR AN luing AḡUS ŠEÓLAMAIR
 13 ḡO H-ASSOS, I BĊREÓ ḡO MBĖARFÁIMÍS PÓL linn Ó'N ÁIT

* VER. 7. "AN ĊÉAD LÁ ċE'N TREĊTMAIN." MÍNÍḡID CHRUSOS-
 TOM NAOMĊA, AḡUS A LÁN EILE ċE LUĊT ŠḡRÚUIḡĊE AN
 ŠḡRIPTÚRA, I BĊAOḌ NA BFOCAL SAN ḡO RAIḌ NA CRÍOSTAIḌĊE, UM
 AN BĊACA SAN FÉIN TAR ÉIS LAE NA SABBÓIḌE ċO ĊUR I BĊUSĊ NA
 SEĊTMAINE (.I. AR AN NĊOMNAĊ), MAR ĊTÁ SÉ ANOIS Aḡ NA
 CRÍOSTAIḌĊIḌ ḡO LÉIR. IS BĖIMIN ḡUR LE H-ÚḡADARÁS NA
 H-EḡḡAILSE A BĖINEAD AN T-ACARÚ SAN. MAR SIN ċO BĖIN SÍ
 ÚSÁID BĖ'N CÓMAĊT A BÍ TABARĊA Aḡ AN BĊIḡEARNNA BÍ, ÓIR IS É
 RÍ AN BĊOMNAIḡ É.

sin, óir sin mar a bí socair aige, agus go raḡaḡ sé
féin ann ar tír. Agus táinig sé cúḡainn i n-Assos 14
agus tógamair cúḡainn é agus t̃anamair go m̃iti-
léné. Agus seólamair ó'n áit sin agus t̃anáamair, 15
amáireac̃ a bí cúḡainn, ar aḡaiḡ Cíos amac̃ agus an lá
'n-a ḡiaib̃ san do sroiseamair Sámos, agus an lá 'n-á
ḡiaib̃ san airís do t̃anamair go m̃ilétus; Óir do 16
bí pól ceapait̃e ar seólaḡ t̃ar eḡesus i ḡtreó ná
curfí don ríḡneas air sa n-ásia, mar bí ḡit̃ineas
air cun, dá mb' féib̃ir do é, lá na Cínḡcise* t̃ad̃airt
i n-Ierúsalem.

Ac̃ do cuir sé teac̃taireac̃t ó m̃ilétus go h-eḡesus 17
'ḡá ráḡ le sinnsearaib̃ na h-eaḡailse teac̃t cuige.
T̃ánaḡar, agus nuair á bíḡar 'n-a láḡair ḡub̃airt 18
sé leó:

Is eól ḡaib̃se conus mar atá an aimsir go léir
t̃ad̃ar̃ta aḡam i nḡúr ḡfoḡair ó'n ḡcéaḡ lá a t̃ánaḡ
isteac̃ sa n-ásia, agus me aḡ ḡéanam̃ seirb̃ise ḡé 19
le fíos-úmluigeac̃t, aḡ sile ḡeór, agus aḡ fulaḡ na
ḡtrioblóib̃í a táinig orm tré ceilḡib̃ na n-lúḡac̃;
Conus mar nár cimeáḡas siar don níḡ ḡe sna neit̃ib̃ 20
a bí tairb̃teac̃ ḡaolb̃, ḡan iad a t̃eaḡasḡ ḡaib̃ go
puib̃ilíḡe agus i nḡúr ḡtiḡtib̃, agus me aḡ ḡeim̃- 21
niú ait̃rige cun ḡé, agus creib̃im̃ i n-ár ḡtiḡearna
íos̃a Críost, do lúḡaíḡ agus do ḡeint̃ib̃.

Agus féac̃ táim aḡ ḡul go Ierúsalem fé ceangal 22
na spioraib̃e, agus ní fíos dom caḡ 'tá le h-im̃teac̃t
orm ann, Ac̃ go ḡfuil an spioraib̃ naom̃ aḡ lab̃airt 23
liom coit̃ianta, ins na caḡraḡaib̃ go léir, 'ḡá ráḡ
liom ḡur slaḡraí agus pionóisí atá am cóir i n-Ierú-
salem. Ac̃ ní h-eaḡal liom don níḡ ḡíob̃ san ná 24
ní measaim ḡur mó is fiú mo ḡeaḡa 'ná me féin, ac̃
go ḡcom̃l̃ionfaḡ mo t̃urus, agus seirb̃is an ḡréit̃ir,
a fuaras ó'n ḡtiḡearna íosa, fiaḡnuise ḡéḡnam̃ ar
s̃oisḡéal ḡrásta ḡé. Agus féac̃ anois, is eól ḡómsa 25
ná feic̃f̃o sib̃ mo ḡnúis a t̃uille, sib̃se go léir n-a
ḡfuil siúḡal̃ta i nḡúr measḡ aḡam aḡ craob̃sḡaile
riḡeac̃ta ḡé.

* .i. lá an spioraib̃ naom̃ do t̃eaḡt.

- 26 D'á b'ríḡ sin cuirim a fíad'nuise oraiðre, sa lá so
atá inoiu aḡainn, ḡo b'fuilim ḡlan ar c'uir fola ḡac
27 duíne, mar níor staonas ó cómarle D'é do c'ur
28 i n-iúil d'aoib' ḡo n-iomlán. Tugaið aire d'aoib' féin
aḡus do'n tréad ḡo léir, ar ar c'uir an spioraið
naom' sib' i n-b'úr n-easboḡaið aḡ riag'lað eaglaise
29 D'é a ceannuiḡ sé le n-a c'uir fola féin. Tá 'fios
aḡamsa ḡo d'tiocfaið isteaċ i n-b'úr measḡ, nuair a
beaḡsa imiḡte, faolc'oin c'raosaċa, aḡus ná staonfaið
30 siað ó'n d'tréad. Aḡus eireócaíð, oraið féin, fir
a labarfaíð neite tuaċalaca, cun deisḡiobul a c'arrac
31 n'a n'oiar. D'á b'ríḡ sin d'éinið faire, aḡus cim-
eadaíð i n'b'úr ḡcuimne conus mar nár staḡas ar
fead' trí mblian, do ló ná d'oiðce, aċ aḡ cómarliú
an uile d'uíne aḡaið aḡus deóra le m'súilið.
- 32 Aḡus anois tugaim suas do d'ia sib' aḡus do
b'riaċar a ḡrásta, ó's ar a c'umas atá an obair do
c'ríocnú aḡus an oisḡeaċt a c'ad'airt d'aoib' ameasḡ
33 na naom' ḡo léir. Níor sanntuiḡeas airḡeado ná ór
34 ná éadaċ aon duine, mar is eól d'aoib' féin, ¹ ḡurab
iað an dá láim seo soláċair ḡac a raið riactanaċ dom
35 féin aḡus do sna d'aoine atá am f'ocair. Tá ḡac
aon níð taisbeánta aḡam d'aoib', ḡur aḡ obair ar
an ḡcuma san is ceart d'úinn f'oiricint ar na d'aoine
laḡa, aḡus cuimneam' ar b'riaċar an t'isearna íosa
mar ḡo n'dubairt sé féin: Is mó an t-doiðneas ḡo
mór ruð a b'ronnað ná ruð a ḡlacað.
- 36 Aḡus nuair a bí an méid sin ráiðce aise do leos
sé é féin ar a ḡlúinið aḡus d'ein sé ḡuiðe cun D'é 'n-a
37 d'teannta ḡo léir. Ansan bíod'ar ḡo léir aḡ ḡol ḡo
fuíḡeaċ aḡus aḡ c'ur a lám' tímpal ar muinéal p'óil
38 aḡus 'ḡá p'óḡað, aḡ d'éanam' buarċa ḡo mór mar
ḡeall ar an b'focal adubairt sé, ná feicfid'is a ḡnúis
a c'uille. Aḡus d'einead'ar é c'ionnlacan síos cun
na luinge.

¹ Cor. iv. 12; 2 Tess. iii. 8.

CAIBĪOĪOL XXI.

CUAIRĪO PÓIL ḡO IERÚSALEM. e òÁ ḡABÁIL AIGE SNA LÚDAÍḡ SA TEAMPULL.

AḡUS NUAIR Á ČÁRLA ḡO RAIĪO ḡḠARČA AḡAINN LEÓ AḡUS 1
 SINN Aḡ ḡLUAISEAČT FÉ ŠEÓL,* ČÁNAMAIR CEANN AR AḡAIĪO
 ḡO CÓOS, AḡUS AN LÁ 'N-A òIAIĪO SAN ḡO RODOO, AḡUS AS
 SAN ḡO PATARA. ANSAN ÒO FUARAMAIR LONG A BÍ Aḡ 2
 ÒUL TREASNA ḡO PŌENICÉ, AḡUS ČUAMAIR AR BÓRO
 AḡUS ḡLUAISEAMAIR. ČÁNAMAIR I RAĪARC ČUPROIS 3
 AḡUS Ò'FÁḡAMAIR AR ÁR LÁIM ČLÉ É AḡUS ŠEÓLAMAIR
 ḡO SÍRIA AḡUS ČÁNAMAIR ḡO TÚROS; ÓIR IS ANN A BÍ AR
 AN LUING A H-UALAC ÒO ČUR AISTI. FUARAMAIR ÒEIS- 4
 ḡIOBUIL SA N-ÁIT SIN AḡUS Ò'FANAMAIR ANN SEAČT LÁ,
 AḡUS BÍODAR, TRÍO AN SPIORAIO, ḡÁ RÁO LE PÓL ḡAN
 ÒUL SUAS ḡO IERÚSALEM. AC NUAIR A BÍ NA LAETANTA 5
 CAIČTE ÒO ḡLUAISEAMAIR AḡUS BÍOMAIR Aḡ IMČEAČT,
 AḡUS ČÁNADAR ḡO LÉIR, IAO FÉIN AḡUS A MNÁ AḡUS A
 ḡCLANN, ḡÁR ÒTIONNLACAN, ḡO ḡEATAÍ NA CAČARAC;
 AḡUS ÒO LEḡAMAIR SINN FÉIN AR ÁR NḡLÚINIĪO AR AN
 ÒTRÁIḡ AḡUS ÒO ḡUÍĪOMAIR. ANSAN Ò'FÁḡAMAIR SLÁN 6
 Aḡ Á ČEILE AḡUS ČUAMAIR-NE AR AN LUING AḡUS ČUADAR-
 SAN AĪAILE. ÒEINEAMAIR-NE ÁR ḡCUAIRĪO AR UISḡE Ó 7
 ČÚROS SÍOS ḡO PTOLEMÁIS AḡUS ÒEANNUIḡMAIR ÒO SNA
 BRÁIČRIĪO A BÍ ANN AḡUS Ò'FANAMAIR LÁ 'N-A BFOČAIR.
 ḡLUAISEAMAIR AN IÁ 'N-A òIAIĪO AḡUS ČÁNAMAIR ḡO 8
 CAESARÉA. ČUAMAIR, ANSAN, ḡO TIḡ PĪLIĪO, AN SOIS-
 ḡÉALAIĪO, ¹ ÒUINE ÒE'N MÓRSEISEAR, AḡUS Ò'FANA-
 MAIR AIGE.†

BÍ AIGE SIN CEATRAR INḡEAN, CEATRAR MAIḡDEAN, 9
 AḡUS ÒEINIĪÓIS TARḡAIREAČT. ÒO STADAMAIR ANN RAINNC 10
 LAETANTA AḡUS ČÁINIḡ ČÚḡAINN Ó LÚDAÉA FÁIĪO N-AR
 B'AINIM ÒÓ AḡABUS. NUAIR A ČÁINIḡ SÉ SIN ČÚḡAINN ÒO 11
 ČÓḡ SÉ CRIOS PÓIL AḡUS ČEANGAIL SÉ A LÁMA FÉIN AḡUS

¹ *Supra* vi. 5.

* .i. AN LONG FÉ ŠEÓL AḡAINN.

† Ver. 8. "AN SOISḡÉALAIĪO," .i. SEANMÓRAIĪO AN TSOISḡÉIL.
 AN FEAR CÉADNA ÚO Ò'IOMPIUḡ NA SAMARITÁNAČA AḡUS ÒO BAIŠT
 AN COILLTEÁNAČ (CAIB. viii.), ÒUINE ÒE SNA SEAČT NŌIAČONAIĪO
 TOSAIḡ AĪO EAO É.

- A cosa agus dubairt sé: Seo mar a'deir an spioraio
naomh, an fear gur leis an crios so, sin mar a ceang-
alócaio na lúdaíḡ é i n-Ierúsalem, agus tabarfaio
12 siaḡ i lámáiḡ na nḡeinte é. Nuair ariḡmair-ne an
meio sin bíomair féin agus muinntir na h-áice sin
13 aḡ taḡant air ḡan dul suas ḡo Ierúsalem. Ansan
dubairt pól 'ár ḡfreagraḡ: Cad tá aḡaiḡ á d'éanamh,
aḡ ḡol agus aḡ cur buarḡa ar mo croidhe? Táimse
ollaḡ, ní h-amáin cun ceangail d'fulaḡ, ac fós cun
14 báis d'fulaḡ, ar son ainme an ḡigearna íosa. Ansan,
nuair a teip orainn é ḡogaḡ d'éisteamair agus dub-
ramair: Toil an ḡigearna ḡo ndointear!
- 15 Agus tar éis na laeḡanta san d'ollmuidmair
sinn féin agus bíomair aḡ dul suas ḡo Ierúsalem.
16 Agus táinig i n-donfeacḡ linn cuio de sna deisḡio-
bul ó Caesará, agus Cupriánac 'n-a dteannta, duine
dár ḡ'ainim Mnasón, seana-déisḡiobul, n-a rab-
mair cun beic ar lóisḡín aḡe.
- 17 Tánamair ḡo Ierúsalem agus do ḡlac na bráicre
18 sinn ḡo fáilteac. Amáireac a bí cúḡainn cuamair
féin agus pól ḡo tiḡ séamuis agus bí na sínsin ḡo
19 léir cruinniḡte ann. Deannuid sé doib agus d'innis
sé doib, tríḡ síos, ḡac a raib d'éanta aḡ dia, tré n-a
20 friḡálam féin, ameaḡ na nḡeinte. Agus nuair
airḡdar é tuḡadar ḡlóire do dia, agus duḡradar
leis: Cíonn tú, a bráḡair, cad iad na mílte de sna
lúdaíḡ atá tar éis creideamaint, agus tá baio acu
21 ḡo léir do'n dliḡe. D'airḡdar ámtac, ḡo ḡfuilirse
ḡá cur 'n-a luiḡe ar na lúdaíḡ atá ameaḡ na nḡeinte
nac misde doib imḡeacḡ ó maois, agus ná fuil fiaḡ-
aib orḡa tímpallḡearraḡ do d'éanamh ar a ḡclainn,
22 ná réir na dliḡe do leanmoint. Cad 'tá le d'éanamh
mar sin? ḡan amras caicḡio na daoine cruinniú
23 mar aireócaio siaḡ gur tánaís. Dein an níḡ seo a
deirimio leat dá bḡiḡ sin: Tá ceatḡrar fear aḡainn
24 ḡo ḡfuil móio orḡa. Tós leat iad san agus ḡlantar
tu i n-donfeacḡ leo. Ansan díol-se asta i dteao,
ḡo ¹mbeárrfar a ḡcinn. Ansan cíḡio ḡac doinne

¹ num. vi. 18; *Supra.* xviii. 18.

ḡur b'éiceac̃ ar airíḡṭar aṇ ṭaob̃, ḡo b̃fuilir
 féin aḡ siúb̃al aṇ ṭornaṃaiṇe do'n ṇlíg̃.* Ac̃ 25
 i ṇṭaob̃ na nḡeinteac̃ a ṭreir̃, ¹do ḡríoṇṃair-ne
 ḡá órṇú ṇóib̃ cimeáṇ ó'n ruṇ a h-íṇbireac̃ ṇíoṇ-
 olaiṇ, aḡus ó fuil, aḡus ó níṇ a ṭaṭṭaṇ, aḡus ó ṇrúis.
 Ansan do ṭós pól leis na fir lár n-a máireac̃ aḡus 26
 do ḡlanaṇ é i n-aonfeac̃t leó aḡus cūaiṇ sé isteac̃
 sa teampull, ṭar éis laeṭanta a nḡlanta ṇ'fóḡairt,
 cūn ḡo ṇṇéañfí ofráil ar son ḡac̃ ṇuine acu.

Ac̃ bí lúṇaíḡ ó'n ásia ann aḡus nuair a bí na seáṭt 27
 laeṭanta ṇá ḡcríoṇnú ṭonnac̃aṇar sa teampull é
 aḡus do ḡríos̃aṇar an pobul ḡo léir aḡus cūirẽaṇar
 a lám̃a. air aḡus do liúḡṭar: Congnam̃! a feara 28
 israél. Siṇé an ṇuine aṭá aḡ múine na ṇṇaoine ins
 ḡac̃ aon ṇall i ḡcomniṇ an p̃obuil seo aḡus i ḡcoinniṇ
 na ṇliḡe aḡus i ḡcoinniṇ na h-áite seo. Ṭus sé
 ṇaoine ḡeinteac̃a isteac̃ sa teampull aḡus do ḡáruiḡ
 sé an áit ṇeannuiḡṭe seo. Óir bíṇṇar ṭar éis ṭropi- 29
 muis ó eḡesus a ṇ'feiscint sa ṭaṭṭair 'n-a ṭeannṭa
 aḡus ṭeap̃aṇar ḡo ralṇ pól ṭar éis é ṭaṇṇairt isteac̃
 sa teampull. Aḡus bí an ṭaṭṭair ḡo léir ar buile, 30
 aḡus do ṭruinniḡ na ṇaoine. Do ruḡaṇar ar pól aḡus
 ṭarraíḡẽaṇar amaṭ as an ṇteampull é aḡus do
 ṇúnaṇ na ṇóirse láic̃reac̃.

Aḡus bí fonn or̃ṭa é m̃arṇaṇ, ac̃ do h-innsẽaṇ do 31
 ṭribiún an airm ierúsalem ḡo léir a ṇéic̃ ṭré n-a
 ceile. Ṭós sé sin leis saíḡṇiúirí aḡus ṭaṇiseac̃a 32
 céaṇ aḡus do riṭ sé cúca síos. Nuair a ṭonnac̃aṇar
 an ṭribiún aḡus na saíḡṇiúirí do ṭaṇaṇar de ṇéic̃
 aḡ bualaṇ pól. Ansan do ṭáinḡ an ṭribiún aḡus 33
 ṭós sé é aḡus ṇ'órṇuiḡ sé é ceanḡal le ṇá ṇlaṇra
 aḡus ṇ'fiaḡraiḡ sé cia'r ṇ'é aḡus caṇ a bí ṇéanṭa
 aḡe. Ac̃ bí an ṭsluaḡ aḡ liúiriḡ, ṇuine ḡá ráṇ so 34
 aḡus ṇuine ḡá ráṇ súṇ. Aḡus nuair nár ṇ'féir̃ir

¹Supra xv. 20 agus 29.

* Ver. 24. "Aṇ ṭosnaṃaiṇe do'n ṇlíg̃." Bíṇṇ ḡo raiṇ an ṇliḡ
 sin a ṇeirṭear imiḡṭe a' feir̃m um an ṇṭaca san bí na
 Críostaiṇṭe lúṇaṭa ḡa cimeáṇ, aḡus do leanaṇar 'ḡá cimeáṇ
 ar feaṇ rainnt aimsire, cūn na sinaḡóḡe, mar a ṇéarfí,
 ṇ'aṇlacaṇ le h-onóir.

35 ḡÓRḡUIŠ SÉ É ČAḡAIRČ CUN AN LONGPUIRČ. ÁḡUS
 NUAIR A ČÁINIŠ SÉ ḡO ḡČÍ AN STAIḡRE ḡO ČÁRLA ḡO RAIḡ
 NA SAIḡḡIÚIRÍ ḡÁ LOMPAR MAR ḡEALL AN ḡÉINE NA
 36 ḡḡAOINE; ÓIR BÍ AN ČSLUAḡ 'N-A ḡḡIAIḡ ḡḡUS IAO ḡḡ
 LIÚIRIḡ: ČÓḡ UAINN É.
 37 ḡḡUS LE LINN E ḡREIČ ISTEAČ SA LONGPÓRT ḡUḡAIRČ
 PÓL LEIS AN ḡTRIBIÚN: AN MIḡE ḡOM ḡEAḡÁN ČAINNČE
 ḡÉANAM LEAT? ḡḡUS ḡUḡAIRČ SEISEAN: AN ḡČUIŠ-
 38 EANN ČÚ ḡREIḡIS? NÁČ ČUSA AN Č-ÉIḡIḡTEAČ Úḡ A
 ḡEIN AN ČÍREIB INS NA LAEČANTA ROIMIS SEÓ ḡḡUS ḡO
 RUḡ LEAT ISTEAČ SA ḡFÁSAC ČEITRE MÍLE ḡE ROPAIRÍḡ.
 39 ḡḡUS ḡUḡAIRČ PÓL LEIS: LÚḡAC ISEAḡ MÉ ḡO ḡEIMIN,
 Ó ČARSUS I ḡCILICIA. IS CÓMNIḡČEAČ MÉ ḡO ČAČAIR
 NAČ SUARAČ. IARRAIM ORČ LEḡAINČ ḡOM LAḡAIRČ LEIS
 40 AN BPÓBUL. ČUḡ SÉ CEAO ḡÓ. ANSAN ḡO ŠEASAIM
 PÓL AR AN STAIḡRE ḡḡUS ḡAḡAIR SÉ A LÁM AR AN SLUAḡ
 ḡḡUS ḡO ḡEINEAO ANA-ČIÚNAS ḡḡUS ḡO LAḡAIR SÉ LEÓ
 SA ČEANḡAIN EAOḡRA, ḡḡUS ḡUḡAIRČ SÉ:

CAIBḡIOL XXII.

PÓL ḡÁ INNSINT ḡO'N PÓBUL CONUS A H-IOMPUIḡEAO CUN AN
 ČREḡIM É FÉIN. É 'ḡUL Ó ḡḡIÚRSÁIL LE N-A RÁḡ ḡUR ḡ'FEAR
 RÓMÁNAC É.

1 A FEARA, A ḡRÁITRE ḡḡUS A AIČREAČA, ÉISTIḡ LEIS AN
 2 ḡCÚNTAS ATÁ ḡḡAM LE ČAḡAIRČ ḡAOIB. NUAIR AIRIḡ-
 ČAN ḡḡ LAḡAIRČ LEÓ É SA ČEANḡAIN EAOḡRA ČIÚNIḡČAR
 3 NÍBA MÓ. ḡḡUS ḡUḡAIRČ SÉ: FEAR LÚḡAC ISEAḡ MISE.
 I ḡČARSUS CILICIA ḡO RUḡAO MÉ, AC SA ČAČAIR SEO ISEAḡ
 ḡO ČÓḡAO ME, ḡḡ COSAIḡ ḡAMALIÉIL, ḡḡUS ḡO MÚINEAO MÉ
 ḡO RÉIR FÍRINNE ḡLIḡE ÁR SÍNSEAR, CÓM SEASAMAC
 4 ḡO'N ḡLIḡE SIN ḡḡUS ATÁČAOI-SE ḡO LÉIR INḡIU. ¹ ḡḡUS
 ḡEINEAS ḡÉARLEANMÁINT ḡO BÁS AR AU SLIḡE SEO, ḡÁ
 ḡḡABÁIL, IḡIR FEARAIḡ ḡḡUS MNÁIB, ḡḡUS ḡÁ ḡČAḡAIRČ
 5 CUN LÁMA ḡḡUS ḡÁ ḡCUR I MBRAIḡḡINEAS. ČUḡ UACČARÁN
 NA SAḡART, ḡḡUS NA SEANÓIRÍ, ČEISTIMÉIREAČČ ḡOM

¹ *Supra viii. 3.*

AIR SIN; ¹AGUS FUARAS LEITIREAC̃A UÃTA Aʒ TRIALL AR
 NA BRÁIC̃RIB̃ I N'DAMASCUS, CUN IAD̃ A ČAĎAIR̃T LIOM
 ANSO ʒAB̃ČA ʒO IERÚSALEM I D̃TREÓ ʒO ʒCURFÍ PIONÓS
 ORČA. AC̃ DO ČÁRLA, AGUS MÉ AR AN SLIʒE AGUS Aʒ 6
 TEAC̃T I ʒCÓM̃ʒAR DO D̃AMASCUS, I LÁR AN LAE, ʒUR LAR
 AM ČIMPAL SOLUR IOMARCAČ Ó NEÁM̃; AGUS ʒUR ČUITEAS 7
 ČUN TAILIM̃ AGUS ʒUR AIRÍʒEAS AN ʒUČ ʒÁ RÁĎ LIOM:
 A ŠAUL, A ŠAUL, CAĎ 'N-A ČAOĎ ʒO ĎFUILIR Aʒ ʒÉAR-
 LEANM̃AINT ORM? AGUS D̃'FREAGARAS: CIA H-É ČU, A 8
 ČIʒEARÑA? AGUS D̃UBAIR̃T SÉ LIOM: MISE ÍOSA
 NASAREIT ATÁ AʒAT D̃'Á ʒÉARLEANM̃AINT. AGUS AN 9
 M̃UINÑTIR A BÍ LE M' ČOIR DO ČONNACAD̃AR AN SOLUS, AC̃
 NÍOR AIRÍʒĎAR ʒUČ AN T-É A BÍ Aʒ CAIÑT LIOM.* AGUS 10
 D̃UBART: CAĎ TÁ AʒAM LE D̃ÉANAM̃, A ČIʒEARÑA? AGUS
 D̃UBAIR̃T AN ČIʒEARÑA LIOM: EIRIʒ AGUS IMČIʒ, ISTEAČ
 ʒO D̃AMASCUS, AGUS NEÓSFAR D̃UIT ANSAN I D̃TAOĎ NA
 NEIČ ʒO LÉIR ATÁ AʒAT LE D̃ÉANAM̃. ANSAN, MAR ʒEALL 11
 AR NEART AN TSOLUIR ÚĎ, BÍOS ʒAN RAĎARC AGUS DO RUʒ
 MO ČOMRÁĎAID̃ČE AR LÁIM̃ ORM AGUS ČÁNAʒ ʒO D̃AMAS-
 CUS. AGUS BÍ FEAR D̃ÁR D̃'AINIM ANANÍAS. FEAR ʒO 12
 RAIĎ CREID̃EAM̃AINT AIʒE, I D̃TAOĎ NA D̃LIʒE, Ó N-A RAIĎ
 DE LÚĎÁČAIĎ 'N-A ʒCÓM̃NUIʒE SA N-ÁIT. AGUS ČÁINIʒ 13
 SÉ ČÚʒAM AGUS ŠEÁS̃AIM̃ SE AM FIAĎNAISE AGUS D̃UB-
 AIR̃T SÉ LIOM: A ŠAUL, A B̃RÁČAIR̃, FÉAC̃ SUAS. AGUS
 D̃'FÉAC̃AS-SA AIR-SEAN AN UAIR ČÉAD̃ONA. ANSAN D̃UBAIR̃T 14
 SÉ: DO ČEAP D̃IA ÁR SIÑSEAR ČUSA ROIM̃ RÉ ČUN ʒO
 D̃TUIʒFÁ A ČOIL AGUS ʒO D̃FEIC̃FÁ AN T-AON CEART.
 AGUS ʒO N-AIREÓČFÁ ʒUČ A BÉIL; † ÓIR B̃EID̃ TU AD̃ 15
 F̃INNÉ D̃Ó, I LÁČAIR̃ NA ÑDAOINE ʒO LÉIR, AR NA NEIČIB̃ A
 D̃'AIRÍʒIS AʒUR DO ČONNAIC̃IS. ANOIR CAĎ É AN RÍʒ- 16
 NEAS ʒO ORČ? EIRIʒ AGUS BAISTČEAR ČU AGUS NIʒ
 D̃ÍOČ DO P̃EACAÍ LE ʒLAOĎAC̃ A DINIM. AʒUR NUAIR 17
 A ČÁNAʒ TAR N-AIR ʒO IERÚSALEM DO ČÁRLA ʒO RAĎAS
 SA TEAMPULL Aʒ ʒUIĎE AGUS ʒUR ČUIT TÁM̃-NEÁL AIʒRE

¹Supra ix. 2.

* Ver. 9. "NÍOR AIRÍʒĎAR ʒUČ." .i. NÍOR FÉAD̃AD̃AR NA
 FOCAIL DO ČUISGINT Ó NA ČÉILE BÍOĎ ʒUR AIRÍʒĎAR FUAIM NA
 D̃FOCAL (supra ix. 7).

† Ver. 14. "AN T-AON CEART." .i. ÁR SLÁNUIʒČEOÍR DO
 ČAISBEÁIN É FÉIN DO PÓL. ʒníom̃. ix. 17.

- 18 ORM, AḡUR ḡO BFEACA É AḡUS ḡO NDUḡAIRȚ SÉ LIOM:
 BROSTUIḡ AḡUS IMȚIḡ ḡO LUAT A' IERÚSALEM, ÓIR NÍ
 19 ḡLACFAID SIAD T'FIAḡNUISE ORMSA. AḡUS DUḡARTSA:
 A ḡIḡEARNNA, IS EÓL DÓID 1 ḡO MBÍNNSE Aḡ CUR NA
 NḡAOINE A ḡREID IONAT-SA ISTEAC 1 BPRÍOSÚN AḡUS 'ḡÁ
 20 MBUALAḡ INS NA SINAGÓḡAID; AḡUS NUAIR A BÍ SUIL
 STIOPÁIN T' FÍNNÉ-SE, D'Á DORTAḡ 2 BÍOS-SA LÁITREAC,
 AḡUS BÍOS TOILTĚANAḡ, AḡUS BÍOS Aḡ TABAIRȚ AIRE
 21 DO BRACTAID NA NḡAOINE A BÍ 'ḡÁ MABÚ. AḡUS DUḡ-
 AIRȚ SÉ LIOM: IMȚIḡ LEAT, ÓIR IS Aḡ TRIALL AR NA ḡEIN-
 TID 1 ḡCÉIN A CUIRFEAD-SA TU.
- 22 D'ÉISTEADAR LEIS ḡO DȚÁINIḡ AN FOCAL SAN. ANRAN
 D'ÁRDUÍḡDAR A NḡLÓR AḡUS DUḡRADAR: CUIR AS AN
 23 SAOḡAL A LEITĚID SIN. NÍ CÓIR É BEIT BEÓ. AḡUS
 BÍODAR Aḡ LIÚRIḡ AḡUS Aḡ CAITĚAM A MBALCUIŚ DÓID
 24 AḡUS Aḡ STEALLAḡ NA CRÉ SA N-AER. ANSAN D'ÓRDUIḡ AN
 TRIBIÚN É ḡABAIRȚ ISTEAC SA LONGPORT AḡUS ḡABÁIL DE
 ḡḡIÚIRSÍD AIR, AḡUS É PIANAḡ, CUN ḡO BFAḡAḡ SÉ AMAḡ
 CAḡ É AN CÚIS ḡO RAḡDAR Aḡ LIÚRIḡ MAR SIN 'N-A
 25 CÖINNIḡ. DO CEANGALAḡDAR PÓL LE TÉADAIḡ. ANSAN
 DUḡAIRȚ SÉ LEIS AN DȚAOIREAC CÉAD A BÍ 'N-A ḡEASAM
 1 N'AIĆE: AN BFUL CEADUIḡȚE DȚAOID ḡABÁIL DE ḡḡIÚIR-
 26 RÍD AR FĚAR RÓMÁNAC ḡAN É DȚORAḡ AR DȚÚIS? NUAIR
 A D'AIRIḡ AN TAOISEAC CÉAD AN FOCAL SAN CUIḡ SÉ Aḡ
 TRIALL AR AN DTRIBIÚN AḡUS D'INNIS SÉ DÓ E AḡUS DUḡ-
 AIRȚ RÉ: CAḡ É SEO A MĚASANN TÚ A DĚANAM? FĚAR
 27 RÓMÁNAC ISEAḡ AN DUINE SIN. ANSAN DO ḡÁINIḡ AN
 TRIBIÚN AḡUS DUḡAIRȚ SÉ LEIS: INNIS DOM AN FĚAR
 RÓMÁNAC TU? AḡUS DUḡAIRȚ SEISEAN: ISEAḡ.
- 28 D'FREAGAIR AN TRIBIÚN: DÓIOLAS-SA MÓRÁN AIRḡID AS
 AN BPRÍBLĚID SIN A D'FÁḡAIL. AḡUS DUḡAIRȚ PÓL: DO
 29 RUḡAḡ MISE AMĚLAID. D'IMȚIḡ UAIḡ LÁITREAC NA
 DȚAOINE A BÍ CUN É PIANAḡ. ḡÁINIḡ EAGLA AR AN DTRI-
 BIÚN FĚIN NUAIR A FUIR SÉ ḡUR B'FĚAR RÓMÁNAC É
 AḡUS ḡO RAID SÉ TAR ÉIS É CEANGAL.
- 30 ANSAN, LÁR N-A MÁIREAC AN LAE SIN, BA MĚIAN LEIS A
 D'FÁḡAIL AMAḡ NÍOS CRUINNE CAḡ A BÍ Aḡ NA LÚDAIḡ.

¹Supra viii. 3.²Supra vii. 57.

'Á ċUR 'n-a leit̃, agus do sgaoil sé é, agus d'órduig sé na saḡairt agus an cómairle do teact̃ i bfoċair a céile agus ċuḡ sé pól amac̃ agus ċuir sé os a ḡcóm-air é.

CAIBIDÍOL XXIII.

pól i láċair na cómairle. Deiñ na lúdaig̃ ceilḡ ċun é marbú. CURTAR ḡO CAESARÉA É.

D'féac̃ pól ar an ḡcómairle agus duċairt sé: 1
A feara, a b'ráit̃re, tá mo ḡnó déanta aḡamsa i nḡac̃
deag̃-ċoínsias, i ntaob̃ dé, ḡo n̄tí an iá so in̄iu
aḡainn. Ansan duċairt an t-ár̃o-saḡart, Ananias, 2
leis na daoine a b'í i n'áice é bualaċ̃ sa béal. Duċ- 3
airt pól leis, ámtac̃: buailf̃iċ̃ dia ċura, a f̃ala
*aolta. Tusa ad̃ suiċe ċun breit̃e ċabairt ormsa
do réir na bliḡe, agus, i n-aḡaiċ̃ na bliḡe, a n-órdu-
uig̃eann tú mé bualaċ̃? Agus duċairt na daoine 4
a b'í n-a seasam̃ i n'áice: An aḡ easḡainí ar álro-saḡart
dé aḡaoi? Agus duċairt pól: ní raib̃ 'fios aḡam, 5
a b'ráit̃re, ḡur b'é an t-ár̃o-saḡart é. Óir tá sḡríob̃ta:
1 ná taċair dnoċ-ċainnt̃ d'uaċtarán do daoine.
Ac̃ b'í 'fios aḡ pól ḡur de sna saċdúcinig̃ cuib̃ 6
acu agus ḡur de sna fairisínig̃ an cuib̃ eile, agus
duċairt sé ḡo n-ár̃o: A b'ráit̃re, 2 fairisíneac̃ iseab̃
mise, mac fairisínig̃. Is mar ḡeall ar súil le h-ais-
eirig̃e na marb̃ atáim ar mo ċriail. Nuair a b'í an 7
méib̃ sin ráib̃te aig̃e d'éirig̃ toirmeasḡ iċ̃oir na
fairisínig̃ agus na saċdúcinig̃ agus deineáb̃ b̃á
cuib̃ de'n buib̃in. 3 Óir deir na saċdúcinig̃ ná fuil 8
aiseit̃rig̃e ann, ná ainḡeal, ná spioraib̃. Agus ad̃am-
uig̃iċ̃ na fairisínig̃ ḡac̃ níċ̃ acu. Ansan d'éirig̃ 9
collóib̃ mór. Do preab cuib̃ de sna fairisínig̃ 'n-a
seasam̃ agus bioċar aḡ aig̃neas agus deirib̃is: ní
b'faig̃mib̃ don olc sa buine seo. Má labair spioraib̃
leis, nú ainḡeal, caċ̃ é sin d'aoinne eile sin. Ansan. 10
nuair a b'í an sḡeal 'n-a b'uib̃in ċaorċainn eatarċa

¹ exod. xxii. 28.² phil. iii. 5.³ maic. xxii. 23.

* .i. a buine atá ḡeal lasmuic̃ agus duċ laistig̃.

bí eazál ar an ttribiún go stracfaibís as a céile pól, agus d'órdúig sé do sna saigdiúirí dul síos agus é tógaint uatha agus é tadbairt isteach sa longport.

11 An oíche 'n-a diad san do seasaim an tigearna láim leir agus duibairt re: bí seasamác! Fé mar atá fiaonuise déanta agat ormsa i n-Ierúsalem caitefir fiaonuise déanam orm sa Róim.

12 Ac nuair a táinig an lá táinig rainnt de sna lúdaíg i bfochair a céile agus dearbuidar ná h-íosfaibís bia agus ná h-ólfaibís deoc go dtí go mbeadh pól marb

13 acu. Bí breis agus daicid duine acu ann a cuir an

14 dearbú san orda féin. Ansan tanaid ar triall ar uachtaránaib na sagart agus ar na seanóirib agus duibairt: Tá ceangal fé easgaine curtha againne orainn féin gan don ní do blaise go marbuidmí pól. Anois, d'á brí sin, cuirid-se agus an cóm-airle sgéala ag triall ar an ttribiún agus abraid leis é cur cúgaib, fé mar a beadh eolus éigin níos cruinne uaid 'n-a daob. Táimíne ollam agus sar a sroisid sé sibse beid sé marb againn.

16 Bí mac deirbsear do pól ag éisteacht leis an uisge-fé-tálám. Táinig sé agus cuaid sé irteach sa long-

17 port agus d'innis sé do pól an sgéal. Sglaoid pól cuige duine de sna taoiseadaib céad agus duib-

airt sé leis: beir an buacail seo ag triall ar an ttribiún; tá ní ag le h-innsint dó. Tóg seisean leir é ag triall ar an ttribiún agus duibairt sé: Duibairt an príosúnac, pól, liom an buacail seo tadbairt cúgat mar go bfuil rud ag le ráid leat.

19 Do rug an tribiún ar láim air, agus d'imic sé i leid.

taoid leis agus cuir sé an ceist cuige: Cad é seo

20 atá agat le h-innsint dom? Agus duibairt seisean:

Tá socair ag na lúdaíg ar a iarraid ort pól do cur ag triall orda amáireac, cun na cómairle, mar d'ead go dteastuigeann uatha é ceistiú níos géire

21 ar ní éigin. Ac ná creidse iad. Tá breis agus daicid fear acu ag faire i sceilt air agus tá ceangal fé easgaine*

curtha acu orda féin gan bia d'ite ná

* nú dearbú fé easgaine.

Deoċ a ò'ól zo marbúigib siao é, agus táib siao ollam anois aš feiceam leis an ngeallmáint uait. Do cuir an tribiún uait an buacail agus dubairt 22 sé leis gan a ò'innsint ò'aoinne sur tús sé an méio sin eóluis do féin.

Ansan do ġlaorib sé cuige beirt taoiseaċ céad 23 agus dubairt sé leo: Ollmuigib dá céad saigdiuir, agus deicniubar a's trí fiċib marcaċ, agus dá céad luċt sleaġ, ó'n btrímado h-uair de'n oibce, cun dul zo Caesaréa; agus ollmuigib eacra lompair ar 24 a zcuirfio siao pól cun é breiċ slán aš triall ar féilics an ġobernóir. (Mar bí eagal air zo btoġs- 25 faċ na lúdaig an éigin é agus zo marbócaibis é, agus ansan zo nbeanfí tromaiċeaċt air féin, zo nbearfí zo raib airġeado le fáġail aige as.) Asus do sgríb 26 sé litir agus dubairt sé inti:

"CLAUDIUS LUSIAS cun an ġobernóra ró-uasail, féilics, sláinte. Do ruġ na lúdaig ar 27 an bfeiar so agus bíodar ar tí é ċur cun báis. Do fuaras féin amac sur b'feiar Rómanaċ é agus tánaġ ortā le buiċin airm agus tóġas uaċā é. Ansan teastuig uaim 'fios a beir ašam 28 caċ a bí acu 'ā ċur 'n-a leiċ agus ċuireas i láċair a ġcómairle féin é. Fuaras sur neice éigin 29 a bain le n-a noliġe féin a bí acu 'ā ċur n-a leiċ, agus ná raib don ċoir déanta aige do ċuillfeado bás ná braiġvineas. Ansan do h-innseado dom 30 zo raib ceilġ déanta acu do ašus ċuireas aš triall ortā é, agus dubart leo-san pé níċ a bí acu le ċur 'n-a leiċ, é ċur n-a leiċ do láċair-se. Slán leat."

Ansan do tóġ na saigdiuirí leo pól, fé mar a 31 h-órduiġeado doib, sa n-oibce, zo h-Antipatris, agus amáireaċ a bí cúġainn do leoġadōar do'n marc- 32 sluaġ dul leis agus tánaċadōar féin ċar n-ais zo bti an longport. Cuadōar-san zo Caesaréa agus tūġa- 33 dōar an litir do'n ġobernóir agus ċuireadōar pól 'n-a láċair. Do léiġ sé an litir, ansan ò'fiāfraiġ sé 34 caċ é an ceanntar n-ar b' as é, agus nuair a fuair sé sur b' ó ċilicia é: Éistfeado leat. ar seisean, nuair 35

A ċIOCFAIÒ AN MUINNĊIR AĊÁ Aḡ CUR AḶ LEIĊ. AḡUS
D'ÓRDUIG SÉ É ĊUR FÉ ĊIMEÁḶ I ḡCÚIRT ĤÉRÓIḶ.

CAIBIḶIOL XXIV.

PÓL 'ḡÁ ĊOSAINĊ FÉIN I LÁĊAIR FÉILĊS, AN ḡOḶERNÓIR. AN
CREIḶEAM DÁ MÚINEAḶ AḡE ḶÓ.

- 1 ANRAN, I ḡCIONN CÚIG LÁ, ĊÁINIR UAĊĊARÁN NA SAḡART,
ANANÍAS, ANUAS AḡUR CUIḶ DE SNA SEANÓIRÍḶ, AḡUR
CAINNĊEÓIR DÁR D'AINIM TERTULLUS, AḡUS ĊUAḶDAR I
2,3 { LÁĊAIR AN ḡOḶERNÓRA I ḡCOINNÍḶ PÓIL. DO ḡLAOḶAḶ
PÓL AḡUR ĊROM TERTULLUS AR É ḶAORAḶ: AḶMUIG-
míḶ I ḡCÓMNUÍḡE AḡUS INS ḡAĊ BALL, AḡUS LE BUIḶĊAS
mór, A FÉILĊS OIRḶEIRC, MÉIḶ NA SÍOĊĊÁNA AĊÁ AḡAINN
DE D'ḶARR-SA AḡUS LIACĊ NA NEIĊ AĊÁ D'Á SEÓLAḶ AR
4 LEAS ረÉD' MÓRĊIALL. AĊ, IONUS NÁ CUIRFINN A ĊUILLE
RÍḡNIS ORĊ, IARRAIM ORĊ ÉISTEAĊĊ, DE D'CEANNSAĊĊ, LE
5 BEAḡÁN FOCAL UAINN. FUAARAMAIR AN FEAR SO, I N'ANN-
ḡSIAN, Aḡ DÉANAM ረOISMISḡ AMEASḡ NA N-LÚḶAC ḡO
LÉIR AR FUIḶ AN DORMAIN AḡUS 'N-A ĊEANN AR AN AICME
6 ANNRIANTA RAN, NA NASARÉNAĊ. DO MEAS SÉ AN
ረEAMPALL DO ŠÁNÚ AḡUS DO RUḡAMAIR AIR AḡUS
ĊEAPAMAIR BREIĊ A ĊAḶDAIRT AIR DO RÉIR ÁN NOLIGÉ.
7 AĊ ĊÁINIS LUSIAS, AN ረIBIÚN, AḡUS NEART SLÓḡ AḡE
8 AḡUS ḶAIN SÉ AS ÁR LÁMAIḶ É. AḡUR D'ÓRDUIG SÉ AN
MUINNĊIR A BÍ Aḡ CUR 'N-A LEIĊ DO ĊEAĊĊ AḶ LÁĊAIR-SE,
AḡUS FÉAḶFAIR FÉIN A D'FÁḡAIL UAIḶ, AḶ ḶREIḶEAM,
EÓLUS AR NA NEIḶIḶ REO ḡO LÉIR AĊÁ AḡAINNE Á ĊUR N-A
9 LEIĊ. ANSAN D'AOረCUIḡ NA LÚḶAÍḡ MAR AN ḡCÉAḶNA
AḡUS DUḶRAḶDAR ḡO RAIḶ SAN AMLAIḶ.

- 10 ANSAN D'FREAḡAIR PÓL, (ÓIR DO ḶAḡAIR AN ḡOḶER-
NÓIR CUIḡE LAḶDAIRT):

Ó 'S EÓL DOM ḡO ḶFUILIR-SE AḶ ḶREIḶEAM AR AN NÁIS-
IÚN SO LE FADÁ 'ḶLIANTAḶ IS MÓIḶE SIN IS FOMN LIOM
11 SÁSAM A ĊAḶDAIRT AM ĊAOḶ FÉIN. IS FÉIḶIR DUIT A
D'FÁḡAIL AMAĊ NÁ FUIL AĊ DÁ LÁ ḶÉAḡ Ó ĊUAR ḡO IERÚ-
12 SALEM ĊUN AḶARĊA ḶÉANAM, AḡUS NÍ ḶFUARAḶDAR ME

AŽ AŽNEAS LE H-AOINNE SA TEAMSULL, 'NÁ AŽ CRUINNIÚ
 NA NĐAOINE, INS NA SINAŽOŽAIB, NÁ AR FUIO NA CAČ-
 ARAČ; AŽUS NÍL AR A ŽCUMAS A ČAISBEÁINT ĐUIT-SE ŽUR 13
 FÍOR UA NEIČE ATÁ ACU 'A ČUR AM LEIČ. AĐMÚŽIM 14
 AN MÉIO SEO ĐUIC, ÁMČAČ, I ĐTAOB NÁ SLÍŽE SEO AR A
 ĐTUŽAIB SIAĐ EIRICEAČT, SIN MAR A ĐEINIMSE SEIRBÍS
 ĐO'N AČAIR AŽUS ĐO M'ĐIA, ÓIR CREIDIM ŽAČ UILE NÍO
 ATÁ SŽRÍOBČA SA ĐLIŽE AŽUS IN SNA FÁIĐIB, ŽO ĐFUIL 15
 MO MAINIŽIN AŽAM AS ĐIA, FÉ MAR ATÁ ACU SO FÉIN, ŽO
 ĐTIOCFAIĐ AISEIRIŽE NA NĐEAŽ-ĐAOINE AŽUS NA NĐROČ-
 ĐAOINE. ČÁIM FÉIN AŽ ĐÉANAM MO ĐÍČILL AIR SEO, MO 16
 ČOÍNSIAS A ČIMEÁĐ ŽLAN I ŽCÓMNUIŽE ČUN ĐÉ AŽUS
 ČUN ĐAOINE. ĐO ČÁNAŽ TAR ÉIS MÓRÁN BLIAN ČUN 17
 ĐÉARCA ĐÉANAM AR MO ĐAOINE FÉIN AŽUS ČUN OPRÁ-
 LAČ A ĐÉANAM AŽUS ČUN MÓIO A ČÓMLÍONAĐ. ¹ SA 18
 N-OB AIR SIN ISEAĐ ĐO FUARADAR ME AM ŽLANAĐ SA
 TEAMPULL, AŽUS NÍ LE SLUAŽ NÁ LE COLLÓIO, AČ RAINNT 19
 LÚĐAČ* Ó ÁSIA,—AŽUS BÍ SÉ CEART IAD SAN A ČAĐAIRT
 ANSO AĐ LÁČAIR AŽUS LEOŽAINT ĐÓIO NEIČE ČUR AM LEIČ
 MÁ BÍ AON RUĐ AM ČOINNIĐ ACU. NÚ AĐRAIĐÍS SEO 20
 FÉIN É, MÁ FUARADAR AON ČIONNTAČT IONAM NUAIR A
 BÍOS AM ŠEASAM I LÁČAIR NA CÓMAIRLE, AČ AN T-AON 21
 FOCAL AMÁIN ÚO A LAĐRAS AMAČ AŽUS ME AM ŠEASAM
 EATARČA: ² IS I ĐTAOB AISEIRIŽE NA MARĐ ATÁ BREIČ
 AŽAIBSE 'Á ČAĐAIRT ORMSA INĐIU.

ANSAN ĐO ČUIR FÉILICS AR CÁIRĐE IAD, ÓIR ĐO ČUIŽ 22
 SÉ ŽO ČNUINN I ĐTAOB NA SLÍŽE SIN AŽUS ĐUĐAIRT SÉ:
 NUAIR A ČTIOCFAIĐ LUSIAS, AN TRIBIÚN, ANUAS ÉISTFEAD LIB.
 AŽUS ĐÓRĐUIŽ SÉ ĐO'N TAÓISEAČ CÉAD EISEAN ĐO 23
 ČIMEÁĐ AŽUS RUAIMNEAS A ČAĐAIRT ĐÓ AŽUS ŽAN AOINNE
 Đ'Á MUINNTIR A ČOSŽ AR FRIČÁLAM A ĐÉANAM AIR.

ANSAN, TAR ÉIS SUIM LAEČANTA, ČÁINIŽ FÉILICS AŽUS A 24
 ĐEAN, ĐRÚSILLA,—LÚĐAČ AĐ EAĐ Í,—AŽUS ŽLAOIĐ SÉ ČUIŽE
 PÓL AŽUS Đ'ÉIST SÉ LE TUAIRISŽ UAIĐ AR AN ŽCREIĐEAM
 ATÁ I N-ÍOSA CRÍOST. AŽUS BÍ SÉ AŽ LÉIRIÚ ĐÓ AR 25
 ČEART AŽUS AR ŽEAMNNAIĐEAČT, AŽUS AR AN MĐREIČ-
 EAMANTAS ATÁ LE TEAČT, AŽUS ČÁINIŽ CRÍČEAGLA AR
 FÉILICS AŽUS ĐUĐAIRT SÉ: IMČIŽ ANOIS, AČ NUAIR A

* .i. ĐO LAĐAIR AM ČOINNIĐ.

¹ Supra xxi. 26.

² Supra xxiii. 6.

- 26 b'eir caoi ašam cuirfeadh fíos ort. Sa n-am scéadhna
 b'í sé aš brač air go dtabairfadh póil rainnt airšio dó,
 agus uime sin cuir sé fíos go minic air agus d'ein sé
 cainnt leis.
- 27 Ac d'imčis d'á blain, agus t'áinis portius féstus
 i n-ineadh féilics. Agus mar sásam ar na lúdaíš
 d'fás féilics póil sa príosún.

CAIBIDÍOL XXV.

CAESAR d'á šairm aš póil. Is áil le h-Ašrippa, an Rí,
 eirteacht leis.

- 1 Trí iá tar éis teacht d' féstus sa ceannatar cuaidh
 2 sé suas ó Caesaréa go Ierúsalem. Agus t'áinis
 uačtaráin na sašart agus uaisle na nlúdač aš triall
 air i gcoinnibh póil agus bíodhar a d'iarraidh ačainíže
 3 air, a d'iarraidh go mbeadh sé fábramail dóibh 'n-a
 coinnibh, go n-óródach sé é tadbairt go Ierúsalem,
 agus b'í ceilš déanta acu cun go marbódachís é ar
 4 an slize. Ac duhdairt féstus go sciméadhfí póil i
 gCaesaréa agus go mbeadh sé féin aš dul ann go luach.
 5 Agus, ar seisean, na daoine ar búr meas-sa atá
 ábalta air, téidís síos i n-aonfeacht liom agus má
 tá coir déanta aš an nduine cuiridís 'n-a leit í.
- 6 Níor fan sé 'n-a meas ac očt lá nú deic lá 'n-a
 d'iaidh san, agus cuaidh sé síos go Caesaréa agus an lá
 n-a d'iaidh san do šuidh sé sa tribúnal agus d'órduiž sé
 7 póil a tadbairt 'n-a láchair. Do tugađ, agus do šeasaim
 'n-a čimpal na daoine t'áinis anuas o Ierúsalem, agus
 cuireadh a lán neit tromd'n-a leit, ac níor féadadh
 8 iad a deimniú, mar d'ein póil iad do fheadairt: ní'l
 coir déanta ašam i n-ašaidh d'liže na nlúdač, ná i
 9 n-ašaidh an teampuill, ná i n-ašaidh Caesar. Ba mian
 le féstus, ám, comaoine čur ar na lúdaíš agus
 duhdairt sé, aš fheadairt póil: an maic leat dul
 suas go Ierúsalem agus go dtabairfí breit ort ansan
 am láchair-se, i dtaobh na neit seo? Annsan duhdairt
 10 póil: Táim am šeasam aš tribúnal Caesar. Is

ann is ceart breĩt do b̃reĩt orm. ní'l coir d̃eanta
i n-aḡaĩo na ñl̃uac̃ aḡam, mar is eól d̃uit-se go d̃ian-
m̃aĩt. Má tá coir d̃eanta aḡam, ná don ní̃o do 11
t̃uillfead̃ b̃ás, ní'l don c̃ur i ḡcoinnib̃ an b̃áis aḡam; ac̃
mura b̃fuil don ní̃o am̃laĩo, de sna neitib̃ seo atá
acu á c̃ur am̃ leĩt. ní'l ar c̃umas don d̃uine me t̃ab̃-
airt suas d̃óib̃. ḡairmim Caesar. Ansan do lab̃air 12
f̃estus leis an ḡcómairle, aḡus d̃'f̃reagair sé: do
ḡairmis Caesar; go Caesar a raḡair.

Aḡus nuair a b̃í rainnt laetanta cur̃ta d̃óib̃ acu 13
cuaĩo aḡrippa, an rí, aḡus bernicé, síos go Caesaréa,
aḡ f̃áiltiú roim̃ f̃estus. D̃einead̃ar riḡneas ann 14
ar fead̃ mórán laetanta aḡus d̃innis f̃estus do'n
rí i d̃taob̃ p̃óil: fear, ar seisean, a d̃'f̃ás f̃éilics
anso 'n-a p̃riosúnac̃, aḡus nuair a b̃íos i nlerúsalem 15
t̃áinig uac̃taráin aḡus seanóirí na ñl̃uac̃ c̃uḡam
ḡá iarraĩo orm é d̃aorão c̃un b̃áis. Dub̃art leó 16
nác̃ é b̃eas na Rómánac̃ don d̃uine d̃aorão c̃un b̃áis
ḡan lũct a c̃ionntuig̃te t̃ab̃airt os a c̃ómair aḡus
caoi t̃ab̃art d̃ó ar é f̃éin do c̃osaint aḡus ar é f̃éin
do ḡlanão ar na coir̃te. Ac̃ do t̃ánaad̃ar anso láit̃- 17
reac̃, aḡus amáireac̃ a b̃í c̃uḡainn do súideas sa
tribiúnal aḡus d̃'ord̃uig̃eas an fear a t̃ab̃airt am̃
látair. Ansan d̃'eirig̃ na c̃ionntuig̃teóirí ac̃ níor 18
c̃uiread̃ar don rũo 'n-a leĩt n-ar f̃eadãs don d̃roc̃-
ní̃o d̃'feis̃int ann. Ac̃ b̃í ceisteaña éigin acu 'n-a 19
coinnib̃ a b̃ain le pé d̃eismireac̃t creid̃im atá acu
f̃éin, aḡus i d̃taob̃ íosa éigin a fuair b̃ás aḡus go
raib̃ p̃ól 'ḡá rá̃o é b̃eit̃ b̃eó. Níor m̃aĩt liom 20
f̃éin don b̃aint a b̃eit̃ aḡam le ní̃o de'n tsóro san
aḡus d̃'fiap̃raig̃eas de ar m̃aĩt leis dul go lerú-
salem c̃un go d̃taab̃arf̃í breĩt air ins na neitib̃ sin.
Ac̃ do d̃ein p̃ól ḡairm, go ḡcimeáarf̃í é c̃un go n-aireó- 21
c̃ad̃o Augustus a cúis, aḡus d̃'ord̃uig̃eas é c̃imeá̃o
go ḡcuirfead̃ aḡ triall ar Caesar é.

Ansan dub̃airt aḡrippa le f̃estus: ba m̃aĩt liom 22
f̃éin, leis, an fear san do c̃loisint. Cloisfir amáir-
eac̃ é, ar seisean.

Amáireac̃ a b̃í c̃uḡainn t̃áinig aḡrippa aḡus ber- 23
nicé aḡus leat̃ad̃ mór fũta, aḡus cuad̃ar isteac̃ sa

halla éisteachta, iad féin agus na tribiúin agus
 maite móra na caithreacha, agus d'órdúigh Féstus pól
 24 a tábairt 'n-a lachair. Ansan duibairt Féstus: Á rí
 Agrippa agus a feara uile atá againn anso, cionn
 sibh an duine sin. Nuair a bíos i nIerúsalem tainis
 an pobul Iúdaic go léir cúigimh 'sá iarraibh orm agus
 'sá ráibh i nGuthanaibh árda nár ceart é beith beó a
 25 tuille. Ac níor féadadh féin a d'fheisgint go raibh
 don ruibh déanta aige do thuilleadh bás. Ac do gairm
 sé féin Augustus agus tá socair again ar do cur chuige.
 26 Níl don níbh cruinn again, ámh, le sgrí 'n-a tábairt a
 triall ar mo tigherna. Uime sin do tugas anso
 cúigibh-se é, agus cúigat-sa go mór mór, a rí Agrippa,
 go gceisteócaibh sibh é agus go mbeadh ruibh again a
 27 sgrífinn. Óir measaim gur obair mí-réasúnta cime
 cur uaim agus gan a d'innsint caib 'tá 'n-a coinnibh.

CAIBIDÍOL XXVI.

Cúntas as pól 'sá tábairt d' Agrippa ar a beatha, ar conus
 a h-impireacht chun an creidimh é, agus ar an obair a bhí le
 déanamh aige.

- 1 Ansan duibairt Agrippa le pól: Tá ceadh cainnte ar
 do son féin agat. Do sín pól a lámh agus crom sé
 ar a sgeal a d'innsint.
- 2 Is maith an baird orm, dar liom, a rí Agrippa, gur
 ad lachair-se atá orm me féin a chosaint inbhu ar na
 3 neitibh seo go léir atá as na Iúdaigh 'á cur am leith, go
 mór mór, toisg eolus a beith agat ar na nósait agus
 ar na ceisteanait atá ameach na n-Iúdaic. Uime
 sin iarraim ort éisteacht go foirneadh liom.
- 4 Tá aithne as na Iúdaigh go léir ar an sahas beatha
 chaiteas ó m'óige, óir is ameach mo náisiúin féin
 5 i nIerúsalem a chaiteas í. Tá fios acu, (sá mba
 maith leo é d'innsint i bhfadnuise), gur maireas, do
 réir na h-aicme is deimhneacht i n-ár gcreideamh,
 6 am fairisíneach. Agus tá breith 'á tábairt orm anois
 mar gheall ar an mainigin atá again as an ngeallam-

AINC A ČUŻ DĪA D'ÁR N-AICREACAIŲ, AN ŽEALLAMAINC 7
 SIN ŻO BFUL AN DÁ ČREIŲ DĒAS AŻAINN, ATÁ ANN, AŻ
 DĒANAM RĒIR DĒ DO LÓ AŻUS D'OIOČE, AŻ BRAČ AR Í
 D'FAŻÁIL. ISÍ AN MAINIŽIN SIN ATÁ AŻ NA LÚDÁIŽ 'Á ČUR
 AM LEIČ-SE, A RÍ. CAD 'N-A ČAOŲ NÁC FĒIRIR, DAR 8
 LIŲSE, A ČREIDĒAMAINC ŻO N-AICĒEOŲANN DĪA NA MAIRŲ?

BÍ SÉ BUAILTE ISTEAC AM AISNE-SE FĒIN ŻO RAIŲ 9
 CEANŻAILTE ORM MÓRÁN NEIČE DĒANAM I ŻCOINNIŲ ANIME
 ÍOSA NASAREIT. ¹ AŻUS DO DĒINEAS, I NLERÚSALEM. 10
 ČUIREAS MÓRÁN DAOINE NAOMČA ISTEAC I BPRÍOSÚNAIŲ.
 FUARAS ÚŻDARÁS Ó UACĒARÁNALŲ NÁ SAŻART AŻUS NUAIR
 A BÍDÍS (NA NAOIM) LE CUR ČUN BÁIS IS MISE ČUŻDŲ
 AN T-ÓRŲÚ LIOM ČUIŽE. AŻUS INS NA SINAZÓŻAIŲ 11
 ŻO LĒIR BÍNŲ ŻO MLNIC AŻ CUR PIONÓIS ORČA, AŻUS
 ČUIRINN FIAČAIŲ ORČA DIAMASLAŲ DĒANAM, AŻUS DO
 MÉADUIŽEADŲ MO BUILE 'N-A ŻCOINNIŲ I DĒREÓ ŻO MBÍNŲ
 'ŻÁ NŻÉARLEANMAINC ISTEAC INS NA CAČARAČAIŲ LASACĒA
 FĒIN.

² AŻUS BÍOS AŻ DUL ŻO DAMASCUS AR AN INNTINN 12
 SIN AŻUS ÚŻDARÁS AŻUS CEAD AŻAM Ó UACĒARÁNAIŲ NA
 SAŻART, AŻUS, A RÍ, DO ČONNAC AR AN SLIŽE I LÁR AN 13
 LAE, AŻ ČAIČNEAM AM ČÍMPAL AŻUS ČÍMPAL AR NA DAOINE
 A BÍ LE M'ČOIS, SOLAS AS NA FLAČAIS AŻUS É NÍOS TREISE
 NÁ SOLUS NA ŻRĒINE. AŻUS ČUIČEAMAIR ŻO LĒIR ČUN 14
 ČAILIM, AŻUS D'AIRIŽEAS-SA AN ŽUČ AŻ LABAIRT LIOM SA
 ČEANŻAIN EADĒRA: A ŠAUL, A ŠAUL, CAD ČUIŽE DUIT
 BEIČ 'AM ŽÉARLEANMAINC? IS DEACAIR DUIT BEIČ AŻ
 SPEACUÍOL I N-AŻAIŲ AN PRIOCAIRE.

AŻUS DUBART-SA: CIA H-É ČU, A ČIŽEARNÁ? AŻUS 15
 DUBAIRT AN ČIŽEARNÁ: MISE ÍOSA ATÁ AŻAT D'Á ŽÉAR-
 LEANMAINC. AC EIRIŽ AŻUS SEASAIM AR DO ČOSAIB, 16
 ÓIR IS ČUIŽE ČAISBEÁNAS ME FĒIN DUIT ČUN ŻO NĒÉAN-
 FAINN DÍOT SEIRBÍSEAC AŻUS FÍNNE AR NA NEIČIŲ A ČONN-
 AICÍS AŻUS AR NA NEIČIŲ 'NA BFEICFIR ME, 'ŻAT ČADAIRT 17
 SAOR Ó'N BPGBUL AŻUS ÓS NA ŽEINTE NA BFULIM 'AD
 ČUR ČÚČA ANOIS, ČUN A SÚL A OSŻAILT DÓIB IONUS ŻO 18
 N-IOMPÓČAIŲÍS Ó'N NDOINČEACĒ ČUN AN TSOLUIS AŻUS
 Ó ČÓMACĒ ŠÁČAIN ČUN DĒ, IONUS ŻO BFAIŽDÍS MAIČ-

¹ Supra viii. 3.

² Supra ix. 2.

eamnačas peacaí agus ineað amearḡ naom̃ trío an ḡcreideam atá ionamsa.

- 19 Dá b́ríg sin, a rí Agrippa, níor tḡḡas-sa diúlta
 20 do'n saðarc ó neam̃, ¹Ac do c̃raoḃḡḡaoileas é,
 do'n muinntir atá i nDamasCUS ar dtúis, agus
 i nIerúsalem, agus i ḡcríc lúdaea ar fad, agus do
 sna ḡeintib̃ ionus ḡo nḡeanfaiḃís aicrígē agus ḡo
 n-iompócaib̃ís ar dia, aḡ d́eanaḡ dionḡabála na
 21 h-aicrígē d'oibreadaib̃. Mar ḡeall air sin iseað
²do ruḡ na lúdaíg orm nuair bíos sa teampull agus
 22 measaðar me marbú. Ac do cábruiḡ conḡnam̃ d́e
 liom agus táim am seasaḡ ḡo dtí an lá inḡiu, aḡ
 d́eanaḡ fiaḃnuise do beaḡ a's do mór, ḡan aon ruð
 do ráo larmuiḡ de sna neitib̃ adubairt na fáide a
 23 bí le teact agus maois, ḡo nḡeanfad̃ Críost fulaḡ
 agus ḡur b́e an céad duine é d'eireócað ós na mairb̃
 agus do noctfad̃ an solus do'n pobul agus do sna
 ḡeintib̃.

- 24 Le linn na cainnte sin do ráo d́o agus é ḡá cosaint
 féin dubairt f́estus do ḡuḡ ár̃o: As do meadbair
 ataoi, a pól. Tá iomað léḡinn 'ad̃ comáint as do
 25 meadbair. Nílim as mo meadbair, a f́estuis oirḡeirc.
 26 Táim aḡ innsint na f́irinne ḡan b́aois. Tá eolus ar
 na neitib̃ seo aḡ an rí atá aḡ éisteaḡ le m'cainnt ḡan
 ḡáḡ; óir ní measaim ḡun féid̃ir aon níð acu beit̃ las-
 muiḡ d́a eolus. Ní h-i ḡcúinne a d́eineað aon níð
 27 acu. An ḡcreideann tú na fáide, a rí Agrippa?
 28 Tá 'f́ios aḡam ḡo ḡcreideann tú. Ansan dubairt
 Agrippa le pól: Is beaḡ ná ḡo n-aicrígēann tú orm
 29 iompáil am Críostaíde. Agus dubairt pól: ḡo
 dtuḡaio dia d́om, 'n-a beaḡ a's 'n-a mór, ní h-amáin
 tusa ac̃ ḡac̃ a b́fuil de d́aoiniḃ anso aḡ éisteaḡ liom
 d'iompáil ar an ḡcuma san agus iað a beit̃ mar me
 féin, ac̃ ḡan na slabraí seo beit̃ or̃ca.

- 30 Ansan d'eiriḡ an rí agus an ḡoḃernóir agus ber-
 nícé agus a raib̃ 'n-a suiḃe 'n-a b́foḡair. Agus
 d'imcígḡar i leit̃ taob̃ agus bíod̃ar aḡ cainnt, agus
 dubrad̃ar: Níl aon ruð d́eanta aḡ an nḡuine sin a

¹Supra ix. 20.

²Supra xxi. 31.

čuilŕeabò bās nā braiḡvineas dó. Agus dubairt 32
 Agrippa le Féscus: D'féadofí an duine sin do leoḡ-
 aint cún siúbail mura mbeabò ŕur ḡairm sé Caesar.

CAIBIDÍOL XXVII.

CURTAR pól ar bórb luinge cún dul sa Róim. A čaisteal
 agus a longbriŕe.

Ansan, do socaruiḡeabò ar dól ar uisḡe go dčí 1
 an eadail agus ar pól agus na príosúnaiḡ eile čab-
 airt ar lám do čaoiseac céab dár b'ainim Iúlius,
 de buíobin Augustuis, ¹Agus čuamair ar bórb luinge 2
 adrumétiḡe, cún go seólfaimís fan čiumais tráḡa
 na h-Ásia, agus čóḡamair ár seóltā. Agus d'fán
 i n-ár bfočair Aristarcus an Macedonač, ó Tessa-
 loníca.

Čánamair an lá 'n-a dīaiò san go Sídon. Agus bí 3
 Iúlius ceannsa le pól agus do leoḡ sé dó dul cún
 a čáirde agus aire čabairt dó féin. Ansan d'fáḡa- 4
 mair an áit sin agus seólamair ar sḡac Čúpruis mar
 bí an ḡaoč i n-ár ḡcoinnib. Agus seólamair tré 5
 faraḡe Čilicia agus pampilia, agus čánamair go dčí
 lustra, atá i lucia, do fuair an čaoiseac céab, sa 6
 n-áic sin, long Alecsandríneac a bí aḡ dul san-eadail
 agus čuir sé uirči sinn.

Ansan bíomair aḡ ḡluaiseacč go ríḡin ar feac 7
 mórán laečanta čeač ac ar aḡaiò Čniouis, mar
 bí an ḡaoč 'ḡár ḡcosḡ, agus seólamair i ḡcómgar do
 Čréta, lám lé Salmóné. Do seolamair čar an áit 8
 sin, agus ba dēacair é, agus čánamair go dčí áit ar
 a dčusčí dēaḡčuantā, i n-aice le cačair čalassa.

Ansan bí mórán aimsire caičte agus bí čaisdeal 9
 faraḡe čontabartac mar bí aimsir an črosḡaiò
 imiḡte, agus bí pól aḡ čabairt cómairle a leasa
 dōib, 'ḡā ráò leó: A feara, čim go bfuil tráčč na 10
 faraḡe aḡ čusnú ar beič ana-díobálač agus ana-
 čontabartac, ní h-amáin do'n luing agus do'n méio

- 11 ualaig atá inti ac' b'ár n-anam féin cóim maic. Ac' ba mó an tsuim a cuir an taoiseac céad i ngiolla na luinge agus i máigistir na luinge 'ná i scainnt póil.
- 12 Agus toisg gan an cuan san a beic oireamnac go maic cun an geimriob a caiteam ann do cóimairlig an cuib ba mó bíob imteact as agus féacaint an bfeadfaibis dul agus an geimreab caiteam i bfoenicé, cuan de cuantailb Créta atá as féacaint siar ó beas agus siar ó cuib.
- 13 Do séir an gaoic anbeas bóib agus measadur go raib gac níob ar a bcoil acu agus gluaiseadur ó
- 14 Assan agus fan ciuimais trága Créta. Ac' go luac 'n-a bíob san b'eirig n-a coinnib go stoirmeamail
- 15 an gaoic ar a btegtar euroacuilo. Do sguabab cun siubail an long mar níor féad sí cur i scoinnib na gaoice, agus do sgaoileab leis an ngaoic sinn.
- 16 Do comáineab isteaic sinn fé sgac oileáin b'ar b'ainim Caubá, agus is ar éigin féadamair an báob do cógaint
- 17 cúgaint; Do cógadur é agus beineadur úsáib de cabarċailb agus cuireadur fúnsaí féin luing; agus le h-eagla go bteitibis isteaic sa beó-gainim do leagadur na seolta, agus bíobur as imteact ar an
- 18 gcuma san. An lá 'n-a bíob san beineadur caiteam amac, óir bíomair gár suaċab go ró-mór leis
- 19 an stoirm. Agus an trímab lá do caiteadur amac
- 20 le n-a lámab féin gléas na luinge. Ansan bíomair mórán laetanta gan grian na réiltín a b'feisgint, agus stoim náir beas as bagairt orainn, i btreó go raib gac súil le n-ár bteact slán imigic.
- 21 Agus ansan, tar éis iab a beic abfab gan bia caiteam, do seasaim póil eatarċa agus dubairt sé: A feara, is mairg náir glacaob mo cóimairle-se agus gan imteact ó Créta, agus dul ó'n nobáil seo
- 22 agus ó'n scailleamaint seo. Agus anois iarraim oraib misneac a beic agab. Ní caillfar don duine
- 23 agab, ac' an long amáin. Óir do seasaim taoib liom anoc' aingeal Dé, n-ar leis mise agus dá ndeim
- 24 seirbis, agus dubairt sé: Ná bíob eagla ort, a póil. Ní foláir duic seasaim i láċair Caesair; agus féac, gac a bfuil de daoine ar don luing leat táib siab

bronñta aḡ ḡia or̃č̃sa. ḡ'á ḡr̃íḡ sin ḡlacaiḡ mis- 25
neac̃, a f̃eara; óir creid̃im-se ó ḡia, f̃é mar a ḡub̃raḡ
liom, ḡur mar sin a ḡeir̃. Ac̃ ní foláir ḡúinn ḡul 26
isteac̃ ar oileán áir̃iḡe.

Ac̃ nuair a ḡáinig an ceat̃rm̃aḡ oir̃ce ḡéaḡ orainn 27
aḡus sinn aḡ im̃teac̃t sa n ad̃ria tímpal an mead̃on
oir̃ce, meas na máir̃néal̃aiḡ ḡo ḡfeac̃ad̃ar tír éigin.
ḡo leoḡad̃ar síos an luaḡ aḡus fuar̃ad̃ar f̃ice f̃eáḡ 28
ar ḡoir̃neas, aḡus nuair a ḡruir̃ead̃ar tamall beaḡ
ó'n áit sin fuar̃ad̃ar cúis f̃eáḡ ḡéaḡ. ḡí ead̃al or̃č̃a 29
ḡo raiḡm̃is i n-áit ḡar̃b̃ aḡus cúiread̃ar amac̃ ceit̃re
h-ancair̃í ó'n stiúir, aḡus b'é b'f̃ad̃a leo ḡo mbeaḡ
sé 'n-a lá. Ansan ḡo meas na máir̃néal̃aiḡ teit̃e as 30
an luinḡ. ḡo leoḡad̃ar síos an báḡ, mar ḡ'ead̃ ḡur
ḡeas̃t̃uiḡ uad̃a ancair̃í c̃ur amac̃ ó ḡusaḡ na luinḡe.
Ac̃ ḡub̃air̃t pól leis an ḡtaoiseac̃ céad̃ aḡus leis 31
na f̃ir arm̃č̃a: mura ḡf̃anaḡ siad̃ san sa luinḡ ní
f̃éir̃ir ḡaoib̃-se ḡul slán. Ansan ḡo ḡearr na saiḡ- 32
ḡiúir̃í t̃éad̃a an ḡáir̃ aḡus ḡo leoḡad̃ar ḡó tuit̃im
sa n-uisḡe.

Aḡus nuair a ḡus̃nuiḡ an solus ar ḡeac̃t ḡ'iarr 33
pól or̃č̃a ḡo léir bia c̃ait̃eam, aḡus ḡub̃air̃t sé: Siḡé
an ceat̃rm̃aḡ lá ḡéaḡ aḡaiḡ aḡ f̃eit̃eam̃ aḡus sib̃ i nḡúr
ḡt̃roḡad̃, ḡan aon níḡ a ḡóḡaint. ḡ'á ḡr̃íḡ sin 34
larr̃aim oraiḡ anois bia ḡo c̃ait̃eam̃ ar son búir̃
sláinte, óir ní cail̃f̃ar oiread̃ aḡus r̃uib̃e ḡruaig̃e
ḡe c̃eann aon ḡuine aḡaiḡ. Nuair a ḡi an méir̃ sin 35
ráir̃te aig̃e ḡo ḡóḡ se arán aḡus ḡaiḡ se buir̃c̃as le
ḡia os a ḡcóm̃air̃ ḡo léir, aḡus ḡris sé an t-arán
aḡus c̃rom̃ sé ar it̃e. Ansan ḡáinig suaim̃neas 36
aig̃ne or̃č̃a ḡo léir aḡus ḡóḡad̃ar an bia. ḡá céad̃ 37
ḡuine aḡus sé ḡuine ḡéaḡ a's t̃rí f̃ic̃ir̃ aḡainn isead̃
a ḡí sa luinḡ ar f̃ad̃. Nuair a ḡí a nḡócin bíḡ it̃e 38
acu c̃ait̃ead̃ar an c̃ruir̃neac̃t amac̃ sa ḡf̃araig̃e c̃un na
luinḡe ḡ'éad̃t̃rom̃ú.

Ansan, nuair a ḡí sé 'n-a lá, níos aic̃niḡad̃ar an tír, 39
ac̃ ḡuḡad̃ar f̃é nḡeara ḡléin 'na raiḡ t̃raíḡ int̃i aḡus
c̃eap̃ad̃ar, ḡ'á mb' f̃éir̃ir é, ḡo sáḡf̃air̃ois an long
isteac̃ int̃i. Ansan ḡo ḡóḡad̃ar na h-ancair̃í aḡus 40
ḡo ḡḡur̃ad̃ar na stiúireana aḡus ḡ'ár̃ḡuiḡas an

- seól mór cun na gaoithe agus do ghluaiseadhar leis an bfaraise, ac do stiúruighdar í fé uéin na trága.
- 41 Do cuiteamair isteach i n-áit a bí idir dá faraise agus do buaileadh an long uim éalaí i dtreo go raib a tusaí daingean agus gur b'ris neart na faraise a deire.
- 42 Ansan do meas na saighdiúirí na príosúnaigh a cur cun báis le h-eagla go snámfaid cuib acu agus go
- 43 n-imteodáidís. Ac ní leogfaid an taoiseach céad uóib é, mar teastuigh uaid pól do breic saor, agus u'orruigh sé do'n muinntin go raib snám acu iad féin do caiteam amac ar dtuais agus iad féin a sábháil
- 44 agus dul i dtír. Agus do rugadh an cuib eile amac, cuib acu ar cláraid agus cuib acu ar neid a bain leis an luings. Agus mar sin do éarla go nbeagaid gac duine acu beó amac ar an dtalam tirim.

CAIBIDÍOL XXVIII.

pól i Melita ar feadh trí mí. A éa steal airís ar an bfaraise. A éacht cun na Róma. A cómráid leis na Iúdaigh a bí sa cácair.

- 1 Agus ansan nuair a bíomair tar éis dul slán fuaramair amac gur Melita a tugad ar an oileán. Do
- 2 ghlac na daoine iasachta san go ceannsa sinn. Do lasadhar teine agus cuireadhar compóid orainn, mar
- 3 bí fearctainn as éacht agus bí fuacht ann. Ansan bí pól tar éir rainnt admaid érin do bailiú agus do cur ar an dtéine, agus do léim adair nime, as teite ón
- 4 dtéas, agus do rug sí ar lámh air. Nuair a connaic na daoine iasachta an píast ar sile as a lámh duibradhar le n-a céile: Is amlaid a maid sé duine agus bíod go dtáinig sé saos ón bfaraise ní leogtar beó ón
- 5 n'ioltas é. Ansan do éroí seisean an píast isteach
- 6 sa téine agus ní raib don díobáil déanta uó. Ac measadhar go dtusnóid sé ar ad agus go dtuitfeadh sé marb gan moill. Bíodhar as feiteam leis rin, ac nuair a connacadhar ná raib don níod as imteacht air u'adaruighdar a n-aighe agus duibradhar gur dia éigin é.

SA n-áit sin iseað bí talam̃ an fíR a bí n-a ceann 7
 AR an oileán. Publius ab anim dó. Do ḡlac sé sinn
 agus cuir sé cóir orainn go fial ar feað trí lá.
 agus do éarla go raib̃ aṡain p̃ubliuis 'n-a luige le 8
 h-éascrúas agus le teinneas cuirp. Cuaið pól
 isteaç aḡ triall air agus ðein sé ḡiðe ar a son agus
 cuir sé a lám̃a air agus do leigis sé é. Ansan, ḡač 9
 a raib̃ de ðaoine ar an oileán go raib̃ ḡearánta or̃ta
 éanaðar agus do leigiseað iad. agus tusaðar 10
 onóir mór dúinn, agus nuair a bíomair cun dul ar
 luing tusaðar dúinn na neite a beað ríactanaç dúinn.

TAR éis trí mí do ḡluaireamair, ar luing Alec- 11
 sandríniḡ a bí tar éir an ḡeímrið a caiteam̃ aḡ an
 oileán. agus na castóirí an suaṡantas a bí uir̃ti.
 agus éanamair go suracúsa agus o'fanamair trí 12
 lá ann. Ó'n áit sin do seólamair tímpal fan ua tíre 13
 agus éanamair go d̃tí Régium, agus tar éis don lae
 amáin do séið an ḡaoç anðeas agus éanamair go
 puṡeolí. fuaramair bráit̃re sa n-áit sin agus 14
 o'iarrad̃ar orainn fanm̃aint 'n-a b̃foçair agus
 o'fanamair seaçt lá. agus ansan éanamair go d̃tí
 an Róim̃. agus as ran, nuair ariḡ na bráit̃re é, 15
 do cruinníḡad̃ar cúḡainn go forum Appiuis agus cun
 na d̃trí d̃taðairne, agus nuair a connaic pól iad̃
 tusa se buiðças do ðia agus éainiḡ misneaç dó.

agus nuair a bíomair taḡait̃e cun na Róma -do 16
 tusað ceað do pól fanm̃aint i n'áit cómnuiḡte féin
 agus fear cimeáðta, arm̃ta, i n'foçair.

Ansan, tar éis an trím̃að lae, do ḡlaoið sé cuige 17
 maite na nlúðac̃. Nuair a éanaðar i b̃foçair a céile
 duðairt sé leo: A feara, a bráit̃re, do tusað mise
 ḡaðta, ó Ierúsalem, i lám̃aib̃ na Róm̃anaç, agus ḡan
 don níð aḡam 'á ðeanaṡ i ḡcoinnið na nðaoine ná
 i ḡcoinnið nós ár sínsear. Do érialal̃ad̃ar mé agus 18
 bíod̃ar cun mé leoḡaint saortoisiḡ ná fuaraðar don
 cúis báis ionam. Ac̃ do cuir na lúðaiḡ 'n-a coinnið sin 19
 i d̃treó go m̃b̃ éigin dóm Caesar do ḡairm, agus ní
 h-am̃laið a bí don níð aḡam lé cur i leit̃ mo náisiúin

- 20 féin. Siné cúis n-AR IARRAS SIÖRE A ò'fEISGINT AGUS
LAÖAIRT LIÖ. MAR GEALL AR AN NÖÖCAS ATÁ I n-ISRAÉL
- 21 ISEAÖ ATÁ AN SLAÖRA SO CASTA ORMSA. AGUS DÜÖ-
RADAR-SAN LEIS: NÍ ßFUGRAMAIR-ne LITREAÖA AÖ ÖAÖÖ
Ó LÜÖAEÁ, NÁ NÍOR ÖÁINIS AOINNE DE SNA BRÁICTRIÖ AÖ
- 22 INNSINT NÁ AÖ LAÖAIRT AON DROC-NÍÖ AÖ ÖAÖÖ. AC
IARRAIMÍÖ ORC A D'INNSINT DÜINN CAÖ IS DÖIG LEAT;
ÓIR I DÖAÖÖ NA h-AICME SEO, IS EÖL DÜINN GO ßFUIL-
CEAR AÖ ZABÁIL 'n-A ZCOINNÍÖ INS ZAC AON BÄLL.
- 23 ANSAN DO ÖEAPADAR LÁ ÖÖ, AGUS ÖÁINIS A LÁN ACU GO
DÍ AN LÖISÖÍN CUIGE, AGUS DO MÍNIG SÉ DÖIÖ RÍGEACT
DÉ AGUS ÖUG SÉ FIAÖNUISE DÖIÖ AIR. AGUS BÍ SÉ Ó'n
MAIÖIN GO DÍ AN TRÁÖNÓNA AÖ CUR 'n-A LUIGE ORÖA
I DÖAÖÖ ÍOSA, A' DLIÖE MÖAISE AGUS AS NA FÁIÖIÖ.
- 24 AGUS DO ÖREIÖ CUIÖ ACU INS NA NEIÖIÖ A DUBRAÖ, AGUS BÍ
25 CUIÖ ACU, ÁMÖAC, NÁR ÖREIÖ. AGUS BÍÖDAR AÖ IMÖEAÖT
ZAN BEIÖ AR AON-AIGNE, I DÖREÖ GO NÖUBAIRT PÖL AN
T-AON FÖCAL AMÁIN: IS MAIÖ AÖUBAIRT AU SPIORAIÖ NAÖM
- 26 É LE n-ÁR n-AIÖREAÖAIÖ TRÉ BÉAL AN FÁIÖ ISÁIAS, MAR
A NÖEIR SÉ: I IMÖIG AÖ TRIALL AR AN BPÖBUL SAN
AGUS ABAIR LEO: CLOISFIÖ SIÖ LEIS AN ZCLUAIS AGUS NÍ
ÖUISFIÖ SIÖ, AGUS CÍÖFIÖ SIÖ LEIS AN SÚIL AGUS NÍ ÖABÖ-
- 27 ARFAIÖ SIÖ FÉ NÖEARA; ÓIR TÁ CROIÖE AN PÖBUIL SEO
TUITIÖE I ßFEÖIL, AGUS LE n-A ZCLUASAIÖ DÖINEADAR
ÉISTEAÖT ÖÜR, AGUS DO DÜNADAR A SÚILE, LE h-EAGLA
GO ßFEICFIÖIS LE n-A SÚILIÖ AGUS GO n-AIREÖÖAIÖIS LE
n-A ZCLUASAIÖ AGUS DO DÖUISFIÖIS LE n-A ZCROIÖE
AGUS GO n-IÖMPÖÖAIÖIS AGUS GO SLÁNÖÖAINN IÄÖ.
- 28 DÁ BRÍÖ SIN BÍÖÖ AÖAIÖ FIOS AN MÉIÖ SEO, GO ßFUIL AN
SLÁNÚ SO Ó ÖIA D'Á ÖUR AÖ TRIALL AR NA ZEINTIÖ, AGUS
- 29 ÉISTFIÖ SIAÖ LEIS. NUAIR A BÍ AN MÉIÖ SIN RÁIÖÖE
AIGE D'IMÖIG LÜÖAÍÖ AMAC UAIÖ, AGUS AIGNEAS MÖR
ACU EATARÖA FÉIN.
- 30 ANSAN D'FAN SÉ DÁ BLIÄIN AR FÄÖ 'n-A ÖIG FÉIN, AGUS
ÖLAC SÉ ZAC AOINNE DO ÖÁINIS AÖ TRIALL AIR. AGUS
RÍGEACT DÉ AIGE 'Á ÖRAÖÖSGAOILE, AGUS É AÖ MÜINE
NA NEIÖ A BÄINEANN LEIS AN DÖIGEARNA ÍOSA CRÍOST
LE LÁN-MISNEAC AGUS ZAN CÖSG.

¹ ISAIAS VI. 9; MAT. XIII. 14; MARC. IV. 12; LUC. VIII. 10;
EÖIN XII. 40; RÖM. XI. 8.

